

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ HIVATALOS KÖZLÖNYE
2014. december 30.

Tartalomjegyzék

A XIII. Zsinat 2014. november 12-13-i ülésének határozatai

ZS. - 368/2014.11.13.	A Zsinat határozata a magyar református egység 10 éves évfordulója alkalmából	3
ZS. - 369/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Zsinat Elnökségének 2014 áprilisától tett intézkedéseiről és az előző zsinati ülés határozatainak végrehajtásáról	3
ZS. - 370/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Zsinati Tanács 2014. május 28-i ülésén hozott határozatokról szóló beszámoló elfogadásáról	4
	– Beszámoló	4
ZS. - 371/2014.11.13.	A Zsinat határozata az Institutio új fordításának megjelenése alkalmából	7
ZS. - 372/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház 20 éves kórházlelkészi szolgálatáról	7
ZS. - 373/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház 2015–2017 közötti egyházzsociológiai programjáról	7
ZS. - 374/2014.11.13.	A Zsinat határozata a 30 éves Református Telefonlelkigondozói Szolgálatról	8
ZS. - 375/2014.11.13.	A Zsinat határozata az Egyházi Jövőkép Bizottság jelentéséről	8
	– Az Egyházi Jövőkép Bizottság által készített előterjesztés rövid ismertetése	8
ZS. - 376/2014.11.13.	A Zsinat határozata a 2015. évi Csillagpont Ifjúsági Találkozó megrendezéséről és az Országos Családos Találkozó elindításáról	11
	– Előterjesztés a 2015. évi Csillagpont szervezésével kapcsolatban	12
ZS. - 377/2014.11.13.	A Zsinat határozata a 2015. október utolsó vasárnapi perselyadomány kedvezményezettje tárgyában	14
ZS. - 378/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Zsinat 2015. évi üléseinek ütemezése tárgyában	14
ZS. - 379/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház új kommentársorozata kiadásáról	14
	– Beszámoló	15

ZS. - 380/2014.11.13.	A Zsinat határozata a 2014. évi egységes lelkészképesítő vizsgáról	15
	– Beszámoló	16
	– A Magyarországi Református Egyház szabályrendelete az egységes lelkészképesítés rendjéről	16
ZS. - 381/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Református Pedagógiai Intézet alapító okiratának módosítása tárgyában	20
	– Alapító Okirat (a módosításokkal egységes szerkezetben)	20
ZS. - 382/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Zsinat Elnökségének cikluszáró beszámolója tárgyában	23
ZS. - 383/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház 2009–2014 közötti ciklusterve megvalósításáról	23
	– Zsinat a XIII. ciklusban. Beszámoló az elvégzett munkáról	24
ZS. - 384 /2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Diakóniai és Egészségügyi Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	44
	– Beszámoló	45
ZS. - 385/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Gazdasági Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	72
	– Beszámoló	72
ZS. - 386/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Jogi és Egyházalkotmányi Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	74
	– Beszámoló	74
ZS. - 387/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Kommunikációs Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	86
	– Beszámoló	86
ZS. - 388/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Missziói Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	98
	– Beszámoló	99
ZS. - 389/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Külügyi és Ökumenikus Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	112
	– Beszámoló (Külügyi, Ökumenikus és Ösztöndíjas Biz.)	112
	– Melléklet – legfontosabb törekvések, eredmények	118
ZS. - 390/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Nyugdíjintézeti Intézőbizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	123
	– Jelentés	124
ZS. - 391 /2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Oktatásügyi Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	128
	– Beszámoló	128
ZS. - 392/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Számvizsgáló Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	131
	– Beszámoló	131

ZS. - 393/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata Tanulmányi és Teológiai Bizottságának ciklusbeszámolója tárgyában	132
	– Beszámoló	133
ZS. - 394/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyar Református Énekeskönyv ad hoc Bizottság cikluszáró beszámolója tárgyában	136
	– Beszámoló	136
ZS. - 395/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Református Káté ad hoc Bizottság cikluszáró beszámolója tárgyában	138
	– Beszámoló	138
ZS. - 396/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Liturgiai ad hoc Bizottság cikluszáró beszámolója tárgyában	139
	– Beszámoló	139
ZS. - 397/2014.11.13.	A Zsinat határozata az Országos Továbbképzési és Koordinációs ad hoc Bizottság cikluszáró beszámolója tárgyában	141
	– Beszámoló	141
ZS. - 398/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Konfirmációs ad hoc Bizottság cikluszáró beszámolója tárgyában	143
ZS. - 399/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány cikluszáró beszámolója tárgyában	144
	– Beszámoló	144
ZS. - 400/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyar Bibliatársulat Alapítvány cikluszáró beszámolója tárgyában	159
	– Beszámoló	159
ZS. - 401/2014.11.13.	A Zsinat határozata az Ökogyülekezeti Tanács cikluszáró beszámolója tárgyában	161
	– Beszámoló	161
ZS. - 402/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Kálvin János Emlékbizottság beszámolója elfogadása, a bizottság megszüntetése és a reformáció emlékbizottság létrehozása tárgyában	168
ZS. - 403/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Református Emlékhely Bizottság megszüntetése tárgyában	168
	– Beszámoló a Református Emlékhely Bizottság munkájáról	169
ZS. - 404/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Református Tényfeltáró Történész Bizottság beszámolója tárgyában	170
	– Jelentés a TTB működéséről	170
ZS. - 405/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Károli Gáspár Református Egyetem közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában	173
	– Beszámoló	173
ZS. - 406/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában	177
	– Beszámoló	177
	– Kiadványok listája 2009–2014	180

ZS. - 407/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Reformátusok Lapja közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában – Beszámoló	190 190
ZS. - 408/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkórháza közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában – Beszámoló	191 191
ZS. - 409/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Református Lelkeszi Nyugdíjintézet közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában – Beszámoló – Melléklet	198 198 201
ZS. - 410/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Református Missziói Központ közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában – Beszámolók	202 202
ZS. - 411/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Református EGYMI közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában – Beszámoló	215 215
ZS. - 412/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Szeretetszolgálati Iroda közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában – Beszámoló	220 220
ZS. - 413/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Református Pedagógiai Intézet közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában – Beszámoló	255 255
ZS. - 414/2014.11.13.	A Zsinat határozata a Wáli István Református Cigány Szakkollégium közegyházi intézmény cikluszáró beszámolója tárgyában – Beszámoló	265 265

A XIII. Zsinat 2014. november 12–13-i ülésének határozatai

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYAR REFORMÁTUS EGYSÉG 10 ÉVES ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL ZS. - 368/2014.11.13.

1. A Magyarországi Református Egyház Zsinata hálaadással tekint vissza a magyar református egység építésében eltelt elmúlt 10 esztendőre.
2. A Zsinat megerősíti elkötelezettségét a Magyar Református Egyház közössége iránt, és továbbra is minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a magyar reformátusok lelki és szervezeti egysége kiteljesedjék. Zsinatunk a Magyarországi Református Egyház szolgálatának őrállójaként – a magyar református egység megvalósításából fakadó kötelezettségeket szem előtt tartva – dolgozik tovább a magyar református közösség, és az egyház egésze egységének megvalósításán.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA A ZSINAT ELNÖKSÉGÉNEK 2014 ÁPRILISÁTÓL TETT INTÉZKEDÉSEIRŐL ÉS AZ ELŐZŐ ZSINATI ÜLÉS HATÁROZATAINAK VÉGREHAJTÁSÁRÓL ZS. - 369/2014.11.13.

A Zsinat, a Zsinat Elnökségének – a Magyarországi Református Egyház alkotmányáról és kormányzatáról szóló többször módosított 1994. évi II. tv. 163. § alapján előterjesztett – intézkedéseiről és a zsinati határozatok végrehajtásáról szóló beszámolókat elfogadja, az intézkedéseket jóváhagyólag megerősíti.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA A ZSINATI TANÁCS 2014. MÁJUS 28-I ÜLÉSÉN HOZOTT HATÁROZATOKRÓL SZÓLÓ BESZÁMOLÓ ELFOGADÁSÁRÓL

ZS. - 370/2014.11.13.

A Zsinat, a Zsinat Elnökségének a 2014. májusi 28-i Zsinati Tanács határozatairól szóló beszámolóját jóváhagyólag elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

BESZÁMOLÓ

A ZSINATI TANÁCS 2014. MÁJUS 28-I ÜLÉSEIN SZÜLETETT HATÁROZATOKRÓL

A Zsinati Tanács a Számvizsgáló Bizottság a Magyarországi Református Egyház közegyházi intézményeinek 2013. évi gazdálkodásáról szóló jelentését a ZS.T. - 329/2014.05.28. számú határozatával elfogadta.

A Zsinati Tanács a Számvizsgáló Bizottság egyes intézményeinek a 2013. évi gazdálkodásáról szóló jelentését az alábbi számú határozatokkal fogadta el:

MRE Bethesda Gyermekkórháza. ZS.T. - 330/2014.05.28.
MRE Kálvin János Kiadója ZS.T. - 331/2014.05.28.
Károli Gáspár Református Egyetem ZS.T. - 332/2014.05.28.
Református Lelkeszi Nyugdíjintézet ZS.T. - 333/2014.05.28.
Reformátusok Lapja ZS.T. - 334/2014.05.28.
Református Pedagógiai Intézet ZS.T. - 335/2014.05.28.
Szeretetszolgálati Iroda ZS.T. - 336/2014.05.28.
Református Missziói Központ ZS.T. - 337/2014.05.28.
MRE Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény ZS.T. - 338/2014.05.28.
Wáli István Református Cigány Szakkollégium ZS.T. - 339/2014.05.28.

A Zsinati Tanács az MRE egyes intézményeinek a 2013. évi zárszámadását az alábbi számú határozatokkal fogadta el:

MRE Bethesda Gyermekkórháza. ZS.T. - 340/2014.05.28.
MRE Kálvin János Kiadója ZS.T. - 341/2014.05.28.
Károli Gáspár Református Egyetem ZS.T. - 342/2014.05.28.
Református Lelkeszi Nyugdíjintézet ZS.T. - 343/2014.05.28.
Reformátusok Lapja ZS.T. - 344/2014.05.28.
Református Pedagógiai Intézet ZS.T. - 345/2014.05.28.
Szeretetszolgálati Iroda ZS.T. - 346/2014.05.28.
Református Missziói Központ ZS.T. - 347/2014.05.28.
MRE Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény ZS.T. - 348/2014.05.28.
Wáli István Református Cigány Szakkollégium ZS.T. - 349/2014.05.28.

A Zsinati Tanács a Számvizsgáló Bizottság a Magyarországi Református Egyház 2013. évi gazdálkodásáról szóló jelentését ZS.T. - 350/2014.05.28. számú határozatával elfogadta.

A ZST javasolta, hogy a Magyarországi Református Egyház egyszerűsített éves beszámolóját a jövőben könyvvizsgáló vizsgálja meg, tekintettel a pénzügyi mozgás nagyságának mértékére.

A határozatban a Számvizsgáló Bizottság kérte a pénzügyi elszámolási határidők szigorúbb betartását is.

A Zsinati Tanács a Magyarországi Református Egyház 2013. évi zárszámadásának keretében az egyszerűsített éves beszámolót 10 707 016e Ft eszköz és forrás értékkel, a 2013. évi költségvetési beszámolót (annak 1–6 sz. mellékleteivel együtt) 2 337 763e Ft elsődleges költségvetési egyenleggel (ebből: 70 208e Ft szabadon felhasználható) elfogadta ZS.T. - 351/2014.05.28. számú határozatával.

A Zsinati Tanács úgy határozott, hogy az első pontban részletezett maradványösszegeket a 2014. évi MRE költségvetésébe beépíti költségvetés-módosítás keretében, amelyben a szabad felhasználású maradványösszeget az egyházkerületi és a közegyházi feladatok támogatásának kiegészítésére kell felhasználni.

A Zsinati Tanács a Magyarországi Református Egyház 2014. évi módosított költségvetését 19 298 846e Ft fedezeti és szükségleti összeggel (az 1. sz. mellékletet képező közegyházi költségvetést 1 815 609e Ft fedezeti és szükségleti összeggel), a módosításokkal egységes szerkezetben elfogadta ZS.T. - 352/2014.05.28. számú határozatával.

Tekintettel a megnövekedett állami támogatás mértékére, a Zsinati Tanács felhatalmazza az illetékes egyházkerületi testületeket, hogy az egyházkerületi felsőoktatási feladatokra beállított összegeket az egyházkerületek saját belátásuk szerint az általános működési költségekre fordítsák.

A zsinati gazdálkodási biztosnak a Református Pedagógiai Intézetnél végzett munkájára vonatkozó beszámolója.

A Zsinati Tanács a zsinati gazdálkodási biztosnak az RPI-nél végzett tevékenységéről szóló beszámolóját, Isten iránti hálaadással, köszönettel elfogadta ZS.T. - 353/2014.05.28. számú határozatában.

A Zsinati Tanács az MRE egyes intézményeinek a 2014. évi módosított költségvetését az alábbi számú határozatokkal fogadta el.

MRE Bethesda Gyermekkórháza ZS.T. - 355/2014.05.28.

MRE Kálvin János Kiadója ZS.T. - 356/2014.05.28.

Károli Gáspár Református Egyetem ZS.T. - 358/2014.05.28.

Református Lelkeszi Nyugdíjintézet ZS.T. - 359/2014.05.28.

Reformátusok Lapja ZS.T. - 360/2014.05.28.

Református Pedagógiai Intézet ZS.T. - 354/2014.05.28.

Szeretetszolgálati Iroda ZS.T. - 361/2014.05.28.

Református Missziói Központ ZS.T. - 357/2014.05.28.

MRE Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény ZS.T. - 362/2014.05.28.

Wáli István Református Cigány Szakkollégium ZS.T. - 363/2014.05.28.

A Zsinati Tanács a Magyarországi Református Egyház által alapított közegyházi alapítványok 2011. évi CLXXV., valamint a 2013. évi V. törvény (Ptk.) szerinti átalakításáról szóló beszámolóját elfogadta ZS.T. - 364/2014.05.28. számú határozatával.

A Zsinati Tanács megállapította, hogy a zsinati alapítású alapítványok közül új közhasznúsági minősítés megkérésére a

- Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány,
- a Református Missziói Alapítvány és
- a Református Közéleti és Kulturális Központ Alapítvány,
- a Református Rehabilitációs Alapítvány alkalmasak. Ez utóbbi közhasznúságát a Székesfehérvári Törvényszék már bejegyezte.

A Zsinati Tanács felhatalmazta a Zsinat Elnökségét, hogy a megkívánt új feltételek beépítésével, a módosított és egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratokat ezen alapítványok tekintetében aláírja. A más alapítókkal közösen alapított Magyar Bibliatársulat Alapítvány, Ökumenikus Ifjúsági Alapítvány, Ökumenikus Színház Alapítvány átalakításához a Zsinati Tanács a felhatalmazást az Elnökségnek megadta. A Zsinati Tanács megállapította, hogy a Szárszóért Alapítványról nem érkezett beszámoló, ezért a Zsinati Tanács megbízza a Zsinati Hivatal Jogi Osztá-

lyát, hogy működéséről szerezzen információt. Amennyiben az alapítvány a céljait nem valósítja meg vagy nincs meg a működéshez szükséges vagyona, úgy szükséges megvizsgálni annak megszüntetését.

Időközben az MRSZA tekintetében megtörtént a közhasznúsági minősítés, a többi alapítvány esetében még tart az eljárás, a Szárszóért Alapítvány megszüntetése folyamatban van.

A Zsinati Tanács a hittanoktatási támogatás igénylésének és elszámolásának rendjéről szóló előterjesztést, mint a ZS.T. - 137/2011.12.07. számú határozattal elfogadott szabályrendelet előterjesztés szerinti módosítását elfogadta a ZS.T. - 365/2014.05.28. számú határozatával.

A hittankönyvterjesztés vonatkozásában módosított Szabályrendelet 2014. június 1-jén lépett hatályba.

A lelkeszi nyugdíj-kiegészítés indexálása

A Zsinati Tanács ZS.T. - 328/2014.05.28. számú határozatával kifejezésre juttatta, hogy a 2013. évi MRE és a Református Lelkeszi Nyugdíjintézeti zárszámadások adatainak ismeretében a Zsinati Tanács biztosítja a Református Lelkeszi Nyugdíjintézet költségvetésében a nyugdíj-kiegészítések 2014. évi emelésének fedezetét. Az emelés mértékét a 2013. évhez viszonyítva átlagosan 6,2%-ban határozta meg, ami éves szinten mintegy 28,8 M Ft emelést jelent. A Zsinati Tanács úgy határozott, hogy 2014-ben sávosan állapítja meg a nyugdíj-kiegészítés emelések mértékét, a határozatban foglalt táblázat szerint.

A Zsinati Tanács a ZS.T. - 366/2014.05.28. számú határozatával elfogadta a Református Lelkeszi Nyugdíjrendszer jelenlegi működéséről és átalakításának irányairól szóló beszámolót.

A Zsinati Tanács javasolta a két jogcímen történő (a 21%-os fenntartói és 15%-os tagsági) befizetések összevonásának átgondolását.

A Zsinati Tanács felkérte a Nyugdíjintézeti Intézőbizottságot, hogy vizsgálja meg az összevonás lehetőségének minden aspektusát, és adott esetben az összevonás feltételrendszerét dolgozza ki. A Jogi és Egyházalkotmányi Bizottsággal való egyeztetést követően terjessze azt a következő Zsinati Tanács elé.

E téma a Zsinati Tanács decemberi napirendjén külön pontban szerepel.

Az MRE közös beszerzései által biztosított szolgáltatási szerződéseinek igénybevételéről

A Zsinati Tanács az infokommunikációs, a biztosítási és az energetikai szolgáltatások keret-szerződéseiről szóló beszámolót elfogadja. A Zsinat Elnökségének a közös beszerzések érdekében tett intézkedéseket megköszönte és megerősítette ZS.T. - 370/2014.05.28. számú határozatával.

A Zsinati Tanács felhívta az egyházközségek és az intézmények figyelmét az MRE által megkötött különböző szolgáltatási területekre érvényes keret-szerződésekhez való csatlakozás lehetőségére, kérve, hogy a költségcsökkentés és hatékonyság érdekében vegyék igénybe a szerződések által kínált lehetőségeket.

A Zsinati Tanács felkérte a fokozatos egyházi testületeket, hogy az intézmények és az egyházközségek működésének ellenőrzése során fokozottan térjenek ki a különböző szolgáltatási szerződések vizsgálatára.

A Zsinati Tanács ülése óta a Zsinati Hivatal illetékes munkatársai elindítottak egy honlapot, flotta.reformatus.hu címmel, amely a reformatus.hu oldalon, a közös beszerzések alatt is elérhető. A honlap frissítése biztosított, a regisztráltak száma folyamatosan nő.

A ZSINAT HATÁROZATA AZ INSTITUTIO ÚJ FORDÍTÁSÁNAK MEGJELENÉSE ALKALMÁBÓL

ZS. - 371/2014.11.13.

1. A Zsinat Isten iránti hálaadással köszöni meg a Kálvin Emlékévek kiadói programja részeként elkészült Institutio új fordítását, és ajánlja azt református népünk és minden érdeklődő használatába.
2. A Zsinat megköszöni dr. Buzogány Dezső kolozsvári teológiai professzor fordítói munkáját, dr. Szabó István püspök lektori munkáját, dr. Galsi Árpádnak és a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadó munkatársainak, valamint dr. Moldván Edit Eszternek a kiadvány előkészítésében tett fáradozásait.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ 20 ÉVES KÓRHÁZLELKÉSZI SZOLGÁLATÁRÓL

ZS. - 372/2014.11.13.

A Zsinat Isten iránti hálával emlékezik meg a 20 éve működő Kórházlelkésvi Szolgálatról, és köszöni meg az egészségügyi intézményekben szolgálatot teljesítő lelkipásztorok áldozatos munkáját.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ 2015–2017 KÖZÖTTI EGYHÁZSZOCIOLÓGIAI PROGRAMJÁRÓL

ZS. - 373/2014.11.13.

1. A Magyarországi Református Egyház Zsinata köszönettel fogadja el az egyházzociológiai beszámolót, és felkéri a Károli Gáspár Református Egyetemet, hogy a 2013-ban megkezdett egyházzociológiai kutatást, a mellékelt munkatervnek megfelelően folytassa a 2015–2017 közötti időszakban.
2. A Magyarországi Református Egyház Zsinata felkéri a Károli Gáspár Református Egyetem vezetését, hogy a továbbiakban is biztosítsa a kutatás folytatásához szükséges anyagi erőforrásokat.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA A 30 ÉVES REFORMÁTUS TELEFONLELKIGONDOZÓI SZOLGÁLATRÓL

ZS. - 374/2014.11.13.

A Zsinat Isten iránti hálával emlékezik meg a 30 éve működő Református Telefonlelkigondozói Szolgálatról, és köszöni meg a szolgálatban résztvevő minden munkatárs áldozatos munkáját.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA AZ EGYHÁZI JÖVŐKÉP BIZOTTSÁG JELENTÉSÉRŐL

ZS. - 375/2014.11.13.

1. A Zsinat a balatonszárszói tematikus zsinati ülés szellemében továbbra is elkötelezi magát a Magyarországi Református Egyház megújulása mellett.
2. A Zsinat az Egyházi Jövőkép Bizottság által a mandátuma értelmében (ZS. - 167/2011.11.18.) előterjesztett Párbeszédben a jövővel című dokumentumot, az egyház megújulásáról szóló vitaanyagként elfogadja.
3. A Zsinat a megújulás irányának és szempontjainak meghatározásában a gyülekezetek életét és az egyház missziói küldetését tekinti elsődlegesnek.
4. A Zsinat az előterjesztést a következő Zsinat napirendjére ajánlja részletes vitára, döntéshozatalra. Ennek előkészítése érdekében ad hoc bizottságot hoz létre, amelynek tagjai: dr. Gaál Sándor (TT), Veres Sándor (DM), Pásztor Dániel (TI), Szakál Béla (DT). Az ad hoc bizottság szakértőket bevonhat a munkába.
5. A Zsinat megköszöni az Egyházi Jövőkép Bizottság munkáját, és megállapítja, hogy a testület a megbízásában foglaltakat teljesítette, ezért a bizottságot megszünteti.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

AZ EGYHÁZI JÖVŐKÉP BIZOTTSÁG ÁLTAL KÉSZÍTETT ELŐTERJESZTÉS RÖVID ISMERTETÉSE**A célkitűzésről és az ahhoz vezető útról**

Az ég és a föld elmúlik, de Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Az egyház jövőjének kérdése éppen ezért az, hogy Krisztusban van-e és marad-e. Minden jó döntésünk Isten ismeretéből és a Szentlélek iránti engedelmességből fakad. A Magyarországi Református Egyház jövője szempontjából a legmeghatározóbb teológiai felismerésnek a *missio Dei*-t tartjuk.¹ Azt, hogy Isten lényének sajátja a küldetésben lét. Az Atya küldi

¹ A 20. században Barth hangsúlyozta ezt az eredetileg Augustinus által megfogalmazott felismerést. Így lett ez újra az egyház szolgálatának normájává.

a Fiút, az Atya és a Fiú pedig a Szentlelket küldi. Az egyház feladata nem más, mint hogy bekapcsolódjon Isten világot mentő missziójába.

Az a jövőkép, amit az Egyházi Jövőkép Bizottság (EJB) megfogalmazott, ennek a felismerésnek az alkalmazása a jelenlegi körülményeinkre. Ez az anyag lényege szerint csonka. Csonka, mert az egyház csak a Szentlélek jelenlétében és uralma alatt található és töltheti be a maga küldetését. Ezt pedig szociológiai felméréssel, gazdasági elemzéssel, pszichológiai támogatással és a szakértelemmel tervezett szerkezeti átalakítással együttesen sem lehet kiváltani. A jövő felé fordulva Mózesrel együtt valljuk: „*Ha nem jön velünk a te orcád, akkor ne is vigyél tovább bennünket!*” (2Móz 33,15) Éppen ezért ezt az anyagot azzal az óvással bocsátjuk útjára, hogy aki kézbe veszi, az legalább annyi időt töltsön egyházunk megújulását keresve Isten előtti imádságban, amennyit e tanulmány elolvasására és végiggondolására szán! Ha mi, akik református egyházunkat alkotjuk, irányításáért felelős tisztségeit elfoglaljuk, nem vagyunk nyitottak Isten megújító munkájára és ebből adódóan a jelennel való őszinte szembenézésre sem, akkor hiábavaló minden egyes betű, amit leírunk, amit elolvasunk.

Egyházunk élete sokszínű képet mutat. Vannak benne világos és örömteli színek – sok okunk van hálát adni Isten áldásaiért, hűségéért, kegyelméért. Sokak hűséges szolgálata, kitartása, példaértékű munkája és a jó kezdeményezések, gyakorlatok inspirálták munkánkat. Gykezetünk e tekintetben arra irányult, hogy mindezeket közkinccsé, egész egyházunk gazdagságává tegyük. Egyházunk életét ugyanakkor sötétebb tónusok is jellemzik – ezek a fenyegető tendenciák indították arra a Zsinatot, hogy bizottságunkat életre hívja. Ha az EJB nem fogalmaz meg egyházunk életével kapcsolatos alapvető és lényegi kérdéseket, akkor nem teljesítette feladatát.

Ebből adódóan az EJB úgy értelmezte saját mandátumát, hogy a Zsinat azért hívta életre, hogy a jelennel való őszinte szembenézés alapján elkezdődjön a jövőről való nyílt párbeszéd. Ennek megfelelően ez a dokumentum egy országos párbeszéd eredményeiből² és a Zsinati Missziói Bizottsággal közösen életre hívott sokszereplős szakmai konzultációsorozattól született. Mindvégig arra törekedtünk, hogy azt a jövőre vonatkozó sokféle tervezési munkát, ami egyházunkban jelenleg zajlik, egy mederbe tereljük azért, hogy ezek ne egymást gyengítsék, hanem egy egymást erősítő folyamattá lehessenek. Ennek a medernek már munkánk kezdetén megneveztük a két partját: egyrészt azt, hogy gyülekezeteiben él az egyház, másrészt pedig azt, hogy az egyháznak a küldetése felől kell értelmeznie önmagát. Ez a dokumentum csak olyan javaslatokat tartalmaz, amelyek ebbe a mederbe belefértek, ehhez illeszkednek és ezt követik. Elvi szempontból mindenképpen egységes dokumentumra törekedtünk.

De nemcsak az anyag koherenciája volt fontos számunkra, hanem annak megvalósíthatósága is. Olyan jövőképet szerettünk volna megfogalmazni, amely nemcsak hogy az egyház mindenkori küldetéséből ered, de szervesen kapcsolódik a jelen helyzetünkhöz is; egymásra épülő, ütemezhető cselekvési tervet tartalmaz, amelynek érzékelhető és ellenőrizhető eredményei lesznek. E tekintetben nem sikerült egységes anyagot készítenünk. Vannak fejezetek, ahol eljutottunk a konkrét javaslatokig, máshol azonban csak annak kimondásáig, hogy további mélyreható vizsgálatra van szükség.

Tartalmi ismertetés

A jövőkép fókuszában a gyülekezetek tanúságtétele áll. Annak érdekében, hogy egyháztagjaink és tisztviselőink megerősödjenek missziói öntudatukban, hogy gyülekezeteink betölthessék missziói feladatukat, gyakorlati támogatására, elsősorban közös formálódásra, képzésekre és segédanyagokra van szükség, ezzel összefüggésben pedig kutatások és elemzések készítésére. Ahhoz, hogy mindez rendelkezésre álljon, és hogy a református egyház egyre inkább missziói egyházzá lehessen, intézményes támogatásra is szükség van. Szervezeti szempontból ez az országos egyház struktúrájába tagolt, a már működő egyházkerületi és –megyei kezdeményezéseket is összefogó és támogató Gyülekezeti Forrásközpont létrehozását is jelenti. Ez a központ akkor érheti el céljait és támogathatja a folyamatos párbeszédet, ha sikerül együtt tartania az elvi-teológiai munkát a gyakorlattal, az országos érdekeket a helyi szükségekkel. (3.2. fejezet)

A gyülekezetek elsődleges szerepe megkívánja az egyház szervezeti felépítésének és gazdálkodásának az újragondolását. E téren a legsürgetőbb feladat a feladatkörök és a működés tisztázása, átláthatóvá tétele. Az egyházszervezet akkor tud szolgálója lenni a gyülekezeteknek, ha magára vállal adminisztrációs terheket, és ha az

² A 16%-os részvételi arány önmagában is megdöbbentő tükröt tart elénk egyházunk egységéről, a saját magunkról folytatott nyílt párbeszédre való készségről.

órállói és ellenőrző szerepkörét kiegészíti szakmai támogatással is. Ennek érdekében az országos egyház Gyülekezeti Forrásközpontot is magába foglaló Zsinati Hivatalhoz kapcsolódva megyei-regionális szinten támogatóközpontok telepítését javasoljuk, amelyek a gyülekezetépítés, a cigánymisszió, a gyermek- és ifjúsági munka, a lelkeszek lelki gondozása, a belső intézményi kommunikáció, a jog, a fejlesztési-pályázati és ingatlanügyi, műszaki területen kínálnak segítséget a gyülekezeteknek. Ez egyben a feladatok, a hatáskörök és a rendelkezésre álló források egyházkerületi szintek közötti elosztásának újragondolását jelenti, amely magába foglalja egyes feladatoknak az egyházkerületektől az egyházmegyékhez történő átcsoportosítását is a szubszidiaritás jegyében. A javasolt egyházszervezeti változások elengedhetetlen feltétele a jelenlegi finanszírozási és gazdálkodási rend pontosabb áttekintése és az átfogó helyzetkép alapján a missziói egyházat szolgáló megújított gazdálkodás elvi alapjainak és működésének leírása, így például annak eldöntése, cél-e az, hogy az egyházunk önfenntartó legyen. Ennek a feladatnak az elvégzésére javasolja az EJB egy szakértői ad hoc bizottság felállítását. (3.3. fejezet)

A missziói egyházképből a jelenleginél sokkal intenzívebb társadalmi jelenlét következik. Ennek kulcsfogalma nem a nyilatkozat, hanem a tanúságtétel. A bizonyágtétel megelevenítése – szóban és tettekben, egyéni és közösségi formában – intenzív teológiai és társadalmi elemzőmunkát is igényel. Ezért javaslatunk szerint szükség van egy társadalmi kérdéseket kutató intézetre, amely ugyanakkor szoros kapcsolatban áll a gyülekezetek közösségével is. Az egység munkálását, a gyülekezetek, valamint az egyháztalálkozó szakmai hálózatának összefogását egy zsinati bizottság tudná megfelelően végezni. (3.4. fejezet)

Az az egyház, amelyik tudatosan épít tagjai szolgálatára, társadalmi jelenlétére, és ugyanakkor tanúságtételként tekint egységére, a szolidaritásra, nem létezhet hatékony kommunikáció nélkül. Ez kisebb részben technikai, nagyobb részben szemléletbeli és bizalmi kérdés, tanulási folyamat. Szükség van tehát a kommunikáció kultúrájának megújítására a gyülekezeti szinttől kezdve az országos szintig, természetesen beleértve ebbe egyházunk intézményi hálózatát is. Ennek legfőbb letéteményese az egyházmegyei, illetve regionális szinten működő támogatóközpontok országos hálózata. Ennek feladata az, hogy egyszerre biztosítsa a közvetlen és mégis hatékony kapcsolatot az egyház megannyi tagja között, valamint azt, hogy egyházunk minden szervezeti szintjén jelen legyen és számot tudjon adni a ránk bízott üzenetről az információs társadalomban. (3.5. fejezet)

A gyülekezetek szolgálatán belül két területnek kell kiemelt figyelmet szentelnünk. Egyrészt a lelkipásztorok lelki egészségének, másrészt a gyermekek és fiatalok közötti szolgálatnak. A lelkipásztorok sokrétű szolgálatának támogatásában a tanulmányi előmenetelt a Református Országos Továbbképző Intézet, míg a lelkiességünkben és lelki egészségünkben való folyamatos megújulást az Országos Hivatástámogató Szolgálat biztosítja javaslatunk szerint. Ez utóbbinak a megszervezése és működése a Gyülekezeti Forrásközpont feladataihoz tartozik. A folyamatos tanulmányi képzésekben – a már jelenleg is meglévő keretek között – a missziói képzés és szemléletformálás a cél. A hivatásgondozás területén pedig olyan különböző lehetőségek (mentori kapcsolat, kiscsoportos műhelymunka, anonim segítségkérés, spirituális megújulást szolgáló elvonulás) felkínálása, melyekkel a lelkipásztorok önkéntes alapon élhetnek szükségük szerint. (5.1. fejezet)

A gyermek- és ifjúsági munka területén sok jó történt egyházunkban az elmúlt években. Ez a jövőképp arra teszi a hangsúlyt és ahhoz rendel a megyei, regionális támogatóközpontokon keresztül eszközöket, hogy mindaz, ami a gyülekezetekben szórányszerűen történik, mindenütt elérhető jó gyakorlat és szolgálat lehessen. E tekintetben a támogatóközpontokat összefogó Gyülekezeti Forrásközpont feladata az, hogy az ifjúsági és gyermekmunkában tevékenykedő szervezeteket egymással, illetve az iskolákkal összekapcsolja, munkájukat a gyülekezetek szolgálatával összehangolja, és hogy hatékonyan támogassa a gyülekezeteknek a családok megerősítéséért tett erőfeszítéseit. (3.6.2. fejezet)

Gyülekezeteink szolgálatát döntően meghatározzák az államtól átvállalt feladatok, jellemzően intézményes formában. Ez nyilvánvaló annak az adatnak az alapján is, amely szerint országos átlagban a gyülekezetek hitéleti kiadásainak mindössze csak 30%-át tudják a tagok felajánlásából, nevezetesen egyházfenntartói járulék, adományok és perselypénz formájában fedezni. Ebben a helyzetben az egyházunk, életének valamennyi szintjén erősen rá van utalva, közvetlenül vagy közvetve, a fenntartásában működő intézményekre. Az intézmények fenntartása mellett gyakran hangoztatott érv az egyház missziói feladata. Ennek teológiai megalapozásával azonban mindezidáig adós egyházunk, nemkülönben az elmúlt huszonöt év tapasztalatainak missziói szempontú értékelésével. Szükséges tehát kidolgozni az intézményalapítás és működtetés missziói, teológiai alapjait. Ezek alapján pedig olyan monitoringrendszert működtetni, amely képes elősegíteni, hogy intézményeink a gyülekezetek misszióját támogatva és kiegészítve legyenek Isten országának tanúságtevői, az evangélium hirdetői. (3.6.3. fejezet)

Az EJB ezt a középtávú jövőképét vitaanyagként a legszélesebb egyházi körben történő megvitatásra ajánlja.

Határozati javaslatok

1. A Zsinat a balatonszárszói tematikus zsinati ülés szellemében továbbra is elkötelezi magát a Magyarországi Református Egyház megújulása mellett.
2. A Zsinat az Egyházi Jövőkép Bizottság által a mandátuma értelmében (ZS. - 167/2011.11.18.) előterjesztett Párbeszédben a jövővel című dokumentumot, az egyház megújulásáról szóló vitaanyagként elfogadja.
3. A Zsinat az előterjesztést a következő Zsinat napirendjére ajánlja részletes vitára, döntéshozatalra és az elfogadott javaslatok megvalósítására.
4. A Zsinat a megújulás irányának és szempontjainak meghatározásában a gyülekezetek életét és az egyház missziói küldetését tekinti elsődlegesnek.
5. A Zsinat a következő ciklus számára támogatólag megfontolásra ajánlja a gyülekezetek missziói szolgálatát hathatósan támogató egyházszervezeti reformot, az országos összefogás és az egyházmegek egyházkormányzati szerepének megerősítésével.
6. A Zsinat megköszöni az Egyházi Jövőkép Bizottság munkáját, és megállapítja, hogy a testület a megbízásában foglaltakat teljesítette, ezért a bizottságot megszünteti.
7. A Zsinat az előterjesztésben megfogalmazott egyházszervezeti és gazdálkodási javaslatok további gondozására, ad hoc bizottságot hoz létre.

A ZSINAT HATÁROZATA A 2015. ÉVI CSILLAGPONT IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ MEGRENDEZÉSÉRŐL ÉS AZ ORSZÁGOS CSALÁDOS TALÁLKOZÓ ELINDÍTÁSÁRÓL

ZS. - 376/2014.11.13.

1. A Zsinat a 2015. évi Csillagpont Ifjúsági Találkozó megrendezéséről szóló előterjesztést elfogadja, megerősítve, hogy a 2015. évi Csillagpont Ifjúsági Találkozó helyszíne és időpontja: Tata, 2015. július 21–25.
2. A Zsinat támogatja, hogy a megnövekedett résztvevői létszámra és az eltérő korosztályi érdeklődésre tekintettel egy Országos Családos Találkozó szervezése is meginduljon, a Csillagpont Ifjúsági Találkozó pedig az eredeti célcsoport, tehát a 16–30 évesek számára szóló találkozó legyen.
3. A Zsinat kéri a Zsinati Tanácsot, hogy a jövő évi költségvetés kialakításakor gondoskodjon az Országos Családi Találkozó megrendezéséhez szükséges anyagi forrás biztosításáról is.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

ELŐTERJESZTÉS

A 2015. JÚLIUS 21–25. KÖZÖTT IMMÁR HETEDIK ALKALOMMAL MEGRENDEZÉSRE KERÜLŐ CSILLAGPONT REFORMÁTUS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ SZERVEZÉSÉVEL KAPCSOLATBAN

1. Helyszín

A legmegfelelőbb helyszín megtalálásának érdekében 9 (Szolnok, Debrecen, Kecskemét, Zánka, Tokaj, Eger, Gödöllő, Miskolc, Tata) településen jártunk, majd mérlegelve az igényeket és az anyagi lehetőséginket, 2 helyszínnel, a Miskolci Egyetemmel és a Tatai Olimpiai Központtal folytattunk konkrétabb ártárgyalásokat. Több alkalommal személyesen is egyeztettünk az üzemeltetőkkel, hogy mindkét fél számára elfogadható feltételekkel tudjunk megegyezni. Az anyagi és logisztikai feltételeket mérlegelve a Főtiszteletű Elnökségi Tanács elfogadta javaslatunkat, miszerint a következő Csillagpontnak a Tata városában található *Tatai Olimpiai Központ* adjon otthont. A 25 hektáros területet az 1948-as londoni olimpia előtt építették a hazai sportolóknak, létesítményei és parkosított zöldterületei kiválóan alkalmasak egy színvonalas találkozó megszervezéséhez. A helyszín másik nagy előnye, hogy 2011-ben is itt került megrendezésre a Csillagpont, így a stáb egy része már ismeri a helyszínt, sok a szervezést megkönnyítő információ és kapcsolati tőke áll rendelkezésre.

2. Téma

A következő Csillagpont témája a *Bizalom*. Tavasz óta munkálkodunk egy lelkészekből és vallásnárokból álló műhelyben, hogy minél alaposabban előkészítsük a találkozó lelki üzenetének alapjait. Ennek egyik eredményeképpen az alábbi kérdések mentén szeretnénk a témát kibontani:

- Mi a bizalom?
- Miért nehéz bízni (csalódások, kockázat)?
- Hogyan lehet bízni (döntés, tapasztalat)?
- Végül a nehéz körülmények ellenére is kitaró „mégis bizalom” csodájának kibontása, amelyet Dániel próféta története segíthet megérteni: *„Van nekünk Istenünk, akit mi tisztelünk: ő ki tud minket szabadítani az izzó tüzes kemencéből, és ki tud szabadítani a te kezedből is, ó, király! De ha nem tenné is, tudd meg, ó, király, hogy mi a te isteneidet nem tiszteljük...”* (Dán 3,17–18.)

A kiemelt lelki alkalmakon Dányi-Nagy Márió (Kiskunhalas), Hajdú Szabolcs Koppány (Lovasberény), Mikló István Boldizsár (Jákóhodos, Királyhágómellék), Molnár Sándor (Bp. – Külső-Kelenföld), Szikszai Szabolcs (Kecskemét) lelkipásztorok fognak szolgálni.

3. Arculat, honlap

A Csillagpont mottója: *„Bízom benned. Te miben bízol?”*. A témára alapozva elkészült a plakát és elindult az új honlap is (csillag.reformatus.hu). Fontos célkitűzésünk, hogy már 2014-ben minél több fórumon hírt adjunk a találkozóról, ezért október elején 2000 címre, elsősorban református gyülekezeteknek és középiskoláknak postáztunk tájékoztató anyagot és két plakátot. Szeretnénk, hogy minél több fiatal elgondolkodjon azon, hogy vajon kiben, miben bízunk, ezért a honlapon gondolatébresztő írásokat olvashatnak a témában. A tél folyamán már a szervezésről, a jelentkezési lehetőségekről és a programokról is informáljuk majd a fiatalokat.

4. Ifjúsági találkozó vagy többgenerációs tábor?*A) Előzmények*

A Csillagpont egy *ifjúsági találkozó*, a missziói és közösségépítési célok megvalósításához elengedhetetlen, hogy a 16–35 éves korosztályra tudjon koncentrálni. Az évek során azonban a találkozó iránt egyre nagyobb az érdeklődés a 16 év alatti és a 30, sőt 50 év feletti korosztályban is. Ennek egyik

alapvető oka, hogy a Csillagpont méretét, infrastrukturális hátterét illetve programkínálatát tekintve szinte egyedülálló egyházunkban (a dunántúli REND és az Északkeleti Református Találkozó más formában, de hasonló, találkozó jellegű programot szervez). Kifejezetten a családok számára szervezett, szállást és étkezést biztosító református rendezvény azonban nincs.

A szervezők számára pozitív visszajelzés, hogy alkalomról alkalomra egyre többen szeretnének részt venni a találkozón, ugyanakkor a stratégiai célok megvalósulását veszélyeztetik az egyre nagyobb létszámban megjelenő célcsoporton kívüli résztvevők. Az alábbi kimutatásból is látszik, hogy 2013-ban már összesen 950 fő célcsoporton kívüli résztvevőt regisztráltunk. Míg 2011-ben 789 fő célcsoporton kívüli résztvevőt, addig 2013-ban már összesen 950 fő célcsoporton kívüli résztvevőt regisztráltunk.

B) Infrastrukturális nehézségek

A tartalmi elemek mellett talán még kritikusabb az infrastrukturális és szervezési többletmunka, amelyet a két korosztály eltérő igényei eredményeznek. A célcsoporton kívül esők irreális elvárásokat és nagyon sok szervezési terhet rónak a stábra. Idősebbek és kisgyermekkel érkezők természetesnek tekintik a fedett szállást, miközben a találkozó eredetileg sáttábor, és a növekvő létszám miatt a sátor, mint általános szállásmegoldás tűnik a legkönnyebben kezelhetőnek.

A családok jobb minőségű szállást, étkezést és komfortosabb környezetet igényelnek, amit csak egy többgenerációs, kifejezetten családok számára szervezett találkozó keretein lehet biztosítani.

C) Veszélyek a missziói célokban

A növekvő célcsoporton kívül résztvevők veszélyeztetik a fiatalok megszólítását és a missziót nyitott, lendületes módon, illetve az egyház fiatalos oldalának megjelenítését. A gyermekek és az idősebbek, mint résztvevők elvárásokat támasztanak tartalmi elemekben (pl.: milyen programok legyenek), és maguk is formálják a találkozó légkörét. Míg a viszonylag kevés más korosztályból érkező résztvevő színesíti a találkozót, addig a túl nagy létszám már elnyomja a célcsoport igényeit. A fiatalok nem érzik magukat otthonosan, ha azt látják, hogy a Csillagpont egyre inkább egy családi találkozó.

D) Előterjesztés

A fentiek értelmében és a stratégiai célokat szem előtt tartva nem lehet egyszerre mind a két csoport tagjainak megfelelő megoldást teremteni. Ezért javasoljuk, hogy a családok számára is létrejöheszen egy, a Csillagpont Református Ifjúsági Találkozóhoz hasonló, programelemeiben és infrastrukturájában azonban a családok igényeihez alkalmazkodó találkozó. Ennek a megvalósulása lehetne egy *Többgenerációs Országos Református Családi Találkozó*. Első alkalommal egy kb. 1000 fős, 4 nap, 3 éjszakai rendezvényt tervezünk, amelyet 2015. június végén, július elején lehetne megrendezni. Javaslatunkat az Elnökségi Tanács októberi ülésén támogatta. A szervezéshez fizetett munkatársakra és egy komolyabb költségvetési keretre is szükség van, ezért *kérjük a Főtiszteletű Zsinatot, hogy támogassa egy Országos Családi Találkozó létrejöttét, és jelezze a Zsinati Tanács felé az anyagi támogatás szükségességét.*

Budapest, 2014. október 29.

Szontágh Szabolcs
Ifjúsági tanácsos, irodavezető

Kiss Margit Tímea
Csillagpont-koordinátor

**A ZSINAT HATÁROZATA A 2015. OKTÓBER UTOLSÓ VASÁRNAPI PERSELYADOMÁNY
KEDVEZMÉNYEZETTJE TÁRGYÁBAN**

ZS. - 377/2014.11.13.

A Zsinat, a Zsinat Elnökségi Tanácsa javaslata alapján, a 2015. évi október utolsó vasárnapi perselyadomány gyűjtését az Erdőkertesi Református Egyházközség (Dunamelléki Református Egyházkerület) új temploma befejezésére hirdeti meg.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA A ZSINAT 2015. ÉVI ELSŐ ÜLÉSÉNEK ÜTEMEZÉSE TÁRGYÁBAN

ZS. - 378/2014.11.13.

A Zsinat Elnökségi Tanácsa javaslata alapján a XIV. zsinati ciklus alakuló ülése 2015. február 25-ére, szerdára kerül összehívásra.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ÚJ KOMMENTÁRSOROZATA
KIADÁSÁRÓL**

ZS. - 379/2014.11.13.

A Zsinat a beterveztett szakmai tervezetet elfogadja és megbízza a Kálvin János Kiadó vezetését, hogy a Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma illetékes szekcióinak bevonásával kezdje meg az új kommentársorozat előkészítésének munkálatait.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

BESZÁMOLÓ A DOKTOROK KOLLÉGIUMA ÚJ KOMMENTÁRSOROZATA KIADÁSÁRÓL

A Kálvin Kiadó a Jubileumi Kommentár örökségét folytatva a MRE Doktorok Kollégiumának biblikus szekcióival együtt új kommentársorozat kiadását tervezi.

A sorozat munkacíme: *Kommentár a Revideált új fordítású Bibliához.*

A kommentársorozat

- a revideált új bibliafordítást (RÚF 2014) alapul véve kíván
- a művelt bibliaolvasó számára
- tömör,
- közérthető,
- naprakész tudományos eredményekre támaszkodó,
- az egyéni és gyülekezeti gyakorlat felé orientált magyarázatot kínálni.

A biblikus szakmai színvonal biztosítását a sorozatszerkesztők által ajánlott szakirodalom mellett a szekciómunka kölcsönös kontrollja és a sorozatszerkesztők munkája biztosítja. A szekcióelnökök mintaszöveget készíthetnek. Ezen kívül a sorozat egységességét biztosítandó a DC biblikus szekciói a rendes ülései mellett tematikus „minikonferenciákat” terveznek. A közérthetőség biztosítására a kiadó nem teológus kontrollolvasók bevonását tervezi.

A sorozat szerkesztését a szekcióelnökök mellett (Karasszon István, Vladár Gábor) további felkért szakemberek végzik (Balla Péter, Kókai Nagy Viktor, Balla Ibolya, Hodossy-Takács Előd). A kommentárok református jellegét, konfesszionális kötöttségét a sorozat jellegére való tekintettel biztosítjuk. A szerzőknél kisebb mértékben – a szakmai kompetenciát biztosítandó – bevonhatók nem református, de egyházunkhoz közel álló biblikus szakemberek. A szerzők listáját és a könyvek beosztását a sorozatszerkesztők a kiadóval egyeztetve végzik.

A munka – az egységes szempontrendszer és szakirodalom, valamint a kötetbeosztás meghatározása és a finanszírozási kérdések tisztázását követően – a következő zsinati ciklus alatt elindulhat, és megfelelő ütemezés és finanszírozás mellett nagyobb részt meg is valósulhat. A kötetek (terv szerint A/5-ös formátumban) a kéziratok elkészülésének sorrendjében, a kötetbeosztásnak megfelelően folyamatosan megjelenhetnek.

A ZSINAT HATÁROZATA A 2014. ÉVI EGYSÉGES LELKÉSZKÉPESÍTŐ VIZSGÁRÓL

ZS. - 380/2014.11.13.

1. A Zsinat az Egységes Lelkészképesítő Vizsgabizottság beszámolóját elfogadja.
2. Felhívja a Vizsgabizottságot, hogy a most előterjesztett észrevételeket a jövő évi szempontrendszer kialakításánál vegye figyelembe és abba építse be. A gyakornoki év országosan egységes rendjét dolgozza ki – az eddigi tapasztalatok kiértékelése mellett –, és értesítse erről a teológiákat.
3. A Zsinat felhívja az Egyházkerületeket, hogy amíg nincs meg a MEIK és a honosított diploma, addig ne adjanak ki igazolást, ajánlást.
4. Miután az írásban beküldendő vizsgaanyag benyújtására nincs póthatáridő, Zsinat az Egységes Lelkészképesítés Rendjéről szóló Szabályrendelet 3. § (5) bekezdését pontosítja, és a következők szerint egészíti ki:
„(5) Hiányzó dokumentumok pótlásának benyújtási határideje augusztus 20. – kivéve az 5. pont alatti írásbeli vizsgaanyagot, amely esetében nincs póthatáridő.”

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

BESZÁMOLÓ A 2014. SZEPTEMBER 16–17-ÉN MEGTARTOTT EGYSÉGES LELKÉSZKÉPESÍTŐ VIZSGÁRÓL

Vizsgára jelentkezett 45 fő (22 nő, 23 férfi) – a nyitó értekezleten a Bizottság határozata alapján mind a 45 fő vizsgára állhatott. Sikeres vizsgát 42-en tettek.

ELV vizsgára állt 39 lelkészjelölt, sikeres vizsgát 38-an tettek, közülük öten kiválóan megfelelt eredménnyel.

Az ismétlő vizsgára jelentkezett 3 fő sikeres ELV-t tett:

- két jelentkező egy tárgyból,
- egy jelentkező tavaly két tárgyból nem felelt meg, ez évben teljes vizsgára állt.

Különbözeti vizsgára hárman jelentkeztek. Eredmények:

- sikeres vizsga 1 fő,
- egy tárgyból ismétlő vizsgára kötelezett 1 fő,
- egy tárgyból sem felelt meg, különbözeti és ELV vizsgára áll jövőre 1 fő.

Bizottság észrevételei:

- nem egy, az ELV-ra benyújtott írásbeli anyag fiktív – ezt elkerülendő a Bizottság a mentorokkal megbeszélés tartana a gyakorlati év megkezdése előtt, a gyakorlati évben biztosított legyen a tényleges szolgálat;
- keresztelési igehirdetés textusa a szereztetési Ige – Szabályrendeletben meghirdetni (idei tapasztalat: nem keresztelési textus alapján benyújtott, nehezen értelmezhető keresztelési igehirdetések);
- Bizottság tagjai előre kapják meg az Úrnapi igehirdetést – így tud a Bizottság érdemben közreműködni, egyúttal a motivációs beszélgetést is segítené.
- a katechetikai munkaterv esetében a 4 hetes munkaterv kidolgozása helyett 2 terv kidolgozása, 2 vázlatosan;
- különbözeti vizsgára jelentkezőkre vonatkozóan: amíg nincs MEIK vagy honosított diploma, Egyházkerület ne adjon ki igazolást, javaslatot.

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ SZABÁLYRENDELETE AZ EGYSÉGES LELKÉSZKÉPESÍTÉS RENDJÉRŐL

1. § Preambulum

- (1) Az Egységes Lelkészképesítő Vizsga (ELV) a református lelkészi képesítés, ill. a református lelkészi oklevél megszerzéséhez elengedhetetlenül szükséges vizsga a Magyarországi Református Egyház rendjében, a Zsinat ZS. - 159/2007. számú határozata és a Magyar Református Egyház 2009. május 22-én elfogadott közös alkotmány 22. § (1) és 31. § alapján.
- (2) Az ELV célja: a lelkipásztori hivatás gyakorlásához szükséges teológiai, gyakorlati ismeretekről és kompetenciákról való számadás a lelkészképző intézeteket fenntartó egyházi testületek által elfogadott képzési és képesítési követelményrendszer értelmében. A vizsga során a jelölt számot ad elméleti és gyakorlati felkészültségéről, amely képessé teszi őt a teológiai tudomány önálló művelésére, és felkészít a magyar református egyház gyülekezeteiben és egyéb szolgálati területein végzendő lelkipásztori feladatok ellátására.
- (3) ELV-re jelentkezhet az a lelkészjelölt, aki valamely a Magyarországi Református Egyház egyházkerületei által fenntartott, államilag akkreditált lelkészképző intézet, illetve hittudományi kar/egyetem/akadémia által kiadott egyetemi oklevéllel rendelkezik. Lelkészi oklevél hiányában is jelentkezhetnek azok, akik a Magyarországi Református Egyház valamelyik egyházkerületének illetékességébe tartoznak, és 2011. január 1-je után tettek záróvizsgát s kaptak ennek nyomán egyetemi diplomát. Jelentkezni lehet továbbá más, külföldön szerzett egyetemi oklevéllel, amelyet a jelölt az érvényes ekvivalencia szabályok alapján valamely magyarországi képzőhely által honosított. Ezen jelentkezők esetében az ELB dönt a honosított diploma befogadásáról és a gyakorlati évre bocsátás feltételeiről. A fenti döntés előtt az érintett hallgatók a Magyarországi Református Egyházban lelkipásztori szolgálatot nem végezhetnek.

- (4) Az 1. § (3) bekezdésben meghatározott feltételek alól mentesül a Selye János Egyetem Református Teológia Karán diplomát szerzett, Magyarországon kirendelést kapott és itt legalább 3 éves szolgálattal rendelkező, egyházkerületi támogatással rendelkező jelentkező.¹
A jelentkezés további feltételeit a 3. § szabályozza.
- (5) Az Egységes Lelkészképesítő Bizottság jár el a lelkészek szolgálatáról és jogállásáról szóló 2013. törvény 87. §-ában ráruházott jogkörben is, a lelkészi képesítés hatályban tartása, vagy a lelkészi képesítés visszaállításával kapcsolatos vélemény kiadása tárgyában. Ezen ügyekben jelen szabályrendelet 6. § szerint kell eljárni.
- (6) Az Egységes Lelkészképesítő Bizottság (ELB) felállításáról a Magyarországi Református Egyház Zsinata dönt.

2. § A vizsga szervezése

- (1) Az ELV évente kerül megrendezésre az ELB munkarendje szerint, előre kijelölt helyszínen, a Zsinati Székházban vagy valamely hittudományi kar vagy teológiai akadémia keretei között (felváltva, szeptemberben. Igény esetén az ELB évente két alkalommal hirdethet vizsgát).
- (2) Az ELB minden év április 30-ig közzéteszi a vizsgára jelentkezés határidejét és körülményeit, a vizsga helyszínét, a jelentkezés feltételeit, a szóbeli vizsgához szükséges aktualizált tematikus tételsort. Közzététel helye: a tageszék hivatalos közlönye és honlapja.
- (3) A vizsgabizottság tagjaira az egyházkerületek elnökségei tesznek javaslatot minden év június 15-ig.
- (4) Az ELB tagjai:
Állandó tagok:
– elnök, előadó, koordinátor.
További tagok:
– egyházkerületek püspökei, ill. főgondnokai (vagy helyetteseik);
– egyházkerületenként további egy-egy lelkészi és világi képviselő az egyházkerületi elnökség javaslata alapján;
– a tanintézetek szakmailag illetékes teológiai tanárai: véglegesített és minősített oktatók (egyetemi, ill. főiskolai tanár vagy docens), az intézményi szenátus, ill. kari tanács delegálása és a fenntartó elnökségének megerősítése alapján;
– jegyző (oktatásszervezés terén tapasztalt teológiai oktató vagy tanintézeti titkár).
- (5) A vizsga technikai lebonyolítását és az infrastrukturális feltételeket (termek, szállás és étkezés stb.) a vizsga helyszínéként kijelölt képzőhely biztosítja – amennyiben ez nem a Zsinati Székházban kerül megrendezésre. A vizsga helyszínéként kijelölt képzőhely Rektori/Dékáni Hivatala az adott év augusztus 15-ig írásban értesítést kap az egyházkerületek püspöki hivatalától/vagy a Zsinati Hivaltól a vizsgabizottság delegált tagjairól, a vizsgára jelentkezett jelöltek személyéről (értesítési címmel együtt).

3. § A vizsgára jelentkezés

- (1) Az ELV-ra írásban kell jelentkezni a rendszeresített formanyomtatvány alapján, az ELB címére, minden év július 31-ig.
- (2) A vizsgára jelentkezés feltétele:
1. Egyetemi (Mesteri) oklevél: teológus-lelkész MA;
2. Szolgálati igazolás segédlelkészi/VI. éves gyakorlati szolgálatról területileg illetékes egyházmege esperesi hivatalától;
3. Ajánlás a területileg illetékes egyházkerület tanácsától (vagy, ha van ilyen, lelkészválasztó tanácsadó testületétől);

¹ A (4) bekezdésben rögzített módosítás csak arra a jelentkezőre terjed ki, aki a Szabályrendelet hatályba lépése előtt (2011. január 1-je előtt) létesített a Magyarországi Református Egyházban egyházi jogviszonyt. [Id. 7. § (3)]

5. Írásbeli vizsgaanyag benyújtása;
  6. Nyilatkozat arról, hogy az írásbeli anyagot önállóan készítette, a forrásmunkák szakmai szempontok szerint történő felhasználása alapján;
  7. Lelekipásztori napló.
- (3) A jelölt az egyetemi diploma megszerzésétől számított 3 éven belül jelentkezhet lelkészképesítő vizsgára. Indokolt esetben, egyházkerületi döntés alapján a vizsgára állás engedélyezése további 2 évvel meghosszabbítható.
  - (4) Az ELB elnöke írásban felkéri a szakmailag illetékes és a vizsgabizottságba delegált teológiai tanárt/tanárokat az írásbeli anyag véleményezésére. Ezzel egy időben a benyújtott írásbeli vizsgaanyag megküldésre kerül a felkért bírálók számára, legkésőbb az adott év augusztus 15-ig.
  - (5) A hiányzó dokumentumok pótlásának benyújtási határideje augusztus 20. – kivéve az 5. pont alatti írásbeli vizsgaanyagot, amely esetében nincs póthatáridő.

4. § A vizsga

- (1) Az ELV értekezlettel kezdődik.
  - (1.1.) Az elnök bibliaolvasással és imádsággal nyitja meg az ülést. Az előadó jelentést tesz a vizsgára jelentkezésről, halasztási kérelmekről, vagy egyéb, a vizsgára állást akadályozó körülményről.
  - (1.2.) A felkért szakbírálók közlik a bírálat eredményét, és javaslatot tesznek az írásbeli anyag elfogadására.
  - (1.3.) A Bizottság továbbá összegzi a jelölt szolgálati helyéről, intézményéből érkező véleményeket lelekipásztori alkalmasságáról.
  - (1.4.) Az ELB dönt a jelöltek vizsgára bocsátásáról, majd ezt követően az elnök közli a jelöltekkel a bizottság döntését, a vizsga rendjét és beosztását, és az albizottságok összetételét.
  - (1.5.) A vizsgáról jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell a jelölt személyes adatain túl a beadott írásbeli anyag megnevezését, értékelését, a feltett kérdéseket és a vizsga összesített végeredményét.
- (2) A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli anyag jeligével kerül beküldésre.
  - (2.1.) Előre kiadott perikópák alapján egy úrnapi igehirdetés benyújtása és a vizsgabizottság előtti bemutatása, illetve megvédése. Az igehirdetésekkel együtt az előkészítő anyag is benyújtandó a vizsga meghirdetésével egyidejűleg kiadott szempontrendszer szerint.
  - (2.2.) Választott textus alapján egy kazuális igehirdetés (keresztelési vagy esketési vagy temetési) benyújtása és a vizsgabizottság előtti bemutatása, illetve megvédése, a vizsga meghirdetésével egyidejűleg kiadott szempontrendszer szerint.
  - (2.3.) Egy több órát felölelő iskolai vagy gyülekezeti hittanórai óraterv írásbeli benyújtása, valamint megvédése, a vizsga meghirdetésével egyidejűleg kiadott szempontrendszer szerint.
  - (2.4.) Szóbeli vizsga „egyház és társadalom” témakör alapján. Célja: meggyőződni a jelölt elfogadható tájékozottságáról a legfontosabb kurrens társadalmi, közéleti, szociáletikai és egyházi kérdésekben. A témakört/tételsort a Zsinat Teológiai és Tanulmányi Bizottsága állítja össze, a lelkészképző intézetek képviselőinek bevonásával minden év március 30-ig.
- (3) Az ELB a vizsga után záró értekezletet tart, amelyen mérlegeli az albizottságok észrevételeit, jóváhagyja a szaktanárok értékelési javaslatát és megállapítja a vizsga eredményét.
- (4) A vizsga értékelése:
  - „igen” vagy „nem” értékelés;
  - vagy: kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg.
- (5) Sikeresnek tekinthető a vizsga, amennyiben a jelölt a vizsga minden elemének eredményesen eleget tett. Sikertelen vizsga esetén a jelölt még egy alkalommal, leghamarabb 1 év, de max. 3 éven belül jelentkezhet újabb vizsgára. Ismételt vizsga esetén a jelentkező újabb szolgálati igazolást és/vagy ajánlást köteles benyújtani. Ha a jelölt 2 tárgyban elégtelen eredményt ért el, a teljes vizsga megismétlésére köteles.
- (6) A területileg illetékes egyházkerület ajánlásának hiányában a teljes vizsgaanyag újbóli elkészítésre és benyújtásra kerül egy következő jelentkezés során.

5. § Az oklevél

- (1) Sikeres lelkészképesítő vizsga esetén az ELB „Református lelkipásztori oklevelet” állít ki, amelyen szerepel a jelölt neve, születési éve, vizsga eredménye, az országos egyház képviselőjére jogosult püspök-elnök/zsinati elnök és az ELB elnökének aláírása, valamint a Magyarországi Református Egyház Egységes Lelkészképesítő Bizottsága bélyegzője. Az oklevél minta a jelen szabályozás mellékletét képezi.
- (2) Az oklevél átadására a jelöltet küldő egyházkerület közgyűlésén, ünnepi istentisztelet keretében kerül sor.
- (3) Az oklevél birtokában a jelölt református lelkészi jogviszonyban alkalmazásra kerülhet a Magyar Református Egyház valamely gyülekezetében vagy intézményében. Az alkalmazás, illetve szolgálati jogviszony megkötésének további feltételeit az egyes részegyházak és egyházkerületek saját hatáskörben és szabályrendeletek, törvények alapján szabályozzák.

6. § Lelkészi képesítés hatályban tartásával kapcsolatos eljárás

- (1) A lelkészi képesítés hatályban tartásával és visszaállítással kapcsolatos ügyekben mindazon iratok másolatát be kell csatolni, amelyek a hatályban tartási kérelemhez szükségesek.
- (2) A kérelmet határidő nélkül be lehet nyújtani, de a Bizottság csak a meghirdetett vizsgaidőpont előtt legalább 30 nappal korábban szabályszerűen beérkezett kérelmet tárgyalja.
- (3) A lelkészi képesítés hatályban tartásával, vagy visszaállítással kapcsolatos eljárás keretében történt egyházmegyei, egyházkerületi megkeresésre az Egységes Lelkészképesítő Bizottság a korábban lelkészi képesítéssel rendelkezőt elbeszélgetésre hívja be.
- (4) Az elbeszélgetés célja, hogy Vizsgabizottság megismerje a megjelent életkörülményeit, egyházzal való kapcsolatát, és megvizsgálja, hogy magatartása, életvezetése, ismeretei alkalmassá teszik-e őt a lelkészi képesítés hatályban tartására, vagy ennek visszaállítására – figyelembe véve azt, hogy szolgálati lehetőség esetén ennek ellátására képes és alkalmas lenne-e.
- (5) Az elbeszélgetést és az egyházmegyétől/ egyházkerülettől érkezett iratok áttanulmányozását követően a Vizsgabizottság az alábbi javaslatokat teheti:
  - a) Javasolja a lelkészi képesítés hatályban tartását vagy visszaállítását, amennyiben azt állapítja meg, hogy a megjelent kapcsolata mindvégig aktív maradt az egyházzal, nem egyházi hivatása gyakorlása során is az egyház érdekeit szolgálta, magát a teológiai tudományokban képezte, rendszeresen látott el egyházi szolgálatokat, így alkalmas arra, hogy a Magyarországi Református Egyházban lelkészi szolgálatot végezzen.
  - b) Az Egységes lelkészképesítő, vagy különbözeti-honosító vizsga egészének vagy meghatározott részének letételére kötelezi a jelentkezőt, ha a lelkészi szolgálatok végzése óta eltelt idő, az aktív egyházi kapcsolat hiánya ezt szükségessé teszi.
  - c) Nem javasolja a lelkészi képesítés hatályban tartását, ha
    - a kérelmezőnél olyan fegyelmi, magatartási, életvezetési, vagy mentális problémákat észlel, amely a hatályban tartást kérelmezőt alkalmatlanná teszi a lelkészi szolgálatra, vagy
    - a részére az előírt vizsgát 2 év éven belül nem teljesíti.
- (6) A Bizottság határozatban foglalt indokolt véleményéről az egyházmegyei, egyházkerületi elnökséget értesíti.

7. § Vegyes rendelkezés

- (1) A vizsga költségeit az egyházkerületek vállalják részarányosan.
- (2) A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Szabályzat 2014. december 1-jén lép hatályba.
- (3) Az 1. § (4) bekezdésben rögzített módosítás csak arra a jelentkezőre terjed ki, aki a Szabályrendelet hatályba lépése előtt (2011. január 1-je előtt) létesített a Magyarországi Református Egyházban egyházi jogviszonyt.

A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUS PEDAGÓGIAI INTÉZET ALAPÍTÓ OKIRATÁNAK MÓDOSÍTÁSA TÁRGYÁBAN

ZS. - 381/2014.11.13.

1. A Zsinat a Református Pedagógiai Intézet alapító okiratát jogszabályi előírás (20/2012. VIII. 31. számú EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról) és székhelyváltás miatt módosítja.
2. A Zsinat felhatalmazza a Zsinat Elnökségét, hogy a megkívánt új feltételek beépítésével, a módosított és egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratot aláírja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

ALAPÍTÓ OKIRAT (a módosításokkal egységes szerkezetben)

1. Az intézmény neve
Református Pedagógiai Intézet
Az intézmény angol neve: Reformed Pedagogical Institute
2. Az intézmény alapítója
Magyarországi Református Egyház [ZS. - 730/1994. számú határozat]
1146 Budapest, Abonyi u. 21.
3. Az alapítás időpontja
1994. szeptember 27.
4. Az intézmény fenntartója
Magyarországi Református Egyház
1146 Budapest, Abonyi u. 21.
5. Az intézmény feladat-ellátási helye
Intézmény székhelye: 4026 Debrecen, Fűvészkert u. 4.
Intézmény telephelyei: 1042 Budapest, Viola u. 3–5.
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.
2750 Nagykőrös, Hősök tere 5.
3530 Miskolc, Kálvin J. u. 2.
6. Az intézmény pecsétje
Az intézmény hivatalos pecsétjének köriratában a *Református Pedagógiai Intézet* felirat és az intézmény székhelyének címe, a pecsét közepén az MRE címerére utaló báránys embléma látható.
7. Az intézmény típusa
Országos feladatot ellátó pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó köznevelési intézmény.
Az intézmény a megyei és a fővárosi köznevelés-fejlesztési tervekkel összhangban működik.
Az intézmény önálló jogi személy.

8. Az intézmény alaptevékenysége

SZAKFELADATSZÁM	TEÁOR-SZÁM	MEGNEVEZÉS
	8560	Oktatást kiegészítő tevékenység
856020		Pedagógiai szakmai szolgáltatások

9. Az intézmény kiegészítő tevékenysége

SZAKFELADATSZÁM	TEÁOR-SZÁM	MEGNEVEZÉS
	8559	Máshova nem sorolt felnőtt- és egyéb oktatás
855935		Szakmai továbbképzések
	7220	Társadalomtudományi, humán kutatás
581100	5811	Könyvkiadás
581400	5814	Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása
581900	5819	Egyéb kiadói tevékenység
	5829	Egyéb szoftverkiadás
582000		Szoftverkiadás
591000		Film-, video-, televízióműsor-gyártás
592000		Hangfelvétel készítése, kiadása
	6202	Információ-technológiai szaktanácsadás
	6209	Egyéb információ-technológiai szolgáltatás
620000		Információ-technológiai szolgáltatás
639990	6399	M.n.s. egyéb információs szolgáltatás
940000	9499	Máshová nem sorolt egyéb közösségi, társadalmi tevékenység
	4478	Egyéb más új áru kiskereskedelme

10. Az intézmény feladatai

Az intézmény feladatai körében különösen:

- ellátja, illetve szervezi a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat a református közoktatási intézmények számára,
- szakmai támogatást ad a működésükhöz tájékoztatással, tanácsadással, koordinációval,
- kutattatja, feldolgozza és megismerteti a magyar református iskolák pedagógiai és kulturális hagyományait,
- felügyeli a református iskolák szellemiségének és hitvalló értékrendjének alakulását,
- részt vesz a közoktatási intézmények érdekképviselői munkájában,
- a közoktatásban érintett korosztályok számára biztosítja és fejleszti a református hit- és erkölcs-tanoktatás szakmai feltételrendszerét,
- fejleszti a református katechézis tartalmi és módszertani támogatórendszerét, segédeszközeit.

Az intézet közléstávú munkaterv és éves munkaterv alapján dolgozik.

Az intézmény az állami és az egyházi jogszabályoknak megfelelően, az SZMSZ-ben részletezett módon látja el az alábbi pedagógiai szakmai szolgáltatásokat:

- a) *Pedagógiai értékelés,*
- b) *Szaktanácsadás, tantárgygondozás,*
- c) *Pedagógiai tájékoztatás,*
- d) *Tanügyigazgatási szolgáltatás az MRE 1995. évi I. törvény 20. § alapján,*
- e) *A pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése,*
- f) *A tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása,*
- g) *Tanulótájékoztató, -tanácsadó szolgálat,*
- h) *A közoktatás-fejlesztési pályázatok lebonyolítását segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatások,*
- i) *A különleges gondozás feladatait segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatások,*
- j) *A konfliktuskezelést segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatások,*
- k) *A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nevelését, oktatását segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatások,*
- l) *Az országos mérési-értékelési tevékenységet segítő pedagógiai-szakmai szolgáltatások,*
- m) *Kapcsolatrendszer kiépítése,*
- n) *Szervezeti kultúrafejlesztés.*

11. Az intézmény működése
Az intézmény fenntartója közreműködő szervezet bevonásával az intézmény működtetésére vonatkozó megállapodást köthet.
Az intézmény működési rendjét az SZMSZ szabályozza.
12. A feladatellátást szolgáló vagyon
  - Az intézmény székhelyén és telephelyén rendelkezésére állnak a feladatok ellátásához szükséges helyiségek és termek, tárgyi eszközök.
  - A fenntartási és működési költségeket az évente összeállított és a fenntartó által jóváhagyott költségvetés biztosítja.
  - Az intézmény a felsorolt feladati körben a mindenkori hatályos jogszabályoknak megfelelően bevételt eredményező tevékenységet is folytathat. Az ebből a tevékenységből származó nyereséget az intézmény az alapfeladatainak ellátáshoz használja fel. A várható nyereséget az évi költségvetés tervezésénél figyelmen kívül kell hagyni.
  - Az intézmény működését biztosító bevételek:
    - zsinati támogatás, fenntartói hozzájárulás,
    - állami hozzájárulás, támogatás,
    - kiegészítő illetve működési támogatás,
    - gyülekezeti adományok, kül- és belföldi jogi és magánszemélyek hozzájárulásai és adományai,
    - költségtérítések, térítési, szolgáltatási, vállalási díjak.
13. A vagyon feletti rendelkezés joga
Az intézményt a működéséhez szükséges ingatlanok esetében használati jog illeti meg. Az ingóságok és más vagyonelemek (bútorzat, irodai és oktatási eszközök, szellemi javak, könyvek, készletek stb.) az intézmény tulajdonában, illetve használatában állnak. Az intézmény megszűnése esetén az az intézmény tulajdonában lévő vagyon a fenntartóra, a használati joggal rendelkezésre bocsátott vagyon a rendelkezésre-bocsátóra száll vissza.
Az intézmény a használati joggal rendelkezésre bocsátott vagyonelemeket nem jogosult elidegeníteni, bérbe adni, vagy megterhelni, különösen biztosítékként felhasználni.
14. A gazdálkodással összefüggő jogosítványok
Az intézmény a fenntartó által jóváhagyott önálló költségvetés keretei között részben önállóan gazdálkodik a fenntartó által megjelölt közreműködő szervezet bevonásával.

15. Az intézmény vezetőjének kinevezési rendje
Az intézet élén igazgató áll, aki az intézményt képviseli.
Az igazgatót az Igazgatótanács és a Zsinat Oktatásügyi Bizottsága véleményének törvény szerinti figyelembevételével, a Zsinat elnöksége pályázat vagy meghívás útján bízza meg 5 esztendőre és menti fel.
16. A fenntartói irányítás rendje
A fenntartói jogkörhöz tartozó jogosítványokat a Zsinat nevében a Zsinat Elnöksége az SZMSZ-ben foglaltak szerint gyakorolja.

A jelen alapító okiratban nem szabályozott kérdésekben az intézmény szervezeti és működési szabályzata, illetve a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a törvényhez kapcsolódó ágazati jogszabályok, valamint a Magyarországi Református Egyház törvényei az irányadóak.

A ZSINAT HATÁROZATA A ZSINAT ELNÖKSÉGÉNEK CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 382/2014.11.13.

A Zsinat a Zsinat Elnökségének cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA AZ MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ 2009–2014 KÖZÖTTI CIKLUSTERVE MEGVALÓSÍTÁSÁRÓL

ZS. - 383/2014.11.13.

A Zsinat a Magyarországi Református Egyház 2009–2014 közötti ciklus terve megvalósításáról szóló beszámolót elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

ZSINAT A XIII. CIKLUSBAN
BESZÁMOLÓ AZ ELVÉGZETT MUNKÁRÓL

PREAMBULUM

*„Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával,
úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és reánk bízta a békéltetés igéjét.
Tehát Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk:
Krisztusért kérünk, béküljetek meg az Istennel!”*

(2 Kor 5,19–20)

Kálvin születésének 500. évfordulója jó alkalom arra, hogy emlékezetünkbe idézzük az egyházi életünk és teológiánk sajátosan református súlypontjait, azt az örökséget és azokat az értékeket, amelyek sajnos sokszor elhalványodtak mindennapi életünkben, de amelyek nélkül nem lehetséges a hiteles bizonyágtétel ma sem. Ez az örökség a folyamatos megújulás felelősségét rója ránk, a hűséget Isten igéjéhez a mindenkori helyzetben. Újból megerősödhattünk a kálvini reformáció alapvetésében, amelyből kettő kiemelkedően fontos egyházunk jelenlegi helyzetében.

1. Az egyház gazdagsága, hogy gyülekezeteiben él, és ezeknek a közössége „le egészen a zsinatig” alkotja az élő egyházat. Ahogy leendő lelkészeink tanulmányaik első évében megtanulják: „a gyülekezet teljesen egyház, de nem a teljes egyház”.
2. A másik kálvini vezérfonal az egyház sajátos küldetésének lényegi részeként látja a hiteles társadalmi felelősségvállalást, a köz ügyeiért való fáradozást: „Ahol Istent tisztelik, ott az emberséget gyakorolják”.

A Zsinatnak kiemelt felelőssége abban, hogy felelős döntéseivel életre váltsa ezeket a gondolatokat és mindent megtegyen a gyülekezetek megerősítéséért, közösségünk elmélyítéséért és ezzel társadalmi szolgálatunk előmozdításáért.

A Magyarországi Református Egyház szolgálatának fogyó népesség és csökkenő egyháztagság között kell eleget tennie. A társadalom egészében a rendszerváltás óta eltelt 20 esztendőben a kezdeti lelkesedést követően kimutathatóan növekszik a csalódottság, és azt is be kell látnunk, hogy egyházunk egyelőre nem találja örök érvényű örömeivel az utat az emberekhez, és a közélet formálásában sem használja ki maradéktalanul lehetőségeit. Az egyház folyamatos megújulásának vágyában sokan osztozunk. Határait tudatosító, küldetésében, bizonyágtételében megerősödött, a feladatát tisztán meghatározni és végrehajtani képes egyházat szeretnénk, amely megbecsüli szolgálteveit, és belső életével, megnyilvánulásaival Isten szeretetéről tesz bizonyágot.

A Szentlélek megújító erejéből élő közösségeink, elkötelezett egyháztagjaink és feladatukat magas szinten végző intézményeink jelentik ugyanakkor ma is azt a háttérrel, ami lehetőség és feladat is egyben arra, hogy a felelősen átgondolt és közösen kitűzött céljaink megvalósításán fáradozzunk. Éppen ez a gazdagság kötelez minket arra, hogy Isten előtti hálával, legjobb tudásunk és belátásunk szerint határozzuk meg azt az utat, amelyen az elkövetkezendő években járni akarunk.

Kálvin évében nem feledkezhetünk meg mindeközben arról, hogy erőforrásunk és elsődleges feladatunk az Isten igéjének hirdetése. „Tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket” (1 Kor 1,21). Igehirdető szolgálatunk megújítása elengedhetetlen feltétele annak, hogy felismerjük a ránk váró feladatokat és „a szeretet által munkálkodó hit” közösségében erőt merítsünk azok megvalósításához.

FŐHANGSÚLYOK

A XIII. Zsinat – az egyház missziójának segítése érdekében – munkáját az alábbi szempontok és hangsúlyok mentén szervezi:

A Zsinat és ezen keresztül a közegyház munkájában a most záruló hat esztendőben az eddigieknél tervezettebb és tudatosabban meghozott döntések által irányított munkára törekedtünk, ahol megfelelő és felelős mérlegelést követően, közösen elfogadott és megtartott elvek mentén cselekedtünk. Megállapítható, hogy – bár hivatkozásként kevésbé került elő a zsinati ülések során – a zsinati ciklus munkája az e tervben megfogalmazottak figyelembe vételével ment végbe. A majd minden zsinati ülésre elkészült beszámoló a ciklusterv megvalósításának állásáról az egyes döntéseket, ügyeket az átfogóbb és szélesebb összefüggések keretében helyezte.

Az alábbi, a munkát meghatározó fő hangsúlyok megjelenése és következetes megvalósítása tekintetében lehet hiányérzet bennünk. E szempontok nem szolgáltak maradéktalanul meghatározó elvi keretként, döntéseink mérlegeként.

1. Az egység építése, munkálása

A magyar református egység kihirdetése következményeként szükséges a meglévő közös gondolkodás támogatása és új területeken való beindítása. A Kárpát-medencei egység megélése mellett további lépések szükségesek az MRE-n belüli egység megélésére és megjelenítésére. Az egyház hitellessége, missziójának hatékonysága és működésének ésszerűsítése múlik belső egységünk megvalósításán.

Az egység fontossága, megvalósítása zsinati munkánkban és egész egyházunk életében gyakran csak szólam maradt. A magyar református egység magától értetődővé válása és egyre szélesedő megvalósulása ellenére az egység mélyítése és magyarországi református közösségünkben való megvalósítása elmarad a várakozásokhoz képest. Az elmúlt hat esztendő talán egyik legnagyobb – nyíltan egyáltalán nem megbeszélte – kérdése egyházunk egysége, egységünk építésének iránya. Miközben pl. a jogalkotás eszközével több területen kísérlet történt a folyamatok egységesítésére (pl. lelkészek jogállásáról szóló törvény, gazdálkodási törvény módosítása), vagy egyes szolgáltatások közös beszerzésére, valamint sikeresen tudunk megbirkózni a hit és erkölcsoktatás szervezésének kérdéseivel, addig kevés tudatosság fedezhető fel a valódi egységre törekvésben, vagy az egyházszerkezet és – működés egységének erősítésében. A valóság továbbra is az, hogy erős szuverenitások és pluralizmus él az egy Magyarországi Református Egyházon belül.

Mindeközben a magyar reformátusság egysége nemzetközi szervezetek és partneregyházak szemében megvalósult tény. Már a 2009. évi Alkotmányozó Zsinat előkészítésében figyelmet fordítottunk a nemzetközi kommunikációra. Egyrészt egy klasszikusan ökumenikus történetként írtuk le, a sajátos kifejezések használatával, másrészt az érzékeny kérdéseket magunk tematizáltuk és magyarítottuk. A kommunikációnkban azóta is fontos szerepet játszik az egység és összetartozás átélhető és könnyen értelmezhető történetének elbeszélése. Ennek köszönhetően kijelenthető, hogy a nemzetközi egyházi közösség számára ez az egység némelykor valóságosabbnak tűnik, mint saját magunk számára.

Több nemzetközi dokumentumban és megállapodásban meg is jelenik a magyar református egység. Ilyen a németországi egyesület alapító okirata (egyesületi alapszabály), a Rajnai Egyházzal és a dél-afrikai Holland Református Egyházzal kötött szerződésünk, vagy az a tény, hogy a REV-ben egy közös, „Hungarian share” formájában fizetjük a tagdíjat.

Bevett gyakorlattá vált az is, hogy az MRE főként segélyszervezetekkel szemben, de általában a nemzetközi kapcsolatrendszerben az egyházpolitikailag instabil Kárpát-medencei részegyházak kapcsán tanácsot ad, kvázi jól áll és ha kell, a szervezetekkel összefogva jótékony nyomást gyakorol a viszonyok rendezésében. A diaszpóra kapcsán, különös tekintettel a nyugat-európai gyülekezeteket támogató programokban (alkalmi lelkészküldés, pénzügyi támogatás) és az ezzel kapcsolatos testvéregyházi egyeztetésekben a Magyar Református Egyház egységesen lép fel, mint anyaegyház.

Kérdés, amelyre közösen kell megtaláljuk a választ, hogy mennyire tudott az elmúlt hat esztendőben a Zsinat az egység, a közösség és az egyes területi, lelkiségi érdekeken felül emelkedő szempontok megjelenítője, megvalósítója lenni.

2. Az egyház közösségeinek erősítése

Minden kommunikációnál és külsőleges erőfeszítésnél többet mond és lényegre mutatóbb református keresztyén közösségeink – elsősorban is gyülekezeteink, de intézményeink is –, közösségünk élete és életmegnyilvánulása. Közösségeinknek érezniük és tapasztalniuk kell, hogy az egyház legfőbb döntéshozó testülete is e lényegi kérdéssel foglalkozik. A református közösségek támogatása, új struktúrák megfontolása a ciklus egyik fő feladata az egyház alapvető küldetése betöltése érdekében. Élő közösségeiben él az egyház!

E szempont érvényesülésével kapcsolatban nehéz nyilatkozni. A közösségi erősítés szándéka a Zsinat több döntésében tetten érhető és meghatározója volt a jogszabályalkotásnak is. Ugyanakkor igazi visszajelzés és értékelés a Zsinat közösségén kívülről kell érkezzen. Kijelenthető, hogy a Zsinat e fő szempont megvalósítását leginkább az Egyházi Jövőkép Bizottság felállításával valósította meg. A záró zsinati ülésre beterjesztésre kerülő bizottsági beszámoló értékelése adhat választ arra, hogy e szempont megvalósítására és érvényesítésére előterjesztett javaslatok ténylegesen közelebb visznek-e bennünket az egyház közösségeinek erősítéséhez.

3. A Zsinat-presbiteri elv érvényesítése, megerősítése

A kényszerű külső hatások és belső gyengeségek református egyházszervezetünk csorbulásához vezettek. Az egyház szolgálatának kiteljesedése csak a nem-lelkészi és lelkészi munkatársak és tisztviselők közös felelősségvállalásával valósulhat meg. Az egymásra-figyelő, egymást munkatársként elfogadó nem-lelkészi és lelkészi közösségben az egyházfegyelem gyakorlása is megvalósulhat, hogy mindenképp szép ékes rendben menjenek.

Miközben az egyházi élet minden szintjén jelentős a nem-lelkészi tagok felelősségvállalása és számtalan konferencia, képzés támogatja őket ebben, azonban magának az elvnek az érvényesítése kevésbé haladt előre az elmúlt években az egyházi szervezetben. Nem mélyült tovább a jelentősebb református civil közösségek (pl. Presbiteri Szövetség, Nőszövetség) együttműködése az egyház különböző szintű testületeivel. A Zsinat munkájában sokszor megvolt a tér a közös munkára és együttműködésre, de a tér megtöltése nem mindig sikerült.

A főhangsúlyok megjelenítése az alábbi feladatokban, az egyház szolgálatának fejlesztése elképzelhetetlen a teológiai, tanulmányi munka erősítése nélkül. A tanfegyelem megszilárdításával és a közösségeinket, híveinket foglalkoztató kérdésekben megfelelő, biblikus útmutatás adásával küzdhetünk csak az egyházunkat is gyengítő, elbizonytalanító külső és belső folyamatok, a relativizmus ellen.

Közös reménységünk volt egyházunk teológiai munkájának megélénkülése a Kálvin Emlékevekhez (2009–2014) kapcsolódva, ennek teljesüléséről az Emlékevekről szóló, külön napirendi pontban elhangzó beszámoló adhat képet. Számos publikáció és jó néhány konferencia járult hozzá egyházunk teológiai, tudományos munkájának elmélyítéséhez. Ugyanakkor ez a zsinati ciklus

adós maradt az egy-egy témához kapcsolódó zsinati tanítás kibocsátásával. A ciklus végéig sem sikerült lezárni a reformatus.hu honlapra készített, nagy vihart kavart ún. Református A–Z kérdés-felelet kidolgozását, a publikáláskor kiderült egészen alapvető problémák (pl. a keresztség értelmezése, gyakorlata az MRE-ben) megoldását. A Zsinat által elhatározott éves tematikák némelyike (pl. „Krisztusért követségben”) az egyház egészére ható módon került feldolgozásra.

A ciklus egyik legnagyobb, a magyar református közösség egésze számára meghatározó jelentőségű, teológiai eredménye a Heidelbergi Káté átdolgozott fordítása és újbóli kiadása, a közös Zsinat általi megerősítése. Szintén történelminek mondható a Revideált Új Fordítású Biblia megjelenése és ennek zsinati határozattal való megerősítése. Ciklus záró zsinati ülésünkre jelent meg Kálvin János Intitutiója új magyar fordítása Buzogány Dezső kolozsvári teológiai professzor tollából. Ezekkel az alapvető kiadványokkal különleges lehetőség teremődik egyházunk számára az embereket foglalkoztató kérdések régi, örök alapokon nyugvó korszerű és teológiai vizsgálatára, és az ezekben való eligazításra.

Teológiai munkánk érdekes és talán kevesebbek számára ismert színtölti a gyakorlatiteológia. hu weboldal, amely lelkes szakemberek színvonalas munkája nemcsak lelkészeknek. Ígéretes folyamat indult meg az ún. Református Káté Bizottság felállításával is. A Bizottság a Generális Konvent közösségében működik és feladata egy a katechézisben jól használható, hitvallásainkon nyugvó Káté összeállítása, amely a mai világ problémáit és kérdéseit is feldolgozza.

A ciklus egyik jelentős, az egyház teológiai munkáját már most is érezhetően frissítő története a Doktorok Kollégiuma szervezeti és működési megújulása. Az átalakított és megújított szekciók egyre több fiatal tudóst és eddig az egyház tudományos-teológiai munkájával közelebbi kapcsolatba nem került szakembert integrálnak.

Az elmúlt 6 esztendőben jelentősen javult a különböző egyházkerületi lelkésztovábbképzések összehangolása és örvendetesen szaporodnak az egyéb, nem csak lelkészek számára szervezett (tovább)képzések, konferenciák, szemináriumok.

Sokan várják és várták a Zsinattól, hogy határozott lépéseket tesz a tanfegyelem megőrzése, javítása érdekében. Részben ennek a váradalomnak a beteljesedéseként kell tekintsük a már említett új Káté kiadásra és pl. a bíraskodási törvény megújításának szándékára – ez utóbbi, egyelőre, a Zsinat döntése értelmében még további munkára vár. Ez utóbbira azért is nagy szükség volna, hogy kilábalhassunk abból a szegényből, amelybe egy – a ciklusban is többször eredménytelenül Bíróság elé idézett – lelképásztor felháborodást és nem kívánt médiafigyelmet okozó kijelentései sodorják egyházunkat.

Jóllehet általános etikai és társadalmi kérdésekben kidolgozott zsinati nyilatkozat, állásfoglalás nem készült, egyházunk kommunikációja minden szinten sokat fejlődött és határozott lépéseket tett a belköröségből való kilépésre. Az MRE kiemelt médiakampányai – ha olykor belső egyházi viták mellett is – képesek voltak a szélesebb közönség által is „fogható” üzeneteket közvetíteni és olykor eligazítani, de ami ennél fontosabb az Istennel való találkozásra hívni (pl. *A Fiú* c. kisfilm).

Különleges, az egyház által nem keresett lehetőséget kaptunk a 2013-ban bevezetésre került kötelezően választható hit- és erkölcstanoktatással. A feladat megvalósítását támogató református hittankampány (Biblia, műveltség, élmény) igyekezett mind a belső, a gyülekezeteket, hittanokat és lelkészeket tájékoztatni, mind pedig a külső célcsoportot, a szülőket, gyermekeket megszólítani. Ennek során a reformatus.hu oldalon az egyházi érintettek számára publikáltuk azt a részletes szakmai anyagot, ami a hittanoktatás szervezése kapcsán felmerülő törvényi, szakmai és technikai információkat tartalmazta (reformatus.hu/gyik/hittan/). Emellett elkészült egy oldal (hittan.info), ahol szintén kis katekizmus formájában a szülőkből felmerülő gyakori kérdésekre adtunk kimerítő és őszinte válaszokat, bemutattuk a református hittanóra

témáit, követelményeit, illetve kisfilmekkel vezettük be az érdeklődőket a református hittanórák világába. Ezeken felül a Kommunikációs Szolgálat gondozásában templomokba és iskolákba szánt plakátok, szórólapok, a szülői értekezletekre szánt bemutatkozó prezentációk is publikálásra kerültek. 2014-ben a hittan.info oldal külső megjelenésében megújult, tartalmában frissült, ezzel együtt ebben az évben új plakát is készült a kampányhoz. A hittanoktatáshoz kapcsolódó megjelenést egyházon belül jól fogadták, az egyházon kívül pedig sokan (még az illetékes Minisztérium is) használták és támaszkodtak rá.

A ciklus zsinati munkája e három pont köré csoportosul. Feladatok, célok, projektek csak e három pont összefüggésében határozhatók meg. A Zsinat előtt álló feladatok közül annak van prioritása, amelyik több ponthoz egyszerre kötődik.

A ciklus elején a fenti bekezdésben megfogalmazott elhatározás a Zsinat munkájában formailag visszafogottan, vagy egyáltalán nem valósult meg a ciklus során. Ennek ellenére elmondható, hogy az elvégzett munka mögött, a bizottságok és felügyeletük alatt a végrehajtásért felelős Elnökség irányításával közegyházi munkatársak és intézményrendszer munkájában meghatározó módon jelentek a fenti szempontok.

FELADATOK¹

A Zsinat a fenti hangsúlyokon belül a következő fő feladatokat tervezi elvégezni, megvalósítani a XIII. ciklusban. Az egyes feladatok részletezését, ágazati kibontását a bizottsági munkatervek foglalják majd össze.

1. Felmérések

A (egyház-szociológiai) felmérés(ek) készítése a helyzetünkkel való szembesülés és az előttünk álló feladatok megoldása érdekében (hittanoktatás, vagyoni helyzet, társadalmi, gazdasági változások, stb.). Meg kell ismernünk a bennünket körülvevő világ mérhető változásait, valamint ezek egyházra gyakorolt hatásait. Az eltelt 20 év egyházi életünkben tapasztalható változásainak is számos mérhető komponense van, amelyek megismerése nélkülözhetetlen egy szervezettebb, koncentráltabb egyházi szolgálat megfogalmazásában és megvalósításában.

Sokak által, joggal, az egyik leginkább elvárt feladata volt a ciklusnak. Hiszen ennek a feladatnak a megoldása tekinthető úgy is, mint sok más teendő megalapozása. A munka meg is indult rögtön a ciklus elején, de érdemi eredményeket sokáig nem hozott. Az egyházkerületi képviselőkből felállt Egyházzsociológiai Bizottság és a kezdetekben a munkát segítő koordinátor már ott nehézségekbe ütközött, hogy azt felmérje hányféle rendszeres-rendszertelen felmérés, kutatás van egyházunkban. Közben pedig egyre formálódtak egy szükséges új kutatás elvárásai, kérdései. A munka már 2010-ben is egyik fő lépésként arra összpontosított, hogy a meglévő eredményeket, felméréseket feldolgozza és megújítsa pl. az éves egyház-statisztikai kérdőívet – de még ez sem sikerült. A másik fő feladat pedig egy új, átfogó kutatás szempontjainak és tartalmának kidolgozása volt.

A feladat megoldása szempontjából jelentős fejlemény volt a 2011. évi népszámlálás, amelyhez kapcsolódva igyekeztünk saját programunkban továbbhaladni. Megjegyzendő, hogy nem kis részben egyházunk Parlamenti Irodája munkájának is köszönhető, hogy egyáltalán bekerült a népszámlálási kérdőívre a vallásosságra vonatkozó kérdés – igaz nem az általunk javasolt

¹ A feladatok között csak azokat említjük, amelyek a Zsinat szintjén prioritások. Ezek mellett további fontos ügyek és feladatok a bizottsági előterjesztések részei. Ezek az előterjesztések is a zsinati munka részei, de valamiképpen inkább a kibontása a következőkben felsorolandó zsinati feladatoknak.

formában és tartalommal, ami a kérdésre adott válaszok értékelésénél az előző népszámlálási adattal való összevetés nehézségéhez vezetett.

A kérdőív tartalmazta ezt a kérdést is: *Milyen vallási közösséghez, felekezethez tartozónak érzi magát?*

Minden részletes kifejtés nélkül belátható, hogy a Népszámlálás eredménye, mint a tudományos világfelfogás szerint legpontosabban kifejezhető társadalmi „valóság” leképezése, milyen jelentőséggel bír egyházunk világi megítélése kapcsán. A Népszámlálás eredménye közép- és hosszú távon egyaránt meghatározza a református egyház, illetve a reformátusság súlyát, viszony- és lehetőségrendszerét a társadalmi, gazdasági, politikai térben. Annak ellenére, hogy a valóságot leképezni kívánó, teljes merítésű felmérés eredményét a kommunikáció vélhetően csak kisebb mértékben tudja befolyásolni, a Magyarországi Református Egyháznak (MRE), mint szervezetnek ilyen esetben is alapvető érdeke, hogy a reformátusokat „felkészítse” a Népszámlálásra, a saját, meglévő csatornáin keresztül, illetve más, tömegkommunikációs eszközök segítségével optimalizálja a Népszámlálás alkalmával magukat reformátusoknak vallók számát. Ezen alapvető stratégia érdek ellenére a Magyarországi Református Egyházat 2011-ben váratlanul érte a Népszámlálással kapcsolatos kommunikációs kihívás.

Ez azt jelentette, hogy egyházunk nem rendelkezett kidolgozott, konszenzusos stratégiával, költségkerettel arra nézve, hogy hol, hogyan és milyen üzenettel szólítsa meg a reformátusokat, annak ellenére, hogy a 2001-es népszámlálási eredmények alapján ismert volt az a tény, hogy nagyon sok magyar állampolgár valódi – az MRE-ben regisztrált – egyháztagság nélkül vallotta magát a közösség tagjának. Mindezek után a közegyházi kommunikáció belső költségvetésére támaszkodva elindított egy kampányt, amely két irányban haladt. Egyrészt templomi körlevél formában, illetve plakátokkal és szóróanyagokkal megjelent a református gyülekezeti és intézményi terekben, másrészt az egyházunk kommunikációjában elsődlegesen használt felületen, az interneten kezdett el kommunikálni. Elkészült egy honlap (<http://nepszamlalas2011.reformatus.hu/>), ahol a tájékoztató anyagok mellett ismert közéleti szereplők, művészek beszéltek református identitásukról, illetve a fiatalabb célcsoportok számára egy humorosnak szánt, a közösségi internetes felületeken (ingyenesen) terjedő identitás tesztet készített.

A munkán jelentősen lendített és a megoldás felé mozdította, amikor a Károli Gáspár Református Egyetem sikeresen akkreditáltatta szociológiai oktatását és ezzel a feladat megvalósítása erős szakmai és erőforrás háttérrel nyert. Már a Károli Egyetem bevonásával készült el egy munkaterv, amit a Zsinat tárgyalta és elfogadott.

A 2012 őszen a Zsinat által elfogadott munkaterv szerint folytatódott a kutatás 2013-ban, elsősorban az egyházban rendelkezésre álló statisztikai adatok összegyűjtésével. Az adatok – nem egészen zökkenőmentes – összegyűjtését követően a Károli Egyetem munkatársai elektronikusan rögzítették azokat. Ezt követően megkezdődött, az egyház-szociológiai kutatást felügyelő, segítő bizottság útmutatásai alapján és az Egyházi Jövőkép Bizottsággal való egyeztetés mellett, a 400 egyházközösséget megkereső kérdőíves felmérés előkészítése. A telefonos megkérdezésen alapuló felmérés, alapos előkészítés után, 2014 tavaszán kezdődött. A folyamat következő lépése a különböző feltételeknek megfelelő 8 település és református közössége átfogó felmérése 2014. nyarán a Károli Egyetem oktatói és hallgatói táborozásán.

Az elmúlt évek munkájának eredményéről a Zsinat külön napirendi pontban tárgyal.

2. Magyar református énekeskönyv

A megújított Kárpát-medencei – vagy még szélesebb átfogásban a diaszpórára is kiterjedő – énekeskönyv két fő célja, hogy a közösségi (missziói) alkalmakra és az istentiszteletekre is alkalmas énekanyagot adjon a gyülekezetek kezébe. Tartalmazza egyrészt a széles körben énekelt és közismert énekeket, de egészen a reformáció századáiig visszanyúlóan tartsa meg a kapcsolatot a magyar reformátorok és hitvalló elődök hitét hordozó énekekkel.

A 2010 februárjában megalakult testület első lépésben alapelvekként egy Szempontrendszert alkotott meg, melyet a Zsinat 2010 júniusában elfogadott. Ugyanekkor hozott határozatot a Zsinat a határon túli egyháztestek képviselőinek bevonásáról. Ez utóbbi döntés azért is fontos volt, hogy az énekeskönyvi munka egyenértékű és egybehangolható, egybekapcsolható legyen a GK Liturgiai Bizottságában már korábban megkezdett istentisztelet-megújítási célokkal. A liturgiai és az énekeskönyvi bizottság 2010 szeptemberében közös találkozáson határozott a két munkaág összehangolásáról és javaslatot is tett a két testület egyesítésére.

2010 őszén sor került az új énekeskönyv beosztásának, szerkezetének megvitatására, ezt követően az elhagyandó illetve felveendő énekek körét próbálta a bizottság – az Egyetemes énekeskönyv, „Az Úrnak zengjen az ének” ifjúsági, valamint a Dunamelléki „Krisztus az énekem” gyűjtemény áttekintésével – körvonalazni.

2010 decemberében irodalomtörténészek Szenci-kutatók bevonásával vizsgálták meg a genfi zoltárok énekeskönyvi közlésének kérdéseit. Ez az ülés elfogadta a genfi zoltárkönyv énekeskönyvi közlésének alapelveit. A témában további szisztematikus munka még nem folyt, de 2012 elején megjelent A. Molnár Ferenc: „Szenci Molnár Albert zoltárainak szövegahagyományozódásáról” című munkája, mely a Szenci-fordítás eredeti szövegét, valamint a mai énekeskönyvben található formát veti egybe, kimutatva és értékelve a nyelvi, szövegi különbségeket. E munka reménység szerint segítheti a további tisztázást.

2013 elején a dallamok és a szövegek vizsgálatának irányadó szempontjai kerültek terítékre, majd április 29-én a bizottság három fontos döntést hozott:

1. tájékoztató füzetben adja közre az eddig kialakult elképzeléseket,
2. az új énekeskönyv ügyét nemzetközi és ökumenikus kontextusba helyezve konferenciát rendez,
3. lehetőséget teremt a jövőben arra, hogy az énekeskönyv szövegéhez lelkipásztorok, kántorok, gyülekezeti tagok, érdeklődők hozzájárulhassanak.

A három pontból egyelőre a második valósult meg A 2013. október 24–26. között megrendezett konferencia tanulságait a 2013. novemberi jelentés így összegezte:

- az istentisztelet és éneklés szoros összetartozásának átfogó szempontja, valamint az európai énekeskönyvek határokon átívelő jellege megerősít bennünket, hogy mi is Kárpát-medencei, sőt a teljes magyar reformátusságot átfogó énekeskönyvben gondolkozunk, a magyar protestáns ökumené szempontjait sem elhanyagolva,
- az éneklés és imádság nemcsak a vasár- és ünnepnapi templomi istentisztelet része, annak a mindennapok során is meg kell jelennie, hogy a keresztyén ember teljes életét áthassa, végül
- az énekeskönyvben a verses-strófikus énekek mellett más egyszerű énekformáknak is helyük van, melyek szintén hozzájárulhatnak az éneklés megújulásához.

Lélekkel és értelemmel – A magyar református énekeskönyv megújulásának alapelvei.

A fent említett, 2013. április 29-i első pont értelmében megalkotott kiadvány elektronikus formában a Zsinat záróülésével nagyjából egy időben jelenik meg. A tézisszerű vázlat és ahhoz kapcsolódó példatár elveinkről, elvégzett és további munkáinkról tájékoztatja az egyházi közvéleményt, melynek igen fontos szempontja, hogy az énekeskönyv megújítását közüggé tegye, e folyamatra egyházunkat felkészítse. Célunk, hogy e téma minél több fórumon megvitatásra kerüljön a jövőben, a visszajelzéseket a bizottság összesítse, értékelje és belátása szerint használja fel a továbbiakban.

3. Közoktatás és felsőoktatás

A református közoktatási rendszer újragondolása, erősítése, ezzel összefüggésben pedig a református felsőoktatás újragondolása. Az elmúlt esztendőkből kialakult és jórésztben megszilárdult református közoktatási rendszer javítására, az eddigieknél komolyabb és mélyebb egyházi integrációjára több elképzelés is ismert. Egyházunk megerősítése, oktatási intézményeink fejlesztése és az oktatási munka egyházasabbá tétele egymást segítő folyamatok. Az előttünk álló időszakban oktatási rendszerünk tudatos végiggondolására, fejlesztésére van szükség.

A XIII. zsinati ciklus első esztendejében kezdődő tanévben, a 2009/10. tanévben 180 köznevelési feladatot látott el 119 intézmény keretei között a református közoktatás. 36 óvoda, 66 általános iskola, 27 gimnázium, 5 szakközépiskola, 3 szakiskola, 12 művészetoktatási, 6 gyógypedagógiai intézmény, 22 diákotthon, valamint 2 pedagógiai szakszolgálat és 1 pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény látta el ezt a 180 feladatot. A többcélú intézmények száma 38, az intézményfenntartók száma 80 volt.

A zsinati ciklus utolsó teljes tanévére intézményeink száma 32%-kal, fenntartóink száma 30%-kal emelkedett, s minden 4–5. intézmény és fenntartó e zsinati ciklusban kezdte meg tevékenységét a köznevelés terén. A 2013/14. tanévben 272 köznevelési feladatot látott el 157 intézmény keretei között a református intézményrendszer, melyhez 59 óvoda, 106 általános iskola, 33 gimnázium, 16 szakközépiskola, 8 szakiskola, 19 alapfokú művészetoktatási, 3 fejlesztő nevelést-oktatást végző intézmény, 22 diákotthon, valamint 5 pedagógiai szakszolgálat és 1 pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény tartozott. (A többcélú intézmények száma már 54, az intézményfenntartók száma pedig 104 volt.)

	2009/10.	2013/14.	GYARAPODÁS
óvoda	36	59	23
általános iskola	66	106	40
gimnázium	27	33	6
szakközépiskola	5	16	11
szakiskola	3	8	5
alapfokú művészeti iskola	12	19	7
fejlesztő nevelést végző int.	6	3	-3
diákotthon	22	22	
pedagógiai szakszolgálat	2	5	3
pedagógiai intézet	1	1	
Összesen:	180	272	92
Intézmények száma:	119	157	38
– ebből többcélú intézmény	38	54	16
Fenntartók száma:	80	104	24

Az új intézmények magas aránya előtérbe helyezte a református köznevelési rendszer belső integrációjának kérdését. Az intézményfenntartásban egyházi közigazgatásunk mind a négy szintje szerepet vállal: 95 egyházközség, 4 egyházmege, a 4 egyházkerület és a MRE.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) – majd annak sorra megjelenő végrehajtási rendeletei – 2012. szeptember 1-jétől új jogszabályi környezetet teremtettek köznevelési intézményeink és intézményfenntartóink számára. A Nkt. 83–85. §-ában szabályozott fenntartói kötelezettségeket és jogokat a 104 egyházi jogi személy mindegyike önállóan gyakorolja. E kötelezettségek és jogok szakszerű gyakorlásához azonban a fenntartók nem rendelkeznek azonos anyagi és személyi feltételekkel.

2013. október 1-jével tisztázódtak az új finanszírozási szabályok, ami lehetővé tette az ágazati belső normák újragondolását. A Zsinat 2013. november 14-én átfogó módosítást hajtott végre a református hittanoktatási törvényen, november 15-én módosította a református közoktatási törvényt, illetve 2014. április 24-én a református felsőoktatási törvényt. E jogszabályi változások a zsinati ciklus végén, 2014. augusztus 1-jén ill. szeptember 1-jén léptek hatályba.

A ciklus egyik örömteli fejleménye, hogy hosszú évek küzdelme és gondolkodása után, közös megegyezéssel sikerült átalakítani a Református Pedagógiai Intézet működését. Az Intézet magas színvonalú szakmai munkája mellett immáron kész támogatni az egyházat közoktatási rendszerünk egyik nagy hiányosságának, az egységes minőségbiztosítási rendszernek kialakításában.

E ponthoz kapcsolódik, röviden, a református felsőoktatás helyzete is.

Amikor az MRE oktatási rendszeréről beszélünk, akkor nem csak a közoktatásra gondolunk. Az MRE bölcsődétől a felsőoktatásig képes képzést biztosítani, igaz még kevésbé összeért és összekapcsolódó módon. A felsőoktatás területén is határozott próbálkozások voltak az intézmények (4 db) közötti együttműködés mélyítésére, esetleg szervezeti megvalósítására.

Miközben egyértelmű, hogy nem ésszerű és nem rentábilis 4 lelkészképző (Kárpát-medencei szinten összesen 6 db) fenntartása, de az érintett fenntartók és intézmények nem tudták megkeresni a helyzet megoldásának lehetőségeit.

A református felsőoktatási törvény megalkotása és elfogadása óriási eredmény, ezután azonban megszűnt az intézmények közötti egyeztetés szervezeti és tartalmi kérdésekről (pl. az egyik megoldásra váró probléma, hogy a 4 magyarországi intézmény különböző feltételeket szab lelkész szakos hallgatói felvételéhez).

Hálaadással kell ugyanakkor szólnunk az MRE fenntartásában működő Károli Egyetem megújulásáról és a ciklusban elért eredményeiről, amelyeknek köszönhetően a hazai felsőoktatás élvonalába emelkedett az intézmény, és egyre nagyobb mértékben vesz részt egyházunk szolgálatában szakmai támogatással.

4. Egyházközségek

Az egyházközségek működésének, fenntartásának áttekintése (pl. az önfenntartás erősítését segítő projektek bevezetése) – ezzel összefüggésben a lelkészek javadalmazási rendszerének és szupervíziójának végiggondolása. A megkezdett munka részeként szükséges az elmúlt 20 esztendő változásai által kialakult helyzethez igazítani egyházközségeink működését, értve ezalatt társadalmi beágyazottságuk, jogi státuszuk, gazdasági és vagyoni helyzetük áttekintését. Méltósággal és tisztességgel kell készülnünk az elfogyó közösségek közötti munka lezárására, míg új lendület és új formák megtalálása szükséges az új közegbe került emberek közösséggé formálásához. Mindebben különösen is nagy jelentősége van igehirdetésünk megújításának, erősítésének.

Az elhatározott feladatok közül ez volt az egyik legnehezebben kivitelezhető. A kérdéssel való szisztematikus foglalkozást az Egyházi Jövőkép Bizottság kapta feladatul. Törekedtek is a feladat elvégzésére. Erről a külön napirendi pontban tárgyalandó előterjesztésük szól.

A feladat megvalósítását segíti egyházunk egy éve elfogadott új gazdálkodási törvénye is, amely egy egységes, átlátható és a munkát, döntéseket támogató keretrendszert hozott létre. A gazdálkodási törvény következetes alkalmazásával tisztább és valóságos képet kaphat egy-egy közösség saját anyagi lehetőségeiről és terheiről.

Szintén ennek a feladatnak a megvalósítását segíti a mostani ülésen bemutatásra kerülő egyházsociológiai beszámoló is. Az idén nyáron 8 településen végzett átfogó kutatás talán segítséget, támpontot ad általános tendenciák és megoldási lehetőségek értelmezéséhez, kidolgozásához.

5. Közösségépítés

Az egyházon belüli együttműködések elősegítése, szempontjainak meghatározása (pl. intézmények átalakításánál) – Az elmúlt években végzett munka meghatározó eleme volt az együttműködésekben rejlő lehetőségek kihasználása a közösség építése és a hatékonyság növelése érdekében. Ennek továbbvitelére van szükség az egyházra váró feladatok megfelelő elosztásával, de immáron a magyar reformátusság egészére tekintettel és egyben törekedve pl. az evangélikus egyházzal való közelebbi egyeztetésekre.

E feladat megvalósítása, ha nem is erős koncentráció mellett, de folyamatosan haladt az elmúlt években. A református oktatásügy területén a következő együttműködések valósultak meg.

a) **A pedagógiai szakmai szolgáltatások országos szervezése, felsőoktatás és köznevelés együttműködése.**

A Református Pedagógiai Intézet (RPI) működése az elmúlt két évtizedben változó hatékonysággal elégítette ki a református köznevelési intézmények és az intézményfenntartók által megfogalmazott igényeket. A református felsőoktatás és a köznevelés között az együttműködés szinte alig alakult ki. A MRE Zsinata azzal, hogy az RPI-t működtető szervezetként határozta meg 2013 áprilisában a Károli Gáspár Református Egyetemet (KRE), az RPI és a KRE, valamint a református felsőoktatás és a köznevelés együttműködését kívánta erősíteni.

2013. szeptember 1-jével az RPI működésének hatékonyságát országosan azzal is erősítette a Zsinat, hogy tevékenységét decentralizálta, feladat-ellátási helyeit (székhelyét ill. telephelyeit) az ország négy pontjára telepítette: Debrecen, Budapest, Miskolc és Nagykőrös. Mindez maga után vonta új munkatársak bevonását, akik immár szélesebb szakmai háttérrel biztosították az intézetnek. Az RPI szakmai munkája 2014-re stabilizálódott, a pedagógiai szakmai szolgáltatások országos ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételek az új jogszabályi környezetben is biztosítottak, azonban a finanszírozási háttér biztonságának megteremtésével összefüggésben mind a külső (az állammal kialakított), mind a belső (a református köznevelési rendszeren belüli) együttműködést erősíteni szükséges.

b) **A kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatás által kialakított új együttműködési formák.**

Az állami köznevelés rendszeréhez kapcsolódva a zsinati ciklus végén új lehetőséget kapott egyházunk a hittanoktatás területén, mellyel hatékonyan élt. 2013. szeptember 1-jével az állami iskolák 1., 5., valamint a hatévfolyamos gimnáziumok 7. évfolyamán bevezetett kötelező erkölcsstan helyett választható református hit- és erkölcsstan szervezésével kapcsolatos adminisztrációt a Zsinati Tanács 2013. november 19-én zsinati szintre telepítette, így december 1-jétől közel ezer hittanoktató tevékenységével kapcsolatos kifizetéseket közvetlenül a Zsinati Hivatal teljesíti, s ugyancsak a Zsinati Tanács határozott 2014. május 29-én a kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatás központi megszervezéséről. A hittanoktatás finanszírozási háttéréről egységes normát alkotott a Zsinati Tanács (a MRE hittanoktatási támogatások igényléséről, folyósításáról és elszámolásáról szóló ZST. - 137/2011.12.07. szabályrendelete).

Egyházunk egységes fellépése hatékonyan szolgálta a missziós célokat, a 2014/15. tanévre mintegy 39 700 tanuló iratkozott be a református hit- és erkölcsstanoktatásra az 1–2. és 5–6. évfolyamon, ami mintegy jelentős gyarapodást jelent a fakultatív hittanoktatás korábbi rendszeréhez képest.

c) **Korai fejlesztő központok, fejlesztő nevelést-oktatást végző intézmények kiépítése. A korai fejlesztés és a fejlesztő nevelés-oktatás az egészségügy, a szeretetszolgálat és az oktatásügy határterületén helyezkedik el. A MRE szeretetszolgálati intézmé-**

nyeiben már évtizedes múltra tekint vissza a gyógypedagógiai ellátás, azonban az egészségügy és az oktatásügy változásai következtében új intézményes lehetősége teremtődtek. 2010-ben új székhelyre költözhetett az Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat (ERPSZ), mégpedig a kiskunhalasi kórház területére, ahol az együttműködés következtében megteremtődtek az első korai fejlesztő központ működési feltételei, melyhez csatlakozott a fejlesztő nevelést-oktatást végző óvoda és iskola.

2013-ban a Bethesda Kórház és az ERPSZ együttműködésével létrejött a budapesti Bethesda Kora-gyermekkori Intervenciós és Diagnosztikai Szolgáltató Tagintézmény. A Szeretetszolgálati Iroda által a nevelőszülői hálózatban működtetett nevelési tanácsadó intézményegység pedig átkerült a szakszolgálatához, amely ezzel a MRE Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményévé vált, s 2014 szeptemberétől a kiskunhalasi székhely mellett immár 4 tagintézménnyel (Budapest, Debrecen, Halásztelek és Tiszafüred) rendelkezik. A szeretetszolgálati intézmények a Nkt. új szabályozása miatt 2013. szeptember 1-jétől már nem láthatják el a gyógypedagógiai oktatás tevékenységét, így ezekben az intézményekben is létrejöhet – új tagintézmények létesítésével – az ágazatok közötti együttműködés.

- d) Az iskolai közösségi szolgálat és a 72 óra kompromisszum nélkül. A Nkt. hatályba lépésétől (2012. szeptember 1.) induló 9. évfolyamok tanulói csak abban az esetben jelentkezhetnek érettségi vizsgára (legkorábban 2016-ban), amennyiben teljesítenek 50 óra iskolai közösségi szolgálatot (IKSZ). Az állami norma ezzel elősegíti a református középiskolák, valamint a gyülekezetek és a szeretetszolgálati intézmények kapcsolatrendszerének szorosabbá fűzését, erősíti a tanulók integrálását gyülekezeteinkbe, nyitottá teszi őket a szociális intézményrendszerben történő elhelyezkedésre pályaválasztásuk során. Az IKSZ révén az iskola közvetlen külső környezete ismerkedhet meg a diákokon keresztül az intézmény nevelőmunkájával, kitágítva ezzel a középiskola beiskolázási lehetőségeit. Az ágazatok közötti együttműködés, az intézmény és gyülekezet, ill. intézmény és intézmény kapcsolatrendszerét erősíti a 72 óra kompromisszum nélkül programba történő mind szélesebb iskolai bekapcsolódás is, ráadásul a tanulók az IKSZ keretei között is bekapcsolódhatnak az ökumenikus karitatív programba.

Részben az oktatáshoz kapcsolódó fejlemény e feladat megvalósításában a Károli Egyetem egyre szélesebb körű bekapcsolódása közegyházi feladatok megvalósításába. A már említett egyházzociológia kutatások összefogásán túl az Egyetem bekapcsolódott a cigányok közötti szolgálat (ld. a 8. pont alatt) támogatásába, gondozza a református felsőoktatási tájékoztató füzetet és több konferencia, tanácskozás szervezésével gazdagította egyházunk életét.

Több éves előkészítés után új együttműködés kezdődött a Bethesda Kórház és az egyházkerületek között. A Kórház, a kerületekkel kötött megállapodások alapján, együttműködve a budapesti Honvéd Kórházzal, egészségügyi szűrést biztosít lelkipásztorok, egyházi alkalmazottak számára.

A jogi munka területén is erősödött együttműködés. Bírósági témakörben a különböző egyházi szinteken működő egyházi bírák részére tartott kétnapos – 2010. február 12–13. napján Berekfürdőn megrendezésre került – tematikus konferencia szolgált fontos tanulságokkal, valamint választójogi témakörben a különböző egyházi szinteken működő egyházi választási bizottsági tagok és jogtanácsosok részére tartott kétnapos – 2014. szeptember 11–12. napján Berekfürdőn megrendezésre került – tematikus konferenciát érdemes megemlíteni.

6. Kárpát-medencei együttműködés

A Magyar Református Egyház erősödése érdekében szükséges lépések felderítése és megtétele – ebben a munkában különösen is fontos az egyházi szolgálat különböző szolgálati területei, a különböző szakterületek közötti együttműködés elmélyítése. Saját belső jogalkotásunkban, egyházi életünk megannyi konkrét megnyilvánulásában pedig az egységből fakadó új keretekre való figyelemre van szükség.

A 2009. május 22-én elfogadott közös alkotmány 19. §-ának 1. bekezdése szerint „a Magyar Református Egyház a csatlakozó részegyházak zsinati közössége”. A Kárpát-medencei református egyházak közös képviseleti testületeként tovább működik a Generális Konvent, amely – s legfőképpen a testületnek a valamennyi Kárpát-medencei püspök és főgondnok részvételével évente többször ülésező elnöksége – a közös ügyek koordinálásának és az egység munkálásának legfontosabb fóruma marad. Az egységes egyház alkotmányozó és törvényhozó testületként meghatározott Közös Zsinat azokban a kérdésekben alkot törvényt, amelyekre a részegyházak legmagasabb szintű testületei felhatalmazzák. A dokumentum az egyház egységének és részegyházak önállóságának kérdését az alábbiak szerint részletezi:

- „26. § *A részegyházak megtartják önállóságukat és függetlenségüket belső szervezeti rendszerük kialakításában. Kivételt képeznek ez alól azon kérdések, amelyek a közös alkotmányba vagy közös szabályzásra tartoznak.*
27. § *A részegyházak önállóak választási rendszerükben, egyházkormányzati tevékenységükben, a szolgálai ágak belső szabályozásában, az egyházfegyelmelésben, a gazdálkodásban.*
28. § *A részegyházak együttműködnek a jogalkotásban, a közös képviselet területén, az ökumenikus és más külső kapcsolatok kialakításában és szervezésében, a szeretetszolgálatban, a misszió, sajtó, a kommunikáció, az oktatás, az ifjúsági munka, az informatika területén, valamint a nyugdíjügyek intézésben.*
29. § *A közös feladatellátás és együttműködés megvalósítása érdekében közös bizottságok és intézmények hozhatók létre.”*

„A ma élő református keresztyének történelmi felelőssége, hogy élettel töltsék meg a Magyar Református Egyház adta kereteket” – mutat rá a Generális Konventnek az egység első évfordulóján és először határon túli helyszínen, Komáromban megtartott plenáris ülése zárónyilatkozata. A Generális Konvent elnökségének a második évfordulón kiadott körlevele 2011-ben már konkrét példákról számol be: „Az egység, az összetartozás és a közösség örömét élhetjük át a kibontakozó együttműködésekben, a gyülekezeteink életét gazdagító testvérkapcsolatokban és a közös teherhordozás erősödésében. [...] *Idő és energia, de legfőképpen Isten Szentlelkének vezetése kell ahhoz, hogy a 130 évvel ezelőtt létrejött, 2009-ben megerősített egység átformálja mindennapjainkat, gyülekezeteink és egyházunk életét.*”

A mindennapokban megélt egység egyre több olyan rendszeresen megszervezett esemény kapcsán válik nyilvánvalóvá, ami elnevezésében és célkitűzésében „Kárpát-medencei” (pl. jó-tékonysági bál, általános- és középiskolák találkozója, közös tanévnyitó, ifjúsági imaéjjel, imanap, Csillagpont, Szeretethíd, különféle konferenciák és bizottsági ülések). Kiemelkedik ezek közül a Közös Zsinat 2013. június 28-i ülése – ezen a szinten a 2009-i Alkotmányozó Zsinat után ez a „második találkozás” –, amelyik elfogadta és új fordításban hitvallásaként megerősítette a Heidelbergi Káté szövegét.

Egyre több olyan beszámolóval és felhívással találkozhatunk továbbá, ami egy-egy ügy melletti közös kiállásról szól: a szlovákiai nyelvtörvény vagy a sepsiszentgyörgyi református Székely Mikó Kollégium visszaállamosítása elleni tiltakozás kapcsán, amikor kárpátaljai református testvéreinkre gondolva figyeljük az ukrainai események alakulását és szervezzük a megsegítésüket, vagy amikor természeti katasztrófák során egy emberként mozdul meg a Kárpát-medence reformátussága.

A közös gondok mellett közös ünnepeink, örömeink is vannak: az összetartozás hivatalos ünnepe lett a Magyar Református Egység Napja, a közös emlékezés kiemelkedő eseményei az emléktábla- és szoboravatások, a közösségvállalás, egymás meglátogatása és részvétel egymás rendezvényein, de mindannyiunk ünnepe lett – a Heidelbergi Káté átdolgozott szövegének közös elfogadása mellett – a Biblia revideált új fordításának vagy a Kálvin Emlékévek méltó lezárásaként elkészült megújult szövegű Institutio megjelenése is.

Vannak olyan közös ügyek és projektek, amelyek már annak folyományaként jöttek létre, hogy egységként tekintünk önmagunkra. A részegyházak közötti együttműködés intenzitásának növekedése tette szükségessé a Generális Konvent elnöksége mellett működő operatív testület létrehozását. A közös programok finanszírozása ma már részben a közös költségvetésből történik, a szolidaritásvállalás erősödésével pedig a – pillanatnyilag kárpátaljai lelkészeket támogató – lelkészegélyezési alap mellett létrejött a határon túli intézményeket segíteni hivatott oktatási alap is. „Közös külügyekről” több ügy révén is beszélhetünk: egy-egy nemzetközi szervezetbe állított közös jelölt vagy a Református Egyházak Világközösségének fizetett tagdíj kapcsán is egységes fellépés alakult ki. Előzményeit tekintve a 2008 novemberi konferenciáig nyúlik vissza, de az utóbbi évek fejleményként jött létre több új modell a diaszpóra támogatásában (pl. nyugat-európai lelkészküldés, Németországi Magyar ajkú Protestáns Gyülekezetek Szövetsége megalakulása). Az együttműködés talán leginkább kézzelfogható gyümölcse a Magyar Református Egyház magazinja, a Kálvincsillag évenkénti megjelenése. Kevésbé látványosak, de hatásukban igen pozitívak a Kárpát-medenceivé szélesedő különböző egyéb élő együttműködések is (pl. ifjúsági egyeztető fórum, református rádiótanács, diakóniai koordinációs tanács, stb.).

A Magyar Református Egyház kiteljesedő és vonzó közösséget jelent: 2011-ben a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház, 2013-ban a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház lett tagja.

A Kárpát-medencén kívülről – a közös alkotmány adta lehetőségnek köszönhetően – a kezdeteknél csatlakozott az Amerikai Magyar Református Egyház, a közös zsinatban biztosított képviseletük azonban a 2013-as alkotmánymódosítás során oldódott meg. 2013-ban a kanadai, 2014-ben pedig a luxemburgi magyar református közösség fejezte ki csatlakozási szándékát.

A közös alkotmány megfogalmazása szerint „a csatlakozó egyházrészek egységes lelkészképzési követelményekre törekednek és ennek érdekében egységes Lelkészképzési Bizottságot hoznak létre”. Ha ezt Kárpát-medencei szinten – az eltérő hagyományok és állami szabályozás miatt – nem is sikerült még megvalósítani, magyarországi bevezetése is már komoly eredménynek és előrelépésnek számít. A vizsgákra meghívást kapnak a többi részegyház elnökségei, akik közül különösen a saját lelkészképzéssel nem rendelkező Kárpátalja elnöksége vesz részt aktívan saját lelkészjelöltjeik vizsgáztatásában.

A ciklustervben és a közös alkotmányban is kiemelt célkitűzésként szerepel a jogalkotás terén történő együttműködés. Az elmúlt években már megfigyelhető volt, hogy a részegyházak jogalkotásuk során figyelembe veszik a többi részegyház vonatkozó szabályozását. A jogharmonizáció területén eddig a választási és bíráskodással kapcsolatos törvények egységesítése merült fel. A munka a Generális Konvent egyházalkotmányi bizottsága keretében a joganyag összehasonlításáig jutott, pillanatnyilag azonban hiányzik a döntéshozói szándék a közös törvényalkotás megkezdéséhez – a közös alkotmány 27. §-a is a részegyházi szabályozásban maradó területek között sorolja fel ezeket –, ugyanakkor megfogalmazódni látszik a sajátosságok tiszteletben tartása mellett létrehozandó nagyobb szervezeti egység és a törvényalkotásban megvalósítandó fokozottabb összhang igénye is.

A konkrét tervek között szerepel még és komoly előkészületek folynak még több területen. Ilyen a letisztázott teológiai elvek mentén szerkesztett, több alternatívát felvonultató liturgiai példatár és egy új énekeskönyv tervezett megjelentetése. 2010-ben készült el a „Reformátusok a kegyelem trónusánál – A magyar református istentisztelet megújulásának teológiai alapelvei” című füzet, amely a liturgiai példatár alapelveinek vitaanyagát tartalmazza, az ennek kapcsán beér-

kezett észrevételek és javaslatok komoly lendületet adtak a munkának. 2012-ben a Heidelbergi Káté átdolgozott szövegének elfogadásakor hívta életre a Generális Konvent a Református Káté bizottságot egy „hitvallásaink szellemében megírt, a mai kor nyelvezetén újrafogalmazott, a konfirmációi oktatásban jó alkalmazható” káté elkészítésére. A tervek között szerepel továbbá a reformáció 500 éves évfordulójának méltó közös megünneplése is 2017-ben.

7. Önkéntesség

Az önkéntes szolgálat fejlesztése, feltételei biztosítása – Egyházunkban nagy hagyományai vannak az Isten iránti hálából fakadó, belső indítatású önkéntes szolgálatnak, és a jövőben fontos, hogy közösségeinknek erre a kincsére és erejére tudatosabban figyeljünk. Fontos, hogy a szolgálat öröme és felelősségét minél többen magukénak érezzék, vállaljanak feladatot a közösségért. Az önkéntes szolgálat ethoszának megerősítéséért az egyháznak biztosítania kell a megfelelő feltételeket, hogy akit Isten belsőleg indít, külső elhívást is kapjon a szolgálatra (megszólítás, megbecsülés, az önkéntesség pénzügyi feltételeinek biztosítása).

2011 az Önkéntesség Európai Éve volt, melybe a Magyarországi Református Egyház is bekapcsolódott különböző programokkal. Az MRE Zsinatának hat éves ciklustervében prioritást kapott az önkéntesség terjesztése. A Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ) is úgy gondolja, hogy az önkéntes szolgálati lehetőségek bővítése és népszerűsítése egyházunk és gyülekezeteink közösségépítésének fontos eszközei.

A Magyar Református Szeretetszolgálat megalakulása óta számos esetben mobilizált önkénteseket, melyek közül néhány kezdeményezés külön projektté szélesedett. 2011-ben időszerűnek tűnt, hogy a már meglévő programok, továbbá a közegyházban élő más, önkénteseket mozgósító programok (pl. Önkéntes Diakóniai Év) egy koordinációs ernyő alatt fussanak össze, így az MRSZ 2011. szeptember 1-vel elindította az önkéntes mobilizációs munkaág megszervezését.

Az önkéntes ágazat terén elért eredmények, megvalósított programok az elmúlt ciklusban:

1. Szeretethíd – Kárpát-medencei református önkéntes napok

2009. október 3-án szervezte meg az MRSZ első alkalommal a Szeretethíd önkéntes napot. A következő évtől kezdve a program átkerült májusra, hogy református egységünket ezzel a programmal is megmutassuk és ünnepeljük. Minden év májusában, a Szeretethíd két napján, a társadalmi felelősségvállalás jegyében a Kárpát-medence minden területén munkálkodnak kisebb-nagyobb csoportok szociális, fejlesztési vagy ökológiai területen, valódi segítséget nyújtva ezzel településeknek, intézményeknek, gyülekezeteknek. A kezdeményezésbe 2009 óta bekapcsolódott sok idős és fiatal, gyermek és felnőtt, egészséges és fogyatékos testvér. A generációk közötti összefogás, a közös szolgálat, református egységünk kifejezése és a világ felé való bizonyosságtétel fontos értékei és céljai a programnak. Az utóbbi két évben alkalmanként több mint 16 000 önkéntes mozdult meg azért, hogy segítsen a környezetében élőkön. Az önkéntesek motiválását, valamint egységünk kifejezését minden évben pólókkal is segíti és támogatja a Szeretetszolgálat. Minden évben két fővédnök és további ismert emberek segítik a népszerűsítést. A helyi szervezést is önkéntesek végzik, minden egyházmegyében, a határon túli területeken pedig egyházkerületenként helyi koordinátorok segítik a szervezést, akiknek minden évben képzést, felkészítést szervezünk. Az egyes csoportok a közösségépítés jegyében közösen kezdik és zárják a napot, hogy az eredményes munka után a megérdemelt pihenésre, az élmények átbeszélésére, egymás jobb megismerésére is legyen alkalom.

2. *Mini-Szeretethíd*

A 2013-as Csillagponton is részt lehetett venni a Szeretetszolgálat önkéntes akciójában, ezúttal a Szeretethíd „mini” verziójában, a fesztivál csütörtöki napján. A délután folyamán közel 200 önkéntes gyűlt össze majd a Ligeti tavi, az Ifjúsági lakótelepi és a Szabadság téri játszótérre, továbbá a sportpályára látogattak el, ahol újracsiszolták és lakkolták újra szinte az összes játékot, padot, asztalt és korlátot.

3. *Csillagpont*

Egyházunk másik nagy önkénteseket megmozgató programja a Szeretethíd mellett a Csillagpont, melynek szervezésében, megvalósításában több száz önkéntes vesz részt minden alkalommal. Közülük legtöbben már hónapokkal, vagy akár egy évvel a rendezvény előtt megkezdik a munkát. 2011-ben közel 600, 2013-ban pedig közel 1000 önkéntes segítette a találkozó szervezését és lebonyolítását. Így ezt a rendezvényt – egyedülálló módon a hasonló fesztiválok között – fiatalok szervezték fiataloknak. A találkozót a Zsinati Ifjúsági Iroda szervezi, de az önkéntesek toborzásába az MRSZ is bekapcsolódik.

4. *Önkéntes-műhely megbeszélései, önkéntes fórum*

Az önkéntes-műhelycsoport 2010 végén alakult meg és azóta az önkéntességgel kapcsolatos programok, projektek előkészületében, lebonyolításában, szervezésében vesz részt. Az elmúlt években, önkéntes fórum keretében több alkalommal hívták közös gondolkodásra, beszélgetésre azon intézmények, alapítványok, egyesületek, szervezetek vezetőit, munkatársait, akik a Református Egyházon belül önkéntesekkel foglalkoznak, vagy a jövőben tervezik azt. Fontos cél, hogy kialakuljanak és megerősödjenek az együttműködési rendszerek e témában.

5. *Szeretetháló – református önkéntesek honlapja*

A 2013-as év nyarán elindult a református önkéntes honlap, a Szeretetháló. Az oldal mind az önkéntesek, mind a fogadószervezetek számára megkönnyíti a kapcsolat-teremtést, a lehetőségek megtalálását. Abban kíván segítséget nyújtani, hogy az önkéntesek tudjanak böngészni a feltöltött feladatok között szerte a Kárpát-medencében, és megtalálhassák azokat a számukra testhezálló munkákat, amelyben szívesen végeznének szolgálatot. Ez a keresés a fogadószervezetek igényeit is segíti a másik oldalon. Fontos feladata továbbá az önkéntes-koordinációnak egy egységes adatbázis kiépítése, azaz annak lehetősége, hogy a Magyar Református Egyház önkénteseit egy helyen lehessen számon tartani és elérni. Az oldalon igyekeznek minél több hasznos információval szolgálni az önkéntességgel kapcsolatban (www.refonkentes.hu vagy www.szeretethalo.hu).

6. *Hírlevél*

2010 óta kéthetente küldenek ki hírlevelet az önkéntességgel kapcsolatos aktualitásokkal, mely közel 2000 emberhez jut el. A Szeretetháló honlap elindulása óta azon keresztül küldik ki a híreket.

7. *MRSZ mindennapok*

Az MRSZ megalakulása óta önkéntesek segítségével működik, folyamatosan vannak olyan akcióik, kampányok, rendezvények, melyeknél segítséget kérnek. Mind a budapesti, mind a debreceni irodának van egy növekvő számú állandó önkéntes köre. A munka mellett hangsúlyt fektetnek arra is, hogy egymást megismerhessék, kialakulhasson az önkéntesek közössége, ezért kötetlen programokat is szerveznek nekik. A köszönetnyilvánítás is elmaradhatatlan, év végén az adományozók köszöntésével egyetemben önkénteseknek is köszönetet mondanak. Néhány példa a feladatokból, melyeket önkéntesek segítségével végeznek: gyerekek táboroztatása, borítékolás, postázás, adminisztráció, adománygyűjtés, ételosztás, zsemlekenés hajléktalanok számára, különböző rendezvényeken megjelenés pl. Debreceni Virágkarnevál, Balaton Net.

8. *Árvíz, vörösiszap-katasztrófa*

Katasztrófák idején felvállalja a Szeretetszolgálat önkéntesek toborzását és a segítségnyújtás megszervezését. Egy busznyai segítő utazott le Devecserre 2010 októberében, ahol a vörösiszap eltakarításába segítettek be, mint az MRSZ önkéntesei.

A 2013-as dunai árvízi védekezés során több mint 500 önkéntes segített a Református Szeretetszolgálaton keresztül. Legtöbbször nem csak néhány órára, hanem több napra kapcsolódtak be a védelmi munkálatokba. A Szeretetszolgálat önkéntes csapata jelentősen bővült az árvíz után, sokan kapcsolódtak be a napi munkába. Az összefogás hatalmas mértékét tapasztaltuk meg ezekben a hetekben.

9. *Nyári önkéntes lehetőség*

Minden tavasszal meghirdetik a fiataloknak azt a programot, amelynek keretében nyáron egy-két hetet, esetleg hosszabb időt is eltölthetnek valamelyik intézményben. Idősek vagy fogyatékkal élők otthonában, az ország számos pontján volt lehetőség arra, hogy néhány hétig segítsék az ottani munkát, megismerkedjenek a lakókkal, a szolgálati lehetőségekkel, új élményeket és tapasztalatokat szerezzenek, miközben valódi segítséget nyújthatnak szolgálatukkal. Nyaranta 5–10 fiatal jelentkezik erre a programra, és tölt el néhány hetet egy-egy ilyen intézményben.

10. *50 órás iskolai közösségi szolgálat*

Az 50 órás közösségi szolgálat – mely 2016-tól az érettségi előfeltétele a középiskolások számára – lebonyolításában is segítséget nyújtanak az oktatási és szociális intézményeink részére. Ezzel kapcsolatban tájékoztatást küldtünk ki az intézmények részére, továbbá az új önkéntes honlapon külön menüpontban igyekeznek hasznos tudnivalókat közzé tenni az érintettek számára. Segítenek a szolgálati helyeket kereső középiskoláknak a keresésben, és a Szeretetszolgálat is úgy tervezi a programjait, hogy a diákok is be tudjanak kapcsolódni azokba.

11. *Önkéntes képviselői háló*

A Magyar Református Szeretetszolgálat rendkívül fontosnak tartja a gyülekezeteinkkel való szoros kapcsolat kialakítását. 2010-ben kezdték meg a gyülekezeti önkéntes képviselői háló kiépítését. Céljuk, hogy minden gyülekezetben legyen egy képviselő, aki kapcsolatban van az MRSZ-szel, aki helyi szinten hirdeti programjaikat, segít azok megszervezésében, önkénteseket toboroz, közreműködik adománygyűjtéseinkben. A toborzás folyamatos, évente kétszer találkoznak a képviselőikkel.

12. *Pályázatok kiírása*

Az MRE Szeretetszolgálati Iroda és a Magyar Református Szeretetszolgálat minden évben kiír egy pályázatot, mellyel adott témán belül jól működő gyakorlatok összegyűjtését tűzi ki célul. 2010-ben a gyülekezeti önkéntes modellek összegyűjtését kezdeményezték „Jól működő önkéntes gyakorlatok gyülekezetünkben” címmel. A beérkezett 30 pályázat legjobbjaiból kiadvány is készült. 2011. év végén „Becsüld meg...” címmel hirdettek pályázatot, ezúttal a jó modellek összegyűjtése az idősgondozás területére irányult. 2012 novemberében pedig „Jól működő gyakorlatok, megvalósult projektek gyülekezetek akadálymentesítésében” címmel várták a jó gyakorlatokat.

13. *Konferenciák*

Fontosnak, hogy a szolgálatot végzők egymás hite által megerősödjének, a gyülekezetek pedig hasznos tapasztalatokat szerezhessenek saját szolgálatuk építésére, erősítésére. Ennek jegyében, a pályázatokra építve konferenciát is szervez az önkéntes-mobilizáció minden évben. 2011 januárjában El(ő)hívás címmel közel 120 résztvevő gondolkodott együtt és cserélt tapasztalatot Berekfürdőn az önkéntes modellekről és gyakorlatokról, csatlakozva az „Önkéntesség európai évéhez”. 2012 márciusában „Becsüld meg...” címmel az idős testvérek segítése témakörben szerveződtek az előadások, műhelyek, szekciók, hiszen 2012. „Az aktív időskor és a generációk közötti szolidaritás európai éve” volt. 2013-ban pedig a gyülekezetek akadálymentesítése volt a konferencia témája, mely a KÜSZÖB címet kapta.

14. *Akadálymentesítő műhelycsoport*

2006 után 2012 októberében újra összeült a gyülekezeti akadálymentesítés műhelycsoport. A találkozók célja, hogy egy asztalhoz ültesse azokat, akiknek fontos a téma, továbbá hogy a gyülekezetek helyzetét felmérje, és elindítson egy új gondolkodásmódot a fejekben, elsősorban a lelki akadálymentesítésre és az érzékenyítésre helyezve a hangsúlyt. Találkozóinkat 1-2 havi rendszerességgel tartják. A műhelycsoport kezdeményezésére elkészült egy Confessio, mely egyházunk állásfoglalását fogalmazza meg a fogyatékos ember befogadásáról, továbbá a HEKS svájci segélyszervezet által támogatott gyülekezeti akadálymentesítő program kivitelezése is részben a csoport feladata. A gyülekezeti akadálymentesítés segítésére a HEKS, svájci segélyszervezet támogatást szavazott meg 2016-ig. A műhelycsoport, azon belül is egy kisebb kör feladata, hogy megtervezze ezt az időszakot, és ütemezze, megszervezze a vállalt feladatot: 2016-ig olyan gyülekezetekben indul el akadálymentesítés Magyarországon, ahol ez idáig nem történt semmi a témában. A program kidolgozása a 2013. év során elkezdődött, a beadott pályázati anyagot elfogadta a segélyszervezet. 2013 októberében kiírták a pályázatokat a részt venni kívánó gyülekezetek és az őket segítő mentorok számára, 2014-ben megvalósultak az első képzések, elindult a program tíz gyülekezettel és négy mentorral.

15. *Önkéntes Diakóniai Év Programiroda (ÖDÉ)*

Az iroda szervezésében sok fiatal vehetett részt külföldi önkéntes programban.

Jelentkezők összesen (csak küldött):

2009: 120	2011: 113	2013: 123
2010: 115	2012: 125	2014: 122

Összes jelentkező: 718 (csak küldött önkéntesek!)

A külföldi önkéntesek magyarországi fogadását egyházunkban szintén az ÖDÉ végzi.

Fogadott önkéntesek:

2009: 25	2011: 28	2013: 28
2010: 24	2012: 23	2014: 20

Összesen: 148 (csak fogadott!)

A szolgálati helyek a 6 éves ciklus alatt némileg változtak, mivel a hagyományos diakóniai-szeretetszolgálati intézményeken túl olyan partnerekkel is együtt dolgoztak, amelyek oktatási intézmények.

8. Kisebbségek

A cigányok és a társadalom perifériájára kerültek közötti szolgálat szempontjainak meghatározása, valamint a feladatok körülírása. A rendszerváltás óta eltelt időben még nem tudtunk megfelelő hozzáállást kialakítani és megoldásokat kidolgozni a cigányok közötti szolgálat szervezet formában való megvalósítására. Az egyházunkban elszórta fellelhető jó ötletek és gyakorlatok összefogására és az érintettek teljes értékű bevonásával új módszerek, javaslatok kidolgozására van szükség.

2009. november 22-én a Magyarországi Református Egyház Zsinata a ZS. - 47/2009.11.20. számú határozatával létrehozta a Református Cigánymissziós Tanácsot (CMT) és megbízta egyházunk cigánymissziós koncepciójának elkészítésével. A CMT megbízásából 2012. december – 2013. február közötti időszakban országos kérdőíves adatfelvétel készült a MRE gyülekezetei körében. Közel 700 gyülekezetet válasza került kiértékelésre. A kutatás célja az volt, hogy jobban megismerjük gyülekezeteink kapcsolatát, missziói elhivatottságát a cigány közösségek felé, és ennek a fényében alakítsuk egyházunk cigánymissziós stratégiáját.

A kutatás elemzése a következő megállapításokra jutott:

Általánosságban megállapítható, hogy a válaszadó lelképásztorok túlnyomó részének jellemzően kevés az ismerete a cigányság alcsoportjairól és általában a gyülekezetük területén élő cigányságról. A tájékozatlanság a „Nem tudom” válaszok igen magas arányában is megmutatkozik.

A tájékozottság lényegesen magasabbnak tűnt a cigányság gyülekezeti jelenlétével, a gyülekezet életében való részvételével kapcsolatban. Cigány presbiterekről kb. 6% (34 gyülekezet) esetén van adat; 33 esetben 1–5 főben megadva, 1 esetben pedig 5–10 főben. A válaszadó gyülekezetek 17%-ában, 98 gyülekezetben az aktív gyülekezeti szolgálatot vállaló hívek között is találunk cigány származásút, további 6 gyülekezetben az 5, 3 gyülekezetben a 10 főt is meghaladja a jelenlétük. A gyülekezetek közel 44%-ban, 246 helyen vannak cigányok az egyházfenntartói járulékot fizető hívek között (ebből 17 gyülekezetben 20-nál is több személyről tudnak); a válaszadó gyülekezetek 27%-ában, 156 gyülekezetben a helyi cigányság tagjai megjelennek a hente templomba járók között is. Ennél is nagyobb arányokban és létszámokban jelennek meg cigány származásúak a gyülekezetek életében a kauzáliák igénybevétele révén (jegyesoktatás, esketés, temetés); még jelentősebb a cigánymisszió súlya a gyermekek között végzett szolgálatokban, hiszen csupán a válaszadók 22%-a, 131 lelkész nyilatkozott úgy, hogy náluk hitoktatásra egyetlen cigány sem jár, és a lelkészek 52%-a szerint nincs cigány a konfirmandusaik között (308 gyülekezetben), vagy nem tudnak róla (7%-ban, vagyis 40 gyülekezetben).

A cigánymisszióban szolgáló munkatársak és teológusok bevonásával több előkészítő megbeszélés, konzultáció és vitanap után 2013. április 25-én, egyházunk Zsinata elfogadta a Magyarországi Református Egyház cigánymissziós szolgálatának MEGBÉKÉLÉS – EGÉSZSÉG – REMÉNYSÉG című koncepcióját. A cigánymissziós koncepció megvalósításának ütemtervét pedig 2013. november 14-én fogadta el a Zsinat, s egyúttal – mivel a testület bevégezte feladatát – megszüntette a Cigánymissziós Tanácsot.

Főbb események a cigánymisszió területén:

- 2010 őszétől az MRE munkatársai tevékenyen részt vettek a későbbi Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat munkálataiban, valamint a Wáli István Református Cigány Szakkollégium létrehozásának előkészítésében, amely 2011 szeptemberében nyitotta meg kapuit Debrecenben.
- 2011 tavasza során az MRE csatlakozott az Amerikai Presbiteriánus Egyház Missziói Tanácsa és a Presbiteriánus Nők Szövetsége által kezdeményezett, az európai romákért tartandó imanaphoz. E kezdeményezésből azóta egy minden évben megismétlendő ökumenikus rendezvénysorozattá nőtte ki magát.
- 2011 óta minden évben megszervezésre kerül a Bethesda Gyermekkórház és a Református Missziói Központ (RMK) közös szűrőútja, az „Út az életért” program.
- Egyházunk számos cigánymissziós konferencia szervezésével gazdagította a nemzetközi és ökumenikus cigánymissziós párbeszédet az utóbbi években. A konferenciák mellett 2012-től egyre több munkatársképzés, és lelkesztovábbképzéssel is támogatjuk cigánymissziós munkatársaink szolgálatát.
- A cigánymisszió bemutatkozásának és a református fiatalok szemléletformálásának fontos eseménye volt a 2013-as Csillagponton a cigány fiatalok jelenléte, és cigánymissziós programok felkínálása.
- 2013. szeptember 5-én a Zsinati Hivatalban ünnepélyes keretek között megállapodás született a HEKS, a Svájci Evangélikus Egyházak Segélyszervezete és az MRE partnerségi együttműködéséről. A HEKS támogatásával a megállapodás óta 8 gyülekezet indította el, vagy erősítette meg a cigánygyerekek közötti szolgálatát, és a HEKS által támogatott képzések is a misszió megerősödését szolgálják.
- 2014 január végén a Cigány Módszertani és Kutató Központ kiadásában megjelent a TÜKÖR, a magyarországi protestáns egyházak cigánymisszióinak negyedévente megjelenő lapja, mely a Reformátusok Lapjában is terjesztésre kerül. Ezzel a gyülekezeti tagok széles körét szeretnénk elérni, cigánymissziós ismereteket nyújtani és beszámolni a cigányok közötti szolgálatról.
- A konferenciák közül kiemelkedik a „Hogyan kezeljük a gyermektrauma okait és következményeit?” című, Kárpát-medencei konferencia. Ezt a konferenciát a MRE és az amerikai Presbiteriánus Egyház közösen szervezte 2014 februárjában Berekfűdőn.
- 2014. április 12-én Országos Cigánymissziós Találkozót és Imanapot szervezünk Budapesten a Káposztásmegyeri Református templomban, Megbékélés – Egészség – Reménység címmel. A Találkozó célja, hogy a megosztott bizonyágtételek erősítsék a cigánymissziós közösséget, és lehetőséget adjunk Kárpát-medencei szinten a cigánymissziós kezdeményezések kapcsolatteremtésére. Ekkor indult el hivatalosan a reformatus.hu honlapon a Missziói Iroda által működtetett Cigánymissziós oldal. 2014 folyamán megerősítettük a stratégiai megbeszéléseket a KRE cigánymissziós bizottságával, azzal a céllal, hogy református egyetemünk tárgykínálatában egyre erősebben megjelenjenek a cigániszikiai alapismereteket nyújtó kurzusok. A KRE tréning hetein két éve rendszeresen szerepelnek a választható előadások között cigány előadók, és a cigányság kérdésével való találkozás lehetősége.
- 2014 májusában, Debrecenben az Egység Napján való cigánymissziós megjelenés pedig személyes élményt és bátorítást kívánt adni a gyülekezeteknek a cigánymisszióba való bekapcsolódáshoz.

- **Az elmúlt időszakban komoly erőfeszítések történtek a cigánymisszió, illetve a cigány emberek között végzett egyházi szolgálat múltjának leírása, feltárása, számbavételére. Ennek legfőbb eredménye az a felismerés, hogy a nagyenyedi református kollégiumban 1687. október 3-án subscribáló Belényesi Grausser Dávid iskolamester, későbbi brádi, ribicei, majd malomvízi lelkész személyében a világtörténelem talán legkorábbi cigány származású értelmiségijével a Magyarországi Református Egyház „dicsekedhet”. Bizonyítottá vált, hogy már tizenhetedik századi gályarab prédikátoraink között is volt olyan, aki fiatal éveiben aktívan végzett cigánymissziót, továbbá, hogy a ma ismert – azaz hitelt érdemlő írásos forrásokkal dokumentált – legkorábbi cigány esküvő (1613) és keresztelő (1626) ugyancsak a Kárpát-medencei reformátussághoz köthetők.**
- **A cigánymissziós stratégia első lépéseiként jelenleg a legfontosabb tevékenységeink közé tartozik a már cigányok között szolgáló gyülekezetek felkutatása, egymással való összekapcsolása és segítése konferenciák, munkatársképzések, lelkész-továbbképzések által, pályázatkíséréssel, szakmai tanácsadással és a reformatus.hu cigánymissziós oldala írásaival. E mellett a másik fontos prioritás a szemléletformáló, ismeretterjesztő programok megszervezése mind a gyülekezetek, mind a református iskoláink számára.**

9. Nemzetközi jelenlét

A nemzetközi egyházi jelenlétünk erősítése teológiai, tanulmányi munkánk javításával. A nemzetközi szervezetekben való szerepvállalás hűen tükrözi nem csupán az ökumené iránti elkötelezettségünket, hanem egyházképünket is. Ez különösen sürgető kihívás a Magyar Református Egyház létrejöttével, amely óhatatlanul érinti Krisztus egyházát, elsősorban is az európai protestáns ökumenét. Ahhoz, hogy a magyar reformátusságunk értékeit és egyházlátásunkat érvényesíthessük, itthon kell összefognunk a teológiai munkát azokban a teológiai és társadalmi kérdésekben, amelyek nem csak az ökumenikus szervezeteket, hanem minket is érintenek, s jótékony hatásuk lehet saját egyházunk tanügyi fejlődésére, társadalmi tanításának erősödésére.

Egyházunk továbbra is aktív a testvéregyházi kapcsolatokban és több nemzetközi egyházi szervezet munkájában. A mostani zsinati ciklusban erősödtek és fókuszáltabbá váltak testvéregyházi kapcsolataink. Az alapvető cél a két- és többoldalú kapcsolatok tartalmi megerősítése volt, ami lehetőséget adott arra, hogy egyházunk mind több testülete és missziója alakíthasson ki együttműködést programok mentén. Kerestük a megújulást és az új közös célokat hagyományos testvéregyházi kapcsolatainkkal, valamint új kapcsolatot hoztuk létre erős teológiai bázison, részletes szakmai programokkal, pl. a dél-afrikai Holland Református Egyházzal. Szándékunk szerint az eddigieknél tudatosabban – és érdemi együttműködést csak akkor vállalva, ha megfelelő, szakmailag felkészült képviselőt tudtunk biztosítani – dolgoztunk együtt testvéregyházainkkal és nemzetközi egyházi szervezetekkel különböző projektekben.

Az elmúlt években valamennyi jelentős egyházi világszervezet és azok bizottságainak, munkacsoportjainak vezetői látogatást tettek hazánkban, köztük Jerry Pillay, a Református Egyházak Világközösségének elnöke, vagy Olav Fykse Tveit, az Egyházak Világközösségének főtitkára több ízben is. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy az érintett szervezetekben meglévő tapasztalat és kapcsolatrendszer az MRE szolgálatát is előmozdítsa.

Szólni kell még angol nyelvű honlapunkról is, ill. az ehhez kapcsolódó angol nyelvű hírlevélről. Mindkét médium számos elismerést kiváltóan tájékoztatja külföldi testvéreinket egyházunk életéről és fejleményeiről. Hálásak vagyunk a sok visszajelzésért.

Az elmúlt időszak számos nemzetközi fejleménye közül – a teljesség igénye nélkül – több jelentős kezdeményezés szolgálta a ciklusterv megvalósulását. Így került sor többek között

2011-ben, hazánk soros EU elnökségének évében a számos európai testvéregyházunkat és partnerszervezetünket bevonó kíséri programra.

2013-ban az MRE – a Rajnai Egyház támogatásával – először vett részt aktív közreműködőként önálló standdal és programmal Németország legjelentősebb egyházi eseményén, a Kirchentagon. A magyar reformátusság történetét és mindennapjait bemutató interaktív kiállítás és installáció mellett a szervezők Kárpát-medencei kitekintésben kívánták bemutatni és a több százezer látogató számára élményszerűen megjeleníteni a magyar református közösség szolgálatát. Az évtizedes kapcsolatok tudatos megújításának példája a HEKS svájci segélyszervezettel részben új szempontok alapján és a megújult együttműködési területek meghatározásával megkötött együttműködési megállapodás. Ennek részeként került sor annak az úgynevezett ország-programnak a kidolgozására, amely az elkövetkező évekre meghatározza a HEKS magyarországi munkáját, és amely az átláthatóság és kiszámíthatóság jegyében rendezi a szervezet és az MRE együttműködését.

Ez a program két együttműködési területre, a cigánymisszióra és a fogyatékkal élőket célzó kezdeményezésekre összpontosít. A program keretében a HEKS és az MRE külön megállapodást kötött a cigánymisszió területének egyik konkrét célját illetően, ahol egy munkatárs bevonásával erősíti meg az MRE gyülekezeteinek cigánygyermek és fiatalok között végzett szolgálatát.

Komoly megtiszteltetés a magyarországi egyházak számára, hogy az Európai Egyházak Konferenciája, a MEÖT meghívására Budapesten tartotta nagygyűlését 2013. júliusában. A nagygyűlés feladata az EEK munkájának új alapokra helyezése és ezzel együtt egy új alkotmány elfogadása volt. Úgy nagygyűlés tartalmi előkészítésében, mint a gyakorlati megvalósításban tevékenyen részt vett egyházunk. A MEÖT munkatársaként Zsinati Hivatalunk Külügyi Irodája támogatásával végezte munkáját a nagygyűlés magyar koordinátora.

A testvéregyházi kapcsolatok tartalmi megerősítésének egyik kiemelkedő példája az Öko-gyülekezeti program, amelynek elindulásában a Skót Egyházzal való együttműködés és az Európai Keresztyén Környezetvédelmi Hálózat támogatása meghatározó szerepet játszott. A kölcsönös tapasztalatcsere azóta is folyamatos, a program pedig az MRE-n belül is megerősödött, nem utolsósorban az Ökogyülekezeti Tanács 2012. januári megalakulásával.

A ciklus külügyi munkáját az illetékes bizottságnak az MRE ciklustervével összhangban kialakított saját ciklusterve határozta meg, amelynek teljesüléséről a Zsinati Külügyi és Ökumenikus Bizottság beszámolója részletesen is beszámol.

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA DIAKÓNIAI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 384 /2014.11.13.

A Zsinat a Diakóniai és Egészségügyi Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ
A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA DIAKÓNIAI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BIZOTTSÁGA
(2009–2014)

„Legyenek láthatóvá tetteid”
(Zsolt 90,16)

1. Elvek és értékek a Magyarországi Református Egyház diakóniájában

A szeretetszolgálat kitüntetett szereppel rendelkezik az Egyház számára, mert a szeretetszolgálat az élő és a cselekvő Egyházra utaló jel. Az Egyház alapvető feladata az Ige hirdetése és a misszió, melynek egyik fontos eredménye és megnyilvánulása a cselekedet. Így tehát a szeretetszolgálat az Egyház lényegéhez tartozik. A szeretetszolgálati munka eredményességéből mindig következtethetünk a hitéleti munka minőségére. Abban a gyülekezetben, ahol nincs diakónia, misszió sincs. A szeretetszolgálati munkának tehát a missziós munkával kéz a kézben kell járnia. Ahogyan az Egyház által hirdetett Ige a megváltott emberhez szól, úgy az Egyház szeretetszolgálati munkája is a megváltott emberre irányul. Elsősorban a szükségét szenvedőre, ám nem csak arra.

A szeretetszolgálat a gyülekezet legtermészetesebb működési formája: az egymásra figyelő, egymásra tekintettel lévő emberek együttműködése, segítő közösséggé formálódása a Krisztusban. Ebből a gyülekezeti közösség megélése, az egymásra figyelő testvéri szeretet teszi lehetővé végrehajtani Krisztus parancsát: segíteni felebarátunkat.

Mint ahogyan azt az MRE Szeretetszolgálatról szóló törvényének preambuluma is kifejti, a szeretetszolgálat az anyaszentegyháznak, a hitre jutott emberek önkéntes közösségének hálaáldozata (Róm 12,1; 1Pt 5,2–3). Olyan segítő szolgálat, amelynek alanya Jézus Krisztus és az ő egyháza, tárgya pedig a szenvedő embertárs (Lk 10,25–37; 16,19–31; Mt 25,31–46).

Kálvin János Isten igéjéből vette azt a tanítást, amely szerint az igaz egyháznak négy ismertetőjegye van: az ige tiszta hirdetése, a sákramentumok helyes kiszolgálása, a szeretetszolgálat és az egyházfegyelem gyakorlása. Az egyháznak tehát négy állandó tisztségviselője van: lelkész, tanító, diakónus és presbiter.

A II. Helvét Hitvallás is a szeretetszolgálatot az anyaszentegyház alapvető tevékenységének ismeri el.

A szeretetszolgálat Isten igéjének útmutatása alapján a mindenkor érvényes jogi keretek között végzi munkáját. A törvény szabályozza a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati tevékenységét – a szeretetszolgálat feladatait, területeit és irányítási rendszerét; a szeretetszolgálati munkások képzését és szolgálatba állítását; országos szeretetszolgálati központ létrehozását; a szeretetszolgálat pénzügyi forrásait, egyházi és állami támogatását; a szeretetszolgálat felekezeti és nemzetközi kapcsolatrendszerét –, ezek működési rendjét és gazdálkodását.

Összefoglalva a szeretetszolgálat segítésére irányuló munka legfontosabb céljai a következők:

- A szeretetszolgálati koordináció lényege a gyülekezetek és a diakóniai szolgálatok munkájának segítése
- Egységes egyház (tudások összekapcsolása)
- A diakóniai missziói erejére ébresztés
- Református identitás erősítése
- Társadalmi felelősségvállalás felmutatása – élő, cselekvő egyház

2. A református diakónia segítésének eszközei

A Diakóniai és Egészségügyi Bizottság a szeretetszolgálati törvénynek (2000. évi II. tv.) megfelelően elvi irányítást és ellenőrzést gyakorolt az egyház szeretetszolgálati munkájának egészére vonatkozóan [6. § (1)].

A Diakóniai és Egészségügyi Bizottság ösztönözte, bátorította, korlátozott eszközeivel segítette a gyülekezetek diakóniai látását, diakóniai szolgálatainak indulását, működését és fejlesztését.

Ennek a szolgáltatnak a legfontosabb elemei a következők:

Gyökereink

Nem lehet eredményes diakóniai munkát végezni úgy, hogy nem emlékezünk és emlékeztetünk azokra, akik a református szeretetszolgálat hősei voltak, és akik áldozatos munkája nélkül nem beszélhetnénk a református diakónia élő tradíciójáról. Rá kell tudnunk mutatni a ma gyönyörűen zöldellő lombú diakónia élő gyökereire: hitvalló őseinkre. A mai diakónia identitásának fontos eleme, hogy milyen előképekre, elődökre hivatkozik, emlékezik szívesen.

A gyülekezeteiben élő Egyház

Az Egyháznak a fenti célok elérése érdekében folyamatosan ösztönözni kell a gyülekezeteket, hogy Isten által rendelt természetes feladatuknak tekintsék a diakóniai munkát. A Református Szeretetszolgálatnak legfontosabb feladata a gyülekezeti diakónia szakmai támogatása, ösztönzése, fejlesztése.

Fel kell kutatni, mely gyülekezetek végeznek példaszerű diakóniai munkát, és őket a többiek számára mintául kell bemutatni. Meg kell vizsgálni, mitől sikeresek és milyen diakóniai szolgáltatásokat működtetnek.

Esettanulmányokban, projektleírásokban kell ismereteket nyújtani eredményes szolgáltatásokról. Folyamatos információs és tanácsadó szolgálatot kell fenntartani a felmerülő kérdések megválaszolásához. Telepítő csomagokat, modelleket kell kidolgozni, amelyeket érdeklődés esetén alkalmazni lehet a gyülekezet adottságaihoz és igényeihez igazodva.

Az intézményes diakónia segítése

Egyrészt az Igére alapozva meg kell válaszolnunk, hogyan jellemezhető a szeretetszolgálati munka, hogyan határolható el a szociális munkától. (ld. előző pont) A szeretetszolgálati munka ezen elemeit érvényesíteni kell a képzésekben és a továbbképzésekben, valamint segítséget kell nyújtani az intézményvezetők és intézményi lelkészek számára a gondozók attitűdjének formálásához.

Másrészt biztosítani kell, hogy a diakóniai szolgálatok tudásai, tapasztalatai, ismeretei egymás számára elérhetőek legyenek. Olyan kapcsolatrendszer kialakítására van szükség, amelyben bármilyen problémával vagy nehézséggel küzdő szolgálat vagy gyülekezet.

Át kell tekinteni a szeretetszolgálati intézményekben dolgozó munkatársak szakképzettségi helyzetét. Fontos, hogy minél nagyobb arányban szerezzenek szakképzettséget a munkatársak. Gondolkodni kell a szolgálatvezetők utánpótlásának rendszeréről.

Át kell tekinteni a diakóniai képzés helyzetét: a képzési tartalmakat, követelményeket, az elhelyezkedési esélyeket, képzőintézmények helyzetét. A református diakónia ügye számára elengedhetetlen egy szakmailag magas színvonalú képzési-szakmafejlesztési struktúra megléte, mert egyrészt garanciája a jó minőségű munkaerő utánpótlásának, másrészt az egyházi diakóniáról való gondolkodás szakmai-tudományos műhelye lehet.

Szintén a szakmafejlesztés körébe tartozik olyan modellek kikísérletezése, amely a mai drámaian változó gazdasági-társadalmi környezetben az egyházi diakóniai szolgálatok számára segítség lehet, az egyház számára pedig újabb szolgálati terület lehet.

Új diakóniai törvény

Ennek a zsinati ciklusnak kiemelt feladata volt egy új, az egyház jelenlegi állapotát is tükröző diakóniai törvény megalkotása. A munka elkezdődött és a Bizottság is több olvasatban tárgyalta azt. A véglegesítés már a következő Zsinat feladata lesz!

3. A XIII. zsinati ciklusban az intézményes diakónia változásai és irányai

A zsinati ciklusra a folyamatos növekedés volt jellemző. Ezt egyaránt elmondhatjuk az MRE által vagy a más fokozatos egyház testületek, különösen a gyülekezetek által fenntartott intézményrendszer tekintetében.

Azt tapasztaljuk, hogy az első időszakban a szakellátási rendszerhez kapcsolódóan egyre több helyen indítottak alapszolgáltatásokat, melyek kibővítették a segítségnyújtás lehetőségeit.

A következő időszakban több, inkább kisebb gyülekezet, önálló alapszolgáltatásokat szervezett, melyek elsősorban az idős gyülekezeti tagokat, lakosságot célozta meg.

A házi segítségnyújtó szolgálatok száma nagyon megnőtt. Ez egyik oldalról egy nagyon fontos és előremutató növekedés, de tisztában kell lennünk a motivációkkal is.

A gyülekezetben rejlő szeretetszolgálati (diakóniai) erő az, amely létrehozta ezeket az intézményes szolgáltatási formákat?

A válasz sajnos nem minden esetben igen. Előfordul az is, hogy a gyülekezet önmagában már nem tudja biztosítani a lekipásztornak, egyházi szolgájának a tisztas megélhetéséhez szükséges javadalmat és ezért próbálkoznak állami közfeladat átvállalásával, melynek nem minden esetben mérik fel a kockázatát. A következő évek nagy kihívása, hogy a Zsinat segítő hozzáállásával támogassa a gyülekezeti közösségeket ebben a szolgálatban, újragondolva az intézményes és nem intézményes diakónia helyét az egyházunkban.

A Bizottság a zsinati intézményrendszer tekintetében a következő szolgálatok indításáról, átvételéről vagy átszervezéséről döntött az elmúlt ciklusban:

2009. év

1. *Bajai intézményrendszer*

A Bajai Önkormányzat 2008-ban felajánlotta a Református Egyháznak a Bajai Egyesített Szociális Intézmény átvételét. Az intézmény-rendszer 2009. január 1-től működik az MRE fenntartásában Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény néven az alábbi szolgáltatásokkal:

- idősek otthona,
- pszichiátriai betegek otthona,
- hajléktalanok átmeneti szállása,
- hajléktalanok nappali melegezője,
- fogyatékos személyek nappali ellátása,
- idősek klubja (2 telephelyen),
- támogató szolgálat
- pszichiátriai betegek közösségi ellátása,
- étkeztetés,
- népkonyha,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

2. *Új támogató szolgálat*

2009. július 1-el új támogató szolgálat kezdte meg tevékenységét Zalakaroson. A szolgálat a minisztérium által az ellátatlan területekre kiírt pályázaton nyert 2011. december 31-ig működési támogatást.

2010. év**1. Zsarolyáni átvétel**

2009-ben a Nagyszekeres–Kisszekeres–Zsarolyán–Nemesborzova ápolást, gondozást nyújtó intézményi társulása azzal a kérelemmel fordult egyházunkhoz, hogy vegye át a Zsarolyánban működtetett intézményüket (étkeztetés és 23 fős idősek otthona). Az MRE 2010. január 1-től átvette az intézményt azzal a feltétellel, hogy a Zsarolyáni Református Egyházközség vállalta, hogy a megtérülési idő és helyzetrendezés végén átveszi az intézményt az MRE-től.

2. Borsodgeszt

2009 áprilisában az Egervölgyi Egyházmegye azzal kereste meg a Szeretetszolgálati Irodát, hogy a borsodgeszti önkormányzat át kívánja adni idősothontát (20 férőhely és szociális étkeztetés).

Az átvételt a helyi gyülekezet, az egyházmegye és az egyházkerület is támogatta, így 2010. január 1-től az MRE átvette az intézményt. A tervek szerint az átvételt követően a Zsinat addig működtetné az intézményt, amíg szakmailag és pénzügyileg stabilizálja, és amíg az egyházkerület fel nem készül az átvételre diakóniai központjának elindításával.

3. Tábita Református Támogató Szolgálat

A Vakmisszió támogató szolgálata decemberben Tábita Református Támogató Szolgálat néven átkerült közegyházi fenntartásba.

2011. év**1. Kiskunmajsai és szanki átvétel**

A Kiskunmajsai Többcélú Kistérségi Társulás és Szank Község Önkormányzata felajánlotta átvételre a fenntartásukban lévő intézményrendszereket 10 évre. Az átvételéhez hozzájárulását adta a gyülekezet, az egyházmegye és az egyházkerület is, így 2011. június 30-tól az MRE fenntartásában *Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény* néven működik tovább az intézmény 4 telephelyen az alábbi szolgáltatásokkal a 2011. évi adatok szerint:

1. Kiskunmajsza, Fő u. 2.
  - 100 fős idősek otthona
  - 5 tanyagondnoki szolgálat
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 240 készülékkel
2. Kiskunmajsza, Béke tér 2.
  - 40 fős nappali ellátás- idősek klubja
  - étkeztetés
  - 95 fős házi segítségnyújtás
  - támogató szolgálat
3. Szank, Rákóczi u. 25.
  - étkeztetés
  - 30 fős nappali ellátás – idősek klubja
  - 16 fős házi segítségnyújtás
  - 2 tanyagondnoki szolgálat
4. Szank, Jókai u. 2.
  - 27 fős idősek otthona

2. Zalaegerszeg

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés értelmében 2011. október 1-től az MRE fenntartásában működik a „Mandulavirág” Fogytékkal Élők Református Gondozóháza. Az intézménynek helyt adó épületet az önkormányzat önerőből és uniós pályázat révén teljes körűen felújította, így teljesen korszerű körülmények között tudjuk biztosítani az ellátást. A helyi gyülekezettel a kezdetektől fogva szoros az együttműködés, az új intézmény kialakításában a gyülekezet aktívan közreműködött. Az intézmény az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

1. 45 fős házi segítségnyújtás (korábban Dániel Református Házigondozó Szolgálat néven működött, szintén MRE fenntartásban, de október 1-től beintegrálódott a Mandulavirágba);
2. 30 fős fogyatékos személyek nappali ellátása
3. 10 fős fogyatékos személyek gondozóháza
4. 29 fős fogyatékos személyek otthona

3. Kiskunhalas

A Kiskunhalasi Református Egyházközség presbitériuma úgy határozott, hogy fenntartásában működő *Benjámín Gyermekháznak* helyt adó épület funkcióját megváltoztatja. A funkcióváltás következtében az intézmény 2011. december 31-ig megszűnt volna.

Az intézmény magas színvonalú, hiánypótló szolgáltatást nyújt, mely fontos szerepet tölt be egyházunk diakóniai szolgálatában, ezért a Szeretetszolgálati Iroda javaslatára az intézmény a megszűnés helyett 2011. november 1-től átkerült zsinati fenntartásba.

A Gyermekház 24 fogyatékos személyek nyújt tartós bentlakásos ellátást és 6 fő fogyatékos személy részére átmeneti ellátást.

4. A gyülekezeti diakónia segítése

Isten iránti hálaadással tekintünk vissza református egyházunknak az elmúlt 6 esztendőben végzett szeretetszolgálatára.

„Mivel pedig a diakónia nem egyéb, mint az irgalmasságnak, mégpedig Krisztus irgalmas szeretetszolgálatának egyházi funkció alakjában való gyakorlása, karakterét így fejezhetjük ki: a diakónia Isten szeretetéből fakadó és Isten dicsőségét szolgáló vallásos cselekedet.” (Joó Sándor: Református diakonátus. Elméleti és gyakorlati alapelvek. Budapest, 1939. 32. oldal)

A diakóniát újra el kell helyeznünk református teológiai térképünkön, vagyis érthetővé kell tenni mindenkinek, hogy az egyház számára a diakóniának éppúgy, mint a misszióknak konstitutív jelentősége van.

A Szeretetszolgálati iroda elsőrendű feladata alapvetően gyülekezeteink szeretetszolgálati munkálkodásának segítése, támogatása. Ennek megfelelően a zsinati ciklus 6 évében a Szeretetszolgálati Iroda igyekezett keresni azokat az eszközöket, amelyekkel a gyülekezeti diakónia ébreszthető ott, ahol nincs diakóniai látás, és fejleszthető ott, ahol valamilyen tényező akadályozza a gyülekezet eredményes szolgálatát.

A gyülekezeti diakónia segítésének célját és feladatait a következő pontokban fogalmaztuk meg:

- A gyülekezetekben folyó diakóniai munka feltérképezése
- Kapcsolatfelvétel és folyamatos kapcsolattartás a református egyházmegyék és egyházkerületek diakóniai előadóival és bizottságaival, valamint az együttműködés elősegítése és támogatása.
- Az egyházkerületi és egyházmegyei diakóniai előadók országos értekezleteinek megszervezése évente háromszor, folyamatos tájékoztatás, közös munkaterv kidolgozása
- A már meglévő és jól működő gyülekezeti diakóniai modellek felkutatása, bemutatása, szakmai és lelki segítése, bátorítása

- A már meglévő képzési intézményekkel együttműködve, az általuk kínált, vagy új lehetőségek kidolgozása a speciálisan gyülekezeti, önkéntes és hivatásos módon szolgálatot teljesítők alkalmi és folyamatos képzésére, szakmai továbbfejlesztésére.
- Az egyházi diakóniai-szociális ellátó hálózat kiépítésének segítése a Református Egyházmegyékben. A helyi igényeknek megfelelő szociális ellátó, segítő intézmények kialakításának támogatása az egyházmegye gyülekezeteiben, a rászorult családok és egyedülállók folyamatos felkutatása, nyilvántartása, szociális ügyintézés, lelki és anyagi segítségnyújtás.
- Önkéntes vagy fizetett, laikus és képezett szeretetmunkások, diakónusok képzése, szakmai találkozókon, konferenciákon való részvétel elősegítése.
- Együttműködés belföldi, külföldi, egyházi, civil, gazdasági és állami szervezetekkel.
- Diakóniai stratégiai tervezés támogatása az egyes gyülekezetekben.
- A Kárpát-medencei Diakóniai Konferenciák előkészítése, szervezése és dokumentálása.
- A Kárpát-medencei Református Diakóniai Koordinációs Tanács ülései
- Diakóniai örökségünk tudományos módszerekkel történő feldolgozására, és publikálására való ösztönzés.
- Diakóniai múzeum és diakóniai könyvtár megalapítása.
- Gyülekezeti diakóniai műhelyek indítása, folyamatos segítése (pl.: Család- és gyermekvédelem műhelye, Fogytékosügyi műhely, Diakóniai képzések műhelye).
- A Diakonátus szervezetének megerősítése, országos hálózatuk és szolgálatuk segítése.
- Az Egyházi Jövőkép Bizottság munkájában való aktív részvétel.

Nemzetközi kapcsolatok, külföldi egyházi és diakóniai intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolattartás, levelezés

Fontos lelki, szakmai és tárgyi/anyagi áldása van a testvérkapcsolatok ápolásának.

1. Diakónia és Szociális munkás szak Nemzetközi Akadémia – Közép-Kelet-Európában. Az INTERDIAC Nemzetközi Diakóniai Akadémia szervezési munkájában való aktív részvétel. A magyar munkacsoport részére megbeszélések szervezése, tájékoztatás és kapcsolattartás az Interdiac aktuális ügyeiről kör e-mail-ben és a www.diakonia.hu honlapon.
2. Az Eurodiaconia irodájával való kapcsolattartás, éves közgyűléseken való részvétel. Az Eurodiaconia Kommunikációs Bizottságában való részvétel. Képes szakmai beszámolók készítése (ld. www.diakonia.hu).
3. Visegrad Platform konferenciáin való részvétel. 2010-ben a Konferencia szervezése Magyarországon.

Tapasztalataink a gyülekezeti diakónia jellemzőiről

Gyülekezeteink nagyon különbözőek nagyságuk, elhelyezkedésük, összetételük, adottságuk, lehetőségeik szerint. Vannak kis falusi szórvány gyülekezetek, ahol a diakónia természetes velejárója a mindennapoknak és vannak jól szervezett nagyobb gyülekezetek, ahol szakmaiság is van, de a lélektől-lélekig való segítség akadozik.

A gyülekezetekre nézve szolgálatunk fókuszpontjai:

A *gyülekezeti tagok* és a *gyülekezetek* érdekeinek képviselésére, a gyülekezeti tagok istentiszteleti alkalmakon kívüli, önkéntes szolgálatok segítésére a gyülekezetekben diakóniai szolgáló közösségek működnek. Ha még nem, akkor azokat az aktív és többre vágyó gyülekezeti tagokat bátorítjuk, hogy imaközösséggel kezdjék a szolgáló csoportok beindulását.

A diakóniai csoportok szolgálatát a gyülekezet vezetői irányítják, munkáját a lelkipásztor/presbitérium által megbízott diakónus segítheti.

Gyülekezeti feladatok, célkitűzések:

Minden gyülekezet készítsen *diakóniai munkatervet*, mely összeállításakor figyelembe kell venni a gyülekezet missziói munkatervét, a gyülekezet éves költségvetését, a már működő szolgálatokat, intézményeket, a helyi szükségleteket, igényeket és a gyülekezet és tagjai elhívását, karizmáit és teherbíró képességét. A missziói és diakóniai szolgálatok közös spirituális alapja és forrása a gyülekezetben működő imaközösség, közös bibliaórák és lelki alkalmak.

Nem hagyható figyelmen kívül a *fokozatos egyházi testületek* missziói és diakóniai stratégiája, keretfeltételei és az *MRE Szeretetszolgálati törvénye*.

A *Szeretetszolgálati Iroda* Gyülekezeti Diakóniai és egyéb munkaágak képviselőivel való kapcsolattartás és együttműködés olyan háttértámogatást jelent, amellyel érdemes minden gyülekezetnek élni és használni azt.

Alapvető feladataink a diakóniai előadókkal és gyülekezeti lelkipásztorokkal és diakónusokkal:

1. A hitre jutott gyülekezeti tagok felkészítése a szolgálatra:
Személyes példamutatás (szolgáló munkatárs csak az lehet, aki elfogadja a gyülekezet által meghatározott elvi és gyakorlati feltételeket a szolgálatba állásra). Részt vett a gyülekezet által indított vagy elfogadott felkészítésben, képzésben. Cselekvő szolgálatán túl bizonyosságtételével másokat is Krisztushoz tud és akar vezetni.
2. A szolgáló közösségek, „diakóniai munkacsoport” kialakítása, formálása
Olyan gyülekezeteket szeretnénk, ahol az együttműködés és a testvéri összetartozás a domináns, ahová a lelkipásztor, gyülekezeti tagok és gyülekezeti munkatársak is jókedvvel lépnek be, örömmel és szívesen szolgálnak együtt.
Református gyülekezeteknek befogadó közösséggé kell, hogy váljanak egymás iránt és a kívülálló érdeklődők és szükségét szenvedők irányába. Ezért ösztönözzük a gyülekezetekben a szolgáló csoportok indítását, megerősítését.
3. A *gyülekezeti önkéntesek* a www.diakonia.hu honlapról rendszeres tájékoztatást kapnak az országos szeretetszolgálati ügyekről. Gyülekezeteik felé képviselik az országos felhívásokat, híreket. Saját gyülekezetben belül szervezik és segítik a diakóniai szolgálatokat. Diakóniai jelzőrendszert építenek a szolgálatok minőségének javítására. Diakóniai faliújságot és imadobozt helyeznek ki a gyülekezeti teremben, illetve a templomban. A lelkipásztor munkáját segítik a gyülekezet szeretetszolgálatának szervezésében és végzésében.
4. *Gyülekezeti diakóniai műhely munkaterv* készítése és a műhelymunka eredményeinek nyilvánosságra hozatala.
Diakóniai előadók országos értekezletét évente háromszor tartottuk. Az egyharmados részvételi arány jól érzékelteti a diakóniai előadók hozzáállását, mely szomorú képet ad a hivatalos közegyházi funkciót jelentő szolgálat végzéséről és az együttműködési készségről.
A diakóniai jelentések elküldése, azok mennyiségi és szakmai minősége is hagy kívánivalót maga után. Diakóniai éves munkaterv készítését nem sikerült elérni az előadói körben. – *Diakóniai napok* szervezését egyházmegyénként az előadókkal és esperesekkel együttműködve ösztönözzük és segítjük.
(Diakóniai napok szervezését ajánljuk egyházmegyénként, vagy 3-4 egyházmegye összefogásával egy térségben.)
5. *Segítjük a lelkipásztorok*, rajtuk keresztül a *gyülekezetek missziói és diakóniai szolgálatát*. Ennek egyik eszköze:
  - A *Kárpát-medencei Református Missziói és Diakóniai Konferenciák* szervezése Berekfürdőn, felvételek készítése, digitalizálása és a www.diakonia.hu oldalon való közzétevése.
  - Havi rendszerességgel küldjük ki levelező listáinkon a *Gyülekezeti Diakónia Hírlevelét*.
  - A *Gyülekezeteink helyzete diakóniai szempontból; kitörési lehetőségeink...* – Kérdőív felmérés és adatfeldolgozás 2012-től indult, de a kitöltések csekély szá-

ma és a papír alapon nehezen működő feldolgozás miatt 2014-től új formában, adatbázis háttérrel, elektronikus felmérést indítottunk a [www.kerdoiv.diakonia.hu](http://www.kerdoiv diakonia.hu) oldalon. Az adatgyűjtés folyamatosan bővül és egyre árnyaltabb képet ad a gyülekezetek diakóniai szolgálatáról.

- A fogyatékosügyi műhely munkájában való aktív részvétel, a gyülekezetek tájékoztatása a műhelymunkáról. A műhelymunka egyik pozitív következménye a *Confessio Vitium* – Akadálymentes műhelyünk által kidolgozott és ajánlott hitvallás, és a dr. Fekete Károly által írt kommentár.
- Másik fontos következmény a HEKS által is támogatott gyülekezeteknek kiírt akadálymentes pályázat, melyben 9 gyülekezet indult el.
- Református diakóniai múltunk feltárása, megörökítése, erre való ösztönzés. Kiadványok, könyvek megjelentetése, emlékkonferenciák szervezése és ilyen alkalmak támogatása.

5. Gyökereink

A Diakóniai és Egészségügyi Bizottság ösztönözte a református diakónia gyökereinek feltárását. Ahogy korábban láttuk, nem lehet eredményes diakóniai munkát végezni úgy, hogy nem emlékezünk és emlékeztetünk folyamatosan azokra, akik a református szeretetszolgálat hősei voltak, és akik áldozatos munkája nélkül nem beszélhetnénk a református diakónia élő tradíciójáról. A szeretetszolgálatot segítő munkának rá kell mutatnia a református diakónia élő gyökereire: hitvalló őseinkre.

Ezen túl megemlékezésekkel, hálaadó alkalmakkal, konferenciákkal igyekszünk felmutatni a diakónia hőseinek példáját.

2011-ben:

- 80 éve alakult meg az Országos Református Szeretetszövetség – Jubileumi konferencia.
- Diakonisszákról emlékező diakóniai konferencia A diakonissza anya- és testvérházak erőszakos bezárásának 60. évfordulóján a Református Egyház megemlékező istentiszteletet és diakóniai konferenciát szervezett a Zsinati Iroda épületében.

2012-ben:

- Kiss Ferenc születésének 150. évfordulója alkalmából szülővárosában emléktábla-avató ünnepi istentiszteletet tartottak.

Kiadványaink a ciklus során:

- *Kiss Ferenc életműve. Diakóniai Könyvtár.* Szerkesztette: dr. Fekete Károly
- *Juhász Zsófia élete és diakóniai munkássága.* Diakóniai Könyvtár. Összeállította: Birinyi-Kotrencz Júlia
- A Kárpát-medence Református Missziói és Diakóniai Szolgálatának Címtára – 2008
- Kárpát-medence Református Missziói és Diakóniai Szolgálatának Címtára – 2010
- *Confessio Vitium* – Akadálymentes műhelyünk által kidolgozott és ajánlott hitvallás és kommentár

6. A diakóniai intézmények segítése

2005-től a Szeretetszolgálati Iroda fokozatosan építette ki a gyülekezeti, egyházmegyei, egyházkerületi és zsinati intézmények segítésének eszközeit. A Szeretetszolgálati Iroda módszertani fejlesztő munkája a református diakóniai intézmények munkájának segítésére irányul annak érdekében, hogy naprakészek legyenek az őket érintő aktuális kérdésekben, a szabályozási és finanszírozási környezet változására vonatkozó kérdésekben, a jó szakmai modellek megismerésében, együttgondolkodásra lehetőséget nyújtó szakmai műhelyeken való részvételben, a diakóniai szolgálat és a szociális gondozás magas színvonalú és eredményes végzéséhez mindig megkapják a szükséges ismeretet, információt.

Mára ez két, részben intézményesült formában is megnevezhető:

- Református Szociális Módszertani Intézmény – Schweitzer Albert Református Szeretetotthon
- Monitoring Munkacsoport – MRE Szeretetszolgálati Iroda

Mindkét szervezet hivatásszerűen vállalja, hogy az intézményes diakónia területén segítő, ellenőrző, fejlesztő tevékenységet végez!

6.2. Az intézményeknek nyújtott fontosabb segélytípusok

6.2.1. Információ-szolgáltatás, tanácsadás

A szeretetotthonok munkáját alapvetően befolyásolja a szociális ágazatot meghatározó jogszabályi környezet. Az állandóan változó feltételeknek igen nehéz megfelelni, a naprakész tájékozottság nagyban hozzájárul a minőségi szakmai munkavégzéshez. Mindezek érdekében az Iroda valamennyi szeretetotthon részére rendszeres tájékoztatást nyújt a jogszabályváltozásokról, továbbá a szakmát érintő eseményekről, hírekről, pályázati lehetőségekről. Állandóan figyelemmel kísérjük az intézmények felmerülő szükségleteit, problémáit, javaslatait. A tanácsadás és információ-szolgáltatás tartalmában kiterjed a szakmai munkát érintő kérdések széles spektrumára (szervezeti kérdések, szervezetfejlesztési problémák, adminisztrációs és dokumentációs rendszer, az ellátás megfelelő megvalósítása és jogszabály szerinti dokumentációja, stb.).

6.2.2. Internetes fórum: REFEDIAKONIA

Elindítottuk a refdiakonia@lev-lista.hu levelező listát, mely minden református diakóniai intézményt fenntartó egyházi szervezet számára elérhető, zárt és szabályozott kommunikációt biztosít. Ennek mintájára jött létre az intvez@lev-lista.hu rendszer is, mely pedig a zsinati intézmények vezetőit köti össze és biztosít számukra információt.

6.2.3. Telepítő-csomagok

A Szeretetszolgálati Iroda minden év májusában–júniusában kibocsátotta a telepítő csomagokat, amelyek olyan alapellátások megszervezéséhez nyújtanak segítséget, amelyek beindításával a gyülekezetben már eddig is folyó diakóniai szolgálat végzéséhez állami támogatást is igénybe lehet venni (idősek klubja, házi segítségnyújtás stb.). A telepítő-csomag egyrészt részletes tájékoztatást nyújt a szolgáltatás végzésének jogszabályi követelményeiről, másrészt konkrét útmutatást tartalmaz a szolgáltatás megszervezéséhez és elindításához. Az elmúlt két esztendőben sajnos ezek jelentősége már csökkent, mivel az államilag bevezetett kapacitás szabályozás eredményeként az új szolgálatok nagyobb számú indítása már nem volt lehetséges.

6.2.4. Szakmai munkacsoportok

A szakmai munkacsoportok keretében a református idősoththonok és fogyatékos otthonok fenntartói, vezetői, szakemberei számára biztosítunk folyamatos lehetőséget az eszmecserére. A negyedévente rendezett munkacsoportokban egy-egy aktuális téma kerül megtárgyalásra. A református intézmények munkatársai és vezetői számára rendkívül fontosak ezek a műhelyek, hiszen szinte egyedüli fórumai annak a közös gondolkodásnak, amely a szakmai minőség és a református lelkiesség megvalósításának lehetőségeiről szól.

Az intézményi lelkeszkek szakmai műhelye, amely a szeretetintézmények református lelkiességének tényezőit járja körül, az intézmények spirituális épülésének lehetőségeit vizsgálja.

6.2.5. Szakmai napok rendezése

A Szeretetszolgálati Iroda minden félévben szervez valamennyi református diakóniai intézmény számára szakmai összejöveleteket – munkatársi találkozók, fórumok és csendesnapok keretében. A rendezvények célja, hogy a legfrissebb szakmai információk átadásán túl a szeretetotthonok fenntartóinak, vezetőinek és munkatársainak lehetőséget biztosítsunk a közvetlen találkozásra, az informális keretek között történő tapasztalatcserére, a személyes és szakmai kapcsolatok erősítésére.

Áprilisban és november 2-2 napos konferenciára kerül sor. Ezen túl szakterületi tanácskozásokat is szervezünk, ahol egy-egy ellátási terület intézményei cserélik ki tapasztalataikat.

6.2.6. Országos munkatársi találkozó

A Szeretetszolgálati Iroda fontosnak tartja olyan alkalmak rendezését, melyen a református diakóniában dolgozók számára megnyílik annak az élménynek a lehetősége, hogy nincs egyedül szakmai, etikai, együttműködési és egyéb nehézségeivel, dilemmáival. A munkatársakkal való találkozás lehetőséget teremt a kapcsolatok építésére, szakmailag és lelkileg is valamilyen mértékben egy kis pihenésre, megújulásra és felfrissülésre. Ezen elgondolásból került megrendezésre 2007-ben először Református Diakónia Országos Munkatársi Találkozója, amely közben hagyománnyá vált.

6.2.7. Diakóniai-díjak

A Szeretetszolgálati Iroda fontosnak gondolja a református diakóniában régóta hűségesen szolgálók szolgálatának elismerését, megbecsülését és példájuk felmutatását valamennyi munkatárs felé. Ezért kezdeményezte az intézményekben szolgálók munkájának elismerésére a Juhász Zsófia-díj és a Kiss Ferenc-díj megalapítását, amelyet a Zsinat 2006-ban meg is alapított.

Az elmúlt ciklusban a következő testvérek kaptak díjakat:

2009

- *Kiss Ferenc-díjjal* Galambos Endrénét (Győri Református Egyházközség) és Szlukovinyi Károlyné Papp Irént (Budai Református Egyházközség),
- *Juhász Zsófia-díjjal* Patalenszki Irént (Méliusz Szeretotthon, Debrecen) és Kiss Sándornét (Bethesda Gyermekkorház) tüntette ki a Zsinat, melyek ünneplésére átadására a novemberi ülésen került sor.
- *Posztumusz diakóniai különdíjjal* tüntette ki néhai Jakab Miklóst, mivel szolgálatát elismerésre méltónak találja a Zsinat, ugyanakkor nem javasolja kinyitni a diakóniai kitüntetések lehetőségét a már elköltözöttek felé.

2010

- *Kiss Ferenc-díjjal* dr. Bodolay Gézőné (Németajkú Református Egyházközség) és Köles Jánosné (Tiszaföldvár-Belterületi Református Egyházközség),
- *Juhász Zsófia-díjjal* dr. Nagy Istvánnét (Nagykőrösi Ref. Tanítóképző Főiskola) és Ungvári Miklósnét (ceglédi Molnár Mária Fogyatékos Otthon) tüntette ki.

2011

- *Kiss Ferenc-díjjal* Körömi Lászlónét (Budapest Csillaghegyi Református Gyülekezet, felterjesztő: Victor Dániel) és dr. Varga Zsigmondné Somogyi Évát (Debrecen – Nagytemplom Református Egyházközség, felterjesztő: Szász Barnabásné),

- *Juhász Zsófia-díjjal* Babolcsai Istvánnét (Dunaalmás Református Szeretetház, felterjesztő: Marton Józsefné), valamint Juhász Sándort és Juhász Sándornét (Vésztői Református Egyházközség, felterjesztő: Kállai Erzsébet) tüntette ki.

2012

- *Kiss Ferenc-díjjal* Kontha Benőné (Majosházi Református Egyházközség, felterjesztő: Piróth Julianna) és Pincés Juliannát (Miskolc-Tetemvári gyülekezet, felterjesztő: Kövér Imre),
- *Juhász Zsófia-díjjal* Kövér Imrét (FÉSZEK Fogyatékosok Református Ápoló-Gondozó Otthona, felterjesztő: Derencsényi Zsuzsanna), valamint dr. Szentesi Andrásné (Molnár Mária Református Fogyatékos Ápoló-Gondozó Otthon) tüntette ki.

2013

- *Kiss Ferenc-díjjal* Kóródiné Tátrai Ibolyát (Székesfehérvári Református Egyházközség, felterjesztő: Somogyiné Gyüre Mária) és Menyhárt Mátyásné (Cegléd-Nagytemplomi Református Egyházközség, felterjesztő: Hánka Levente lelkipásztor);
- *Juhász Zsófia-díjjal* Feketéné Beke Katalint (Szivárvány-ház Fogyatékosok Református Otthona, felterjesztő: Görcsös Éva), valamint Szarka Miklóst (Magyarországi Református Egyház Házasság és Családsegítő Misszió, felterjesztő: Magyaré Balogh Erzsébet) tüntette ki.

2014

- *Kiss Ferenc-díjjal* Csenki Zsuzsannát (Budapest-Budai Református Egyházközség, felterjesztő: Fördős Kata missziói gondnok) és posztumusz Vágó Sándorné Berényi Ibolyát (Hosszúpályi Református Egyházközség, felterjesztő: dr. Fazakas Sándorné lelkipásztor);
- *Juhász Zsófia-díjjal* Marján Évát (Méliusz Juhász Péter Református Idősek Otthona, felterjesztő: az intézmény lakói és dolgozói), valamint Márkus Gábort (Tiszta Forrás Alapítvány, felterjesztő: Liebszter Mária) tüntette ki.
- Az ünnepélyes díjátadásra a Zsinat novemberi ülésén kerül sor.

6.2.8. *Párbeszéd a világi szakmával*

Fontos, hogy a nem egyházi szakembereknek be tudjuk mutatni értékeinket, elkötelezettségünket, szolgálatunk jellegzetességeit. A világi szakmával való párbeszéd céljából az Iroda konferenciát szervez minden novemberben Keszthelyen „Hogy is van ez?” címmel, melyen a többi egyházi szociális intézmény vezetőin kívül világi szakemberek is részt vesznek. A konferencia bizonyítása annak is, hogy a református szakemberek nem csak saját egyházukban elismertek, hanem szélesebb szakmai körökben is.

6.2.9. *Továbbképzések szervezése*

A Szeretetszolgálati Iroda rendszeresen szervez mind az idősellátásban, mind a fogyatékkal élők ellátásában dolgozó szolgálattevők részére továbbképzést. A továbbképzés azért fontos eleme a szakmai fejlesztésnek, mert ezeken kívül rendkívül kevés alkalom nyílik munkatársaink számára a szakmai-gondozási és diakóniai szempontokat egyaránt szem előtt tartó jó gyakorlatok és modellek megismerésére és aktuális ismeretek és tudások elsajátítására.

6.2.10. *REDIE-tagság*

2008-tól a zsinati intézmények is tagjai a REDIE-nek és ettől az időponttól a Szeretetszolgálati iroda látja el a REDIE titkársági feladatait. E feladatkörében igyekszik a református diakóniai intézmények munkáját segíteni, felhívva a figyelmet a REDIE által nyújtott lehetőségekre (szolgáltatindítási támogatás, szolidaritási alap, stb.)

6.2.11. *Módszertani fejlesztés rendszerének átalakítása – Monitoring Munkacsoport*

A református intézmények segítségével a Szeretetszolgálati Iroda jobb keze a mindenkori módszertani intézmény. A Schweitzer Albert Református Szeretothon 2013. júniusában újabb 5 évre megkapta a módszertani kijelölést az EMMI miniszterétől.

Teljesen új ellenőrző-támogató szervezet létrehozásáról döntött a Zsinat 2012-ben. A Monitoring Munkacsoport három szakértővel végzi feladatát. Célja, hogy az egyházkerületekkel együttműködve a területükön lévő intézményes diakóniai szolgáltatókat átvilágítsa pénzügyi és szakmai területe egyaránt. Ennek eredményéről jelentést készít, melyet megküld a kerület püspökének, az egyházmege esperesének és a szolgáltató fenntartójának.

A tevékenységük számokban:

EGYHÁZKERÜLET	2012	2013	2014	Összesen
Tiszántúli	7	28	8	43
Tiszáninneni	3	4	0	7
Dunamelléki	1	3	1	5
Dunántúli	1	0	1	2
Összesen	12	35	10	57

Úgy gondoljuk és tapasztaljuk, hogy a kezdeti bizalmatlanságot és ellenérzést az ellenőrzések gyakorlati megvalósítása során sikerült elűzni és bizalmat ébreszteni. Ennek legfőbb oka segítőszándékú átvilágítás!

6.2.12. *Pályázati tanácsadás, készítés, közbeszerzés*

A Szeretetszolgálat Iroda a református intézmények és gyülekezetek diakóniai fejlesztési terveinek megvalósítása érdekében pályázatíró, lebonyolító, közbeszerző csapatot működtet, akik a gyülekezetek kérései szerint készítik el a szakmai programokat, majd ezekhez pályázható forrásokat keresnek, végül a gyülekezet igényei szerint gondoskodnak a tervezésről, pályázatok megírásáról és az ehhez szükséges összes adminisztrációról.

A munkánkról néhány adat

Zsinati intézmények pályázati projektjei

A ciklus időszaka alatt 53 pályázat került benyújtásra, melyek közül több pályázati projektet (melyek első körben nem részesültek támogatásban) az egymást követő években is benyújtottunk. Ezek közül a nyert és megvalósult, valamint a folyamatban lévő projektek száma 40 db, melyek támogatástartalma összesen 1 475 763 337 Ft. 6 db olyan pályázatunk van, mely szakmailag megfelelt, de forráshiány miatt tartaléklistára került, ezen pályázatok igényelt támogatása 9 58 153 634 Ft. A benyújtott pályázatok közül 7 db pályázat került elutasításra, melyek támogatástartalma 249 690 312 Ft volt.

MRSZ ALAPÍTVÁNY

Előzmények

A Magyar Református Szeretetszolgálat, mint segélyszervezet 2006-ban lett létrehozva. A szervezet megalakulása után már rögtön egy természeti katasztrófánál – a tiszai árvíznél – végzett segélyezési munkálatokat. A 2007–2008-as években a szervezet megalapozása, az alapszintű programok beindítása, az egyházunkban történő megismertetése volt az elsődleges cél. A Szeretetszolgálat kezdetben a Szeretetszolgálati Iroda égisze alatt működött. Civil szervezetként – alapítványként – 2008. április 17-től működik a szervezet.

Kitűzött célok 2009–2014

Alapítványunk célja a jelzett időszakban az volt, hogy programjainkat egyre inkább szakmai mederbe tereljük. A segítő szándék mellé minél több esetben szakmailag megalapozott és végrehajtott munkát tudjunk kötni.

Másik fontos cél volt, hogy az alapító eredeti szándéka szerint Szeretetszolgálatunk „az egyházunk kinyújtott keze” tudjon lenni. Ezért célunk az volt, hogy az egyházi körökből kitörve minél szélesebb körben tudjunk segíteni fajra, nemre, vallásra, politikai hovatartozásra tekintet nélkül. Szerettük volna elérni, hogy a Kárpát-medencei fókuszot megtartva, egyre több helyszínen, egyre több rászorulóknak tudjunk hatékony, jól kommunikálható segítséget nyújtani.

Ezen célok elérésének érdekében – az alapítóval folyamatosan egyeztetve – a következő fontosabb célokat tűztük ki.

- felkészülés és gyors reagálás katasztrófhelyzetekben
- nemzetközi segélyezési és fejlesztési tevékenység beindítása
- szociális és fejlesztési – kiemelten munkahely teremtési – programok indítása
- hazai raktárbázisaink és területi lefedettségünk növelése
- önkéntesek nagyszámú, hatékony bevonása a szolgálatba
- pénzügyi stabilitás, növekedés elérése
- ezen felül nem titkolt célunk volt az, hogy Szeretetszolgálatunk bekerüljön a hazai szinten ismert, elismert segélyszervezetek körébe

Megvalósulás

Alapítványunknak a kitűzött célokat a 2008-as évet követő gazdasági recesszióban kellett megvalósítani, ami előzetesen felvetette azt a kockázatot, hogy az adományok gyűjtése nehezebb lesz a korábbi időszaknál. Mindent figyelembe véve, Istenünk iránti hálás szívvel mondhatjuk, hogy Szeretetszolgálatunk – ha nem is mindenben teljes mértékben – mégis teljesítette a kitűzött célokat.

Nemzetközi katasztrófhelyzetek

Szeretetszolgálatunk 2009-ben kezdte meg a felkészülést a hazai és nemzetközi katasztrófákban történő helytállásra. 2009-ben alapítottuk meg saját orvos csoportunkat, mely már abban az évben végrehajtott egy egészségügyi és humanitárius missziót Afganisztánban, később pedig a világ számos pontján. Jelenleg csoportunk 15 főből áll és folyamatos tréningekkel tölti a missziók közötti felkészülési időszakot. Szeretetszolgálatunk több hazai és nemzetközi elismerést is kapott az orvosi missziók felkészült és szakszerű végrehajtásáért. Legutóbb a Fülöp-szigetek nagykövete köszönte meg munkánkat a 2013. novemberi sikeres misszióknak után. Végrehajtott jelentősebb nemzetközi orvosi missziók

2009–2011	Afganisztán	Egészségügyi felkészítési projekt
2010	Haiti	Földrengés utáni orvosi missziók
2012	Japán	Földrengés és cunami utáni segítségnyújtás
2013	Fülöp-szigetek	Haian tájfun után segítségnyújtás
2013	Pakisztán	MSF orvosi misszió (egy tag a csoportból)

Összességében úgy értékeljük, hogy a Kárpát-medencei fókusz szem előtt tartásával megvalósított interkontinentális orvosi missziók mind alapítványunk, mind egyházunk ismertségét, elismertségét növelte az elmúlt években.

Hazai és Kárpát-medencei katasztrófa intervenciók tevékenység

Természetesen elsődleges, napi munkánk és felkészülésünk a hazai vészhelyzetekre összpontosul. Ennek érdekében folyamatos kapcsolattartást és együttműködést alakítottunk ki a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságával. Alapítványunk munkájára már a nemzeti katasztrófavédelmi tervek keretében is számolnak. 2011-től írásos együttműködésben, 2013-tól heti szintű kapcsolatban, 2014-től pedig online (non-stop) kapcsolatban állunk az OKF operatív törzsével. Karitatív szervezetek közül összesen négy szervezet kapott hozzáférést a hivatalos szervek (rendőrség, tűzoltóság, mentőszolgálat és katasztrófavédelem) által használt EDR rádiós rendszerhez. Alapítványunk munkáját két ilyen EDR rádiós hozzáférés is segíti a jövőbeni katasztrófa helyzetekben. A konkrét segélyezésen és étkeztetésen túl alapítványunk felkészült a következő feladatok ellátására:

- vészhelyzetek koordinálása
- vészhelyzetekben önkéntesek toborzása, szállítása és irányítása
- vészhelyzetekben az egyházi intézmények kapacitásainak bevonása a segélyezésbe
- kitelepítés esetén fektetés, étkeztetés, orvosi ellátás szakszerű biztosítása
- lelki és pszichológiai segítségnyújtás (krízisintervenciók csoport)
- műszaki munkavégzés (szivattyús csoportok)
- aktív szakmai és gyakorlati részvétel a rehabilitációs és újjáépítési szakaszokban

Végrehajtott jelentősebb hazai és Kárpát-medencei missziók

2009	Nyírbogdány viharkár	segélyezés és helyreállítás
2010	borsodi árvíz	segélyezés és helyreállítás
2010–2011	vörösiszap katasztrófa	segélyezés és helyreállítás
2011	belvíz a Nyírségben	segélyezés és műszaki segítségnyújtás
2012	Abádszalók viharkár	helyreállítás
2012	Nyíracád viharkár	segélyezés és helyreállítás
2013	Dunai árvíz	komplex segítségnyújtás, helyreállítás
2013	Vaja viharkár	segélyezés és helyreállítás
2013	hóvihar	élelmiszer segélyezés
2014	Tornanádaska viharkár	segélyezés és komplex helyreállítás
2014	Szerbia árvíz	műszaki segítségnyújtás, segélyezés

Jól látható tehát, hogy szinte az összes hazai és környékbeli természeti és ipari katasztrófa esetén alapítványunk részt vett a segítségnyújtásban.

Krízisintervenciós lelkigondozói csoport

Fontosnak tartjuk, hogy katasztrófahelyzetekben az érintett lakosság részére ne csak fizikai, hanem lelki segítséget tudjunk nyújtani. Ezért alakítottuk meg 2012-ben krízisintervenciós lelkigondozói csoportunkat. A csoport feladata, hogy a krízisben lévő családok és egyének számára szakszerű lelki segítséget, vigaszt, támaszt tudjon nyújtani. A csoport részére több, nemzetközi szintű képzést is tartottunk, melyek célja, hogy a lelkesedés mellé szakmai háttérrel is tudjuk kötni. A lelkigondozói csoportunk szintén együttműködik a BM OKF-fel, így vészhelyzetekben a katasztrófavédelem vezetése is számít alapítványunk, egyházunk lelki segítségnyújtására.

A hazánk területén végzett krízisintervenciós munkánk elismeréseként négy esetben állami szintű kitüntetést is kaptunk, mely jól mutatja, hogy az alapítványunk által végzett munka valóban mérhető, kézzelfogható segítség volt a bajbajutott közösségek életében.

Szociális és fejlesztési programok

A 2009–2014 közötti időszakban alapítványunk kiemelt célja volt, hogy fokozatosan elkezdjünk az emberek kezébe „hal helyett hálót” adni, azaz olyan fejlesztési programok megvalósítását tűztük ki célul, ahol nem egyszer használatos segélyanyaggal látjuk el a rászorulókat, hanem olyan eszközökkel vagy szolgáltatásokkal segítjük őket, amelyek tartós változást, előrelépést eredményeznek az életükben.

Vidékfejlesztés

Ennek egyik első lépése a vidékfejlesztési programunk volt, melynek keretében napos csibéket és vetőmagot osztottunk éves szinten 300–400 családnak. Ezeknél a családoknál természetesen a szakmai segítséget is biztosítottuk a növénytermesztés és állattenyésztés tekintetében, valamint próbáltunk folyamatos felügyeletet, ellenőrzést, motivációt biztosítani a háztartások részére, hogy a program valóban eredményes tudjon lenni.

2012-től bővítettük ki programunkat az egyháztáji modullal, melynek keretében református kötődésű termelők kapnak piacra lépési lehetőséget. Az egyháztáji vásárokat látogató lakosság pedig friss, ellenőrzött minőségű termékekhez juthatnak a kereskedelemben található áráktól lényegesen olcsóbban. A program sikerét mutatja, hogy kezdetben csak Debrecenben működött a vásár, mára már 5 településen vagyunk jelen.

Ezenkívül szakmai konferenciák, fórumok megrendezésével is igyekszünk a vidéken élő kistermelők munkáját, kibontakozását, piacra lépését elősegíteni, fejleszteni.

Szociális krízishelyzetek

A 2008-ban indult gazdasági recesszió 2010-ben gyűrűzött be odáig, hogy a devizahitelben eladósodott családok elkezdtek elveszíteni otthonaikat. Egyre több család fordult hozzánk kérelemmel, hogy valamilyen módon segítsünk rajtuk. Ekkor indítottuk el – és azóta is folyamatosan működtetjük – mentőöv programunkat. A program lényege, hogy a alapítványunk egy „mentőöv” alapot hozott létre, melyre támogatásokat gyűjt a kilakoltatott családok átmeneti megsegítése céljából. Ahogyan a mentőöv is gyors, hatékony és életmentő eszköz, segít áthidalni egy kritikus élethelyzetet, úgy az MRSZ programja is erre törekszik. A program központi eleme egy albrélet támogatási rendszer. A családok a támogatási kérelmük benyújtása után egy átvizsgálási folyamaton esnek át, melyben alapítványunk megvizsgálja azt, hogy a család valóban önhibáján kívül került-e olyan helyzetbe, hogy az eladósodási folyamat végén már elvesztették lakóhelyüket. Amennyiben család megfelel a kritériumnak, úgy részt vehet a támogatási programban. Minden, a programban résztvevő család hat hónapra vehetné igénybe a segítséget. Ez alatt az idő alatt a család újra tudja szervezni az életét. A családfenntartók tudnak új munkahelyet keresni. Esetleges nagyobb távolságból történő költözés esetén a gyermekek be tudnak illeszkedni az új iskolai, óvodai környezetbe. Ezalatt az időszak alatt munkatársaink folyamatosan figyelemmel kísérik a családok minden napjait. Igyekeznek megadni azokat a szükséges információkat, amelyek az új élet beindításához szükségesek. Pl. munkalehetőségek a közelben, iskolák, óvodák, egészségügyi intézmények, stb. A hat hónapos időszak elegendő egy család számára, hogy – amennyiben a szándék megvan – újrarendezzék az életüket. A program jó lehetőség – egy utolsó mentőövként – arra, hogy a család bent tudjon maradni a társadalomban. Ne rekesztődjön

ki, ne távolodjon el a közösségtől. A program célja, hogy az újrapendeződött családok a támogatási időszak végére önállóan tudják fizetni a lakhatás költségeit.

Eszközkezelős családok mentorálása

Hazánk kormánya a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. (továbbiakban NET) megalapításával és a banki végrehajtásra kerülő családi ingatlanok felvásárlásával és visszabérelhetőségével kívánta enyhíteni a devizahitelben eladósodott és krízishelyzetbe sodródott családok életét. Azonban hamar az a tapasztalat került előtérbe, hogy a családok többsége már a jelentősen alacsonyabb bérleti díjat sem tudja fizetni. Ezért a alapítványunk a Máltai Szeretetszolgálattal közösen egy éven keresztül egy pilot program keretében elkezdte ezen családok mentorálását. A kiemelkedő eredményeket látva, 2013-tól a NET a teljes országot lefedő programként kérte a szakmai munka folyamatos biztosítását a két szervezettől. A program lényege, hogy az érintett családokban munkatársaink felmérjük a tényleges anyagi és szociális helyzetet és segítenek a családnak egy olyan pénzügyi és mentális pályára állni, amivel a fizetési hajlandóság és ezzel együtt a család otthona megtartható. Fontos látni, hogy a programban alapítványunk – kirívó esetektől eltekintve – nem pénzbeli vagy tárgyi adománnyal segíti az érintett háztartásokat, hanem szakmai, életvezetési, ügyintézési, adósságrendezési tanácsokkal és munkával.

A szociális fejlesztési munka erősödését alapítványunknál az is jól mutatja, hogy a 2009-ben egy fő szakképzett munkatársunk sem volt, míg mára 6 főállású munkatársunk végzi a családok gondozását, fejlesztését.

Közfoglalkoztatás

Alapítványunk 2013 őszén kapott lehetőséget, hogy országos közfoglalkoztatóként munkalehetőséget biztosítson országos lefedettséggel. A program elindításának célja az volt, hogy a munkalehetőségre vágyó egyének bevételeinek növelésével, háztartásuk gyarapodjon, stabilizálódjon. Másrészt pedig egyházunkban gyülekezeink, intézményeink térítésmentesen tudjanak szabad munkaerőhöz jutni. A program első szakaszában 462 főt, a második szakaszban pedig 777 főt tudtunk bevonni a közfoglalkoztatásba. Tapasztalatunk az, hogy a legtöbb helyszínen valóban értelmes és tartalommal bíró feladatokat látnak el a munkatársak, így nem csak számunkra segítség a plusz bevétel, hanem egyházunk is gyarapodik az elvégzett feladatok által teremtett értékekkel.

ROMA FEJLESZTÉSI ÉS FELZÁRKÓZTATÁSI PROGRAMOK

Bódvalenke freskófalú program

A faluban Európában egyedülálló művészeti központ van kialakulóban: az európai roma festészet hatalmas, szabadteri tárlata. A projekt kezdetén magyar cigány festők készítettek freskókat: eddig kilenc monumentális mű készült el. Ez évtől más európai országokból is hívtunk meg cigány festőket.

A freskófestésnek több, egymással összefüggő célja van. Európa leghátrányosabb helyzetű, legtöbb előítéletnek kitett közössége a roma. Létre akartunk hozni egy olyan művet, amelyre minden roma büszke lehet, és ami méltán váltja ki a többségi társadalom megbecsülését. Az eddig elkészült alkotások alapján állítható, hogy ez a cél maradéktalanul teljesül.

Az előző céllal szoros összefüggésben Bódvalenke eszköz lehet az előítéletek leküzdésében, részben a freskók, mint megbecsülésre érdemes műalkotások révén, részben azzal, hogy a freskófalú turisztikai látványosság, ami vonzza a turistákat (máris). Azzal, hogy a többségi társadalom tagjai turistaként ellátogatnak egy cigány faluba, megismerkedhetnek a helyi lakosokkal, kultúrájukkal, szokásaikkal – megtapasztalhatják, hogy nincs mitől tartaniuk – sokak gondolkodásmódja megváltozhat (ezt már eddig is, nap mint nap tapasztaljuk).

Ezzel a projekttel is hozzá akartunk járulni az országimázs javításához: saját magunk számára is megfoghatóvá akartuk tenni, hogy Magyarország nem csak szélsőjobboldali megoldásokat tud kínálni a szegénység okozta problémák leküzdésére.

A projekt egyben kísérlet a romák társadalmi integrációjának az eddigiektől eltérő szemléletű megvalósítására. Gyakorta próbálkoznak azzal, hogy cigány családokat betelepítenek nem cigányok által lakott településrészekbe,

azaz a cigányokat viszik a nem cigányok közé. Mi most azzal próbálkozunk, hogy a nem cigányokat visszük a romák közé – részben a projekt team tagjai és önkéntes segítők, részben pedig az oda látogató turisták révén. Eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy így valóban értelmes és mindkét fél számára hasznos párbeszéd alakul ki, ami nagyban hozzájárul a kölcsönös tanuláshoz, egymás jobb megértéséhez, és ezáltal a békés együttéléshez.

A projekt megmozgatta az akadémia és a művészet világát is. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem több éves projekt keretében kívánja vizsgálni a többség – kisebbség egymás kultúráját, művészetét megtermékenyítő hatásait, Bódvalenkét kiinduló pontul felhasználva. Az ELTE, a miskolci, a debreceni és a szegedi egyetemek számos szociológus/antropológus/falufejlesztéssel foglalkozó diákcsoportja kereste fel eddig is a projektet; közülük sokan tértek vissza önkéntes segítőként. Eddig két doktorandusz, egy (horvát) MA és egy BA hallgató választotta Bódvalenkét szakdolgozata témájául. Úgy véljük, ezek az együttműködések is segíthetnek az előítéletek leküzdésében.

A falu szempontjából a freskófestés azonban csak keret ahhoz, hogy újra életre keljen, munkahelyek jöhesse-
nek létre, és a falu lakói foglalkoztathatóvá, tisztos adófizető polgárokká váljanak.

Bódvalenkét indítottuk be az első Biztos Kezdet házunkat, melyben a mélyszegénységben és a társadalomtól leszakadt fiatal édesanyák és gyermekeik kapnak folyamatos gondozást, fejlesztést, nevelést, valamint tisztálkodási és mosási lehetőséget. További hasonló biztos kezdet házak indítását tervezzük a jövőben Tornanádaskán és Bodaszőlőn.

Szociális munka az általános segélyezésben

A szociális munkát egyre inkább próbáljuk az általános segélyezésbe is beleszőni, hogy a családoknak ne csak segélyanyagokkal, hanem életvezetési tanácsokkal is tudjunk segíteni.

Hazai raktárbázisaink és területi lefedettségünk növelése

A 2009-es év elején Budapesten és Debrecenben rendelkezünk irodával. Raktárral pedig Debrecenben és Nagykőrösön. Munkánk is leginkább a fővárosra és Debrecenre összpontosult. Mára azért jelentősen sikerült tevékenységünk területi lefedettségét növelni.

Irodával továbbra is Budapesten és Debrecenben rendelkezünk, de állandó jelenlétünk a főállású munkatársaink révén már öt megyében van (Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Békés megyékben). Raktározási tevékenységünket azonban sikerült jelentősen fejleszteni a budapesti logisztikai központunk beindításával, valamint a tárgyi adomány nyilvántartó rendszerünk jelentős modernizálásával. Ezenkívül Miskolcon pedig felújítás alatt van a raktár épülete, mely Borsod megyei tevékenységünket hivatott erősíteni a jövőben.

Munkánk területi lefedettsége szinte országos, hiszen egyfelől segélykérelmeket az ország egész területéről fogadunk és teljesítünk, másfelől katasztrófák esetén is néhány órán belül az ország bármely pontján bevetésre készen tudunk felvonulni.

Önkéntesek nagyszámú, hatékony bevonása a szolgálatba

Az MRE Zsinatának 2009–2014 közötti munkaterve a XIII. ciklusában többek között az önkéntes szolgálat fejlesztése, feltételei biztosításáról 2009. november 19-i ülésén a következő módon határozott: *Egyházunkban nagy hagyományai vannak az Isten iránti hálából fakadó, belső indíttatású önkéntes szolgálatnak, és a jövőben fontos, hogy közösségeinknek erre a kincsére és erejére tudatosabban figyeljünk. Fontos, hogy a szolgálat örömét és felelősségét minél többen magukénak érezzék, vállaljanak feladatot a közösségért. Az önkéntes szolgálat ethoszának megerősítéséért az egyháznak biztosítania kell a megfelelő feltételeket, hogy akit Isten belsőleg indít, külső elhívást is kapjon a szolgálatra (megszólítás, megbecsülés, az önkéntesség pénzügyi feltételeinek biztosítása).*

2011. az Önkéntesség Európai Éve volt, melybe a Magyarországi Református Egyház is bekapcsolódott különböző programokkal. Az MRE Zsinatának hat éves ciklustervében prioritást kapott az önkéntesség elterjesztése. Alapítványunk is úgy gondolja, hogy az önkéntes szolgálati lehetőségek bővítése és népszerűsítése egyházunk és gyülekezeteink közösségépítésének fontos eszközei.

Szervezetünk megalakulása óta számos esetben mobilizált önkénteseket, de az önkéntesek melyek közül néhány kezdeményezés külön projektté szélesedett. 2011-ben időszerűnek tűnt, hogy a már meglévő programok, továbbá a közegyházban élő más, önkénteseket mozgósító programok (pl. Önkéntes Diakóniai Év) egy koordinációs ernyő alatt fussanak össze, így az MRSZ 2011. szeptember 1-vel elindította az önkéntes mobilizációs munkaág megszervezését.

Szeretethíd – Kárpát-medencei református önkéntes napok

2009. október 3-án szervezte meg az MRSZ első alkalommal a Szeretethíd önkéntes napot. A következő évtől kezdve a program átkerült májusra, hogy református egységünket ezzel a programmal is megmutassuk és ünnepeljük. Minden év májusában, a Szeretethíd két napján, a társadalmi felelősségvállalás jegyében a Kárpát-medence minden területén munkálkodnak kisebb-nagyobb csoportok szociális, fejlesztési vagy ökológiai területen, valódi segítséget nyújtva ezzel településeknek, intézményeknek, gyülekezeteknek. A kezdeményezésbe 2009. óta bekapcsolódott sok idős és fiatal, gyermek és felnőtt, egészséges és fogyatékos testvér. A generációk közötti összefogás, a közös szolgálat, református egységünk kifejezése és a világ felé való bizonyágtétel fontos értékei és céljai a programnak. Az utóbbi két évben alkalmanként több mint 16 000 önkéntes mozdult meg azért, hogy segítsen a környezetében élőkön. Az önkéntesek motiválását, valamint egységünk kifejezését minden évben pólókkal segíti és támogatja a Szeretetszolgálat. Minden évben két fővédnök és további ismert emberek segítik a népszerűsítést.

A helyi szervezést is önkéntesek végzik, minden egyházmegyében, a határon túli területeken pedig egyházkerületenként helyi koordinátorok segítik a szervezést, akiknek minden évben képzést, felkészítést szervezünk.

Az egyes csoportok a közösségépítés jegyében közösen kezdik és zárják a napot, hogy az eredményes munka után a megérdemelt pihenésre, az élmények átbeszélésére, egymás jobb megismerésére is legyen alkalom.

Néhány példa az elmúlt évek megvalósult feladatai közül: süteményosztás, ingyen ölelés, idős- és beteglátogatás, temető- és közparktakarítás, műsor idősök otthonában, szemétszedés, játszótér-karbantartás, kutyasétáltatás, virágültetés, óvodai és iskolai termek festése, templomkert- és templomtakarítás.

Mini-Szeretethíd

A 2013-as Csillagponton is részt lehetett venni a Szeretetszolgálat önkéntes akciójában, ezúttal a Szeretethíd „mini” verziójában, a fesztivál csütörtöki napján.

A délután folyamán közel 200 önkéntes gyűlt össze a Szeretetszolgálat sátránál. Mindannyian a Magyar Református Szeretetszolgálat zöld pólójába bújva alakítottak négy csoportot, és indultak útnak. A Ligeti tavi, az Ifjúsági lakótelepi és a Szabadság téri játszóterekhez, továbbá a sportpályára látogattak el. A helyszíneken másfél órán keresztül csiszolták és lakkozták újra szinte az összes játékot, padot, asztalt és korlátot. Ismét bebizonyosodott: sok segítő kéz csodára képes.

Csillagpont

Egyházunk másik nagy önkénteseket megmozgató programja a Szeretethíd mellett a Csillagpont, melynek szervezésében, megvalósításában több száz önkéntes vesz részt minden alkalommal. Közülük legtöbben már hónapokkal, vagy akár egy évvel a rendezvény előtt megkezdik a munkát. 2011-ben közel 600, 2013-ban pedig közel 1000 önkéntes segítette a találkozó szervezését és lebonyolítását. Így ezt a rendezvényt – egyedülálló módon a hasonló fesztiválok között – fiatalok szervezték fiataloknak. A találkozót a Zsinati Ifjúsági Iroda szervezi, de az önkéntesek toborzásába az MRSZ is bekapcsolódik.

Önkéntesműhely megbeszélései, önkéntes fórum

Az önkéntes-műhelycsoport 2010 végén alakult meg, és azóta az önkéntességgel kapcsolatos programok, projektek előkészületében, lebonyolításában, szervezésében vesz részt alkalmain.

Az elmúlt években, önkéntes fórum keretében több alkalommal hívtuk közös gondolkodásra, beszélgetésre azon intézmények, alapítványok, egyesületek, szervezetek vezetőit, munkatársait, akik a Református Egyházon belül önkéntesekkel foglalkoznak, vagy a jövőben tervezik azt. Fontos cél, hogy kialakuljanak és megerősödjenek az együttműködési rendszerek a témában.

Szeretetháló – református önkéntesek honlapja

A 2013-as év nyarán elindult a református önkéntes honlap, a Szeretetháló. Az oldal mind az önkéntesek, mind a fogadószervezetek számára megkönnyíti a kapcsolatteremtést, a lehetőségek megtalálását. Abban kíván segítséget nyújtani, hogy az önkéntesek tudjanak böngészni a feltöltött feladatok között szerte a Kárpát-medencében, és megtalálhassák azokat a számukra testhezálló munkákat, amiben szívesen végeznének szolgálatot. Ez a keresés a fogadószervezetek igényeit is segíti a másik oldalon.

Fontos feladata továbbá az önkéntes-koordinációnak egy egységes adatbázis kiépítése, azaz annak lehetősége, hogy a Magyar Református Egyház önkénteseit egy helyen lehessen számon tartani és elérni. Az oldalon igyekszünk minél több hasznos információval szolgálni az önkéntességgel kapcsolatban. Így fontos dokumentumokkal, érdekes interjúkkal, írásokkal, hasznos tanácsokkal és tudnivalókkal is bővítjük az oldalt. www.refonkentes.hu vagy www.szeretethalo.hu

Hírlevél

2010 óta kéthetente megy ki hírlevél az önkéntességgel kapcsolatos aktualitásokkal, mely közel 2000 emberhez jut el. A Szeretetháló honlap elindulása óta azon keresztül küldjük ki a híreket.

MRSZ mindennapok

Az MRSZ megalakulása óta önkéntesek segítségével működik, folyamatosan vannak olyan akcióink, kampányaink, rendezvényeink, melyeknél segítségüket kérjük. Mind a budapesti, mind a debreceni irodának van egy növekvő számú állandó önkéntes köre, akikre mindig számíthatunk. A munka mellett hangsúlyt fektetünk arra is, hogy egymást megismerhessék, kialakulhasson az önkéntesek közössége, kötetlen programokat is szervezünk nekik, mint pl. pizzázás, játékos est. A köszönetnyilvánítás is elmaradhatatlan, év végén az adományozók köszönetével egyetemben önkénteseinket is köszönetet mondunk.

Néhány példa a feladatokból, melyeket önkéntesek segítségével végzünk: gyerekek táboroztatása, borítékolás, postázás, adminisztráció, adománygyűjtés, ételosztás, zsemlekenés hajléktalanok számára, különböző rendezvényeken megjelenés pl. Debreceni Virágkarnevál, Balaton Net.

Önkéntesek a katasztrófáknál

Katasztrófák idején felvállalja a Szeretetszolgálat önkéntesek toborzását és a segítségnyújtás megszervezését. Egy nagy busznyai segítővel utaztunk le Devecserre 2010 októberében, ahol a vörösiszap eltakarításába segítettek be az MRSZ önkéntesei.

A 2013-as dunai árvízi védekezés során több mint 500 önkéntes segített a Református Szeretetszolgálaton keresztül. Legtöbbször nem csak néhány órára, hanem több napra kapcsolódtak be a védelmi munkálatokba. A lelkes segítő munkáját augusztus 8-án oklevéllel és ünnepséggel köszönte meg a Szeretetszolgálat. A Szeretetszolgálat önkéntes csapata jelentősen bővült az árvíz után, sokan kapcsolódtak be a napi munkába. Az összefogás hatalmas mértékét tapasztaltuk meg ezekben a hetekben.

Nyári önkéntes lehetőség

Minden tavasszal meghirdetjük fiataloknak azt a programot, aminek keretében nyáron egy-két hetet, esetleg hosszabb időt is eltölthetnek valamelyik intézményünkben. Idősek vagy fogyatékkal élők otthonában, az ország számos pontján volt lehetőség arra, hogy néhány hétig segítsék az ottani munkát, megismerkedjenek a lakókkal, a szolgálati lehetőségekkel, új élményeket és tapasztalatokat szerezzenek, miközben valódi segítséget nyújthatnak szolgálatukkal. Nyaranta 5–10 fiatal szokott jelentkezni erre a programra, és tölt el néhány hetet egy-egy intézményben.

50 órás iskolai közösségi szolgálat

Az 50 órás közösségi szolgálat – mely 2016-tól az érettségi előfeltétele a középiskolások számára – lebonyolításában is segítséget nyújtunk oktatási és szociális intézményeink részére. Ezzel kapcsolatban tájékoztatást küldtünk ki az intézmények részére, továbbá az új önkéntes honlapon külön menüpontban igyekszünk hasznos tudnivalókat közzé tenni az érintettek számára. Segítünk a szolgálati helyeket kereső középiskoláknak a keresésben, és a Szeretetszolgálat is úgy tervezi programjait, hogy a diákok is be tudjanak kapcsolódni azokba.

Önkéntes képviselői háló

A Magyar Református Szeretetszolgálat rendkívül fontosnak tartja a gyülekezeteinkkel való szoros kapcsolat kialakítását. 2010-ben kezdtük meg a gyülekezeti önkéntes képviselői háló kiépítését. Célunk, hogy minden gyülekezetben legyen egy képviselőnk, aki kapcsolatban van az MRSZ-szel, aki helyi szinten hirdeti programjainkat, segít azok megszervezésében, önkénteseket toboroz, közreműködik adománygyűjtéseinkben. A toborzás folyamatos, évente kétszer találkozunk képviselőinkkel.

Pályázatok kiírása

Az MRE Szeretetszolgálati Iroda és a Magyar Református Szeretetszolgálat minden évben kiír egy pályázatot, mellyel adott témán belül jól működő gyakorlatok összegyűjtését tűzi ki célul. 2010-ben a gyülekezeti önkéntes modellek összegyűjtését kezdeményeztük „Jól működő önkéntes gyakorlatok gyülekezetünkben” címmel. A beérkezett 30 pályázat legjobbjából kiadvány is készült. 2011. év végén „Becsüld meg...” címmel hirdettünk pályázatot, ezúttal a jó modellek összegyűjtése az idősgondozás területére irányult. 2012 novemberében pedig „Jól működő gyakorlatok, megvalósult projektek gyülekezetek akadálymentesítésében” címmel vártuk a jó gyakorlatokat.

Konferenciák

Fontosnak tartjuk, hogy a szolgálatot végzők egymás hite által megerősödjenek, a gyülekezetek pedig hasznos tapasztalatokat szerezhessenek saját szolgálatuk építésére, erősítésére. Ennek jegyében, a pályázatokra építve konferenciát is szervez az önkéntes-mobilizáció minden évben. 2011 januárjában El(ő)hívás címmel közel 120 résztvevő gondolkodott együtt és cserélt tapasztalatot Berekfürdőn az önkéntes modellekről és gyakorlatokról, csatlakozva az „Önkéntesség európai évéhez”. 2012 márciusában „Becsüld meg...” címmel az idős testvérek segítése témakörben szerveződtek az előadások, műhelyek, szekciók, hiszen 2012. „Az aktív idős kor és a generációk közötti szolidaritás európai éve” volt. 2013-ban pedig a gyülekezetek akadálymentesítése a konferencia témája, mely a KÜSZÖB címet kapta.

Akadálymentesítő műhelycsoport

2006 után 2012 októberében újra összeült a gyülekezeti akadálymentesítés műhelycsoport. A találkozók célja, hogy egy asztalhoz ültesse azokat, akiknek fontos a téma, továbbá hogy a gyülekezetek helyzetét felmérje, és elindítson egy új gondolkodásmódot a fejekben, elsősorban a lelki akadálymentesítésre és az érzékenyítésre helyezve a hangsúlyt. Találkozóinkat 1-2 havi rendszerességgel tartjuk.

A műhelycsoport kezdeményezésére elkészült egy Confessio, mely egyházunk állásfoglalását fogalmazza meg a fogyatékos ember befogadásáról, továbbá a HEKS svájci segélyszervezet által támogatott gyülekezeti akadálymentesítő program kivitelezése is részben a csoport feladata.

Gyülekezeti akadálymentesítés pályázat

A gyülekezeti akadálymentesítés segítésére a HEKS, svájci segélyszervezet támogatást szavazott meg 2016-ig. A műhelycsoport, azon belül is egy kisebb kör feladata, hogy megtervezze ezt az időszakot, és ütemezze, megszervezze a vállalt feladatot: 2016-ig olyan gyülekezetekben indul el akadálymentesítés Magyarországon, ahol ez idáig nem történt semmi a témában.

A program kidolgozása a 2013. év során elkezdődött, a beadott pályázati anyagot elfogadta a segélyszervezet. 2013 októberében kiírtuk a pályázatokat a részt venni kívánó gyülekezetek és az őket segítő mentorok számára, 2014-ben megvalósultak az első képzések, elindult a program tíz gyülekezettel és négy mentorral.

Kapcsolatok kialakítása

Folyamatosan megjelentünk civil rendezvényeken, önkéntes fórumokon, igyekeztünk jó kapcsolatot kialakítani és együttműködni civil szervezetekkel, alapítványokkal és állami szervekkel, önkormányzatokkal egyaránt.

Gazdasági mutatók

Alapítványunk folyamatosan növelni tudta az átvett és felhasznált, pénzbeli és tárgyi adományok értékét. Mint az az alábbi adatokban és grafikonon is látszik, a folyamatos növekedésben egyedül a 2010-es év mutat pozitív kiugrást. Ez annak tudható be, hogy abban az évben történt januárban a Haiti földrengés, nyár elején a borsodi árvíz és októberben a vörösiszap katasztrófa. Ezek a természeti és ipari katasztrófák önmagukban is kiemelkedő feladatot, de azzal párhuzamosan kiemelkedő támogatási hajlandóságot eredményeztek. A három katasztrófa együtt pedig egy valóban kiemelkedő munkaévet és gazdasági évet eredményezett.

Adomány (M Ft)	2009	2010	2011	2012	2013	2014 terv
Pénzbeli adományok (M Ft)	67	163	111	143	302	600
Tárgyi adományok (M Ft)	117	180	111	113	106	150
Összes adomány	184	343	222	256	408	750

Alapítványunk stabil gazdálkodást végez, új program indítását minden esetben csak a finanszírozás előzetes biztosítása után tesszük lehetővé. Jelentős segítség szervezetünk életében az évenként kapott alapítói támogatás és az Emberi Erőforrások Minisztériuma által biztosított működési támogatás. Ezen összegek – az elmúlt évek tapasztalatai alapján – lefedik a szervezet éves működési költségeit, így a beérkező adományokat – egyedülálló módon – teljes egészében a támogatottakra tudjuk fordítani.

Gazdasági növekedésünket és erősödésünket a munkatársak számán is nyomon lehet követni. A 2009-es évben 6 fő főállású munkatársunk volt, jelenleg 22 fő főállású és több megbízás alapján munkát végző munkatárs látja el a szeretetszolgálat napi feladatait.

Bekerülés a legnagyobb és legismertebb hazai segélyszervezetek közé

Alapítványunk a 2009–2014-es időszakban teljes mértékben bekerült a hazai 5 legnagyobb segélyszervezet közé. Minden jelentős állami szintű egyeztetésen részt veszünk és a véleményünk is egyre hangsúlyosabban jelenik meg az állami és civil körökben. Egyre több műhelymunkára vagyunk hivatalosak ahol szakmai tapasztalatainkra kíváncsiak a társszervezetek.

Törvényi szinten is számos olyan szabályozás született – pl. katasztrófavédelmi törvény, eszközkezelővel foglalkozó törvény stb. – ahol alapítványunk konkrétan nevesítve van.

Hazánk lakosságának nagy része sokkal jobban megismerte szervezetünket és munkánkat, hiszen az elmúlt öt évben rengetegszer számolt be munkánkról az írott sajtó és az elektronikus média is.

Egyetlen egy dolog van, amit sajnos – rajtunk kívül álló okok miatt – nem tudunk megvalósítani, az pedig a Karitív Tanácsba történő tagfelvételünk. Mivel hazánkban nincs központi nyilvántartása és szabályozása a karitív szervezetek tevékenységének, így az elmúlt években az a gyakorlat alakult ki, hogy a témát érintő kérdésekben automatikusan a Karitív Tanács tagjaiként működő szervezetekhez fordulnak az állami szervek vezetői. Mivel a tanács tagsági kritériuma a legalább nyolc éves szervezeti múlt, így alapítványunk a számos lobbitevékenység ellenére sem lehet teljes értékű tanácstag 2016-nál korábban.

EGYÉB, FOLYAMATOS PROGRAMJAINK

Megtört kenyér program

Megtört kenyér program az MRSZ élelmiszer segélyezési programja. Alapját az alapítvány részére felajánlott élelmiszerek, mint tárgyi adományok és az erre a programra érkező pénzügyi céladományok képezik.

A támogatott személyek köre nagyon széleskörű. A program az MRSZ segélyezési gerincét képezi, hiszen a szükségben levők részére az élelmiszer segély minden esetben szükséges. Éves szinten 220 településen megközelítőleg 6800 háztartásba juttattunk el élelmiszer támogatást.

Segíts gyógyulni! program

A program az MRSZ Kárpát-medencei egészségügyi programja. A programot két fő részre osztottuk.

Egészségügyi kezelések, műtétek támogatása: Ide tartoznak a határon túli magyarság körében adódó, magyarországi gyógykezelések finanszírozásának támogatásai. Évente 10–15 alkalommal néhány százezer forintnyi támogatást kapnak a hozzánk kérelemmel forduló személyek. Ezek a gyógykezelések általában életmentő műtétek hazai gyógyintézményekben.

Ide tartoznak még azok az esetek is, amikor egy-egy hazai család egy egészségügyi probléma okán hirtelen nehéz anyagi körülmények közé kerül és a támogatás nyújtásával biztosítható, hogy a család ne zökkenjen ki egy tartós szegénységbe vezető spirálba.

A kérelmeket minden esetben az MRSZ orvos csoportjának szakmai vezetője vizsgálja felül. Támogatásokat csak olyan esetekben adunk, amikor a műtét indokolt és a várható gyógyulás esélye magas százalékkal prognosztizálható.

Gyógyászati segédeszközök és gyógyszer-támogatás: Az MRSZ tárgyi adomány raktárkészletének felhasználásával, rászorultsági alapon gyógyászati segédeszközöket (manuális és elektromos kerekesszék, kórházi ágy, járókeret stb.) biztosítunk a hozzánk kérelemmel fordulóknak számára. Bizonyos esetekben amennyiben igazolt módon a kérelmező nem tudja más módon a gyógyszer-szükségletét finanszírozni, alapítványunk ezt megteszi a kérelmező részére.

Van remény program

A gazdasági válság által súlyosan érintett családok és magánszemélyek megsegítésére 2009 tavaszán létrehozott program. A program keretében élelmiszerrel, ruházattal, bútorokkal, rezsitámogatással, ideiglenes lakhatás keresésével és ingyenes jogsegély szolgáltatással segítjük az átmenetileg vagy tartósan nehéz helyzetbe kerülteket.

A gazdasági válság utáni időszakban kimutathatóan megnövekedett az alapítványunkhoz érkező segélykérelmek száma. Ezeknek egy jelentős része a gazdasági válsággal kapcsolatra visszavezethető problémákra mutat. Természetesen alapítványunk nem tudja a válság hatásait teljes körűen kezelni, mivel azonban sokan mintegy utolsó lehetőségként fordulnak hozzánk, létrehoztunk egy speciálisan erre a célcsoportra irányuló programot.

A programra beérkező céladományok terhére szigorú egyéni elbírálás alapján a nyújtunk segítséget. Mivel a segélyezendők száma és a kérelmek értéke nagyságrendileg meghaladja alapítványunk pénzügyi kapacitásait, ezért kiemelten szigorú válogatást végzünk a támogatások odaítélése során.

A legtöbb kérelmezőt becsatornázzuk a napi segélyezési folyamatokba, ahol élelmiszer, ruhát, mindennapi használati eszközöket, iskolai felszereléseket, bútorokat kapnak támogatásként. Rezsitámogatást csak olyan esetekben adunk, amikor azt látjuk, hogy a hosszú távú fizetési szándék és képesség megvan, a válság csak átmeneti fizetési gondot okoz.

Hajléktalanokat segítő program

A program jelenleg Budapest és Debrecen városokban működik. Mivel a hajléktalanokkal foglalkozó programunk nem intézményesült formában működik, ezért nem normatív támogatásból működtetjük, hanem a hozzánk beérkező céladományok terhére.

A két városban az október – április közötti időszakban keressük fel a hajléktalan személyeket. Mivel ezt a tevékenységet több segélyszervezet intézményesült alapon, folyamatosan végzi, ezért munkánkat az érintett szervezetekkel koordináljuk a jobb hatékonyság érdekében.

Munkánk során a felkeresett hajléktalan személyek részére a következő segítséget nyújtjuk: élelmiszer segély, ruha segély, egészségügyi szűrés-tanácsadás, igény esetén hajléktalan ellátó rendszerbe való becsatornázás.

A téli krízis időszakban krízisjáratokat üzemeltetünk mindkét városban, amelyek a súlyos fagyok esetén meleg étellel, extra takarókkal, ruházattal segítik a közterületen élőket.

A program keretében éves szinten Debrecenben 120–150, Budapesten 450–500 fő rászorulón segítünk heti rendszerességgel. Budapesten a jogszabály változásoknak köszönhetően az utcai hajléktalan ellátás, segélyezés kezd egyre inkább visszaszorulni.

Nyilas Misi ösztöndíj program

A határainkon túl (Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Délvidék) élő magyar anyanyelvű diákok oktatásának és életkörülményeinek támogatását célzó szponzorációs program.

A program a klasszikus szponzorációs elvet kihasználva, egy-egy támogató részére egy-egy diák jelképes örökbefogadását teszi lehetővé. A támogató egy havi fix összeggel (minimum 2000 Ft) támogathat egy diákot. A támogatás felhasználását a diák által látogatott oktatási intézményre bízuk, hiszen ők ismerik a gyermekek mindennapi életkörülményeit, szükségleteit.

2011 őszén a programnak külön adománygyűjtő kampányt hirdettünk, melynek keretében újabb 250 diákot tudtunk a programba bevonni.

Nyilas Misi karácsonya program

A program keretében karácsonyi ajándécsomagokat gyűjtünk és juttatunk el a legrászorultabb családok gyermekei számára. Az adventi időszakban, országos lefedettséggel (27 település) gyűjtjük a karácsonyi ajándékokat. Az elmúlt években 8–12 ezer ajándécsomagot gyűjtöttünk össze és juttattunk el gyermekek részére.

A program keretében igyekszünk elérni a peremen élő, társadalmi kirekesztettségben élő családok gyermekeit. Elsősorban hátrányos kistérségekben, tanyákon, kis falvakban élőknek, valamint börtönviselt szülők gyermekeinek, fogyatékkal élő szülők gyermekeinek segítünk ezekkel a karácsonyi ajándékokkal. Jelentős célcsoportot képeznek a programban az állami gondozás alá eső vagy nevelőszülői hálózatokban élő gyermekek is.

Alma Mater oktatásfejlesztési program

A program keretében az MRSZ alapítvány részére – elsősorban nyugat-európai támogató partnereink által – átadott tárgyi adományokat juttatjuk el hazai és határon túli magyar oktatási intézményekbe.

A program gerincét iskolapadok, székek, táblák, oktatási segédeszközök gyűjtése és átadás képi. A program fontos eleme még a hazai könyvkiadók által felajánlott könyvek, tankönyvek gyűjtése és oktatási intézmények részére történő továbbadása.

Éves szinten 10–12 oktatási intézmény kap támogatást, amely a tantermek teljes felszerelését, felújítását jelentette. Ezenkívül megközelítőleg 5000 diák részére juttatunk el könyveket, tankönyveket, informatikai oktató csomagokat.

Önkéntes Diakóniai Év Programiroda

Küldetésünk áttekintése: a Programiroda szolgálatának célja hosszú távú önkéntes szolgálat lehetőségét felmutatni fiatal felnőtteknek (18–30), akik Istennek és felebarátainknak szeretnének szolgálni. Hisszük, hogy az önkéntes szolgálatban fiatalok egy olyan lelki utazásban vesznek részt, melyben saját magukról, a világról és Istenről tanulhatnak, és amely lelki utazásban Isten életeteket formál. Isten kegyelméből az Önkéntes Diakóniai Év Programiroda ebben a lelki utazásban segít, azért hogy egyének, kultúrák, társadalmak egy igazságosabb és szerethetőbb világban éljenek.

Szervezeti változások: Az Önkéntes Diakóniai Év Programiroda (ÖDE) Magyarországi Református Egyház elnökségének határozata következtében 1997-ben kezdte meg munkáját 18–30 év közötti fiatalok megszólításával, hogy önkéntes szolgálatot végezzenek itthon vagy külföldön. Egy strukturális átalakítás következtében 2007. január 1. óta a Szeretetszolgálati Irodához tartoztunk. 2012. május 1-jével a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítványhoz került át a Programiroda, mint szervezeti egység.

Feladataink:

- Hosszú távú és teljes idős önkéntes tevékenység lehetőségének bemutatása illetve szervezése fiatal felnőttek részére.
- Önkéntesek toborzása (akciók, rendezvények) szervezése iskolákban és iskolákon kívül.
- Képzések és szemináriumok szervezése fiatal felnőtteknek, akik önkéntesek szeretnének lenni. Felkészítés az önkéntes szolgálatra és utókövetés az önkéntes tevékenység után.
- Az Európai Önkéntes Szolgálat (EVS) hivatalos akkreditált szervezete vagyunk 2000 óta, melyet a program előírásainak megfelelően 3 évente megújítunk.
- Kapcsolatot tartunk külföldi önkéntes szervezetekkel és hazai önkénteseket befogadó intézményekkel és gyülekezetekkel. Részükre konferenciákat és képzéseket tartunk.
- Felkészítő képzések és találkozók szervezése mentorok részére.
- Életünkben fontos szerepet játszik a hátrányos helyzetű fiatalok, budapesti vagy vidéki cigány fiatalok megszólítása. Párbeszédre lehetőségre adó alkalmak, beszélgetések, szemináriumok szervezése a többségi társadalom tagjaival.
- Az ÖDE Programiroda koordinálta és bonyolította le azt a 2 éves programot, mely cigány és nem cigány fiatalok bevonásával valósult meg, mely pályázatot az Európai Bizottsághoz nyújtottunk be. A program 2007. 11. 01. – 2009. 12. 31. között valósult meg 80 cigány fiatal bevonásával, RGDTs: Roma-Gadje Párbeszéd az Önkéntes Szolgálat Által címmel. A programban elsősorban olyan cigány fiatalok vettek részt, akik kisközösségekből érkeztek, akiknek nagy lehetőséget jelentett az a fajta lehetőség, hogy az önkéntes szolgálat által formálódjanak. Így szemléletük is formálódott és passzív segítettekből, ők váltak aktív segítőké, ami által nemcsak önmagukról kialakított képük változott, hanem a többségi társadalom képe is megváltozott vagy alakult a projekt következtében. A tartalmi és pénzügyi beszámolót az Európai Bizottság (Youth for Europe) illetékes szerve 2010-ben elfogadta.

1. Tevékenységek és programok

- 1.1. Önkéntesek küldése és fogadása
- 1.2. Képzések és szemináriumok
- 1.3. Meghívások/előadások, ifjúsági csereprogramok lebonyolítása
- 1.4. Pályázatok
Fiatalok Lendületben Program (EVS); ELCA támogatás; ESZA; Erasmus +
- 1.5. Munkatársak/Változások

1.1. Önkéntesek küldése és fogadása

Kiküldött önkéntesek:

Minden év végén meghirdettük az önkéntes szolgálatra való jelentkezés lehetőségét magyar fiatalok között. A felvételi beszélgetés 6 év óta külföldi partnerek részvételével Berekfürdőn került megrendezésre a Megbékélés Házában. A külföldi partnerek mellett a jelentkező fiatalokon túl nagyon szép számban vettek részt volt önkénteseink, akik rendszeresen segítik munkánkat.

Jelentkezők összesen (csak küldött):

2009: 120   2011: 113   2013: 123

2010: 115   2012: 125   2014: 122

Összes jelentkező: 718 (csak küldött önkéntesek!)

Fogadott önkéntesek:

A szolgálati helyek a 6 éves ciklus alatt némileg változtak, mivel a hagyományos diakóniai-szeretetszolgálati intézményeken túl olyan partnerekkel is együtt dolgoztunk, amelyek oktatási intézmények:

1. Budaörsi Tanoda Közhasznú Alapítvány
2. Vörösmarty Általános Iskola
3. Bethesda Gyermekkórház
4. Tiszta Forrás Alapítvány
5. Halacska Református Óvoda
6. Csipkebokor Óvoda, Budapest
7. Sarepta Evangélikus Szeretotthon
8. Immanuel Otthon, Debrecen
9. Nyírteleki Evangélikus Egyházközség
10. Magyarmecskői Általános Iskola
11. Szent Márton Karitasz, Gilvánfa és Alsószentmárton
12. Veszprémi Református Egyházközség
13. Szendrői Református Egyházközség és Családi Napközi Otthon.
14. Debreceni Református Egyetemi Gyülekezet.
15. RMK, Dencsháza Biztos Kezdet Program és Tanoda.
16. Kerényi Béla Református Diakóniai Intézmények, Kömlőd
17. Albert Schweitzer Szeretotthon
18. Nemesbikki Szeretotthon
19. Békés Szegedi Kis István Ref. Gimnázium
20. KIMM Drogrehabilitációs Otthon
21. Benjámin Lakóotthon, Kiskunhalas
22. Budapest-Budai Református Egyházközség Családi Napközije
23. Válaszút Misszió
24. Tisztás Hely Közösségi Hely
25. Református Ifjúsági Iroda
26. Református Missziói Központ – Menekült Misszió.

Összes: 27 szolgálati hely.

Református: 20; evangélikus: 2; Katolikus Egyházhoz köthető: 1.

Nem egyházi, alapítványi vagy cigány szervezethez köthető: 4.

Fogadott önkéntesek éves bontásban:

2009: 25	2011: 28	2013: 28
2010: 24	2012: 23	2014: 20

Összesen: 148 (csak fogadott!)

Összes önkéntesek száma: 866

1.2. *Képzések és szemináriumok fogadott vagy küldött önkénteseink részére*

Az Önkéntes Diakóniai Év ciklikus rendszerességgel képzéseket, szemináriumokat rendez a fogadott és küldött önkénteseknek. Ezek célja, hogy az önkéntesek jó felkészültséggel induljanak el a külföldi szolgálatra, illetve a Magyarországon szolgáló önkéntesek egyfajta ifjúsági gyülekezetként találkozassanak egymással, ahol közösségben lehetnek egymással, reflektálhatnak a tanulási tapasztalatokra és visszajelzéseket adhatnak munkájukról. Az a fajta szemináriumi munka jellemző az összes szervezetre, mely az EDYN, Ökumenikus Diakóniai Év Hálózat keretében működik együtt.

A képzések ciklikusan:

Nyár: kiküldött önkénteseknek felkészítő szeminárium.

Szeptember: Monoszló nyelvoktatás és szeminárium a Magyarországra érkezett önkénteseknek, mivel az önkéntes év mindig szeptemberben kezdődik.

Január: félidős értékelés a Magyarországon szolgáló önkénteseknek.

Február: Felvételi beszélgetés a magyar fiataloknak, akik diakóniai évre jelentkeznek.

Június: Záró, kiértékelő szeminárium a Magyarországon szolgáló önkénteseknek

Szeptember: Kiértékelő a hazatért magyar önkénteseknek.

1.3. *Meghívások/előadások/konferenciák, ifjúsági csereprogramok*

2011. április 9–15.: Ifjúsági Csereprogram lebonyolítása cigány és hátrányos helyzetű fiataloknak Portugáliában, a Associação Juvenil de Peniche partnerszervezettel.

2011. július: Ifjúsági Csereprogram a United Reformed Church angol egyházzal, Yardley Hastingsben.

2012. július: Ifjúsági Csereprogram Hannut, „Music as an instrument to get in touch with each other and express oneself” címmel Belgium. Hátrányos helyzetű fiatalok bevonásával.

2013. augusztus: Rövidtávú önkéntes szolgálat francia fiatalokkal Dencsházán a Református Missziói Központtal való együttműködésben.

1.4. *Pályázatok: Európai Önkéntes Szolgálat (EVS) és egyéb pályázatok*

2009:

HU-2-046-2008-R3: No borders – Voluntary service abroad as a life changing experience: 7 236 328 Ft támogatás

HU-2-053-2009-R: Investing in people - cultural diversity: 48 832 euró

HU-2-041-2009-R2: Kárpátaljai gyerekek segítése: 21 000 euró

Összes pályázati támogatás euróban: 69 832 euró

Összes pályázati támogatás forintban: 7 236 328 Ft

2010:

HU-2-049-2010-R3, Give! Projekt címmel: 31 768 euró

HU-2-050-2010-R3, NEM MINDEGY – IT IS NOT ALL THE SAME: 90 382 euró

HU-2-064-2010-R4, Nem mondunk le senkiről projekt címmel: 13 696 euró

Összes pályázati bevétel 2010-ben 136 119 euró

2011:

Pályázat a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium felé, az Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért felelős állami tükárság hátrányos helyzetű fiatalokat támogat a pályázat keretében 500 ezer forinttal.

HU-2-045-2011-R2: Az önkéntesek boldogobbak: 161 060 euró

HU-21-97-2011-R4: Új remények, új barátok: 9 505 euró

Összes pályázati bevétel euróban 2011-ben: 170 565 euró

Összes pályázati bevétel forintban 2011-ben: 500 000 forint

2012:

EMMI pályázat roma keret terhére ROM-KRT-12, kulturális programok megvalósítására 450 000 forint

HU-21-51-2012-R2-EP, Híddá válni kultúrák között, 116 505 euró

2013:

HU-21-90-2013-R2, Együtt élni a sokszínűséggel, 168 291 euró

HU-21-86-2013-R2, Building Social bridges címmel, 2 302 euró

2014:

2014-1-HU02-KA105-000014, Everybody has talents, 105 000 euró

2014-1-HU02-KA105-000014, Take Action! 14 105 euró

Összes bevétel euróban: 120 105

1.5. *Munkatársak/Változások*

2008. szeptember 1. – 2010. április 30.: Balcsik-Tamás Kinga

2008. szeptember 1. – 2010. szeptember: Molnár Ferencné

2008. szeptember 1-től folyamatosan: Bogdán József

2010. április 1-től folyamatosan: Dénesné Szanyi Ildikó

1997. október 1-től folyamatosan: Závodi Emese

2011. szeptember 1-től Annamaria Acquistapace olasz önkéntes az irodában

A Diakóniai Bizottság tagjai:

Elnök – Rozsnyai István

Felügyelő – dr. Imre Sándor

Bizottság tagjai – dr. Molnár Pál, Szakál Béla, Takaró András

Budapest, 2014. október 2.

A diakóniai bizottság nevében:

Rozsnyai István
elnök

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA
GAZDASÁGI BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 385/2014.11.13.

A Zsinat a Gazdasági Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

**A MRE ZSINATI GAZDASÁGI BIZOTTSÁG
CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA (2009–2014)**

A Gazdasági Bizottság 2009-es megalakulását követő első ülésén megtárgyalta és elfogadta prioritásait és munkaprogramját a teljes zsinati ciklusra. Jelen számvetésben az akkor meghatározott témák alapján igyekszünk bemutatni, hogy mely területeken sikerült terveinket teljesíteni, illetve hol találhatóak elmaradások, vagy a vártnál lassabb előrehaladás.

A Gazdasági Bizottság működése tekintetében:

- A költségvetésekhez kapcsolódó üléseken kívül évi 2 ülés.
Minden évben legalább 3-4 ülést sikerült tartani.
- Éves munkaterv
Az első két évben éves munkaterv alapján folyt a munka, ezt követően ezt a ritmust nem sikerült tartani, többnyire a sürgősen jelentkező feladatok irányították a napirendeket.
- Albizottságok, szakértők bevonása
A bizottság működésében ez nem valósult meg, ugyanakkor a közegyházi intézmények felügyelő bizottságaiba számos szakértő került, így észrevételeik ezen intézmények működésével kapcsolatban nagyban segítették a bizottság munkáját.
- A Gazdasági Bizottság célul tűzi ki, hogy igyekszik teljes körű betekintést nyerni a MRE életére hatást gyakorló külső és belső gazdasági folyamatokra.
Több fokozatban sikerült elérni azt a célt, ezen folyamatokat a bizottság rendszeresen tárgyalta, figyelemmel kísérte. Kiemelt jelentőségű volt ezek közül az egyházkerületi devizahitelek garantálásáról és átstrukturálásáról folytatott hosszú tárgyalássorozat és megállapodás.
- Elnökségi Tanáccsal együttműködés
Minden évben sikerült közös ülést tartani az Elnökségi Tanáccsal.
- Bizottsági tagok kerületek felé történő hatékonyabb kapcsolata
Ezen a területen a bizottság részéről kevésbé érezhető változás az előző ciklushoz képest, de az egyházkerületek tapasztalata ettől eltérő is lehet.

A közegyházi gazdálkodás figyelemmel kísérése:

- A Közegyházi költségvetés elfogadása
A zsinati ciklusban a bizottság egyik fő tevékenysége volt, hogy az egyház költségvetését áttekintse, s a Zsinati Tanács számára elfogadásra előkészítse. Minden alkalommal sikerült olyan közegyházi költségvetést előkészíteni, amely deficit felhalmozása nélkül teljesíthető volt, ugyanakkor az egyházkerületek hitéleti működésre rendelkezésre álló kerete is – a nem növekvő állami finanszírozás dacára – évről-évre emelkedett.

- Közegyházi beruházások megvitatása
Közegyházi beruházásokra az eltelt ciklus alatt a korábbiaknál kevesebb összeg jutott. A balatonfenyvesi ifjúsági tábor fejlesztését és az Abonyi utcai székház kerítésének rekonstrukcióját sikerült megvalósítani. Fontos előkészítő munkát végzett a bizottság a balatonszárszói SDG konferencia-központ működtetésének helyreállításában, a külső üzemeltetés pályázati kiírásában s az elbírálásban.
- Közös beszerzési/szerződési lehetőségek kiaknázása
Sikerült előrelépni ezen a területen, amelyhez tartozó tender eredményeket és együttműködési formákat a bizottság több alkalommal tárgyalta és hagyta jóvá.
- Felügyelő bizottságok
Ezen testületek felállítása többnyire megvalósult, és az elfogadott koncepció szerint a bizottsági tagok nagy része is szerepet vállalt ezekben, ezzel is biztosítva a gazdasági bizottság közvetlen rálátását a közegyházi intézményi folyamatokra.
- Könyvvizsgálói működés
A közegyházi intézményekben sikerült átfogó és egységes könyvvizsgálatot bevezetni.
- Elnökség Fenntartói Tanácsadó Testülete
Több esetben ez a felügyeleti forma is alkalmazásra került.
- Költségvetések, zárszámadások
Egységesedő zárszámadások, negyedéves időszaki beszámolók kialakítása történt meg.
- Finanszírozás, hitelgaranciák
Az RMK és a WISZ számára több esetben áthidaló kölcsön folyósítása történt.

Egyház-finanszírozási kérdések:

- Külső egyház-finanszírozás
  - Állami finanszírozás újragondolása
    - Teljes körű kárpótlás megcélzása
    - 1%
    - Egyház által ellátott közfeladatok finanszírozása
  - Egyházfenntartói járulék

A hitéleti finanszírozás reformját nem sikerült napirendre venni az állammal, a közfeladatok átvállalása és finanszírozása azonban jelentősen megnőtt.

- Belső egyház-finanszírozás
  - Stratégiai pénzalapok
A Lelkeszi Nyugdíjalap értéke 1,2 Mrd Ft-ra növekedett.
  - Közalapi járulék
A közalapi járulék ügyét a ciklusban nem sikerült napirendre venni.
  - Lelkeszi TB járulékok
A nyugdíjintézeti működés keretei között a lelkészi TB járulékok áttekintése is megtörtént, a közeljövőben várható nyugdíjreform erre is kiterjedhet majd.
- Gazdálkodási törvény áttekintése, módosítása
A ciklus kiemelt feladata volt a gazdálkodási törvény tervezett módosítása. E helyett sikerült új gazdálkodási törvényt elfogadni, amelyet több szakmai és oktatási nap során igyekeztünk az érintettek számára érthetővé, végrehajthatóvá tenni.
- Egyéb gazdálkodási vonatkozású egyházi szabályozások
Ebbe a sorba illeszkedik a szociális intézmények monitoring rendszere, valamint a kötelező hittanoktatók finanszírozásának, adminisztrációjának szabályozása is.
- Jogi bizottsággal együttműködés
A jogi bizottsággal több ügyben is szoros kapcsolat alakult ki. Közös ülés és szakmai egyeztetés történt például a gazdasági törvénnyel és a SDG konferencia-központ üzemeltetésével kapcsolatban is.

Összességében kijelenthető, hogy a Gazdasági Bizottság tervezett munkaprogramjának túlnyomó részét sikeresen elvégezte, de a jövőben további lépések megtétele szükséges az egyház hitéleti finanszírozásának kiszámíthatóbbá tételéhez, valamint az új gazdálkodási törvény rendszer szintű működtetésének biztosításához is.

Budapest, 2014. november 9.

Bellai Zoltán
a Gazdasági Bizottság elnöke

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA
JOGI ÉS EGYHÁZALKOTMÁNYI BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 386/2014.11.13.

A Zsinat a Jogi és Egyházalkotmányi Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcseki Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

CIKLUSBESZÁMOLÓ
2009–2014
MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ JOGI ÉS EGYHÁZALKOTMÁNYI BIZOTTSÁG

Ezen beszámolóban az elmúlt zsinati ciklus hat évére visszatekintve a jogi jellegű tevékenységeket és eredményeket komplex módon, az egyes egyházi jogi testületek működésével, szolgálatával együtt kívánjuk bemutatni. Az egyes szervezetek munkafolyamatait és az ezekhez kapcsolódó jogi munka elkülönítése gyakorlatilag nem lehetséges és nem is célszerű, hiszen az elmúlt egyházi ciklusokon átívelő jogalkotási folyamatok és az egyéb jogi munkafolyamatok szorosan összekapcsolódtak, tekintettel az egyházi testületek közötti közvetlen munka és személyi összefüggésekre és az egyház egész szervezetét érintő és átható jogi környezetre.

Mindezt, a teljes folyamat láttatása érdekében ebben az anyagban „Jogi Szekció”-ként került meghatározásra, és ezen beszámoló egésze során ekként értendő az MRE Zsinati Hivatalának Jogi Osztálya, a Zsinat Jogi és Egyházalkotmányi Bizottsága, a zsinati jogtanácsos, a lelkésztörvény életre hívását segíteni hivatott Esperesi Ad hoc Bizottság, az egyházi bíráskodási törvény megalkotására létrehívott Kodifikációs Ad hoc Bizottság, a Zsinati Bíróság, ennek összbírói értekezlete, a DC Jogi Szekciója, valamint a Sárospataki Jogi Kutató Intézet, továbbá egyházkerületi és egyházmegyei jogtanácsosok, úgyszólván, mint jogi tanácsadó testületek.

KÖZEGYHÁZI TESTÜLETI ÜLÉSEK TARTALMI ÉS TECHNIKAI SEGÍTÉSE

A Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala Jogi Osztálya olyan közegyházi testületi ülések, egyházi események, ülések összehívásának és tárgysorozatuk megállapításának adminisztrációs előkészítésében, utómunkálatainak (jegyzőkönyvek írás, ügyviteli teendőinek végzése, határozatok, döntések megfogalmazása, kiküldése stb.) segítésében vett tevékenyen és rendszeresen részt, mint az évenkénti minimum két Zsinati ülés, négy Zsinati Tanácsi ülés, a Zsinat Jogi Bizottság évenkénti minimum négy ülése, a DC Jogi szekciójának évi rendes ülése, a Lelkesztörvény véglegesítésének segítésére kirendelt Ad-Hoc Bizottság ülései, a Bírósági törvény kapcsán kirendelt Kodifikációs Bizottság ülései, továbbá az összbírói értekezlet, országos képzések és vitana-

pok. Egyes esetekben konkrétan, más esetekben áttételesen segítette továbbá a havonként megtartott Elnökségi Tanácsi üléseken napirenden szereplő anyagok megszövegezését, majd a döntések végrehajtásával kapcsolatos ügyintézés, valamint az egyes ágazati örvények alkotásával foglalkozó szakértői üléseket (pl. Felsőoktatási törvényalkotás, EJB munkacsoportok stb.).

EGYHÁZI BÍRÁSKODÁS – ZSINATI BÍRÓSÁGI ÜGYEK

- I. *Összbírói értekezlet* összehívására és lebonyolítására került sor a megújult Zsinati Bíróság számára a ciklus kezdetekor, 2009. áprilisában. Korábban nem volt precedens ilyen jellegű eseményre, amely megteremtette a jövőbeni lehetőségét egy folyamatos konzultációs, továbbképzési fórumnak, továbbá megteremtette az új egyházi bíráskodási törvényalkotási folyamatának alapjait.
- II. *Országos szintű, egységes képzést és konzultációs* lehetőséget teremtettünk zsinati felhatalmazással a különböző egyházi szinteken működő egyházi bíránk részére tartott kétnapos – 2010. február 12–13. napján Berekfürdőn megrendezésre került – konferencián.
- III. *A Zsinati Bírósági ülések összehívását, adminisztrációs előkészítését, utómunkálatait* (jegyzőkönyvezés, ügyviteli teendőinek végzése, határozatok, döntések megfogalmazása, kiküldése stb.) a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala Jogi Osztálya végezte. (Megjegyzendő ehelyütt, hogy technikailag a bíróságok összehívása időről-időre nagy nehézségbe ütközik a bírák egyéb tisztségükben jelentkező leterheltsége és egyéb elfoglaltsága miatt, amely probléma megoldása nemcsak technikai jellegű, de koncepcionális döntéseket is igényelhet.)

Az elmúlt ciklus alatt 10 ügyben kellett döntést hoznia a Zsinati Bíróságnak.

Az egyházi bíráskodási folyamatok közül kiemelésre és mélyelemzésre lenne érdemes ifjabb Hegedűs Loránt esete(i), amely eset túlmutat az egyházi bíráskodás technikai értelemben vett keretein.

ÚJ MŰFAJ KEZDEMÉNYEZÉSEK

Vitanapok

Talán nem túlzás azt állítani, hogy a Jogi szekció ebben a ciklusban új műfajt teremtett az ún. vitanapok és tematikus konferenciák tartásával.

Az egyházi jogszabályalkotás nehézségei közé tartozik többek között a jogszabály által közvetlenül érintett vagy azzal napi szinten foglalkozó szakmai, – illetve azonos egyházi tisztséget viselő körök közötti fizikai, szervezeti távolságok miatti párbeszéd hiánya.

A Lelkésztörvény, a Gazdálkodási törvény és a Hittanoktatással kapcsolatos központi eljárási rend kialakításának kényszere vezetett ahhoz a felismeréshez, hogy az adott ügyben, adott jogszabály-alkalmazással érintett körök fizikai találkozását, párbeszédét, továbbképzési lehetőségét központilag kell biztosítani.

A *Lelkésztörvény* kapcsán főként az egyes egyházi szintek adminisztrációjáért felelős püspökök, esperesek, főgondnokok, püspöki titkárok segítsége, vitanapon történő közös értelmezése vezetett a törvény véglegesítéséhez.

Az *Egyházi Gazdálkodási törvény és a hittanoktatással kapcsolatos* új eljárási rend esetében fordított volt a helyzet. Ezekben az esetekben a világi szabályozók változása kényszerítette ki az egyházi szabályok átfogó módosítását, amelyet aztán az egyes egyházi szinteken működő gazdasági szakembereknek, könyvelőknek, valamint a hittanoktatásban résztvevő pedagógusoknak tartott vitanapokon ismertetünk és fogadtattunk el, egyúttal konzultációs lehetőséget biztosítva az egységes jogértelmezés és eljárási rend kialakításához.

Tematikus konferenciák

Bírósági témakörben: A különböző egyházi szinteken működő egyházi bírák részére tartott kétnapos – 2010. február 12–13. napján Berekfürdőn megrendezésre került – tematikus konferencia.

Választójogi témakörben: A különböző egyházi szinteken működő egyházi választási bizottsági tagok és jogtanácsosok részére tartott kétnapos – 2014. szeptember 11–12. napján Berekfürdőn megrendezésre került – tematikus konferencia.

IGAZGATÁSI FOLYAMATOK SZABÁLYOZÁSA

Az egyházi igazgatási feladatellátás közül – számszerűségét tekintve – kiemelkedő az egyházfőhatósági igazolások kiadása. Az elmúlt ciklusban 2009. óta évenkénti emelkedő statisztikát mutat a kiadott igazolások száma. Míg a 2009. évben 682 db igazolást adtunk ki, addig az utolsó három évben kiadott EFI igazolások száma már megközelítette az évi ezres darabszámot.

Az egyházfőhatósági igazolások kiadásának rendjéről eredetileg a Zsinat a ZS. - 133/2007. számú határozatával rendelkezett ugyan, de néhány évnek még el kellett telnie azért ahhoz, hogy a gyakorlatban felmerülő problémák orvoslása megtörténjen, és a pályázati életben sokszor irreálisan rövid határidőket professzionális szervezettséggel tudjuk kezelni.

Mindehhez a kezdetekben legkülönbélebb műfajban előterjesztett és legkülönbélebb helyekre címzett „kérelmeket” technikailag egy átlátható rendszerbe kellett terelni, egy egységesített igazolást kérő űrlap megszerkesztésével és rendszeresítésével, és a kérelmezési-kiadási folyamat Excel táblázatban való követésével. Majd a 2012. évben az egyházakra vonatkozó sarkalatos törvénynek való megfeleltetés kapcsán a kettős képviselő belső egyházi elfogadtatásával és az igazolás kiadásának központosításával egységessé, átláthatóvá és követhetővé kellett tenni az igazolások kiadásának folyamatát.

Sajnos még továbbra is hiányzik egy technikai elem, amelynek megléte esetén az igazoláskiadási folyamat még gyorsabb, még egyszerűbb lehetne: ez pedig az egyházkerületi adatfelelősök által folyamatosan karbantartott hiteles központi címtár/nyilvántartás lenne.

Amennyiben a központi nyilvántartástárba bekerülő adatok közhitelesek, és erre felelősen kinevezett személyek által folyamatosan és felelősen karbantartottak lennének, akkor az MRE elnökségének személyes aláírása nélkül, bármikor egy gombnyomásra kiadható lenne az egyházfőhatósági igazolás, bármely – erre feljogosított – munkatárs hitelesítésével.

Az elmúlt ciklusban többszöri erőfeszítéssel próbáltuk létrehozni a központi közhiteles nyilvántartást, de a négy kerület teljesen eltérő adatbázisának összesítése meghaladta a központi kapacitásainkat.

TÖRVÉNYALKOTÁS, TÖRVÉNYEK

A Jogi Szekció a 2009–2014-es egyházi ciklust az azt megelőző ciklusban, különböző fórumokon felmerült törvénymódosító javaslatok összegezése után, azok készített munkaterv alapján végezte munkáját. (Szárszói Zsinat Dok. ZS. - 23/2009.11.22).

Ezen munkaterv eredményeképpen:

- Megújult a honlapon megjelenő törvények tára, naprakész és hatályos szövegű törvényekkel, egybeszerkesztett letölthető és cserélhető lapos folyamatosan hatályosított „Kapcsos” törvénytárral igyekszünk segíteni a jogalkalmazókat.
- Teljesebb szövegezésű, – az előterjesztés szövegét is közreadó – zsinati és zsinati tanácsi határozatok kerültek kihirdetésre.
- Hivatalos közlönyfunkciójú Református Egyház folyóirat szerkesztését, kiadását végeztük.
- Új törvények születtek: a Lelkész törvény, a Gazdálkodási törvény, a Református Köznevelési, Református Hit-tanoktatási törvények, továbbá a Felsőoktatási törvény.
- Két törvény esetében koncepcionális szintű az előkészítettség: a Diakóniai és az Egyházi Bírósági törvények.
- Jogharmonizáció történt: az Alkotmány, a jelenleg hatályos Bírósági és a Választójogi törvényeinkben.

Az előzetes tervekhez képest – a tartalmi feltételek és/vagy a koncepcionális döntések hiánya miatt – nem sikerült életre segíteni az adatvédelmi, a jogforrási hierarchiát rögzítő, és az egyházi szolgákról szóló törvényeket.

Egyházalkotmány

Az elmúlt ciklus során az MRE Alkotmánytörvénye hat alkalommal módosult. Három törvénymódosítás a Lelkész törvény hatálybalépése, vagy az állami jogszabályi környezet változása miatti jogharmonizációs, illetve technikai jellegű volt. A többi három törvény tartalmi módosítást eszközölt:

A 2010. évi III. törvénnyel az egyházközségek szervezeti kérdéseinek presbitérium határozattal való rendezését tette lehetővé és egyértelművé a módosítás. (Alk. 19. §)

A 2012. évi IV. törvénnyel biztosított alkotmánymódosítással lehetővé vált, hogy a területi elvtől eltérő szempontok alapján is létrehozható legyen egyházközség. (Alk. 13. §).

Ezen jogszabály-módosítás tette lehetővé a Koreai Presbiteriánus Egyház (PCK) felügyelete mellett működő Koreai Református Gyülekezet, mint a Magyarországi Református Egyház egyházközségnek az elismerését. (ZS. - 238/2012.11.16.)

A 2013. évi VIII. törvény a Leuenbergi Konkordátumnak való megfeleltetés érdekében biztosította az evangélikus vallásúak teljes jogú református egyháztaggá válását. (Alk. 22. §)

A lelkésztörvény és az új gazdálkodási törvény hatályba lépésével ki kerültek az alkotmánytörvényből a párhuzamos szabályozások, de a ciklus elején tervezett szervezeti rész pontosabbá, áttekinthetőbbé tételére – az összes ágazati törvény megszületése hiányában – sajnos még nem kerülhetett sor. Ez a feladat jövőbeli jogalkotókra vár.

Lelkésztörvény

A lelkészek szolgálatáról és jogállásáról szóló törvényt a Zsinat közel 7 évig készítette elő. A koncepcionális kérdések tisztázása után fejezetenként is végigtárgyalta már és megszavazta a Zsinat a törvényt.

2013. március hó folyamán érkezett be az utolsó e törvényhez kapcsolódó koncepcionális javaslat, mégpedig az esperesi kollégiumtól a 89. § kapcsán, amelynek mentén konkrét szövegszerű módosító javaslat is érkezett a Zsinati Bizottsághoz.

A Zsinat Jogi és Egyházalkotmányi Bizottsága – az ezen törvény elkészítésének segítésére létrehozott Ad-Hoc Bizottság („Bölcsék Tanácsa”) bevonásával, alapkérdések Zsinati Vitanapon való tisztázása után szövegezte meg a lelkészek szolgálatáról és jogállásáról szóló törvényt.

A törvény harmadik olvasatának elfogadására a 2013. április 24–25-i zsinati ülésen sor került azzal, hogy egyúttal az Egyházalkotmány és a Választójogi törvény módosításával együtt meg kellett teremteni a jogharmonizációt.

A törvényt alapkoncepcióját, a lelkészi életpályához igazodó szerkezeti ívét, az egyes jogintézmények – több esetben megújuló – tartalmát a 2012. novemberi előterjesztéshez és törvénytörvényhez mellékelte, magyarázó folyamatára tette világosabbá, áttekinthetőbbé.

A lelkészek szolgálatáról és jogállásáról szóló törvény végezetül 2013. évi I. számon 2013. július 1-jén hatályba lépett.

A Lelkésztörvény a hatályba lépése óta két módosításon esett át: a 2013. évi IX. törvény a lemondott lelképásztorok újraválaszthatóságára vonatkozóan írt elő szigorúbb szabályozást (Ltv. 30. §), a 2014. évi IV. törvény pedig a lelkészválasztási eljárásra vonatkozó szakaszokat pontosította. (Ltv. 67–71. §).

A lelkészek szolgálatáról és jogállásáról szóló törvény elfogadását követően azonnal megindult a törvény Kommentárjának írása is, amely az eljárási szabályokat, egyes fogalmakat van hivatva tisztázni, részletesebb magyarázattal ellátni, iratmintákat bemutatni. A kommentár szöveges részét a Sárospataki Kutató Intézet részéről dr. Szathmáry Béla munkaanyagként elkészítette, de szakmai vitájára idő hiányában a mai napig nem került még sor.

Diakóniai Törvény

A Zsinat mindeddig három ízben tárgyalta a diakóniai törvényről.

- I. 2012. 11. 26-i Zsinat a ZS. - 225/2012.11.16. számú határozatával új diakóniai törvény előkészítését rendelte el, amelynek alapkoncepciójául a zsinati előterjesztésben foglaltakat elfogadta.
- II. A 2013. XI. 15-i Zsinatra beterjesztett törvénytörvényt a Zsinat 308/2013.11.15. sz. határozatával napirendjéről levette és felkérte a Diakóniai és Egészségügyi Bizottságot, hogy a Tanulmányi és Teológiai-, valamint a Jogi- és Egyházalkotmányi Bizottsággal együttműködve, a törvénytervezetet dolgozza át – különös tekintettel a fogalomtárra – és az első olvasatot ismételtelen terjessze a Zsinat arra alkalmas ülése elé.

A Teológiai Bizottság közreműködésével elkészült a preambulum, az illetékes bizottságokkal egyeztetve pedig az értelmező rendelkezések.

A szöveg további részéről az Elnökségi Tanácson az a döntés született, hogy kerüljön sor először a törvényszöveg szempontrendszerének, a törvény struktúrájának kidolgozására.

Ezen felhatalmazás alapján készült el a törvény szerkezeti vázlata, azzal, hogy néhány fejezethez már tömörítve a leendő tartalom is megfogalmazásra került. Az így előkészített anyagot terjesztették a 2014. április 24-i Zsinat elé.

- III. *A 2014. április 24-i Zsinat a ZS. - 365/2014.04.24. számú határozatával az előterjesztésben foglaltakat az új diakóniai törvény szempontrendszereként és szerkezeti vázaként ajánlja a következő zsinati ciklus számára az új diakóniai törvény elkészítéséhez egyúttal felhatalmazva a Diakóniai- és Egészségügyi, valamint a Jogi és Egyházalkotmányi Bizottságot a törvény továbbgondozására.*

Választójogi Törvény

A Választójogi törvény módosítása érdekében az elmúlt zsinati ciklus során négy törvény született. A 2010. évi I. törvény a lelkészválasztási eljárásra, a 2011. évi I. törvény a világi tisztségekre való választásra, a 2013. évi VII. törvény a választási bizottsági tagok választására, a 2014. évi III. törvény pedig az egyházmegyei választói közgyűlés és zsinati választásra vonatkozó eljárási szakaszokat pontosította, módosította.

A világi képviselői választási folyamat után több módosító javaslat érkezett be a Zsinathoz, de ezek mind koncepcionális kérdést érintenek, néhány szakasz módosításával nem orvosolhatók, részletes és nagyobb közösség előtt lefolytatandó vita után kialakított koncepciók kidolgozását igénylik. Az elmúlt zsinati ciklus alatt sajnos – az előzetes elképzelések ellenére – nem volt arra lehetőség, hogy ilyen teljes, átfogó jellegű, koncepcionális újrágondolás alá essen ez a törvény.

A jelenleg is folyó egyházi tisztújítási folyamat segítése és az egységes jogértelmezés érdekében 2014. szeptember elején Berekfürdőn megrendezett Jogi konferencián résztvevő, az egyházi választásokban tevőlegesen résztvevő, mintegy 70 személy kifejezésre juttatott igénye, hogy a 2014. évi tisztújítási folyamatok lezárultával, 2015. év első negyedében újabb országos szintű találkozásra legyen lehetőségük a választási bizottságokban és eljáró bírósági tanácsokban résztvevőknek, az összegyűlt gyakorlati tapasztalatainak összegzése, megbeszélése érdekében.

A tisztújító választások után a konferencia által egymással immáron kapcsolatba került választási bizottságok egy újabb találkozási lehetőség révén közösen rögzíthetnék, összegezhethetnék, tisztázhatnák azokat az eljárási-gyakorlati tapasztalatokat, amelyek esetleg koncepcionális kérdések megfogalmazásához/megválaszolásához is elvezethetnének, ezáltal segítve a jogalkotói munkát, pl. a régi nagy kérdések tekintetében: a Zsinat választása, szavazati számérték kérdése, kerületi tisztségviselők közvetlen, vagy közvetett választása, különböző szintű tisztségviselő-választások időbeni elkülönítése.

Mindez kellő alapot nyújthatna a választójogi törvény akár koncepcionális megújításához.

Bírósági Törvény

Az elmúlt húsz év alatt az egyházi bíráskodásról szóló 2000. évi I. tv. alkalmazása során az elnökségek és az eljáró bírói tanácsok több problémára, szabályozási hiányosságra, pontatlanságra hívták fel a figyelmet. 2010-2012. során több testület több ülésen részletekbe-menően elemezte a joggyakorlat által feltárt hiányosságokat. (Jogi Bizottság, Berekfürdői összbírói értekezlet, Tematikus Zsinat, Jogalkotási Vitanap, DC Jogi Szekció, Zsinati Bíróság munkaértekezlete)

A fenti fórumokon – különösképpen a Zsinati Bíróság értekezletén – kialakított szakmai álláspont alapján két fő irány elrendezésére kért a Jogi Szekció felhatalmazást már 2012. novemberében:

- I. *Szükséges egy szerkezetében és több helyen koncepciójában, tartalmában is más, új törvény megalkotása. (Szerkezetében áttekinthetőbb formájú, a szervezeti, az eljárásjogi és anyagi jogi szabályok elkülönített fejezetekbe soroló, és a használhatóság érdekében sokkal részletezőbb eljárásjogi résszel.) Mindenekelőtt azonban több koncepcionális kérdést kért a Jogi Szekció a Zsinattól ismételtén átgondolni. Példálózó felsorolással:*

1. A törvény hatályának pontos meghatározása
2. A bíró személyének tisztázása. Feltételek és összeférhetetlenségi szabályok más egyházi tisztségviselők vonatkozásában.
3. A bíróságok felépítése, hatásköre
4. A hivatalból induló eljárás. A panaszos jogorvoslati lehetőségei
5. Az egyházkormányzat /bíróság elnöksége/, mint panaszos szerepe a tárgyalási szakban: fél, tanú, sértett, szakértő, bíró? Jogorvoslati lehetőségei.
6. A jogtanácsos szerepe, helyettesítése, jogorvoslati lehetősége/kötelezettsége
7. A fegyelmi vétségek pontosabb és differenciáltabb meghatározása, szándékos és gondatlan elkövetési módok
8. A fegyelmi büntetések pontosabb és differenciáltabb meghatározása
9. Az eljárás szakaszainak (előkészítés, tárgyalás, fellebbviteli szak) részletesebb kidolgozása. A 2000. évi I. törvény rendelkezéseiben írt határidők felülvizsgálata és újraszabályozása is indokolt elsősorban az eljárások elhúzódása miatt.
10. Felülvizsgálat, mint egyszeri és rendkívüli jogorvoslat
11. Határozatok megkülönböztetése jogorvoslati szempontból
12. Fegyelmi eljárás megszűnésének feltételei, jogi következményei – mentesülési lehetőségek tisztségről való lemondás esetén
13. A jogerős fegyelmi büntetés végrehajtása.
14. Mentésülés, mentesítés szabályainak kidolgozása.

A Zsinati Bíróság munkaértekezlete és Jogi Bizottsága fenti kérdések kimunkálására és az új törvény megszövegezésére egy Kodifikációs Bizottság felállítását kérte és javasolta.

II. Az új törvény előkészítésének és elfogadásának hosszabb időigénye miatt egyúttal a hatályos bírósági törvény néhány, elodázhatatlan szövegszerű módosítása, kiegészítésére hívta fel a figyelmet a Jogi Szekció. (Indokolással ellátott szövegszerű módosítási javaslatok szerepeltek már ezen zsinati előterjesztésben az alábbiak tekintetében: a törvény hatálya, illetékesség, az eljárás felfüggesztése, fellebbezésről, a panasz elbírálásának keretei és korlátai, büntetési nemek kiegészítése, többszörös felülvizsgálat kizárásának tilalma, eljárási szabályok a felülvizsgálatban, a tárgyalási szak szabályainak kiegészítése, felfüggesztés feltételeinek kiegészítése.)

A 2012. évi novemberi Zsinat eredményeképpen A Zsinat a ZS. - 234/2012.11.16. számú határozatával az egyházi bíráskodásról szóló új törvény alkotására kötelezte el magát és erre a célra 8 tagú Kodifikációs Bizottságot hozott létre, melynek feladatául az egyházmegyei elnökségek véleményének megismerését követően az új törvény koncepcióját, szerkezetének vázlatos előterjesztését jelölte meg.

A 2013. áprilisi Zsinaton az időközben az Elnökség által felállított Kodifikációs Bizottság munkája és előterjesztése révén meg is született a hatályos 2000. évi I. törvény módosítására irányuló 2013. évi II. és a 2013. évi III. törvényeket megalkotó zsinati határozatok, (ZS. - 274/2013.04.25. továbbá ZS. - 280/2014.04.25 és a ZS. - 356/2014.04.24.), amelyek több mint 25 darab paragrafust módosítottak. Ezáltal a legszükségesebb és elodázhatatlan módosítások beépítésre kerültek a hatályos bírósági törvénybe.

(Ilyenek voltak pl.: a személyi hatály kiterjesztése, jogorvoslati jogosultság bővítése, jogtanácsos szerepének pontosítása, ismételt felülvizsgálat tilalmának kimondása, egyes eljárási kérdések pontosítása stb.)

Ezen a zsinati ülésen az új törvény tekintetében is született határozat (ZS. - 281/2013.04.25.) amely az új egyházi bírósági törvény szempontrendszerét elfogadta és a törvény koncepciójának kidolgozására adott megbízást az időközben Elnökség által felállított Kodifikációs Bizottságnak.

A Kodifikációs Bizottság Kodifikációs vitanap tartását követően folytatta tovább munkáját, amelynek során elsősorban az új törvény alapszemléletével, a teológiai alapokkal, ennek tükrében a törvény főbb szerkezeti egységeinek meghatározásával foglalkozott. Különösen nagy hangsúlyt helyezett a Bizottság az Elnökségek szerepének, eljárásjogi elhelyezésének megvizsgálására.

Mindezen kérdések mentén a Kodifikációs Bizottság és a Jogi Szekció, teológiai alapokkal ellátott, a legmeghatározóbb koncepcionális kérdés tekintetében részletesen kidolgozott munkaanyagot és az új törvény szerkezeti vázát nyújtotta be előterjesztésként a 2013. évi novemberi zsinati ülésre.

Mindeközben már az új koncepciójú törvényhez kapcsolódó mintegy 40 darabos bírósági irat-mintatárat elő is készítették a jogi munkatársak.

A Zsinat a ZS. - 327/2013.11.15. határozatával az új egyházi bírósági törvény előterjesztés szerinti koncepcióját ugyan elfogadta és a zsinati tanácskozási jegyzőkönyv megküldése mellett kérte a Bizottságot, hogy az abban foglaltak figyelembevételével – a Jogi és Egyházalkotmányi Bizottsággal való egyeztetés mellett – az arra alkalmas Zsinat ülésére terjessze elő a törvény szövegszerű olvasatát.

A továbbmunkálást megalapozó zsinati tanácskozási jegyzőkönyvből azonban az derült ki, több zsinati alkotó tag véleménye gyökeresen eltér a – többek között az elnökségek és a jogi képviselők szerepéről alkotott – jogi szakmai állásponttól, ezáltal alapjaiban dőlt meg a Kodifikációs Bizottság és teljes Jogi Szekció egyházi bíráskodásról/ fegyelmezésről alkotott koncepciója, elképzelése és így teljesen ellehetetlenült a Kodifikációs Bizottság további jogalkotói munkája e ciklusban. Az egyházi vezetők, elnökségek bíráskodási eljárásban való közvetlen részvétele ugyanis elfogadhatatlan a jogi szakma számára. Az elnökség szerepét, státusát, anyagi és eljárásjogi hatáskörét pontosan körülírták a szakmai anyagok, megnyugtatóan és pontosan tisztázták az elnökségek anyagi jogi és eljárásjogi hatáskörét. Ezen szakmai érvelések, levezetések azonban nem akadályozták meg az érzelmi alapú, logikailag és jogi szempontból végig nem gondolt, általánosító ellenvetést tükröző felszólalásokat.

Mindaddig pedig, amíg ezen alapvető kérdés tekintetében nem történik meg a szakmai érveken alapuló koncepció teljes körű elfogadása, a jogalkotói munka továbbfolytatása nem lehetséges. Ezek kérdések ugyanis nem szavazással, hanem megértéssel, megegyezéssel kell, hogy nyugvópontra találjanak.

A teljes Jogi Szekció egyöntetűen és mélységesen fájjalja, hogy az egyházfegyelmi törvény kapcsán a jogalkotói folyamat ilyen módon megakadt.

Kétségtelen, hogy az elmúlt időszakban sok eljárási hibával, és az egyházi fegyelmet nem szolgáló határozattal találkoztunk, de meggyőződésünk, hogy ez nem változtatható meg azzal, hogy az elnökségek közvetlenül részt vesznek a bírói tanácsban. Az okok elemzésével és a következtetések levonásával kell megtalálni a bíráskodás helyes útját. Reménységünk szerint jó irányban indult el pl. a Zsinat akkor, amikor a választójogi tv. módosításával kiterjesztette a bíróvá választható tisztségviselők körét.

Gazdálkodási Törvény

Az MRE Zsinata 2010. novemberi ülésén a ZS. - 101/2010.11.18. számú határozatával döntött úgy, hogy új törvényt alkot az MRE gazdálkodásáról, majd három évi jogalkotói munka után 2013. évi IV. számon elfogadásra is került az új Magyarországi Református Egyház gazdálkodásáról szóló törvény, amely 2014. január 1-jével lépett hatályba és ezzel egyidejűleg hatályát veszítette a korábbi 2002. évi I. törvény.

Az új törvény létrehozásának okai voltak:

- A korábbi, elavult szabályozás aktualizálása
- A korábbi gazdálkodási törvény fogalomkészletének harmonizálása más egyházi jogszabályokkal
- A 2000. évi C. számviteli törvényből és az egyházi jogi személyek beszámoló-készítési és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól szóló 296/2013. (VII. 29.) Korm. rendeletről fakadó kötelezettségek

Az új gazdálkodási törvény célja:

- Az egyházi gazdálkodás módszereinek egységesítése
- A működés jobb megítélhetősége
- Jobb átláthatóság biztosítása az egyháztagság és a társadalom számára

Az új gazdálkodási törvény alapelvei:

- Autonóm egyházi gazdálkodás
- Átláthatóság
- Teljesség és valódiság
- Felelős gazdálkodás
- Gazdaságosság, hatékonyság, takarékoság és fenntarthatóság
- Egymás terhének hordozása és méltányosság
- Tájékoztatási kötelezettség

A Református Köznevelési Törvény

A Református közoktatási/köznevelési törvény (1995. évi I. törvény) átfogó módosítására az alábbi ütemezésben került sor:

A világi szabályozás megváltozására is tekintettel a Zsinat 2012. novemberében az Rkt. módosításának szempontrendszerét, a 2013. novemberi Zsinat pedig a szövegszerű törvénymódosítást a 2013. évi V. törvény megalkotásával fogadta el. A törvény 2014. szeptember 1-jével lépett hatályba.

A Református Hittanoktatási Törvény

A világi szabályozás megváltozására is tekintettel a Zsinat 2012. novemberében az Rht. módosításának szempontrendszerét, 2013. novemberi Zsinat pedig a szövegszerű törvénymódosítást a 2013. évi VI. törvény megalkotásával fogadta el. A törvény 2014. január 1-jével lépett hatályba.

Felsőoktatási Törvény

Az MRE Zsinata először 2007-ben szabályozta törvényi szinten a Magyarországi Református Egyház felsőoktatási tevékenységét, felsőoktatási intézményeinek szervezeti és működési rendjét. Az azóta eltelt idő jelentős változásokat hozott mind a hazai felsőoktatás, mind pedig egyházunk életében: A Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény és az arra épülő kormány- és miniszteri rendeletek számos ponton írták felül a korábbi felsőoktatási szabályozókat, az egységes Magyar Református Egyház megszületése pedig a lelkészek és egyéb egyházi alkalmazottak képzése terén az egyes intézmények közötti szorosabb együttműködést, ennek érdekében pedig működésük erősebb összehangolását tette szükségessé.

A Zsinat 2012. 11. 16-ai ülésén ezért felkérte a Tanulmányi és az Oktatási Bizottságot, hogy a fenntartókkal, az intézményekkel és az Elnökségi Tanáccsal való egyeztetés mellett készítse elő a református felsőoktatási törvény módosítását.

A határozat megvalósítása, a törvénymódosítás szakmai előkészítése érdekében szakértői bizottság alakult a felsőoktatási intézmények képviselőiből. A bizottság első ülésén megállapította, hogy a jelenlegi református felsőoktatási törvény olyan sok ponton szorul korrekcióra, frissítésre, illetve kiegészítésre, hogy a törvény módosítása helyett egy új törvény megalkotása szükséges. A Bizottság előbb kidolgozta az új törvény szempontrendszerét, majd megszüvegezte magát a törvényt, melyet a *Zsinat 2014. évi V. számú törvényként 2014. április 24-i ülésén fogadott el.*

Az új református felsőoktatási törvény keret-törvényként elsősorban azokat a területeket szabályozza, amelyek vonatkozásában a Nemzeti felsőoktatási törvény az egyházi fenntartású felsőoktatási intézményeknek megengedi az állami rendelkezésektől való eltérést, illetve eltérő szabályozást – e területeken a törvény kijelöli a Zsinat, az intézmény-fenntartó egyházkerületek, valamint az intézmények saját kompetenciáját. A református felsőoktatási törvény a lehető legkevesebb esetben él az egyházi fenntartású intézmények számára az Nftv-ben biztosított kedvezményekkel, de a szükséges és a működtetés szempontjából elengedhetetlen kedvezményeket továbbra is megőrzi. Az egyes intézmények hagyományainak, eltérő eljárási rendjének a törvény szintén teret ad, miközben jelentős lépéseket tesz az intézmények egységes működési rendjének kialakítása felé.

Újdonsága a törvénynek a Felsőoktatási Tanácsadó Testület életre hívása, amely a jövőben az Oktatásügyi Bizottság munkáját fogja a református felsőoktatást érintő ügyekben támogatni. Jóval részletesebben szabályozza a törvény az eddigieknél a hitéleti szakok alapításának és indításának rendjét, a külföldi felsőoktatási intézményben szerzett szakképzettség elismertetését (honosítás) területi illetékességhez köti, szabályozza az egyes lelkészképző intézetek közötti átjárás (átvétel) kérdését, egységes szabályokat fogalmaz meg a hitéleti szakok felvételi eljárásainak lefolytatására, kötelezővé teszi valamennyi egyházi alkalmazottak képzésére irányuló hitéleti szak esetében a hallgatók alkalmasságának évenkénti felülvizsgálatát, valamint előírja az intézményeknek az intézményi etikai kódex megalkotását.

LEUENBERGI KONKORDIA ÉRVÉNYESÍTÉSE AZ MRE JOGRENDJÉBEN

Egyházpolitikai és egyházjogi szempontból a 2009–2014-es egyházi ciklus kiemelkedő eredmények tekinthető a Zsinat ZS. - 307/2013.11.15. számú határozata, amelyben a Zsinat a Magyarországi Református Egyháznak az Európai Protestáns Egyházak Közösségében vállalt szerepe és a közös bizonyágtétel megerősítésének érdekében, a Leuenbergi Konkordia szellemében, az egyházi törvényeinek felülvizsgálatát követően, két konkrét jogszabály módosítását rendelte el: az MRE 1995. évi I. számú Közoktatási törvényébe beépítésre került, hogy különleges méltánylást érdemlő esetben, evangélikus felekezetűek jelentkezése is elfogadható a református köznevelési intézmények vezetői posztjára.

Az MRE alkotmányáról és kormányzatáról szóló 1994. évi II. törvény kiegészítésével pedig a Magyarországi Református Egyház bármely gyülekezetének teljes jogú tagjai közé kérheti felvételét az adott egyházközség presbitériumától az az evangélikus felekezetű nagykorú keresztyén, aki helyzetéből fakadóan a Magyarországi Református Egyház rendjét megtartva, hitét egyházunk keretein belül kívánja gyakorolni.

SZABÁLYRENDELETEK ALKOTÁSA

Hittanoktatás

Az új hit- és erkölcs tanterv elfogadása kapcsán szükségessé vált a ZS. - 124/2000. évi hittanoktatási tantervi szabályrendelet módosítása.

A ZS. - 243/2012.11.16. zsinati határozattal megalkotott új szabályrendeletben átvették a korábbi szabályrendelet továbbra is élő pontjait (pl. helyi tanterv bevezetésének előfeltételei) az 1. sz. melléklet pedig a kerettantervet tartalmazza.

Kapcsolódó határozatként született meg a ZS. - 244/2012.11.16. számú zsinati határozat, ami a tanterv bevezetéséhez kapcsolódó Oktatási Bizottsági és RPI feladatokat írja elő, mint a bevezetést segítő lépéseket.

Egységes Lelkészképesítési és Honosítási Szabályrendeletek

A Magyarországi Református Egyház rendjében a református lelkészi képesítés, ill. a református lelkészi oklevél megszerzéséhez elengedhetetlenül szükséges egy országos vizsga letétele a Zsinat ZS. - 159/2007. számú határozata és a Magyar Református Egyház 2009. május 22-én elfogadott közös alkotmány 22. § (1) és 31. § alapján. Az ELV célja a lelképásztori hivatás gyakorlásához szükséges teológiai, gyakorlati ismeretekről és kompetenciákról való számadás a lelkészképző intézeteket fenntartó egyházi testületek által elfogadott képzési és képesítési követelményrendszer értelmében. Az ELV eljárási rendjét a Zsinat ZS. - 76/2010.06.04. sz. határozattal megalkotott szabályrendelettel szabályozta.

A szabályrendelet hatályba lépése óta négy alkalommal került sor vizsgáztatásra, melyek során szerzett gyakorlati tapasztalok szükségessé tették a szabályrendelet módosításait (ZS. - 132/2011.05.27.; ZS.- 178//2011.11.18.; ZS. - 259/2012.11.16.; ZS. - 317/2013.11.15.).

A leglényegesebb módosítások:

- benyújtandó írásbeli vizsgaanyag redukálása (három, majd két kazuális igehirdetés helyett egy, választható alkalomra; 6 hetes katechetikai/vallásórai munkaterv helyett 4 hetes);
- 2012 óta az a jelentkező is szóbeli vizsgára állhat, akinek valamely írásbeli anyaga a szaktanár értékelése szerint nem felelt meg, de lehetőséget kap az írásbeli anyag szóbeli megvédésére, indoklására;
- 2013-ban kiegészült a szabályrendelet a lelkészi képesítés hatályban tartásával, valamint a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán diplomát szerzett, Magyarországon kirendelést kapott és legalább 3 éves szolgálattal rendelkező jelentkező mentesül az egyetemi oklevél honosításának kötelezettsége alól.

KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNYALAPÍTÁS JOGI SEGÍTÉSE

A Zsinat ZS. - 151/2011.05.27. számú határozatával megalapította a Wáli István Református Cigány Szakkollégiumot. (Az intézmény székhelye: 1146 Budapest, Abonyi utca 21.; telephelye: 4024 Debrecen, Blaháné utca 15.) Az intézmény Szakmai profilja a cigány származású, felsőoktatásban tanuló hallgatók tehetséggondozása, keresztyén életvitelre való nevelésének elősegítése.

A Jogi Szekció az intézményalapítással kapcsolatos eljárást, dokumentációk, alapító okirat, kinevezési okiratok és munkaszerződések kidolgozásával, szakmai tanácsadással segítette.

SZERZŐDÉSEK, KÖZEGYHÁZI KINEVEZÉSEK, KIRENDELÉSEK

Az MRE Zsinati Hivatal Jogi Osztálya az elmúlt ciklusban 603 db támogatási, 400 db megbízási, 145 db vállalkozási, 53 db szolgáltatási, 45 db együttműködési, 43 db önkéntes, 54 db bérleti, 61 db kölcsön, 17 db felhasználási, 16 db adásvételi, 14 db használati, 7 db hagyatéki, 4 db ajándékozási, 1 db ösztöndíj, 1 db tervezési, 2 db vagyonkezelési, 1 db hitelszerződés és 127 db megállapodás előkészítésében működött közre.

(Az egyes kiemelkedően nagy közegyházi eseményekhez /Csillagpont, Egységfesztivál stb./ kapcsolódó szerződések véleményezése és formaszerveződések előkészítése tekintetében nem rendelkezünk számszerűsíthető statisztikai adatokkal. Ezen szerződések nélkül értendő tehát a fenti, számadatokkal alátámasztott statisztika.)

- I. Mindezekon felül a Zsinati Hivatal munkaügyi vonatkozású szerződéseinek megkötése, módosítása, megszüntetése, munkavállalók ki- és belépésével kapcsolatos dokumentációk összeállítása a mintegy 50 fős állomány tekintetében az MRE Zsinati Hivatala Jogi Osztályának a feladata. Ezen a munkaterületen technikai nehézséget a munkaügyben, bérszámfejtésben, társadalombiztosításban jártas kolléga hiánya jelent. A mai változó jogi világban ez a terület annyira specifikálódott, és nap mint nap annyi módosításon megy keresztül, hogy nem vállalhatjuk felelősen az ilyen jellegű – nem formális – ügyek megoldását.
- II. A közegyházi intézményekhez kirendelt, kinevezett intézményi lelkészek és intézményvezetők kinevezési okiratainak, díjleveleinek előkészítését szintén a Jogi Osztály munkatársai végezték az elmúlt ciklusban mintegy 181 esetben, továbbá százas rendű, pontosan nem számszerűsített esetben a kinevezések, kirendelések meghosszabbítása, visszavonása, illetve a díjlevelek módosítása tekintetében is közre kellett működni.

(E tevékenységi körben gyakorta okozott technikai nehézséget és időbeli elhúzódot az egyes lelképásztorok egyházi szolgálati beágyazódására vonatkozó adatok, ismeretek összegyűjtése, az országos szinten egységes elektronikus törzskönyv, illetve hivatalos központi adatbázis hiányában.)

KÖZEGYHÁZI ESEMÉNYEK TÁMOGATÁSA

Az évi rendes egyházi közegyházi eseményeken kívül a kiemelendően nagy egyházi rendezvényeken pl.: a 2009. május 22-én megtartott Alkotmányozó Zsinat és nagygyűlés, a 2009-es, 2011-es és 2013-as Csillagpont Református Ifjúsági Találkozó, a Kálvin Emlékévek akkordjaként megtartott nagyszabású koncert, továbbá a Magyar Reformátusok 7. Világtalálkozója, a HEKS, MŰPA Koncert, Doktorok Kollégiuma éves rendes közgyűlései és Jogi Szekciójának ülései, a 72 óra, Szeretethíd, a 2014-es Egységfesztivál stb. eseményeinek jogi oldalról való biztosítása, segítése.

Ezen rendezvények közül nem egy, különösen nagy mennyiségű szerződés, megállapodás megírását, véleményezését kívánta a szokásos mindennapi feladatellátás mellett, külön plusz státusz biztosítása nélkül.

A ZSINAT JOGI ÉS EGYHÁZALKOTMÁNYI BIZOTTSÁGA

A Jogi és Egyházalkotmányi Bizottság 2009–2014-es munkaterve szerint a Bizottság fő célkitűzése az volt, hogy a törvényelőkészítő, illetve jogi alapvetést igénylő ügyekben teljesítse a Zsinat, Zsinati Tanács, Elnökségi Tanács és az Elnökség által rábízott feladatokat.

További teendői közé tartozott a világi jogalkotás követése, egyházunkat érintő törvényelőkészítés véleményezése, a Zsinat, a Hivatal bármely egységének, vagy a Zsinat fenntartásában működő intézmények működéséhez kapcsolódó jogi kérdések véleményezése, egyedi ügyekben jogi állásfoglalás kiadása.

A Bizottság figyelemmel kísérte a jelenlegi egyházi törvények, alacsonyabb szintű szabályok megvalósulását, és ezen tapasztalatok alapján javasolni próbálta ezek módosítását, összhangba hozatalát, vagy a hiányzó jogterületeken újak alkotását.

Az eredeti tervek szerinti új törvényalkotás tekintetében az új Lelkésztörvény létrehozását sikerült megvalósítani, az ágazati törvények közül az oktatás területére eső két törvény is hatályba lépett, a diakóniai törvény koncepcionális szintű elfogadására sor került, míg az új kommunikációs jogszabály megalkotására nem került sor.

A Jogi és Egyházalkotmányi Bizottság 2009–2014-es egyházi ciklus alatt átlagban évi négy alkalommal, mindösszesen 21 alkalommal – ebből ötször két nap – ülésezett, az alábbi megoszlás szerint:

2009. március 11. Budapest, 2009. április 17–18. Balatonfüred	2009. szeptember 11–12. Galyatető 2009. október 27. Budapest
2010. február 10. Budapest 2010. április 14. Budapest	2010. május 11. Budapest 2010. szeptember 02–04. Monoszló
2011. február 11. Budapest 2011. április 27. Budapest	2011. szeptember 19. Budapest 2011. október 20–21. Balatonfüred
2012. február 09–10. Mályi 2012. március 21. Budapest 2012. március 28. Budapest	2012. május 02. Budapest 2012. október 01–02. Mályi
2013. február 12. Budapest 2013. április 04. Budapest	2013. szeptember 25. Budapest

A 2014. év során január 29-én tartott csak formális ülést a bizottság, mert a nagy mennyiségű és sokszor gyors ügyintézés igénylő ügyre és a tagok elfoglaltságára tekintettel elektronikus úton történtek az egyeztetések.

A Jogi és Egyházalkotmányi Bizottság 2009–2014-es egyházi ciklus során 118 darab határozatot hozott. Ezek közül legtöbbszörnek a tárgya a Lelkésztörvényhez, továbbá az egyes jogszabály-módosításokhoz kapcsolódó részletkérdés volt, de kiemelkedően sokszor kellett a Jogi Bizottságnak nyugdíj tárgyú (törvénymódosítás és egyedi eset elbírálás) ügyekkel is foglalkoznia.

NYUGDÍJÜGYEK

A Jogi és Egyházalkotmányi Bizottság 2009–2014-es egyházi ciklus során 21 alkalommal ülésezett, amelyek során kiemelkedően sokszor (mindösszesen 16 alkalommal) kellett nyugdíj tárgyú ügyekkel is foglalkoznia.

Az MRE 2009–2014 közötti ciklusa alatt 32 db nyugdíj tárgyú zsinati tanácsi határozatot készített elő a Jogi Szekció, sokszor nem kielégítő módon előkészített dokumentáció alapján. Elmondható, hogy szinte valamennyi ügy tekintetében az ügyeket előterjesztő Nyugdíjintézeti Intéző Bizottság olyan tárgyú határozatot hozott, amely minden elvi, vagy tárgyi előkészítés nélkül, bárminemű konkrét javaslattól, iránymutatástól mentesen, a döntések szakmai megalapozása nélkül egyszerűen a Jogi Bizottságra testálta a döntést.

A Jogi Szekció saját sikereként is értékeli ugyanakkor, hogy segítségével a Református Lelkeszi Nyugdíjintézetnél előforduló standard ügýtípusokra a korábnál egyértelműbb, informatívabb és egyúttal szakszerűbb szövegezésű határozatformák kerültek bevezetésre, ezáltal jelentős mértékben lecsökkent a Zsinati Tanácsra beérkező fellebbviteli ügyek száma.

A Jogi Szekció ugyanakkor sajnálatosnak tartja, hogy bár az MRE Zsinata ZS.T. - 67/2010.11.17. számú határozatával elkötelezte magát az MRE nyugdíjrendszere hosszú távú átalakítására, miután szinte mindegyik fellebbezésként beérkező nyugdíjügy rámutatott arra, hogy az egyedi szociális gondként eszkalálódó problémák megoldását sem a Nyugdíjintézet, sem a Zsinati Tanács nem tudja önmagában kezelni, néhány halaszthatatlan elvi részletkérdés tisztázásán túl és néhány hivatalvezetési, technikai feltétel racionalizálásán kívül, az elhatározott átfogó reformra, rendszerszintű átalakításra végül nem került sor e ciklus során sem.

EGYÉB ÜGYEK, FELADATOK ELLÁTÁSA

- A Kárpát-medencei Egységes Alkotmány megszövegezésében vett részt a Jogi Szekció erre feljogosított képviselője.
- A közegyházi és szeretetszolgálati intézmények SzMSz-einek, alapító okiratainak előkészítésében, módosításaiban vállalt a Zsinati Hivatal Jogi osztálya technikai szerepet.
- Az elmúlt egyházi ciklus alatt sikerült kitisztálni a közegyházi alapítványok helyzetét. A valóságban már nem működő alapítványok megszüntetését, működőképes alapítványok alapító okiratainak egységesítését, az új civiltörvénynek való megfeleltetését sikerült elérni.
- Az elmúlt egyházi ciklus alatt bevezetésre került, hogy minden közegyházi eseményt követően az egyházi törvénymódosítások, határozatok és egyes bírósági vagy egyházkormányzati közleményt nyilvánosságra hoztunk a Református Egyház c. közlönyfunkciójú lapban és a reformatus.hu oldalon.
- A Jogi Szekció a jogi és igazgatási vonatkozású elnökségi körlevelek és közlemények, tanácsosi utasítások megfogalmazásában is közreműködött.
- Írásbeli állaláfoglalások kiadására került sor az egyes egyházi testületek és szervek, valamint a többi zsinati iroda, közérdekű ügyben egyháztagok kérésére.
- A Jogi Szekció figyelemmel követte az egyházat érintő állami törvények és egyéb jogszabályokat. Egyes jogszabály-alkotási folyamatban szakértők révén egyeztetéseken is részt vettünk, pl. a 2009. év során a miniszteriális szintű egyház-finanszírozási, a 2011–2012. évben az új egyházi törvény, majd az új temetői törvényt előkészítő szakértői egyeztetéseken.
- Az egyházat, ill. annak intézményeit érintő állami, törvényi előírások és jogszabályok végrehajtásának operatív segítségével segédkezett a Jogi Szekció.
- A Jogi Szekció látta el a volt egyházi ingatlanok tulajdoni rendezésével kapcsolatos koordinatív teendőket, összesített listák, kimutatások készítését az illetékes egyházi és államigazgatási szervek felé. A 2009. október 28. ülésen egyházi társelnökként vett részt egyházunk képviselője az egyeztetőbizottsági tárgyaláson.
- Az MRE és a Zsinati Hivatal által kötött szerződések, zsinati bírósági ügyek nyilvántartását a Jogi Osztály végezte.
- A reformatus.hu oldal jogi szegmensének szerkesztésében is részt vett a Jogi Szekció: törvények, határozatok, zsinati névsorok aktualizálása és folyamatos karbantartása naprakészen megtörtént.

JELENTŐSEBB VILÁGI PEREK

Az elmúlt ciklusban is voltak több évig tartó, jelentős perek, ezek közül néhányat megemlítve:

- KÉSZ Kft. – Nógrádi u., hibás teljesítés megfizetése iránti eljárás, amely az eredeti követeléshez képest egy kedvező egyezséggel zárult,
- Szekeres Ilona hagyatéki ügye a Magyar Állam ellen, amelynek eredményeként egy lakás ingatlan tulajdonjoga rendeződött,
- Mandula Ibolyka hagyatéki ügye, melyben a Magyar Állammal vitatta az egyház javára szóló végrendelet érvényességét – eredménytelenül. Az ingatlan az MRE tulajdonába, a Szeretetszolgálati Iroda kezelésébe került.

HIÁNYOK ÉS JÖVŐBELI FELADATOK

I. A jogszabályalkotás területén:

- Fontos lenne az egyházi adatok kezeléséről és védelméről szóló törvény. Ezen törvény hatálybaléptetésének technikai alapfeltétele azonban egyelőre hiányzik: a törvényt megalapozó átlátható igazgatás, az egységes törzskönyv, egységes és közhiteles címtár és egységes levelezőrendszer gyakorlati bevezetése.
- Egyházunk a világi szolgáltatók tekintetében tartozik azzal, hogy a lelkészek életpályáját világos keretbe foglaló Lelkész-törvényhez hasonlóan, más egyházi szolgáltatók tekintetében is koncepciózus döntéseket hozzon, amelyek alapján jogi szabályozókat lehetne alkotni (pl. kántorok).

- Az egyházi jogforrási hierarchiáról, jogalkotásról, jogszabályok közzétételéről szóló törvény megszületésének akadálya az összes egyházi ágazati törvény módosításának elmaradása volt (diakóniai, kommunikációs stb.).
- II. *Az egységes és közhiteles, területenként folyamatosan karbantartott központi adatbázis, nyilvántartások (országosan egységes törzskönyv, a kerületi felelősök által felelősen vezetett, karbantartott, naprakész címtár, egységes levelezőrendszer) országosan egységes használata elengedhetetlennek látszik a technikailag gyorsabb, jogilag korrektebb, professzionálisabb ügyintézéshez.*
- III. *A különböző szintű egyházi bíraskodási eljárások rendszerszintű kezelése és az új egyházi fegyelmezésről szóló törvény megalkotása a már elfogadott koncepció mentén, elengedhetetlen a szakosított, teológiai megalapozottabb, jogtechnikailag professzionálisabban kivitelezhető egyházi bíraskodáshoz.*

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA KOMMUNIKÁCIÓS BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 387/2014.11.13.

A Zsinat a Kommunikációs Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

CIKLUSBESZÁMOLÓ

BEVEZETŐ

Jelen cikluszáró beszámoló a Magyarországi Református Egyház (MRE) Zsinati Hivatalában működő Kommunikációs Szolgálat feladatait és elvégzett munkáit ismerteti. A Kommunikációs Szolgálat jelenleg négy különböző szakmai területen, négy különböző kommunikációs funkciót megvalósítva dolgozik.

1. **Egyházfinanszírozás**
Az egyszázalékos kampányok stratégiájának kidolgozása, a kampányok megszervezése, lebonyolítása és kiértékelése marketingkommunikációs feladat.
2. **Szervezeti kommunikáció**
A szervezeti vagy intézményi kommunikáció kapcsolatokat épít és fejleszt az egyház és a külvilág között, illetve az egyházon belül is.
3. **Missziói kommunikáció**
Az egyház kommunikációja egyedi és értékes, az evangélium üzenete határozza meg. Az egyházi kommunikáció missziói jellegének kialakítása szakmai felelősség és kötelesség.
4. **Tartalomfejlesztés**
A Kommunikációs Szolgálat a zsinati fenntartású médiumok munkáját koordinálja. A *Reformátusok Lapja* hetilap, a *Confessio* folyóirat, a közszolgálati televízió *Református magazin*, illetve a közszolgálati Kossuth rádió *Tebenned bíztunk eleitől fogva* beszámolóit.

EGYSZÁZALÉK

A Magyar Református Egyház számára a személyi jövedelemadó egyszázalékos felajánlása két okból vált kiemelkedően fontos kommunikációs kihívássá.

1. Az egyszázalékos felajánlásból befolyó összeg egyházfinanszírozási forrás.
2. Pontos, számokban kifejezhető visszajelzés a társadalom részéről az MRE szolgálata kapcsán.

Fenti okokból elkerülhetetlen volt az egyszázalékos kommunikáció szakmai alapokon történő megszervezése. A médiakampányok elkészítésekor a marketingkommunikáció paradigmáit kell követni, amelynek során alapvetően médiakutatási anyagokra támaszkodunk.

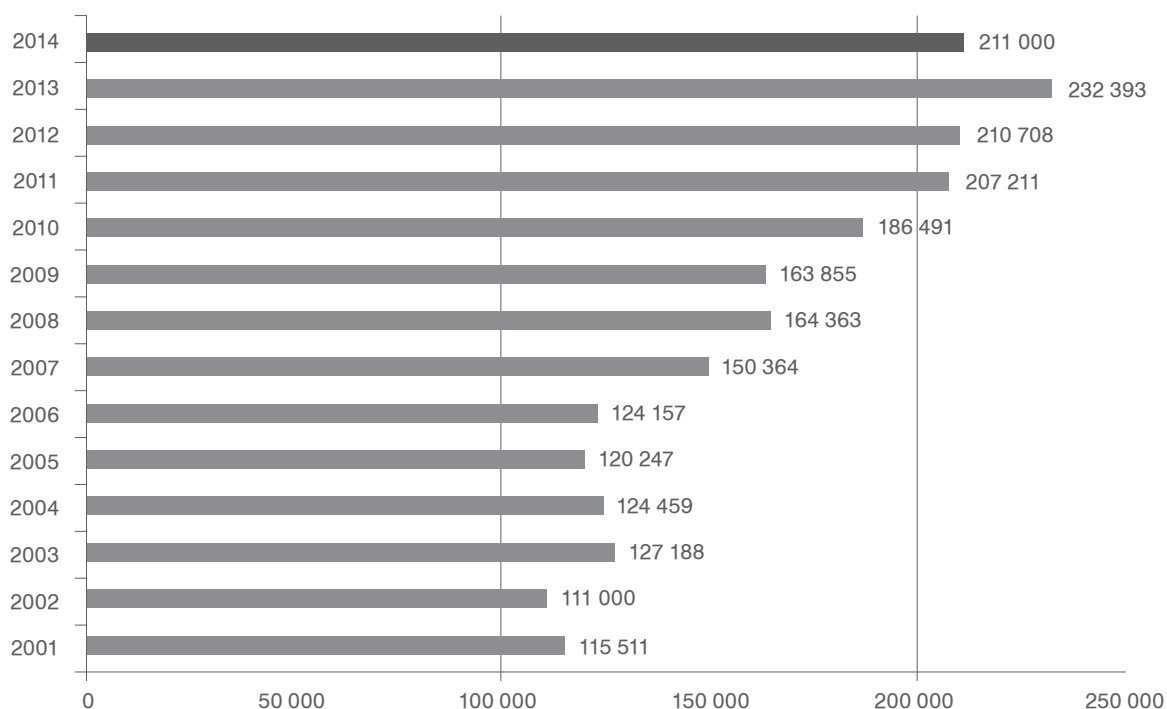
A kampánykészítés fázisai

1. Célcsoportok meghatározása, az egyházi társadalmat alkotó emberek és az egyszázalékos felajánlással rendelkező csoportok összehasonlítása)
2. A református egyszázalék pozicionálása, az üzenet meghatározása
3. A leghatékonyabb médiafelületek meghatározása
4. A kreatív kialakítása (reklám)

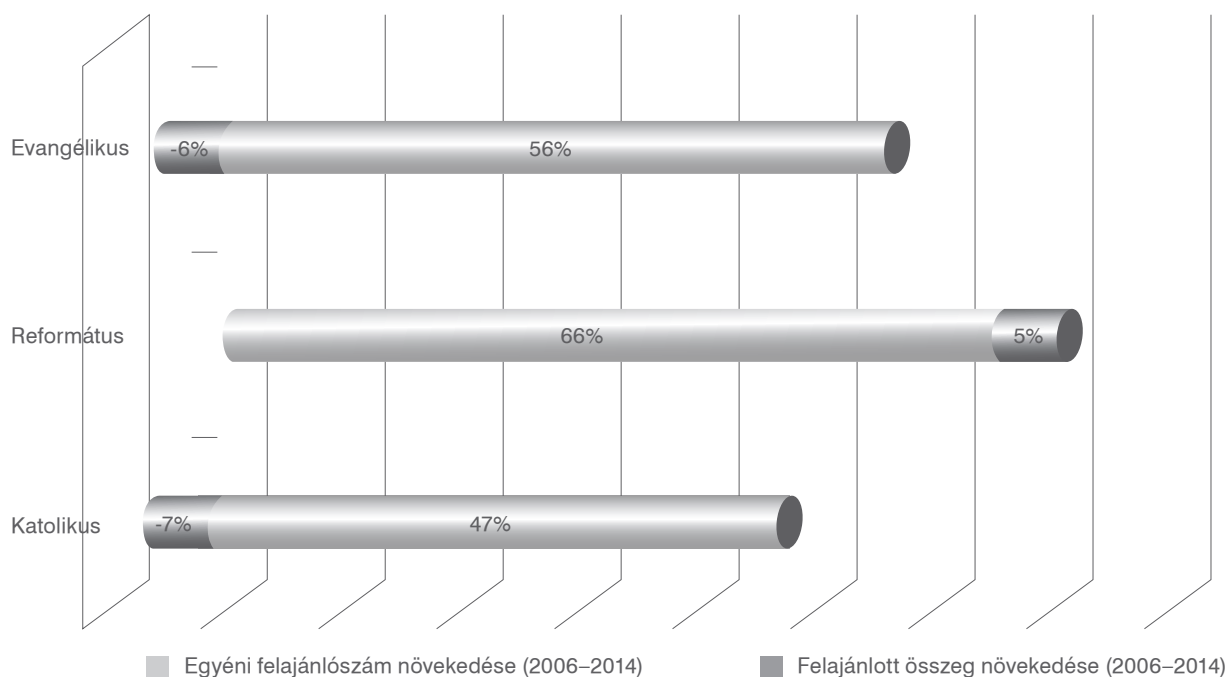
A hirdetőik számára fenti folyamatot általában szakmai ügynökségek végzik. Az MRE kommunikációjának kialakítása az elmúlt években „In-House” történt, azaz az MRE Zsinati Hivatalában működő Kommunikációs Szolgálat belső munkatársai dolgoztak a kampányokon. A belső ügynökségi rendszer kialakítására azért volt szükség, mert megítélésünk szerint a világi médiaügynökségek nem rendelkeznek az egyházi kommunikáció megkívánta ismeretekkel, érzékenységgel, illetve stratégiai célunk volt, hogy az egyszázalékos kommunikáció eredményeit az folyamatosan növelni tudta az SZJA egyszázalékos felajánlóinak számát. A 2014-es visszaesés mértéke egy új stratégia kialakítására kötelezi az MRE-t, illetve a Kommunikációs Szolgálatot. Az új stratégia kialakításának tervét a 2006–2014-as beszámoló után közöljük.

Eredmények (2007–2014)

A jelenlegi szakmai vezetéssel és stratégiával a Kommunikációs Szolgálat 2006 óta szervezi az 1%-os kampányokat.

Égyéni felajánlók számának alakulása (2001–2014). Forrás: apeh.hu

Az egyéni felajánlók számának és a felajánlott összeg növekedése a történelmi egyházakban (2006–2014).

Forrás: apeh.hu

Költség és nagyságrendi megtérülés (2007–2014)

Év	Kampányköltség	Felajánlók számának növekedése előző évhez képest	Átlagos „református” felajánlott összeg/fő	Átlagos növekmény a 2007-es növekedésből megtartott és az új belépők révén
2007	20 106 657 Ft	26 207	5 799 Ft	151 974 393 Ft
2008	19 626 996 Ft	13 999	6 002 Ft	241 316 412 Ft
2009	21 455 647 Ft	-508	6 391 Ft	253 709 918 Ft
2010	28 147 090 Ft	22 636	5 825 Ft	363 095 550 Ft
2011	23 949 954 Ft	20 720	4 953 Ft	411 366 462 Ft
2012	10 000 000 Ft	3 497	3 952 Ft	342 049 552 Ft
2013	10 000 000 Ft	21 685	3 882 Ft	420 172 152 Ft
2014	12 700 000 Ft	-21 393	3 801 Ft	230 477 436 Ft

Számítási elv: a 2007-ben belépettek évente megújították a támogatásukat, tehát ők a kiindulási ponthoz képest végig többletként értelmeződnek, akikhez újabb támogatók csatlakoztak.

Költség és megtérülés (2007–2014)

2007–2014	
Teljes kampányköltség	133 286 344 Ft
Teljes átlagos növekmény	2 183 684 439 Ft
Átlagos növekmény a kampányköltség levonása után	2 050 398 095 Ft

Egyszázalékos helyzetelemzés – 2014*A tények röviden*

2014-ben 90 ezerrel kevesebb magyar adófizető támogatta az egyházakat személyi jövedelemadója egyszázalékával. A Magyarországi Református Egyház (MRE) az idei negatív fordulat egyik legnagyobb vesztese, egyházunk, a NAV előzetes tájékoztatása alapján 210 937 felajánlás mellett 801 656 723 Ft-ot gyűjtött. Ez az eredmény azt jelenti, hogy 2014-ben 9,2 százalékkal kevesebben támogatták a református társadalmi szolgálatot, az egyházi költségvetés pedig a százmillió forinttal, 11,1 százalékkal kevesebb egyszázalékos bevétellel számolhat, mint tavaly. (Az egyházfinanszírozási forráscsökkenés az állami kiegészítéssel számolva kétszázmillió forint.)

Az idei negatív eredmény azt is jelenti, hogy a történelmi egyházak vonatkozásában megtört a 2007 óta tartó dinamikus felajánlásszám-növekedési tendencia. Mind a Magyar Katolikus Egyház, mind pedig a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatása a reformátushoz hasonló fogyatkozást szenvedett. A katolikusok felajánlásszáma 10,5, az evangélikusoké 7,7 százalékkal csökkent, ami mindkét egyház esetében 12 százalékos bevételcsökkenést jelent: a katolikus támogatás több mint 300, az evangélikus felajánlás pedig 32 millió forinttal esett vissza. A történelmi egyházak a felajánlásszám tekintetében a 2012-es év szintjére, a felajánlott összeg vonatkozásában pedig a protestáns egyházak a 2006-os, a katolikusok pedig a 2005-ös szintre csökkentek le. Az adófizetők az egyházi felajánlási kalapban található Kiemelt Költségvetési Előirányzatot sem kímélték, a csökkenés, mind a felajánlók számát, mind pedig az összeget tekintve közel azonos, mint a történelmi egyházak esetében. 2014-ben a civilek támogatása kis mértékben, de nőtt Magyarországon. A mintegy 24 000 jogosult szervezetnek 1 882 135 érvényes felajánlás érkezett közel 7,3 milliárd forint értékben.

*Elemzés**A kommunikációval van baj?*

Az egyszázalékos felajánlás bizalmi támogatásként vagy egyfajta modern identitásesszövekként értelmezhető: az egyház szolgálatát, társadalmi munkáját ítélik meg az adófizetők a felajánlással. Ahogy korábban is jeleztük, a kommunikáció ebben az összefüggésben (és a jelenlegi költségvetéssel) nem tudja alakítani csak befolyásolni a trendeket. A korábbi pozitív, emelkedő támogatottságot biztosító környezetben a kommunikációs stratégia változtatása nem volt indokolt, minden évben korrigálni, fejleszteni kellett, amit meg is tettünk. Az elmúlt „hét bő esztendőben” (2007–2013) az MRE kommunikációjával sikerült bizonyíthatóan az általános növekedési tendenciából a legjobbak között profitalnunk, nemcsak a történelmi egyházak, hanem a kiségyházak viszonylatában is. A kommunikáció alapvető felelőssége a csökkenéssel kapcsolatban azért is kizárható, mert a három nagy történelmi egyház az eltérő üzenet, költségvetés és stratégia ellenére közel ugyanitt csökkent, tehát a fogyatkozás okai mélyebb összefüggések felé mutatnak.

Mi történt?

2014-ben a hét éve tartó emelkedés akadt meg drasztikus mértékben és mivel az egyszázalékos felajánlások számának alakulását az egyházfinanszírozás mellett helyesen közvetlen társadalmi visszajelzésként értékeltük, az eredményt elfordulásként értelmezhetjük az

1. egész egyházi-kormányzati (kiemelt költségvetési előirányzat) csomagtól,
2. a történelmi egyházaktól,
3. és ezeken belül az MRE-től.

Ebben a vonatkozásban felmerül annak a lehetősége, hogy a történelmi egyházaktól való elfordulás egy nem elkötelezett, de korábban szimpatizáló, pártoló társadalmi csoport válasza. Az elfordulás ebben az esetben büntetés lehet az egyházak és/vagy a református egyház társadalmi megnyilvánulásai kapcsán. A negatív reakció oka lehet

1. az egyház és az állam viszonya kapcsán a külön megegyezésekkel létrejövő egyházi támogatások vagy az állami szervezésben létrejövő hittanoktatás negatív megítélése,
2. vagy a református egyház megítélése kapcsán ifj. Hegedűs Loránt szélsőséges megnyilvánulásai és a közvélemény szerinti elégtelen kezelése.

Mit tegyünk?

A legnagyobb nehézséget az okozza, hogy jelenleg bizonytalan, hogy az ideai eredmény

1. egy technikai okokra visszavezethető visszaesés
2. vagy pedig egy negatív tendencia kezdete.

Kommunikációs szempontból az első következtetés az, hogy a 2014-es eredmények fényében a korábbi stratégia mentén haladni tovább nem kielégítő megoldás, reagálnunk kell.

Pesszimista értékelés alapján felmerülhet, hogy az MRE 2015-ben ne kommunikáljon, hiszen kampányával nem tudja döntő mértékben befolyásolni a felajánlatszám alakulását. E kényelmes megoldással szemben több érvet is fel lehet hozni:

1. Az eddigi kommunikációs irány hatásában képes volt a pozitív tendenciákat felerősíteni, így kézenfekvőnek tűnik, hogy valamilyen mértékben a negatív tendenciák tompítására is alkalmas.
2. A nem kommunikáció is kommunikáció, a visszavonulás, még ha belül racionálisan indokolható is, kifelé cinikus magatartásnak hathat.
3. A református egyszázalékos üzenet (márka) visszavonásával az eddigi kommunikációs befektetéseinkről és eredményeinkről is lemondunk, ami konkrét károkozást jelent.

Ebben a helyzetben az MRE alapvető célja a pontos helyzetértékelés és az erre reagáló új egyszázalékos stratégia megalkotása.

A stratégiaalkotás elemei:

1. Közvélemény-kutatási anyag összeállítása, megrendelése és elemzése. A kutatásnak ki kell térnie az egyszázalékos felajánlás elmulasztásának okára, az egyházi egyszázalék megítélésére, az esetleges elfordulás okára stb. A kutatási anyag összeállítását és az ajánlatok bekérését szakértők bevonásával a Kommunikációs Szolgálat végzi.
2. A rendelkezésünkre álló tapasztalatok alapján felmerülhet egy ökumenikus összefogással létrejövő kampány lehetősége is. Ezt indokolhatja, hogy a „hét bő esztendő” (2007–2013) legnagyobb növekedését 2007 és 2008-ban könyvelhettük el. Ezekben az években a saját kampányunk mellett egy közös katolikus, evangélikus, református üzenet is segítette a gyűjtést. (Az ökumenikus összefogás egyébként az összes résztvevő számára az elmúlt évek legnagyobb növekedését hozta.)
  - a) Az ökumenikus kampány lehetősége ugyanakkor csak komplex szakmai elvek érvényesülése mellett érdemes a megfontolásra. Ezek az elvek pedig:
Az ökumenikus kampány esetében is a kutatási eredményeinkre alapozzuk a stratégiát.
  - b) Az egyházpolitikai megállapodással együtt a stratégiában (és az üzenetben) is megegyeznek az egyházak (biankó együttműködésbe nem lépünk be).
  - c) Az együttműködés nem áll meg a kampánynál, egyéb közös támogató kommunikációs akciók kísérik a gyűjtést. Például az együttműködéssel párhuzamosan az egyszázalékos rendszer (vagy alternatívájának) átláthatósága, és általában a kiszámíthatóság kérdése közös téma lesz.

Mivel fenti elvek teljesülése a katolikus egyház részvétele mellett több mint kérdéses, ezért a protestáns; református-evangélikus tengelyen létrejövő kampány lehetőségével is foglalkozni kell.

Szervezeti kommunikáció

Az szervezeti kommunikáció szakmai definíciója szerint az MRE közéleti megjelenéséért és jó megítéléséért felel. Feladata, hogy az egyházban történő események könnyen elérhetően, magas kommunikációs színvonalon jelenjenek meg egyházon belül és a világban. Az szervezeti kommunikációt más néven szervezeti kommunikációnak is nevezhetjük, ami egyértelműen a belső kommunikációra utal. Ebben a jelentésében a hatékony egyházszerkezeti működés támogatása és megvalósítása a feladat.

Az MRE Zsinati Hivatalában működő Kommunikációs Szolgálat az szervezeti kommunikáció területén a Zsinat, a közegyház és az elnökség kommunikációjáért felel, illetve azon országos projektek támogatásáért, amelyeknek itt szerveződnek, de céljukban és tartalmaikban az egész református közösséget, illetve az egyház és a nemzeti, társadalmi közösség kapcsolatát érintik, ide értve a nemzetközi megjelenést is. A Kommunikációs Szolgálat a fenti stratégiai célok megvalósítása érdekében koordinátorként vesz részt a közegyházi fenntartású médiumok munkájában (Reformátusok Lapja, Confessio, közszolgálati rádiós és televíziós tartalmak).

Szakmai elveink alapján a szervezeti kommunikáció feladatának tekintettük az egyházunkhoz jobban vagy kevésbé kötődő, „idefigyelő” reformátusságot tömörítő egyházi közélet építését.

A 2008–2014-es ciklusban a Kommunikációs Szolgálat a fenti területeken a következő fejlesztéseket vitte véghez.

Zsinat

Az MRE Zsinata mellett, hogy egyházunk törvényhozó és legfőbb intézkedő testülete, megítélésünk szerint a református közélet fontos szereplője, szervezője is egyben. Éppen ezért a Kommunikációs Szolgálat 2010. november 18-tól kezdődően a zsinati üléseket az internet adta lehetőséggel élve élőben közvetíti, szolgálva ezzel a református egyházi demokrácia elvének gyakorlati megvalósítását. Az érdeklődők közvetlen bevonása mellett, az egyházi közösség számára készített részletes írásos összefoglalók is a Zsinat munkájának követhetőségét, a hatalomgyakorlás átláthatóságát, számon kérhetőségét szolgálják.

A Zsinat munkáját ezeken kívül a Kommunikációs Szolgálat háttéranyagok, tanulmányok, prezentációk készítésével támogatta. Ezek közül a legnagyobb a 2011. szeptember 28–29-én tartott, az egyházi megújulás célját zászlóra tűző Tematikus Zsinat bevezető előadásának elkészítése volt.

Közegyház

Reformatus.hu

A közegyházi honlap elmúlt négy és fél évben koncepcionális, tartalmi és formai átalakuláson ment át. A külsőt és szerkezetet tekintve egy letisztult – ha ezen a téren tudunk ilyenről beszélni –, protestáns, tartalomközpontú portálstruktúra kialakítására törekedtünk. A legújabb internetes felhasználási szokásokat követve a címlap szerepét és súlyát növeltük, hogy lehetőleg már itt elérhetővé váljanak a legaktuálisabb tartalmak.

A honlap formai-tartalmi átalakítása reagálni kívánt a református tartalomszolgáltatásban, intézményi kommunikációban végbement változásokra is: az egyházkerületek, más területekhez hasonlóan, itt is az egyre nagyobb önállóságra törekedtek, így saját internetes felületeik fejlesztésére, működtetésére egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek. A reformatus.hu ennek fényében tovább erősítette azt, hogy a közegyházi honlap szerepét kell betöltenie. Ez többek között azt jelentette, hogy a korábbi gyakorlatot megváltoztatva a gyülekezeti és regionális híreket már nem saját szerkesztésben közöljük, hiszen ez közmegegyezés alapján az egyházkerületi honlapok profilja. A megújult reformatus.hu három hasábos címlapját felosztva éppen ezért a bal oldali harmadot teljes egészében az egyházkerületek és a nagyobb egyházi intézményeknek adtuk át. Az itt megjelenő tartalmak tehát nemcsak a kisközösségi hírek publikálásának felülete, hanem közvetlen csatorna is egyben a református tartalmak felé, hiszen ide kattintva az olvasó közvetlenül az egyházkerületek és az intézmények honlapjára jut.

Az volt a koncepciónk, hogy a reformatus.hu-nak, a közegyházi kommunikáció megvalósítása mellett egyfajta gyűjtőoldalként is kell funkcionálnia, hogy a belülről és kívülről érkező látogatók egyaránt képet és bevezetést kapjanak arról, mit jelent a református kifejezés, hogy néz ki az egyház felépítése, milyen tartalmakat találhatnak itt, végül, de nem utolsó sorban, hogy azokhoz is szólni tudjunk, akik Istent keresik ezen az oldalon.

Ez a törekvésünk felemás módon valósult meg. A legnagyobb tartalmi fejlesztés, a „Református A–Z”, amely katekizmus formájában vette végig a legalapvetőbb ismereteket egyházunkról, a református tanításról, sajnos,

nem tudott kiélesedni az oldalon. Az anyag eredeti koncepció szerinti publikálása meghiúsult, mert a kezdeményezést kritikusán fogadókkal egyrészt nem tudtuk megértetni, mi lenne egy ilyen katekizmus funkciója, másrészt olyan komplex igényeket fogalmaztak meg a publikálandó anyaggal kapcsolatban, amely nemhogy ennek a műfajnak, de a közösség avatott irányítóinak képességeit és lehetőségeit is meghaladták.

A reformatus.hu tartalmilag a szervezeti kommunikáció és a közösséget érintő történések bemutatása mellett egyértelműen felvállalta egy újfajta református belső nyilvánosság munkálását. Ennek egyik terepe az átláthatóság, az egyházban élők, dolgozók számára a fontos információkhoz való hatékonyabb hozzáférés biztosítása, aminek leglátványosabb, de nem egyetlen eszköze a zsinati ülészakok élőképes és folyamatosan frissülő, szöveges közvetítése. A nyilvánosság ilyen megteremtése, ha kezdetben okozhatott is idegenkedést, a zsinati ciklusra elfogadottá vált.

Emellett a reformatus.hu tudatosan felvállalta, hogy – az önmagunkról vállveregető módon történő beszélés mellett, az egyháziasság kereteit nem átlépve – tabuként kezelt, elhallgatott témákkal is foglalkozzon, vagy konfliktusos megszólalásokat is közöljön. E törekvésünk több kritikát is kapott, de helyreigazításra, visszakozásra egyetlen esetben sem kényszerültünk.

Összességében elmondható, hogy a reformatus.hu alapvető koncepcionális változáson esett át az elmúlt években és a korábbinál erőteljesebben kívánja betölteni közegyházi kommunikációs szerepét. (Csepregi János Botond, reformatus.hu főszerkesztő)

Honlapfejlesztések

A modern kommunikációs kihívások, a közegyházi kommunikáció akció jellege (számos, időben, térben szétosztott, funkciójukban és jelentőségükben eltérő, de önmagukban kiemeltnek tekintett esemény, üzenet összessége), illetve a Zsinathoz kötődő intézmények, szervezetek, kezdeményezések mennyisége miatt a Kommunikációs Szolgálat stratégiai fontosságú feladata lett az internetes rendszerfejlesztés. A reformatus.hu rendszerét úgy alakítottuk ki, hogy a fent részletezett honlapfejlesztési igényeket is ki tudja szolgálni. A közegyházi szolgáltatás révén viszonylag rövid átfutással, a szervezetek számára ingyenesen elérhető weboldalakat készítettünk.

A Kommunikációs Szolgálat fenti szolgáltatása révén a reformatus.hu weboldal motorjával a következő oldalakat készítettük el:

- Református Közéleti és Kulturális Központ (rkkk.reformatus.hu)
- Cigánymisszió (ciganymisszio.reformatus.hu)
- Ökogyülekezet (okogyulekezet.hu)
- MRE Doktorok Kollégiuma (dc.reformatus.hu)
- MRE közös beszerzési honlapja (flotta.reformatus.hu)

A reformatus.hu oldal szerkezete és motorja a fenti közvetlen modulációk mellett a Szlovákiai Református Keresztény Egyház megújult honlapjának is alapja lett (reformata.sk), ahogy a Református Ifjúsági Találkozó honlapjainak (csillag.reformatus.hu) fejlesztésében is oroszlánrészt vállalt.

A szervezeti kommunikáció honlapfejlesztési programjába tartozik még az egységesült Magyar Református Egyház történetét, törekvéseit és aktualitásait bemutató, többször átalakított honlap is (majus22.org).

Éves jelentés, bemutatkozó kiadványok

A bevezetőben adott definíció alapján a szervezeti kommunikációnak feladata, hogy egyházunk működéséről, a benne zajló programokról, gazdálkodásáról, a társadalmi, állami szereplőkkel tartott kapcsolatáról retrospektív módon is beszámoljon. Ezt a célt szolgálja a már az előző zsinati ciklusban, 2004-től megjelenő hivatalos *Éves jelentés* kiadvány, amely alapvetően a külső célcsoportok, intézmények számára az átláthatóság megteremtése céljából foglalja össze az adott év legfontosabb eseményeit. A 2008–2014-es ciklusban a kiadvány formailag jelentős változáson ment keresztül, megjelenésében szándékunk szerint a felhasználói igényekhez alkalmazkodva jelentős mértékben professzionalizálódott.

Az MRE magyarországi jelenlétét bemutató *Éves jelentés* kiadvány mellett a Kommunikációs Szolgálat az egységes Magyar Református Egyház küldetését és munkáját támogatva 2014-ben elkészítette a *Magyar Reformátusok a Kárpát-medencében és a nagyvilágban* című bemutatkozó anyagot. A kiadvány a Kárpát-medencében és a diaszpórákban élő reformátusság egységének történeti, szervezeti bemutatása mellett küldetéséről is beszél.

Nemzetközi szervezeti kommunikáció

Egyházunk nemcsak magyarországi vagy Kárpát-medencei kitekintésben értelmezhető, az MRE több fórumon képviseltetve magát tagja a keresztyén világközösségnek is. A Kommunikációs Szolgálat éppen ezért a szervezeti reprezentációs munka részének tekinti a nemzetközi kommunikációs anyagok elkészítését, a nemzetközi térben történő hatékony megjelenésének kialakítását.

A fenti célok megvalósításának érdekében a megújult reformatus.hu oldalon értelemszerűen külön angol nyelvű aloldalt hoztunk létre, a Kommunikációs Szolgálat szakmai támogatásával megújult a 2009 óta megjelenő angol nyelvű éves jelentés (*Annual Report*), illetve a *Magyar Reformátusok a Kárpát-medencében és a nagyvilágban* című kiadvány a magyar nyelvű változattal egy időben angol és német nyelven is megjelent (a német nyelvű változat egyelőre nem került nyomdába).

Egyházunk nemzetközi megjelenésében a ciklus legnagyobb kommunikációs kihívását a 2013. május 02–05. között megrendezésre került Kirchentagon, a német protestáns egyházi gyűlésen az MRE pavilon felépítése, illetve a kapcsolódó kommunikációs eszközök elkészítése jelentette. Az MRE standjához teljesen egyedi, *Ost in West* (Kelet a nyugaton) fősort tartalmazó arculatot terveztünk, amely egységesen, mind a pavilon megjelenésében, a szintén teljesen egyedi, „plakátkönyv” jellegű szóróanyagban, a standban vetített filmek kísérő elemeiben, az erre az alkalomra készült installáció részét képező érintőképernyős monitoron (touchscreen), mind pedig az egyházunkat bemutató honlapon (reformatus.hu/kirchentag2013/) megjelenve komplex és figyelemfelkeltő megjelenést biztosított egyházunk számára. Az MRE a rendezvény során és azt követően is számos elismerésben részesült a kommunikációs eszközök kapcsán.

Szervezeti kommunikációs kampányok

A kampány megjelölés itt is egy olyan akciót jelöl, amely közvetlenül a fenntartó intézmény érdekeit szolgálja, kommunikációs eszközök által (alapvetően a médiában) valósul meg. 2011-ben népszámlálásra került sor Magyarországon, amelynek keretében a kérdőív tartalmazta ezt a kérdést is: Milyen vallási közösséghez, felekezetekhez tartozónak érzi magát? Itt nem részletezendő, de nyilvánvaló okok miatt egyházunk, mint intézmény számára komoly tétje volt, hány magyar állampolgár vallja magát reformátusnak.

A Kommunikációs Szolgálat – jóllehet semmilyen költségkerettel nem rendelkezett a kampány indításához, illetve tisztaban volt azzal, hogy a népszámlálási tendenciákat kommunikációs eszközökkel komolyan nem tudta befolyásolni – egy honlapot készített és terjesztett, ahol a tájékoztató anyagok mellett ismert közéleti szereplők, művészek beszéltek református identitásukról, illetve a fiatalabb célcsoportok számára egy humorosnak szánt, a közösségi internetes felületeken terjedő identitás tesztet készített. A külső célcsoportok megszólítása mellett körlevél kiküldésével, templomi plakátok készítésével az egyháztagokat is mozgósítani igyekeztünk.

Ugyanebbe a vonulatba tartozik a 2013-ban bevezetésre került kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatás kapcsán készített református hittankampány (*Biblia, műveltség, élmény*), aminek keretein belül a Kommunikációs Szolgálat igyekezett mind a belső, a gyülekezeteket, hittanokat és lelkészeket tájékoztató, mind pedig a külső célcsoportot, a szülőket, gyermekeket megszólító kommunikációs kampányt összeállítani. Ennek során a reformatus.hu oldalon az egyházi érintettek számára publikáltuk azt a részletes szakmai anyagot, ami a hittanoktatás szervezése kapcsán felmerülő törvényi, szakmai és technikai információkat tartalmazta (reformatus.hu/gyik/hittan/). Emellett elkészült egy oldal (hittan.info), ahol szintén kis katekizmus formájában a szülőknél felmerülő gyakori kérdésekre adtunk kimerítő és őszinte válaszokat, bemutattuk a református hittanóra témáit, követelményeit, illetve kisfilmekkel vezettük be az érdeklődőket a református hittanórák világába. Ezekon felül a Kommunikációs Szolgálat gondozásában templomokba és iskolákba szánt plakátok, szórólapok, a szülői értekezletekre szánt bemutatkozó prezentációk is publikációra kerültek. 2014-ben a hittan.info oldal külső megjelenésében megújult, tartalmában frissült, ezzel együtt ebben az évben új plakát is készült a kampány számára.

Kommunikációs központ

Végül, de nem utolsó sorban szólnunk kell a szervezeti kommunikáció alapjának tekinthető „operátori” feladatokról, ami a Kommunikációs Szolgálat kevésbé látványos, de stratégiai feladatát jelenti. Ennek során a kommunikacio@reformatus.hu címen keresztül állandó tartalmi kapcsolatot tartunk fel külső és belső intézményekkel, egyházakkal, állami szervekkel, de magánszemélyekkel; egyháztagokkal és kívülről érkezőkkel egyaránt, illetve kiemelten fontos feladatunk a sajtómegkeresések kezelése, illetve a közélet monitorozása, az MRE-t érintő események, vélemények kezelése. Fentiekből következően a Kommunikációs Szolgálat állandó feladata a sajtóanyagok, nyilatkozatok, esetenként beszédek, előadások szövegezése, prezentációk készítése.

A szervezeti kommunikáció tanulságai

Az MRE kommunikációjának leggyengébb pontja a szervezeti kommunikáció, ezen belül is a belső információs hálózat szinte teljes hiánya.

A közegyház szervezeti kommunikációja jelenleg két fővel dolgozik, ami a szervezet intézményi és társadalmi méretét tekintve a külső és belső megkeresések kiszolgálásához is kevés, a mára szakmai minimum követelményként megfogalmazódó proaktív, kezdeményező szervezeti kommunikációra a többi terület kezelése mellett semmi esély sincs.

Egyházunkban ki kell építeni egy belső információs rendszert, mert ennek hiányában nemcsak a belső kommunikáció, de tulajdonképpen a szervezeti működtetés is ellehetetlenül. Ennek az információs rendszernek szakmai alapokon kell kiépülnie és működnie, amely rendszer szerkezetében eltér a jelenlegi fokozatos egyházi területi struktúrától.

Missziói kommunikáció

A misszióban ható, cselekvő egyház evangéliumi parancsát követve, illetve a marketing- és intézményi kommunikációs tapasztalatait felhasználva a Kommunikációs Szolgálat önkéntes szakmai feladatának tekintette, hogy a közegyházi kommunikáció keretein belül kísérleti, úgynevezett „missziói üzeneteket” alakítson ki. Ennek során szándékaink szerint az egyházat nem ismerő vagy éppenséggel velünk szemben negatív előértelemmel rendelkező vagy közömbös embereket kívántunk megszólítani. 2012 karácsonyán és 2013-ban a missziói kommunikáció kialakítása volt tulajdonképpen a legnagyobb szakmai kihívás a Kommunikációs Szolgálat számára, hiszen egy rendkívül tagolt, zajos médiatérben kellett kialakítani egy karakteres, a termékkommunikációs ízlésen keresztül is megközelíthető, de attól szándékában és minőségében különböző üzenetet. A missziói célok mellett másodlagos elvárások is megfogalmazódtak az új kommunikációs formával szemben. Azt gondoljuk ugyanis, hogy az egész egyházi kommunikációt teszi hitelesebbé a keresztyén ünnepkörök kapcsán megfogalmazott, saját belső értékeinken alapuló kommunikáció, amely az egyházat nemcsak egy társadalmi támogatást kérő (1%), a közéleti struktúrában mozgó (pl. állam-egyház kapcsolatok), liturgiai életében a széles társadalmi rétegek nézőpontjából véve távol lévő szervezetként jeleníti meg, hanem olyan erőként, amely képes az egyes embert személyesen, a maga létezésében is megszólítani.

2012 Karácsony: Fiú!

A 2012-es karácsonyi kampány célja a misszió, az úgynevezett aktív társadalmi célcsoportokat (ESOMAR ABC) elérő kommunikációt terveztünk, amely innovációs minősége miatt nemzetközi szinten is működik. A rendelkezésünkre álló kutatási anyagok, tapasztalatok alapján tudtuk, ez a célcsoport szinte minden paraméterében (médiahasználatról az érték- és attitűd beállítottságig) eltér a templomba járóktól. A célunk mégis az volt, hogy ebben a közegben, ezen a nyelven, a tömegkommunikáció eszközeivel (videó, honlap, marketingkampány) kifejezzük és közel vigyük az egyház, a Biblia üzenetét a Karácsonyról.

A koncepció alapvetően teológiai természetű volt, a karácsonyi eseményekről, az „ott és akkor”-ról egy parafrázis segítségével levettük a népi, polgári, egyházi, kereskedelmi stb. hagyományrétegeket és a betlehemi események mai környezetben játszódó bemutatásával „itt és most”, testközelbe hoztuk, hogyan és miért lett Isten emberré, illetve miről is szól a Karácsony.

A Fiú! kampány százezres közönséget teremtett magának és amellet, hogy missziós céljában, a „kívülállók” megszólításában is korábban nem tapasztalt eredményt ért el, a református, de a magyar és a nemzetközi ökumenikus egyházi térben is komoly visszhangot váltott ki.

2013 Húsvét: Ti vagytok erre a tanúk

Mivel ez az időszak átfedésben volt a kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatás bevezetésével, a missziói üzenet környezetétől az iskolát választottuk, gyermekek beszéltek, tanúskodtak a feltámadásról. A képes, videós üzenet közvetítéséhez egyedi oldal készült reformatus.hu/husvet/ címen. A weboldal háttérben portréképek és a húsvéti ünnepkört jellemző fogalmak váltakoznak, pl.: gyöngédség, vereség, fegyverek, szomjúság, tanítás,

aggodalom, győzelem. Az ezen az oldalon elhelyezett hirdetések, kapcsolódva a párhuzamosan futó szervezeti (református hittanoktatás) és egyszázalékos kampányhoz, a hittanoktatás népszerűsítése, illetve a gyűjtőkampány felé terelte a látogatókat.

A reformatus.hu weboldalon a Virágvasárnaptól Húsvét hétfőig tartó időszakban minden nap megjelent egy ünnepi témájú írás Visky András tollából. Az írásokat az internetes közösségi oldalakon hirdettük.

2013 Pünkösd: A mi nyelvünkön beszélnek

Ebben a kampányban (reformatus.hu/punkosd2013/) a szabadság és az önállóság képességének bemutatását tűztük ki célunknak. Olyan társadalmi szolgálatokat, gyülekezeteket, emberi utakat mutattunk be, ahol egy valós, kilátástalannak tűnő helyzetben a pünkösti ajándék, Isten Szentlelkének felszabadító, irányba állító képessége mindenki számára látható, tapasztalható változást hozott. A kampány jelmondata egyszerre utal Pünkösd nyelveken szóló csodájára, illetve a hitelességre, amit az adott szolgálatok közvetítenek a befogadók számára. A kampányhoz készült weboldalon található videók olyan társadalmi kérdésekkel foglalkoznak, mint például a romák és egyéb kisebbségek helyzetének megoldása, a hallássérült és egyéb fogyatékkal élők támogatása, egy gyilkos ember elfogadása és a menekültek megsegítése.

2014 Húsvét, Pünkösd: Bibliajarat (A Biblia mindenkié)

Ezt a kampányt a Kommunikációs Szolgálat, a Bibliatársulat és a Kálvin Kiadó közösen jegyezte. Feladatunk az volt, hogy az ekkor megjelenő revideált újfordítású Szentírást, illetve magát a bibliaolvasást népszerűsítsük. A kampány legfőbb érdeme az volt, hogy a Biblia szövegét a nyomtatott könyvformán kívül az összes korszerű adathordozón történő megjelenésre alkalmassá tettük. A *bibliajarat.hu* gyűjtőoldalon keresztül a látogatók egy megújult, korszerű webes felületen (abibliamindenkie.hu) elérhető és letölthető mobiltelefonos applikáció segítségével (YouVersion), illetve elektronikus könyv (ebook) formában olvashatják ezentúl Isten igéjét. Az egyházi ünnepköröket érintve elkészült három filmalkotás, amik mai környezetben egy-egy bibliai ígét aktualizálnak úgy, hogy végül a három történet összekapcsolódik. A filmeket a YouTube videómegosztó-rendszeren keresztül népszerűsítettük, illetve a kampány támogatására létrejött egy Facebook oldal (facebook.com/bibliajarat), ahol bibliai ígék, aktualitások megosztása révén népszerűsítjük a bibliaolvasást.

A missziói kommunikáció tanulságai

A missziói kommunikáció bevezetőben is jelzett kísérleti jellege miatt az elvégzett munka ismertetése mellett röviden érdemes beszélni a területen szerzett tapasztalatokról.

1. A Kommunikációs Szolgálat szakmai álláspontja szerint a fenti kampányok eredményei azt bizonyítják, hogy az MRE képes lehet a médiaterbe tartósan behatolva értékelvű üzenetekkel felkelteni az emberek érdeklődését Isten igéje számára, illetve ez a fajta kommunikáció másodlagos eredményként képes kapcsolatot teremteni vagy éppen kedvezően befolyásolni az MRE megítélését a társadalom eleddig teljesen távoli, eleddig megszólíthatatlannak tűnő szegmenseiben is.
2. A missziói kommunikáció fejlődésének legnagyobb akadálya, hogy egyházunk bizonytalan vagy éppen generációs jellemzők mentén megosztott a kezdeményezés megítélése kapcsán, ebből következően az MRE-ben nincs felismert, elfogadott stratégiai igény erre a megjelenési formára. Ennek hiányában a Kommunikációs Szolgálat által készített üzenetek, kampányok akármilyen vélt vagy valós szakmai hozzáadott értékkel rendelkeznek is, korlátosak, céljuk bizonytalan, mert a missziói üzenetek a befogadók számára nem vezethetnek el az egyházzal való találkozáshoz.

Fentiek alapján a Kommunikációs Szolgálat a következő zsinati ciklusban szolgáló Kommunikációs Bizottság számára feladatként ajánlja a missziói kommunikáció eredményeinek értékelését, a műfaj fejlesztési lehetőségeinek megvizsgálását, illetve ezen felismerések kommunikálását a Zsinat és az egyházvezetés irányába.

Pásztory Ádám
MRE Kommunikációs Szolgálat
kommunikációs igazgató

Zsinati fenntartású médiumok beszámolója

Confessio

A Magyarországi Református Egyház periodikája a *Confessio*, évente négy alkalommal jelenik meg. Története közel 4 évtizedes, a Zsinat 1977-ben alapította. Kezdetben 5 000, jelenleg 700 példányban jelenik meg.

A *Confessio* mint réteglap a magyar református humán és reál értelmiséghez, az egyházközségek lelkipásztoraihoz és presbitereihez, és mindazokhoz szól, akik teológiai, természet- és társadalomtudományi, művelődési, művészeti, oktatási, szociális és egyháztársadalmi kérdésekben érdeklődnek a református módon gondolkodók véleménye iránt. Akikhez eljut a *Confessio* és olvassák, azoktól pozitív visszajelzések érkeznek. Különös öröm számunkra, hogy nem csak reformátusok ismerik és olvassák kiadványunkat.

A folyóirat helyzete

A *Confessio*t a Kálvin János Kiadó adja ki. A kiadás költségeihez a ciklus során több évben támogatást nyertünk el az NK pályázatán. A Kiadó a lap terjesztője is; lapszámonkénti ára 1 300 Ft. Az árbevétel messze nem fedezi a lapkiadás és -terjesztés költségeit, a Kiadónál jelentős veszteségként jelentkezik. Az előfizetések száma csökken, részben az olvasási szokások megváltozásának köszönhetően – a nyomtatott sajtó mindenütt háttérbe szorult –, részben a gazdasági helyzet miatt.

Szerkesztési törekvéseink

A folyóirat egy részének terjedelmét egy-egy időszerű témának szenteljük évek óta. Ezeket az írásokat a *Téma* c. rovatban adjuk közre. Továbbra is arra törekszünk, hogy kiadványunk

- időszerű (közérdekű, egyházunkban történő, egyházunkat is érintő témákat járunk körül, pl. felelősségünk a teremtett világért; úton a választások felé: hogyan dönt a keresztyén ember; magyar életkérdések – református válaszok),
- érdekes, olyan olvasók számára is, akik nem kötődnek szorosan egyházunkhoz,
- olvasmányos, azaz könnyen érthető, de színvonalas legyen.

Változás az elmúlt évekhez képest

A témához kapcsolódóan ebben az esztendőben minden számban körkérdést intéztünk neves, főleg református értelmiségiekhez és gyülekezeti tagjainkhoz, hogy válaszával még inkább testközelbe hozzuk a témában megfogalmazott problémát.

Új rovatok

Az utóbbi években néhány új belső rovatot vezettünk be. Ilyen a már említett körkérdés, a Beharangozó (felhívás a következő szám témájára), a Kálvin Kiadó legújabb kiadványainak ajánlója, konferencia-beszámoló. Régi-új belső rovatunkban képzőművészettel foglalkozunk.

Szeretnénk zene- és filmkritikákat is közölni a belső rovatban, de egyre kevesebb református szakembereink között a hadra fogható.

Csoma Áron
felelős szerkesztő

Televízió

Az elmúlt hat évben a műsorsáv tekintetében a legnagyobb változás az ismétlések M2-ről a Duna World televíziós csatornára történő áthelyezése volt. A szerződésben garantált műsoridő lényegében nem változott. Munkarendünk azonban sokkal szorosabb, racionalizáltabb lett, ennek ellenére minden, az egyházunk életét érintő fontos eseményen jelen vagyunk. Előrelépés van a határon túli forgatások tekintetében, így folytatni tudtuk a Kárpát-medencei egyháztestek életét bemutató sorozatunkat.

Református magazin

A kéthetente jelentkező Magazinban négy-öt eseményről számolunk be, műsoronként egy(!) forgatási kapacitással. Vidéki forgatási anyagokat helyi városi televízióktól rendelünk, melyek aránya a műsorban eléri az 50%-ot. A rendelés lehetővé teszi, hogy akár rövid határidőn belül, műsorok készülhessenek az eseményekről (pl.: Debrecenben a Lenz telepi templom szentelése, volt jugoszláviai lelkészek találkozója stb.). A saját kapacitást a legjelentősebb események rögzítésére szánjuk (pl: REND, Protestáns Gála, Református Szeretetszolgálat munkája stb.).

Törekszünk arra, hogy a Magazin mind tartalmában, mind képi világában reális és vonzó képet közvetítsen Egyházunk életéről.

Istentisztelet közvetítések

Az Elnökségi Tanács dönt az istentisztelet közvetítések helyszínéről. Az időpont és a helyszín a többi egyház és felekezet között kialakult műsoridő arányok figyelembe vételével kerül meghatározásra a szerkesztőségben.

Portrék

Az elmúlt hat évben portrék készültek többek között Steinbach Józsefről, Csomós Józsefről, Écsy Gyöngyiről, Ábrám Tiborról, Veres Sándorról, Végh Tamásról, Halász Béláról, az egyházunk mindennapjait meghatározó mintegy harminc személyről.

Hajnali gondolatok

A sorozat elkészítésébe bevontuk a vidéki lelkipásztorokat is. A megszokott és a feladatot professzionálisan ellátó ismertebb lelkész kollégák mellé felsorakoztak számos vidéki gyülekezet lelkipásztorai is (pl.: Debrecen környékéről, Kecskemétről, Dunakanyarból). Emellett teológusokat is igyekszünk megszólaltatni a műsorban.

Ismétlések

Az elmúlt hat évben több mint húsz éves vallási műhely legjobb alkotásait rendre megismételjük, az ismétlések a szerződésben garantált kontingens műsorpercét nem befolyásolják.

Az ismétlések a Duna World csatornán tekinthetők meg világszerte.

*Tislér Géza
szerkesztő*

Rádió

Az elmúlt hat év során minden szerdán (ünnepnapokon is) délután fél kettőkor volt hallható a Tebenned bízunk eleitől fogva című református félóra a Magyar Rádió MR1-Kossuth adóján. Ezen időszak alatt több mint háromszáz adás készült el Fekete Ágnes szerkesztésében.

A Kossuth Rádió adásait elsősorban nem az egyházhoz szorosan kötődő embereknek készítjük. Kimutathatóan az országos aránynak megfelelő felekezeti arányúak a hallgatóink, tehát nem református egyháztagok első sorban. Ennek megfelelően inkább missziói és tájékoztató, ismeretterjesztő jellegű ez az adás.

Az adásban többnyire két-három egymáshoz kapcsolható riport vagy interjú hangzott el. Voltak olyan adásaink is, amikor egy-egy személyt vagy eseményt mutattunk be teljes műsoridőben. Évente 150–200 különböző embert szólaltattunk meg. Rendszeresen beszámoltunk közegyházi eseményekről, konferenciákról, bemutattunk határon inneni és határon túli gyülekezeteket, egyházi intézményeket. A misszió több ágáról beszélgettünk az érintettekkel. Hosszabb sorozatban mutattuk be liturgikus tárgyainkat. Az ismeretterjesztést is feladatunknak

tekintjük, ezért időről időre foglalkoztunk történelmi, pszichológiai, teológiai, neveléstudományi, építészeti kérdésekkel. A kultúra különböző ágai is megjelentek adásainkban. Tudósítottunk kiállításokról, színházi előadásokról, könyvekről. Igyekeztünk az országos érintettségű eseményeken túl mind a négy kerületből arányosan bemutatni embereket, intézményeket.

A beszélgetések között rövid zenei részletek hangoztak el klasszikusoktól és mai egyházzeneiséktől.

Az adásban évente 350–400 közérdeklődésre számot tartó hír hangozott el a négy egyházkerület különböző településeiről, és néhány határon túli eseményt is közzé tettünk.

Az adás végén általában Fekete Ágnes áhítata volt hallható, de régebbi és újabb istentiszteletek részletei is elhangoztak.

Az adás elhangzása után mobil és vezetékes telefonon is tartunk ügyeletet, ahol a hallgatók elmondhatják gondolataikat, kéréseiket. Régebben leginkább az elhangzottakra reagáltak és a hírekben hallott dolgokat akarták pontosítani, az utóbbi időben azonban sokkal több az időigényes hívás, amelyben gondolataikat mondják el, kérdéseiket teszik fel, gyakran lelkipásztori beszélgetéseket folytatunk. Egy-egy adás után átlagosan tíz-tizenöt hívás érkezik. Sokan kérik az elhangzott adást írásban vagy cd-n. Ilyenkor postán küldjük el a kért anyagot. Az elhangzott áhítatokat összegyűjtve 4–6 hetente küldjük el azoknak, akik ezt kérik. Évente növekszik az áhítatokat kérők száma, de az idén kimagaslóan sok új hallgató csatlakozott ehhez a táborhoz.

2014-ben már közel 1 900 elektronikus levelet küldünk ki hetente, amelyben az áhítat található és a honlapunk elérhetősége. (www.tebenedbirtunk.hu) Ezen a honlapon megtalálható az eddigi adások gépelt szövege.

Mivel a közönségszolgálatra ekkora hangsúlyt helyezünk, ez mára gyakorlatilag egy olyan csatorna lett, amin keresztül magát a Református Egyházat érik el az érdeklődők. Tapasztaljuk, hogy egyre többen keresnek meg minket akár adományozással, általános tanbeli kérdéssel kapcsolatosan is. A 2014-es évben eddig 2 300 ilyen ügyintézészt végeztünk el. Ezek vagy telefonon vagy levelek, de mindre egyesével válaszoltunk.

A Reformátusok levele 500. számának alkalmából 2012 tavaszán közönségtalálkozót is szerveztünk.

Karácsony előtt körlevelet szoktuk küldeni azoknak a hallgatóinknak, akikkel az adott évben kapcsolatunk volt. Az elektronikus levelek mellett 250–300 embernek postán küldünk karácsonyi üdvözlőt.

A Kossuth Rádióban nemcsak a hetente elhangzó református félóra jelenik meg, mint a Református Egyház „arca”, hanem az évi 14–15 vasárnapi istentisztelet is. Sok visszajelzést kapunk arról, hogy örömmel hallgatják ezeket az istentiszteleteket az emberek és alkalmanként 5–25 ember kéri, hogy cd-n vagy írásban küldjük el neki az elhangzottakat, amelyet igyekszünk minél gyorsabban teljesíteni. Az istentisztelet közvetítések színvonalának növelése érdekében több kísérletet is tettünk.

*Fekete Ágnes
szerkesztő*

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA MISSZIÓI BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 388/2014.11.13.

A Zsinat a Missziói Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

**A ZSINATI MISSZIÓI BIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA A ZSINAT XIII. CIKLUSÁBAN
(2009–2014) VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL**

*„Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával,
úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és reánk bízta a békéltetés igéjét.
Tehát Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk:
Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel!”*

(2 Kor 5,19–20)

A ciklusra választott vezérige egyházunkat annak a misszióknak a folytatására hívja, melyet Krisztusban Isten maga kezdett el: a megbékéltetés szolgálatára. Miben, hogyan tudta segíteni ebben a hat évben egyházunknak ezt a szolgálatát a Zsinati Missziói Bizottság, hogyan járultak hozzá azok a programok, melyeket támogatott, szervezett, azok a folyamatok, melyek kibontakozását segítette?

Visszatekintésünkben a rövid áttekintést adó bevezető után elemezzük a ciklus elején megcélzott feladatok teljesítését. A dokumentum végén találhatóak a részben önálló, mégis a Missziói Bizottság által támogatott szolgálatok beszámolóit, mint a Cigánymisszió és az Ifjúsági iroda beszámolója.

A Zsinat Missziói Bizottsága tagjai:

- Püski Lajos – elnök – TT
- Brunner Vilmos – DT
- Futó Zoltán – TT
- Illés Dávid – DM
- Mátyás Sándor – TI
- Pintér Elemér – TI
- Török Zoltán – DT
- Veres Sándor – DM

A Missziói Bizottság felügyeletét az Elnökségi Tanács részéről Steinbach József püspök úr látta el, aki nyomon követte a bizottság munkáját.

A Missziói Bizottság titkárai:

2009–2012 P. Tóthné Szakács Zita – missziói irodavezető
2012–2014 Dani Eszter – missziói irodavezető

A Missziói Bizottság évente 3–5 alkalommal ülésezett, melyet a következő táblázatban követhetünk nyomon:

MB ÜLÉS IDEJE	Létszám
2009. március 11. (XIII. Zsinati ciklus missziói bizottságának alakuló ülése)	8 fő tag + 3 fő
2009. április 15.	8 fő tag + 2 fő
2009. május 14.	6 fő tag + 4 fő
2009. október 6.	6 fő tag + 7 fő
2010. március 3.	7 fő tag + 3 fő
2010. május 18.	5 fő tag + 2 fő
2010. december 03.	6 fő tag + 2 fő
2011. február 14–15.	6 fő tag + 2 fő
2011. május 24.	5 fő tag + 1 fő
2011. október 3.	4 fő tag + 1 fő

MB ÜLÉS IDEJE	Létszám
2011. október 12.	5 fő tag+ 2 fő
2011. december 16.	6 fő tag + 2 fő
2012. március 7.	5 fő tag + 4 fő
2012. október 2.	6 fő tag + 2 fő
2013. április 16.	5 fő tag +3 fő
2013. április 24.	6 fő tag + 2 fő
2013. június 20.	6 fő tag+ 2 fő
2013. október 8.	7 fő tag + 3 fő
2014. január 30.	6 fő tag + 5 fő
2014. április 07.	7 fő tag + 2 fő
2014. június 04.	5 fő tag + 3 fő
2014. augusztus 12–13.	6 fő tag + 2 fő
2014. szeptember 10.	6 fő tag + 2 fő

Visszatekintve a ciklus hat évére kettős érzés van bennünk:

Egyrészt elmondhatjuk, hogy haszontalan szolgák voltunk, mert csak azt tettük, ami a kötelességünk. Másrészt viszont a hálaadás, hogy azt tehetjük – néha kicsit ugyan hiányosan –, ami a kötelességünk, és hogy bizonyos területeken terveink feletti dolgok is történhettek.

Beszámolónk könnyebb áttekintése, megértése érdekében a

- *Missziói Bizottság 2009-ben megfogalmazott munkatervének rövidített pontjaira emlékeztetek először.*
- *Másodszor pedig a szárszói tematikus Zsinaton elmondott javaslatainkról szólok.*
- *A Bizottság mindkét megnyilatkozása határozottan egyházunk missziói létének a megerősítését igyekezett segíteni.*
- *Hálaadással említem meg, hogy ez a missziói egyházzól szóló látás az EJB által megfogalmazott vitaanyag alaphangja is.*

Munkatervünkben egyházunk missziói látásának, küldetésének megfogalmazását tartottuk tehát mindenekelőtt a legfontosabbnak, hogy arra tekintettel az alábbi hat területen munkálkodjunk, melyek rövidített változatban a következők voltak:

1. Missziói szempontú, társadalmi-szociológiai-vallásossági elemzést készíteni és az eredményeket is figyelembe véve formálni a missziói stratégiánkat:
  - új gyülekezetek megalakulásának elősegítése missziói lelkészekkel,
  - egyházunk humánpolitikájának átgondolása,
  - cigánymissziós stratégia kidolgozása és népszerűsítése.
2. Az emberek személyes lelki fejlődését – az érdeklődéstől az elkötelezettségig – végigkísérve segíteni (megszólítás, megtérés, megszentelődés, gyülekezetbe tagolódás, szolgálatba bekapcsolódás). Az ilyen egységes missziói gondolkozásmód és gyakorlat erősítése.
3. Gyülekezeti éneklésünk megújításának szorgalmazása, az Énekeskönyvi Bizottság munkájának tanácsolása.
4. Az anyaszentegyház egészében való gondolkozás és cselekvés erősítése, egyházmegyei, kerületi, országos, és az egyetemes magyarság szintjén.
5. A helyi gyülekezetek határain túl nyúló, országos missziói stratégiák megfogalmazása, pl. erősebb evangéliumi tartalmú társadalmi missziók, médiák által, bel- és külmisziói tudat erősítésével.
6. A lelkipásztorok és egyházi munkások lelki-testi egészségének segítése.

A szárszói Zsinaton 2011-ben a Missziói Bizottság tagjaiként nemcsak egyénileg szólaltunk fel, hanem testületileg közösen készülve is elmondtuk észrevételeinket és javaslatainkat, melynek témája és címe: *Gyülekezeteiben él az egyház?*

Nézőpontja: Jövőt építsünk, ne csak a tegnapot őrizzük!

Ennek keretében ott az alábbi hat területre irányítottuk a figyelmet:

1. Közösség és/vagy szervezet? – találjuk meg a helyes arányokat!
2. Lelkészek lelki-testi egészsége.
3. Spiritualitás erősítése.
4. Kommunikáció javításának módjai.
5. Vallásos neveltetést nem kapott emberek megszólítása.
6. Egyházfegyelem: hitvallásosság, sákramentumok, hitelesség.

Javaslataink indoklása:

A múltat igyekszünk szépen ápolni, de keveset merítünk abból a jövő építésére. Az evangélium hirdetésére, emberek megtérésre segítésére és szolgálatba állítására szól az első számú küldetésünk! Minden cselekedetünket a jövő építése kell, hogy meghatározzon. A vallásos neveltetést nem kaptak megszólításától, a valóban élő gyülekezeti közösségek, a sákramentumokkal való élésen át az egyházfegyelemig.

A Missziói Bizottság fent említett két fontos dokumentumát, mint vezérfonalat figyelembe véve az alábbiakban összegezzük részletesebben a ciklus folyamán közösen elvégzett munkánkat.

BESZÁMOLÓ A MISSZIÓI BIZOTTSÁG CIKLUSTERVE ALAPJÁN

I. A ciklus elején a Missziói Bizottság által megfogalmazott 1. cél:

Missziói szempontú, társadalmi-szociológiai-vallásossági elemzést készíteni (meglévőket összesíteni) a magyar társadalomról és az egyházzal. Az eredményeket is figyelembe véve formálni a missziói stratégiánkat.

Megtett lépések:

1. A ciklus ideje alatt elkészült a *MRE cigánymissziós stratégiája*, melyet a Zsinat 2013 őszén, majd a hozzá tartozó cselekvési terveket 2013 tavaszán elfogadott. (<http://ciganymisszio.reformatus.hu/v/73/>) A cigánymissziós stratégia kidolgozásának első lépéseként szociológiai kutatást végeztünk, melyben a gyülekezetek és a cigányság kapcsolatát vizsgáltuk. A majd hétszáz gyülekezetből érkezett válasz eredménye a cigánymissziós stratégiába beépült.
2. Az *Egyház-szociológiai Bizottság* 2014. május, júniusában telefonos lekérdezést végzett 400 gyülekezetben, amit 2014 nyarán 8 gyülekezetben a KRE munkatársai, diákjai által készített mélyinterjúk felmérés követett. Az Egyház-szociológiai Bizottság munkáját aktív együttműködéssel, célmeghatározással, kérdésfelvetésekkel folyamatosan konzultálva támogattuk. Az eredményről, melyre egyházunk missziói munkájának figyelnie kell a következő ciklusban, az Egyház-szociológiai Bizottság külön dokumentumban számol be.
3. Az *MRE missziói stratégiája* megalkotása céljával a Missziói Bizottság egy konzultáció sorozatot kezdeményezett 2013 februárjában. Több munkamegbeszélés után 2013 szeptemberében meghirdettük az *1. Missziói Napot*, ahol 8 műhelycsoportban dolgoztunk. A megbékéltetés szolgálata megkívánja, hogy a kapott örökségért és az egyházunkban működő sokszínű jó gyakorlatért hálát adva, folyamatos megújulásban legyünk, keresve annak eszközeit, amivel egyházunkat, gyülekezeteinket segíteni tudjuk missziói elhívásunk megélésében.
4. 2013 novemberében a Missziói Bizottság a Zsinat elé terjesztette kérését, melyben az MRE missziói stratégiája és a missziói törvénye átgondolására kért felhatalmazást. A *2. Missziói Nap* után 2014 tavaszán *18 konzultációt* szerveztünk azzal a céllal, hogy megfogalmazzuk azokat a javaslatokat, melyet széleskörű egyházi párbeszéd után 2014 őszén az EJB és az Missziói Bizottság közösen terjeszt a Zsinat elé. Az együttműködésben kiforrálódott közös dokumentum a „Párbeszéd a jövővel” következő küldetésnyilatkozatra épült:

Küldetés:

Az egyház létének és küldetésének alapja, hogy megjelent Isten üdvözítő akarata Krisztusban.

Az egyház tehát Isten missziójának részese és eszköze. Az egyház közössége arra hivatott, hogy Isten országának jele, előíze és munkálója legyen a világban, azáltal, hogy gyülekezeteinek, egyház-tagjainak tanúságtétele által Krisztus evangéliumát hirdeti a világnak szóban és tettben. Az egyház-szervezet, a gyülekezetek közösségének keretet adó struktúra, eszköze és hordozója kell legyen az evangélium értékét, identitást és közösséget teremtő közvetítésének („kommunikációjának”). /Forrás: EJB 1. előterjesztése/

Jövőkép:

Célunk, hogy a következő évtizedekben a Magyarországi Református Egyház a szekularizálódó, individualizálódó, társadalmi feszültségekkel küzdő és összetételében változó magyar társadalomban Isten szeretetét, igazságát és kegyelmét hirdesse meg, mutassa fel és tegye tapasztalhatóvá.

Ezért egyházunk erős elhivatottságú, keresztyén spiritualitást megélő, kreatív egyháztagok, lelkipásztorok (nők és férfiak) szolgálata által folyamatosan megújuló, egymást elfogadó, egységben és más felekezetekkel ökumenikus együttműködésben szolgáló közösség kíván lenni.

II. A ciklus elején a Missziói Bizottság által megfogalmazott 2. cél:

Az emberek személyes lelki fejlődését – az érdeklődéstől az elkötelezettségig – végigkísérve segíteni (megszólítás, megtérés, megszentelődés, gyülekezetbe tagolódás, szolgálatba bekapcsolódás). Ebben az összefüggésben egységesen újragondolni a keresztség, konfirmáció (bármely életkorban) és a gyülekezeti tagság egymáshoz kapcsolódásának folyamatát. Az ilyen egységes missziói gondolkozásmód és gyakorlat erősítése.

A gyülekezetekben egyedül élőkkal való speciális foglalkozás ismeretének elsajátításához képzések, továbbképzések kidolgozása, szorgalmazása (özvegyek, elváltak, „páratlanok”, szinglik).

Megtett lépések:**1. Kiadványsorozat**

A gyülekezetek missziói képzését a Missziói Bizottság ebben a ciklusban többek között kiadványsorozattal kívánta támogatni. Az első támogatott missziói témájú kiadvány *Püski Lajos Érdeklődéstől elköteleződésig*, Misszió és gyülekezetépítés: koncepciónk és gyakorlatunk című könyve volt 2012-ben. A következő években *Illés Dávid* a *gyülekezeti kiscsoportok* munkájáról tervezett könyve és *Harmathy András* *Orando et Laborando*, A Mi Atyánk és a munka teológiája című írása nyerte el a Missziói Bizottság támogatását. Mind a három könyv az elméleti teológiai alapozás mellett gyakorlati segítséget is nyújt, szolgálva ezzel a gyülekezetek missziójának erősödését.

A Missziói Bizottság ajánlásával lefordított „Reformed Church of America” anyaga *„Lelkészkérés és -választási kézikönyv”* megjelenése a lelkeszi munka újragondolását és a presbiterválasztást kívánta elősegíteni. Az Amerikai Református Egyház mintájára a Bizottság kidolgozta azt a komplex segédanyagot, amely a 2011-es presbiterválasztás jogi anyagai és a Presbiteri Szövetség ugyancsak a választást elősegítő anyagai mellett a gyülekezetek lelki-önismereti felkészülését segíti elő.

Újszerű kiadványunk volt a *Magvető gyülekezetépítő társasjáték*. Miklya Luzsányi Mónika író-tanár és a Parakletos Kiadó vezetője és Damásdi Dénesné Judit készítették el ezt a missziói stratégiai társasjátékot. E társasjáték kiadásának támogatásával, a gyülekezetek és intézmények megajándékozásával célunk az volt, hogy segítsük a missziói szemlélet kialakulását, és ismeretet adjunk a gyülekezethez lazán kötődő tagjai számára is. E játék a fiatalok szemléletét formálja: közösségépítésre, közös együttműködésre, egymás tiszteletben tartására, megbecsülésére, Istentől kapott adottságaink felismerésére és azokkal való helyes sáfarkodásra nevel. Erőteljes csapatépítő, közösségépítő hatással bír.

2. *A Kárpát-medencei Missziói Diakóniai Konferencia*

2008 óta minden évben megrendezésre került, melyen a társadalmi missziók és szeretetszolgálati munkatársak mellett mind a missziói előadók, mind a Missziói Bizottság tagjai részt vettek. 2013 tavaszán koncepcióváltás történt, és a vezetők számára külön konferenciát szerveztünk, ahol az Egyházi Jövőkép Bizottság és a Missziói Bizottság által közösen vezetett munkába kapcsolódhattak be a résztvevők, az ismertető előadások után műhelymunkák formájában.

3. *Missziológiai lelkésztovábbképzések*

A Missziói Bizottság támogatásával 2013-ban és 2014-ben több missziói lelkésztovábbképzést hirdettünk meg. Cigánymissziós lelkésztovábbképzést 2013 és 2014 novemberében Berekfürdőn, gyülekezetépítés és missziológiai lelkésztovábbképzést 2013 tavaszán, Balatonszárszón, és az EJB párbeszédre hívása kapcsán missziói témákkal foglalkoztunk a missziói előadók éves konferenciáin 2013-ban Balatonszárszón és 2014-ben Mátraházán is. Dani Eszter irodavezető bekapcsolódott az új gyülekezetek lelkésztovábbképzésébe, 2012 és 2014-ben előadásokat tartott a gyülekezet-plántáló lelkészek számára szervezett lelkésztovábbképzésen, Galyatetőn. Ezek mellett a képzések mellett szerveződik a Missziológiai Műhely a missziológia iránt érdeklődő lelkészek számára 2013 tavasza óta.

4. *Válóháló*

A Missziói Bizottság az elvált gyülekezeti tagok támogatása céljával segíti a Válóháló egyházunkban való működését. Ennek egyik formája a Budai Református Gyülekezet befogadása, ahol a Válóháló heti rendszerességgel tartja összejöveteleit 2010 szeptembere óta. A Válóháló több alkalommal szervezett képzéseket református gyülekezetekben: 2011-ben Mátészalkán és a Békésen, 2012 végén és 2013 elején tréningorozatot szerveztek a Debreceni Nagyerdei Református Egyházközségben, ahol a képzés után egy önálló Válóháló csoport indult, és 2013-ban Pakson. 2014-ben a Rákosfalvi Református Gyülekezetben rendeztek párválasztás, párkapcsolat témakörben előadást fiatalok számára. Mindezek mellett szervezik a hétvégi rendezvényeiket és a nyári táborokat, melyek rendszeres résztvevői a református testvérek.

III. **A ciklus elején a Missziói Bizottság által megfogalmazott 3. cél:**

Gyülekezeti éneklésünk megújításának szorgalmazása, az Énekeskönyvi Bizottság munkájának tanácsolása.

Megtett lépések:

Az énekeskönyv megújítására a Zsinat kérte fel az Énekeskönyvi Bizottságot. Javaslatainkat írásban is eljuttattuk az Énekeskönyvi Bizottsághoz.

IV. **A ciklus elején a Missziói Bizottság által megfogalmazott 4. és 5. célok:**

Az anyaszentegyház egészében való gondolkozás és cselekvés erősítése, egyházmegyei, kerületi, országos, és az egyetemes magyarság szintjén.

A helyi gyülekezetek határain túl nyúló, országos missziói stratégiák megfogalmazása, pl. erősebb evangéliumi tartalmú társadalmi missziók, médiák által, bel- és külmissziói tudat erősítésével.

Megtett lépések:

1. Az egyház egészében való gondolkozást is segítették indirekt módon a Missziói Bizottság által szervezett, támogatott konferenciák, programok. Az *Egyházi Jövőkép Bizottság* munkáját aktív részvételével és meghívások elfogadásával, előadások tartásával is segítette Püske Lajos, a Missziói Bizottság elnöke és Dani Eszter, a Missziói Bizottság titkára. Az EJB javaslataiban hangsúlyosan megjelenik az „gyülekezettudatos egyház és egyháztudatos gyülekezet” gondolata. A missziói napokon megfogalmazott javaslatok az EJB-al való együtt munkálkodás révén a „*Párbeszédben a jövővel*” anyagban jelenik meg.
2. A Missziói Bizottság figyelemmel kísérte és támogatta az *Református Missziói Központ* társadalmi misszióinak szolgálatát, a gyülekezetek és társadalmi missziók együttműködését.

3. *Kárpát-medencei imanap*

A magyar református nőszövetségek vezetői 2000 óta rendszeres kapcsolatot ápolnak határon innen és túl, és évente találkoznak programegyeztetésre, közös tervezésre. 2005-ben ez a találkozó Debrecenben, a Generális Konvent kapcsolódó programjaként került megszervezésre. Erre a találkozóra készítette el P. Tóthné Szakács Zita a Kárpát-medencei imanap 10 évre szóló programját – amit a GK záróülésén röviden be is mutattak –, ebbe 10 területi tájegység nőszövetsége kapcsolódott be: Dunántúl, Dunamellék, Tiszáninnen, Tiszántúl, Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Királyhágómellék, Vajdaság, Horvátország.

A program elsődleges célja az ismeretátadás, ezáltal a közösségek megerősítése, gyülekezeti nőszövetségek kapcsolatfelvételének elősegítése, a szomszédos országokban élők társadalmi problémái iránti érzékenyítés. Minden esztendőben egy-egy kerület nőszövetsége készíti el az imanapi liturgia anyagát, melyet megküld a lokális csoportoknak, gyülekezeteknek, akik a mellékelt ismertető anyag segítségével előkészítik helyben az imanap megtartását. Nemcsak istentiszteleti alkalom, hanem a felkészülés több alkalmán az ismertető anyag megbeszélése, s minden év december első vasárnapján egy kötetlen, szeretetvendégséggel egybekötött összejövétel.

2006-ban a Dunántúl, 2007-ben Erdély, 2008-ban Tiszáninnen mutatkoztak be.

2009-ben Horvátország, 2010-ben Tiszántúl, 2011-ben Kárpátalja, 2012-ben Királyhágómellék, 2013-ban a Dunamellék voltak a vendéglátók, 2014-ben pedig Felvidék következik.

4. *Nőszövetség*

1996 óta tart a Nőszövetség Dunántúlon rendszeresen évente legalább 2-szer 3 napos képzést a nőszövetségeknek. Legalább 2-szer tartanak területi találkozót, konferenciát, mely egynapos. Tiszánúton folyik rendszeres Bibliaiskola, immár 20 éve, tavasszal 5 napos hétközi alkalom, ősszel 3 napos intenzív hétvége. Dunamelléken Tahiban van rendszeresen Pünkösdi havában 3 napos, és több egyházmegyében egy-egy napos konferencia. Tiszáninnen évente egyszer tartanak egy egynapos nagy kerületi konferenciát, de a helyi nőszövetségi kiscsoportok példás szolgálatot végeznek.

Ismeretbővítés a következő területeken folyik:

- Bibliaismeret (bibliai könyvek, fogalmak, történetek),
- Egyháztörténelmi korszakok életének megismerése,
- Más felekezetek megismerése (MEÖT programokon való részvétel),
- Más magyar református egyházkerületek életének megismerése (Kárpát-medencei imanap programja – 10 éves imaprogram),
- Ökumenikus Női Világimanap programjában való részvétel.

Sikerek:

- Sokkal több női presbitert és más tisztségviselőt választottak egyházunkban az elmúlt két ciklusban, mint azelőtt,
- A DT nőszövetség elnöke 1992–2002 között MRE Zsinatának tagja, és 2003–2012 között a Zsinati Iroda missziói osztályvezetője volt.

5. Szórványmisszió

A szórványban szolgáló lelkészek támogatását fontos feladatának látja a Missziói Bizottság. A ciklus alatt a következő szórványkonferenciák kerültek megszervezésre:

- A Baranya megyei Matty községben került megszervezésre a szórvány konferencia 2009 októberében. A konferencia és így az előadások és munkacsoportok célja az Egyházunk segítése a szórvány-ügyre való figyelésében volt. Három terület került középpontba: részletes őszinte felmérések készítésének fontossága, szórványlelkészek és szórványgyülekezetek szakmai és anyagi támogatásának szervezettebbé tétele, és a teológushallgatók felkészítésének fontossága erre a szolgálatra.
- A 2011. október 14-i konferencián Mályiban az MRE Zsinati Missziói Bizottsága 6–8 tagú Szórványügyi Tanácsadó Testületet hozott létre, amelynek feladata figyelemmel kísérni és segíteni a szórványmissziós programok megvalósulását. Ezen a konferencián kilenc Kárpát-medencei egyházkerületből egyházvezetők, lelkészek, teológiai hallgatók, civil munkatársak is részt vettek.
- Az EJB számára javaslatot fogalmaztak meg a 2013. szeptember 14-i szórványkonferencia résztvevői. A javaslatok megfogalmazása két csoportban történt, elméleti és gyakorlati témakörben. A javaslatok közt megjelentek a missziói lelkészi státuszok, alapfizetések szabályozásának, ingatlanok és egyéb egyházi jogi kérdések tisztázásának kérése. Kiemelték még a szórványügyi koordinátorok alkalmazásának fontosságát és a teológiákon való felkészítés erősítését a szórványszolgálatra.
- 2013. dec. 1–4. között Balatonszárszón az SDG Családi Hotel és Konferencia-központban „Szórványgondozó lelkészek léleképítő konferenciája” címmel szervezett konferenciát a Missziói Bizottság a szórványban dolgozó lelkészeknek. A program során személyes lelkigondozói beszélgetésre, közös filmnézésre, pihenésre és kötetlen beszélgetésre is volt lehetőség.
- 2014. november 3-án Berekfürdőn került megrendezésre „Reménység és szervezethez” címen az Országos Szórványmissziós Konferencia.

6. Dobos Károly-díj

A Budapest-Északi Református Egyházmegye Elnöksége javaslatára a Zsinat 2007. május 25-i ülésén egyhangúan elhatározta a gyülekezetekben szolgáló lelkészek áldozatos munkáját elismerő díj megalkotását (ZS. - 154/2007 számú zsinati határozat),

„A díjat, a lelkipásztori szolgálatot régóta, a »kevesen is hűséggel«, a nem reflektorfényben, falvakban, kisgyülekezetekben, elsősorban kistelepüléseken munkálkodó szolgatársunk kapja. A díj adományozásának feltételei: A díjra az, a gyülekezetben hűséggel szolgáló, gyülekezetét megőrző, építő, velük közösséget vállaló lelkipásztor jelölhető, akinek gyülekezeti lelkészi szolgálati ideje legalább 20 év.”

A díjat 2008-ban a négy egyházkerület egy-egy lelkésze nyerte el, majd ezt követően minden évben egy egyházkerület egy lelkésze kapta. Kivétel ez alól a 2012-es év, amikor nem volt díjazott és a 2013-as és 2014-es évek, amikor viszont két díj került átadásra.

Dobos Károly-díj nyertesei 2008–2014

Év	Díjazott	Szolgálati hely	Felterjesztő EM	Kerület
2008	Bakó Lajos	Márokpapi	Szabolcs-Beregi Egyházmegye	TT
	Boruss Mária	Hidas	Baranyai Egyházmegye	DM
	Cselle Árpád	Kelemér-Gömörszőlős	Borsod-Gömöri Egyházmegye	TI
	Ferentzi Sándor	Magyarszecsőd	Órségi Egyházmegye	DT
2009	Kis Sándor	Gádoros	Békési Egyházmegye	TT

Év	Díjazott	Szolgálati hely	Felterjesztő EM	Kerület
2010	Bíró Ferenc	Bp.-Mátyásföld ny. lp.	Bp.-Északi Egyházmegye	DM
2011	Katona János	Magyaralmás	Mezőföldi Egyházmegye	DT
2012	Nem volt díjazott			
2013	Petőné Juhász Emília Rózsa	Bp.-Újpest-Belsővárosi	Bp.-Északi Egyházmegye	DM
	Gál Győző	Bagaméri ny. lp.	Debreceni Egyházmegye	TT
2014	Egeresi László	Tiszakarád	Zempléni Egyházmegye	TI
	Kónya József	Zsarolyán	Szatmári Egyházmegye	TT

7. Külmisszió

Interserve

A MRE külmissziói támogatása az Interserve-vel való együttműködésben valósul meg. Az Interserve feladata olyan elhivatott személyek misszióba küldésének koordinálása, akik már valamilyen szakmával és abban munkatapasztalattal rendelkeznek. Az Interserve munkájának hazánkban elsődleges célja ma még elsősorban a testvéregyházainkkal való közös útkeresés a jövő külmissziós szolgálata céljával.

A külmissziói kiutazási tervvel, szándékkal jelentkezők számára a Missziói Bizottság egyfajta szűrő szerepet töltött be. Ahol nem látta megalapozottnak a szándékot, vagy bizonytalanságot észlelt, ott a kiutazást nem támogatta, és ezt jelezte az Interserve felé is.

Jó András, az Interserve munkatársa, a Külső-Kelenföldi Református Egyházközség presbitere 2013-ban az MRE missziói stratégia műhelymunkájába aktívan bekapcsolódott. 2013 októberében Kínában az ujjurok között végzendő jövőbeni magyar missziós részvétel gyakorlati lehetőségeit térképezték fel. Kiderült, hogy az ujjurok között már van magyar missziós jelenlét. 2014 nyarán egy hasonló útra készülnek Kirgizisztánba.

Kiemelkedő esemény volt a 2013 májusában több szervezettel közösen megszervezett első magyarországi missziói képzés, melynek fordítási projektje elkezdődött az MRE támogatásával, és reménység szerint 2014 végére elkészül. Ez a tanfolyam a gyülekezetek küldetéstudatának megerősítését, missziós mozgósítását fogja szolgálni.

Orvos-missziói szolgálat

Pálúr Tamás és dr. Németh Júlia 2009–10-ben egy alapos előkészítést követően 9 hónapot töltöttek Indiában. Erdélyi Dánielék korábbi 9 hónapos szolgálata után 2 évvel vállaltak további segítséget a Fatehpuri Broadwell Christian Hospitalban, amely India északi középső – egyik legszegényebb – tartományának, Uttar-Pradesh-nek egy nagy falujában működő keresztyén kórház. A társadalmi egészségbiztosítás hiányában a kórház egyik fő célkitűzése az, hogy a szegény embereknek is elérhető áron szakszerű orvosi ellátást biztosítson főként nőgyógyászati, szülészeti profilban, de szemészeti és belgyógyászati területen is. Fő célkitűzésük az volt, hogy a mindennapi munkában való kisegítés mellett a folyamatokat is monitorozva átfogó segítséget nyújtsanak, új szemléletet adjanak a higiénikusabb, szervezettebb működéshez, s mindezen túl maradandó hozzáadott értéket hagyjanak maguk után. A házaspár köszöni sok hívő testvérük támogató imádságát és adományát, és azt, hogy a Missziói Bizottság anyagi támogatást is tudott nyújtani ottlétük biztosítására, költségeik fedezésére.

Molnár Mária kiállítás- és előadássorozat

A Molnár Mária életét bemutató kiállítás- és előadássorozat első körben 2011 októberétől 2012 szeptemberéig tartott, amikor több mint húsz helyszínen került bemutatásra a Molnár Mária életét feldolgozó kiállítás- és előadássorozat. Az MRE 14 alkalmat támogatott a kiállítás szervezési költségeivel, 9 alkalmat pedig a gyülekezetek maguk finanszíroztak. A program során közelítőleg 2000 református diák és gyülekezeti tag hallgatta meg az előadást, a kiállítás látogatottsága pedig ennek minimum két-, háromszorosa volt.

A 2013. évben a gyülekezetek és az oktatási intézmények kérésére a Magyarországi Református Egyház Zsinata ismét biztosította 10 rendezvény megszervezését, amelyek pontosan és szakszerűen lezajlottak.

A világmiszió éve

A Zsinat Missziói Bizottsága javaslatára és előterjesztésére, hogy 2010 a Misszió éve lehessen, a Zsinat a következő határozatot hozta:

A Magyarországi Református Egyház Zsinata – a Missziói Bizottság javaslatára – 2010-et a Misszió évének nevezi, amikor a 100 éve Edinburgh-ban tartott Világmisziós konferenciára emlékezve különös figyelmet szentel a missziói szolgálatnak.

2010-ben ünnepeltük a missziói gondolkodást megújító Edinburgh-i Konferencia centenáriumát, és ez az évforduló a világmiszió kérdésének aktualitására hívja fel figyelmünket. A centenárium alkalmából Edinburgh-ban ünnepi konferenciát rendeztek, mely az összegzést és az újabb feladatok, kihívások, módszerek meghatározását tűzte ki célul. A Magyarországi Református Egyházat Gonda László, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanára képviselte.

Itthon is számos esemény csatlakozott a centenáriumhoz: Pécsen az Október a reformáció hónapja programsorozat keretében a belvárosi református templomban emlékeztek a száz évvel ezelőtti konferenciára, a Doktorok Kollégiuma Pápán megrendezett konferenciáján pedig dr. Jacques Matthey, az Egyházak Világtanácsának svájci munkatársa tartott előadást a száz évvel ezelőtti és az ideai világmisziós konferencia eredményeiről.

8. *Ökumenikus rendezvények*

Ökumenikus missziói nap – a vidéki gyülekezetépítés jegyében

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa a Missziói és Evangelizációs Bizottság szervezésében évről évre megrendezésre kerül az Ökumenikus Missziói Nap. 2012-ben Vácott a református börtönmissziós szolgálatot látogattuk meg, 2013-ban a dél-balatoni régióban a szőládi missziós körzetben, és 2014-ben Albertiben és Irsán szolgáltunk különböző felekezetek templomaiban.

Balaton-NET

„A Balaton-NET nemzetközi és felekezetközi találkozó, melynek fő hangsúlya a lelki élet elmélyítése az erőteljes és kiegyensúlyozott bibliatanítás által. Fókuszában olyan témákkal, amelyek széles körben aktuálisak és jelentősek a keresztények számára. Mindezt olyan környezetben és programmal, amely elősegíti a résztvevők lelki és testi felfrissülését, valamint a lelki közösséggyakorlását is.” Az első Balaton-NET rendezvény 2007 nyarán került megrendezésre Balatonszemesen, s azóta folyamatosan, évről-évre megszervezésre kerül. A találkozó szervezője a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz). A rendezvényt a rendszeres református részvétel mellett az MRE anyagi támogatással is segíti.

Az elmúlt években református előadók voltak: Steinbach József püspök, Szénási Jonathan Sándor, Hajdú Zoltán Levente, Fűtő Róbert, Bódis Miklós, Márkus Gábor és Dani Eszter lelkipásztorok. A 2014-es találkozóra többek között Balogh Tamás gödöllői református lelkipásztor kapott meghívást.

Ökumenikus lelkészkonferencia

Minden évben, hagyományosan június utolsó hetében kerül megrendezésre az Ökumenikus Lelkipásztori és Munkatársi Missziói Konferencia Révfülöpon. A konferencia szervezéséért és előkészítéséért a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Missziói és Evangelizációs Bizottság felel. A konferenciához a MRE minden évben anyagi támogatással is hozzájárul. A résztvevők református, evangélikus, baptista, metodista és pünkösdi egyházak közösségéből érkeznek. A református jelenlét igen magas, átlagosan 35 fő.

Az elmúlt évek konferencia témái a következők voltak:

- Evangelizáció Ma (2012).
- Az evangelizáció a missziói szolgálat mai lehetősége és realitása (2013).
- Családom a gyülekezetem – gyülekezetem a családom (2014).

Ökumenikus Világimanap

A világimanapot 1887 óta tartják az asszonyok, világot átfogó imaláncolatban. Évenként ismétlődik, minden március első péntekjén, csaknem 200 ország részvételével. Magyarország 25 éve kapcsolódott az Ökumenikus Világimanaphoz.

E program elsődleges célja az ismeret átadása, ezáltal a közösségek megerősítése, különböző országok keresztyén női csoportjai kapcsolatfelvételének elősegítése. Minden esztendőben egy-egy ország női bizottsága készíti el az imanapi liturgia anyagát, melyet megküld más országoknak, akik a mellékelt ismertető anyag segítségével előkészítik helyben az imanap megtartását. Nemcsak istentiszteleti alkalom, hanem a felkészülés több alkalmán az ismertető anyag megbeszélése, s minden év március első péntekjén egy kötetlen, szeretetvendégséggel egybekötött összejevetel. 2014-es imanapot Egyiptom kopt keresztyén asszonyai készítettek elő, a 2013-ast francia asszonyok, 2012-ben Malajzia készítette elő, 2011-ben Chile, 2010-ben Kamerun asszonyai és 2009-ben pedig Pápua Új-Guinea volt a téma. Az imanap magyar nyelvű anyagát minden évben a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) és ennek Női Bizottsága készíti.

Reménység Fesztivál

A magyarországi keresztyén közösségek és a Billy Graham Evangélizációs Társaság együttműködésében 2012. június 1–2–3-án a Papp László Sportarénában megrendezésre került a Reménység Fesztivál evangelizáció sorozat.

Cél a Magyarország keresztyén közösségeinek mobilizálása, hogy a lehető legtöbb embert összegyűjtsenek az Evangélium üzenetének hallgatására.

Az esték fő igehirdetője Franklin Graham, amerikai evangélista volt. Mellette hazai és nemzetközileg ismert énekesek, zenészek, különféle szolgáltatók kapcsolódtak be a programsorozatba. A fesztivál során egy alkalmi ökumenikus kórus és zenekar is szolgált. A Reménység Fesztivál eseménysorozatát színesítette a szombati napra szervezett Gyermekek Fesztiválja is.

A fesztivál védnökei között szerepeltek a történelmi egyházak vezetői, közöttük Bölcskei Gusztáv püspök, a MRE Zsinatának lelkes elnöke.

Franciaországi reformátusok Budapesten, magyar reformátusok Elzászban

2009. április 21–23. között Franciaországból érkezett protestáns testvéreket látott vendégül a Magyarországi Református Egyház. A vendégek találkoztak a MRE Zsinati Hivatalának osztályvezetőivel, látogatást tettek a Református Missziói Központban és a Szeretetszolgálatnál. Bepillantást nyerhettek a különböző missziói és szeretetszolgálati munkaágakba. Egyházunk missziói közül a Menekültmisszió, a Szenvedélybeteg-misszió, a Drogmisszió, valamint Hajléktalanmisszió munkáját ismerték meg részletesebben. Néhány napos magyarországi tartózkodásuk során meglátogatták a Schweitzer Otthont, a Bethesda Kórházat, valamint az Önkéntes Diakóniai Év munkáját is részletesebben megismerték. A csoport ellátogatott a Szilágyi Dezső téri Református Gyülekezetbe is, ahol kétnyelvű (francia–magyar) áhitaton vettek részt.

Az egyház és a meglátogatott gyülekezet élete megismerése mellett vendégeink a parlamentlátogatás alkalmával országgyűlési képviselőkkel konzultáltak a cigányintegráció kérdéséről, a nagycsaládosok helyzetéről, a vidék helyzetéről, az egyház és állam kapcsolatáról.

Magyar reformátusok Elzászban

A Missziói Iroda által szervezett kilenctagú küldöttségben lekipásztorok és más egyházi munkások egy héten át ismerkedtek az elzászi reformátusság történetével és jelenével az egyhetes tanulmányúton, amelyre Alain Spielwoui mulhouse-illbergi református lekipásztor és a Dél-Elzászi Ipari Misszió (MISA) hívta meg a magyarokat 2011. május 7–14. között, viszonzásképpen a két évvel azelőtti, magyarországi tanulmányútért.

Olvassunk együtt! országos kampány

Az Olvassunk együtt! program 2010. április 20-án indult, más sikeres kelet-európai kampányok mintájára, hogy könyveket és az olvasás örömét juttassa el rászoruló gyerekeknek, családoknak, iskoláknak. A tervezett kampány 15 vidéki helyszínt érintett.

A fő célja az elszegényedett családok, gyerekek és szülők rendszeres olvasásának ösztönözése és elősegítése. A program kezdeményezője és irányítója a budapesti székhelyű Nyílt Társadalom Intézet (OSI Budapest) volt, a lebonyolításban különböző szakmai partnerek vettek részt. A MRE részt vett az országos könyvgyűjtő akcióban, megmozgatva az egyház különféle csoportjait. A könyveket (valóságos gyermekirodalom, mesekönyv, ifjúsági könyvek és felnőtt könyvek) a Missziói Iroda gyűjtötte.

V. A ciklus elején a Missziói Bizottság által megfogalmazott 6. cél:

A lelkipásztorok és egyházi munkások lelki-testi egészségének segítése érdekében a „Lelkészek lelkigondozásával és egészségügyi szűrésével” foglalkozó ad hoc bizottság munkájának folytatására javaslattétel, s a bizottság munkájában aktív részvétel.

Megtett lépések:

A Zsinat a Bethesdával kötött keretmegállapodás alapján lehetőséget biztosít a lelkészeknek az egészségügyi szűrésekre.

A Zsinat által a lelkészek lelkigondozásával és egészségügyi szűrésével megbízott ad hoc bizottság munkájának folytatására (ZS. - 181/2008.) a Missziói Bizottság műhelymunkát kezdeményezett, melynek eredményét az EJB számára továbbította.

CIKLUSBESZÁMOLÓ – CIGÁNYMISSZIÓ 2009–2014

2009. november 22-én a Magyarországi Református Egyház Zsinata ZS. - 47/2009.11.20. számú határozatával létrehozta a *Református Cigánymissziós Tanácsot* (CMT) és megbízta egyházunk cigánymissziós koncepciójának elkészítésével. A CMT megbízásából 2012. december – 2013. február közötti időszakban országos kérdőíves adatfelvétel készült a MRE gyülekezetei körében. Közel 700 gyülekezetet választva került kiértékelésre. A kutatás célja az volt, hogy jobban megismerjük gyülekezeteink kapcsolatát, missziói elhivatottságát a cigány közösségek felé, és ennek a fényében alakítsuk egyházunk cigánymissziós stratégiáját.

A cigánymisszióban szolgáló munkatársak és teológusok bevonásával több előkészítő megbeszélés, konzultáció és vitanap után 2013. április 25-én egyházunk Zsinata elfogadta a *Magyarországi Református Egyház cigánymissziós szolgálatának MEGBÉKÉLÉS – EGÉSZSÉG – REMÉNYSÉG* című koncepcióját. A cigánymissziós koncepció megvalósításának ütemtervét pedig 2013. november 14-én fogadta el a Zsinat, s egyúttal – mert a testület bevégezte feladatát – megszüntette a Cigánymissziós Tanácsot. (http://ciganymisszio.reformatus.hu/data/2014/04/01/Az_MRE_cig%C3%A1nymisszi%C3%B3s_koncepci%C3%B3ja.pdf, http://ciganymisszio.reformatus.hu/data/2014/04/01/Cig%C3%A1nymisszi%C3%B3_strategia_csel_terv.pdf)

Főbb események a cigánymisszió területén:

2010 őszétől az MRE munkatársai tevékenyen részt vettek a későbbi Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat munkálataiban, valamint a *Wáli István Református Cigány Szakkollégium* létrehozásának előkészítésében, ami 2011 szeptemberében nyitotta meg kapuit Debrecenben.

2011 tavasza során az MRE csatlakozott az Amerikai Presbiteriánus Egyház Missziói Tanácsa és a Presbiteriánus Nők Szövetsége által kezdeményezett, *az európai romákért tartandó imaphoz*. E kezdeményezés azóta egy minden évben megismétlendő ökumenikus rendezvénysorozattá nőtte ki magát. 2011 óta minden évben megszervezésre kerül a Bethesda Gyermekkorház és a Református Missziói Központ (RMK) közös szűrőútja, az „Út az életért” program.

Egyházunk számos cigánymissziós konferencia szervezésével gazdagította a nemzetközi és ökumenikus cigánymissziós párbeszédet az utóbbi években. A *konferenciák* mellett 2012-től egyre több a *munkatársképzés*, és *lelkésztovábbképzéssel* is támogatjuk cigánymissziós munkatársaink szolgálatát.

A cigánymisszió bemutatkozásának és református fiatalok *szemléletformálásának* fontos eseménye volt a *2013-as Csillagponton a cigány fiatalok jelenléte*, és cigánymissziós programok felkínálása. 2013. szeptember 5-én a Zsinati Hivatalban ünnepélyes keretek között megállapodás született a *HEKS*, a Svájci Evangélikus Egy-

házak Segélyszervezete és az MRE partnerségi együttműködéséről. A HEKS támogatásával a megállapodás óta 8 gyülekezet indította el, vagy erősítette meg a cigánygyerekek közötti szolgálatát, és a HEKS által támogatott képzések is a misszió megerősödését szolgálják.

2014 január végén a Cigány Módszertani és Kutató Központ kiadásában megjelent a *TÜKÖR*, a magyarországi protestáns egyházak cigánymisszióinak negyedévente megjelenő lapja, mely a Reformátusok Lapjában is terjesztésre kerül. Ezzel a gyülekezeti tagok széles körét szeretnénk elérni, cigánymissziós ismereteket nyújtani és beszámolni a cigányok közötti szolgálatról. A konferenciák közül kiemelkedik a „Hogyan kezeljük a gyermektrauma okait és következményeit?” című, Kárpát-medencei szinten szervezett konferencia. Ezt a konferenciát a MRE és az Amerikai Presbiteriánus Egyház közösen szervezte 2014 februárjában Berekfürdőn. 2014. április 12-én *Országos cigánymissziós találkozót és imnapot* szervezünk Budapesten a Káposztásmegyeri Református templomban, Megbékélés – Egészség – Reménység címmel. Ekkor indult el hivatalosan a reformatus.hu honlapon a Missziói Iroda által működtetett *Cigánymissziós oldal* (<http://ciganymisszio.reformatus.hu/>). 2014 folyamán megerősítettük a stratégiai megbeszéléseket a KRE cigánymissziós bizottságával, azzal a céllal, hogy református egyetemünk tárgykínálatában egyre erősebben megjelenjenek a cigánisztikai alapismereteket nyújtó kurzusok. A KRE tréning hetein két éve rendszeresen szerepelnek a választható előadások között cigány előadók, és a cigányság kérdésével való találkozás lehetősége. 2014 májusában, Debrecenben az *Egység Napján* való cigánymissziós megjelenés pedig személyes élményt és bátorítást kívánt adni a gyülekezeteknek a cigánymisszióba való bekapcsolódáshoz.

Az elmúlt időszakban komoly erőfeszítések történtek a *cigánymisszió*, illetve a cigány emberek között végzett *egyházi szolgálat múltjának leírása, feltárása, számbavételére*. Ennek legfőbb eredménye az a felismerés, hogy a nagyenyedi református kollégiumban 1687. október 3-án subscribáló Belényesi Grausser Dávid iskolamester, későbbi brádi, ribicei, majd malomvízi lelkész személyében a világtörténelem talán legkorábbi cigány származású értelmiségijével a Magyarországi Református Egyház „dicsekedhet”. Bizonyítottá vált, hogy már tizenhetedik századi gályarab prédikátoraink között is volt olyan, aki fiatal éveiben aktívan végzett cigánymissziót, továbbá, hogy a ma ismert – azaz hitelt érdemlő írásos forrásokkal dokumentált – legkorábbi cigány esküvő (1613) és keresztelő (1626) ugyancsak a Kárpát-medencei reformátussághoz köthetők.

A cigánymissziós stratégia első lépéseiként jelenleg a legfontosabb tevékenységeink közé tartozik a már cigányok között szolgáló gyülekezetek felkutatása, egymással való összekapcsolása és segítése konferenciák, munkatársképzések, lelkésztovábbképzések által, pályázatkíséréssel, szakmai tanácsadással és a református honlap cigánymissziós oldala írásaival. Emellett a másik fontos prioritás a szemléletformáló, ismeretterjesztő programok megszervezése mind a gyülekezetek, mind református iskoláink számára.

CIKLUSBESZÁMOLÓ IFJÚSÁGI IRODA 2009–2014

Az Ifjúsági Iroda a fent megjelölt ciklusban elsősorban az ifjúsági hálózatok (I.), önkéntesség, ökumenikus programok erősítése ügyében (II.), valamint az állami ifjúsági irányvonalak (ki)alakításában (III.) tett lényeges lépéseket.

I. Ifjúsági hálózatok

Az ifjúsági hálózatok összefogásában kiemelkedő szerepe és jelentősége van a Generális Konventtel szorosan együttműködő Kárpát-medencei Ifjúsági Fórumnak. A fórum minden évben két alkalommal kerül megrendezésre. A fórum célja, hogy lássuk egymás munkáját, tudjunk egymás jó példáiról és így segítsük is egymást a fiatalokért végzett munkánkban. Azon túl, hogy egyeztetjük óráinkat, hogy kinek mikor milyen programja lesz az évben, tartalmilag is közelítjük programjainkat. Minden találkozónak van egy képzési része, ami segít abban, hogy ritmusban maradjunk a fiatalokat érintő kérdésekben és így tisztábban lássuk, hogy milyen módon a legcélszerűbb Isten igéjével feléjük fordulni. Közös programjaink például az imaéjjel, bibliaismereti verseny és a két évente megrendezett Csillagpont találkozó. A köztes években mindig más ifjúsági találkozót jelölünk meg más-más Kárpát-medencei területen, amin mindenki igyekszik ott lenni, ezzel is közelítve egymáshoz a magyarországi és külhoni fiatalságot. 2009-ben 9 fő volt a tagja ennek a fórumnak, 2014-re ez több mint 80 főre

bővült. A meghívottak Magyarországról, Erdélyből, Kárpátaljáról, Felvidékről és Délvidékről: az összes ifjúsági szervezet, egyetemi/főiskolai gyülekezet vezetői, teológiaiak seniorjai, kerületi referensek. Az együttműködés célja tehát: közösségépítés, egymás megismerése, kapcsolatépítés, összefogás a fiatalokért. Valamint: az összes szervezet, teológia és egyházkerület ifjúsági programjainak éves egyeztetése, hogy az egymásra szervezést lehetőleg elkerülve a fiatalok minél több helyre eljuthassanak Kárpát-medence-szerte; tanulás egymástól, tapasztalatátadás, jó gyakorlatok megosztása, alkalmazása, Kárpát-medencei szinten összefogva közös programok szervezése (pl. bibliaverseny, imaéjjel, Konfi+ konferencia, Csillagpont, határon túli találkozók).

Együttműködésünk az utóbbi pár év változásai miatt egyházunk jövőjére nézve szükségszerű, hiszen az erőteljes térbeli mobilitási folyamat, aminek részesei a fiataljaink az egész Kárpát-medencében, még mindig erősödő tendenciát mutat. Megfigyeltük és tapasztaljuk, hogy az egyházunkból való lemorzsolódás a fiatalok körében a legnagyobb arányban akkor történik, meg amikor egyik helyről a másikra vándorolnak, jelentsen ez akár tanulást, akár munkát. Ennek érdekében igyekszünk szorosra fűzni szervezeteink és csoportjaink között a kapcsolatot, hogy a fiataljaink bárhol is legyenek a Kárpát-medencében, megtalálják azokat a kapukat, lehetőségeket, amiken keresztül csatlakozhatnak egyházunkhoz.

Ezen túl, a másik jelentős ifjúsági hálózat az egyházmegyék ifjúsági referenseinek a köre. A megyei referensek úgyszint két alkalommal találkoznak egy évben. A találkozás célja a jó példák, gyakorlatok megosztásán túl a személyes tapasztalatcsere és egymás munkájának elfogadása, segítése a megélt tapasztalatok alapján. Ez a kör 27 főt jelent, kiegészítve a 4 egyházkerületi ifjúsági referenssel.

Sajátos hálózat a Zsinati Ifjúsági Fórum, aminek tagjai a középiskolákból, ifjúsági szervezetekből, felsőoktatási intézményeink első-második évfolyamáról, valamint egyházmegyéinkből kerülnek ki. Ez a 70 fős fórum évente egy alkalommal találkozik abból a célból, hogy olyan témákat és meglátásokat fogalmazzon meg, amelyeket a Zsinat elé terjesztve bízik abban, hogy segítik az egyházi jövőkép formálódását.

II. Önkéntes hálózatok

A Csillagpont találkozói egyedi, kiemelkedő volta a közel 4000 résztvevőn túl elsősorban az azt szervező és lebonyolító önkéntes hálózatban fogható meg. A két éves szervezési folyamatba 2014-re közel 900 önkéntest vonunk be egy hosszú távú munkába. Ez 2009-hez képest több mint 33%-os önkéntes növekedést mutat. Ennyi fiatal kb. 40 munkacsoportba szervezve segítünk, koordinálunk. Az önkéntesek elköteleződésüket két irányban is kifejezik, kamatoztatják: elkötelezettek egyrészt a Csillagpont felé, másrészt a gyülekezeti szolgálatuk és tenni akarásuk is erősödik.

Az önkéntes hálózaton belül az ökumenikus együttműködés két kiemelkedő eredménye a Közös Pont misszió és a 72 óra kompromisszum nélkül. A Közös Pont misszióban a 80 fős stáb – aminek harmada református fiatal – évente átlagosan 1000 főt ér el a világi zenei fesztiválokon, ez 6 000 főt jelent a ciklusra vetítve. Ennek a misszióknak a lényege, hogy világi fiatalok hallják meg Isten üzenetét fesztiváli környezetben. A 72 Óra kompromisszum nélkül programban a 2009-es 2400 főről 9 000 főre bővült a fiatalok részvétele. Ez egy háromnapos önkéntes munkavégzés, elsősorban világi intézmények (pl. önkormányzatok) által adott feladatok teljesítésére.

III. Állammal való együttműködés

Az elmúlt években a történelmi egyházak ifjúsági vezetőivel igyekeztünk szisztematikusan szereplői lenni azoknak az állami ifjúsági kezdeményezéseknek, amelyek segítségével jobban megtalálhatjuk a kapcsolódási pontjainkat a világi fiatalok felé. Így vettünk részt alkotó és aktív tagként a Magyar Ifjúsági Konferenciában (MIK), a Mobilitás, majd Erasmus+ pályázati rendszerben. Az Ifjúsági Szakmai Egyeztető Fórum (ISZEF) munkájába és a Nemzetstratégiai Kutatóintézet Külhoni Magyar Ifjúságkutatásába is szervesen bekapcsolódtunk. E szerepvállalásaink az állami faktorokat is segítették abban, hogy jobban megértsék, átlássák az egyház ifjúsági munkáját. A legkiemelkedőbb tevékenységeink, amiket fel tudunk mutatni: a Kárpát-medencei ifjúsági élet összefogása és az önkéntesség erősítése.

Hisszük, hogy ez irányú munkánkkal segítjük a fiatalokat, hogy felelősséggel és elköteleződéssel éljék meg hitüket abban a nemzetben, ahová Isten helyezte őket, az egyház – és az állam – javára, Isten dicsőségére.

Röviden és vázlatosan ebben lehet megfogalmazni az MRE XIII. Zsinati ciklus ifjúsági munkáját.

Budapest, 2014. szeptember 25.

*Szontágh Szabolcs s.k.
ifjúsági tanácsos*

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA
KÜLÜGYI ÉS ÖKUMENIKUS BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 389/2014.11.13.

A Zsinat a Külügyi és Ökumenikus Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcsei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

**A ZSINATI KÜLÜGYI ÉS ÖKUMENIKUS BIZOTTSÁG
ÉS A ZSINATI ÖSZTÖNDÍJAS BIZOTTSÁG
EGYÜTTES CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA**

Összegzés

A Zsinati Külügyi és Ökumenikus Bizottság (ZSKÖB) a 2009–2014 közötti ciklusban az alakuló üléssel együtt 12 alkalommal találkozott. Évente egyszer, azaz összesen hat alkalommal a Zsinati Ösztöndíjas Bizottság (ZSÖB) ülésére is sor került, amely a ZSKÖB elnökének összehívására és tagjainak részvételével a lelkészképző intézmények (Akadémiák) képviselőivel kiegészülve dönt a zsinati ösztöndíjak sorsáról.

A ZSKÖB a ciklus elején, első rendes ülésén fogadta el a zsinati ciklustervhez igazított saját munkatervét az elmúlt hat évre. A ZSKÖB felügyelete alatt a Külügyi Iroda az ott lefektetett elvek és célok mentén végezte a munkáját. Előzetesen elmondható, hogy a ZSKÖB a ciklustervben foglaltakat csaknem maradéktalanul teljesítette, amiért Istennek adunk hálát.

2009. március 11. (alakuló ülés), 2009. május 6., 2009. október 28. (Ugyanazon a napon a Zsinati Ösztöndíjas Bizottság ülésére is sor került – ZSÖB), 2010. május 19., 2010. október 29. (ZSÖB), 2011. május 4., 2011. október 26. (ZSÖB), 2012. május 4., 2012. október 25. (ZSÖB), 2013. május 15., 2013. október 15. (ZSÖB), 2014. október 21. (ZSÖB)

A ZSKÖB-ülések részvételi statisztikája

A ZSKÖB felügyeletét az Elnökségi Tanács részéről dr. Bölcskei Gusztáv püspök és dr. Huszár Pál főgondnok látta el, akik rendszeresen részt is vettek az üléseken. A bizottság ülése valamennyi alkalommal határozatképes volt. A rendes tagok részvétele a következőképpen alakult (az alakuló ülést a statisztikánál nem vettük figyelembe): Vad Zsigmond, elnök, Tiszántúli EK 11/11; Dr. Börzsönyi József, Tiszáninneni EK 11/11; Répás Zsuzsa, Dunamelléki EK 8/11; Köntös László, Dunántúli EK 7/11.

A ZSKÖB ciklustervének fő céljai és azok megvalósulása

Nemzetközi jelenlét erősítése egyházi szervezetekben

A ZSKÖB a ciklus egyik fő céljaként határozta meg az MRE aktív jelenlétének erősítését a nemzetközi egyházi szervezetekben, legyenek azok regionális vagy világszervezetek. A ciklus során több delegált végzett aktív, tényleges és szakmailag is elismert munkát valamennyi szervezetben, amelynek az MRE tagja. Érvényes ez a döntéshozó testületekbe delegált képviselőkre éppúgy, mint a szakmai munkacsoportokra. A Bizottság előnyben részesítette azokat a fiatal egyháztagokat, adott esetben lelkészeket, akik saját szakterületükön is kiemelkedő teljesítményt nyújtottak. Ugyanakkor fontosnak tartottuk azt is, hogy egyházvezetőink lehetőségükhöz képest szerepet vállaljanak ökumenikus szervezetekben. Mindez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az MRE Közép-Kelet Európa egyik legelismertebb és a misszióban, valamint társadalmi felelősségvállalásában legaktívabb protestáns egyházaként jelenjen meg a nagyvilágban.

Az aktuális delegáltak névsorát a bizottság a reformatus.hu oldalon folyamatosan frissíti.

Az elmúlt években valamennyi jelentős egyházi világszervezet és azok bizottságainak, munkacsoportjainak vezetői látogatást tettek hazánkban, köztük Jerry Pillay, a Református Egyházak Világközösségének elnöke, vagy Olav Fykse Tveit, az Egyházak Világközösségének főtítkára több ízben is. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy az érintett szervezetekben meglévő tapasztalat és kapcsolatrendszer az MRE szolgálatát is előmozdítsa.

Kiemelkedő események és együttműködések nemzetközi szervezetekkel

A ZSKÖB az MRE nemzetközi jelenlétét nem csak a szokásos képviseleti rendszerben és munkacsoportokban való aktív részvétellel kívánta erősíteni az elmúlt ciklusban, hanem olyan jelentős kezdeményezésekben, amelyek lehetőséget adtak a világszervezetekkel és ezen keresztül a partneregyházakkal való intenzív együttműködésre. Ebben a törekvésben nem az MRE nemzetközi „presztízsének” emelése játszott a főszerepet, hanem az a törekvés, hogy az nemzetközi kapcsolatok minél fontosabb szerepet játszhassanak egyházunk életében és ösztönzőleg hassanak az egyházban folyó missziói munkára. Mindeközben több egyházi szervezet is Magyarországon tartotta nagygyűlését vagy vezető testületi ülését. Így került sor a CCME közgyűlésére és a CEC nagygyűlésére Budapesten 2009-ben, illetve 2013-ban.

Az alábbiakban egy szűk válogatás ad betekintést a ZSKÖB által felügyelt kiemelkedő fontosságú eseményekbe.

2009

Alkotmányozó Zsinat

A Magyar Református Egyház Alkotmányozó Zsinatának nemzetközi kommunikációja és „elfogadtatása” az egyházi szervezetekben alapvető fontosságú kérdés volt, hiszen olyan eseményre került sor, ami óhatatlanul érintette nemzetközi kapcsolatainkat és kritikára adhatott okot. Az egységes egyház elfogadottságát mára hivatalos kétoldalú megállapodásaink is rögzítik és pozitív fogadtatásra talált, minden kétség ellenére, valamennyi egyházi világszervezetben.

2010

REV alkotmányozó nagygyűlése

A Református Egyházak Világközösségének Egyesülő Nagygyűlése Grand Rapids-ben az elmúlt évek legmeghatározóbb ökumenikus eseménye volt az MRE számára. A Református Világszövetség (RVSZ) és a Református Ökumenikus Tanács (RÖT) egyesülésével új szervezet jött létre, a világszerte 80 millió református keresztyént képviselő Református Egyházak Világközössége (REV). A Kárpát-medence egyházaiból, illetve az Amerikából érkező valamennyi magyar delegált és résztvevő számára az a tény, hogy 2009. május 22-én már megvolt a magunk „egyesülő nagygyűlése”, különlegessé tette ezt a találkozót. Mi magyarok Debrecenben elővételeztünk valamit abból, ami Grand Rapids-ben történt. Annak idején a Református Világszövetség elnöke és főtítkára is ebben a szellemben köszöntötte az Alkotmányozó Zsinatunkat, mint a református család, két korábbi világszervezet – az RVSZ és RÖT – egyesülésének előképét. A magyar delegáció aktívan részt vett az új alkotmány kidolgozásában és az esemény európai előkészítésében, minthogy abban az időben Bölcskei Gusztáv az RVSZ európai elnökeként meghatározó szerepet játszott a református közösségben.

2011

EU-elnökség kísérő programok

Hazánk 2011. évi EU elnökségének kapcsán a CEC Egyház és Társadalom Bizottságával közösen kezdeményezett átfogó program- és tanácskozássorozat, amelynek többek között része volt az EU cigányügyi kerettermékekhez való egyházi hozzájárulás európai szintű egyeztetése is. A kezdeményezés kapcsán önálló magyar és angol honlap jött létre. A rendezvénysorozat keretében két alkalommal is sor került az európai egyházvezetők és az Orbán Viktor miniszterelnök vezette magyar kormány találkozóira.

2012

GEKE nagygyűlés

„Nyitottan a jövő felé” volt a mottója az Európai Protestáns Egyházak Közössége (GEKE) hetedik nagygyűlésének, mely szeptember 20. és 26. között Firenzében került megrendezésre. A nagygyűlésen a GEKE tagegyházai közösen kerestek válaszokat az európai egyházreformok kérdéseire és teológiai dokumentumokat vitattak meg. Egyházunkat Bölcskei Gusztáv püspök és Ferencz Árpád egyetemi adjunktus képviselte, de szakértőként Fazakas Sándor és Lőrincz Szabolcs is meghívást kapott a szervezőktől.

2013

Magyar stand a Kirchentag-on

A ZSKÖB kezdeményezésére, a Rajnai Egyház támogatásával először vett részt közreműködőként önálló standdal és programmal Németország legjelentősebb egyházi eseményén, a Kirchentag-on. A magyar reformátusság történetét és mindennapjait bemutató interaktív kiállítás és installáció mellett a szervezők Kárpát-medencei kitekintésben kívánták bemutatni és a több százezer látogató számára élményszerűen megjeleníteni a magyar református közösség szolgálatát. Az MRE standján missziói és diakóniai kezdeményezések képviselői: a romamisszió, a menekültmisszió, az ifjúsági misszió, a börtönmisszió, siketmisszió, a Nőszövetség, az ökogyülekezeti program és a Magyar Református Szeretetszolgálat munkatársai mutatkoztak be.

CEC nagygyűlés Budapesten

Budapestén tartotta reformközgyűlését július 3. és 8. között az Európai Egyházak Konferenciája (CEC), ahol a szervezet új alkotmányát is elfogadták. A ZSKÖB az alkotmány véleményezését az Ökumenikus Tanácsadó Testület tanácsai alapján végezte el. A nagygyűlés előkészítésében az MRE képviselői meghatározó módon vettek részt többek között a Reformbizottság és az előkészítő bizottság tagjaiként. Hat közreműködő és missziói munkatárs, valamint több mint tíz gyakornok támogatta a sikeres lebonyolítást.

EVT nagygyűlés

A dél-koreai Puszán városában ülésezett az Egyházak Világtanácsa nagygyűlése, ahol Bölcskei Gusztávot megválasztották a Központi Bizottság tagjának.

Tartalmi együttműködés erősítése a partneregyházi kapcsolatokban

A partnerkapcsolatokban elsősorban nem az amúgy is kiterjedt testvéregyházi kapcsolatunk mennyiségi növelésére, hanem a meglévő kapcsolatok két- és többoldalú tartalmi együttműködésben való elmélyítésére helyeztük a hangsúlyt. Az afrikai kapcsolatok ez alól kivételt képeztek. Az egyéb partnerkapcsolatokon keresztül Ghána, Malawi és Kongó egyházaival kerültünk kapcsolatba, de célzottan Dél-Afrikával épült ki aktív együttműködés. Többéves előkészület után a 2011. novemberi Zsinaton került sor a (Dél-Afrikai) Holland Református Egyházzal (DRC) kötött szerződés aláírására. Azon túl, hogy ez az első „teljes egyházi közösséget” magába foglaló megállapodás az afrikai kontinensen, a szöveg az MRE oldalán valamennyi Kárpát-medencei részegyházat nevesíti, valamint kitér a „holland református családra”, további két dél-afrikai református közösséget is bevonva a megállapodásba. A közös feladatokban kiemelt szerepet játszik a múltfeltárás és megbékélés kérdése, amely a jelenlegi Zsinaton is meghatározza a nemzetközi vendégek részvételét. Dél-Afrikában ezen túl az Egyesült Református Egyházzal, amelynek képviselője a Zsinat vendége és az Egyesülő Presbiteriánus Egyházzal is megtörtént a kapcsolatfelvétel.

Az elmúlt ciklusban a tartalmi együttműködések elmélyítése jelentette a fő célt, vagyis az a törekvés, hogy minél többen kivehessék részüket a nemzetközi együttműködésben és tapasztalatcserében. A szakmai együttműködések során az MRE intézményei és missziói maguk is bekapcsolódhatnak a nemzetközi vérkeringésbe és partnereink gyakorlatát hasznosíthatják saját munkájuk során, illetve maguk is értékes tapasztalatokkal gazdagíthatják a külföldi egyházakat és szervezeteket.

Igy került sor például a Skót Egyházzal való együttműködésre, amelynek nyomán – az Európai Keresztény Környezetvédelmi Hálózat támogatásával – elindulhatott az első időszakban a ZSKÖB felügyelete alatt, majd önálló koordinációval az *Ökogyűlekezeti program*. A kölcsönös tapasztalatcsere azóta is folyamatos, a program pedig az MRE-n belül is megerősödött, nem utolsósorban az Ökogyűlekezeti Tanács 2012. januári megalakulásával.

A tematikus együttműködésnek számos más gyümölcse is volt az elmúlt években. A hivatalos látogatások alkalmával nem csupán egyházvezetői találkozásokra, hanem a sokrétű együttműködés előmozdítására is sor került kiemelten is a cigánymisszió, menekültmisszió, a szeretetszolgálat, diakónia és a lelkészképzés, teológiai munka területén. A ZSKÖB ciklustervében is lefektetett paradigmaváltás egyik fontos, szimbolikus mozzanata volt, hogy 2011 májusában javaslatot tett *nemzetközi delegáltak rendszeres meghívására a Zsinat üléseire*. 2012 után idén másodszor kerül sor ilyen alkalomra, amelynek során a Zsinat tagjai maguk is találkozhatnak testvéregházaink vezetőivel.

Szakmai munka koordinációja: tanácsadó testületek és munkacsoportok

A nemzetközi egyházi szervezetekben való szakmai részvételünk és képviseletünk megerősítését, valamint az ökumenikus teológiai párbeszéd eredményeinek hazai megismertetését a ZSKÖB az *Ökumenikus Tanácsadó Testület (ÖTT)* létrehozásával kívánta elősegíteni. Az ÖTT-t 2009. május 9-i ülésen hívta életre a bizottság. Tagjai az MRE mindenkor aktuális delegáltjai. 2010 és 2013 között arra is lehetőség nyílt, hogy teológiai referens koordinálja az ÖTT munkáját a külügyi irodavezető felügyelete mellett. Az ÖTT a világszervezetek nagygyűléseinek előkészítése mellett javaslatot dolgozott ki többek között az Európai Protestáns Egyházak Közösségének (GEKE) két tanulmányának, a MEÖT átalakításának, a Református Egyházak Világközössége (REV) és az Egyházak Világtanácsa (EVT) alkotmánymódosításának véleményezésére, az MRE hivatalos álláspontjának teológiailag és szakmailag megalapozott kidolgozására. Az ÖTT biztosította a szakmai háttérrel az Európai Egyházak Konferenciája (CEC) reformjának véleményezése és vitája, valamint 2013-as megvalósítása kapcsán. Egyházunk ezzel komolyan hozzájárult a szervezet budapesti nagygyűlésén elfogadott, új alkotmányban is rögzített reformjához.

A bizottság 2011. október 26-án az egyházi világszervezetekben zajló intenzív társadalmi, szociáletikai, bioetikai szakmai munka magyarországi előmozdításának reményével hozta létre az Egyház és Társadalom Tanácsadó Testületet, aminek rendszeres működtetése már meghaladta a külügyi iroda kapacitását. Ezt a munkát a ZSKÖB ugyanakkor a jövőre nézve is kiemelt fontosságú feladatnak tartja.

Együtműködés az egyházon belül a nemzetközi kapcsolatrendszer építésében

A ZSKÖB célkitűzésének megfelelően, a tematikus és tartalmi nemzetközi együttműködésből fakadóan feladatának tartotta az egyes országos munkaágak és intézmények nemzetközi kapcsolatainak előmozdítását. A Bizottság munkája több szálon kötődik a missziói, ifjúsági és diakóniai kezdeményezésekhez, a társadalmi missziók munkájához és intézményekhez is és munkájában azok kiemelt törekvéseit, meglévő stratégiájakat is figyelembe veszi. Az együttműködés egyik módja a szakmai kapcsolatok célzott előmozdítása olyan testvéregyházakkal és egyházi szervezetekkel, amelyek az adott területen tapasztalattal rendelkeznek. Ezt nemzetközi látogatócsoportok programjának összeállítása, testvéregyházi együttműködések területeinek tudatos meghatározása és az érintett misszióvezetők nemzetközi egyházi eseményekre való delegálása segíti. Különösen a cigánymisszió, menekültmisszió, diakónia és ifjúsági misszió területén törekedtünk a szakmai kapcsolatok mellett támogató partnerek felkutatására. Mindennek háttéréként az MRE szolgálatának kiemelt területein törekedtünk a nemzetközi kommunikáció megerősítésére és (el)ismertségük előmozdítására.

Gyülekezeti partnerkapcsolatok előmozdítása

A gyülekezeti testvérkapcsolatok kialakítása nem zsinati feladat alapvetően. Ugyanakkor az ösztönzés, és az érdeklődő gyülekezetek kapcsolatainak elősegítése a ZSKÖB felelőssége. A gyülekezetek kapcsolatainak kialakítására valamennyi testvéregyházunkban lehetőség nyílik, ugyanakkor azt is tapasztaljuk, hogy a külföldi partnerek nem mindig állnak készen. A testvéregyházakat azzal is buzdítjuk a gyülekezeti kapcsolatfelvételre, hogy az MRE angol honlapján elektronikus partnerkeresőt, úgynevezett „Twinning e-profile-t” indítottunk. A kezdeményezés nem érte el a várt hatást, jóllehet külföldi gyülekezetek a jelentkezési lap kitöltésével közelebbről is meghatározhatják, hogy milyen típusú gyülekezettel szeretnének kapcsolatba lépni Magyarországon. Konkrét kezdeményezésként pedig az Amerikai Református Egyházzal alakítottuk ki az ún. imapartnerség kereteit, illetve a Skót Egyház felhívásait továbbítjuk az MRE gyülekezetei felé. A gyülekezeti együttműködést is a helyi közösségek érdeklődése elevenítheti meg. Így jelenik meg pl. a svájci HEKS szervezettel kötött együttműködési megállapodásban az a törekvés, hogy a cigánymisszió támogatása mellett az adakozó svájci gyülekezetek és a magyar közösségek személyes kapcsolatfelvételére is törekszünk.

Kárpát-medencei összefogás és a diaszpóra támogatása

Az Alkotmányozó Zsinat „minősített idő” volt az ökumené terén is. A Generális Konventen belül működő külügyi hálózat lehetővé teszi, hogy a részegyházak egyeztetve lépjenek fel és alakítsák nemzetközi kapcsolataikat. Az MRE különös felelősséggel tartozik a határon túli református közösségek nemzetközi kapcsolatainak előmozdításáért is. Az elmúlt években sajnos több alkalommal is közben kellett járni egy-egy részegyház ügyében olyan segélyszervezeteknél, mint a Partnerhilfe vagy a GAW. Sikertelenül ugyanakkor kialakítani azt a gyakorlatot, amiben magyar reformátusokként jól állhatunk egymásért és közvetíteni tudunk egymás javára. A Kárpát-medencei együttműködés egyik kézzel fogható eredménye, hogy közösen, egymással egyeztetve jelölünk delegáltakat az egyházi világszervezetekbe. A ZSKÖB kezdeményezésére, a Református Egyházak Világközösségének központjával kialakított rendben 2013. óta egységesen fizetjük a REV tagdíjat, azaz egy világszervezet pénzügyeiben is megjelenik immár a magyar egység.

A közös fellépés tetten érhető főként a nyugat-európai diaszpóra közösségek támogatásában. A Magyar Református Egyház részegyházai ugyanis közösen alakították ki anyaegyházként azokat a programokat, amikkel a nyugat-európai gyülekezetekben folyó lelkeszi munkát támogatják. A ZSKÖB 2008. óta meghatározó szerepet vállalt ezen a téren, jóllehet diaszpóra gondozása csak részben külügy. A ciklus során számos konkrét eredményt sikerült elérni ezen a téren. A ZSKÖB kezdeményezésére sikeres tárgyalások folytak az EKD-val a németországi magyar gyülekezetek támogatásáról és jövőjük biztosításáról. Az EKD a kinti gyülekezetek MRE közreműködésével létrejött szövetségét anyagilag támogatja, ráadásul az alapító okiratban az egységes egyházat nevesíti anyaegyházként. A Generális Konvent a közös költségvetésből nyújt anyagi támogatást, illetve biztosítja az alkalmi lelkészküldés pénzügyi fedezetét. Ennek köszönhetően a Kárpát-medencéből immár 2010. óta rendszeresen utaznak igehirdetői szolgálatra lelkészek Brüsszelbe, Párizsba, Luxemburgba és alkalmanként Németországba is. Ezek közül Luxemburg esetét érdemes külön is megemlíteni. A helyi magyar közösség saját maga kezdemé-

nyezte, hogy a lelkészküldés programjában Brüsszeltől önállósulva évi tíz alkalommal egyazon lelkészt fogadhas-
sa, amelyből öt kiutazást a Generálos Konvent támogat pénzügyileg. Ugyan állandó lelkész kiküldése nem reális
terv, ebben a formában mégis folyamatos lelkigondozói jelenléte sikerült biztosítani a hamarosan egyesületet
alapító és a tervek szerint a Tiszántúli Egyházkerületen keresztül a Közös Zsinathoz is csatlakozó gyülekezetnek.

A nemzetközi kapcsolatok erőteljesebb megjelenítése az egyházi kommunikációban

A ZSKÖB nagy hangsúlyt fektetett az általa felügyelt Külügyi Iroda munkájában a nemzetközi kapcsolatok és egy-
házi események magyar nyelvű ismertetésére. Az elmúlt ciklusban valamennyi kiemelkedő nemzetközi egyházi
eseményről, az MRE testvéregyházi kapcsolatairól cikkek és beszámolók születtek. A Kommunikációs Szolgálat-
tal együttműködve az elmúlt ciklusban több mint 500 nemzetközi vonatkozású hírt közölt a külügyi iroda az MRE
partnerkapcsolatainak aktualitásairól, testvéregyházak és szervezetek aktuális híreiről és kiemelt nemzetközi
eseményekről. A 2011-ben elindított gyakornoki program (ld. lentebb) szervesen illeszkedett ebbe a rendelkezés-
re álló emberi erőforrásokat messze meghaladó feladatra.

Nemzetközi kommunikáció – Angol honlap és hírlevél

Sürgető feladatként határozta meg a bizottság ciklustervében az angol nyelvű kommunikáció, alapvetően honlap
és hírlevél elindítását. Hosszú előkészület után 2012 októberében elindult az MRE angol nyelvű honlapja és rend-
szeres hírlevele, amiben egy amerikai és számos magyar gyakornok segíti a külügyi iroda munkáját. Az ő mun-
kájuknak köszönhetően az MRE honlapja az egyik legátfogóbb és leggyakrabban frissülő idegen nyelvű egyházi
honlap a világon. Ebben kiemelkedő szerepe volt az Global Ministries nevű szervezettel való szoros együttműkö-
désnek, aminek köszönhetően Amy Lester személyében egy amerikai világmissziós gyakornok gondozta 2012 és
2014 között a honlapot, aminek köszönhetően 160 cikk és 33 interjú jelent meg az utóbbi két évben. A nemzetközi
kommunikáció részeként 2009 óta angol nyelvű éves jelentést is kiad az MRE.

Gyakornoki program

A ZSKÖB felkarolta és támogatta az MRE Külügyi Irodájának javaslatát gyakornoki program indítására. A külügyi
munkát 2011. január óta nemzetközi szakos diákok segítik, akik kötelező szakmai gyakorlatukat töltik az iroda fel-
ügyelete alatt. A diákok a Külügyi Iroda munkája mellett bekapcsolódhatnak a menekültmisszió, a cigánymisszió
és a Magyar Református Szeretetszolgálat tevékenységébe, illetve a Magyarországon rendezett jelentős nem-
zetközi egyházi események lebonyolításába. Eleddig több mint 50 fiatal segítette alapvetően a magyar és angol
nyelvű külügyi kommunikációt magyar és külföldi egyetemekről egyaránt.

A Zsinati Ösztöndíjas Bizottság legfontosabb döntései

A ZSÖB fő törekvése az elmúlt ciklusban az ösztöndíjas partnerekkel való egyeztetés és ennek eredményekép-
pen az ösztöndíj lehetőségek feltérképezése volt. Az ösztöndíjat biztosító szervezetekkel ugyanis nincs írásos
megállapodása az MRE-nek, ami bizonytalanná teszi a rendszert. A levelezések során immár írásos formában is
rendelkezésre állnak a feltételek. A ZSÖB egyben három új ösztöndíjas lehetőség kapcsán kötött megállapodást.
A ZSÖB a New Brunswick-i ösztöndíjat felvette a zsinatilag támogatott lehetőségek sorába és a New Brunswick-i
amerikai magyar nyelvű gyülekezet, a Rutgers University és a DRHE közötti megállapodás alapján. Ebben a meg-
állapodásban az szerepel, hogy az egyetemen ösztöndíjasként tanul a kiutazó diák, mindamelllett heti 10 órában
a gyülekezetben segédlelkészként szolgál.

A genfi magyar gyülekezetrel együttműködve a Bossey-i Ökumenikus Intézettel is megállapodás született ar-
ról, hogy amennyiben francia nyelvű ösztöndíjas diák nincs, a gyülekezet alapítványának anyagi támogatásával
egy angol nyelvű diák ösztöndíjban részesül az intézet mesterprogramjában, egyben lehetőséget kap arra, hogy
a genfi gyülekezetben szolgáljon.

A diaszpóra gondozás kapcsán felmerült, hogy az ösztöndíjasok lelkeszi szolgálatot is vállalhatnak ösztöndíjuk alatt, besegíthetnek a gyülekezeti szolgálatokba, ahogy az Genfben és New Brunswick-ban is működik. A szórványkérdést taglalva felmerül, hogy igény van hatodévesek teológusok fogadására, melyre lehetőséget ad az Erasmus program. A ZSKÖB határozza meg, hová érdemes hallgatót kiküldeni, ahol a szakmai vezetést is megkapja a hatodéves teológus, és ahol egyben tanulni is tud.

A fentiek mellett a Western Seminary-t nyertük meg új partnernek, míg a ciklus legfájóbb vesztesége a Princeton Seminary-vel való történelmi kapcsolat megszakadása, aminek megmentésére tett bizottsági igyekezet sikertelen maradt.

A ciklus legfontosabb feladata az elavult ösztöndíjas szabályzat megújítása volt, amit 2012. októberében határozott el a ZSÖB és 2013. október 15-én fogadott el. A változtatásra azért volt szükség, mert megváltozott az egyetemek, teológiák neve, tanárok elnevezése és pozíciója, de az ösztöndíjjal kapcsolatos igények is. Nem volt világos például a korábbi szabályzatból, hogy egy doktorandusz hallgatónak honnan kell ajánlást kérnie, hová kell beadnia a pályázatát.

Vad Zsigmond
elnök,
Zsinati Külügyi és Ökumenikus Bizottság

MELLÉKLET LEGFONTOSABB HATÁROZATOK 2009–2014

Az alábbiakban a bizottság saját ciklustervében is megfogalmazott legfőbb törekvéseit és a felügyelete alatt futó szakmai munka legfontosabb eredményeit, valamint az ezeket támogató határozatokat összesítjük.

2009. március 11. – Alakuló ülés

A bizottság elnökének megválasztása

A bizottság tagjai közül Répás Zsuzsanna előzetesen jelezte, hogy az elnöki tisztséget nem vállalja. A többi bizottsági tag jelezte, hogy szívesen elvállalja ezt a megbízatást. A bizottság tudomásul vette, hogy Répás Zsuzsanna korábban leadta szavazatát, amelyet lezárt borítékban a Külügyi Iroda munkatársainál letétbe helyezett. A szavazatszámrlást követően Ódor Balázs bejelentette, hogy a bizottság tagjai titkos szavazással, 2-2 arányban adták le szavazatukat két jelöltre: Vad Zsigmond és Köntös László tagokra. Eztán a bizottság tagjai egyeztettek és elnöknek egyhangúlag Vad Zsigmondot választották.

2009. május 6.

A Bizottság munkáját segítő Ökumenikus Tanácsadó testület létrehozása

A nemzetközi egyházi szervezetekben való szakmai részvételünk és képviseletünk megerősítését, valamint az ökumenikus teológiai párbeszéd eredményeinek hazai megismertetését a Zsinati Külügyi Bizottság az „Ökumenikus Tanácsadótestület” létrehozásával kívánja elősegíteni. A testületbe olyan tagokat javasol, akik jelenleg is képviselik egyházunkat a különböző nemzetközi szervezetekben és munkacsoportokban, kiegészítve a listát dr. Kádár Zsolttal, aki a megelőző bizottság tagjaként értékes tapasztalatokat szerzett. Ennek értelmében a Bizottság a testületi tagságra a következőket kéri fel, fenntartva a változtatás lehetőségét: dr. Gonda László, dr. Kodácsy Tamás, Karsay Eszter, dr. Fazakas Sándor, dr. Ferencz Árpád, Fodorné dr. Nagy Sarolta, dr. Rajos Krisztina, dr. Kádár Zsolt.

A Zsinati Külügyi Bizottság munkatervének elfogadása a következő ciklusra

A vonatkozó munkaanyagot megtárgyalva a Bizottság meghatározta ciklustervét, azaz a következő évekre nézve munkájának hangsúlyait:

- Nemzetközi jelenlét erősítése
- Hazai összefogás: tanácsadó testület és munkacsoportok
- Hazai konferenciák nemzetközi témákban
- Részvételünk nemzetközi akciókban
- Ökumené és nemzetközi kapcsolatok erőteljesebb megjelenítése
- Kárpát-medencei hálózat és egységes képviselő
- Partneregyházi kapcsolatok fejlesztése tartalmi együttműködések mentén
- Gyülekezeti partnerkapcsolatok ösztönzése

CEC KB delegálás

A Bizottság javasolja, hogy az Elnökség az Európai Egyházak Konferenciája Központi Bizottságába dr. Rajos Krisztinát jelölje.

Svájci Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének kérésére kiírt lelkeszi pályázat elbírálása

A Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek Szövetsége (SMPGYSZ) és a Magyarországi Református Egyház elnökségei által kiírt lelkeszi pályázatra beérkezett, az elnökségi jegyzőkönyv tanúsága szerint formailag hiánytalan három pályázatot áttekintése után a következő javaslatot, előzetes véleményt terjeszti a Főtiszteletű Generális Konvent elé: a lelkeszi állás betöltésére két személyt, nevezetesen Kókai Csaba miskolci és Kállay László Levente fugyivásárhelyi lelkipásztort javasolja, a fent nevezett sorrendben. Javasolja, hogy a végső döntés meghozatala a svájci gyülekezetek bevonásával történjen.

2009. október 28.*Döntés az MRE nemzetközi szervezetek testületeibe delegált képviselőiről*

Megválasztott Képviselők:

- Dr. Rajos Krisztina, Európai Egyházak Konferenciája (CEC) Központi Bizottsága
- Tarr Zoltán, Európai Egyházak Konferenciája (CEC) Munkacsoportja
- Ódor Balázs, Református Világszövetség Végrehajtó Bizottsága
- Dr. Gonda László, EVT Missziói és Evangélizációs Bizottság
- Dr. Fazakas Sándor, Európai Protestáns Egyházak Közössége, Etikai Bizottság

Jelöltek:

- Dr. Szabó István, Európai Egyházak Konferenciája (CEC) Egyházak Párbeszédben Bizottsága
- Lőrincz Szabolcs, Európai Egyházak Konferenciája (CEC) Pénzügyi Bizottsága
- Hámori Ádám, Európai Egyházak Konferenciája (CEC) Egyház és Társadalom Bizottsága

Döntés a MEÖT átalakításának terveiről

A Bizottság, látva az ökumenikus kezdeményezésekre tett javaslatok számát, és azt, hogy az ezzel kapcsolatos igényeket egyházunk nem tudja a kívánt mértékben támogatni, és figyelembe véve, hogy a MEÖT ugyanakkor nem tölti be küldetését és a korábban a Bizottság által megfogalmazott elvárásokat, a következő javaslatot fogalmazza meg egyhangú döntéssel: a Bizottság javasolja, hogy az Elnökségi Tanács fontolja meg a MEÖT tagdíj és a szervezet fenntartásra fordított összeg hatékonyabb felhasználását, a székház alternatív hasznosításának lehetőségét és ezzel együtt a MRE ökumenikus szerepvállalásának új formáit.

2010. május 19.*RVSZ júniusi Grand Rapids-i nagygyűlésének előkészületei*

A nagygyűléssel kapcsolatban a Bizottság tagjai végül azt vitatták meg, hogy milyen ügyet terjesszenek az ezért illetékes bizottság (Public Issue Committee) elé. Egyöntetű vélemény volt, hogy a szlovákiai politikai helyzet, a kisebbségeket ért hátratételek és különösképpen is a nyelvtörvény módosítása és végrehajtása olyan ügy, amit a nagygyűlés elé kell tárnunk. A Bizottság támogatja, hogy a szlovákiai helyzet és nyelvtörvény ügyét a Külügyi Iroda a Public Issue Ctee elé terjessze a nagygyűlésen.

Teológiai referens munkába állása és az Ökumenikus Tanácsadó Testület tervei

A teológiai referens egyházunk teológiai munkáját koordinálja egyházunk kiemelt és éves témáinak, a nemzetközi teológiai és egyéb szakmai munkának a szempontjai szerint. Fő feladata az ehhez szükséges teológiai munka tartalmi irányítása. A referens kinevezése a Zsinat elfogadott ciklusterve alapján történt és részint az Ökumenikus Tanácsadótestület munkájának tartalmi koordinációját szolgálja. Az ülésre meghívott Iszlai Endre bemutatkozott és beszámolt eddigi tevékenységéről és terveiről. A Bizottság Isten áldását kérte Iszlai Endre munkájára. Egyben arról is döntött, hogy a világszervezetek részéről hivatalos véleményezésre megküldött teológiai dokumentumok feldolgozása a jövőben a teológiai referens vezetésével történjen.

A reformatus.hu angol nyelvű oldalának és a MRE nemzetközi hírlevél tervezetének megvitatása

A Bizottság egyhangúan határozott arról, hogy a kezdeményezést az előterjesztett tervezet szerint támogatja. Egyben megkérte a Külügyi Iroda munkatársait, hogy a szerkesztőséggel együttműködve a Bizottság következő ülésére készítsenek elő egy első hírlevelet véleményezésre.

2010. október 29.*ESI tanárok nyári szolgálata Magyarországon 2011-ben*

Az Educational Services International program amerikai angol nyelvű tanároknak kínál külföldi gyakorlati lehetőséget. A szervezet 1981-ben alakult két egyetemmel kötött együttműködéssel. Ma már több mint száz ESI program működik szerte a világban, így többek között Kínában, Csehországban, Oroszországban, Kazahsztánban, Szlovákiában és Marokkóban. A szervezet által küldött angol tanárok egy nyárra, tehát egy, másfél hónapra érkeznek a partnerországba, mely idő alatt általános iskolás kortól felnőtt korig terjedő életkorú diákok angol nyelvű oktatásáért vállaltak felelősséget. A program célja a magyarországi menekülttáborokban való angol tanítás Debrecenben, Békéscsabán és Bicskén, ahol előzetes felmérések alapján igény, szükség és lehetőség van a tanárok fogadására. A Bizottság jóváhagyása után az Elnökségi Tanács és a Gazdasági Bizottság elé kell tárnunk az ügyet.

2011. május 4.*Javaslat az Ökogyülekezeti Tanács felállítására*

A Zsinati Külügyi Bizottság egyhangúan úgy határozott, hogy a Skót Egyházzal együttműködésben, az ECEN támogatásával megvalósuló ökogyülekezeti program koordinálását biztosító ökogyülekezeti tanács testületének felállítását javasolja a Zsinat Elnökségének. A testületbe a következő tagokat javasolja meghívni: ifj. Gyimóthy Géza, Konkolyiné Bihari Zita, Szűcs Boglárka, Szalay László, Kodácsy Tamás, Karsay Eszter, Végh László, Victor András.

Javaslat a nemzetközi delegáltak rendszeres meghívásáról a Zsinat ülésére

A Zsinati Külügyi Bizottság javaslatot tesz az Elnökségnek, hogy a nemzetközi gyakorlatnak a megfelelően fontolja meg testvéregyházak képviselőinek a MRE Zsinata üléseire történő rendszeres meghívását. A vendégek tanácskozási joggal vehetnének részt az ülésen és időt kapnának arra, hogy beszámoljanak egyházukról. A ZSKÖB egyben megkéri a Külügyi Irodát, hogy vizsgálja meg ennek lehetőségét és dolgozzon ki javaslatot erre nézve.

Partnerszerződés a (Dél-Afrikai) Holland Református Egyházzal

A Külügyi Bizottság arról határozott, hogy mivel a (Dél-Afrikai) Holland Református Egyházzal kötendő szerződés szövegtervezetét zsinati vitára alkalmasnak ítéli, azt a Zsinat elé terjeszti elfogadásra, amennyiben a Zsinati Tanulmányi és Teológiai Bizottság nem fogalmaz meg fenntartásokat a két egyház ökumenikus kapcsolatát rögzítő 2. pont teológiai kitételeivel kapcsolatban.

GEKE dokumentumok hivatalos véleményezése

A Zsinati Külügyi Bizottság a Zsinati Tanulmányi és Teológiai Bizottság által előkészített, az Ökumenikus Tanácsadó Testület által megvitatott véleményezést a két hivatalos GEKE dokumentumról zsinati tárgyalásra alkalmasnak találta, kezdeményezi a két dokumentum előterjesztését és a MRE hivatalos állásfoglalásaként való elfogadását.

2011. október 26.

Határozat az Egyház és Társadalom Tanácsadó Testület létrehozásáról

A Külügyi Bizottság arról határozott, hogy Egyház és Társadalom Tanácsadó Testületet hoz létre szakmailag felkészült, elkötelezett egyháztagokból egyházunk társadalmi szolgálatának szakmai támogatására. A Külügyi Bizottság felkéri a Külügyi Irodát arra, hogy következő ülésére készítsen név szerinti javaslatot a testület tagjaira.

GEKE nagygyűlés delegálás

A Külügyi Bizottság arról határozott, hogy a GEKE nagygyűlésre a két hivatalos delegálon, dr. Bölcskei Gusztávon és Ferencz Árpádon kívül két szakértőt küldene ki a munkájuk segítésére. Az egyik Ódor Balázs, a Külügyi Iroda vezetője legyen, a másikat pedig a Külügyi Iroda határozza meg.

Rajnai Egyházzal kötött szerződés alapján munkacsoport felállítása

A Rajnai Egyház, partnerszerződésünkben történt megállapodásunkat komolyan vette és létrehozta a munkacsoportjukat. A tagok között szerepelnek az egyházvezetéstől, képviseltetik többek között a gyülekezetet és a kommunikációs területet is.

- Csorba Áron: az MRSZ munkatársa, aki a kárpátaljai misszió ügyeiért felel, németül jól beszél.
- Huszár Pál: az egyházvezetés részéről,
- Iszlai Endre: mint teológiai referens,
- Kovács Krisztián: lelkesztovábbképzés ügyében kapcsolattartó,
- Hunyady János: kalocsai lelkész, a Rajnai Egyház partnerkapcsolataiban aktívan részt vesz.

A Zsinati Bizottság arról határozott, hogy a Rajnai Egyházzal kötött partnerszerződésben foglaltak értelmében 5 fős munkacsoportot hoz létre.

2012. május 4.*CEC reformjavaslat véleményezése*

A Zsinati Külügyi és Ökumenikus Bizottság az Ökumenikus Tanácsadó Testület által szakmailag előkészített véleményét elfogadja, és a kérdőívre adott válaszokat a Zsinat elé terjeszti tárgyalásra, jóváhagyásra.

Egységes magyar református REV tagdíj

Az egységes REV tagdíj tárgyalása olyan alkalom, amelynek esetében egy világszervezet pénzügyeiben is megjelenik a magyar egység. A Református Egyházak Világközösségének a magyar református tagegyházak által fizetendő tagdíjak kapcsán új rendszer körvonalazódik. A Genffel való egyeztetések eredményeképpen úgy néz ki, hogy 2013-tól, szolidaritási alapon a magyar tagegyházak egy egységes „magyar” hozzájárulást fizetnek közösen. Ez ténylegesen azt jelenti, hogy a magyarországi egyház fizet a korábinál többet és ezzel fedezi a többiek tagdíját is, azaz a többi egyháznak nem kell a jövőben fizetnie a REV felé. A tagdíj összegének kiszámítását Ódor Balázs a REV genfi központjának pénzügyes kollegájával dolgozta ki, melyben egységes tagdíjfizetés a terv a Magyar Református Egyház tagjai részéről. Bevezették a kisebbségi egyház fogalmát, mely azt jelenti, hogy a hátrányos helyzetű egyházak (Kárpátalja, Szerbia, Felvidék, Erdély) tagdíjait megfizetik. Az MRE egy összegben fizeti be a tagdíjat, melyhez a GK tagok hozzájárulnak lehetőségeik szerint. Májusban ülésezik a végrehajtó bizottság, mely valószínűleg elfogadja a számításokat, mely a mellékletben szerepel. E számítások szerint 13 000 helyett 18 000 EUR tagdíjat fizet majd egyházunk. A ZSKÖB támogatja a REV tagdíjfizetés egységes rendszerét.

2012. október 25.*Budapesti koreai gyülekezet bekebelezésének ügye*

Az egyházi törvény változása miatt a Budapesti Koreai Presbiteriánus Gyülekezet (BKPGY) presbitériuma 2012. március 11-i ülésén hatalmazta meg Jeong Chae-Hwa missziós munkatársunkat azzal, hogy a gyülekezet nevében tárgyalást folytasson a Magyarországi Református Egyház Elnökségével arról, hogy gyülekezetük a MRE tagja, különös státusszal bíró közössége lehessen. A gyülekezet 50–60 tagot számlál. A kérelem a Zsinati Jogi Bizottság elé került, valamint a PROK, az MRE másik dél-koreai partneregyházával való egyeztetés is megtörtént. A KZSÖB támogatja a Budapesti Koreai Presbiteriánus Gyülekezet (BKPGY) betagozódását a Magyarországi Református Egyházba.

2013. május 15.*EVT delegálás*

A Zsinati Külügyi és Ökumenikus Bizottság megerősíti és támogatja Bölcskei Gusztáv jelölését EVT Központi Bizottságba.

EVT alkotmány véleményezése

A Zsinati Külügyi és Ökumenikus Bizottság megbízta az Ökumenikus Tanácsadó Testületet, hogy Gonda László tájékoztatása alapján készítse el az Egyházak Világtanácsa alkotmányával kapcsolatos véleményt, valamint a nagygyűlés hivatalos dokumentumaira adandó válaszokat.

2013. október 15.*MRE részvétele a Wroclaw-i Keresztyén Találkozón*

A ZSKÖB támogatja az MRE aktív, együttműködői részvételét a Keresztyén Találkozó 2014. július 4–6. közötti eseményén és azt, hogy házigazdaként vállaljon szerepet a 2016. évi találkozóban. Ennek megfelelően a kezdeményezés pénzügyi háttereként megerősíti költségvetést érintő javaslatát, azaz hogy külön tételként jelenjen meg a találkozó fedezete a bizottság költségvetésében. Egyben felkéri a Generális Konvent Elnökségét, hogy soron következő ülésén vitassa meg a Magyar Református Egyház egységes, koordinált és hosszú távú részvételét a kezdeményezésben. A ZSKÖB javaslata, hogy a GK Elnöksége támogassa a közös részvételt és az ehhez szükséges feladatokat határozza meg, jelölje ki a felelősöket, valamint forrást biztosítsa költségvetésében.

Egyházi törvényeink módosítása a Leuenbergi Konkordia fényében

A Bizottság áttekintette a Jogi Bizottság zsinati javaslatát, illetve megvitatta annak lehetőségét, hogy a Leuenbergi Konkordia és az abból fakadó egyházi közösség ténye megjelenjen kifejezetten is az egyház alkotmányában azon túl, hogy egyes területek szabályozásában érvényesül a szellemisége. A Bizottság ezzel kapcsolatban konkrét példákat is megismert európai egyházak gyakorlatából.

A ZSKÖB úgy döntött, hogy nem terjeszt saját indítványt a Zsinat elé a témában, a jogi bizottság előterjesztését tudomásul vette, aminek előterjesztése során plenáris vitában alkalom nyílik arra, hogy Leuenbergi Konkordiára való átfogó hivatkozás kapcsán a ZSKÖB adott esetben megfogalmazza felvetését.

REV Európa jelöltállítás kérdése

A ZSKÖB fontosnak tartja a képviseletet a REV európai vezetőtestületében (Steering Committee) és javasolja, hogy a GK tárgyaljon erről a kérdésről.

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA
NYUGDÍJINTÉZETI INTÉZŐBIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 390/2014.11.13.

A Zsinat a Nyugdíjintézeti Intézőbizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

**A ZSINAT NYUGDÍJINTÉZETI INTÉZŐBIZOTTSÁGÁNAK JELENTÉSE
A 2009–2014 KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN VÉGZETT BIZOTTSÁGI MUNKÁRÓL**

A Magyarországi Református Egyház lelkészeinek ellátásáról és Nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi II. törvény 12. § 4–8. pontok taglalják a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottság szervezetét, munkáját és feladatait. Miszerint:

- „(4) A Zsinat – tagjai közül – Nyugdíjintézeti Intézőbizottságot választ. A Nyugdíjintézet ügyeit a Zsinat az Intéző Bizottság közreműködésével látja el.
- (5) Az Intéző Bizottság választott tagjainak megbízatása a Zsinat hat éves tartamára terjed. Az Intéző Bizottság elnökét megalakulásakor maga választja.
- (6) A Bizottság a Nyugdíjintézet döntés-előkészítő, véleményező-tanácsadó, testülete.
- (7) A Zsinatnak, illetve a Zsinati Tanácsnak nyugdíjintézeti, és ellátási ügyekben hozandó határozatait az Intéző Bizottság készíti és terjeszti elő.
- (8) Az Intéző Bizottság munkáját a Nyugdíjintézet vezetője koordinálja. Az Intéző Bizottság üléseire meghívandók tanácskozási joggal az egyes egyházkerületek nyugdíjügyi főelőadói is.”

Mindezekon felül a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottságának ülésein kerülnek megtárgyalásra az esetenként felmerülő, egyedi ügyek is.

Ugyancsak a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottságának feladata – szükség esetén – törvénymódosításra vagy kiegészítésre vonatkozó javaslatok előterjesztése a Jogi Bizottság felé.

A Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottságának tagja voltak ebben a zsinati ciklusban:

- Bellai Zoltán lelkipásztor, a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottságának elnöke, Dunántúli Egyházkerület részéről
- Simonfi Sándor esperes, a Dunamelléki Egyházkerület részéről
- Dr. Tóth Albert lelkipásztor, a Tiszáninneri Egyházkerület részéről
- Takács Tamás lelkipásztor, a Tiszántúli Egyházkerület részéről

Pótagok voltak:

- Derencsényi István főjegyző, a Tiszántúli Egyházkerület részéről
- Dudás Ferenc, a Tiszáninneri Egyházkerület részéről
- Lentulai Attila esperes, a Dunántúli Egyházkerület részéről
- Sipos Bulcsú Kadosa esperes, a Dunamelléki Egyházkerület részéről

dr. Szabó István püspök látta el a Zsinat Elnökségi Tanácsának részéről a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottság munkájának felügyeletét.

A mögöttünk álló XIII. zsinati ciklusban a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottsága *19 alkalommal ülésezett.*

A Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottságának ülésein *236 beadványt* megtárgyalva, *225 határozatot hozott* egyedi ügyekben, kérésekben, jogi és szakmai álláspontok kialakításával.

A Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottsága *11 alkalommal* kezdeményezte a Zsinatnál a *Nyugdíjtörvény vagy más jogszabály módosítását, kiegészítését.* A XIII. zsinati ciklusban történt jogszabály módosítások táblázatban összefoglalva :

Ideje	Tárgya	Száma	Kelte
2009. 03. 11.	A Református Lelkészi Nyugdíjintézet igazgatói tisztének meghosszabbításáról 2009. 11. 30-ig	20/2009	2009. 03. 11.
2010. 11. 18.	A Magyarországi Református Egyház lelkészeinek ellátásáról és Nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi II. törvény függelékkel való kiegészítése tárgyában	96/2010	2010. 11. 18.
2011. 05. 26.	A „nyugdíjazott lelkipásztorok lakástámogatásának kiutalására” vonatkozó ZS.T. - 47/1999. számú végrehajtási határozat módosítása tárgyában	155/2011	2011. 05. 26.
2012. 05. 25.	Zsinati határozat a Magyarországi Református Egyház lelkészeinek ellátásáról és Nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi II. törvény 14–15. § módosítása tárgyában	210/2012	2012. 05. 25.
2012. 05. 25.	Zsinati határozat a lelkipásztori nyugdíjárulék késedelmes befizetésének szankcionálása tárgyában	211/2012	2012. 05. 25.

Ideje	Tárgya	Száma	Kelte
2012. 11. 16.	Zsinati határozat az MRE lelkészeinek ellátásáról és Nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi II. törvény 40. § módosításáról szóló 2012. évi II. törvényről	230/2012	2012. 11. 16.
2013. 04. 25.	Zsinati határozat az MRE alkotmányáról és kormányzatáról szóló 1994. évi II. törvény, az MRE 1996. évi I. számú választójogi törvénye, az MRE lelkészeinek ellátásáról és Nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi I. törvény, valamint az egyházi bíráskodásról szóló 2005. évi I. törvények jogharmonizációjáról a lelkészek szolgálatáról és jogállásáról szóló törvény hatálybalépésével összefüggésben.	273/2013	2013. 04. 25.
2013. 04. 25.	Zsinati határozat az MRE alkotmányáról és kormányzatáról szóló 1994. évi II. törvény, az MRE 1996. évi I. választójogi törvénye, az MRE lelkészeinek ellátásáról és nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi I. és az egyházi bíráskodásról szóló 2005. évi I. törvények módosításáról szóló 2013. évi I. törvényről	274/2013	2013. 04. 25.
2013. 04. 25.	Zsinati határozat a Református Lelkeszi Nyugdíjintézet igazgatói tisztségének betöltéséről	283/2013	2013. 04. 25.
2014. 04. 24.	Zsinati határozat az MRE lelkészeinek ellátásáról és nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi II. Törvény 14. § (3) hatályon kívül helyezéséről szóló 2014. évi I. törvényről	347	2014. 04. 24.
2014. 04. 24.	Zsinati határozat az MRE lelkészeinek ellátásáról és nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi II. törvény 35. § módosításáról szóló 2014. évi II. törvényről	348	2014. 04. 24.

A táblázatba összefoglalt témák azt jelzik, hogy a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottsága aktívan részvevője, kezdeményezője volt a Zsinat törvényalkotó munkájának a XIII. zsinati ciklus során.

A konkrét törvényalkotói munkán túlmutatóan a Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottsága 51 alkalommal kezdeményezte *Zsinati Tanácsi határozat* meghozatalát, amely a jogszabályok végrehajtási folyamatát tették hatékonyabbá, kivitelezhetőbbé, aktuálisabbá. A kezdeményezésekből a következő témájú határozatok születtek meg:

Ideje	Tárgya	Száma	Kelte
2010. 06. 02.	A Református Lelkeszi Nyugdíjintézet 2009. évi zárszámadásának elfogadása	51/2010.06.02	2010. 06. 02.
2010. 06. 02.	Kurilla Attila kivételes rokkantsági nyugdíj-megállapítási ügyében 20 000 Ft-os növelés/hó	60/2010.06.01	2010. 06. 02.
2010. 06. 02.	A Nyugdíjalap 2009. évi hozamának 10%-nak rendkívüli segélyezési alapként való kezeléséről	62/2010.06.02	2010. 06. 02.
2010. 11. 17.	A Magyarországi Református Egyház nyugdíjrendszere hosszú távú átalakításának tárgyában	67/2010.11.17	2010. 11. 17.
2010. 11. 17.	A nyugdíjintézeti járulékok tárgyában	68/2010.11.17	2010. 11. 17.
2010. 11. 17.	A szolgálati lakás használatáért nyújtott természetbeni egyenérték tárgyában született ZS.T. - 36/2004. számú határozattal kapcsolatban	69/2010.11.17	2010. 11. 17.
2011. 02. 23.	A Zsinati Tanács a Református Lelkeszi Nyugdíjintézet 2011. évi költségvetését 1 134 530 000 Ft bevételi és 1 134 530 000 Ft kiadási összeggel elfogadja	80/2011.02.23	2011. 02. 23.
2011. 02. 23.	Sípos Árpád Edömér lelképásztor nyugdíj-megállapítása ügyében	93/2011.02.23	2011. 02. 23.
2011. 02. 23.	A lelkési átlagjavadalom 1998–2010 közötti mértékéről	94/2011.02.23	2011. 02. 23.
2011. 05. 25.	A Református Lelkeszi Nyugdíjintézet 2010. évi zárszámadása tárgyában	108/2011.05.25	2011. 05. 25.
2011. 05. 25.	A Református Lelkeszi Nyugdíjintézet 2011. évi költségvetése módosítása tárgyában	115/2011.05.25	2011. 05. 25.

Ideje	Tárgya	Száma	Kelte
2011. 11. 16.	Szabó Sándor helyettes lelkipásztor nyugdíj-kiegészítése ügyében	131/2011.11.16	2011. 11. 16.
2011. 11. 16.	Az MRE Lelkészi Nyugdíjintézetéhez címzett kérelmek szolgálati úton történő benyújtása ügyében	132/2011.11.16	2011. 11. 16.
2011. 11. 16.	Sándor Endréné nyugdíj-megállapítása ügyében	133/2011.11.16	2011. 11. 16.
2012. 02. 22.	Nyugdíjintézet 2012. évi költségvetésének elfogadása tárgyában	147/2012.02.22	2012. 02. 22.
2012. 02. 22.	Református Lelkészi Nyugdíjintézet integrált adatszolgáltatási rendszerének kialakítása tárgyában	156/2012.02.22	2012. 02. 22.
2012. 02. 22.	A Magyarországi Református Egyház lelkészeinek ellátásáról és Nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi II. törvény 15. § értelmezése tárgyában	159/2012.02.22	2012. 02. 22.
2012. 02. 22.	A Nyugdíjintézeti Intézőbizottság által hozott 1/B/2011.05.18. NYIB számú határozat ellen benyújtott fellebbezés elbírálása tárgyában (Fábián Zoltán)	160/2012.02.22	2012. 02. 22.
2012. 05. 23.	A Számvizsgáló Bizottság jelentése a Református Lelkészi Nyugdíjintézet 2011. évi gazdálkodásáról	175/2012.05.23	2012. 05. 23.
2012. 05. 23.	Zsinati Tanács határozata a Református Lelkészi Nyugdíjintézet 2011. évi zárszámadása tárgyában	185/2012.05.23	2012. 05. 23.
2012. 05. 23.	A Zsinati Tanács határozata nyugdíjkiegészítés alapösszegének korrigálása céljából benyújtott fellebbezés tárgyában	199/2012.05.23	2012. 05. 23.
2012. 05. 23.	A Zsinati Tanács határozat az öregségi nyugdíjkiegészítés újbóli megállapítása tárgyában hozott 9/2011.02.01. sz. NYIB határozat elleni jogorvoslati kérelem elbírálása tárgyában	200/2012.05.23	2012. 05. 23.
2012. 05. 23.	A Zsinati Tanács határozata a 2002. évi II. törvény gyermekágyi és gyermekgondozási kiegészítő szociális segély folyósítására vonatkozó 40. § módosítási koncepciója tárgyában	201/2012.05.23	2012. 05. 23.
2013. 03. 02.	A Református Lelkészi Nyugdíjintézet 2013. évi költségvetésének tárgyában	231/2013.02.20	2013. 02. 20.
2013. 05. 29.	A Zsinati Tanács határozata a számvizsgáló Bizottság Református Lelkészi Nyugdíjintézet 2012. évi gazdálkodásáról szóló jelentése tárgyában	241/2013.05.29	2013. 05. 29.
2013. 05. 29.	A Zsinati Tanács határozata a Református Lelkészi Nyugdíjintézet 2013. évi költségvetése elfogadásáról	258/2013.05.29	2013. 05. 29.
2013. 05. 29.	A Zsinati Tanács határozata az egyházi anyakönyvi kivonat és hiteles másolat kiadásának rendjéről	259/2013.05.29	2013. 05. 29.
2013. 05. 29.	A Zsinati Tanács határozata egyedi méltányossági kérelem elbírálása ügyében	260/2013.05.29	2013. 05. 29.
2013. 05. 29.	A Zsinati Tanács határozata az állami teljes öregségi nyugdíjkorhatárt elérő lelkészek ügyében	261/2013.05.29	2013. 05. 29.
2013. 05. 29.	A Zsinati Tanács határozata a lelkészi átlagjavadalom 2012. évi mértékéről	262/2013.05.29	2013. 05. 29.
2013. 05. 29.	A Zsinati Tanács határozata az ápolási díjon lévő lelkésznők részére folyósított (gyes kiegészítő) szociális segély továbbfolyósításáról	263/2013.05.29	2013. 05. 29.
2013. 05. 29.	A Zsinati Tanács ajánlása az 5000 lélekszám alatti településeken szolgáló lelkészek kiegészítő javadalma utáni járulékfizetés rendjéről	264/2013.05.29	2013. 05. 29.
2013. 11. 13.	A Zsinati Tanács határozata a közegyházi intézmények 2013. évi szakmai beszámolója elfogadása tárgyában	272/2013.11.13	2013. 11. 13.
2013. 11. 13.	A Zsinati Tanács határozata tagsági és fenntartói járulékok összevonása tárgyában	279/2013.11.13	2013. 11. 13.
2013. 11. 13.	A Zsinati Tanács határozata az egyszeri nyugdíjkiegészítő pótlék összege tárgyában	280/2013.11.13	2013. 11. 13.

Ideje	Tárgya	Száma	Kelte
2013. 11. 13.	A Zsinati Tanács határozata a természetbeni egyenérték eltörlése tárgyában	281/2013.11.13	2013. 11. 13.
2013. 11. 13.	A Zsinati Tanács határozata nyugdíjintézeti ellátások értékkövetéséről	282/2013.11.13	2013. 11. 13.
2013. 11. 13.	A Zsinati Tanács határozata a degresszivitás tárgyában	283/2013.11.13	2013. 11. 13.
2013. 11. 13.	Az MRE lelkészeinek ellátásáról és Nyugdíjintézetéről szóló 2002. évi II. törvény 26. § és 31. §-ának értelmezése és összhangbahozatala tárgyában	284/2013.11.13	2013. 11. 13.
2013. 11. 13.	A Zsinati Tanács határozata V.H.M. méltányossági kérelme tárgyában	285/2013.11.13	2013. 11. 13.
2013. 11. 13.	A Zsinati Tanács határozata B. Gy.-né méltányossági kérelme tárgyában	286/2013.11.13	2013. 11. 13.
2013. 12. 04.	A Zsinati Tanács határozata J.Gy. nyugalmazott lelképásztor méltányossági kérelme ügyében	300/2013.12.04	2013. 12. 04.
2013. 12. 04.	A Zsinati Tanács határozata L. Sz. G. nyugdíjszámítása elbírálása ügyében	301/2013.12.04	2013. 12. 04.
2014. 02. 19.	A Magyarországi Református Egyház Nyugdíjintézet 2014. évi költségvetésének elfogadása tárgyában	320/2014.02.19	2014. 02. 19.
2014. 02. 19.	A lelkészi átlagjavadalom 2013. évi mértékéről	323/2014.02.19	2014. 02. 19.
2014. 05. 28.	Nyugdíjindexálás	328/2014.05.28	2014. 05. 28.
2014. 05. 28.	A Zsinati Tanács határozata a Számvizsgáló Bizottságnak a Református Lelkészi Nyugdíjintézet 2013. évi gazdálkodásáról szóló jelentése tárgyában	333	2014. 05. 28.
2014. 05. 28.	A Zsinati Tanács határozata a Református Lelkészi Nyugdíjintézet 2014. évi költségvetése módosításáról	359	2014. 05. 28.
2014.05.28.	A Zsinati Tanács határozata a református lelkészi nyugdíjrendszer jelenlegi működéséről és átalakításának irányairól szóló beszámoló tárgyában	366	2014. 05. 28.
2014.05.28.	A Zsinati Tanács határozata T. É. egyedi méltányossági kérelme ügyében	367	2014. 05. 28.
2014.05.28.	A Zsinati Tanács határozata CS. T. egyedi méltányossági kérelme ügyében	368	2014. 05. 28.

A Zsinat Nyugdíjintézeti Intézőbizottságának jóváhagyásával a Református Lelkészi Nyugdíjintézet működésének, korábbi gyakorlatának változtatását, megújítását, reformját három fő elv szerint kellett megindítani:

1. A nyugdíj- és segélyezési-rendszer működése/működtetése hatékonyságának, eredményességének javítása céljából
2. A közegyházi nyugdíjrendszer működése átláthatóságának növelése érdekében
3. A közegyházi nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságának eléréséért

A szükséges jogszabály módosítások előkészítése, az alapszámítások, összegzések, tanulmányok összeállítása megkezdődött, viszont a tényleges jogszabály-alkotási, -módosítási munka a következő Zsinat feladata lesz.

Budapest, 2014. november 5.

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA
OKTATÁSÜGYI BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 391 /2014.11.13.

A Zsinat az Oktatásügyi Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

**A ZSINATI OKTATÁSÜGYI BIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA
A 2009–2014 KÖZÖTTI MUNKATERV VÉGREHAJTÁSÁRÓL**

A Zsinat Oktatásügyi Bizottsága 2009. május 6-án OB-5/2009. számú határozatával fogadta el a 2009–2014. közötti időszak bizottsági munkatervét. A Bizottság a XIII. zsinati ciklus időszakára a következő célkitűzéseket határozta meg:

- 1) A Magyarországi Református Egyház oktatási stratégiája tervezésének folytatása, lezárása, az operatív lépések megtervezése.
- 2) Az országos hatáskörű ellátó, pedagógiai szakmai szolgáltató és pedagógiai szakszolgálati rendszer fejlesztési tervének kidolgozása.
- 3) A Református hittanoktatási kerettanterv fejlesztése, az ott meghatározott programcsomagok fejlesztése.
- 4) Kárpát-medencei együttműködési lehetőségek feltárása, a Kárpát-medencei református közoktatási alap hatékony működtetése.
- 5) A Kálvin Emlékevekre és a Reformáció 500. évfordulójára felkészülendő, a református pedagógus identitás erősítése az oktatás minden szintjén.
- 6) Új oktatási és szociális feladatellátási lehetőségek feltárása (családi napközi, tanoda stb.).
- 7) A szakképzési és felnőttképzési lehetőségek feltárása.
- 8) Az egyetemi gyülekezetek működésének erősítése a református felsőoktatási intézményekben.
- 9) Együttműködés a Kárpát-medencei egyházkerületi oktatási bizottságokkal, a „jó gyakorlatok” átvétele.
- 10) Az ágazati törvények felülvizsgálata a ciklus második felében.

A 2–5., 7. és 10. pontok megvalósítása tekintetében az Oktatásügyi Bizottság maradéktalanul elvégezte munkáját, azonban az 1., 6., 8. és 9. pontok vonatkozásában célkitűzéseink csak részben teljesültek.

A Zsinat Oktatásügyi Bizottsága 15 alkalommal ülésezett (2009. március 11., május 6., október 15.; 2010. február 10., május 12.; 2011. március 9., április 6 és 26., október 19., november 30.; 2012. május 2., október 24.; 2013. április 15., október 9.; 2014. április 9.).

3 alkalommal került sor kihelyezett ülés tartására: 2010. február 10. (Kecskemét), 2011. március 9. (Kiskunhalas), 2013. október 9. (Halásztelek).

Rendszeresen visszatérő tárgysorozati pontok:

- Javaslat kidolgozása a Zsinat számára a református pedagógus kitüntetések tárgyában (április–május).
- Javaslat kidolgozása a Zsinat Elnöksége számára az országos református tanévnyitó helyszínét illetően (április–május).
- A közoktatási kiegészítő támogatás elszámolásának meghallgatása (január–február).
- Zsinati fenntartású intézmények alapító okirata módosításának véleményezése.
- A MRE szakértői és vizsgáztatási névjegyzékének módosítása.

Fontosabb zsinati előterjesztések előkészítése:

- I. *Református felsőoktatási törvény*
  1. 2012. október 24.: a Rft. módosításának szempontrendszere;
  2. 2014. április 9.: az új Rft. 2. olvasatának előterjesztése;
- II. *A Református közoktatási/köznevelési törvény (1995. évi I. törvény) módosítása:*
  1. 2012. október 24.: a Rkt. módosításának szempontrendszere;
  2. 2013. október 9.: a módosítás 2. olvasatra történő előterjesztése;
- III. *A Református hittanoktatási törvény módosítása*
  1. 2012. október 24.: a Rht. módosításának szempontrendszere;
  2. 2013. október 9.: a módosítás 2. olvasatra történő előterjesztése;
- IV. *A hittanoktatási támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának rendjéről szóló szabályrendelet kiadása, ill. módosításai*
  1. 2011. november 30.: javaslat a szabályozásra és előterjesztés a ZS.T. számára;
  2. 2013. október 9.: javaslat kidolgozása a kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatás bevezetésével összefüggésben szükségessé vált módosításra;
  3. 2014. április 9.: javaslat a hit- és erkölcsstan oktatás tankönyvellátásával összefüggő módosításokra.

Az Oktatásügyi Bizottság munkatervének végrehajtását s működését jelentősen befolyásolta az a külső körülmény, hogy a 2010. évi országgyűlési választások után nyilvánvalóvá vált a közoktatás/köznevelés rendszere teljes átszervezésének szándéka. Tekintettel arra, hogy az állami jogszabályok változása alapvetően kihat belső normarendszerünkre, figyelembe kellett venni ezen jogszabályi változások hatályba lépését.

A jogszabály-változásokat felfokozott várakozások kísérték, s a társadalmi vita során a 2010 decemberében nyilvánosságra hozott kormányzati koncepció jelentősen átalakult. Ez alatt az idő alatt (2009–2011) a bizottsági munkára az útkeresés volt jellemző. Többször foglalkozott a Bizottság az országos hatáskörű tanügy-igazgatási, pedagógiai szakmai szolgáltatási és pedagógiai szakszolgálati szerv kialakításának tervével, mely a Zsinati Oktatásügyi Iroda, a Református Pedagógiai Intézet és az Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat részben vagy egészben történő integrálását jelentette volna.

2012. január 1-jével hatályba lépett az új Alaptörvény, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény. 2012. szeptember 1-jével lépett hatályba a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint végrehajtási rendeletei a 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet és a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet, valamint a *pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet* megjelenése után három folyamat indult el:

- a) egyrészt megindult a Református Pedagógiai Intézet országos feladatellátásának kiépítése a működési engedély iránti kérelem 2012. április 30-i beadásával, ami az illetékes kormányhivatalok határozatai nyomán 2012. szeptember 1-jei hatállyal megvalósult;
- b) másrészt a megkezdődött a Károli Gáspár Református Egyetem és a Református Pedagógiai Intézet munkájának összehangolása, melyről a Zsinat – a Bizottság 2012. május 2-i előterjesztése nyomán – 2012. május 25-én határozott (ZS. - 191/2012.05.25.);
- c) harmadrészt az Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyé alakult át, s feladatellátása kiterjedt a Magyar Református Gyermekvédelmi Szolgálat – Nevelőszülői Hálózat Pedagógiai Szakszolgálatának átvételével Debrecenre (ZS. - 190/2012.05.25.), a Bethesda Kora-gyermekkoros Intervenció és Diagnosztikai Szolgáltató Tagintézmény alapításával Budapestre (ZS. - 190/2012.05.25.), majd további új tagintézmények alapításával Tiszafüredre és Halásztelekre (ZS. - 358/2014.04.24.).

Jelentősen hátráltatta azonban a református köznevelési rendszer felkészülését a változásokra a finanszírozási normák késése. Mindezt a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2013. évi CXLIV. törvény 2013. szeptember 27-i, illetve a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosításáról szóló 353/2013. (X.4.) Korm. rendelet megjelenése oldotta meg, így felgyorsulhattak a törvényelőkészítő munkálatok. A törvényelőkészítő bizottság és

az Oktatásügyi Bizottság munkájának köszönhetően a Zsinat már 2013. november 15-én megalkotta a református közoktatási/köznevelési (1995. évi I. tv.) törvény módosításáról szóló 2013. évi V. törvényt, valamint a református hittanoktatási (2007. évi II. tv.) törvény módosításáról szóló 2013. évi VI. törvényt. E jogszabályok 2014. szeptember 1-jén léptek hatályba.

Az állami jogszabályok változása a református felsőoktatási rendszert is alapvetően érintette. A református felsőoktatási (2007. évi III. tv.) törvény módosítására tett 2012. október 24-i bizottsági előterjesztést a Zsinat 2012 novemberében elfogadta, azonban 2013. november 15-én mégis egy új felsőoktatási törvény kiadásáról döntött. A református felsőoktatásról szóló 2014. évi V. törvényt – a 2014. április 9-i előterjesztés nyomán – 2014. április 24-én fogadta el a Zsinat. Az új jogszabály 2014. augusztus 1-jén lépett hatályba.

Az Oktatásügyi Bizottság 2011. november 30-i kezdeményezésére a Zsinati Tanács 2011. december 7-én új szabályrendeletet adott ki a hittanoktatási támogatások igénylésének, folyósításának és elszámolásának rendjéről (ZS.T. - 137/2011.12.07.). Ez a szabályrendelet jó alapot szolgált a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény révén 2013. szeptember 1-jével bevezetett kötelező erkölcsoktatás helyett választható hit- és erkölcsoktatást érintő belső normák rögzítésére. A hit- és erkölcsoktatás átlagbér alapú támogatásának, ill. tankönyvtámogatásának bevezetését a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2013. évi CXLIV. törvény és a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosításáról szóló 353/2013. (X.4.) Korm. rendelet csak megkéseként, a 2013/14. tanév közben rendezte. Erre válaszul fogadta el a Zsinati Tanács – a Bizottság 2013. október 9-i előterjesztésére – a finanszírozási szabályrendelet módosítását 2013. november 13-án (ZS.T. - 275/2013.11.13.). A tankönyvellátásról szóló állami normák módosítása után – a Bizottság 2014. április 9-i előterjesztésére – a Zsinati Tanács 2014. május 28-án kiegészítette a finanszírozási szabályrendeletet a hit- és erkölcsoktatás tankönyvellátást érintő normákkal (ZS.T. - 365/2014.05.28.). Mindezen változások következtében a 2014/15. tanévben a református hit- és erkölcsoktatás szervezése már célirányosan és szervezeten történhetett, a hittanoktatók foglalkoztatási szabályai lehetővé teszik a megbízási díjak folyamatos teljesítését.

Az állami jogszabályok változása mellett belső igények is elősegítették a református hittanoktatás tartalmi megújulását. Az Oktatásügyi Bizottság már 2009. október 15-én foglalkozott az új hittanoktatási kerettanterv kiadásával, azonban ennek megjelenését az állami jogszabályi környezet gyökeres átalakulása késleltette. A Bizottság 2012. október 24-i előterjesztésére a Zsinat 2012. november 16-án fogadta el az új hittanoktatási kerettantervet (ZS. - 244/2012.11.16.), mely 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben lép hatályba. A kerettantervet a Zsinat 2013. november 15-én (ZS. - 332/2013.11.15.) kiegészítette a középiskolai erkölcsoktatással összefüggésben két modullal. A tankönyvek és munkafüzetek kidolgozása és kiadása a ZS. - 244/2012.11.16. és ZS. - 275/2013.04.25. határozatnak megfelelően tervszerűen és folyamatosan zajlik.

A Zsinat Oktatásügyi Bizottságának összetétele: Hörcsök Imre elnök (DM), Pintér Gyula (DM), dr. Fekete László (DT), Lentulai Attila (DT), dr. Benke László (TI), Szabó Péter (TI), Nagy Zsolt (TT), Nagy-Baló Csaba (TT).

Budapest, 2014. október 8.

*Hörcsök Imre
az Oktatásügyi Bizottság elnöke*

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA
SZÁMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 392/2014.11.13.

A Zsinat a Számvizsgáló Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT SZÁMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁGA ELNÖKÉNEK CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA
(2009–2014. XIII. ZSINATI CIKLUS)

Az elmúlt hat évben végzett vizsgálatokról, s ezek eredményeiről kell beszámolnom a Főtiszteletű Zsinat előtt. Miről is kell, hogy szóljon ez a jelentés? Ugyanis az egyes éveket követő vizsgálatokról, megállapításokról, javaslatokról, több oldalas jelentésben rendszeresen, évről évre beszámoltam a Zsinati Tanács előtt, s a Zsinati Tanács a vizsgálatainkról szóló jelentéseket minden esetben elfogadta.

A Zsinat Számvizsgáló Bizottságának tagjainak hat évvel ezelőtt az alábbi személyek kerültek megválasztásra: *Bertalan János, Derzsi György, dr. Gere József, dr. Pataky László, Gueth Péter, Máthé Botond, Markó István* és személyem, *Kis Csongor*. A bizottság tagjainak létszáma lemondás miatt a ciklus alatt egy fővel csökkent. Valamennyi zsinati intézményt minden évben levizsgáltunk, s jobbítási javaslatokat tettünk. Ha belegondolunk, nem kis munkát végzett a Számvizsgáló Bizottság, mely összetételét tekintve viszonylag vegyes szakmai összetételű volt – számviteli végzettsége a Bizottság ötven százalékának van –, de mindenki igyekezett az elvárásoknak megfelelő munkát végezni. Az elvégzett munka összetétele, bonyolultága, változatossága nehéz feladat elé állította bizottságunkat, de kijelenthetjük, hogy a feladatokat sikerült megoldanunk.

Mindenekelőtt a magam nevében szeretném valamennyi bizottsági tagnak megköszönni az áldozatos munkát, s e helyről is Isten gazdag áldását kérem további életükre.

A végzett munka igen időigényes volt, túl azon, hogy több esetben ellenőri tevékenységet kellett végezni olyan tagoknak, akik ilyen jellegű munkát korábban nem végeztek.

Évenként rendszeresen 11 intézményt vizsgáltunk meg, ezen kívül néhány alkalommal kaptunk a Zsinat Elnökségétől megbízást soron kívüli (egy esetben cél/eseti), rendkívüli vizsgálatra. Így összesen mintegy 135 revizori napot töltöttünk el vizsgálatokkal az elmúlt hat évben.

A munkák segítése, egységes elvégzése érdekében minden vizsgálati időszak megkezdésekor egységes vizsgálati szempontokat adtunk ki, melyeket közösen alakítottunk ki, s ezzel segítettük a nem számviteli gyakorlattal rendelkező testvéreket is a pontosabb és eredményesebb munkavégzésben. Szeretném jelezni, hogy a párok kialakításánál nagy gondot fordítottunk arra, hogy lehetőség szerint ún. számviteli szakember legyen a páros egyik fele. Ezt nehezítette a tagok lakhely közti távolság (Gyula – Győr – Kazincbarcika, hogy csak a legtávolibbakat soroljam).

A vizsgálati szempontokat most nem sorolnám fel, annál is inkább, hiszen évenként azok is változtak, s a Zsinati Tanács előtt az aktuális vizsgálati szempontok minden évben tájékoztatásra kerültek. A számvizsgálók dönthettek minden alkalommal arról, hogy az előírt szempontokon túl milyen témában kívánnak még vizsgáladni. A teljes körűség érdekében a vizsgálatok minden évben kapcsolódtak a korábbi év megállapításaihoz.

Szeretném tájékoztatni a Főtiszteletű Zsinatot, hogy minden esetben két személy volt megbízva egy-egy vizsgálattal, egy esetben a feladat bonyolultsága, több év vizsgálata miatt három főben kellett meghatározni az ellenőrzést végző bizottság létszámát. A három fős bizottságot azért is hoztuk létre, mert az interneten lejárató kampány kezdődött olyan formában, ami megkérdőjelezte több egyházi és nem egyházi ember munkáját, becsületét, szakmai hozzáértését. Az érdekesség csupán annyi, hogy amikor a vizsgálatról szóló jelentést a Zsinati Tanács megismerte, másnap annak szakmaiságát is kifogásolták, viszont figyelmen kívül hagyták, hogy három tagunk végzett igen körültekintő munkát, a korabeli dokumentumok átvizsgálása során.

Véleményem szerint pontosan azért kell a két számvizsgálós vizsgálatokat kijelölni a továbbiakban is, mert így a szakmaiság jobban elvárható és a tévedés lehetősége is jelentősen csökkenhet, s a felelősség is megoszlik.

A bizottság munkája azonban nem helyettesítheti a nagyobb intézményeknél a belső ellenőrzést, több alkalommal javasoltuk ennek a státuszának a létrehozását. Van olyan intézmény, ahol megfogadták javaslatunkat s ma már van belső ellenőrük, van, ahol egyetértenek javaslatunkkal, de még ez ideig ezt a státuszt nem hozták létre. Azt viszont kijelenthetjük, hogy ahol a vizsgálat idejére megtörtént a Számviteli törvényben előírt könyvvizsgálat, az arról készült vizsgálati jelentés lényegesen megkönnyítette a számvizsgálat lefolytatását.

Jelenthetem a Főtiszteletű Zsinatnak, hogy a Számvizsgáló Bizottság munkájának eredményeként valamennyi intézményünk rendelkezik a Számviteli törvényben előírt, és szükséges világi, illetve egyházi szabályzatokkal, azok aktualizálása is rendszeresen megtörténik, s a dolgozók és a vezetők be is tartják az azokban előírtakat. Ilyen szabályzatok a teljesség igénye nélkül például: Pénzkezelési-, Leltározási-, Selejtezési szabályzat, Számviteli politika stb.

Végezetül szeretném megköszönni Lőrincz Szabolcs osztályvezető úrnak azt a hathatós segítségét, amit bizottságunknak nyújtott az elmúlt hat évben. Életére és további munkájára ezúton is kérem Isten gazdag áldását.

Szeretném megköszönni a Főtiszteletű Zsinatnak, hogy az elmúlt 12 évben megbízott azokkal a feladatokkal, amiket elvégeztünk, elvégeztem. A rám bízott feladatokat igyekeztem becsülettel, keresztyéni szeretettel, a legjobb tudásom szerint Isten segítségével elvégezni, a Magyarországi Református Egyház javára.

A következő ciklusra a zsinati tagsági jelölést nem fogadtam el családom kérésének eleget téve, így biztos, hogy új ember fogja legközelebb a jelentést elkészíteni, lebonyolítani.

Budapest, 2014.november 4.

Kis Csongor
Számvizsgáló Bizottság, elnök

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA TANULMÁNYI ÉS TEOLÓGIAI BIZOTTSÁGÁNAK CIKLUSBESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN ZS. - 393/2014.11.13.

A Zsinat a Tanulmányi és Teológiai Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ
A ZSINAT TEOLÓGIAI ÉS TANULMÁNYI BIZOTTSÁGÁNAK MUNKÁJÁRÓL
A ZSINAT CIKLUSZÁRÓ ÜLÉSÉRE
2009–2014

1. *A Teológiai és Tanulmányi Bizottság (TTB) összetétele*

Elnök: dr. Fazakas Sándor; tagok: dr. Balla Péter, dr. Börzsönyi József, dr. Kocsev Miklós
Tanácskozási joggal részt vett a Doktorok Kollégiuma főtárgya (hivatalból való lemondásáig),
dr. Bódis Tamás Ének- és Zeneügyi albizottság elnökeként (alkalmanként).
Felügyelő püspök: dr. Bölcskei Gusztáv

2. *A Bizottság előzetes munkaterve*

- a) Múltfeltárás/megbékélés/kiengesztelődés folyamatának segítése, teológiai szempontok megfogalmazása és ezek fényében gyakorlati megoldások előterjesztése az egyház jelen helyzetére nézve (lelkigondozói kérdések, liturgiai és gyülekezeti megoldások számbevétele további szakemberek bevonásával);
- b) Igehirdetői-teológiai szakfolyóirat feltételeinek megvizsgálása, véleményezése a Zsinat vonatkozó határozatának értelmében (Református Egyház c. folyóirat átalakításának összefüggésében);
- c) Lelkészképzés és lelkésztovábbképzés egységes szempontok szerinti kidolgozásának koordinálása – az előző zsinati teológiai bizottság munkájának folytatásaként, a Zsinat vonatkozó határozatainak értelmében. Ezzel összefüggésben az egyházi felsőoktatás átalakításában való szakmai tanácsadás;
- d) Ökumenikus szervezetek (GEKE/KEK/RVSZ/EVT) által megfogalmazott dokumentumok és kiadott állásfoglalások teológiai véleményezése, a teológiai reflektálásuk koordinálása, köztudatban való hatékonyabb megjelenítése;
- e) A TB albizottságaként működő Himnológiai és Egyházzenei Bizottság javaslatainak véleményezése, képviselése,
  - Kántortörvény reformjának kezdeményezése munkajogi és egyházzenei-szakmai szempontok figyelembe vételével,
  - Énekeskönyv megújításának előkészítésében való részvétel a magyar református énekeskönyv értékeinek és a gyülekezeti éneklés missziói szempontjainak figyelembe vételével;
- f) Liturgiai albizottság létrehozása és munkájának koordinálása, az egységes magyar református liturgia előkészítésében való részvétel (Magyar Református Egyház, ill. az Alkotmányozó Zsinat határozataira való tekintettel);
- g) Teológiai és etikai állásfoglalások előkészítése igény szerint a Zsinat Elnöksége számára, konkrét kérések vagy egyházi-társadalmi események/jelenségek függvényében;
- h) Együttműködés a Doktorok Kollégiumával.

3. *A Bizottság munkája – az előzetes munkaterv szempontjaira való tekintettel*

- a) 2009-ben a TTB teológiai szempontrendszer készített a *múltfeltárás és megbékélés* témájában a vonatkozó zsinati határozat (ZS. - 9/2009.03.11.) végrehajtása számára, majd részt vett a határozat (ZS. - 27/2009.05.14.) preambuluma, ill. indoklásának szövegezésében, és javaslatot tett az érdemi munka megkezdésére (pl. tényfeltáró és értékelő bizottság létrehozása, emlékezés és megbékélés folyamatának tematikus feldolgozása). Az előterjesztés és elfogadott javaslat főbb elemei arra irányultak, hogy a komplementaritás elve alapján és párhuzamosan és egyszerre kerüljön sor a munka *történeti, jogi és*

teológiai/lelki folyamatának biztosítására. 2011. nov. 18-án a TTB 9 pontból álló javaslat-sort terjesztett a Zsinat elé az egyházi és társadalmi megbékélés folyamatának erősítése érdekében, amelyet a Zsinat ugyan a ZS. - 100/2010.11.18. sz. határozatával elfogadott, megvalósulása viszont várat magára. Ezt követően és a Tényfeltáró Bizottság megalakulásával a TTB szerepe gyakorlatilag megszűnt – munkáját viszont teológiai síkon folytatta, tudományos kutatás, előadások, konferenciák keretében (ld. DC Rendszeres Teológiai szekciójának 2 munkaülése 2010, 2011-ben, együttműködés a MEÖT Szociáletikai Bizottságával – 2014).

- b) A TTB javaslatát a Református Egyház c. folyóirat egyházi-közéleti magazin formájában való átalakítására a Zsinat végül nem fogadta el, e helyett a RE kizárólag jogi közlöny formájában működik. Az igehirdetésre való felkészülés funkció biztosítását – a TTB egyöntetű javaslatára és a Zsinat vonatkozó határozata alapján – a Tiszántúli Lelkésztovábbképző Intézet által kiadott *Igazság és Élet* c. periodika vette át.
- c) Több évi előkészület után a TTB kidolgozta, és tárgyalásra, majd elfogadásra benyújtotta a Zsinatnak az *Egységes Lelkészképesítő Bizottság* működési rendjéről és az *Egységes Lelkészképesítő Vizsga* lebonyolításáról szóló Szabályrendeletet (ZS. - 76/2010.06.04.), majd a *Lelkészek Továbbképzésének* egységes szempontok szerint való szervezésének Szabályrendeletét (ZS. - 77/2010.06.04.). Mindkét Szabályrendelet 2011. 01. 01-től hatályos, a lelkészképesítő vizsgáról szóló szabályozás többször, a továbbképzés rendjéről szóló leírás egy alkalommal került módosításra a Zsinat által, a gyakorlati tapasztalatok fényében. A TTB elnöke a Generális Konvent elnöksége számára is beszámolt az egységes lelkészképesítés tervezetéről, a szabályozás előkészítési fázisában a határon túli tagedyházak képviselői is részt vettek. Végleges változatában viszont csak az MRE négy egyházkerülete fogadta el a szabályozást, ezért ez kiegészült a honosító és különbözeti vizsga rendjéről szóló szabályozással. A szabályrendeletek, majd a szakmai szempontrendszer széles körű egyeztetését követően került a Zsinat elé: teológiai tanárok, nevelőtestületi értekezletek, zsinati és egyházkerületi teológiai bizottságok, Doktorok Kollégiuma, szaktanárok szakmai konzultációja stb. Négy éves munka, szakmai egyeztetés és konszenzus áll az új rend mögött. E mellett megfelel a református lelkészképesítés- és továbbképzés hagyományainak, és európai mércével is megállná a helyét. Mindkét bizottság (ELB, OTKT) munkájáról külön beszámoló kerül mellékelésre.
- d) Az ökumenikus szervezetek dokumentumainak és állásfoglalásainak véleményezése terén a TTB részt vett a 2011-ben megalakult Ökumenikus Tanácsadó testület munkájában, s e minőségben hozzájárult egyes dokumentumok véleményezéséhez (pl. *Amt, Ordination, Episkopé* vagy *Die Ausbildung zum Ordinationsgebundene Amt* GEKE/CPCE tanulmányi állásfoglalások, vagy a Porto Alegre-i EVT-Dokumentum dokumentumok esetén). A két GEKE dokumentumról kialakított véleményt a Zsinat nem fogadta el. A TTB elnöke részt vett a lelkészképzésről szóló GEKE dokumentum kidolgozásában, ezen túlmenően pedig tagja a GEKE Etikai Szakbizottságának. Ez utóbbi életvégi etikai döntésekről szóló állásfoglalását hazai fórumokon ismertettük, a MEÖT Szociáletikai Bizottságával közösen megtartott konferencián megfogalmazott vélemények viszont felvételre kerültek az eredeti állásfoglalásba, még az előkészítés idején. Legújabban megjelent a végleges dokumentum magyar nyelvű fordítása és ehhez kapcsolódó konferencia anyaga (Ideje van az életnek, és ideje van a meghalásnak, Debrecen, 2014).
- e) A TTB életre hívta és kezdeti fázisában koordinálta a Magyar Református Énekeskönyv megújításával foglalkozó albizottságot 2010-ben, a bizottság ezt követően önállóan fejtette ki munkáját. Legutóbb a készülő Kántortörvény preambuluma véleményeztük teológiai szempontból. Az egyházzenei élet részletes szakmai beszámolója e jelentés mellékletét képezi.
- f) A TTB a generális Konvent Liturgiai Bizottságával együttműködésben részt vett egy a Kárpát-medencei magyar reformátusság számára egységes és ajánlott *igehirdetési vezérfonal* kidolgozásának kísérletében, 2014-re és 2015-re készült egy ilyen tervezet a tagedyházak bibliaolvasó vezérfonalának és gyakorlatának, az egyházi év tematikus rendjének, liturgiai hagyományoknak, valamint a speciális magyar református évfordulók és ünnepek figyelembe vételével. Ez a munka teológiai szempontból további elmélyítésre vár.

- g) A Zsinat által kért etikai állásfoglalás előkészítésére nem kapott a TTB megbízatást az elmúlt ciklusban, néhány konkrét esetben viszont kérte az Elnökség a Bizottság véleményét, pl. a „Református A–Z” tervezett „kislexikon” tárgyában, vagy az Egyházi Jövőkép Bizottság munkájának teológiai előkészítésére. Ez utóbbi számára teológiai alapvetés készült, amelyet az EJB Előterjesztésének részeként a Zsinat 2012 őszén, a ZS. - 232/2012.11.16. sz. határozatával elfogadott. Legutóbb a készülő *Diakóniai törvény* preambuluma teológiai szempontból való kiegészítését és a fogalmi pontosításokat végezte el a TTB, valamint utólag véleményezte a *Református Felsőoktatási Törvény* tervezetét. Néhány *ad hoc* megkeresés is érkezett a TTB-hez, pl. az *eskü* teológiai értékelésének ügyében, vagy a tervezett Országos Lelkipásztori Intézet működési rendjének kialakítása tárgyában.
- h) A Doktorok Kollégiumával való együttműködés jegyében – a múltfeltárás és megbékélés Rendszeres Teológiai Szekció által történt tematikus feldolgozásán túl – a TTB javasolta a Zsinatnak a konfirmáció kérdéskörének további elvi-teológiai reflektálását, illetve ennek szükségességét, és a Zsinat által felállított Konfirmáció Bizottság munkájában való részvételre dr. Kocsev Miklós teológiai tanárt delegálta a TTB részéről (2012-ben).

4. Tapasztalatok, értékelés

A TTB a teológiai szempontokat leghatékonyabban a *Múltfeltárás és megbékélés* (kezdeti fázisban), az *Egységes Lelkészképesítés és Lelkésztovábbképzés* kérdésköreiben érvényesíthette. E témák előkészítésében a bizottság intenzíven vett részt, munkája iránti igény kifejezetten érezhető volt.

Néhány kérdésben viszont elengedhetetlenül szükséges lett volna a teológiai szempontok érvényesítése, pl. az egyházalkotmány Leuenbergi Konkordátum 40 éves jubileuma alkalmából kitűzött felülvizsgálat során (az egyháztagság vagy a tisztségértelmezés, vagy szószék- és úrvacsorai közösség értelmezése tekintetében), vagy a lelkészek válásával kapcsolatos bírósági törvénymódosítás kapcsán (pl. etikai szempontok). Általában megállapítható, hogy a teológiai szempontok érvényesítésére a zsinati jogalkotási és törvénymódosítási folyamatokban nagyobb figyelmet kellene fordítani, bizonyos „projektekben” legfeljebb „kötelező bevezető szerepe” volt/van. További tisztázásra vár tehát a kérdés, hogy a gyakorlatban és a zsinati munkában mit jelent a megállapítás, hogy a „teológia az egyház kritikai funkciója”. Ha az egyház a Kijelentés megértése és értelmezése által kormányozza magát a világban, akkor az egyház teológiája, azaz valóságértelmezése iránt éppoly felelősségünk van, mint szervezeti, jogi és gazdasági kérdések tekintetében.

Debrecen, 2014. október 27.

A TTB tagjainak nevében tisztelettel, áldáskívánással

Dr. Fazakas Sándor
elnök

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYAR REFORMÁTUS ÉNEKESKÖNYV
AD HOC BIZOTTSÁG CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 394/2014.11.13.

A Zsinat a Magyar Református Énekeskönyv Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ
AZ ÉNEKESKÖNYVI BIZOTTSÁG MUNKÁJÁRÓL

A MRE Zsinata 2009 őszén, Balatonszárszón határozta el az Énekeskönyvi Bizottság alakítását, melynek jelenlegi tagjai:

Dunamellék: dr. Dávid István és Draskóczy László, Dunántúl: Lentulai Attila és Szabó Virág, Tiszáninnen: Szűcs Endre és Kádár Ferenc, Tiszántúl: Berkesi Sándor és dr. Fekete Csaba (elnök), Erdély: dr. Péter Éva, Királyhágómellék: dr. Zalatnay István, Szlovákia: Édes Árpád (Süll Kinga, aki a közelmúltban anyai örömök miatt ideiglenesen visszavonult), a bizottság titkára dr. Bódiss Tamás (MRE országos egyházzenei előadó).

A Generális Konvent többi tagegyháza eddig nem küldött képviselőt a bizottságba.

2010 februárjában alakult bizottságunk a GK Liturgiai Bizottsága által korábban kialakított szempontokhoz igazodva kezdte munkáját. Még ezen év szeptemberében javaslat született a két bizottság egyesítésére. – 2010 őszétől az énekeskönyv szerkezetét (és külföldi példákat) vizsgálva elhatároztuk, hogy visszatérünk a az egyházi évhez igazodó rendhez. Kérdéses volt, hogy egy kötetre gondoljunk, amelyben minden benne van, esetleg több énekeskönyvre vagy füzetre. Azóta tisztázódott, hogy lehetnek átfedések is, de szükség van például ifjúsági énekeskönyvre. Ez nem való egészében istentiszteleti használatra. Elhagyható énekeink köre főleg a 19. századi és egystrófás énekekre terjed. Ezt tovább vitatjuk, mert ezek olyan témákat szólaltatnak meg, amelyek hiányoznak az újabb énekekből. Két gyűjtemény kipróbált új énekeket tartalmaz: „Az Úrnak zengjen az ének” ifjúsági, és a Dunamelléki „Krisztus az éneke”. Ezeket átvizsgálva összeállítottuk a gyarapításul számba vehető énekek ideiglenes jegyzékét. Ezen túl igen szórványosan található elfogadható énekek egyes kiadványokban. Bizottságunk néhány tagja az utóbbi években résztanulmányok sorát adta közre a Confessio, Theologiai Szemle, Doctorum Collegium, Református Szemle, Szolgálat, Acta Papensia, Magyar Egyházzene évfolyamaiban, jelenleg is több tanulmány vár nyomtatásra.

2010 decemberében a DC Nyelvi és Irodalmi szekciójával vitattuk meg a genfi zsoltárok örökségét. A következő évben A. Molnár Ferenc javasolta számos zsoltárvers elhagyását, ezzel a szekció többsége nem értett egyet; könyvének bővített változata 2012 elején jelent meg (*Szenci Molnár Albert zsoltárainak szövegahagyományozásáról*, olvasható a világhálón is). Ugyanott téma volt, hogy a református irodalomtudomány nem foglalkozik a 18–20. századi énekeink költészetével. 2013-ban terveztük a zsoltárok kérdéseinek további vitatását, ez érdeklenség miatt elmaradt.

2013 elején kezdtük tisztázni a dallamok és a szövegek értékelésének elveit. Április 29-én bizottságunk elhatározta, hogy (1) tájékoztató füzetben kiadja elképzeléseit; (2) az új énekeskönyvről nemzetközi és ökumenikus konferenciát rendez, ez október 24–26. között megtörtént; (3) fórumot alakít vélemények gyűjtésére és vitatására, azért, hogy az énekeskönyv megújítása közügy legyen, ez eddig nem sikerült. Tervezzük már munkánk kezdeti szakaszától, hogy az előkészítés folyamán született döntéseket és érveket adatbázisban elérhetővé tesszük, illetve ezekből leendő énekeskönyvünk mellé kézikönyvet is szerkesztünk, bőséges mutatókkal. Így a szerzőségi és egyéb adatokat nem kell az énekeskönyv valamennyi típusában közölnünk, egyszerűbb és olcsóbb típus is kiadható.

Lélekkel és értelemmel

Megújul a magyar református énekeskönyv

Elvek és példák

Ezt a tervezett kiadványunkat ismételt megvitatás során többször teljesen újra fogalmaztuk. A példatár vitatása még lezáratlan. A jövő év első felében véglegesen, addig is szeretnénk Zsinatunknak elektronikusan mutatványt közreadni. Sokan csak merő újat várnak a jövőbeli énekeskönyvtől, mások örökségünk eltékozlásáért aggódnak. Álláspontunk: (1) Néhány évtizedenként a legjobb énekeskönyvet is újítani kell. (2) Az óvatos bővítés (teológiai, költészeti, lélektani és zenei megrostálás után) őrizze a hazai énekköltészet folyamatosságát. (3) Legfontosabb a Bibliához kötődés (igeközpontúság). (4) A gyülekezeti énekeskönyv istentiszteletre készül, de használható a „mindennapok istentiszteletében” is; mert kivisszük napjainkba, amit az istentiszteleten kapunk, és nem azt hurcoljuk be a templomba, amit kinn találtunk. (5) Az egyház hite és szertartása, tehát a liturgia határozza meg az énekeskönyv szerkezetét. (6) Gazdagodjék énekeskönyvünk teológiailag, tartalmilag, költőileg és zeneileg; de nem kell arra törekednünk, hogy antológia-szerűen minden stílusból válogassunk valamennyi példát.

Az egyház életében sokszínű énekanyag van helye, óvodától az idősothonig, bibliaórától kirándulásig. Az a kérdés, hogy minek hol van a helye. A templomi istentisztelet alapvetően a '48-as énekeskönyvet folytatja, őrzi egyházunk hitvalló énekes örökségét, melyben a gyülekezet teljes közössége ad hálát, könyörög és vallja meg hitét. Bibliaórán és kötetlen gyülekezeti alkalmakon van helye szubjektív (magán) megnyilvánulásoknak, vagy korosztályok zenei stílusban is elkülönülő énekeinek. Egyházunk felelős az istentiszteleti éneklésen túl az iránt is, ami a gyülekezetekben még történik.

Javaslatunk és kérésünk

Munkánk során látnunk kellett, hogy csak teológiai és hitvallási (legfeljebb liturgiai) elveket dönthetünk el előre. Esztétikai, zenei, költői elveket csupán az énekek zömének aprólékos és több szempontú vizsgálatával együtt tisztázhatunk. Ilyen vizsgálatok és normák hiányoznak a magyar református teológiai irodalomból. További munkánkat másként kell szerveznünk; ehhez kérjük mandátumunk módosítását.

1. 2010. őszén született egyesülési javaslatunkat a GK Elnöksége egyetértőleg támogatta, de a MRE Zsinatának jóváhagyása azóta sem történt meg.
2. Munkánk java most következik. Nem végezhetjük el évi négy-öt ülésen. A képviselet nem jelent és főleg nem pótolhat irodalmi vagy zenetudományi felkészültséget. Ezért kell szakértőkre bízni részfeladatokat; a különböző korú énekek költészeti, verselési, dallami kérdéseinek tisztázását. Zsinatunk tisztsége, hogy vállalja az infrastrukturális, szakmai és pénzügyi háttér megteremtését. A képviseleti elv megmarad, de ezután a munka koordinálására irányul.

*Dr. Fekete Csaba
az Énekeskönyvi Bizottság e. i. elnöke*

A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUS KÁTÉ AD HOC BIZOTTSÁG CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 395/2014.11.13.

A Zsinat a Református Káté Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A REFORMÁTUS KÁTÉ BIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA

A Református Káté Bizottság feladata – a Generális Konvent Elnökségének iránymutatásával –, hogy a *Heidelbergi Káté szellemében egy olyan katekizmust kell összeállítani, amely a fiatalok korosztályához szorosabban kapcsolódva alkalmas lehet a tanításra.*

Elhatároztuk, hogy az összeállítandó káté elsősorban a hitvallásossághoz ragaszkodik, s az így megfogalmazott tanítást igyekszik a fiatal korosztályok számára érthetővé, befogadhatóvá tenni.

Üléseinken átnéztük a hozott könyveket, kátékat, meghallgattuk a beszámolókat (*pl. a Westminsteri Kiskátéről, a Heidelbergi Kiskátéről, az Argentín Kiskátéről, Sidérius Kátéjáról; Kinderkatechismus-okról, a Délvidéki Kátéről, Csiha Kálmán Kátéjáról, a hagyományos erdélyi kátéről, Révész: Öntudatos hit-ről, a Youcat-ról, stb.*). Az ismertetett anyagok példákat adtak arra, hogy a klasszikus káté-témákat hogyan lehet különböző módokon megközelíteni. Ezt a „sok-szemponúságot” a taníthatóság érdekében is fontosnak tartjuk.

Felvetődött, hogy a hitvallási tételek megfogalmazását követően *három különböző szinten magyarázzuk meg a tanítást*: gyerekeknek, konfirmációra készülő fiataloknak és felnőtteknek. A magyarázatokat szeretnénk majd kiegészíteni irodalmi, képzőművészeti, s más alkalmazható elemekkel, amelyek segítik a megértést.

Feladatainkat így határoztuk meg:

- a fiatalokat is megkérdezzük a készítendő anyagról, s a Csillagpont találkozón, valamint a határon túli református ifjúsági szervezetek nyári táborában minden résztvevő kapott egy olyan kérdőívet, amelyen feltehető egy (vagy több) olyan kérdést Istenhez, egyházhoz, amely foglalkoztatja őt (a Zsinati Ifjúsági Irodával együttműködve a kérdőív internetes kitöltésére is lehetőség nyílt),
- egyénenként előkészülünk a Szentháromság és az Atya munkájának hitvallásos megfogalmazásához, és több szinten történő magyarázatához.

Ez évben befejeztük a gyerekek és fiatalok által megfogalmazott kérdések feldolgozását.

A kérdéseket témakörökbe soroltuk, s ezeknek megfelelően vállaltuk egy-egy témakör feldolgozását. Ez a felépítés nem a káté felépítése, hanem a kérdések alapján kínálkozó tematika, amely jelenleg a munkánkat segíti.

1. Isten terve – az élet értelme (Bodó Sára)
2. Biblia (Oroszi Kálmán)
3. Isten munkája – a) milyen Isten, b) teremtés, c) bűn, megváltás, d) megszentelés (Füsti-Molnár Szilveszter)
4. Hit, csodák (Kolumbán Vilmos)
5. Megtérés, imádság, életvezetés (Szanyi György)
6. Egyház – a) misszió, b) istentisztelet, c) konfirmáció (Orosz Attila)
7. Kapcsolatok – a) férfi-nő, b) más vallások, c) Isten, d) teremtett világ (Kocsev Miklós)
8. Mennysors, világ vége, örök élet (Pólya Katalin)

A feldolgozás módszere az alábbi:

- A) Kérdések – gyerekektől
- B) Alapok – bibliai, teológiai, hitvallási
- C) Válaszok – összesítés egy kérdés-felelet
- + szépirodalom, képzőművészet, zene, film

A ránk bízott feladatokat igyekeztünk becsülettel, keresztyéni szeretettel a legjobb tudásunk szerint Isten segítségével elvégezni a Magyarországi Református Egyház javára.

Továbbra is munkálkodunk a Heidelbergi Káté szellemében egy olyan, mai nyelven megfogalmazott kátét elkészíteni, amely méltó tisztelgés lesz 2017 októberében, a reformáció 500 éves jubileuma előtt.

*Dr. Bodó Sára
bizottsági elnök*

A ZSINAT HATÁROZATA A LITURGIAI AD HOC BIZOTTSÁG CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN ZS. - 396/2014.11.13.

A Zsinat a Liturgiai Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ A LITURGIAI BIZOTTSÁG 2008–2014 KÖZÖTTI ZSINATI CIKLUSBAN VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL

A bizottság 2004. május 17–18-án alakult Budapesten, ahol megfogalmazódott a liturgia-uniformizálás kényszerétől mentes, tisztázott teológiai elvek mentén kidolgozott liturgiai példatár elkészítése. Ezeket az alapelvszerűen is megfogalmazott kívánalmakat a Generális Konvent plenáris ülése is elfogadta.

A 2008–2014 közötti időben a bizottság tagjai voltak: Szűcs Ferenc /DM/, dr. Kádár Ferenc /TI/, Kelemen Attila /Erdély/, Kocsev Miklós /DT/, dr. Görözdí Zsolt /Felvidék/, dr. Fekete Károly /TT/, dr. Zalatnay István /Királyhágómellék/. Meghívott bizottsági tagként: dr. Fekete Csaba – Debrecen, dr. Bódiss Tamás – Budapest, dr. Pap Ferenc – Budapest.

A bizottság céljait és vizsgálódásainak irányát a Confessio 2008/2. tematikus száma mutatta be.

Intenzív és eredményes ülésezési periódus után, 2009 tavaszára elkészült az istentiszteleti megújulás alapelveit tartalmazó, „*Reformátusok a kegyelem trónusánál*” című kiadvány. Szándékunk az volt, hogy a füzet tegye az egyházi közbeszéd tárgyává az istentisztelet megújításának és megújulásának kérdését, hiszen már a közös gondolkodás is része a megújulás folyamatának, és az istentisztelet ügyével való tudatos foglalkozás már önmagában is eredmény. A bizottság teológiai felelősséggel fogalmazta meg azokat az alapelveket, amelyek azonos irányba terelhetik liturgiai elvárásainkat, és elvi kiindulópontjai lehetnek a készülő Liturgiai Példatárnak. A bizottság a vasárnapi istentisztelet alapelveinek rendezését kulcsfontosságú, missziói jelentőségű feladatnak tekintette és tekinti.

2010 őszén a Liturgiai Bizottság és az MRE Énekeskönyvi Bizottsága közösen is ülésezett és összehangolt munkát végzett.

2011. februárjában számba vettük az istentiszteleti megújulás alapelveihez („*Reformátusok a kegyelem trónusa előtt*”) érkezett véleményeket, hozzászólásokat, és elkezdjük azok feldolgozását. A beérkezett hozzászólások közül mintegy százat presbiterek, gyülekezeti tagok, lelkipásztorok és nyugalmazott lelkészek, valamint debreceni, kolozsvári és pápai teológiai hallgatók egyénileg küldtek be, ezek mellett testületi véleményeket fogalmazott meg néhány egyházmegye, a Presbiteri Szövetség, a Bibliaszövetség és a Sófárhangoló Közhasznú Egyesület.

A bizottság a testületi vélemények megvitatására munkaértekezletet kezdeményezett a Bibliaszövetség képviselőivel Pécelen 2011. április 29-én, a Presbiteri Szövetség és a Sófár Mozgalom képviselőivel pedig Budapesten 2011. május 18-án a Ráday Kollégiumban. A péceli találkozón a GK Liturgiai Bizottsága és a Bibliaszövetség közös nyilatkozatban fogalmazta meg az alábbiakat: „*A Generális Konvent Liturgiai Bizottságának és a Biblia Szövetségnek jelen lévő képviselői 2011. április 29-én a Liturgiai Bizottság kezdeményezésére Pécelen megbeszélést tartottak a Reformátusok a kegyelem trónusánál c. kiadványban megfogalmazott teológiai alapelv elvi és gyakorlati kérdéseiről, valamint a Biblia Szövetség által a Liturgiai Bizottsághoz eljuttatott állásfoglalásról. A nevezett felek egyetértettek abban:*

- a) hogy egyházunkban a lelki és istentiszteleti megújulás együtt kell, hogy járjon;
- b) hogy az egyház megújulásáról nem lehet beszélni az igehirdetés megújulása nélkül.

A megbeszélés során világossá vált, hogy mindenképpen további tisztázására van szükség:

- a) az igehirdetés megújulásának kérdéseiről;
- b) a Liturgiai Bizottság elaborátumában szereplő ún. kétfókuszú istentisztelet problémaköréről, vagyis az igehirdetés és a sákramentumok viszonyát és liturgiai összefüggéseit alapos teológiai vizsgálat tárgyává kell tenni;
- c) az elaborátum által felvetett himnológiai kérdések szakszerű kifejtésére.

Ezért javasoljuk egy kifejezetten az igehirdetés megújulásának kérdéskörével foglalkozó széleskörű teológiai fórum egybehívását. – Dr. Sípos Ete Álmos, a BSZ főtitkára, dr. Fekete Károly, a GK LB elnöke, dr. Szűcs Ferenc, dr. Viczián Miklós, dr. Fekete Csaba, dr. Mikolicz Gyula, dr. Pap Ferenc, Alföldy Boruss Dezső, Cseri Kálmán, Sípos Ete Zoltán.”

A Presbiteri Szövetség vezetői többek között kérték az alapelveknél a gazdagabb igei hivatkozásokat és az istentisztelet komplexitásának hangsúlyozását, hiszen nem csak értelmiségi, hanem tradicionális gyülekezeti tagjaink is vannak.

A Sófár Mozgalom képviselőivel az istentisztelet értelmezhetőségéről, a missziói helyzetre reagáló liturgiáról és az Istenhez méltó énekekről és éneklésről váltottunk gondolatokat.

2011. szeptember 22–23-án, Berekfürdőn, a Megbékélés Házában megrendeztük a Kárpát-medencei Liturgiai Konferenciát, ahol a GK Liturgiai Bizottságának tagjai és az egyházmegyék delegáltjai együtt tekintették át istentiszteletünk megújulásának folyamatát. A konferencián 36 Kárpát-medencei egyházmegye képviseltette magát küldöttekkel (egyedül a Szerbiai Református Keresztyén Egyházból nem jött küldött). Az értekezlet tanulságos és eredményes volt. Ezzel az összegző együttléttel a Liturgiai Bizottság az alapelvek megtárgyalását befejezte.

A 2012. március 8-án, a budapesti Zsinati Székházban tartott ülésen elhatároztuk, hogy a Liturgiai Példatár szövegállományának gyűjtéséhez el kell készíteni az egyházi év időszakaihoz tartozó teológiai témák, kulcsfogalmak gyűjteményét, amelyeknek a liturgiai elemekben kifejezésre kell jutniuk. Ezek exponálásával feltétlenül érzékeltetni kívánjuk, hogy az egyházi esztendő időszakai milyen teológiai hangsúlyokat erősíthetnek fel.

A GK Liturgiai Bizottság kezdeményezte, hogy jöjjön létre egy közös bizottsági ülés a mi bizottságunk és az Erdélyi Egyházkerület Liturgiai Bizottsága között.

2013-ban a Heidelbergi Káté jubileumára készült kötet írása és a Debreceni Református Kollégium jubileumi rendezvénysorozatának szervezése miatt az elnök nem tudta olyan intenzíven vezetni a bizottság munkáját, mint a korábbi években.

A Liturgiai Bizottság a 2014. évben újra a tőle megszokott intenzitással végezte a bizottság munkáját. A 2014. február 20-án Budapesten megtartott ülésen az elnök örömmel ismertette Demeter József és Balázsné Kiss Csilla, a Romániai Református Egyház Zsinata által megbízott liturgiai bizottság vezetőinek a levelét, amelyben a saját bizottságuk nevében együttműködési szándékukat jelezték, „*hogy a továbbiakban megfelelő és helyes lépéseket tehessünk az Új Ágendaskönyv megszületéséhez. Szeretnénk együttműködni a magyarországi liturgiai bizottsággal, illetve szeretnénk hozzájárulni a Kárpát-medencei liturgiai megújulás és egység megvalósításához.*” Mivel az erdélyi bizottság kidolgozta és az erdélyi és partiumi sajátosságoknak megfelelően elkészítette a saját agenda-tervezetét, és a Zsinatuk elé szeretnék vinni, ezért kezdeményezték a két bizottság közös tanácskozását. A március 6-ra szervezett nagyváradi közös értekezleten megvitattuk az Énekeskönyvi Bizottság által előkészített tézis-füzet főbb kérdéseit és elkezdjük a vasárnap délelőtti rend struktúrájának vitáját és szövegszerű egyeztetését.

A 2014. április 25-én, június 11-én és október 15-én Nagyváradon tartott közös tanácskozáson, a Romániai Református Egyház Zsinati Liturgiai Bizottságával tekintettük át a vasárnap délelőtti istentisztelet szerkezetét. Az elmélyült egyeztetésnél kiderült, hogy reális esély van az erdélyi és az anyaországi liturgiai egység megteremtésére a vasárnap délelőtti sákramentumos istentisztelettel kapcsolatban, amiből vissza lehet bontani az egyszerűbb istentiszteleti formákat. Azt is természetesnek tartotta a két bizottság, hogy az új ágendában jelen legyenek azok az erdélyi szertartási szokások, amelyek az anyaországban már/még nincsenek. A romániai bizottság történelmi döntést hozott, amikor kinyilvánította, hogy a saját zsinatuk elé egy a GK Liturgiai Bizottságával közösen kidolgozott vasárnap délelőtti rendet terjeszti be a korábbi helyett, s az agenda többi fejezete tekintetében is egyeztet a két bizottság a továbbiakban.

Istennek adunk hálát az eddig elvégzett munkáért és az Ő áldását kérjük a következő zsinati ciklus bizottsági tevékenységére.

Debrecen, 2014. október 20.

Dr. Fekete Károly
bizottsági elnök

A ZSINAT HATÁROZATA AZ ORSZÁGOS TOVÁBBKÉPZÉSI ÉS KOORDINÁCIÓS AD HOC BIZOTTSÁG CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 397/2014.11.13.

A Zsinat az Országos Továbbképzési és Koordinációs Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ **AZ ORSZÁGOS TOVÁBBKÉPZÉSI ÉS KOORDINÁCIÓS TESTÜLET (OTKT) MUNKÁJÁRÓL** **2011–2014**

A Magyarországi Református Egyház Zsinata a Tanulmányi és Teológiai Bizottság előterjesztése és a Coetus Theologorum, azaz a Teológiai Tanárok Munkaközösségének (2007-ben Pápán és 2008-ban Debrecenben tartott üléseinek) javaslatai alapján határozott a lelkésztovábbképzés egységes rendjének bevezetése és kialakítása tárgyában (ZS. - 50/2009.11.20.), majd a ZS. - 77/2010.06.04. sz. határozatával elfogadta a Lelkesztovábbképzés Szabályrendeletét, amely 2011. január 1-től hatályos. A lelkésztovábbképzések formai és tartalmi szempontjainak koordinálása, a képzések szakmai elismertetése (akkreditációja), valamint egyéb képzések lelkésztovábbképzésként való elismertetése érdekében a Zsinat létrehozta az *Országos Továbbképzési és Koordinációs Testületet* (OTKT), az egyházkerületek által delegált képzési koordinátorok és szakértők bevonásával. Működését a vonatkozó Szabályrendelet 4. §-a szabályozza. Az alábbiakban az OTKT eddigi munkája kerül bemutatásra.

1. *Az OTKT ülései:*
2011. 01. 24. (Budapest, Zsinati Székház); 2011. 08. 24. (Debrecen, DRHE); 2012. 01. 24. (Budapest, Zsinati Székház); 2013. 01. 28. (Budapest, KRE HTK); 2014. 01. 31. (Budapest, Zsinati Székház).

2. *Az OTKT tagjai:*
Dr. Vladár Gábor; dr. Hanula Gergely – Dunántúl; dr. Németh Dávid; Szabó Gabriella – Dunamellék; dr. Dienes Dénes; dr. Füsti-Molnár Szilveszter – Tiszáninnen; dr. Fazakas Sándor; dr. Fekete Károly (Kovács Krisztián – tanácskozási joggal) – Tiszántúl.
3. *Az OTKT üléseken megvitatott legfontosabb témák*
- Az egyházkerületek által betervezett lelkésztovábbképző szemináriumok előzetes akkreditációja.
  - Az egységes továbbképzési rendet szorgalmazó kezdeményezések mellett, de lehetőleg az egységes elvek figyelembe vétele mellett az egyes egyházkerületek megtartották saját továbbképzési gyakorlatuk kialakult rendjét és formáit. (*Dunántúl:* egyházmegyei tanulmányi napok többnyire 3–5 órás előadásai; Egyházkerületi tanulmányi hét 20–25 órás képzéssel; *Dunamellék:* Egy és többnapos képzések javarészt 5–24 kredit értékben; *Tiszáninnen:* Egyházkerületi tanulmányi napok 5 kreditpont értékben; *Tiszántúl:* 2–3 napos képzések 15 kredit értékben.)
  - A tanórák időtartama egységesítésre került (1 tanóra=60 perc=1 kredit).
  - Az RPI, MRE Szeretetszolgálati Iroda, Gyökössy Endre Lelkigondozói Intézet képzéseinek előzetes és/vagy utólagos beszámításai, akkreditálása.
  - Egyéni beszámítási kérelmek elbírálása – az alábbi táblázat szerint. A határozatokról, illetve beszámítási igazolások kiállításáról minden egyházkerület saját hatáskörben intézkedett képzési koordinátorainak segítségével vagy intézeteinek keretében.

Egyházkerület	Egyházi szervezésű továbbképzés ¹	Nem egyházi szervezésű továbbképzés	Hitéleti diploma	Nem hitéleti diploma	Publikáció	Külföldi képzés	RPI szervezésű képzés	MRE Szeretetszolgálati Iroda által szervezett képzés	Egyéb
DTRE	18	–	3	9	2	2	1	–	–
DMRE	4	–	1	7	1	–	6	3	1 Teológiai doktori fokozat 1 DLA doktori fokozat
TIREK	–	–	–	–	–	–	–	–	–
TTRE	10	10	3	5	7	2	7	1	1 Előadás lelkésztovábbképzésen

4. *Tapasztalatok*
- A lelkésztovábbképző tanfolyamok a tényleges lelkipásztori gyakorlat által felvetett kérdések és problémák megválaszolásának, reflektálásának jegyében, továbbá az alkalmazott teológiai tudományművelés igényével kerültek megszervezésre és meghirdetésre.
  - Egyre gyakoribb az igény azon nem egyházi szervezésű tovább- és szakképzések, valamint nem hitéleti felsőfokú diplomák és oklevelek lelkésztovábbképzésként való beszámítására, amelyeket főleg a szociális és oktatási szférában is tevékeny lelkipásztorok abszolválnak.
  - Továbbra is problémát jelent a lelkésztovábbképzésben való részvétel kellő közegyházi elismerésének vagy éppen számontartásának (részvétel elmulasztása esetén) hiánya. Magasabb tisztségek betöltésénél, pályázatoknál csak ritkán, kivételszerűen vagy egyáltalán nem kerül figyelembevételre a továbbképzések teljesítése. Bár a továbbképzésre való jelentkezés belső motivációját nem kellene, hogy érintse, rövid távon az ügyet teszi súlytalanná.

¹ Pl. Gyökössy Intézet az OTKT által előzetesen és utólagosan nem akkreditált képzései/MEÖT konferencia/DC szekcióülés stb.

- A kötelezően választható Hit- és erkölcsstan oktatásra való tekintettel az RPI egyre gyakrabban hirdet meg olyan továbbképzéseket, amelyek a hitoktatásban nyújtanak segítséget a lelkipásztoroknak. Ezek a kurzusok akkreditálásra, ill. utólagos beszámításra kerültek.
- A hitoktatásban bekövetkezett törvényi változásokat akceptálva, valamint az egyre növekvő jogi és szociális irányú nem egyházi szervezésű továbbképzés beszámításokat figyelembe véve az OTKT 2013. 01. 29-én a megtartott ülésén kezdeményezte a Szabályrendelet módosítását, a fenti szempontokra és tapasztalatokra való tekintettel.

Az OTKT javasolja a Zsinatnak a Szabályrendelet (ZS. - 77/2010.06.04.) módosítását a következő pontokon és tartalommal (kiegészítés):

3. § (7) *Hitoktatást, ill. vallásoktatást rendszeresen végző gyülekezeti lelkipásztor köteles egy ciklusra eső kötelezően megszerzendő továbbképzési pontjainak egy részét katechetikai, ill. valláspedagógiai területen megszerezni.*

3. § (8) *Az egy ciklusra eső továbbképzési pontoknak legfeljebb 1/3-a váltható ki olyan tanfolyamok és képzések által, amelyek nem teológiai jellegűek, de olyan ismereteket, ill. kompetenciákat közvetítenek, amelyek közvetlenül hasznosíthatóak a lelkipásztori szolgálat terén (pszichológia, mentálhigiénia, szervezés- és vezetéselmélet, szociológia stb. területéről).*

A Zsinat a módosító javaslatot figyelembe véve a ZS. - 300/2013.04.25. sz. határozatával módosította a Szabályrendeletet. Az OTKT véleményét kikérte az illetékes munkabizottság is a zsinati ösztöndíj keretében megvalósuló külföldi tanulmányutak beszámítása tárgyában, a készülő szabályrendeltre való tekintettel.

Debrecen, 2014. október 27.

Az OTKT tagjainak nevében tisztelettel, áldáskívánással:

Dr. Fazakas Sándor
OTKT elnök

A ZSINAT HATÁROZATA A KONFIRMÁCIÓS AD HOC BIZOTTSÁG CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 398/2014.11.13.

A Zsinat a Konfirmációs Bizottság cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYAR REFORMÁTUS SZERETETSZOLGÁLAT ALAPÍTVÁNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 399/2014.11.13.

A Zsinat a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcsei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

MAGYAR REFORMÁTUS SZERETETSZOLGÁLAT ALAPÍTVÁNY CIKLUSBESZÁMOLÓ

Előzmények

A Magyar Református Szeretetszolgálat, mint segélyszervezet 2006-ban lett létrehozva. A szervezet megalakulása után már rögtön egy természeti katasztrófánál – a tiszai árvíznél – végzett segélyezési munkákat. A 2007–2008-as években a szervezet megalapozása, az alapszintű programok beindítása, az egyházunkban történő megismertetése volt az elsődleges cél. A Szeretetszolgálat kezdetben a Szeretetszolgálati Iroda égisze alatt működött. Civil szervezetként – alapítványként – 2008. április 17-től működik a szervezet.

Kitűzött célok 2009–2014

Alapítványunk célja a jelzett időszakban az volt, hogy programjainkat egyre inkább szakmai mederbe tereljük. A segítő szándék mellé minél több esetben szakmailag megalapozott és végrehajtott munkát tudjunk kötni.

Másik fontos cél volt, hogy az alapító eredeti szándéka szerint Szeretetszolgálatunk „az egyházunk kinyújtott keze” tudjon lenni. Ezért célunk az volt, hogy az egyházi körökből kitörve minél szélesebb körben tudjunk segíteni fajra, nemre, vallásra, politikai hovatartozásra tekintet nélkül. Szerettük volna elérni, hogy a Kárpát-medencei fókuszot megtartva, egyre több helyszínen, egyre több rászorulónak tudjunk hatékony, jól kommunikálható segítséget nyújtani.

Ezen célok elérésének érdekében – az alapítóval folyamatosan egyeztetve – a következő fontosabb célokat tűztük ki:

- felkészülés és gyors reakció katasztrófahelyzetekben
- nemzetközi segélyezési és fejlesztési tevékenység beindítása
- szociális és fejlesztési – kiemelten munkahelyteremtési – programok indítása
- hazai raktárbázisaink és területi lefedettségünk növelése
- önkéntesek nagyszámú, hatékony bevonása a szolgálatba
- pénzügyi stabilitás, növekedés elérése
- ezen felül nem titkolt célunk volt az, hogy Szeretetszolgálatunk bekerüljön a hazai szinten ismert, elismert segélyszervezetek körébe

Megvalósulás

Alapítványunknak a kitűzött célokat a 2008-as évet követő gazdasági recesszióban kellett megvalósítani, ami előzetesen felvetette azt a kockázatot, hogy az adományok gyűjtése nehezebb lesz a korábbi időszaknál. Mind ezt figyelembe véve, Istenünk iránti hálás szívvel mondhatjuk, hogy Szeretetszolgálatunk – ha nem is mindenben teljes mértékben – mégis teljesítette a kitűzött célokat.

Nemzetközi katasztrófhelyzetek

Szeretetszolgálatunk 2009-ben kezdte meg a felkészülést a hazai és nemzetközi katasztrófákban történő helytállásra. 2009-ben alapítottuk meg saját orvoscsoportunkat, mely már abban az évben végrehajtott egy egészségügyi és humanitárius missziót Afganisztánban, később pedig a világ számos pontján. Jelenleg csoportunk 15 főből áll és folyamatos tréningekkel tölti a missziók közötti felkészülési időszakot. Szeretetszolgálatunk több hazai és nemzetközi elismerést is kapott az orvosi missziók felkészült és szakszerű végrehajtásáért. Legutóbb a Fülöp-szigetek nagykövete köszönte meg munkánkat a 2013. novemberi sikeres misszióknak után.

VÉGREHAJTOTT JELENTŐSEBB NEMZETKÖZI ORVOSI MISSZIÓK		
2009–2011	Afganisztán	Egészségügyi fejlesztési projekt
2010	Haiti	Földrengés utáni orvosi missziók
2012	Japán	Földrengés és cunami utáni segítségnyújtás
2013	Fülöp-szigetek	Haian tájfun után segítségnyújtás
2013	Pakisztán	MSF orvosi misszió (egy tag a csoportból)

Összességében úgy értékeljük, hogy a Kárpát-medencei fókusz szem előtt tartásával megvalósított interkontinentális orvosi missziók mind alapítványunk, mind egyházunk ismertségét, elismertségét növelte az elmúlt években.

Hazai és Kárpát-medencei katasztrófa intervenciók tevékenység

Természetesen elsődleges, napi munkánk és felkészülésünk a hazai vészhelyzetekre összpontosul. Ennek érdekében folyamatos kapcsolattartást és együttműködést alakítottunk ki a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságával. Alapítványunk munkájára már a nemzeti katasztrófavédelmi tervek keretében is számolnak. 2011-től írásos egyetműködésben, 2013-tól heti szintű kapcsolatban, 2014-től pedig online (non-stop) kapcsolatban állunk az OKF operatív törzsével. Karitatív szervezetek közül összesen négy szervezet kapott hozzáférést a hivatalos szervek (rendőrség, tűzoltóság, mentőszolgálat és katasztrófavédelem) által használt EDR rádiós rendszerhez. Alapítványunk munkáját két ilyen EDR rádiós hozzáférés is segíti a jövőbeni katasztrófhelyzetekben. A konkrét segélyezésen és étkeztetésen túl alapítványunk felkészült a következő feladatok ellátására:

- vészhelyzetek koordinálása
- vészhelyzetekben önkéntesek toborzása, szállítása és irányítása
- vészhelyzetekben az egyházi intézmények kapacitásainak bevonása a segélyezésbe
- kitelepítés esetén fektetés, étkeztetés, orvosi ellátás szakszerű biztosítása
- lelki és pszichológiai segítségnyújtás (krízisintervenció csoport)
- műszaki munkavégzés (szivattyús csoportok)
- aktív szakmai és gyakorlati részvétel a rehabilitációs és újjépítési szakaszokban

VÉGREHAJTOTT JELENTŐSEBB HAZAI ÉS KÁRPÁT-MEDENCEI MISSZIÓK		
2009	Nyírbogdány viharkár	segélyezés és helyreállítás
2010	Borsodi árvíz	segélyezés és helyreállítás
2010–2011	Vörösiszap katasztrófa	segélyezés és helyreállítás
2011	Belvíz a Nyírségben	segélyezés és műszaki segítségnyújtás
2012	Abádszalók viharkár	helyreállítás
2012	Nyíraczád viharkár	segélyezés és helyreállítás
2013	Dunai árvíz	komplex segítségnyújtás, helyreállítás

VÉGREHAJTOTT JELENTŐSEBB HAZAI ÉS KÁRPÁT-MEDENCEI MISSZIÓK		
2013	Vaja vihar	segélyezés és helyreállítás
2013	hóvihar	élelmiszer segélyezés
2014	Tornanádaska vihar	segélyezés és komplex helyreállítás
2014	Szerbia árvíz	műszaki segítségnyújtás, segélyezés

Jól látható tehát, hogy szinte az összes hazai és környékbeli természeti és ipari katasztrófa esetén alapítványunk részt vett a segítségnyújtásban.

Krisisintervenciók lelkigondozói csoport

Fontosnak tartjuk, hogy katasztrófa-helyzetekben az érintett lakosság részére ne csak fizikai, hanem lelki segítséget tudjunk nyújtani. Ezért alakítottuk meg 2012-ben krisisintervenciók lelkigondozói csoportunkat. A csoport feladata, hogy a krízisben lévő családok és egyének számára szakszerű lelki segítséget, vigaszt, támaszt tudjon nyújtani. A csoport részére több, nemzetközi szintű képzést is tartottunk, melyek célja, hogy a lelkesedés mellé szakmai háttérrel is tudjuk kötni. A lelkigondozói csoportunk szintén együttműködik a BM OKF-fel, így vészhelyzetekben a katasztrófavédelem vezetése is számít alapítványunk, egyházunk lelki segítségnyújtására.

A hazánk területén végzett krisisintervenciók munkánk elismeréseként négy esetben állami szintű kitüntetést is kaptunk, mely jól mutatja, hogy az alapítványunk által végzett munka valóban mérhető, kézzelfogható segítség volt a bajbajutott közösségek életében.

Szociális és fejlesztési programok

A 2009–2014 közötti időszakban alapítványunk kiemelt célja volt, hogy fokozatosan elkezdjünk az emberek kezébe „hal helyett hálót” adni, azaz olyan fejlesztési programok megvalósítását tűztük ki célul, ahol nem egyszerhasználatos segélyanyaggal látjuk el a rászorulókat, hanem olyan eszközökkel vagy szolgáltatásokkal segítjük őket, amelyek tartós változást, előrelépést eredményeznek az életükben.

Vidékfejlesztés

Ennek egyik első lépése a vidékfejlesztési programunk volt, melynek keretében napos csibéket és vetőmagot osztottunk éves szinten 300–400 családnak. Ezenél a családoknál természetesen a szakmai segítséget is biztosítottuk a növénytermesztés és állattenyésztés tekintetében, valamint próbáltunk folyamatos felügyeletet, ellenőrzést, motivációt biztosítani a háztartások részére, hogy a program valóban eredményes tudjon lenni.

2012-től bővítettük ki programunkat az egyháztáji modullal, melynek keretében református kötődésű termelők kapnak piacralépési lehetőséget. Az egyháztáji vásárokat látogató lakosság pedig friss, ellenőrzött minőségű termékekhez juthatnak a kereskedelemben található áráktól lényegesen olcsóbban. A program sikerét mutatja, hogy kezdetben csak Debrecenben működött a vásár, mára már 5 településen vagyunk jelen.

Ezenkívül szakmai konferenciák, fórumok megrendezésével is igyekszünk a vidéken élő kistermelők munkáját, kibontakozását, piacralépését elősegíteni, fejleszteni.

Szociális krízishelyzetek

A 2008-ban indult gazdasági recesszió 2010-ben gyűrűzött be odáig, hogy a devizahitelben eladósodott családok elkezdtek elveszíteni otthonaikat. Egyre több család fordult hozzánk kérelemmel, hogy valamilyen módon segítsünk rajtuk. Ekkor indítottuk el – és azóta is folyamatosan működtetjük – mentőöv programunkat. A program lényege, hogy alapítványunk egy „mentőöv” alapot hozott létre, melyre támogatásokat gyűjt a kila-

koltatott családok átmeneti megsegítése céljából. Ahogyan a mentőöv is gyors, hatékony és életmentő eszköz, segít áthidalni egy kritikus élethelyzetet, úgy az MRSZ programja is erre törekszik. A program központi eleme egy albérlet támogatási rendszer. A családok a támogatási kérelmük benyújtása után egy átvizsgálási folyamaton esnek át, melyben alapítványunk megvizsgálja azt, hogy a család valóban önhibáján kívül került-e olyan helyzetbe, hogy az eladósodási folyamat végén már elvesztették lakóhelyüket. Amennyiben a család megfelel a kritériumnak, úgy részt vehet a támogatási programban. Minden, a programban résztvevő család hat hónapra vehetné igénybe a segítséget. Ez alatt az idő alatt a család újra tudja szervezni az életét. A családfenntartók tudnak új munkahelyet keresni. Esetleges nagyobb távolságból történő költözés esetén a gyermekek be tudnak illeszkedni az új iskolai, óvodai környezetbe. Ez alatt az időszak alatt munkatársaink folyamatosan figyelemmel kísérik a családok mindennapjait. Igyekeznek megadni azokat a szükséges információkat, amelyek az új élet beindításához szükségesek. Pl. munkalehetőségek a közelben, iskolák, óvodák, egészségügyi intézmények stb. A hat hónapos időszak elegendő egy család számára, hogy – amennyiben a szándék megvan – újrarendezzék az életüket. A program jó lehetőség – egy utolsó mentőövként – arra, hogy a család bent tudjon maradni a társadalomban. Ne rekesztődjön ki, ne távolodjon el a közösségtől. A program célja, hogy az újrarendeződött családok a támogatási időszak végére önállóan tudják fizetni a lakhatás költségeit.

Eszközkezelős családok mentorálása

Hazánk kormánya a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. (továbbiakban NET) megalapításával és a banki végrehajtásra kerülő családi ingatlanok felvásárlásával és visszabérelhetőségével kívánta enyhíteni a devizathitelben eladósodott és krízishelyzetbe sodródott családok életét. Azonban hamar az a tapasztalat került előtérbe, hogy a családok többsége már a jelentősen alacsonyabb bérleti díjat sem tudja fizetni. Ezért alapítványunk a Máltai Szeretetszolgálattal közösen egy éven keresztül egy pilot program keretében elkezdte ezen családok mentorálását. A kiemelkedő eredményeket látva, 2013-tól a NET a teljes országot lefedő programként kérte a szakmai munka folyamatos biztosítását a két szervezettől. A program lényege, hogy az érintett családokban munkatársaink felméri a tényleges anyagi és szociális helyzetet és segítenek a családnak egy olyan pénzügyi és mentális pályára állni, amivel a fizetési hajlandóság és ezzel együtt a család otthona megtartható. Fontos látni, hogy a programban alapítványunk – kirívó esetektől eltekintve – nem pénzbeli vagy tárgyi adománnyal segíti az érintett háztartásokat, hanem szakmai, életvezetési, ügyintézési, adósságrendezési tanácsokkal és munkával.

A szociális fejlesztési munka erősödését alapítványunknál az is jól mutatja, hogy a 2009-ben egy fő szakképzett munkatársunk sem volt, míg mára 6 főállású munkatársunk végzi a családok gondozását, fejlesztését.

Közfoglalkoztatás

Alapítványunk 2013 őszén kapott lehetőséget, hogy országos közfoglalkoztatóként munkalehetőséget biztosítson országos lefedettséggel. A program elindításának célja az volt, hogy a munkalehetőségre vágyó egyének bevételeinek növelésével háztartásuk gyarapodjon, stabilizálódjon. Másrészt pedig egyházunkban gyülekezeteink, intézményeink térítésmentesen tudjanak szabad munkaerőhöz jutni. A program első szakaszában 462 főt, a második szakaszban pedig 777 főt tudtunk bevonni a közfoglalkoztatásba. Tapasztalatunk az, hogy a legtöbb helyszínen valóban értelmes és tartalommal bíró feladatokat látnak el a munkatársak, így nem csak számunkra segítség a plusz bevétel, hanem egyházunk is gyarapodik az elvégzett feladatok által teremtett értékekkel.

Roma fejlesztési és felzárkóztatási programok

Bódvalenke freskófalú program

A faluban Európában egyedülálló művészeti központ van kialakulóban: az európai roma festészet hatalmas, szabdéri tárlata. A projekt kezdetén magyar cigány festők készítettek freskókat: eddig kilenc monumentális mű készült el. Ez évtől más európai országokból is meghívtunk cigány festőket.

A freskófestésnek több, egymással összefüggő célja van. Európa leghátrányosabb helyzetű, legtöbb előítéletnek kitett közössége a roma. Létre akartunk hozni egy olyan művet, amelyre minden roma büszke lehet, és ami

méltán váltja ki a többségi társadalom megbecsülését. Az eddig elkészült alkotások alapján állítható, hogy ez a cél maradéktalanul teljesül.

Az előző céllal szoros összefüggésben Bódvalenke eszköz lehet az előítéletek leküzdésében, részben a freskók, mint megbecsülésre érdemes műalkotások révén, részben azzal, hogy a freskófalú turisztikai látványosság, ami vonzza a turistákat (máris). Azzal, hogy a többségi társadalom tagjai turistaként ellátogatnak egy cigány faluba, megismerkedhetnek a helyi lakosokkal, kultúrájukkal, szokásaikkal – megtapasztalhatják, hogy nincs mitől tartaniuk –, sokak gondolkodásmódja megváltozhat (ezt már eddig is, nap mint nap tapasztaljuk).

Ezzel a projekttel is hozzá akartunk járulni az országimázs javításához: saját magunk számára is megfoghatóvá akartuk tenni, hogy Magyarország nem csak szélsőjobboldali megoldásokat tud kínálni a szegénység okozta problémák leküzdésére.

A projekt egyben kísérlet a romák társadalmi integrációjának az eddigiektől eltérő szemléletű megvalósítására. Gyakorta próbálkoznak azzal, hogy cigány családokat betelepítenek nem cigányok által lakott településrészekbe, azaz a cigányokat viszik a nem cigányok közé. Mi most azzal próbálkozunk, hogy a nem cigányokat visszük a romák közé – részben a projekt team tagjai és önkéntes segítők, részben pedig az oda látogató turisták révén. Eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy így valóban értelmes és mindkét fél számára hasznos párbeszéd alakul ki, ami nagyban hozzájárul a kölcsönös tanuláshoz, egymás jobb megértéséhez, és ezáltal a békés együttéléshez.

A projekt megmozgatta az akadémia és a művészet világát is. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem több éves projekt keretében kívánja vizsgálni a többség – kisebbség egymás kultúráját, művészetét megtermékenyítő hatásait, Bódvalenkét kiinduló pontul felhasználva. Az ELTE, a miskolci, a debreceni és a szegedi egyetemek számos szociológus/antropológus/falufejlesztéssel foglalkozó diákcsoportja kereste fel eddig is a projektet; közülük sokan tértek vissza önkéntes segítőként. Eddig két doktorandusz, egy (horvát) MA és egy BA hallgató választotta Bódvalenkét szakdolgozata témájául. Úgy véljük, ezek az együttműködések is segíthetnek az előítéletek leküzdésében.

A falu szempontjából a freskófestés azonban csak keret ahhoz, hogy újra életre keljen, munkahelyek jöhesse-nek létre, és a falu lakói foglalkoztathatóvá, tisztos adófizető polgárokká váljanak.

Bódvalenként indítottuk be az első Biztos Kezdet házunkat, melyben a mélyszegénységben és a társadalomtól leszakadt fiatal édesanyák és gyermekeik kapnak folyamatos gondozást, fejlesztést, nevelést, valamint tisztálkodási és mosási lehetőséget. További hasonló biztos kezdet házak indítását tervezzük a jövőben Tornanádaskán és Bodaszőlőn.

Szociális munka az általános segélyezésben

A szociális munkát egyre inkább próbáljuk az általános segélyezésbe is beleszőni, hogy a családoknak ne csak segélyanyagokkal, hanem életvezetési tanácsokkal is tudjunk segíteni.

Hazai raktárbázisaink és területi lefedettségünk növelése

A 2009-es év elején Budapesten és Debrecenben rendelkezünk irodával. Raktárral pedig Debrecenben és Nagykőrösön. Munkánk is leginkább a fővárosra és Debrecenre összpontosult. Mára azért jelentősen sikerült tevékenységünk területi lefedettségét növelni.

Irodával továbbra is Budapesten és Debrecenben rendelkezünk, de állandó jelenlétünk a főállású munkatársaink révén már öt megyében van (Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Békés megyékben). Raktározási tevékenységünket azonban sikerült jelentősen fejleszteni a budapesti logisztikai központunk beindításával, valamint a tárgyi adomány nyilvántartó rendszerünk jelentős modernizálásával. Ezekívül Miskolcon pedig felújítás alatt van a raktár épülete, mely Borsod megyei tevékenységünket hivatott erősíteni a jövőben.

Munkánk területi lefedettsége szinte országos, hiszen egyfelől segélykérelmeket az ország egész területéről fogadunk és teljesítünk, másfelől katasztrófák esetén is néhány órán belül az ország bármely pontján bevetésre készen tudunk felvonulni.

Önkéntesek nagyszámú, hatékony bevonása a szolgálatba

Az MRE Zsinatának 2009–2014 közötti munkaterve a XIII. ciklusában többek között az önkéntes szolgálat fejlesztése, feltételei biztosításáról 2009. november 19-i ülésén a következő módon határozott: *Egyházunkban nagy hagyományai vannak az Isten iránti hálából fakadó, belső indíttatású önkéntes szolgálatnak, és a jövőben fontos, hogy közösségeinknek erre a kincsére és erejére tudatosabban figyeljünk. Fontos, hogy a szolgálat örömét és felelősségét minél többen magukénak érezzék, vállaljanak feladatot a közösségért. Az önkéntes szolgálat ethoszának megerősítéséért az egyháznak biztosítania kell a megfelelő feltételeket, hogy akit Isten belsőleg indít, külső elhívást is kapjon a szolgálatra (megszólítás, megbecsülés, az önkéntesség pénzügyi feltételeinek biztosítása).*

2011 az Önkéntesség Európai Éve volt, melybe a Magyarországi Református Egyház is bekapcsolódott különböző programokkal. Az MRE Zsinatának hat éves ciklustervében prioritást kapott az önkéntesség elterjesztése. Alapítványunk is úgy gondolja, hogy az önkéntes szolgálati lehetőségek bővítése és népszerűsítése egyházunk és gyülekezeteink közösségépítésének fontos eszközei.

Szervezetünk, megalakulása óta, számos esetben mobilizált önkénteseket. Néhány kezdeményezés külön projektté szélesedett. 2011-ben időszerűnek tűnt, hogy a már meglévő programok, továbbá a közegyházban élő más, önkénteseket mozgósító programok (pl. Önkéntes Diakóniai Év) egy koordinációs ernyő alatt fussanak össze, így az MRSZ 2011. szeptember 1-jével elindította az önkéntes mobilizációs munkaág megszervezését.

Szeretethíd – Kárpát-medencei református önkéntes napok

2009. október 3-án szervezte meg az MRSZ első alkalommal a Szeretethíd önkéntes napot. A következő évtől kezdve a program átkerült májusra, hogy református egységünket ezzel a programmal is megmutassuk és ünnepeljük. Minden év májusában, a Szeretethíd két napján, a társadalmi felelősségvállalás jegyében a Kárpát-medence minden területén munkálkodnak kisebb-nagyobb csoportok szociális, fejlesztési vagy ökológiai területen, valódi segítséget nyújtva ezzel településeknek, intézményeknek, gyülekezeteknek. A kezdeményezésbe 2009 óta bekapcsolódott sok idős és fiatal, gyermek és felnőtt, egészséges és fogyatékos testvér. A generációk közötti összefogás, a közös szolgálat, református egységünk kifejezése és a világ felé való biznyságtétel fontos értékei és céljai a programnak. Az utóbbi két évben alkalmanként több mint 16 000 önkéntes mozdult meg azért, hogy segítsen a környezetében élőkön. Az önkéntesek motiválását, valamint egységünk kifejezését minden évben pólókkal segíti és támogatja a Szeretetszolgálat. Minden évben két fővédnök és további ismert emberek segítik a népszerűsítést.

A helyi szervezést is önkéntesek végzik, minden egyházmegyében, a határon túli területeken pedig egyházkerületenként helyi koordinátorok segítik a szervezést, akiknek minden évben képzést, felkészítést szervezünk.

Az egyes csoportok a közösségépítés jegyében közösen kezdik és zárják a napot, hogy az eredményes munka után a megérdemelt pihenésre, az élmények átbeszélésére, egymás jobb megismerésére is legyen alkalom.

Néhány példa az elmúlt évek megvalósult feladatai közül: süteményosztás, ingyen ölelés, idős- és beteglátogatás, temető- és közparktakarítás, műsor idősek otthonában, szemétszedés, játszótér-karbantartás, kutyasétáltatás, virágültetés, óvodai és iskolai termek festése, templomkert- és templomtakarítás.

Mini-Szeretethíd

A 2013-as Csillagponton is részt lehetett venni a Szeretetszolgálat önkéntes akciójában, ezúttal a Szeretethíd „mini” verziójában, a fesztivál csütörtöki napján.

A délután folyamán közel 200 önkéntes gyűlt össze a Szeretetszolgálat sátránál. Mindannyian a Magyar Református Szeretetszolgálat zöld pólójába bújva alakítottak négy csoportot, és indultak útnak. A Ligeti tavi, az Ifjúsági lakótelepi és a Szabadság téri játszóterekhez, továbbá a sportpályára látogattak el. A helyszíneken másfél órán keresztül csiszolták és lakkolták újra szinte az összes játékot, padot, asztalt és korlátot. Ismét bebizonyosodott: sok segítőkész kéz csodára képes.

Csillagpont

Egyházunk másik nagy önkénteseket megmozgató programja a Szeretethíd mellett a Csillagpont, melynek szervezésében, megvalósításában több száz önkéntes vesz részt minden alkalommal. Közülük legtöbbször már hónapokkal, vagy akár egy évvel a rendezvény előtt megkezdik a munkát. 2011-ben közel 600, 2013-ban pedig közel 1 000 önkéntes segítette a találkozó szervezését és lebonyolítását. Így ezt a rendezvényt – egyedülálló módon a hasonló fesztiválok között – fiatalok szervezték fiataloknak. A találkozót a Zsinati Ifjúsági Iroda szervezi, de az önkéntesek toborzásába az MRSZ is bekapcsolódik.

Önkéntesműhely megbeszélései, önkéntes fórum

Az önkéntes-műhelycsoport 2010 végén alakult meg, és azóta az önkéntességgel kapcsolatos programok, projektek előkészületében, lebonyolításában, szervezésében vesz részt alkalmain.

Az elmúlt években önkéntes fórum keretében több alkalommal hívtuk közös gondolkodásra, beszélgetésre azon intézmények, alapítványok, egyesületek, szervezetek vezetőit, munkatársait, akik a Református Egyházon belül önkéntesekkel foglalkoznak, vagy a jövőben tervezik azt. Fontos cél, hogy kialakuljanak és megerősödjenek az együttműködési rendszerek a témában.

Szeretetháló – református önkéntesek honlapja

A 2013-as év nyarán elindult a református önkéntes honlap, a Szeretetháló. Az oldal mind az önkéntesek, mind a fogadószervezetek számára megkönnyíti a kapcsolatteremtést, a lehetőségek megtalálását. Abban kíván segítséget nyújtani, hogy az önkéntesek tudjanak böngészni a feltöltött feladatok között szerte a Kárpát-medencében, és megtalálhassák azokat a számukra testhezillő munkákat, amiben szívesen végeznének szolgálatot. Ez a keresés a fogadószervezetek igényeit is segíti a másik oldalon.

Fontos feladata továbbá az önkéntes-koordinációnak egy egységes adatbázis kiépítése, azaz annak lehetősége, hogy a Magyar Református Egyház önkénteseit egy helyen lehessen számon tartani és elérni. Az oldalon igyekszünk minél több hasznos információval szolgálni az önkéntességgel kapcsolatban. Így fontos dokumentumokkal, érdekes interjúkkal, írásokkal, hasznos tanácsokkal és tudnivalókkal is bővítjük az oldalt. www.refonkentes.hu vagy www.szeretethalo.hu

Hírlevél

2010 óta kéthetente megy ki hírlevél az önkéntességgel kapcsolatos aktualitásokkal, mely közel 2000 emberhez jut el. A Szeretetháló honlap elindulása óta azon keresztül küldjük ki a híreket.

MRSZ mindennapok

Az MRSZ megalakulása óta önkéntesek segítségével működik, folyamatosan vannak olyan akcióink, kampányaink, rendezvényeink, melyeknél segítségüket kérjük. Mind a budapesti, mind a debreceni irodának van egy növekvő számú állandó önkéntes köre, akikre mindig számíthatunk. A munka mellett hangsúlyt fektetünk arra is, hogy egymást megismerhessék, kialakulhasson az önkéntesek közössége, kötetlen programokat is szervezünk nekik, mint pl. pizzázás, játékos est. A köszönetnyilvánítás is elmaradhatatlan, év végén az adományozók köszönetével egyetemben önkénteseinket is köszönetet mondunk.

Néhány példa a feladatokból, melyeket önkéntesek segítségével végzünk: gyerekek táboroztatása, borítékolás, postázás, adminisztráció, adománygyűjtés, ételosztás, zsemlekenés hajléktalanok számára, különböző rendezvényeken megjelenés pl. Debreceni Virágkarnevál, Balaton Net.

Önkéntesek a katasztrófáknál

Katasztrófák idején felvállalja a Szeretetszolgálat önkéntesek toborzását és a segítségnyújtás megszervezését. Egy nagy busznyai segítővel utaztunk le Devecserre 2010 októberében, ahol a vörösiszap eltakarításába segítettek be az MRSZ önkéntesei.

A 2013-as dunai árvízi védekezés során több mint 500 önkéntes segített a Református Szeretetszolgálaton keresztül. Legtöbbször nem csak néhány órára, hanem több napra kapcsolódtak be a védelmi munkákba. A lelkes segítők munkáját augusztus 8-án oklevéllel és ünnepséggel köszönte meg a Szeretetszolgálat. A Szeretetszolgálat önkéntes csapata jelentősen bővült az árvíz után, sokan kapcsolódtak be a napi munkába. Az összefogás hatalmas mértékét tapasztaltuk meg ezekben a hetekben.

Nyári önkéntes lehetőség

Minden tavasszal meghirdetjük fiataloknak azt a programot, aminek keretében nyáron egy-két hetet, esetleg hosszabb időt is eltölthetnek valamelyik intézményünkben. Idősek vagy fogyatékkal élők otthonában, az ország számos pontján volt lehetőség arra, hogy néhány hétig segítsék az ottani munkát, megismerkedjenek a lakókkal, a szolgálati lehetőségekkel, új élményeket és tapasztalatokat szerezzenek, miközben valódi segítséget nyújthatnak szolgálatukkal. Nyaranta 5–10 fiatal szokott jelentkezni erre a programra, és tölt el néhány hetet egy-egy intézményben.

50 órás iskolai közösségi szolgálat

Az 50 órás közösségi szolgálat – mely 2016-tól az érettségi előfeltétele a középiskolások számára – lebonyolításában is segítséget nyújtunk oktatási és szociális intézményeink részére. Ezzel kapcsolatban tájékoztatást küldtünk ki az intézmények részére, továbbá az új önkéntes honlapon külön menüpontban igyekszünk hasznos tudnivalókat közzé tenni az érintettek számára. Segítünk a szolgálati helyeket kereső középiskoláknak a keresésben, és a Szeretetszolgálat is úgy tervezi programjait, hogy a diákok is be tudjanak kapcsolódni azokba.

Önkéntes képviselői háló

A Magyar Református Szeretetszolgálat rendkívül fontosnak tartja a gyülekezeteinkkel való szoros kapcsolat kialakítását. 2010-ben kezdtük meg a gyülekezeti önkéntes képviselői háló kiépítését. Célunk, hogy minden gyülekezetben legyen egy képviselőnk, aki kapcsolatban van az MRSZ-szel, aki helyi szinten hirdeti programjainkat, segít azok megszervezésében, önkénteseket toboroz, közreműködik adománygyűjtéseinkben. A toborzás folyamatos, évente kétszer találkozunk képviselőinkkel.

Pályázatok kiírása

Az MRE Szeretetszolgálati Iroda és a Magyar Református Szeretetszolgálat minden évben kiír egy pályázatot, mellyel adott témán belül jól működő gyakorlatok összegyűjtését tűzi ki célul. 2010-ben a gyülekezeti önkéntes modellek összegyűjtését kezdeményeztük „Jól működő önkéntes gyakorlatok gyülekezetünkben” címmel. A beérkezett 30 pályázat legjobbjaiból kiadvány is készült. 2011. év végén „Becsüld meg...” címmel hirdettünk pályázatot, ezúttal a jó modellek összegyűjtése az idősgondozás területére irányult. 2012 novemberében pedig „Jól működő gyakorlatok, megvalósult projektek gyülekezetek akadálymentesítésében” címmel vártuk a jó gyakorlatokat.

Konferenciák

Fontosnak tartjuk, hogy a szolgálatot végzők egymás hite által megerősödjenek, a gyülekezetek pedig hasznos tapasztalatokat szerezhessenek saját szolgálatuk építésére, erősítésére. Ennek jegyében, a pályázatokra építve konferenciát is szervez az önkéntes-mobilizáció minden évben. 2011 januárjában El(ő)hívás címmel közel 120 résztvevő gondolkodott együtt és cserélt tapasztalatot Berekfürdőn az önkéntes modellekről és gyakorlatokról, csatlakozva az „Önkéntesség európai évéhez”. 2012 márciusában „Becsüld meg...” címmel az idős testvérek segítése témakörben szerveződtek az előadások, műhelyek, szekciók, hiszen 2012. „Az aktív idős kor és a generációk közötti szolidaritás európai éve” volt. 2013-ban pedig a gyülekezetek akadálymentesítése a konferencia témája, mely a KÜSZÖB címet kapta.

Akadálymentesítő műhelycsoport

2006 után 2012 októberében újra összeült a gyülekezeti akadálymentesítés műhelycsoport. A találkozók célja, hogy egy asztalhoz ültesse azokat, akiknek fontos a téma, továbbá hogy a gyülekezetek helyzetét felmérje, és elindítson egy új gondolkodásmódot a fejekben, elsősorban a lelki akadálymentesítésre és az érzékenyítésre helyezve a hangsúlyt. Találkozóinkat 1–2 havi rendszerességgel tartjuk.

A műhelycsoport kezdeményezésére elkészült egy Confessio, mely egyházunk állásfoglalását fogalmazza meg a fogyatékos ember befogadásáról, továbbá a HEKS svájci segélyszervezet által támogatott gyülekezeti akadálymentesítő program kivitelezése is részben a csoport feladata.

Gyülekezeti akadálymentesítés pályázat

A gyülekezeti akadálymentesítés segítésére a HEKS, svájci segélyszervezet támogatást szavazott meg 2016-ig. A műhelycsoport, azon belül is egy kisebb kör feladata, hogy megtervezze ezt az időszakot, és ütemezze, megszervezze a vállalt feladatot: 2016-ig olyan gyülekezetekben indul el akadálymentesítés Magyarországon, ahol ez idáig nem történt semmi a témában.

A program kidolgozása a 2013 év során elkezdődött, a beadott pályázati anyagot elfogadta a segélyszervezet. 2013 októberében kiírtuk a pályázatokat a részt venni kívánó gyülekezetek és az őket segítő mentorok számára, 2014-ben megvalósultak az első képzések, elindult a program tíz gyülekezettel és négy mentorral.

Kapcsolatok kialakítása

Folyamatosan megjelentünk civil rendezvényeken, önkéntes fórumokon, igyekeztünk jó kapcsolatot kialakítani és együttműködni civil szervezetekkel, alapítványokkal és állami szervekkel, önkormányzatokkal egyaránt.

Gazdasági mutatók

Alapítványunk folyamatosan növelni tudta az átvett és felhasznált, pénzbeli és tárgyi adományok értékét. Mint az az alábbi adatokból is látszik, a folyamatos növekedésben egyedül a 2010-es év mutat pozitív kiugrást. Ez annak tudható be, hogy abban az évben történt januárban a Haiti földrengés, nyár elején a borsodi árvíz és októberben a vörösiszap katasztrófa. Ezek a természeti és ipari katasztrófák önmagukban is kiemelkedő feladatot, de azzal párhuzamosan kiemelkedő támogatási hajlandóságot eredményeztek. A három katasztrófa együtt pedig egy valóban kiemelkedő munkaévet és gazdasági évet eredményezett.

Adomány (M Ft)	2009	2010	2011	2012	2013	2014 terv
Pénzbeni adományok (M Ft)	67	163	111	143	302	600
Tárgyi adományok (M Ft)	117	180	111	113	106	150
Összes adomány	184	343	222	256	408	750

Alapítványunk stabil gazdálkodást végez, új program indítását minden esetben csak a finanszírozás előzetes biztosítása után tesszük lehetővé. Jelentős segítség szervezetünk életében az évenként kapott alapítói támogatás és az Emberi Erőforrások Minisztériuma által biztosított működési támogatás. Ezen összegek – az elmúlt évek tapasztalatai alapján – lefedik a szervezet éves működési költségeit, így a beérkező adományokat – egyedülálló módon – teljes egészében a támogatottakra tudjuk fordítani.

Gazdasági növekedésünket és erősödésünket a munkatársak számán is nyomon lehet követni. A 2009-es évben 6 főállású munkatársunk volt, jelenleg 22 főállású és több megbízás alapján munkát végző munkatárs látja el a szeretetszolgálat napi feladatait.

Bekerülés a legnagyobb és legismertebb hazai segélyszervezetek közé

Alapítványunk a 2009–2014-es időszakban teljes mértékben bekerült a hazai 5 legnagyobb segélyszervezet közé. Minden jelentős állami szintű egyeztetésen részt veszünk, és a véleményünk is egyre hangsúlyosabban jelenik meg az állami és civil körökben. Egyre több műhelymunkára vagyunk hivatalosak, ahol szakmai tapasztalatainkra kíváncsiak a társszervezetek.

Törvényi szinten is számos olyan szabályozás született – pl. katasztrófavédelmi törvény, eszközkezelővel foglalkozó törvény stb. –, ahol alapítványunk konkrétan nevesítve van.

Hazánk lakosságának nagy része sokkal jobban megismerte szervezetünket és munkánkat, hiszen az elmúlt öt évben rengetegszer számolt be munkánkról az írott sajtó és az elektronikus média is.

Egyetlen egy dolog van, amit sajnós – rajtunk kívül álló okok miatt – nem tudtunk megvalósítani, az pedig a Karitatív Tanácsba történő tagfelvételünk. Mivel hazánkban nincs központi nyilvántartása és szabályozása a karitatív szervezetek tevékenységének, így az elmúlt években az a gyakorlat alakult ki, hogy a témát érintő kérdésekben automatikusan a Karitatív Tanács tagjaiként működő szervezetekhez fordulnak az állami szervek vezetői. Mivel a tanács tagsági kritériuma a legalább nyolc éves szervezeti múlt, így alapítványunk a számos lobbitevékenység ellenére sem lehet teljesértékű tanácsstag 2016-nál korábban.

Egyéb, folyamatos programjaink

Megtört kenyér program

Megtört kenyér program az MRSZ élelmiszer-segélyezési programja. Alapját az alapítvány részére felajánlott élelmiszerek, mint tárgyi adományok, és az erre a programra érkező pénzügyi céladományok képezik.

A támogatott személyek köre széleskörű. A program az MRSZ segélyezési gerincét képezi, hiszen a szükségben levők részére az élelmiszersegély minden esetben szükséges. Éves szinten 220 településen megközelítőleg 6 800 háztartásba juttattunk el élelmiszertámogatást.

Segíts gyógyulni! program

A program az MRSZ Kárpát-medencei egészségügyi programja. A programot két fő részre osztottuk. Egészségügyi kezelések, műtétek támogatása: Ide tartoznak a határon túli magyarság körében adódó, magyarországi gyógykezelések finanszírozásának támogatásai. Évente 10–15 alkalommal néhány százezer forintnyi támogatást kapnak a hozzánk kérelemmel forduló személyek. Ezek a gyógykezelések általában életmentő műtétek hazai gyógyintézményekben.

Ide tartoznak még azok az esetek is, amikor egy-egy hazai család egy egészségügyi probléma okán hirtelen nehéz anyagi körülmények közé kerül és a támogatás nyújtásával biztosítható, hogy a család ne zökkenjen ki egy tartós szegénységbe vezető spirálba.

A kérelmeket minden esetben az MRSZ orvoscsoportjának szakmai vezetője vizsgálja felül. Támogatásokat csak olyan esetekben adunk, amikor a műtét indokolt és a várható gyógyulás esélye magas százalékkal prognosztizálható.

Gyógyászati segédeszközök és gyógyszer-támogatás: Az MRSZ tárgyi adomány raktárkészletének felhasználásával rászorultsági alapon gyógyászati segédeszközöket (manuális és elektromos kerekesszék, kórházi ágy, járókeret stb.) biztosítunk a hozzánk kérelemmel fordulóknak számára. Bizonyos esetekben, amennyiben igazolt módon a kérelmező nem tudja más módon a gyógyszer-szükségletét finanszírozni, alapítványunk ezt megteszi a kérelmező részére.

Van remény program

A gazdasági válság által súlyosan érintett családok és magánszemélyek megsegítésére 2009 tavaszán létrehozott program. A program keretében élelmiszerrel, ruházattal, bútorokkal, rezsitámogatással, ideiglenes lakhatás keresésével és ingyenes jogsegély szolgáltatással segítjük az átmenetileg vagy tartósan nehéz helyzetbe kerülteket.

A gazdasági válság utáni időszakban kimutathatóan megnövekedett az alapítványunkhoz érkező segélykérelmek száma. Ezeknek egy jelentős része a gazdasági válsággal kapcsolatban visszavezethető problémákra mutat. Természetesen alapítványunk nem tudja a válság hatásait teljeskörűen kezelni, mivel azonban sokan mintegy utolsó lehetőségként fordulnak hozzánk, létrehozottunk egy speciálisan erre a célcsoportra irányuló programot.

A programra beérkező céladományok terhére szigorú egyéni elbírálás alapján nyújtunk segítséget. Mivel a segélyezendők száma és a kérelmek értéke nagyságrendileg meghaladja alapítványunk pénzügyi kapacitását, ezért kiemelten szigorú válogatást végzünk a támogatások odaítélése során.

A legtöbb kérelmezőt becsatornázzuk a napi segélyezési folyamatokba, ahol élelmiszert, ruhát, mindennapi használati eszközöket, iskolai felszereléseket, bútorokat kapnak támogatásként. Rezsitámogatást csak olyan esetekben adunk, amikor azt látjuk, hogy a hosszútávú fizetési szándék és képesség megvan, a válság csak átmeneti fizetési gondot okoz.

Hajléktalanokat segítő program

A program jelenleg Budapest és Debrecen városokban működik. Mivel a hajléktalanokkal foglalkozó programunk nem intézményesült formában működik, ezért nem normatív támogatásból működtetjük, hanem a hozzánk beérkező céladományok terhére.

A két városban az október – április közötti időszakban keressük fel a hajléktalan személyeket. Mivel ezt a tevékenységet több segélyszervezet intézményesült alapon, folyamatosan végzi, ezért munkánkat az érintett szervezetekkel koordináljuk a jobb hatékonyság érdekében.

Munkánk során a felkeresett hajléktalan személyek részére a következő segítséget nyújtjuk: élelmiszersegély, ruhasegély, egészségügyi szűrés-tanácsadás, igény esetén hajléktalanellátó rendszerbe való becsatornázás.

A téli krízis időszakban krízisjáratokat üzemeltetünk mindkét városban, amelyek a súlyos fagyok esetén meleg étellel, extra takarókkal, ruházattal segítik a közterületen élőket.

A program keretében éves szinten Debrecenben 120–150, Budapesten 450–500 fő rászorulón segítünk heti rendszerességgel. Budapesten a jogszabályváltozásoknak köszönhetően az utcai hajléktalanellátás, segélyezés kezd egyre inkább visszaszorulni.

Nyilas Misi ösztöndíj program

A határainkon túl (Felvidék, Kárpátalja, Edrély, Délvidék) élő magyar anyanyelvű diákok oktatásának és életkörülményeinek támogatását célzó szponzorációs program.

A program a klasszikus szponzorációs elvet kihasználva, egy-egy támogató részére egy-egy diák jelképes örökbecsét teszi lehetővé. A támogató egy havi fix összeggel (minimum 2 000 Ft) támogathat egy diákot. A támogatás felhasználását a diák által látogatott oktatási intézményre bízuk, hiszen ők ismerik a gyermekek mindennapi életkörülményeit, szükségleteit.

2011 őszén a programnak külön adománygyűjtő kampányt hirdettünk, melynek keretében újabb 250 diákot tudtunk a programba bevonni.

Nyilas Misi Karácsonya program

A program keretében karácsonyi ajándécsomagokat gyűjtünk és juttatunk el a legrászorultabb családok gyermekei számára. Az adventi időszakban, országos lefedettséggel (27 település) gyűjtjük a karácsonyi ajándékokat. Az elmúlt években 8–12 ezer ajándécsomagot gyűjtöttünk össze és juttattunk el gyermekek részére.

A program keretében igyekszünk elérni a peremen élő, társadalmi kirekesztettségben élő családok gyermekeit. Elsősorban hátrányos kistérségekben, tanyákon, kis falvakban élőknek, valamint börtönviselt szülők gyermekeinek, fogyatékkal élő szülők gyermekeinek segítünk ezekkel a karácsonyi ajándékokkal. Jelentős célcsoportot képeznek a programban az állami gondozás alá eső vagy nevelőszülői hálózatokban élő gyermekek is.

Alma Mater oktatás fejlesztési program

A program keretében az MRSZ alapítvány részére – elsősorban nyugat-európai támogató partnereink által – átadott tárgyi adományokat juttatjuk el hazai és határon túli magyar oktatási intézményekbe.

A program gerincét iskolapadok, székek, táblák, oktatási segédeszközök gyűjtése és átadása képezi. A program fontos eleme még a hazai könyvkiadók által felajánlott könyvek, tankönyvek gyűjtése és oktatási intézmények részére történő továbbadása.

Éves szinten 10–12 oktatási intézmény kap támogatást, amely a tantermek teljes felszerelését, felújítását jelentette. Ezenkívül megközelítőleg 5 000 diák részére juttatunk el könyveket, tankönyveket, informatikai oktató csomagokat.

Önkéntes Diakóniai Év Programiroda

Küldetésünk áttekintése: a Programiroda szolgálatának célja hosszútávú önkéntes szolgálat lehetőségét felmutatni fiatal felnőtteknek (18–30), akik Istennek és felebarátaiknak szeretnének szolgálni. Hisszük, hogy az önkéntes szolgálatban a fiatalok egy olyan lelki utazásban vesznek részt, melyben saját magukról, a világról és Istenről tanulhatnak, és amely lelki utazásban Isten életet formál. Isten kegyelméből az Önkéntes Diakóniai Év Programiroda ebben a lelki utazásban segít, azért hogy egyének, kultúrák, társadalmak egy igazságosabb és szeretetőbb világban éljenek.

Szervezeti változások: Az Önkéntes Diakóniai Év Programiroda (ÖDE) a Magyarországi Református Egyház Elnökségének határozata következtében 1997-ben kezdte meg munkáját 18–30 év közötti fiatalok megszólításával, hogy önkéntes szolgálatot végezzenek itthon vagy külföldön. Egy strukturális átalakítás következtében 2007. január 1. óta a Szeretetszolgálati Irodához tartoztunk. 2012. május 1-vel a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítványhoz került át a Programiroda, mint szervezeti egység.

Feladataink:

- Hosszútávú és teljesidős önkéntes tevékenység lehetőségének bemutatása, illetve szervezése fiatal felnőttek részére.
- Önkéntesek toborzása (akciók, rendezvények) szervezése iskolákban és iskolákon kívül.
- Képzések és szemináriumok szervezése fiatal felnőtteknek, akik önkéntesek szeretnének lenni. Felkészítés az önkéntes szolgálatra és utókövetés az önkéntes tevékenység után.
- Az Európai Önkéntes Szolgálat (EVS) hivatalos akkreditált szervezete vagyunk 2000 óta, melyet a program előírásainak megfelelően 3 évente megújítunk.

- Kapcsolatot tartunk külföldi önkéntes szervezetekkel és hazai önkénteseket befogadó intézményekkel és gyülekezetekkel. Részükre konferenciákat és képzéseket tartunk.
- Felkészítő képzések és találkozók szervezése mentorok részére.
- Életünkben fontos szerepet játszik a hátrányos helyzetű fiatalok, budapesti vagy vidéki cigány fiatalok megszólítása. Párbeszédre lehetőségre adó alkalmak, beszélgetések, szemináriumok szervezése a többségi társadalom tagjaival.
- Az ÖDE Programiroda koordinálta és bonyolította le azt a 2 éves programot, mely cigány és nem cigány fiatalok bevonásával valósult meg, mely pályázatot az Európai Bizottsághoz nyújtottunk be. A program 2007. 11. 01. – 2009. 12. 31. között valósult meg 80 cigány fiatal bevonásával, RGDTs: Roma-Gadje Párbeszéd az Önkéntes Szolgálat Által címmel. A programban elsősorban olyan cigány fiatalok vettek részt, akik kisközösségekből érkeztek, akiknek nagy lehetőséget jelentett az a fajta lehetőség, hogy az önkéntes szolgálat által formálódjanak. Így szemléletük is formálódott és passzív segítettekből ők váltak aktív segítőké, ami által nemcsak önmagukról kialakított képük változott, hanem a többségi társadalom képe is megváltozott vagy alakult a projekt következtében. A tartalmi és pénzügyi beszámolót az Európai Bizottság (Youth for Europe) illetékes szerve 2010-ben elfogadta.

1) *Tevékenységek és programok*

- 1.1. Önkéntesek küldése és fogadása
  - 1.2. Képzések és szemináriumok
  - 1.3. Meghívások/előadások, ifjúsági csereprogramok lebonyolítása
  - 1.4. Pályázatok
    - Fiatalok Lendületben Program (EVS)
    - ELCA támogatás
    - ESZA
    - Erasmus +
  - 1.5. Munkatársak/Változások
-
- 1.1. Önkéntesek küldése és fogadása

Kiküldött önkéntesek:

Minden év végén meghirdettük az önkéntes szolgálatra való jelentkezés lehetőségét magyar fiatalok között. A felvételi beszélgetés 6 év óta külföldi partnerek részvételével Berekfürdőn került megrendezésre a Megbékélés Házában. A külföldi partnerek mellett a jelentkező fiatalokon túl nagyon szép számban vettek részt volt önkénteseink, akik rendszeresen segítik munkánkat.

Jelentkezők összesen (csak küldött):

2009: 120	2010: 115	2011: 113
2012: 125	2013: 123	2014: 122

Összes jelentkező: 718 (csak küldött önkéntesek!)

Fogadott önkéntesek:

A szolgálati helyek a 6 éves ciklus alatt némileg változtak, mivel a hagyományos diakóniai-szeretetszolgálati intézményeken túl olyan partnerekkel is együtt dolgoztunk, amelyek oktatási intézmények

1. Budaörsi Tanoda Közhasznú Alapítvány
2. Vörösmarty Általános Iskola
3. Bethesda Gyermekkórház
4. Tiszta Forrás Alapítvány
5. Halacska Református Óvoda
6. Csipkebokor Óvoda, Budapest
7. Sarepta Evangélikus Szeretotthon

8. Immánuel Otthon, Debrecen
9. Nyírteleki Evangélikus Egyházközség
10. Magyarmecskői Általános Iskola
11. Szent Márton Karitasz, Gilvánfa és Alsószentmárton
12. Veszprémi Református Egyházközség
13. Szendrői Református Egyházközség és Családi Napközi Otthon
14. Debreceni Református Egyetemi Gyülekezet
15. RMK, Dencsháza Biztos Kezdet Program és Tanoda
16. Kerényi Béla Református Diakóniai Intézmények, Kömlőd
17. Albert Schweitzer Szeretetotthon
18. Nemesbikki Szeretetotthon
19. Békés Szegedi Kis István Ref. Gimnázium
20. KIMM Drogrehabilitációs Otthon
21. Benjámín Lakóotthon, Kiskunhalas
22. Budapest-Budai Református Egyházközség Családi Napközije
23. Válaszút Misszió
24. Tisztás Hely Közösségi Hely
25. Református Ifjúsági Iroda
26. Református Missziói Központ – Menekült Misszió

Összes: 27 szolgálati hely.

Református: 20   Evangélikus: 2   Katolikus Egyházhhoz köthető: 1
Nem egyházi, alapítványi vagy cigány szervezethez köthető: 4.

Fogadott önkéntesek éves bontásban:

2009: 25	2010: 24	2011: 28
2012: 23	2013: 28	2014: 20

Összesen: 148 (csak fogadott!)

Összes önkéntes száma: 866

1.2. Képzések és szemináriumok fogadott vagy küldött önkénteseink részére

Az Önkéntes Diakóniai Év ciklikus rendszerességgel képzéseket, szemináriumokat rendez a fogadott és küldött önkénteseknek. Ezek célja, hogy az önkéntesek jó felkészültséggel induljanak el a külföldi szolgálatra, illetve a Magyarországon szolgáló önkéntesek egyfajta ifjúsági gyülekezetként találkozassanak egymással, ahol közösségben lehetnek egymással, reflektálhatnak a tanulási tapasztalatokra és visszajelzéseket adhatnak munkájukról. Az a fajta szemináriumi munka jellemző az összes szervezetre, mely az EDYN, Ökumenikus Diakóniai Év Hálózat keretében működik együtt.

A képzések ciklikusan:

Nyár: kiküldött önkénteseknek felkészítő szeminárium.

Szeptember: Monoszló nyelvoktatás és szeminárium a Magyarországra érkezett önkénteseknek, mivel az önkéntes év mindig szeptemberben kezdődik.

Január: félidős értékelés a Magyarországon szolgáló önkénteseknek.

Február: Felvételi beszélgetés a magyar fiataloknak, akik diakóniai évre jelentkeznek.

Június: Záró, kiértékelő szeminárium a Magyarországon szolgáló önkénteseknek.

Szeptember: Kiértékelő a hazatért magyar önkénteseknek.

1.3. Meghívások/előadások/konferenciák, ifjúsági csereprogramok

2011. április 9–15.: Ifjúsági Csereprogram lebonyolítása cigány és hátrányos helyzetű fiataloknak Portugáliában, az Associação Juvenil de Peniche partnerszervezettel.

2011. július: Ifjúsági Csereprogram a United Reformed Church angol egyházzal, Yardley Hastingsben.

2012. július: Ifjúsági Csereprogram Hannut, „Music as an instrument to get in touch with each other and express oneself.” címmel Belgium. Hátrányos helyzetű fiatalok bevonásával.

2013. augusztus: Rövidtávú önkéntes szolgálat francia fiatalokkal Dencsházán a Református Missziói Központtal való együttműködésben.

1.4. Pályázatok: Európai Önkéntes Szolgálat (EVS) és egyéb pályázatok

2009:

HU-2-046-2008-R3: No borders – Voluntary service abroad as a life changing experience: 7 236 328 forint támogatás

HU-2-053-2009-R: Investing in people – cultural diversity: 48 832 euró

HU-2-041-2009-R2: Kárpátaljai gyerekek segítése: 21 000 euró

Összes pályázati támogatás euróban: 69 832 euró

Összes pályázati támogatás forintban: 7 236 328 forint.

2010:

HU-2-049-2010-R3, Give! Projekt címmel: 31 768 euró

HU-2-050-2010-R3, NEM MINDEGY – IT IS NOT ALL THE SAME: 90 382 euró

HU-2-064-2010-R4, Nem mondunk le senkiről projekt címmel: 13 696 euró

Összes pályázati bevétel 2010-ben 136 119 euró.

2011:

Pályázat a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium felé, az Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért felelős állami tükárság hátrányos helyzetű fiatalokat támogat a pályázat keretében 500 ezer forinttal.

HU-2-045-2011-R2: Az önkéntesek boldogobbak: 161 060 euró

HU-21-97-2011-R4: Új remények, új barátok: 9 505 euró

Összes pályázati bevétel euróban 2011-ben: 170 565 euró

Összes pályázati bevétel forintban 2011-ben: 500 000 forint

2012:

EMMI pályázat roma keret terhére ROM-KRT-12, kulturális programok megvalósítására 450 000 forint

HU-21-51-2012-R2-EP, Híddá válni kultúrák között, 116 505 euró.

2013:

HU-21-90-2013-R2, Együtt élni a sokszínűséggel, 168 291 euró

HU-21-86-2013-R2, Building Social bridges címmel, 2 302 euró

2014:

2014-1-HU02-KA105-000014, Everybody has talents, 105 000 euró

2014-1-HU02-KA105-000014, Take Action! 14 105 euró

Összes bevétel euróban: 120 105.

- 1.5. Munkatársak/Változások
 2008. szeptember 1. – 2010. április 30.: Balcsik-Tamás Kinga
 2008. szeptember 1. – 2010. szeptember: Molnár Ferencné
 2008. szeptember 1-től folyamatosan: Bogdán József
 2010. április 1-től folyamatosan: Dénesné Szanyi Ildikó
 1997. október 1-től folyamatosan: Závodi Emese
 2011. szeptember 1-től Annamaria Acquistapace olasz önkéntes az irodában.

Pál Sándor
 kuratóriumi elnök

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYAR BIBLIATÁRSULAT ALAPÍTVÁNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 400/2014.11.13.

A Zsinat a Magyar Bibliatársulat Alapítvány cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
 főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
 püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ A MRE ZSINATA SZÁMÁRA A MAGYAR BIBLIATÁRSULAT 2014-ES TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Bibliarevizió, bibliakiadások

A revideált új fordítású Biblia 2014-es kiadása (RÚF 2014) megjelent és 2014. április 27-én hálaadó istentisztelet formájában a MBTA valamennyi tagegyháza által ünnepélyesen használatba is vétetett. A nagyközönség számára már korábban, április 25-én a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon tartottunk egy sajtótájékoztatót az új bibliakiadás megjelenéséről.

A RÚF 2014 fogadtatása Istennek hála egyöntetűen pozitív a tagegyházainkban. Mind a revideált szöveggel, mind a megújult borítókkal/kötéssel kapcsolatban kivétel nélkül csak pozitív visszajelzéseket kaptunk, ami nagyon ritka jelenség hazánkban és egyházunkban bármilyen új kezdeményezés, jelenség esetén. Ezért tényleg Istennek szeretnénk hálát adni, aki végigkísérte gondviselő szeretetével a kezdeményezést és a Szöveggondozó Bizottság munkáját. A bibliatársulat.hu oldalon megtalálható az az összefoglaló kiadvány, amely valamennyi szövegi változtatást listázza az 1990-es szöveghez képest. Ezzel is a bibliaolvasók és az igehirdetésre készülő lelkesek munkáját szeretnénk megkönnyíteni az új revideált szöveg használatában.

Az új bibliakiadás fogyási adatai is jól alakultak, Karácsony előtt már a legtöbb méretet és kötéstípust újra ki kell adni, mert elfogyott. Előkészületben van a Magyarázatos Biblia kiadása is az új szöveggel, de ez nagy munka, a megjelenésére még 1–1,5 évet várni kell. Ugyanez a helyzet az egyhasábos kiadással, amelyet az anyagi lehetőségeink függvényében 2015-ben tervezünk megjelentetni.

A szöveggondozó bizottság döntésének megfelelően dolgozunk egy olyan 1908-as revideált Károli-Biblia megjelentetésén, amely szövegében a mai magyar helyesírás szabályait tükrözi, vagyis a régi, megszokott szöveget és így a fordítást érintetlenül hagyva mégis mai szöveggéppel, és a mai nyelvérzéket nem bántó helyesírással, új,

de a régi Károli-hagyományt tükröző tördeléssel jelenhetne meg. Ez a kezdeményezés is feltehetően a következő két évben jelenhetne meg: harmonizálva a Zsinat tavaszi döntésével (a RÚF 2014 és az 1908-as Károli kiadás ajánlása a gyülekezeteknek), előkészítve a 2017-es jubileumi megemlékezésre.

Idei kiadványaink közül kiemelném a nemrégiben megjelent új Bibliai kéziatlant, amelyet kifejezetten a bibliaolvasó gyülekezeti tagoknak készítettünk, gyönyörű és a bibliai történeteket megvilágító illusztrációkkal, képekkel, térképekkel.

Biblia-kampány

A 2017-re tekintő előkészületek és az „A Biblia mindenkié!” kampány tervei közül megvalósult a Bibliajarat kisfilmünk, a zsinati kommunikációs csapat segítségével, az új abibliamindenkie.hu honlap a RÚF2014 és az 1908-as Károli Biblia szövegével, az új bibliafordítás mobil applikációja, amely androidon és ios-en letölthető a youversion.com oldalról.

Folyamatban lévő ügyek

1. Az egyetemes Konventtel együttműködve kiosztottunk mintegy ezer példány új kiadású Bibliát a határon túli gimnáziumok kilencedikes diákjai között, de egyelőre nem történt érdemi előrelépés a határon belüli mintegy négyezer kilencedikes református gimnazista ellátásában. A könyvek rendelkezésre állnak, és a Bibliatársulat ebben az évben biztosítani is tudja az ehhez szükséges anyagi háttérrel (ez most kivételes lehetőség, az Olivier Béguin Fund támogatása lehetőséget ad rá, minden évben biztosan nem tudjuk ezt felvállalni). A határon belüli iskolák számára szükséges mintegy 3500 példány kiosztása is megkezdődött az év végén.
2. Megindult a jelnyelvi Biblia előkészítése, első körben Márk evangéliumát fogjuk elkészíteni. A MBTA évi egymillió forinttal járul hozzá a költségekhez, amíg a lehetőségeink engedik, és vállaltuk a folyamat szakmai felügyeletét (a szöveggondozó bizottságunk tagjai közül Karasszon István református és Bácskai Károly evangélikus teológiai tanárok vállalták a lektori munkát). A fordítás munkálatait a baptista egyház épületében hivatásos jeltolmácsok végzik, és a baptisták siket gyülekezetének tagjai fogják elsőként tesztelni az elkészült DVD-t.
3. A Román Bibliatársulattal és a Királyhágó melléki Református Egyházkerülettel együtt dolgozunk egy olyan bibliai igéket tartalmazó imádságos könyv kiadásán és ingyenes terjesztésén, amely a kórházlelkészek munkájában jelentene segítséget. A könyv megjelenése ez év végén várható.
4. Előkészületben van a RÚF 2014 szövegét tartalmazó teljes hangzó Biblia is, a miskolci Európa Rádióval fogjuk elkészíteni, 2015 első felében.

Dr. Pecsuk Ottó
főtitkár

A ZSINAT HATÁROZATA AZ ÖKOGYÜLEKEZETI TANÁCS CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN
ZS. - 401/2014.11.13.

A Zsinat az Ökogyülekezeti Tanács cikluszáró beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcseki Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ AZ ÖKOGYÜLEKEZETI PROGRAM MUNKÁJÁRÓL
2014**1. Az Ökogyülekezeti Mozgalom működésének leírása****1.1. A Mozgalom célja**

A Program indulásakor az alábbi célok kerültek meghatározásra, amelyekben 2014-ben sem történt változás:

- a témában tevékenykedő embereket és közösségeket összekapcsolni, számukra fórumot biztosítani,
- egy speciálisan erre a célra megfelelő honlapot létrehozni,
- ötleteket közzétenni, jó példákat bemutatni,
- a szakmai koordinációra alkalmas, felkészült testületet (Ökogyülekezeti Tanács) létrehozni és
- ösztönzéseként egy „ökogyülekezet díj”-at alapítani, amelyre egy az Ökogyülekezeti Tanács által meghirdetett pályázati anyaggal tudnak gyülekezetek, intézmények, ill. keresztyén közösségek pályázni.

1.2. Szervezeti ismertetés

Az Ökogyülekezeti Program a teremtésvédelem gondolatát kívánja népszerűsíteni a gyülekezetekben. A Magyarországi Református Egyház elkötelezett a teremtett világ iránti felelősség-vállalásban, ezért a Skót Egyház környezettudatos programjához hasonlóan a magyar gyülekezetek és egyházi intézmények számára egy önkéntes teremtésvédelmi, környezettudatos programot dolgozott ki, amely segíti azokat, akik tenni akarnak. Ezen a területen számos ötlet, helyi kezdeményezés született és program valósult már meg eddig is egyházunkban, ennek az együttműködésnek a célja ezek további erősítése és újak indítása. Skót testvéreink sok éves tapasztalata, országos hálózata segítségünkre van abban, hogy ezt a feladatunkat a lehető legjobban valósítsuk meg.

1.2.1. Személyi feltételek

2012. január 4-én alakult meg az Ökogyülekezeti Tanács, amelynek tagjai az egyház és a gyülekezetek ökológiai érzékenységének megerősítésére kötelezték el magukat. A Tanács tanácsadó testületként működik, felhatalmazza a programvezetőt és a referenst a napi ügyviteli teendők ellátására. A programvezető és a referens napi kapcsolatban állnak egymással, a referens a fontosabb kérdésekben egyeztet a programvezetővel, erre a célra a dokumentumokat közös informatikai

rendszerben megosztották egymással, így azok egy központi helyen frissülnek. Amennyiben indokolt, a Tanács bevonásával folytatódik az egyeztetési folyamat. A Mozgalom működését a Zsinati Hivatal gyakornokai és a Mozgalomba jelentkező önkéntesek is segítették.

Személyi változások 2014-ben

2014. április 12-én az Ökogyülekezeti Mozgalom megtartotta első Közgyűlését, amelyen a csatlakozott ökogyülekezetek részvételével tisztújítás is történt, az Elnöki Tanács pedig további öt tagot kért fel az Ökogyülekezeti Tanácsban való részvételre. Az Ökogyülekezeti Tanács munkájában ennek értelmében 2014. áprilisától nem vesz részt dr. Bihary Zita, dr. Végh László és Szabó Mária. Új tagokként lettek megválasztva: Fördős Kata, dr. Gálos Borbála, Kocsis Áron, Varga Anna.

Az Ökogyülekezeti Tanács tagjai (2014 áprilisától)

- ifj. Gyimóthy Géza, környezetmérnök
- Dr. Fekete Ágnes, ref. lelkész
- Fördős Kata, óvodapedagógus
- Dr. Gálos Borbála környezetmérnök, egyetemi tanár
- Karsay Eszter, ref. lelkész
- Dr. Kodácsy Tamás, ref. lelkész
- Kocsis Áron, ref. lelkész
- Szalay László Pál, ref. lelkész
- Varga Anna, biológus-zoológus
- Dr. Victor András környezeti nevelő

1.2.2. Pénzügyi, tárgyi feltételek

A Mozgalom finanszírozása több lábon áll: részben az ECEN keretében a Skót Egyházal kialakított együttműködésésként külföldi pályázati forrásból, a Rajnai és a Westfalai Egyház által nyújtott forrásból és a Zsinati támogatásból gazdálkodott.

A Zsinati Hivatal eszközbeli szolgáltatásait (nyomtató, posta, terem, stb.) igénybe vettük. A programreferens egy telefonkészüléket használ az ügyek bonyolítására, a programvezető és a referens erre a célra használt számítógépe saját tulajdonú.

2. Kapcsolatok, programok 2014-ben

Az Ökogyülekezeti Mozgalom hazai és külföldi kapcsolatrendszere tovább bővült 2014-ben.

- 2.1. *Részvétel a közegyházi életben, Zsinati Hivatal*
Részt veszünk az aktuális közegyházi kérdésekben, amely környezetvédelmi illetékességű. Rendszeresen beszámolunk tevékenységünkről.
- 2.2. *Gyülekezeti kapcsolatok*
Tovább bővült az ökogyülekezetek és a program iránt érdeklődők száma. Kapcsolatfelvétel történt számos gyülekezettel, amelyek közül a Tatai Református Gyülekezet és a Balatonboglári Evangélikus Gyülekezet újonnan csatlakozott a programhoz.

Ökogyülekezeti cím és díj pályázatok 2014-ben

Ökogyülekezeti díjazott: Tatai Református Gyülekezet

Ökogyülekezeti címet nyert: Balatonboglári Evangélikus Gyülekezet

Ökogyülekezeti cím és díj pályázatok 2013-ban

Ökogyülekezeti díjazott: Soproni Evangélikus Egyházközség

Ökogyülekezeti címet nyert: Budapest-Budahegyvidéki Református Gyülekezet, Sáregresi Református Egyházközség, Budapest-Klauzál-téri Református Egyházközség, Csabdi Református Egyházközség, Jósvalói Református Egyházközség, Pestszentimrei Református Egyházközség, Szentkirályszabadjai Református Gyülekezet

Ökogyülekezeti cím és díj pályázatok 2012-ben

Ökogyülekezeti díjazott: Budapest-Budai Református Egyházközség, Hajdúnánási Református Egyházközség, Telkibányai Refomátus Egyházközség

Ökogyülekezeti címet nyert: Szóládi Református Egyházközség, Torbágyi Református Egyházközség

2.3. Civil kapcsolatok

Szakmai együttműködést építettünk ki az alábbi civil környezet-, természetvédelmi szervezetekkel:

- MME-Magyar Madártani Egyesület, Madáretető-készítés és fotópályázat
- Kerékpárosklub – Bringázz a Munkába! BAM akció
- WWF Világ Természetvédelmi Alap, Föld Órája 2014 akció
- Ökoszolgálat Alapítvány (Ökogyülekezeti konferencia, termékbemutató, kiadványok, környezeti tanácsadás)
- Magyar Természetvédők Szövetsége
- Környezet- és Természetvédelmi Civil Szervezetek Országos Találkozóján (2014. április, Komárom) való megjelenés és részvétel
- ÉDENKert Programmal való együttműködés, közös terepbejárás Felsőtárkányban (2014. február)
- NÖDIK – Növényi Diverzitás Központ, Tápiószele
- Göcseji Természetvédelmi Egyesület (REND, Fesztivál)
- Domberdő Természetvédelmi Egyesület (REND Fesztivál)
- Őrségi Nemzeti Park

2.4. Külföldi kapcsolatok

Skót Ökogyülekezetek Éves Közgyűlésén részvétel, valamint előadás tartása: „Magyarország energia-helyzete, az ökogyülekezetek lehetőségei az energiahatékonyság növelésében” (2014. március 29. Glasgow, Szűcs Boglárka)

ECEN konferencia szervezése, előkészítő tárgyalások bonyolítása, előadók meghívása, stb. (2014. szeptember 27. – október 01., Balatonszárszó)

Az ECEN (Európai Keresztyén Környezetvédelmi Hálózat) tagja vagyunk.

3. Megjelenés, design fejlesztése

A szórólapon, ökogyülekezeti cím és díj tájékoztató anyagon, névjegykártyán, ökogyülekezeti emlékplaketten és a roll-upon túl további elemekkel bővítettük az egységes megjelenés eszköztárát. A kiadványok készítésénél mindig szem előtt tartjuk a környezetvédelmi szempontokat, újrahasznosított papírra és környezetbarát nyomdatechnológiát alkalmazó üzemben sokszorosítatunk.

Póló

Rendezvényeken, fesztiválokon segíti a könnyebb felismerhetőséget, az egységes megjelenést az Ökogyülekezeti Mozgalom logójával és a honlap címével ellátott póló. A Mozgalomban résztvevő önkéntesek is szívesen viselik és nagyobb elköteleződést éreznek a tevékenység iránt.

Re-Pohár

A környezetbarát technológiával készült és sokszor használható, tartós anyagú műanyag poharakat elsősorban rendezvényeken használjuk. Számos alkalommal elmoshatóak így egy repohár a becslések szerint kb. egy 60 literes zsáknyi eldobható műanyag poharat vált ki. A poharakat saját logóval gyártattuk és bérleti díj ellenében gyülekezetek számára is kiadjuk ezzel tovább csökkentve a rendezvények környezetterhelését.

Öko-szeretetvendégség

A Programba illeszkedő elemeket vezettünk be a vendéglátások alkalmával, pl. természetes, magyar alapanyagból, tartósítószer-mentesen készült gyümölcszörp, gyümölcsök, aszalványok. A Mozgalom egyéb elemei mellett erőteljes szemléletformáló hatással bír a szokások ilyen jellegű megváltoztatása is.

4. Informatikai fejlesztések, kommunikáció, tudásbázis

Dokumentumok kezelése, tárolása

2014-ben áttértünk a Google Drive-on keresztül történő dokumentum-megosztásra. Az anyagokhoz a tanácstagok is hozzáférést kaptak, így a tanácstagok számára is könnyen elérhetővé, egyszerűbbé és átláthatóbbá vált a rendszer.

Honlap

Az Ökogyülekezeti honlapot modernizáltuk, tartalmilag megújítottuk a Kommunikációs Iroda munkatársainak segítségével. Az új honlapon számos olyan információ is elérhetővé vált, amelyek korábban nem voltak hozzáférhetőek, pl. ökoteológiai anyagok tematikus gyűjteménye, ökogyülekezetek listája, stb.

Facebook

A hírek gyors és hatékony áramoltatásában továbbra is nagy szerepet játszik az Ökogyülekezeti Program Facebook oldala.

Média

Újságírókkal, riporterekkel való kapcsolatfelvétel, nyilatkozatok, cikkek küldése, közreadása.

Szakirodalom-, tudásbázis fejlesztése

A teremtésvédelem témaköréhez kapcsolódó könyvek, cikkek és kiadványok figyelése, beszerzése folyamatosan történik.

Kapcsolattartás a tanácstagok között

A földrajzi távolságok miatt ritkán adódik alkalom személyes eszmecserére, ezért havi rendszerességgel Skype-megbeszélést tartunk, amelyekről emlékeztetők készülnek.

5. Programok, tevékenységek 2014-ben

Az előzetes programtervhez képest lényegesen több programot szervezett vagy vett részt az Ökogyülekezet. A menet közben történt felkéréseknek igyekeztünk eleget tenni, rugalmasan reagálni. Ilyenek például a teljesség igénye nélkül:

ECEN konferencia megszervezése és lebonyolítása, Református Egység Fesztiválon való megjelenés, Föld Órája akció, Bringázz a munkába kampányban való részvétel, ÖDE közös programok, fejlesztési és egyéb tervek és vélemények kidolgozása, előadások, sajtómegjelenések, sajtótájékoztatók, konferenciák, NÖDIK-kel való együttműködés, stb.

A feladatok ellátásában, szervezésben résztvevő tanácstagok neve feltüntetve. A programvezető és a tanácstagok társadalmi munkában végzik a feladatokat.

2014. I. negyedév

Január

- Teremtésvédelmi verseny előkészítő megbeszélések (dr. Victor András, dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- Rajnai beszámoló, pályázati elszámolás (Szűcs Boglárka)
- ÖDE-közös program angol nyelven, önkéntesek képzésén bemutatkozás, ökoteológiai-teremtésvédelmi előadás (dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- ÉDEN-Kert Programban résztvevő diákok bevonásával terepbejárás Felsőtárkányban. Tárgyalás egy lehetséges képzési központ kialakításáról. (dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- OzoneNetwork stúdiófelvétel 2014. január 31. Zöldellő egyház-nyolc vallás a jövőért (dr. Kodácsy Tamás)

Február

- Ökogyülekezeti tanácsülés (dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- Önnfenntartó falu, fenntartható vidék műhelykonferencián való részvétel (Szűcs Boglárka)
- Életkérdések-Teremtésvédelem, SZIE előadás, Gödöllő, 2014. február 10. (dr. Kodácsy Tamás)
- Ökoteológia és zöld praktikák műhelybeszélgetés, Kecskemét, Sion Ház (dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- MME-vel egyeztető ülés a fotópályázati együttműködési lehetőségekről (Szűcs Boglárka)
- Dr. Fekete Ágnes könyvbemutatója, 40 nap, böjti áhitatos könyv

Március

- Ömindszentsége I. Bartolomeiosz konstantinápolyi pátriárka teremtésvédelmi előadása, MTA (Szűcs Boglárka)
- Protestáns kulturális est, 2014. március 6., Fonyód, Múzeum, ökoteológiai előadás (dr. Kodácsy Tamás)
- Ökogyülekezeti Mozgalom Szervezeti és Működési Szabályzatának kidolgozása (dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- Egyháztáji piac budafoki helyszínének bejárása (dr. Kocsis Attila-Egyháztáji, Szűcs Boglárka)
- Skót Eco-Congregation meghívására előadás tartása Glasgowban (Szűcs Boglárka)
- Saint Andrews ecocongregation meglátogatása, magyarországi ökogyülekezeti mozgalom bemutatása, Saint Andrews, Skócia (Szűcs Boglárka)
- Nézzétek az ég madarait fotópályázat elbírálásának szervezése, lezárása, közönségszavazás lezárása. (Ifj. Gyimóthy Géza, Ujváry László, dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka, valamint az MME munkatársai, Erdős Zsolt hivatásos fotós közreműködésével)
- WWF Föld Órája akcióban való részvétel (Szűcs Boglárka)

Április

- Teremtésvédelmi verseny előkészítése, lebonyolítása, önkéntesek szervezése. (dr. Victor András, dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka, önkéntesek)
- III. Ökogyülekezeti konferencia szervezése, lebonyolítása, eszközök beszerzése, előadók felkérése, előadások, munkacsoport-vezetés, stb. (dr. Fekete Ágnes, dr. Victor András, Szalay László Pál, Kocsis Áron, dr. Kodácsy Tamás, Ifj. Gyimóthy Géza, önkéntesek, Szűcs Boglárka)
- Nézzétek az ég madarait fotópályázat díjkiosztó és kiállítás megnyitó (Ifj. Gyimóthy Géza, Szűcs Boglárka)
- Ökogyülekezeti Mozgalom éves közgyűlése (dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- Ökogyülekezeti cím és díj pályázat kiírása (Szűcs Boglárka)
- Thomas Crafftal, a Rajnai Egyház képviselőjével történt megbeszélés (Szűcs Boglárka)
- Látogatás és bemutatkozás a Szentendrei Evangélikus Óvodában (Szűcs Boglárka)

Május

- Norman Hucheson skót ökogyülekezeti lelkész vendéglátása Budapesten és Szentendrán (Szűcs Boglárka)
- Kálvin-cikk írása, interjúk (Szűcs Boglárka)
- „És az Ige testté lőn.” – A testetöltés a bizánci teológiában és a mai ökoteológiában. Ökoteológiai előadás, Szimpla Kert, Budapest (dr. Kodácsy Tamás)
- Teremtés ünnepe előkészítő megbeszélés (dr. Victor András, dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- Református Zenei Fesztiválon való standolás (Szűcs Boglárka)
- Református Egység Fesztiválon való standolás (Szűcs Boglárka)
- Peter Pavloviccsal az ECEN főtitkárával tárgyalás és egyeztetés az ECEN konferenciával kapcsolatos feladatokról. (dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- Családi napon előadás és játékok szervezése, Érdligeti Református Gyülekezet (Szűcs Boglárka)
- Bringázz a Munkába! akcióban való részvétel, a keresztyén kerekézők csapat megalapítása (Szűcs Boglárka)
- NÖDIK-Növényi Diverzitás Központtal tárgyalás a Központ telephelyén Tápiószelén, az együttműködési lehetőségekről és a Gyümölcsfák a Papkertben projekt fejlesztéséről, közös kiadványról. (Dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)

Június

- Teremtésvédelmi verseny nyertesei részére tanulmányút szervezése
- Családi napon előadás és játékok szervezése, Nyíregyházi Evangélikus Gyülekezet, (dr. Kodácsy Tamás)
- Hittan évfáradó családi napon előadás és játékok, Csabdi Református Gyülekezet (dr. Kodácsy Tamás és Szűcs Boglárka)
- REND-en való részvétel előkészítése, anyagok, Őrségi Nemzeti Park Göcseji Természetvédelmi Egyesület és a Domberdó Egyesület bevonása, telekocsi táblázat készítése a REND honlapjára, repohár-kölcsönzési rendszer kidolgozása a kihelyezett vizesballonokhoz (Ifj. Gyimóthy Géza, Szűcs Boglárka)

Július

- Nyári egyetem, ökoteológia. Nagykőrös, 2014. július 1. (dr. Fekete Ágnes, dr. Kodácsy Tamás)

- REND-en való részvétel (Ifj. Gyimóthy Géza, Szűcs Boglárka, Szaszko Ágnes gyakornok)
- teremtésvédelmi gyermektábor szervezése – Dunaszentbenedeki Református Tábor (Szűcs Boglárka)
- Presbiteri Szövetség konferenciáján teremtésvédelmi előadás (dr. Kodácsy Tamás)
- Szélrózsa Evangélikus Ifjúsági Találkozón előadás és játékok (dr. Kodácsy Tamás)
- Teremtés Ünnepe füzetbe anyagok írása és a füzet szerkesztési, korrektúra stb. munkálatai (dr. Victor András, dr. Kodácsy Tamás, Szűcs Boglárka)
- Megbeszélés dr. Eperjes Tamással a NAKVI igazgatójával együttműködési lehetőségekről (Szűcs Boglárka)
- Fejlesztési terv készítése (Szűcs Boglárka)
- Adatbázis-frissítés és készítés, címlisták, facebook-címek (Szűcs Boglárka és gyakornok)

Augusztus

- Ars Sacra Fesztivál Sajtótájékoztatóján való részvétel (Fördös Kata, Szűcs Boglárka)
- NÖDIK-kel közös kiadvány kidolgozása (Szűcs Boglárka)

Szeptember

- ECEN konferencia, Balatonszárszó, welcome evening, előadás, képviselő, interjúk, stb. (Ifj. Gyimóthy Géza, dr. Victor András, dr. Fekete Ágnes, Karsay Eszter, dr. Kodácsy Tamás, dr. Gálos Borbála, dr. Botos Barbara (korábbi tanácsstag), Szűcs Boglárka)
- Teremtés Ünnepe, Teremtés Hete rendezvénysorozat
- Ökogyülekezeti díjátadó (Szűcs Boglárka)
- Interjúsorozat a Kontakt Rádióban és részben a Kossuth Rádióban az Ökogyülekezeti Mozgalom tanácstagjaival (dr. Fekete Ágnes)
- Országos Teremtésvédelmi Verseny nyertes csapat tanulmányútjának előkészítése és lebonyolítása (Szalay László Pál)

Október

- Interjúsorozat a Kontakt Rádióban és részben a Kossuth Rádióban az Ökogyülekezeti Mozgalom tanácstagjaival (dr. Fekete Ágnes)
- Skót EM fogadás
- Csillagpont 2015-ön való zöld sátor terveinek előkészítése, tervezése
- Csillagpont terepbejáráson való részvétel 2014. október. 18.
- Éves beszámoló és pénzügyi terv elkészítése

6. Várható programok, tevékenységek 2014. november, december

November

- Teremtésvédelmi verseny előkészítése és kiírása
- Fotópályázat előkészítése és kiírása
- Záró zsinaton installáció, az Ökogyülekezeti Mozgalom bemutatása
- Cigánymissziós lelkésztoábbképzésen előadás, bemutatkozás Berekfürdőn

Budapest, 2014. október 29.

Szűcs Boglárka
Ökogyülekezeti Mozgalom, referens

**A ZSINAT HATÁROZATA A KÁLVIN JÁNOS EMLÉKBIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA ELFOGADÁSA,
A BIZOTTSÁG MEGSZÜNTETÉSE ÉS A REFORMÁCIÓ EMLÉKBIZOTTSÁG LÉTREHOZÁSA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 402/2014.11.13.

1. A Zsinat megköszöni a Kálvin János Emlékbizottság beszámolóját és 2006-tól végzett munkáját. A Zsinat köszönetet mond mindazoknak, akik a bizottság munkájában egyházkerületi megbízás, illetve zsinati elnökségi felkérés alapján részt vettek: dr. Márkus Mihály (elnök), dr. Békési Sándor, dr. Dienes Dénes, dr. Fazakas Sándor, dr. Fekete Károly, dr. Huszár Pál, Kardos Ábel, dr. Peres Imre, dr. Frank Sawyer, dr. Ritoók Zsigmond, dr. Szabó András, Szabó Csaba, Szűcs Endre, dr. Vladár Gábor, Tarr Zoltán (titkár), Krecz-Macsek Laura, Tarr Kálmán a Kálvin János Kiadó igazgatója, majd nyugdíjba vonulását követően dr. Galsi Árpád.
2. Tekintettel arra, hogy a Kálvin János Emlékbizottság ZS. - 100/2006.06.09. számú zsinati határozatban foglalt mandátumát teljesítette, a Zsinat a Bizottságot megszünteti.
3. A Magyarországi Református Egyház a Kálvin Emlékévek idején megkezdett kiadói programot (Református Egyházi Könyvtár – Parókiális Könyvtár-sorozat) Kálvin János kommentárjainak kiadásával tovább folytatja és a már létrehozott ún. Parókiális Könyvtár Bizottság vezetése mellett, reménység szerint 2017. évre befejezi.
4. A Zsinat kéri a következő Zsinatot, hogy a Kálvin János Emlékbizottság által gondozott reformáció 500 éves évfordulója megemlékezésének koordinálására az egyházkerületek jelölése alapján 4 tagú bizottságot hozzon létre.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUS EMLÉKHELY BIZOTTSÁG MEGSZÜNTETÉSE TÁRGYÁBAN
ZS. - 403/2014.11.13.

1. A Zsinat megállapítja, hogy a Református Emlékhely Bizottság a feladatellátása folyamán olyan nehézségekbe ütközött, amelyek miatt a mandátumában foglaltak feladatait teljesíteni nem tudta.
2. A Zsinat – köszönetet mondva a bizottság tagjainak: dr. Horváth Erzsébet, dr. Ladányi Sándor, Gerecsei Zsolt, dr. Szabó Előd, Pocsainé dr. Eperjesi Eszter, Derencsényi István (elnök), Török István, dr. Baráth Béla Levente – és a tagokkal egyetértésben a Bizottságot megszünteti.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

BESZÁMOLÓ A REFORMÁTUS EMLÉKHELY BIZOTTSÁG MUNKÁJÁRÓL

A Zsinat 2009-ben létrehozta a Református Emlékhely Bizottságot, mivel fontosnak tartotta református őseink emlékének méltó megőrzését, és a kegyeleti helyek számontartását. A Bizottság feladatul kapta, hogy foglalkozzon a reformáció korától napjainkig terjedően a református elődök emlékhelyeinek felkutatásával és meghatározó adataik összegyűjtésével. A Bizottságba minden egyházkerület 2-2 tagot delegált.

- Dunamelléki Egyházkerület: dr. Horváth Erzsébet, dr. Ladányi Sándor
- Dunántúli Egyházkerület: Gerecsei Zsolt, Szabó Előd
- Tiszáninneri Egyházkerület: Pocsainé dr. Eperjesi Eszter, Török István
- Tiszántúli Egyházkerület: dr. Baráth Béla Levente, Derencsényi István

A Bizottság 2010. február 18-án tartott alakuló ülésén Derencsényi Istvánt választotta elnökének, s meghatározta a Bizottság távlatos munkatervét. A Bizottság a kialakított munkaterv mentén 2010-ben még három alkalommal ülésezett. Felvette a kapcsolatot a Zsinat Tanulmányi és Teológiai Bizottságának Elnökével, dr. Fazakas Sándor rektorral a református kegyeleti emlékezés kultúrája szempontjainak közös kidolgozása érdekében. Összeállított egy részletes, átfogó információ beszerzésére alkalmas kérdőívet, melynek kibocsátásához a Zsinati Elnökségi Tanácstól véleményt és engedélyt kért.

A Bizottság az adatszolgáltató űrlap kidolgozásával párhuzamosan megkezdte a kapcsolatkeresést és -felvételt a hasonló feladatot fővállaló szekuláris emlékhely bizottságokkal.

Az elnök a 2010. november 12-én tartott ülésen beszámolt arról, hogy fölvette a kapcsolatot az Orvostörténeti Múzeummal, és tájékozódott ott föllelhető református vonatkozású összegyűjtött anyagokról, azonban a kapott információ szerint az Orvostörténeti Múzeum nem őriz ilyen jellegű adatot neves református elődök nyughelyéről.

Ugyanezen ülésén a Református Emlékhely Bizottság tudomásul vette a Zsinati Elnökségi Tanácsnak a kérdőív tervezettel kapcsolatban kialakított véleményét, mely szerint a kérdőív túlságosan részletes, és annak kitöltésével nem kell terhelni az érintett egyházközösségeket.

A Bizottság megértette az Elnökségi Tanács álláspontját és intencióit, azonban a feladatát szélesebb körűen és nagyobb mélységgel kívánta elvégezni, mint ahogy arra az Elnökségi Tanács álláspontja alapján következtetni lehetett. A Bizottság tagjai ennek következtében egymást követőleg lemondtak tagságukról, s az érintett egyházkerületek pedig nem delegáltak új tagokat a Bizottságba, ezért a Református Emlékhely Bizottság, mint olyan feloszlott, s tagjai elvesztésével működésképtelenné vált.

Időközben a működésképtelen Bizottság újra felállítására az egyházkerületi elnökségek részéről hivatalos intézkedés nem történt.

Tisztelettel kérem beszámolómd tudomásul vételét.

Debrecen, 2014. október 15.

Derencsényi István
megválasztott elnök

A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUS TÉNYFELTÁRÓ TÖRTÉNÉSZ BIZOTTSÁG BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 404/2014.11.13.

1. A Zsinat megköszöni a Zsinati Tényfeltáró Történész Bizottság munkáját és megállapítja, hogy a Bizottság a mandátumában rögzített feladatát teljesítette, a kutatásban érintett dokumentációk másolatai a Zsinati Levéltárban összegyűjtésre kerültek – kivéve a Politikatörténeti Intézet Levéltárát –, a beérkezett levéltári dokumentáció történeti kutatás alapját képezheti.
2. A Zsinat köszönetet mond a Bizottság tagjainak áldozatos munkájáért: dr. Horváth Erzsébetnek, dr. Szabadi István elnöknek, és dr. Dienes Dénesnek, továbbá a Bizottság munkáját segítő kutatóknak: Boér Zoltán, dr. Kisasszondi Éva, dr. Fodorné dr. Nagy Sarolta és Bognár Zalán.
3. A Zsinat kéri, hogy az Értékelő Bizottság formálisan is alakuljon meg, és kezdje el munkáját, a begyűjtött dokumentumok feldolgozását.

Budapest, 2014. november 12.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcseki Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

JELENTÉS AZ MRE TÉNYFELTÁRÓ TÖRTÉNÉSZ BIZOTTSÁGA MŰKÖDÉSÉRŐL 2014. NOVEMBER 5.

A Magyarországi Református Egyház Tényfeltáró Történész Bizottság (továbbiakban TTB) 2010. szeptember 29-én alakult meg a Zsinat döntése szerint.

A munka alapját a Zsinat a következő ZS. - 9/2009.03.11. sz. Zsinati Határozatban (A kommunista diktatúra állambiztonsági szerveinek egyházunk tagjai között végzett munkájának feltárásáról) tette le. A határozat a következőket tartalmazza: A Zsinat szükségesnek tartja egyházunk 1948 és 1990 közötti korszakának megismerését és értékelését, ezen belül a kommunista diktatúra állambiztonsági szerveinek egyházunk tagjai között végzett munkájának feltárását, ebben lelkipásztorok és nem lelkeszi tisztviselők szerepének vizsgálatát.

„1. A MRE Zsinata a ZS. - 9/2009.03.11. sz. határozatában döntött egyházunk 1945–1990 közötti korszakának feltárásáról és megismeréséről. A múltfeltárás célja a rendszer működési mechanizmusainak megismerése, a történelmi igazság feltárása, lelkeszek és nem lelkeszek állambiztonsági munkában való szerepének és az érintettség különböző szintjeinek megállapítása. A Zsinat ez által is lehetővé kívánta tenni, hogy egyházunk erkölcsi élete megújuljon a bűnbánat-bűnbocsánat-megbékélés gyakorlatának megélésével, és hitelesen végezhesse szolgálatát a 21. században, mivel az igazság feltárásával és a kiengesztelődéssel tartozik egyházunk a szolgálatban hűségesen helyt álló vagy méltatlan megaláztatást elviselni kényszerülő tagjainak. Továbbá segítséget kíván nyújtani a jelen és jövő nemzedékek helyes történelem- és egyházlátásához, a kor társadalmi igazságtalanságaiból adódó konfliktushelyezeteink megoldásához.”

A Zsinat kimondta: az igazság feltárásával és a kiengesztelődéssel tartozik egyházunk a szolgálatban hűségesen helyt álló vagy méltatlan megaláztatást elviselni kényszerülő tagjainak. Továbbá segítséget kívánt nyújtani a jelen és jövő nemzedékek helyes történelem- és egyházlátásához, a kor társadalmi igazságtalanságaiból adódó konfliktushelyezeteink megoldásához.

A Zsinat felhatalmazása alapján, az Elnökségi Tanáccsal történt egyeztetést követően az Elnökség három szakembert kért fel a bizottsági munkára: dr. Horváth Erzsébetet, a Zsinati Levéltár vezetőjét, dr. Dienes Dénest, a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek igazgatóját és dr. Szabadi Istvánt, a Tiszántúli Református Egyházkerület Levéltárának igazgatóját, akik elfogadták a megbízást. Megbízó levelüket az említett szeptember 29-i alakuló ülés után vették át. Feladatuk nem ügynöklisták összeállítására és publikálására irányul, hanem annak a forrásfeltáró munkának a koordinálására és szervezésére, amely segít megérteni, mi, hogyan és miért történt 1948 és 1990 között a Magyarországi Református Egyház életében.

A bizottság célja a konkrét irányok kijelölése, a múltfeltárás részletes elveinek meghatározása volt. A tényleges történeti kutatómunkát további történészek bevonásával végezték, a felkért kutatóknak vállalniuk kellett a titoktartást és le kellett mondaniuk a feltárt iratok önálló publikálásáról a kutatás ideje alatt. A Zsinati Levéltár biztosította a tényfeltáró munka kereteit.

A TTB első ülését 2010. október 14-én tartotta a Zsinati Levéltárban. A tényfeltáró munkában munkatársként fokozatosan bekapcsolódott Fodorné Nagy Sarolta, Bognár Zalán és Kisasszony Éva, később Boér Zoltán.

Első feladatunk a korszakot érintő források feltárása, másolása és archiválása. A tényfeltárásba bevonandó kollégák által összegyűjtött iratanyag a Zsinati Levéltárban került elhelyezésre, az iratokon az eredeti levéltári jelzettel. Az iratanyag elkülönített tárolására indokoltnak tűnt egy páncélszekrény beszerzése. A kutatást a felkért kutatók az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában (ÁBTL) és az MNL Magyar Országos Levéltárban végezték. A Politikatörténeti Intézet Levéltárában nem végezhetett kutatómunkát a Tényfeltáró Bizottság, mivel az utóbbi években a levéltár nem fogad kutatókat.

Kialakultak a munka finanszírozásának pontos anyagi keretei. A kutatók munkavégzését és az iratok átvételét Horváth Erzsébet igazolta. Üléseinket évente két-három alkalommal tartottuk, melyeken sor került a kutatómunka folyamatos összehangolását célzó, szokásos megbeszélésekre.

A TTB tagjait többször megszólították a sajtó munkatársai, s akik nyilatkoztak, azok minimális információközlésre szorítkoztak. Hangsúlyoztuk, hogy a Zsinat azzal a céllal hozta létre a Tényfeltáró Bizottságot, hogy a múltfeltárás hosszú ideje vajdó kérdésben megoldás szülessen, az elsődleges cél az alapos forrásfeltáró munka, csak ez után következhet a teljes történelmi összefüggésben a nyilvános közreadás.

2012. május 2-án kelt beszámolómban javasoltuk először, hogy a Zsinati Tanács felkérésére a már megalakult Értékelő Bizottság kezdje meg az összegyűjt forrásanyag áttekintését.

Felmerült történész szakemberek bevonása a közzétételt előkészítő feladatokra, melyre 2014-ben került sor.

Kisasszony Éva a Magyar Nemzeti Levéltárban (korábban Magyar Országos Levéltár) kutatásai során az ÁEH visszaminősített TÜK iratait (1957–1989) tárta fel, ennek terjedelme 27 folyóméter.

2011 márciusában a Tényfeltáró Történész Bizottság munkamegbeszélésén meghatározta, hogy a TTB által jóváhagyott kutatási irányok közül, a Kádár-rendszer egyházpolitikájára vonatkozó, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában végzendő forrásgyűjtő munkát Boér Zoltán fogja elvégezni. Ennek keretein belül a MRE-hez köthető állambiztonsági dokumentumok felkutatása és fénymásolatok kikérése lett az elsődleges feladat. A tényleges forrásgyűjtő munka kezdete 2011. április 20. volt. A kutató fő célja olyan primer források összegyűjtése, ami az információáramlás rekonstruálásához és a hálózat működési mechanizmusának feltérképezéséhez hozzájárul, így miként működött együtt az egyházak elleni elhárításában az egyház tagjai, tisztségviselői, a köreikből szervezett információadó hálózat és az információkat hasznosító politikai rendőrség.

Boér Zoltán kutató nemrégiben elkészült beszámolója szerint: „A rendszerváltoztatást megelőző korszak állambiztonsági szervezetének működésére vonatkozólag megállapíthatjuk, az állampárt minden eszközzel igyekezett információt szerezni a reakciónak bélyegzett egyházi személyek káros politikai akcióiról, az ellenséges, nacionalista, ellenzéki egyénekről, valamint azok összejöveteléről. A célkitűzések egyik legmeghatározóbb eszköze a Belügyminisztérium (a továbbiakban: BM) III-as Főcsoportfőnöksége volt. A Szovjetunió befolyási övezetébe tartozó, szocialista berendezkedésű országokban, az állambiztonsági szolgálatok egyik legfontosabb feladata az egypártrendszer fenntartása volt. Magyarország keretein belül is helytálló ez a megállapítás. A Főcsoportfőnökség hálózati munkájának alapelveit szabályozó 1972-ben kiadott 10-530. számú belügyminiszteri parancs pontos definíciót adott az ÁB szervek párthoz való viszonyáról: „A BM állambiztonsági szervei a Magyar Szocialista Munkáspárt politikája, határozatai, népköztársaságunk törvényei, törvényerejű rendeletei, a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány határozatai és rendeletei, a belügyminiszter parancsai és utasításai alapján végzik munkájukat [...]” A Magyar Népköztársaság belügyminiszterének 26/1979. számú parancsa rendelkezett a Főcsoportfőnökség ügyrendjéről, és az elvégzendő feladatokról. Az egyes csoportfőnökségek feladatait külön parancsokban határozták meg. Kijelenthető tehát, hogy az állambiztonság belbiztonsági III/III-as csoportfőnökségét abból a célból hozták létre, hogy az állampárt támasza legyen. Felépítése, összetétele, működési mechanizmusa és titkos jogi szabályozása egy kialakított ellenségképhez igazodott. Logikája szerint ellenzéknek, illetve ellenségnek számított minden „másként gondolkodó” egyén vagy közösség. Rendkívül fontos tehát, hogy a társadalom és az egyházközösség életére meghatározó hatást gyakoroló állambiztonság működését tudományos vizsgálat tárgyává tegyük, hozzájárulva az információs kárpótlás jogos társadalmi igényének kielégítéséhez. Magyarországon azon esetekben, mikor az úgynevezett ügynökügy, vagy ügynökkérdés bármely megközelítésben felmerül, már a definíció használatából is következően, azokra a hálózati személyekre gondolunk, akik hazafias,

vagy terhelő adatok alapján, az együttműködés különböző szintjein, jelentéseikkel kiszolgálták az egykori állambiztonság és állampárt érdekeit, célkitűzéseit. E megközelítés azonban, az állambiztonsági rendszer teljes működésének megértése szempontjából meglehetősen egysíkú. A hálózati személyek mellett rendkívül kevés szó esik azokról a hivatásos, valamint (ál)közhatalmat gyakorló párttiszséget betöltő személyekről, akik az úgynevezett megrendelői oldalon vettek részt a rendszer működtetésében

A MRE TTB munkája nem szorítkozhat kizárólag az ügynökkérdésre, hiszen önmagában egy jelentés, vagy pusztán az együttműködés ténye, de még a beszerzési dokumentumok sem minősíthetnek egy személyt.

Az egyházi elhárítás mindennapi munkájának rekonstruálására az elsődleges forrásai a hálózati jelentéseket tartalmazó munkadossziék, és az operatív intézkedésekre nyitott objektum dossziék. Sajnálatos módon a belső értekezletekről készült jegyzőkönyvek, több pótolhatatlannak tűnő forráscsoport mellett – szinte teljesen hiányoznak. Rendelkezésre áll azonban az 1989. június 13-án megtartott értekeztet emlékeztetője, melyen Horváth József csoportfőnök tartott helyzetértékelést. A csoportfőnök tömören összefoglalja a kommunista államhatalom 40 éves egyházüldöző tevékenységét, „Itt a változások lényege, hogy megszűnik az a fajta konkrét, egyértelmű beavatkozás, az egyházak életébe, amellyel lényegében az egyházak elsorvasztásán munkálkodtunk. Tehát folyamatosan visszaszorítottuk ideológiailag, politikailag, szervezetenként az egyházak működését [...] Számunkra az állam és az egyház viszonylatában rendkívül fontossá válik két dolog: az egyik az információszerzés – az egyházak politikailag milyen irányban mozdulnak, mit kezdeményeznek –, a másik az erre alapuló befolyásoló tevékenysége. Mindez azt jelenti, hogy a hálózati munkára még fokozottabb gondot kell fordítani”. Mondta mindezt az ÁB szervek feloszlása előtt fél évvel...

Iratcsoportok

Az ÁBTL-ben található forrásokkal kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy speciális irat együttesről van szó. Az állambiztonsági szervek (a továbbiakban: ÁB szervek) döntően két fő iratcsoportot keletkeztettek dossziét és kartont. Egy-egy dosszié az egymással összefüggő iratsorozatokat őrzi, a dossziék azonban nem csak az iratok biztonságos tárolását szolgálták, 1950 után az ügyvitel alapegysége is a dosszié lett. A másik jellemző irattípus a nyilvántartási karton, a kartonok a dossziékkal együtt alkották az operatív nyilvántartási rendszert. Az említett két irattípuson kívül léteztek még a szervezet működését tükröző úgynevezett szálas iratok, valamint különböző segédkönyvek. Az iratokkal kapcsolatban számos forráskritika vethető fel: az ÁB szervek dokumentumai sokszor koncepciók elemeket tartalmaznak, az érdekeltek gyakran szépítik saját eredményeiket. Ennek ellenére az egyházi elhárítás, azon belül is az MRE elleni állambiztonsági feldolgozó munka leírásához és megértéséhez megkerülhetetlen forrás az ÁBTL-ben található dokumentumok. Felmerülhet a kérdés, mennyiben tekinthetőek az állambiztonsági dokumentáció iratai hitelesnek. Abból a szempontból biztos, hogy a rendszerváltás után nem manipulálták őket.

Az egyik legnagyobb probléma, tehát nem a meglévő iratok tartalmának hitelessége, hanem a hiányzó iratok kérdése. A belső elhárításnál 1956 és 1990 között keletkezett iratok sorsa az információs kárpótlást nagyban nehezíti, ugyanis: 28 000 darab O-dossziéból körülbelül 7 000 semmisült meg, 110 000 darab B-dossziéból 101 000 „veszett el”, ezekből később 4 739 került a tovább működő titkosszolgálatokhoz. Megmaradt 58 800 darab V-dosszié, valamint 15 182 darab M-dosszié, amiből 8 803 db került a polgári titkosszolgálatokhoz. 1989 nyarán 164 900 fő szerepelt a hálózati nyilvántartásban, egy 1990 májusában készült jelentés szerint közel 110 000 személyi karton került el az iratmegsemmisítési akciót. Az iratátadások során 3 260 iratfolyóméter anyag került az Országgyűlés által 1997-ben létrehozott Történelmi Hivatal birtokába. Az ÁB szervek által keletkeztetett iratok kikérése esetben az ÁBTL szakreferense egyes személyes adatokat „nem kutatható”-vá tesz, azaz anonimizál. A szakreferens elsődleges feladata a kért kutatói igények maradéktalan teljesítése, ugyanakkor különös tekintettel kell lennie az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény vonatkozó rendelkezéseire.

A Zsinati Levéltárban összegyűjtött iratanyag, darabszintű rendezése folyamatban van. Ez az irat együttes több mint 30 e példány.

A TTB üléseinek jegyzőkönyvét Szabadi István készítette, melyet a Bizottság tagjai áttekintettek és véglegesítettek. A TTB belső munkájával kapcsolatos iratokat/ügyviteli iratokat a TTB megállapodása szerint Szabadi István kezeli és őrzi.

A Zsinati Levéltár munkatársa gondoskodott az összegyűjtött anyag állományvédelméről.

A Tényfeltáró Történész Bizottság az elmúlt években a fent említett munkát végezte el és az anyaggyűjtés során (kutatható iratanyagok összegyűjtése) történelmünknek egy fontos része lett nyilvánvalóvá. Amint fentebb említettem, vannak még olyan iratok, melyeket szükséges megtekinteni a részletesebb tényfeltáráshoz, így ezt a munkát folytatni kell.

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 405/2014.11.13.

A Zsinat a Károli Gáspár Református Egyetem elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcseki Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

A KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM BESZÁMOLÓ JELENTÉSE A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ZSINATA SZÁMÁRA

Az egyházkormányzati ciklus lezárásaként jelen beszámolómban a Károli Gáspár Református Egyetem elmúlt 5 évében végzett munkánkat, eredményeinket, valamint a jövőre vonatkozó terveinket ismertetem.

Jelentésemet hadd kezdjem azzal, hogy Egyetemünk az elmúlt öt évben a folyamatosan változó jogszabályi környezet, az egyre csökkenő finanszírozás és a felsőoktatásba jelentkezők egyre kisebb száma ellenére jelentősen növelte hallgatóinak számát, megtartva a képzések magas színvonalát, biztosítva folyamatos megbízható működését a magyar felsőoktatásban egyedülálló módon hitelfelvétel nélkül is. Az eredményeink magukért beszélnek: az elmúlt három évben a Heti Világgazdaság diploma-rangsorában a 3–6. helyet szerezte meg Egyetemünk; hallgatóink száma 2009 és 2013 között 30%-kal növekedett. Leépítések helyett megtartottuk dolgozóink munkahelyét, sőt további munkahelyeket teremtettünk.

Az alábbiakban röviden összefoglalom, mely stratégiai lépések segítettek bennünket abban, hogy Egyetemünk a fenti eredményeket elérhesse.

Vezetői válság megoldása, központi igazgatás megerősítése

2009. május 1-jén rektori feladatokkal megbízott rektorhelyettesként vettem át az intézmény irányítását. A köztársasági elnök a Szenátus és a Fenntartó kezdeményezésére 2011. szeptember 1-jétől 2014. augusztus 31-ig nevezett ki az Egyetem rektorává, így hosszabb rektor nélküli intervallum után megint volt az intézménynek kinevezett rektora. Az első ciklus után mind a Szenátus, mind a Fenntartó egyetértett megbízással egy újabb ciklusra, így újra átvehettem rektori kinevezésemet, amely 2014. szeptember 1-jétől 2019. augusztus 31-ig szól. Rektori szolgálatom fontos részének tekintem Egyetemünk egyházi jellegének erősítését, a közösségépítést, a lelki értékek, spiritualitás erősítését. Ezt szolgálják egyetemi istentiszteleteink, áhítataink, tanév eleji egyetemi napjaink, és a minden szemeszterben immár hagyományosan megrendezett Károli Közösségi Napok is.

Az elmúlt években munkámhoz jelentős támogatást kaptam dr. Kovács Barnabás stratégiai igazgató úrtól, aki 2009 decembere óta végzi feladatát Egyetemünkön. Dr. Kovács Zsolt Csaba gazdasági igazgató úr 2009-től 2014. augusztus végéig vezette Gazdasági Igazgatóságunkat. A Karok élén történt néhány személyi változás mellett a szervezeti egységek vezetői huzamosabb ideig látták, látják el feladatukat, ezzel biztosítva a működés zavartalanságát.

2010-től folyamatosan dolgoztunk a központi igazgatás megerősítésén: az egyetemi vezetőség felé a Karok részéről történő rendszeres beszámolók, a vezetői értekezletek mind ezt a célt szolgálták. Arra törekedtünk, hogy a fizikailag eltérő helyszíneken lévő szervezeti egységeink ne csak a központtal, hanem egymással is minél hatékonyabban működjenek együtt, ennek következtében az egyetemi infrastruktúra kihasználtsága (oktatói kapacitás igénybevétele másik karról, rendelkezésre álló helyiségek, berendezések használatának engedélyezése más szervezeti egységek részére) jelentősen javult.

Képzési szerkezet átalakítása, képzési kínálat bővítése

Hazánk felsőoktatása az elmúlt években egyszerre jelentkező problémákkal küzdött. A fogyatkozó jelentkezői létszám, a csökkenő állami finanszírozás nehezítették az intézmények működését. Egyetemünk a képzési struktúra tudatos átalakításával, új, a tanulmányi és szociális szempontok mellett a sporteredményeket és az elsőhelyes jelentkezéseket is díjazó ösztöndíjrendszer bevezetésével, a képzési profil bővítésével a fenti nehézségek ellenére sikeresen növelte hallgatóinak létszámát. Képzéseink számát folyamatosan növeltük, a képzési paletta minden szintjén indítottunk új képzéseket. Jelenleg 160-féle képzést kínálunk. Az új képzések létesítésénél fontos szempont volt a munkaerőpiaci igények figyelembe vétele. Újdonság a korábbi képzési profilunkhoz képest, hogy már nem csak bölcsészettudományi, hittudományi, állam- és jogtudományi, pedagógiai, valamint társadalomtudományi területen indítunk képzéseket, hanem gazdasági területen is (az Állam- és Jogtudományi Karunkon létesített emberi erőforrások alapképzéssel, valamint a kereskedelem és marketing felsőoktatási szakképzéssel). A korábbi felsőfokú szakképzéseket felváltó felsőoktatási szakképzések területén is jelentősen bővítettük kínálatunkat.

A képzés kínálat bővítése, átalakítása szinte folyamatos akkreditáció közepette zajlik Egyetemünkön. A 2009-ben megkezdődött, 2010-ben lezárult akkreditációs folyamat eredményeképpen a MAB Egyetemünk egészét 2015. december 31-ig akkreditálta. Hittudományi és Tanítóképző Főiskolai Karunk szintén 2015. december 31-ig kapták meg az akkreditációt, míg Állam- és Jogtudományi, valamint Bölcsészettudományi Karunk a 2011-ben lefolytatott közbenső monitoring eljárás eredményeként 2013. június 30-ig. Az újabb, 2013-ban lezajlott akkreditációs vizsgálat a fenti két kar akkreditációját is 2015. december 31-ig hosszabbította meg. Jelen tanévben ismét intézményi akkreditáció előtt állunk, mely ötvenként esedékes. Már megkezdtük a felkészülést a jövő évi vizsgálatra, amely Egyetemünk részéről jelentős idő- és szakember-ráfordítást igényel. Jó reménnyel vagyunk afelől, hogy ez alkalommal hosszabb időre akkreditálják Egyetemünket, így biztosítva a nyugodt és stabil körülményeket a tudományos munka folytatásához.

Kiemelt figyelmet kap Egyetemünkön a doktori képzés. Új doktori iskola létrehozása a 2013. január 1-jén hatályba lépett új doktori kormányrendelet szigorú feltételei miatt komoly kihívás az egyetemek számára. Sajnálatos, hogy 2012-ben meg kellett szüntetnünk Irodalomtudományi Doktori Iskolánkat, valamint Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolánkat, amelyek személyi okokból nem feleltek meg a jogszabályi elvárásoknak. Nagy öröm ugyanakkor, hogy 2011-ben létrehoztuk a Történelemtudományi Doktori Iskolát, valamint 2013-ban az új Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolát, amelyekhez a megfelelő oktatói állományt az egyetem vezetésének hosszú előkészítő munkája biztosította. A közeljövőben újabb doktori iskola létrehozását tervezzük.

Egyetemünk és a József Attila Tudományegyetem (JATE) 1994-ben közös levelező jogászképzést hozott létre Kecskeméten. 2011-ben a MAB aggályokat fogalmazott meg a képzés jogalapját illetően, ezért Egyetemünk és a JATE közös megegyezéssel döntött a képzés folyamatos megszüntetéséről oly módon, hogy 2012-ben első évfolyamra már nem hirdetett felvételt. A képzésben tanuló hallgatók a 2013/2014-es tanév végéig be tudták fejezni tanulmányaikat Kecskeméten, illetve ezen időpont után a Károlin vagy a JATE-n szerezhetik meg diplomájukat.

Fontos lépés volt Egyetemünk számára, hogy nagykőrösi Tanítóképző Karunk képzéseit a 2012/2013-as tanévtől kezdődően fokozatosan elindítottuk Budapesten is, jelentősen növelve így a Kar hallgatóinak létszámát.

A most már több éves múltra visszatekintő, Egyetemünk PR és Marketing csoportja által koordinált, oktatóink aktív részvételével folytatott felvételi kampány eredményeképpen 2010-hez képest 2014-re az Egyetemünkre jelentkezők számában 36%-os emelkedést értünk el. A felvettek számának¹ alakulása az elmúlt négy évben: 2010-ben 1 226 fő, 2011-ben 1 597 fő, 2012-ben 1 724 fő, 2013-ban 1 845 fő, 2014-ben 2 498 fő.

A Károli Gáspár Református Egyetem hallgatóinak létszáma az elmúlt 5 évben: 2009-ben 4 298 fő, 2010-ben 4 260 fő, 2011-ben 4 508 fő, 2012-ben 4 950 fő, 2013-ban 5 571 fő. Jelen tanévben Egyetemünknek több mint

¹ A marosvásárhelyi kántor- és tanítóképző kihelyezett képzésünkre felvettek nélkül.

6 400 hallgatója van. A felvettek számának növekedésével emelkedett az Egyetemünkön diplomát szerzett hallgatók száma is; 2014-ben 1 046 fő vehette át diplomáját a Károlin, bár még mindig magas azon hallgatók aránya, akik nyelvvizsga hiányában nem vehetik át diplomájukat.

Gazdasági stabilizálódás

Bár jogszabály nem írta elő, saját kezdeményezésünkre 2009-től könyvvizsgálói jelentést készítettünk. Az Egyetem által megbízott független könyvvizsgáló az intézmény 2009. évi mérlegét és beszámolóját elfogadta, bár még korlátozó záradékkal látta el; a 2010-es, 2011-es, 2012-es és a 2013-as évek mérlegét és beszámolóját már korlátozás nélküli záradékkal fogadta el. Egyetemünk azon kevés felsőoktatási intézmény közé tartozik, amelyek nem vettek fel hitelt. Az utóbbi öt évben nem kellett a Fenntartóhoz fordulnunk a működés támogatásáért, és bevételeinkből úgy gazdálkodtunk, hogy minden évben maradvánnyal zártuk a naptári évet, így nem volt és jelenleg sincs tartozása az Egyetemnek. A felsőoktatási intézmények finanszírozásáról szóló kormányrendelet megengedi a már kifizetett támogatás utólagos csökkentését. Erre hivatkozva 2012-ben a már lezárt 2011-es gazdálkodási évre visszamenőleg 139 millió forintos normatív-visszafizetési kötelezettségünk keletkezett, amelynek eleget tettünk, ez azonban csak radikális költségcsökkentési intézkedések bevezetésével volt lehetséges. Az elmúlt öt évben a költségvetési szemléletű könyvelésről üzemgazdasági szemléletű könyvelésre tértünk át, így biztosítva pénzügyi helyzetünk átláthatóságát és ellenőrizhetőségét. Az utóbbi évek eredménye, hogy az Egyetem költségvetésének megtervezése a Karok aktív közreműködésével, időben történik. A korábban széttagolt beszerzési eljárások helyét az egységes központi beszerzés vette át. Ezzel kapcsolatban a beszállítók versenyeztetése, a szolgáltatókkal kötött szerződések felülvizsgálata megtörtént, a költségmegtakarítási intézkedések megtörténtek. Néhány nagyobb szállító esetében (telefon, gáz, villany) esetén az Egyetem a Magyarországi Református Egyház Zsinata által megkötött szolgáltatói keretszerződésekbe betagozódott, amely költségmegtakarítást eredményezett. Egyetemünk lépéseket tett a tervszerű ingatlangazdálkodás irányába, megtörtént az épületek felmérése, a „fellelt” ingatlanok bevezetése az Egyetem nyilvántartásaiba. Az ingatlanokkal kapcsolatosan felmerült jogi teendők ügyintézése folyamatos. A költségek folyamatos kontrollja központilag és karonként is biztosított. Az Egyetem gazdasági szabályzatainak teljes felülvizsgálata 2014-ben megtörtént, a Szenátus elfogadta és hatályba helyezte az új szabályzatokat.

2009 óta belső ellenőr dolgozik Egyetemünkön, aki a rektor által elfogadott éves terv alapján vizsgálja az egyetemi munka egyes szegmenseit. Az előre megtervezett feladatok mellett ad hoc ügyekben is eljár.

Az állami finanszírozás Egyetemünkön a 2013-as évben a 2009-es évhez viszonyítva annak csupán 90%-a volt, folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott, ez alól csak az idei év kivétel. Az állami támogatásokon belül ennél nagyobb mértékű, 24%-os volt a képzési normatíva csökkenése. A csökkenő finanszírozás általánosságban komoly likviditási gondokat okozott a hazai felsőoktatásban. Egyetemünk a bevételi szerkezet struktúrájának tudatos átalakításával, a hallgatói létszám és ebből következően a saját bevételek növelésével tudta likviditását megőrizni.

Folyamatszabályozás

A folyamatosan változó jogszabályi környezet illetve a felsőoktatás sajátosságai miatt szabályzatainkat folyamatosan adaptálnunk kell az adott körülményekhez. A 2012. január 1-jén életbe lépett törvény a nemzeti felsőoktatásról jelentős változásokat hozott, valamint az új egyházi felsőoktatási törvény előírásaihoz is alkalmazkodnunk kell. A szabályzataink felülvizsgálatára kodifikációs bizottságot hoztunk létre, amely biztosítja, hogy a szabályzatok által érintett szervezeti egységek részt vehessenek a munkában. A szabályzatok felülvizsgálata és az új szabályzatok elfogadása jelenleg is tart. Működésünket nem csak a szabályzatok, hanem a rektori, stratégiai igazgatói és gazdasági igazgatói utasítások is szabályozzák, amelyek az Egyetem honlapján a munkavállalók számára hozzáférhetőek. Az utasítások a korábbi években tapasztalt működési anomáliák okainak felismerése után, a problémakezelés hatékonyabbá tétele érdekében készültek.

Fejlesztések a humán erőforrás politika területén

A Károli Gáspár Református Egyetem munkaviszony keretében foglalkoztatott alkalmazotti létszáma 2014. október 13-án (professzor emeritusaink nélkül) 484 fő, közülük 297 oktató. Egyetemünknek 6 professzor emeritája, illetve emeritusa van. Mind a képzések színvonalának emelése, mind a doktori iskolák személyi állományának biztosítása miatt kiemelt cél az egyetemi tanárok számának növelése meghívásos eljárással illetve oktatóink kinevezésének kezdeményezésével. 2012 óta 7 oktatónk kapott egyetemi tanári kinevezést. Nem oktatói állományunk létszáma is jelentősen megnőtt. A korábban rendkívül alacsony létszámmal működő Rektori Hivatalban többek között PR és marketing csoport alakult arculatunk kidolgozására, rendezvényeink promotálására és a sajtókapcsolatok ápolására; oktatási igazgatónk munkáját Neptun-csoport segíti, amelynek létszáma további bővítésre vár. A Gazdasági Igazgatóságon gazdasági, műszaki és informatikai osztály alakult. Ez utóbbi osztály az Egyetemünk hallgatói és munkavállalói létszámának növekedéséből, valamint a korábbiak mellett az új telephelyeken frissen létesült munkaállomások számának növekedéséből fakadó egyre több feladatot látja el. A 2012/2013-as tanévtől a Református Pedagógiai Intézettel szoros munkakapcsolatban áll Egyetemünk; a RPI önálló jogi személyiségét megőrizve teljesíti tovább szolgálatát mint református közoktatási szakmai szolgáltatást nyújtó országos hatáskörű intézmény, több munkatársunk aktív részvételével. Egyetemünk más területeken is igyekszik Egyházunkkal és Fenntartónkkal szorosan együttműködni, például közös konferenciák szervezésével, Egyházunk számára is fontos kutatásokkal. Utóbbiak között külön említést érdemel a dr. Csanády Márton kutatási igazgató úr által vezetett egyházszociológiai kutatás, mely jelenleg is folyamatban van. Személyi állományunk fejlesztésénél a szakmai hozzáértés mellett fontos szempont az Egyetem egyházi jellegének, céljainak, értékrendjének vállalása. Egyetemünk új humánpolitikai stratégiájának lépéseként a korábbi HR ügyintéző helyét HR csoport váltotta fel, amely jelenleg 3 fővel működik. Ez a csoport a munkavállalói ügyintézés mellett a toborzás folyamatos feladatát is ellátja. 2012-ben Egyetemünk új bérszámfejtő céggel (PC Bér) kötött szerződést, amely a korábbi vállalkozóval szemben szorosabb és hatékonyabb együttműködést alakított ki az Egyetemmel. A bérszámfejtés menetének optimalizálása mellett a megbízási szerződésekkel kapcsolatos ügyintézés stabilizálása is megtörtént.

Infrastrukturális fejlesztések

Egyetemünk sajnos nem rendelkezik kampusszal, így a szervezeti egységek különböző helyszíneken, a megnövekedett hallgatói létszám miatt gyakran igen szűkös körülmények között működnek. Ezt a problémát orvosolja részben a 2014 októberében Balog Zoltán miniszter úr által átadott, a főként a Bölcsészettudományi Kar három intézete által birtokba vett új bérlemény a XIV. kerületi Dózsa György út 25. sz. alatt. Az épület felújítása gyakorlatilag egy szűk év alatt, megfeszített munkával készült el. Az épület az oktatási egységek mellett terveink szerint a Rektori Hivatal több egységének és a Gazdasági Igazgatóságnak is helyt ad majd (jelenleg ezek külön épületekben működnek). 2014 szeptemberében hallgatóink használatba vehették a Hotel Flandria épületében kialakított új kollégiumot 180 férőhellyel. A nagykőrösi székhelyű Tanítóképző Főiskolai Karunk által Budapesten indított képzések az Állam- és Jogtudományi Kar épületében kaptak helyet, de a hallgatói létszámnövekedés miatt a közeljövőben ez is szűknek bizonyul. Egyetemünk vezetősége már megkezdte a lépéseket egy új épület bérlésére vonatkozóan.

Nemzetközi kapcsolatok építése

Egyetemünk stratégiájának alapvető eleme a nemzetközi kapcsolatok kiépítése és ápolása. Az utóbbi néhány évben erősítettük ezt a tevékenységünket, amelynek segítségével egyrészt a nemzetközi tudományos életben való aktív részvételünket biztosíthatjuk, másrészt megvalósíthatjuk azt a célunkat, hogy minél több külföldi hallgatót vonzzunk Egyetemünkre. A jelenlegi ösztöndíj kapcsolatok (Erasmus, Tempus, Ceepus) mellett új irányokba is szeretnénk terjeszkedni. Ezt a célt szolgálják új kapcsolataink a református gyökerű koreai egyetemekkel, de tárgyalunk kínai és kanadai felsőoktatási intézményekkel is. Tagja vagyunk az *International Association for the Promotion of Christian Higher Education* szervezetnek, további terveink között szerepel belépésünk a *Council of Christian Colleges and Universities* nevű szervezetbe. Kifejezetten külföldiek számára létesített kurzussal is rendelkezünk (például a *Kodály-kultúra Magyarországon és külföldön* nevű szakirányú továbbképzés). Az együttműködések aktivizálásának jelenlegi akadálya az angol nyelvű kurzusok egyelőre behatárolt kínálata. A kur-

zuskinálat bővítése, az idegen nyelvű hallgatókat kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése kiemelt célja az Egyetem vezetésének. Ezen a téren még sok a teendőnk.

Az elmúlt évek intenzív növekedésének következtében a 2014/2015-ös évben Egyetemünk hallgatóinak létszáma meghaladja a 6 400 főt (2014. október 21-én 6 444 aktív hallgatónk volt). Ez a gyorsan megnövekedett létszám komoly feladatot jelent az Egyetem számára, ugyanakkor nagy öröm, hogy egyre többen választanak bennünket tanulmányaik elvégzéséhez. A fent vázolt nehézségek leküzdésében nagy segítségünkre volt a Fenntartónkkal ápolt jó kapcsolat. Ezúton köszönöm a Magyarországi Református Egyház Zsinati Elnökségének, valamint a Dunamelléki Református Egyházkerület Elnökségének sokféle segítségét. A továbbiakban is azon munkálkodunk, hogy megfeleljünk Egyetemünk missziójának, amely azt tűzte ki célul, hogy Egyetemünk a protestáns értékek és szemléletmód erősítésével hozzájáruljon a magyar nemzet összetartozásához és további felemelkedéséhez, elősegítse a protestáns közösségek tudományos és közösségi együttműködését, hangsúlyosabbá tegye a magyar reformátusok részvételét a szellemi és tudományos közéletben, valamint elsőrenden a református intézményrendszer és a református közösségek számára is szakembereket képezzen.

Tisztelettel kérem e beszámoló jelentés elfogadását.

Budapest, 2014. október 27-én

Testvéri köszöntéssel:

Prof. Dr. Balla Péter
rektor

**A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÁLVIN JÁNOS KIADÓJA
KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**
ZS. - 406/2014.11.13.

A Zsinat a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadójának elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcsei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ
AZ MRE KÁLVIN JÁNOS KIADÓJA
2009–2014 KÖZÖTTI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A Kálvin János Kiadót az egyház könyvkiadói és -terjesztői szolgálatának ellátására hozta létre. Ezt a feladatot a kiadó az egyház szervezeteivel és intézményeivel szoros együttműködésben látja el, egyházi intézményként.

Bibliakiadásunkat az MRE rendje szerint a Magyar Bibliatársulat megbízásából és szakmai irányításával végezzük. Könyvkiadói programunkat a Könyvkiadói Bizottsággal, illetve az egyházmegyei és egyházkerületi sajtófelelősökkel, illetve egyházi intézményeinkkel, szervezeteivel egyeztetve, a Kommunikációs Bizottság felügyeletével alakítjuk, szaklektori vélemények figyelembevételével.

Könyvkiadás 2009–2014 között

A mögöttünk álló 6 évben több mint 100 új kiadványunk jelent meg (első kiadások), évente átlagban 18 új címmel jelentkeztünk. Teljes Bibliából csaknem 200 000 példányt adtunk ki, ebből a többséget már az új bibliafordítás (az 1990-es és a 2014-es revideált kiadás) képezi (64%). A teljes kiadványlista mellékletként látható. 2009–2014 között megjelent könyveink közül a ciklus főbb tartalmi hangsúlyait kívánom az alábbiakban röviden kiemelni.

1. *Biblia*

Az új fordítású Biblia legújabb revíziójának érdemi munkája 2009-ben kezdődött el az olvasói hozzászólások többéves összegyűjtését követően, és 2014-ben jelent meg az első kiadás. A Magyar Bibliatársulat szöveggondozói, tartalmi szempontjai mellett a revíziós munka során végig tudtuk érvényesíteni a kiadói szempontokat, és az olvasói, gyülekezeti visszajelzéseket is figyelembe véve jelentettük, illetve jelentetjük meg a különböző bibliatípusokat. Fontos szempont volt többek között az olvashatóság javítása, a nyomtatás és a kötés minőségének javítása, a választékbővítés, valamint a missziói szempontok, így a Biblia árának elérhető szinten tartása is. Bízunk abban, hogy az új szövegkiadás a korábnál is inkább be tudja tölteni a küldetését, és hogy a Szentírás olvasása, megértése, üzenetének megvalósítása egyre inkább valóság lesz református egyházunkban. Ezt a célt igyekszünk támogatni a különböző bibliatípusok mellett egyéb kiadványokkal is, a gyermekkönyvektől az ismeretterjesztő kiadványokon át a szakkönyvekig. A bibliaolvasás kiemelt szerepét mutatja szerény, ám annál fontosabb Bibliaolvasó Kalauzunk örvendetes használata is határon innen és túl.

2. *Kálvin*

A Kálvin születésének, illetve halálának évfordulói által behatárolt *Kálvin-emlékek* könyvkiadói programja új kiadványokkal gazdagította kiadónk Kálvinnal kapcsolatos, ettől függetlenül is gazdag kínálatát. Érdemes külön kiemelni reformátorokat bemutató sorozatunkat (Kálvin, Zwingli, Bucer, Melanchthon). A Zsinat által létrehívott Emlékbizottság által meghatározott program legnagyobb feladata a *Református Egyházi Könyvtár* új folyamának elindítása volt, amely az MRE jelentős anyagi áldozatvállalásának köszönhetően minden magyar református parókiára eljuttathatja Kálvin közvetlen örökségét: újszövetségi bibliamagyarázatait és az Institutio új fordítását. A sorozat az emlékeveken, illetve a zsinati cikluson túlnyúlóan folytatódik.

3. *Egyéb kiadói hangsúlyok*

A Biblia és a református énekeskönyv kiadása és folyamatos biztosítása mellett a *Heidelbergi Káté* 450. évfordulója lehetőséget kínált legismertebb hitvallási iratunk egységes, átnézett magyar fordításának kiadására nagy példányszámban, kétféle kötésben, illetve egy kis példányszámú, ötnyelvű jubileumi kiadásban. A Magyar Református Egyház zsinati ülésére, az ünnepélyes megemlékezésre megjelent a Káté hiánypótló magyarázata is, valamint azóta más kiadványokkal is szélesítettük a kínálatot, hogy a Káté ismerete és használata újra jobban előtérbe kerülhessen egyházunkban. – Az egyház sajátos *misszióját* bemutató könyveink (drog, alkohol, börtön, vakmisszió), a misszióval és *gyülekezetépítéssel* kapcsolatos, jó magyar példákat megosztó kiadványaink elindult sorozata, a lelkes és segítő *gyakorlatban* használható fontos kiadványok (gyász, beteglátogatás, házasságra felkészítés, párkapcsolatok stb.) jelzik a kiadó által követett tartalmi szempontokat éppúgy, mint a jó együttműködések az egyház intézményei között. – Gyermekek- és ifjúsági könyvek terén is tovább gazdagítottuk a kínálatunkat (bibliai történetek, foglalkoztató könyvek, fiataloknak szóló kiadványok). Útnak indítjuk igehirdetés-sorozatainkat, készül az igehirdetők új kézikönyve, illetve új bibliai kommentársorozatunk.

Az MRE Zsinata évről évre kiválasztja a Doktorok Kollégiuma javaslatára „Az év könyvét” a Kálvin Kiadó magyar szerzőnek köszönhető kiadványai közül. Méltó, hogy beszámolóinkban külön is kiemel-

jük az e zsinati ciklusban díjazott műveket: Fekete Károly, *Példázatos szavak, életes példák*; Huszár Pál, *Kálvin János élete*; Kustár Zoltán, *A héber Ószövetség szövege*; Mucsi Zsófia, *Házasságkönyv*; Szarka Miklós, *Házasságra felkészítő beszélgetések*; Fekete Károly, *A Heidelbergi Káté magyarázata*.

A 20 éves Kálvin Kiadó

Az elmúlt időszakra esett a Kálvin Kiadó alapításának 20. évfordulója (2012), amely Isten iránti hálával és a több mint hat évtizedes szolgálat iránt érzett felelősség megerősítésével kínált többféle lehetőséget számunkra a kapcsolatteremtésre, a kiadó hasznosságának felmutatására. Az évforduló alkalmára megjelent kötetben (*Megmaradunk az imádkozás és az ige szolgálata mellett*) az MRE Zsinatának tagjai írnak az imádság fontosságáról és Isten hatalmáról az egyházban és a világban, közös szolgálatunkról és reménységünkről tanúskodva. Gyülekezeti-olvasói kérdőívek segítségével mértük fel a kiadónk tevékenységével kapcsolatos elégedettséget, gyűjtöttük a hozzászólásokat, kritikákat, javaslatokat. A *gyülekezeti iratterjesztések és iratmisszió támogatására* pályázatot írtunk ki, és minden jelentkező gyülekezetnek nyújtottunk támogatást. A Kiadói Bizottságunk által kiírt *szerzői pályázatra* beérkezett 68 pályamű közül három mű is díjazottként jelent meg (Szabó György: *Kincsek és kacatok. Egy keresztyén apuka feljegyzései*; Tóth-Máthé Miklós: *Kossuth papja. Regény Könyves Tóth Mihályról*; Bakó Hedvig: *Sarolta hazamegy. Novella*).

Könyvterjesztés, gazdálkodás

Az MRE Kálvin János Kiadója egyházi intézményként magától értetődően főként a gyülekezeti, egyházon belüli terjesztésre koncentrál, kiadványait elsősorban ezeken a csatornákon kívánja eljuttatni az olvasókhöz. A Kálvin Kiadó alapvetően tehát nem az általános könyvpiacról él, nem piaci körülmények között és szempontok szerint végzi tevékenységét.

Az elmúlt ciklusban is az volt a tapasztalatunk, hogy az iratterjesztés és iratmisszió ott működik hatékonyan, ahol a lelkipásztor ismeri, használja és megemlíti vagy ajánlja a kiadványainkat, és csak kisebb mértékben függ a gyülekezet nagyságától. A ciklusban árbevételünknek mintegy 27%-a érkezett közvetlenül református gyülekezetektől. Egyre csökkenőben van a rendszerváltás után jelentkező gyülekezeti igényre válaszképpen megvalósított egyházmegyei lerakatok rendszerének forgalma (az árbevétel csupán 3%-a). Véleményünk szerint elvárható lenne, hogy Bibliához, énekeskönyvhöz és információhoz, valamint egy gyülekezeti alapkönyvtárhoz minden gyülekezetben hozzá lehessen férni; ez kiadónk működését is racionálisabbá, kiszámíthatóbbá, árainkat pedig arányában alacsonyabbá tenné. Erőnkhez mérten ehhez kerestünk partnereket, és ebben igyekeztünk segítséget nyújtani az elmúlt ciklusban is, hiszen tudatában vagyunk a kis gyülekezetek nehézségeinek és annak, hogy a könyv, az olvasás sajnos az egyházban is egyre kevésbé tölti be azt a szerepet, amelyet betölthetne, illetve az Ige egyházaként be kellene töltenie. Rendszeres és bőséges tájékoztatást nyújtunk hírlevelünkön, körleveleinken, minden lehetséges internetes és nyomtatott fórumon keresztül, amelyhez ebben a ciklusban sok segítséget kaptunk több egyházi szervezettől is. Határon innen és határon túl minden nagyobb egyházi rendezvényen igyekszünk jelen lenni, amikor csak hívnak bennünket árusítani vagy bemutatkozni, természetesen ott vagyunk a legtöbb nem egyházi és egyházi könyves eseményen is. Nagyobb távlatban nézve tovább csökken a gyülekezetektől érkező meghívások száma, pedig örömmel és készséggel megyünk mindenhová. Ezért a megszokott kiadói bemutatkozás és könyvvásár mellett könyveinkhez kapcsolódó, de szélesebb érdeklődésre is számot tartó programokat kínálunk, illetve szervezünk az elmúlt időszakban. Fontos szerepet játszik ebben az összefüggésben rendszeres sajtóelőadói konferenciánk, bemutatkozásunk a teológiákon stb.

Nemcsak a fentiek miatt, hanem missziói és gyakorlati okokból is szükséges a gyülekezeti, belső egyházi partnereken túl más egyházi és nem egyházi könyvterjesztőkön, könyvesboltokon keresztül is árusítani a kiadványainkat. A nagy könyvterjesztők által alakított erősen torz világi könyvpiacra is törekedtünk egyre hangsúlyosabban jelen lenni, ám természetesen nem felelőtlenül, minden áron. A kiadó mindig határidőre teljesíti fizetési kötelezettségeit, ám terjesztői oldalról egyre nagyobb problémát jelentenek a bizományosi rendszerből, a szűkülő könyvpiacból (ami az egyházi, keresztyén piacra is érvényes) és adott esetben felelőtlen tevékenységből következő, gyakran sajnos végül behajthatatlan tartozások.

A kiadó gazdálkodását a csökkenő olvasási, illetve könyvvásárlási kedv természetesen negatívan befolyásolja. A 80-as, 90-es évekhez képest tovább csökkennek példányszámaink és eladásaink. A Biblia Éve (2008) után

érezhetően csökkent a Biblia fogyása is; az új bibliafordítás, illetve új bibliatípusaink magukban rejtik a növekvés lehetőségét. Kiemelkedő és folytatásra méltó kezdeményezés volt a Generális Konvent segítségével szerveződő egyházi iskolai adománygyűjtésnek köszönhető bibliaosztás (9. osztályos tanulók számára), amelyet a Magyar Bibliatársulat adományai segítettek és segítenek kiegészíteni és fenntartani. A kiadó által kiadott Confessio folyóirat előfizetői létszáma továbbra is stagnál vagy csökken, az egyedi vásárlások száma csökken. A Kálvin Kiadó a kiadás és terjesztés költségei, valamint az árbevétel közötti veszteséget támogatásként igényli a közegyházi költségvetésből. A kiadásra többször sikerrel pályáztunk állami forrásra, aminek köszönhetően csökkenteni lehetett a veszteséget. A Confessio szerepének újra megfogalmazása, a folyóirat megújítása az elmúlt zsinati ciklusban sem zárult le megnyugtató és előremutató módon. A Theológiai Szemlét kiadónk az Ökumenikus Tanács megbízásából adja ki, szintén romló anyagi feltételek mellett.

Kiadónk gazdálkodását érintő két nagyobb változás következett be a ciklus végén. A kiadó és a Magyar Bibliatársulat, valamint a Reformátusok Lapja által használt Bocskai úti ingatlant az egyház visszakapta az állami vagyongazdálkodótól, az MRE pedig a Kálvin Kiadónak adta át használatra. 2014-ben kapta meg új feladatként a Református Pedagógiai Intézet könyvkiadói feladatát úgy, hogy a hittankönyvfejlesztés és a tankönyvellátással kapcsolatos szakmai kérdések továbbra is az RPI szakmai kompetenciájába tartoznak. A tevékenység átvétele nem zökkenőmentes, a kiszámíthatatlan és változó szabályozás és gyakorlat továbbra is komoly anyagi kockázatokat jelent az alaptevékenység fenntarthatóságára nézve, a térítésmentes tankönyvellátás egyház által felvállalt feladata pedig komoly anyagi terhet jelent az MRE központi költségvetésére.

Árbevételünk – a korábbi zsinati ciklusokhoz hasonlóan – hullámzó képet mutatott ebben az időszakban is. Árainkat igyekszünk a növekvő költségek ellenére is a lehető legalacsonyabban tartani, különösen is a leginkább érzékeny kiadványok esetében. Kiadónk – takarékoságot mindig szem előtt tartó – működését az árbevételből kell fedeznünk. A Kálvin Kiadó gazdálkodása ezért könyvkiadóként az egyházi intézmények között sajátos jellegre szabott, többek között Felügyelő Bizottságunk által is megerősítetten ésszerű, célszerű és jogszerű ügyvitelt kell folytatnunk. Az MRE-től kapott céltámogatások felhasználásáról (elsősorban Confessio folyóirat, Református Egyházi Könyvtár) elszámolunk.

A közvetlen terjesztés hatékonyságának erősítésére 2009 és 2014 között jelentős fejlesztéseket hajtottunk végre: megújult internetes honlapunk (2011), amely a könyvruház funkció mellett az olvasók és a lelkipásztorok munkáját is igyekszik megkönnyíteni. Az internetes megrendelést kedvezményekkel támogatjuk (árengedmény, szállítási költség átvállalása), valamint rugalmasabb szállítási módokkal (futárszolgálat, Pick Pack Pont), lehetővé tesszük a bankkártyás vásárlást nemcsak két könyvesboltunkban és könyvvásárok alkalmával, hanem az internetes könyvruházban is. Ezeket a fejlesztéseket is pozitívan fogadták ügyfeleink.

Reménységünk, hogy a mögöttünk álló időszakban végzett Biblia- és könyvkiadói, valamint terjesztői szolgálataink a maga szerény, ám annál fontosabb eszközeivel Isten országa építését szolgálta és szolgálja.

**A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÁLVIN JÁNOS KIADÓJA ÁLTAL
MEGJELENTETETT KIADVÁNYOK 2009–2014**

SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME		Példányszám
2009		
1.	Bibliai történetek gyerekeknek	3 000
2.	Bottyán János–Fekete Csaba: A magyar Biblia évszázadai. Átdolgozott és bővített kiadás	1 500
3.	Bibliai atlasz, 3. kiadás, Hetényi Attila ford.	2 000
4.	János evangéliuma	5 000
5.	Károli Újszövetség és Zsoltárok könyve	3 000
6.	Pecsuk Ottó szerk.: A Magyar Bibliatársulat 60 éve	600
7.	Molnár Miklós: Meghódol lelkem – Elmélkedések	2 000
8.	Béres Tamás szerk.: Történet – Metafora – Párbeszéd. Előadások, írások és beszélgetések a tudomány, hit és vallás kapcsolatáról	500

	SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME	Példányszám
9.	Fekete Károly: A Barmeni Teológiai Nyilatkozat. Vezérfonal a dokumentum tanulmányozásához	1 500
10.	Kálmánchey Márta: A belső ember erősítése	2 000
11.	Pecsuk Ottó: Pál és a rómaiak – A római levél kortörténeti olvasata	1 000
12.	Timm H. Lohse: Villámbeszélgetések a lelkigondozásban és a tanácsadásban. Módszertani bevezetés. Dr. Hubainé Muzsnai Márta ford.	1 500
13.	Siegfried Zimmer: Árt-e a hitnek a bibliatudomány? Egy konfliktus tisztázása. Szabó Csaba ford.	1 500
14.	Hans-Joachim Eckstein: Hit – kapcsolat. Isten emberi valóságáról. Szabó Csaba ford.	2 000
15.	Sziksza György: Keresztyéni tanítások és imádságok	3 000
16.	Gyökössy Endre: A növekedés boldogsága – Elmékedések Jézus boldogmondásairól, 8. kiadás	2 000
17.	Dr. Nagy Tibor: Uram, ha akarsz... Csendes percek a próbatételek napjaiban, 6. k.	2 000
18.	Hézszer Gábor szerk.: Mindennapi és nem egészen mindennapi történetek – mindennapi és nem egészen mindennapi embereknek, 4. kiadás	2 000
19.	Hézszer Gábor szerk.: Kötőjeles történetek, 6. kiadás	2 000
20.	Gyökössy Endre: „Siess segítségemre, Uram, Szabadítóm!” Imák betegek számára, 7. kiadás	3 000
21.	Ravasz László: „Én vagyok a te Istened!” A Tízparancsolat magyarázata, 4. kiadás	2 000
22.	Ravasz László: Krisztussal a viharban. Igehirdetések, 3. kiadás	2 000
23.	Ravasz László: Gondolatok – Kis breviárium, 7. kiadás	2 000
24.	Mindennapi kenyérünk... az újfordítású Biblia alapján	5 000
25.	Ficsorné Kapus Mónika: A középső – Ifjúsági regény, 3. kiadás	2 000
26.	Győri Katalin: Felhők Szigete – Ifjúsági regény 3. kiadás	2 000
27.	Sztelek Csilár: Döme – Beszélgetős könyv kicsiknek	2 000
28.	Benkő István: Lelkek találkozása – Válogatott igehirdetések és írások	1 000
29.	Kókai Nagy Viktor szerk.: Morfondír	2 000
30.	Szénási Sándor: „Megtaláltuk a Messiást!” Református konf. könyv, 16. k.	5 000
31.	Vladár Gábor: Utaid, Uram, mutasd meg! Hittank. 8–9 éves gyermekeknek, 9. k.	2 000
32.	Vladár Gábor: Jézus a mi Megváltónk, Hittank. 9–10 éves gyermekeknek, 9.k.	2 000
33.	Molnár Miklós: Te taníts engem! Hittankönyv 12 éven felülieknek, 6.kiadás	2 000
34.	Dr. Pálhegyi Ferenc: Keresztyén házasság, 9. kiadás	3 000
35.	Kisméretű énekeskönyv	10 000
36.	Középméretű énekeskönyv	10 000
37.	Bódiss Tamás szerk.: Adjatok hálát az Istennek! Kórusművek, énekefeldolgozások. Készült „Az Úrnak zengjen az ének” ifjúsági énekeskönyv alapján	1 000
38.	Kálvin János: Kik a boldogok? Igehirdetések Máté evangéliuma 5,1–12 és Lukács evangéliuma 6,20–26 alapján, 3. k. Dr. Nagy Sándor Béla ford.	2 000
39.	Békési Andor–Galsi Árpád szerk.: Evangéliumi kálvinizmus	2 000
40.	Eberhard Busch: Istenismeret és emberség. Betekintés Kálvin teológiájába. Dr. Huszár Pál ford.	2 000
41.	Dr. Huszár Pál: Kálvin János élete, teológusi, reformátori és egyházszerzői munkássága (1509–1564)	2 000

SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME		Példányszám
42.	Dr. Fazakas Sándor szerk.: Kálvin időszerűsége – Tanulmányok Kálvin János teológiájának maradandó értékéről és magyarországi hatásáról	2 000
43.	Dr. Békési Sándor szerk.: Pius efficit ardor. A művészet értékelése Kálvin művében és a református kultúrában	2 000
44.	Képes Kálvin Kalendárium a 2010. évre	30 000
45.	Bibliolvasó Kalauz a 2010. évre	48 000
46.	Így szól az Úr! Bibliolvasó Kalauz 2010. évi igei része	17 000
47.	Reformátusok Falinaptára 2010	20 000
48.	Collegium Doctorum 2009	800
2010		
1.	Nagy családi Károli Biblia	10 000
2.	Új fordítású Biblia, közép méretű	20 000
3.	Közép méretű Károli Biblia	20 000
4.	Biblia – Magyarázó jegyzetekkel	5 000
5.	Német-magyar Újszövetség	2 000
6.	Máté evangéliuma, új fordítás	5 000
7.	Márk evangéliuma – új fordítás	5 000
8.	Lukács evangéliuma, új fordítás	5 000
9.	Mercé Segarra–Berta Garcia–Francesc Rovira: Bibliai állatok. Történetek, játékok, ötletek. Kövendi Eszter ford.	2 000
10.	Bernard-Zoltán Schümmer–Schümmer Judit: Együtt az asztal körül. Bibliai igék és imádságok	2 000
11.	Kustár Zoltán: A héber Ószövetség szövege. A masszoréta szöveghagyományozás és annak megjelenítése a Biblia Hebraicában	1 000
12.	Burján Tamás–Pecsuk Ottó szerk.: Bibliai iránytű. Tartalomjegyzék a Szentíráshoz	1 500
13.	Siska Ágota szerk.: Bibliai névtár. Tulajdonnevek konkordanciája hat magyar bibliafordítás alapján	100
14.	Bibliai névtár CD	200
15.	Hangzó Biblia: Újszövetség CD, MP3 formátumban	200
16.	Balla Péter: Gyermek és szülők kapcsolata. Az Újszövetség tanítása kortörténeti kontextusban. Mucsi Zsófia ford.	1 500
17.	Győri Katalin: Bojti – Történet egy nagyszívű kiskutyáról. Gellén Sára rajzaival	2 000
18.	Martin Hengel: Őskeresztyén történetírás. Koczó Pál ford.	1 500
19.	Tatai István: Az Egyház és Izrael. Korrelációs modellkeresés a posztholokauszt-teológiában	1 000
20.	Imre László: Új protestáns kulturális önszemlélet felé (cikkek, tanulmányok)	500
21.	David Plüss–Michael Rahn szerk.: Beszéljünk az istentiszteletről. Feedback-módszerek gyűjteménye. Szentgyörgyi László ford.	1 500
22.	Fekete Károly szerk.: Reformátusok a kegyelem trónusánál. A magyar református istentisztelet megújulásának teológiai alapelvei	3 000
23.	Tóth-Máthé Miklós: Miként a csillagok – Négy történelmi regény	2 000
24.	Czövek Tamás szerk.: Írd meg, amiket láttál – Hét lakótelepi gyülekezet	1 500

SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME		Példányszám
25.	Gál Judit szerk.: „Uram, akit szeretsz, beteg...” Lélekerősítő írások betegágyon fekvőknek	3 000
26.	Pákozdy László Márton: Szövetség és hűség. Tanulmányok	300
27.	Szabó András: „Téged Isten dicsérünk” Bocskai István, Erdély és Magyarország fejedelme. Emlékkötet Bocskai István halálának 400. évfordulójára, 2. javított kiadás	1 500
28.	Tegez Lajos: „Uram, nincs emberem” Jn 5,7 – Elmélkedések időseknek, 6. k.	2 000
29.	Tegez Lajos: „Bizony, javamra vált a nagy keserűség” Ézs 38,17. Elmélkedések betegeknek, 9. kiadás	2 000
30.	Tegez Lajos: „Eljövök és magam mellé veszek” Jn 14,3. Útravaló betegeknek, 4. kiadás	2 000
31.	Mindennapi kenyerünk (Károli fordítás)	5 000
32.	Mindennapi kenyerünk... az új fordítású Biblia alapján. Bibliai tanácsok, ígéretek, imádságok az év napjaira	5 000
33.	A Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás	2 000
34.	Dr. Joó Sándor: Mi van a halál után?	2 000
35.	Gyökössy Endre: „Siess segítségemre, Uram, Szabadítóm!” Imák betegek számára, 8. kiadás	5 000
36.	Muraközy Gyula: A Sionnak hegyén... Imádságok és elmélkedések, 23. kiadás	5 000
37.	Hézszer Gábor szerk.: Kötőjeles történetek, 7. kiadás	3 000
38.	Hézszer Gábor szerk.: Mindennapi és nem egészen mindennapi történetek – mindennapi és nem egészen mindennapi embereknek, 5. k.	2 000
39.	Cseri Kálmán: Református hitünk – Hittankönyv a konfirmáció utáni korosztálynak, 6. kiadás	2 000
40.	Vladár Gábor: Így szerette Isten a világot. Összefüggő bibliai kijelentéstörténet. Hittankönyv 10–11 éves gyermekeknek, 7. kiadás	2 000
41.	Szénási Sándor: „Megtaláltuk a Messiást!” Református konfirmációi könyv, Református Egyházi Könyvtár, sorozatszerkesztő Bogárdi Szabó István. 17. k.	5 000
42.	Kálvin János: Apostolok Cselekedetei magyarázata I–II. kötet. Fordította: Szabó András, nyelvileg átdolgozta: Domány Judit	2 300
43.	Kálvin János: A római levél magyarázata, Ford. Rábold Gusztáv. Átdolgozta: Nagy Barna	2 300
44.	Kálvin János: A zsidókhöz írt levél magyarázata, Ford. Szabó András. Átdolgozta: Nagy Barna	2 300
45.	Karasszon Dezső szerk.: Református Korálkönyv I. Genfi Zsoltárok	1 000
46.	Kisméretű énekeskönyv	20 000
47.	Bibliaolvasó Kalauz a 2011. évre	51 000
48.	Képes Kálvin Kalendárium a 2011. évre	28 000
49.	Így szól az Úr! A Bibliaolvasó Kalauz igei része	11 000
50.	Reformátusok Falinaptára 2011	19 000
51.	Collegium Doctorum 2010	800
2011		
1.	Zsebméretű Károli Biblia, bőrkötésű	5 100
2.	Kis családi Károli Biblia	20 000
3.	Középméretű új fordítású Biblia	20 000

	SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME	Példányszám
4.	Bibliai történetek gyerekeknek	3 000
5.	Soós László: Ünnepeink igéi – A Biblia költői szakaszainak verses fordítása az egyházi év ünnepeire	1 500
6.	Hajdú Zoltán Levente: Előtted, Uram – Imádságok	2 000
7.	Gál Judit szerk.: Fájdalmak iskolája – Lélekerősítő írások betegágyon fekvőknek	3 000
8.	Szarka Miklós: Hatszemközt. Égető kérdések – éltető válaszok	2 000
9.	Mucsi Zsófia: Házasságkönyv	3 000
10.	Kálmánchey Márta: A belső ember növekedése. Az önismeret útján a hit és a pszichológia segítségével	2 000
11.	Némethné Balogh Katalin szerk.: Valóban szabadok. Bizonyágtételek a Református Iszákosmentő Misszió életéből	2 000
12.	Petróczi Éva: A patak éneke – Válogatott és új versek	1 000
13.	Sztelek Csilár: Döme a 4. B-ben	2 000
14.	Győri Katalin: Bojti – Történet egy nagyszívű kiskutyáról Foglalkoztató füzet CD melléklettel	2 000
15.	Fenyő D. György szerk.: Áprily tanár úr. Tanulmányok és emlékezések Áprily Lajos nagyenyedi, kolozsvári és budapesti éveire. Közös kiadás az Erdélyi Református Egyházkerülettel	500
16.	Csorba Dávid: A zászlós bárány nyomában: a magyar kálvinizmus 17.századi világa. Közös kiadás a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetével	430
17.	Rudolf Bohren: Tanuljunk imádkozni! Gyakorlókönyv Pál apostol és Kálvin alapján. Békefy Lajos ford.	1 500
18.	Robert N. Wennberg: Kétkedők könyve. Fodor István ford.	1 500
19.	Rainer Kessler: Az ókori Izráel társadalma. Történeti bevezetés. Szabó Csaba ford.	1 500
20.	Martin Greschat: Martin Bucer. Egy reformátor és a kor, amelyben élt. Koczó Pál ford Református Egyházi Könyvtár, sorozatszerkesztő Bogárdi Szabó István	1 500
21.	Kálvin János: János evangéliuma magyarázata I–II. kötet – új fordítás. Vekérdi József ford.	2 300
22.	Cseri Kálmán: Pál apostol, 7. kiadás	2 000
23.	Szilhádi Sándor: Vigasztaló szó, 12. kiadás	2 000
24.	Pálhegyi Ferenc: Keresztén házasság, 10. kiadás	3 000
25.	Szénási Sándor: Ünnepeink. A református egyházi év, 4.k.	1 500
26.	Zs. Tüdős Klára: Isten markában, 13. k. Dizseri Eszter szerk.	2 000
27.	Dr. Nagy Tibor: Uram, ha akarod... Csendes percek a próbatételek napjaiban, 7. k.	2 000
28.	Zámbóné Tóth Emese: Tiétek a mennyek országa. Imádságok gyermekeknek, 3. k.	2 000
29.	Dizseri Eszter: Illik, nem illik? Viselkedési tanácsok 12–18 éveseknek. Átdolgozott kiadás	2 000
30.	György Antal: A hit példaképei. Egyháztörténeti olvasókönyv, 3. k.	2 000
31.	Szénási Sándor: „Megtaláltuk a Messiást!” Református konfirmációi könyv, 18. k.	3 000
32.	Vladár Gábor: Utaid, Uram, mutasd meg! Hittank. 8–9 éves gyermekeknek, 10. k.	2 000
33.	Vladár Gábor: Református keresztén vagyok. Hittankönyv 7–8 éves gyermekeknek, 12. k.	2 000
34.	Heidelbergi Káté	5 000

SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME		Példányszám
35.	Nagyméretű énekeskönyv	10 000
36.	Középméretű énekeskönyv	10 000
37.	Bibliolvasó Kalauz a 2012. évre	51 000
38.	Képes Kálvin Kalendárium a 2012. évre	27 000
39.	Így szól az Úr! A Bibliolvasó Kalauz igei része	8 000
40.	Reformátusok Falinaptára 2012	19 000
41.	Collegium Doctorum 2011	500
2012		
1.	Nagy betűs Károli Biblia	500
2.	Nagy méretű új fordítású Biblia	8 000
3.	Középméretű új fordítású Biblia	20 000
4.	Angol-magyar Újszövetség	2 000
5.	A Biblia bölcsessége. Jézus	2 000
6.	A Biblia bölcsessége. Zsoltárok	2 000
7.	Stephen M. Miller–Robert V. Huber: A Biblia története. A Biblia keletkezése és hatása. 3. kiadás, Csontos József ford.	2 100
8.	Tóth-Máthé Miklós: Öt kenyér és két hal. Novellák bibliai témákra	2 000
9.	Szombathy Gyula: Állatok a Bibliában	1 500
10.	Pecsuk Ottó szerk.: A bibliarevizió műhelyéből. A Doktorok Kollégiuma Újszövetségi Szekciójának előadásai az új fordítású Biblia (1975, 1990) revíziójához kapcsolódva. 2011. augusztus 23–24. – Debrecen	300
11.	Szarka Miklós: Házasságra felkészítő beszélgetések. Útmutató lelkipásztoroknak és segítőknek	1 000
12.	Péter Miklós: Genfi Gyülekezeti Rendtartás	500
13.	Szabó András: A rejtőzködő bibliafordító – Károlyi Gáspár	2 000
14.	Jakab Miklós: Alkalmazkodó szeretet. Jakab Miklós vak- és siketmissziós lelkipásztor visszaemlékezései	1 000
15.	Lenkeyné Semsey Klára: Péter második levelének és Júdás levelének magyarázata	500
16.	Kis Médea: Istendicsőítés énekekkel és étellel. A református spiritualitás forrásai	500
17.	Szűcs Teri szerk.: Történeteink. 25 éves a KIMM Ráckeresztúri Drográpiás Otthona	2 000
18.	Kármán Tibor: Egy focista naplójából (ifjúsági regény)	3 000
19.	Elizabeth George Speare: Ércij (regény) Görgey Etelka ford.	3 000
20.	Megmaradunk az imádkozás és az ige szolgálata mellett. Református zsinati tagok az imádság erejéről és Isten hatalmáról az egyházban és a világban	500
21.	Martin H. Jung: Melanchthon és kora. Koczó Pál ford.	1 500
22.	Karácsony ideje (Magyar írók novellái adventtől vízkeresztig). Bölcsföldi András szerk. Református Egyházi Könyvtár, sorozatszerkesztő Bogárdi Szabó István	2 000
23.	Kálvin János: A pásztori levelek és a Filemonhoz írt levél magyarázata. Ford. Szabó András (átdolgozta Bogárdi Szabó István, Fehér Bence)	2 300
24.	Gál Judit szerk.: „Uram, akit szeretsz, beteg...” Lélekerősítő írások betegágyon fekvőknek, 2. kiadás	5 000

SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME		Példányszám
25.	Gál Judit szerk.: Fájdalom iskolája – Lélekerősítő írások betegágyon fekvőknek, 2. kiadás	5 000
26.	Papp Vilmos: Beszélgetések a keresztségről, 5. kiadás	2 000
27.	Gyökössi Endre: A növekedés boldogsága. Elmélkedések Jézus boldogmondásairól, 9. kiadás	2 000
28.	Cseri Kálmán: Tudom, kinek hittem – Az Apostoli Hitvallás magyarázata, 8.k.	2 000
29.	Mindennapi kenyerünk... új fordítás	7 000
30.	Mindennapi kenyerünk... Károli fordítás	7 000
31.	Reményik Sándor összes verse I–II. Közös kiadás Luther Kiadóval (utánnomás)	2 000
32.	Győri Katalin: Felhők szigete – Ifjúsági regény	3 000
33.	Dizseri Eszter: Illik, nem illik? Viselkedési tanácsok 12–18 éveseknek. Átdolgozott kiadás változatlan utánnomása	3 000
34.	Sztelek Csillár: Döme – Beszélgetős könyv kicsiknek, 2. kiadás	2 000
35.	Szénási Sándor: „Megtaláltuk a Messiást!” 19. kiadás. Református konfirmációi könyv	4 000
36.	A Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás	1 000
37.	Bibliolvasó Kalauz a 2013. évre	51 000
38.	Képes Kálvin Kalendárium a 2013. évre	25 000
39.	Így szól az Úr! A Bibliolvasó Kalauz igei része	7 000
40.	Reformátusok Falinaptára 2013	19 000
41.	Collegium Doctorum 2012	500
2013		
1.	Nagy családi Károli Biblia	10 000
2.	Nagy betűs Biblia (revideált Károli-fordítás)	3 500
3.	Új fordítású Újszövetség, Zsoltárok könyve (kisméretű)	3 000
4.	Károli Újszövetség, Zsoltárok könyve	3 000
5.	Hangzó Újszövetség CD	150
6.	Bibliai atlasz, 4.kiadás	2 000
7.	Felicity Henderson–Chris Saunderson: Képregényes Biblia. Görgey Etelka ford.	3 150
8.	Laura Blanco–Silvia Carbonell: Erények és értékek, 3. kiadás, Kiss Emil ford.	2 100
9.	Christina Goodings: Kézműves ötletek bibliai történetekhez. Fényképek: John Williams, rajzok: Adrian Barclay. Ford. Mucsi Zsófia	2 100
10.	Szabó György: Kincsek és kacatok. Egy keresztyén apuka feljegyzései	2 000
11.	Győri Katalin írta/Gellén Sára rajzolta: Az első karácsony	3 000
12.	Holger Finze-Michaelsen: Szeretet nélkül semmi vagyok. A szeretet himnusza. Kókai Nagy Viktor ford.	1 500
13.	Clark–Lints–Smith: Filozófiai–teológiai kislexikon. 101 kulcsfogalom. Balla Ibolya ford.	1 500
14.	Karl Barth: A keresztyén tanítás a Heidelbergi Káté alapján. Ferencz Árpád ford.	1 000
15.	Fekete Károly: A Heidelbergi Káté magyarázata. Hálaadásra vezető vigasztalás 129 kérdés-feleletben	2 000
16.	A Heidelbergi Káté. Revideált, egységes fordításban (papírkötésű) 1. k.	3 000

	SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME	Példányszám
17.	A Heidelbergi Káté. Revideált, egységes fordításban (papírkötésű) 2. k.	5 000
18.	A Heidelbergi Káté. Revideált, egységes fordításban (keménytablás)	3 000
19.	A Heidelbergi Káté / Heidelbersky katechizmus / Catehismul de la Heidelberg / Heidelberger Katechismus / The Heidelberg Catechism	800
20.	A Heidelbergi Káté bibliai hivatkozásai. Szöveggyűjtemény	1 000
21.	Kovács Ábrahám szerk.: Vallási pluralizmus, vallásközi párbeszéd és kortárs ideológiák. Magyar protestáns teológiai kitekintések	500
22.	Püske Lajos: Érdeklődéstől elköteleződésig. Misszió és gyülekezetépítés: koncepciók és gyakorlatunk	1 000
23.	Püske Lajos: Érdeklődéstől elköteleződésig. Misszió és gyülekezetépítés: koncepciók és gyakorlatunk, 2. kiadás	1 000
24.	Szarka Miklós: Lelkipásztor házaspárok kapcsolati konfliktusainak kezelése – Pasztorál-pszichoterápia a gyakorlatban	1 000
25.	Tóth-Máthé Miklós: Kossuth papja. Regény Könyves Tóth Mihályról	2 000
26.	Huszár Pál: A presbiteri tisztségről	1 500
27.	Gál Judit szerk.: A jó hír felüldíti a testet. Amit a beteglátogatóknak tudni kell	1 000
28.	Bodó Sára: Gyászidőben. A gyászolók lelkipozíciójának lehetőségei	500
29.	Bodó Sára: Gyászidőben. A gyászolók lelkipozíciójának lehetőségei, 2. k.	500
30.	Siba Balázs–Siba-Rohn Hilda: Élettérkép. Az élettörténeti munka elmélete és gyakorlata, Református Egyházi Könyvtár, sorozatszerkesztő Bogárdi Szabó István	1 000
31.	Kálvin János: A katolikus levelek magyarázata (fordította: Szabó András, Papp György, Bogárdi Szabó István)	2 300
32.	Bölcsöldi András szerk.: Karácsony ideje, 2.kiadás	3 000
33.	Sándor Endre: „Imádkozzatok és buzgón kérjétek!” Bibliai tanítások az imádság erejéről, 2. kiadás	2 000
34.	Nyáry Pál: I. „Nincs már szívem félelmére” II. Az Úr az én vigasztalóm. Elmélkedések. Utánnomás	2 000
35.	Muraközy Gyula: A Sionnak hegyén... Imádságok és elmélkedések, 24. k.	5 000
36.	Hajdú Zoltán Levente: Előtted, Uram... Imádságok, 2. kiadás	2 000
37.	Pálhegyi Ferenc: Keresztyén házasság, 11. k.	3 000
38.	Hézszer Gábor szerk.: Kötőjeles történetek, 8. kiadás	3 000
39.	Tegez Lajos: „Uram, nincs emberem” Jn 5,7 Elmélkedések időseknek, 7. kiadás	2 000
40.	Szarka Miklós: Házasságra felkészítő beszélgetések. Útmutató lelkipásztoroknak és segítőknek 2. kiadás	1 000
41.	Bódiss Tamás szerk.: Adjátok hálát az Istennek! Kórusművek, énekefeldolgozások. Készült Az Úrnak zengjen az ének énekeskönyv alapján. 2.kiadás	500
42.	Bessenyei Mihály: Cantate Domino! Intonációk a református énekeskönyv egyes darabjaihoz. Kántori Füzetek 1.	500
43.	Bessenyei Mihály: Cantate Domino! Intonációk a református énekeskönyv egyes darabjaihoz. Kántori Füzetek1. utánnomás	500
44.	Sepsy Károly: Zengjétek orgonák! Intonációk a Református Korálkönyv tételéhez (Kántori Füzetek 2.)	500
45.	Középméretű énekeskönyv	10 000
46.	Nagyméretű énekeskönyv	10 000
47.	A Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás	1 500

SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME		Példányszám
48.	Szénási Sándor: „Megtaláltuk a Messiást!” Utánnomás. Református konfirmációi könyv	3 000
49.	Bibliolvasó Kalauz a 2014. évre	50 000
50.	Képes Kálvin Kalendárium a 2014. évre	25 000
51.	Így szól az Úr! A Bibliolvasó Kalauz igei része	7 000
52.	Reformátusok Falinaptára 2014	19 000
53.	Collegium Doctorum 2013	500
2014		
1.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű, kemény táblás. Zöld, bordó, kék ISBN 978 963 558 241 9	9 000
2.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű, vászon. ISBN 978 963 558 242 6	6 000
3.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű, bőrkötés. ISBN 978 963 558 243 3	150
4.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), nagy méret, kemény táblás. ISBN 978 963 558 244 0	5 000
5.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), nagy méret, vászon. ISBN 978 963 558 245 7	5 000
6.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), nagy méret, bőrkötés. ISBN 978 963 558 246 4	150
7.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű, kartonált. ISBN 978 963 558 247 1	5 000
8.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű, puha táblás, 2 szín. ISBN 978 963 558 248 8	5 000
9.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű, bőr, ezüstmetszésű, cipzárás kivitel, ISBN 978 963 558 275 4	2 100
10.	Biblia. Revideált új fordítás (RÚF 2014) nagy családi kiadás. ISBN 978 963 558 279 2	3 000
11.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű, kartonált. ISBN 978 963 558 247 1	6 000
12.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű kemény táblás, (egézőpapír) 2x2500 db zöld, bordó / 4000 db kék. ISBN 978 963 558 241 9	9 000
13.	Revideált új fordítású Biblia (RÚF 2014), közép méretű, bőrkötés. ISBN 978 963 558 243 3	150
14.	Újszövetség. Zsoltárok könyve (RÚF 2014) kartonált. ISBN 978 963 558 278 5	3 000
15.	Paul Lawrence, Richard Johnson: Bibliai kézi atlasz. Görgey Etelka ford.	3 000
16.	Peter Martin, illusztráció: Peter Kent: Bibliai nyomkereső. Görgey Etelka ford.	2 100
17.	Fodorné Ablonczy Margit: Isten előbb szeretett minket. Családi könyv kereszttelőre	3 000
18.	Fekete Károly–Ferencz Árpád szerk.: Vigasztaló ismeret. Tanulmányok a Heidelbergi Káté teológiájáról	500
19.	Móricz Zsigmond: A nyáj és pásztora. Válogatott novellák. Szerkesztette: Baranyai Norbert	3 000
20.	Fabiny Tibor, Pecsuk Ottó, Zsengellér József szerk.: Felebarát vagy embertárs. Bibliafordítások és használatuk a mai Magyarországon. Közös kiadás: Luther Kiadó, Kálvin Kiadó, Hermeneutikai Kutatóközpont Alapítvány	250

	SZERZŐ NEVE, KÖNYV CÍME	Példányszám
21.	L. Molnár István és Magyarné Balogh Erzsébet szerk.: Nézz fel az égre még egyszer! Történetek a rácsok mögül. Református Egyházi Könyvtár, sorozatszerkesztő Bogárdi Szabó István	1 500
22.	Kálvin János: Institutio I–II. Buzogány Dezső ford.	4 000
23.	Zsengellér József: A kánon többszólamúsága. A Héber Biblia/Ószövetség szöveg- és kánon története (Közös kiadás a L'Harmattan Kiadóval)*	500
24.	Fekete Károly szerk.: Álmodni álmodni – Látásokat látni. Válogatott igehirdetések Rózsa Tivadar vallásánántól*	1 000
25.	Győri L. János: Református kegyesség a régi magyar irodalomban. Tanulmányok*	500
26.	James D. G. Dunn: Jézus, Pál és az evangéliumok. Balla Ibolya ford.*	1 500
27.	Fekete Ágnes: 40 nap. Böjti áhítatos könyv, 1. kiadás	1 500
28.	Fekete Ágnes: 40 nap. Böjti áhítatos könyv, 2. kiadás	1 500
29.	Christina Goodings: Kézműves ötletek bibliai történetekhez. 2. kiadás. Fényképek: John Williams, rajzok: Adrian Barclay, Ford. Mucsi Zsófia	2 100
30.	Gál Judit szerk.: A jó hír felüdíti a tetet. Amit a beteglátogatóknak tudni kell. 2. kiadás	1 000
31.	Gyökössi Endre: A növekedés boldogsága, 10. k. Elmélkedések Jézus boldogmondásairól	2 000
32.	Hézszer Gábor szerk.: Mindennapi és nem egészen mindennapi történetek – mindennapi és nem egészen mindennapi embereknek, 6. k.	2 000
33.	Mindennapi kenyerünk... az új fordítású Biblia alapján 7. k. Bibliai tanácsok, ígéret, imádságok az év napjaira	7 000
34.	Zs. Tüdős Klára: Isten markában, 14. kiadás	2 000
35.	Dr. Joó Sándor: Mi van a halál után?	2 000
36.	Szikszai György: Keresztyéni tanítások és imádságok	3 000
37.	Cseri Kálmán: Református hitünk, 7. kiadás. Hittankönyv a konfirmáció utáni korosztálynak	2 000
38.	Szénási Sándor: „Megtaláltuk a Messiást!” 21. kiadás. Református konfirmációi könyv	5 000
39.	A Heidelbergi Káté. Revideált, egységes fordításban (papírkötésű) 3. k.	5 000
40.	Középméretű énekeskönyv	10 000
41.	Kisméretű énekeskönyv	20 000
42.	Bibliaolvasó Kalauz a 2015. évre	48 000
43.	Képes Kálvin Kalendárium a 2015. évre	22 000
44.	Így szól az Úr! A Bibliaolvasó Kalauz igei része	7 000
45.	Reformátusok Falinaptára 2015	19 000
46.	Collegium Doctorum 2014	500

* beszámolóknak készítésének időpontjában előkészületben

Budapest, 2014. október 21.

Dr. Galsi Árpád s. k.
igazgató

A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUSOK LAPJA KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 407/2014.11.13.

A Zsinat a Reformátusok Lapja elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

BESZÁMOLÓ

A Reformátusok Lapja szerkesztésének alapja a bibliusság, a hitvallásos és a református jelleg. Fontos szempont, hogy a lehetőségekhez mérten aktuális lapot szerkesszünk, és a reformátusság minél szélesebb rétegéhez szóljunk. A lap az elmúlt hat évben rendszeresen, hétről-hétre 12 oldalon jelent meg tízezer példányban. Több alkalommal kapott helyet a lapban tematikus melléklet is: például május 22. évfordulójára, Csillagpont-találkozó-ra, REND-találkozóra vagy éppen a revideált bibliafordítás egy-egy része is. A szerkesztés során folyamatosan azt a célt fogalmaztuk meg, hogy a Reformátusok Lapja a református gyülekezetek és családok lapja legyen: azt szeretnénk, hogy egy református gyülekezetben és családban a legkisebbektől a legidősebbekig, lakóhelytől és foglalkozástól függetlenül mindenki megtalálja a neki szóló írást.

2009-től a Kálvin Emlékevekhez kapcsolódóan több, az egész zsinati cikluson átívelő rovatot indítottunk. Emellett természetesen kiemelt figyelmet fordítottunk a Kálvin-évek rendezvényeire, a gyülekezeti programokra, valamint tanulmányokat is közöltünk az emlékek témájában. Lapunk ezekkel az írásokkal is a közösség erősítését kívánta szolgálni, főként a gyülekezetekből megjelentetett tudósításaival.

2012 decemberétől megújult tipográfiával és tartalommal jelenik meg a Reformátusok Lapja. 2013. januártól program- és kulturális melléklettel bővült a lap, az Új Ember hetilappal közösen jelentetjük meg a Mértékadót. A melléklet a visszajelzések alapján egyértelműen elnyerte olvasóink tetszését, sőt új előfizetőket is hozott. Az említett változásokat folyamatosan egyeztetjük a Zsinattal és a Zsinat Kommunikációs Bizottságával, valamint az átalakítás téma volt korábban az országos esperes-gondnoki értekezleten és az egyházmegyei sajtóelőadók ülésén is.

A lap szerkezeti átalakításának célja az volt, hogy a megváltozott református médiában hangsúlyosabban jelenjen meg az országos lap jelleg. Ennek érdekében átalakult a rovatstruktúra. A megszokott és az olvasók által kedvelt állandó rovataink megmaradtak, esetleg más oldalra kerültek. Fontos változások: a vezércikk az elsőről a harmadik oldalra került – természetesen tipográfiai elemekkel hangsúlyozva; az első oldal célja az informálás és a lap tartalmának ajánlása; kialakítottunk egy publicisztikai oldalt, ahol felkért, állandó szerzők írnak hétről-hétre véleménycikkeket; a heti útravaló része lett az énekismertetés; minden lapszámban olvasható egy-egy bizonyosságtétel portré műfajban. Változás az is, hogy az olvashatóság érdekében kisebb lap- és nagyobb betűmérettel, új főcímmel, valamint 12 színes oldallal jelenik meg az újság. Fontos hangsúlyozni, hogy a lapnak továbbra is a gyülekezeteket kell megszólítani, és a gyülekezetekről szóló információközlésnek lehetőség szerint túl kell mutatnia az események leírásán. Ennek érdekében az elmúlt években bővítettük a használt sajtóműfajok körét, ez a legutóbbi átalakítással tovább szélesedett. Az olvasói visszajelzések nagy része igazolta ezen változásokat.

A Mértékadó kulturális és műsorajánló melléklet, amellyel, hogy az olvasók számára többlet tartalmat nyújt, egyházunk médiumait is szélesebb olvasóközönnyel ismertetheti meg. A mellékletben folyamatosan szerepel az Európa Rádió műsora, és havonta megjelenik a Kálvin Kiadó legújabb kiadványainak hirdetése is – mindez térítésmentesen. A kulturális ajánlóban református rendezvények is helyet kapnak, valamint református művészek is megszólalhatnak. Bár többletköltséget jelentene, de szerkesztőségünkben az is felmerült, hogy egy kisebb terjedelmű műsorajánló újságot készítsünk saját szerkesztésben.

A szerkesztés mellett a Reformátusok Lapja feladata a terjesztés is. Összehasonlítva más országos lapokkal, a Reformátusok Lapja arányaiban kevesebb olvasót – körülbelül 300-at (4%) – veszít évente. Ezért 2014. szeptembertől kilencezerre csökkentettük a kinyomtatott példányszámot. A lemondások mellett hálaadással kell tekintenünk arra is, hogy folyamatosan érkeznek új előfizetők. Az új megrendelések is azt igazolják, hogy érdemes szerkeszteni és terjeszteni a Reformátusok Lapját. Az eladott lapszámok csökkenése természetesen olyan tendencia, ami nemcsak a Reformátusok Lapját és az egyházi hetilapokat érinti, hanem a világi, naponta és hetente megjelenő újságok nagy részét is. Korábban az is előfordult, hogy a terjesztésre hivatkozva mondták le az újságot. Az elmúlt év szeptembere óta itt is változások történtek. A korábbi listás kézbesítést felváltotta a címzett postázás, és az előfizetőkhez fóliába csomagolva jut el az újság. Ez többletkiadást jelent, de a mai kor elvárásainak megfelelően juthat el a lap a megrendelőhöz.

Erőforrásaink még hatékonyabbá tétele érdekében továbbra is együtt dolgoztunk a Reformatus.hu stábjával, de számíthatunk a rádiós és televíziós felelős szerkesztőkre, valamint a Kárpát-medencei egyházkerületek sajtósa-ira is.

A választások és a megválasztott tisztségviselők beiktatása után minden egyházmegye vezetésével fel kell vennünk a kapcsolatot. Megoldást kell találnunk arra, hogy azokban az egyházközségekben is megismerjék és igényeljék lapunkat, ahol jelenleg nem rendelik meg.

Németh László
felelős szerkesztő és kiadó

A ZSINAT HATÁROZATA A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ BETHESDA GYERMEKKÓRHÁZA KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 408/2014.11.13.

A Zsinat a Bethesda Gyermekkórház elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcseki Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A BETHESDA GYERMEKKÓRHÁZ INTÉZMÉNYI BESZÁMOLÓJA 2009–2014

*„...tartozunk pedig azzal, hogy az erőtlenek gyengeségeit hordozzuk
és ne a magunk kedvére éljünk.”*

(Róm 15,1)

A Bethesda Gyermekkórház küldetése és céljai alapjaiban nem módosultak, de élete, feladatai, munkája, közössége, infrastruktúrája az eltelt zsinati ciklusban jelentősen változott.

Statisztikai adatok:

A fekvőbetegek száma 2008–2013 között a következőképpen alakult: 2008-ban 7857 fő, 2009-ben 8 574 fő, 2010-ben 7 889 fő, 2011-ben 8 106 fő, 2012-ben 8 203, 2013-ban 8 762 fő.

Járóbeteg szakellátás eseteinek száma a 2008–2013. naptári évben: 2008-ban 115 784, 2009-ben 118 222, 2010-ben 116 925, 2011-ben 121 034, 2012-ben 118 123, 2013-ban 123 514.

2013-as fekvőbetegeink lakóhelye szerinti megoszlása, esetszáma (zárójelben az előző évi adatok): Budapestről 4 581 (4 968); vidékről 4 116 (3 149), külföldről 65 (57). Összesen: 8 762 (8 174). *Betegeink az ország egyre nagyobb területéről érkeznek.* A budapesti betegek száma kissé csökkent, a vidékieké jelentősebben nőtt, több lett a határon túli betegünk is.

Munkatársaink

2008-ban munkatársaink száma 303 (45 orvos, 10 egyetemi végzettségű, 68 egészségügyi szakdolgozó, 91 egészségügyi fizikai, 22 gazdasági-műszaki, 67 fizikai dolgozó); 2009-ben 299 munkatárs (41 orvos, 10 egyet. végz., 66 eü. szakdolgozó, 94 eü. fizikai, 23 gazd.-műszaki, 65 fizikai); 2010-ben 318 munkatárs (46 orvos, 11 egyet. végz., 73 eü. szakdolgozó, 101 eü. fizikai, 21 gazd.-műszaki, 66 fizikai); 2011-ben 312 a munkatársi létszám (53 orvos, 11 egyet. végz., 71 eü. szakdolgozó, 96 eü. fizikai, 21 gazd.-műszaki, 60 fizikai); 2012-ben munkatársaink száma 320 (58 orvos, 10 egyet. végz., 72 eü. szakdolgozó, 93 eü. fizikai, 24 gazd.-műszaki, 63 fizikai); 2013-ban a munkatársi létszám 323 (59 orvos, 11 egyet. végz., 72 eü. szakdolgozó, 94 eü. fizikai, 24 gazd.-műszaki, 63 fizikai dolgozó).

Sokan szereztek új szakképesítést, így csecsemő- és gyermekgyógyászatból tizennégyen, orvosi rehabilitációból hárman, gyermeksebészetből és csecsemő- és gyermekintenzív terápiából ketten lettek ez idő alatt szakorvosok, és egy-egy munkatársunk szakvizsgázott gyermekpszichiátriából, ortopéd-traumatológiából, plasztikai és égéssebészetből, neurofiziológiából, aneszteziológia-intenzív terápiából és laboratóriumi diagnosztikából. Három pszichológusunk vált klinikai- és mentálhigiénés gyermek- és ifjúsági szakpszichológussá, egy munkatársunk gyógypedagógussá. Képeztünk egy-egy képi diagnosztikai asszisztent, aneszteziológiai szakasszisztent, gyógyszerári asszisztent, gyógyszerkiadó szakasszisztent, rehabilitációs tevékenység terapeutát, DSGM szakgyógytornászt, orvosi laboratóriumi asszisztent és műtős szakasszisztent, szociálterapeuta csoportvezetőt, gyermek intenzív szakápolót, gipszmestert, raktárost és fertőtlenítő-sterilizáló munkatársat, valamint négy csecsemő- és gyermek szakápolót.

Tudományos munkánk vezetője, dr. Fogarasi András tudományos igazgató habilitációs oklevelet szerzett, kezei alatt két orvos nyert el PhD fokozatot. Évente 5–10 angol és 10–20 magyar nyelvű publikáció vagy könyvrészlet jelenik meg munkatársaink tollából, a hazai szakmai társaságok elnökségében 10–15 helyünk van.

Kórházunk munkatársai rendezték 2009-ben a brit Royal Society of Medicine Section of Paediatrics and Child Health éves találkozóját a Magyar Tudományos Akadémián és a Bethesdában. 2010-ben a Magyar Gyermekorvosok Társasága Nagygyűlését, 2013-ban a Gyermeksebészeti Társaság Tudományos ülését és a Kárpátmedencei Magyar Gyermekorvosok Találkozóját, 2014-ben pedig a Gyermektraumatológiai Vándorgyűlést. Évente több országos szakmai tanfolyamot rendezünk gyermek intenzív terápia, égéssérült gyermekellátás, rehabilitáció és neurológia témakörökben.

Rendszeres külföldi szakmai kapcsolatot tartunk fenn a következő intézetekkel: Bethel Epilepszia Centrum (D), Vogtareuth Rehabilitációs Klinika (D), Párizsi Rotschild kórház (F), Cleveland Clinic (USA), Boston Children's Hospital (USA), Dianalund Diakóniai Epilepszia Centrum (DK), Great Ormond Children's Hospital, London (GB).

Közösségünk élete kiegyensúlyozott, a hazai egészségügyre jellemző negatív tendenciákat (migráció, kiegészítő szindróma) sikerült mérsékelni kórházunkban. Emögött tudatos spirituális, diakóniai, közösségépítő és mentálhigiénés tevékenységünk is áll. Kiemelkedő közösségi alkalmaink a nagy ünnepekhez (Karácsony, Húsvét, Semmelweis nap, Reformáció napja) kötött kórházi istentiszteleteink, valamint az évenkénti balatonfüredi csendes napjaink, és berekfürdői főorvosi-, igazgatói és ápolásvezetői – gazdasági több napos értekezleteink. Megrendeztük a Bethesda ápolóinak és szakorvosjelöltjeinek tudományos fórumát. Évente több munkatársi csoportunk vesz részt közösségépítő-lelki hétvégéken, különböző csoportok vezetésével 5–10 tábor rendezünk beteg gyermekeknek és dolgozóink gyermekeinek. Családjainkat segítik adventi és alkalmi szervezéseink, diakóniai akcióink. Elsősorban Németh Sándor, dr. Hercsuth Magdolna, dr. Seprődi Bence és dr. Pácz Ferenc irányításával egyre kiterjedtebb közös sporttevékenységet folytatunk. Rendszeres résztvevői vagyunk a gyermekosztályok és kórházak közötti kosárlabda és foci bajnokságoknak, 2010-től évente több és több (2014-ben 32!) munkatársunk (és családtagjaik) indult az őszi budapesti maratoni futás váltóbajnokságon. Minden évben részt veszünk a "kerékpárral a munkahelyre" akcióban, az eltelt időben két új kerékpártárolót is építettünk munkatársainknak. 2012-ben ünnepeltük a Bethesda Gyermekkorház 20 éves évfordulóját. Ünnepi koncertet rendeztünk a Németajkú Református Gyülekezetben, szakmai konferenciát a Magyarországi Református Egyház Zsinatának székhá-

zában, melyen részt vett dr. Áder János köztársasági elnök úr is. Párkányi Raab Péter szobrászművész művét a kórház udvarán ekkor leplezte le Köztársasági Elnök úr, dr. Bölcskei Gusztáv zsinati elnök úr és dr. Réthelyi Miklós miniszter úr.

Több elismerésben részesültünk. Közösségünk 2008-ban elnyerte a Minisztérium „Év kórháza” díját, 2013-ban pedig a Medicina TOP 200 különdíját. A Nemzeti Erőforrás Miniszter Elismerő Oklevele kitüntetését kapta 2012-ben a Bethesda Égésérült Gyermekeket Gyógyító Országos Központja, az „Astellas díj az év legjobb szakdolgozói közösségének” kitüntetésben részesült 2014-ben a Neurológiai Osztályunk.

Több munkatársunk egyénileg részesült jelentős állami, egyházi, fővárosi és szakmai kitüntetésben az elmúlt zsinati ciklusban.

Batthyány-Strattman-díjat kapott dr. Szabó Ildikó orvos-igazgató, dr. Mikos Borbála főorvos és Molnár Gabriella ápolási igazgató.

Pro Sanitate-díjban részesült dr. Kostyál Erika főorvos, dr. Szabolcs Andrea főorvos, dr. Siegler Zsuzsa főorvos, dr. Paraicz Éva főorvos, Rideg Gyula kórházlelkész, dr. Daoud Salim főorvos és dr. Liszkay Gábor főorvos.

Miniszteri díszoklevelet, illetve dicséretet Hajdú Ágnes és Takács Jánosné osztályvezetők, Kuritár Lászlóné főműtősnő, Molnár Hedvig és Kovács Tiborné vezető asszisztens és Pataki Ferencné főnővér, Gyűszű Kati oktatási vezető, valamint Erdei Józsefné vezető szakács kapott.

Juhász Zsófia-díjat Kiss Sándorné főnővér, Kiss Ferenc Emlékérem Magai Margit kórházpedagógus, Dizseri-díjat Németh Sándor lelkipogondozó kapott.

Prof. Dr. Hirsch Tibort Budapestért Díjjal, dr. Neuwirth Magda főorvosnőt a fővárosi Zalabai Sándor-díjjal tüntették ki.

A szakma legmagasabb elismerését kapta dr. Bognár Márta főorvosnő (Tekulics Péter emlékérem – gyermek-aneszteziológia és intenzív terápia) és dr. Réti Csaba főorvos úr (Kallay emlékérem – gyermek fül-orr-gégészet). Kovács Sándorné főnővér Családhaló-díjat nyert.

A Zuglói Orvosok Tudományos Alapítványa „Az év közleménye” díját 7 alkalommal, a Magyar Gyermekorvosok Társasága fiatal tudósoknak kiírt Petényi-díját és a Fiala Gyermekorvosok Konferenciájának díját 3 alkalommal nyertük el.

A Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztjét dr. Velkey György főigazgató, az Arany Érdemkereszt (polgári tagozat) kitüntetését dr. Csorba Éva főorvos, Ezüst Érdemkeresztet pedig Benőné Székely Júlia gazdasági igazgató kapta meg.

2012. július 1-től országosan új kapacitás besorolás, területi ellátási kötelezettség és progresszivitási beosztás alakult ki. A Bethesda Gyermekkórház a legrangosabb csoportba került „térsgyi gyermekellátó központként” és „országos hatókörű szakkórházként” megnevezve. A területi ellátási kötelezettségünk a legtöbb szakellátásban több budapesti kerület mellett Pest és Komárom-Esztergom Megye egy-egy részére és a legmagasabb progresszivitási szinten teljes Nógrád Megyére is kiterjed. Ennél jelentősen nagyobb az országos égésközpont, a gyermekneurológia és a rehabilitáció, kisebb pedig a fül-orr-gégészeti ellátási területünk. Kórházunkban a változatlan összes ágyszám mellett megváltozott az egyes osztályok ágyszáma és progresszivitási szintje. A kapacitás átcsoportosítás utáni ágyszámok és progresszivitási beosztás (római számokkal) a következő:

GYERMEKNEUROLÓGIA (III.)	28 ágy
II. GYERMEKGYÓGYÁSZAT (III.)	35 ágy
<i>benne:</i>	
gyermekpulmonológia (II.)	5 ágy
gyermek gasztroenterológia (III.)	5 ágy
gyermek endokrinológia, diabetológia (II.)	5 ágy
gyermek kardiológia (II.)	5 ágy
pszichoszomatikus ellátás	8 ágy

III. CSECSEMŐGYÓGYÁSZAT (III.)	20 ágy
<i>benne:</i>	
gyermekpulmonológia (II.)	5 ágy
GYERMEKSEBÉSZETI (III.) ÉS GYERMEK FÜL-ORR-GÉGÉSZETI (II.) ÖSSZEVONT OSZTÁLY	25 ágy
GYERMEK SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁS (II.)	6 ágy
ÉGÉSSEBÉSZETI ELLÁTÁS (III.)	10 ágy
ÉGÉS INTENZÍV ELLÁTÁS (III.)	5 ágy
CSECSEMŐ- ÉS GYERMEK INTENZÍV ELLÁTÁS (III.)	6 ágy
GYERMEKREHABILITÁCIÓ (III.)	25 ágy
<i>Összesen</i>	135 aktív és 25 rehabilitációs ágy

Az összes betegforgalom növekedése mutatja, hogy az általános gyermekgyógyászati és fül-orr-gégészeti profilokban betegszámunk csökkent, míg csecsemő betegek száma nőtt. Szintén növekedett a gyermeksebészeti és égéssebészeti, neurológiai, pszichiátriai, valamint radiológiai betegek száma.

A MRE Bethesda Gyermekkorház Égés Centruma (Égésérült Gyermekeket Gyógyító Országos Központunk) 2002. április 1-je óta fogadja betegeit, az azóta ellátott esetek száma – fekvőbeteg forgalma az első és utolsó teljes évek között – 3 449 (2003-ban 314 eset, 2004-ben 298, 2005-ben 243, 2006-ban 252 eset, 2007-ben 258, 2008-ban 237, 2009-ben 274, 2010-ben 297 eset, 2011-ben 273, 2012-ben ugyancsak 273 eset, 2013-ban 314 eset).

Több hiánypótló, helyenként országosan egyedülálló új ellátást vezettünk be.

2012-től szoros együttműködésben dolgozunk dr. Zsindely Katalin szolgálatvezetővel, majd folyamatosan bővülő munkatársi körével a *korai fejlesztést igénylő kisdetek komplex pedagógiai és egészségügyi ellátásának* megteremtésén. A célt szolgáló Bethesda KIDS központ az egyház pedagógiai szolgálataihoz integrálva 2013-ban hivatalosan is elkezdte működését a Bethesda szomszédságában levő Filadelfia B épületben. Több munkatársunk (kiemelendő dr. Szalkay Krisztina gyermekorvos, dr. Sirkó Éva gyermekpszichiáter, dr. Jakus Rita gyermekneurológus és Dóczy Vera logopédus) folyamatos együttműködésével, a Bethesda Gyermekkorház betegellátó rendszerében végezzük a határterületi munka egészségügyi részét. A pedagógiai – szociális és egészségügyi területek ilyen szoros és harmonikus együttműködése az országban ebben a betegkörben egyedülálló, így az ellátás igen népszerű.

Kórházunkban 2013-tól *szoptatási és csecsemőtáplálási ambulancia* működik. Az anyatejes táplálás segítése mellett a tápszerrel táplált csecsemők etetési problémáinak, gyarapodási zavarának, mindkét csoport étkezésével kapcsolatos regulációs zavarainak kivizsgálása történik itt, tanácsadással, utánkövetéssel. Radiológus, sebész, pszichológus és gyógytornász kollégáink segítségével a szoptatás és csecsemőtáplálás során felvetődő problémák komplex, egyénre szabott megközelítése lehetséges. Az ambulancia feladatait dr. Bihari Krisztina, dr. Szalkay Krisztina és dr. Steinbach Réka nemzetközi laktációs szaktanácsadó (IBCLC) képesítéssel rendelkező csecsemő- és gyermekgyógyász szakorvosok látják el; heti 3 × 4 órában.

2012-től németországi képzést követően dr. Szikszai Andrea gyermekaneszteziológus vezetésével, dr. Major János gyermekgyógyász, valamint Károlyi Lilla és Varga Zsófia pszichológusok közreműködésével elindítottuk a *krónikus fájdalommal élő gyermekek* ellátására szakosodott ambulanciát.

2013-ban dr. Csiky Miklós gyermekpszichiáter főorvos vezetésével a *figyelemzavaros-túlmozgásos (ADHD szindrómás) gyermekek* diagnosztikájának és terápiájának, valamint tartós gondozásának alapjait raktuk le új járóbeteg rendelés indításával.

2014-ben országos feladatot kaptunk a *spasztikus gyermekeknél új eljárásként alkalmazott speciális (SDR) műtétek körüli komplex rehabilitációs kezelések* bevezetésének megszervezésére és egyik központként annak végzésére. A munkát dr. Vekerdy-Nagy Zsuzsa főorvosnő és dr. Csohány Ágnes adjunktusnő vezetik.

2014-től új szabályrendszerhez illeszkedve öt ágyon végzünk dr. Liszkay Gábor és dr. Szabó Cecília gyermekintenzív gyógyászok és dr. Kárász Hajnal gyermekgyógyász vezetésével a krónikusan lélegeztetésre szoruló *gyermekek otthonában gépi lélegeztetést*.

Dr. Szabó Ildikó orvos-igazgató, négy szakvizsgája között belgyógyász képesítéssel is rendelkező főorvosunk szakmai vezetésével, a felnőttek ellátásában is szakorvosi képesítéssel rendelkező munkatársaink közreműködésével a Magyarországi Református Egyház egyházkerületeivel történt megegyezések keretében 2012-től az egyházi alkalmazottak, elsősorban a *lelkészek komplex önkéntes szűrővizsgálatát* végezzük. Összesen 228 vizsgálatot végeztünk 2014 októberéig.

A radiológiai osztályon 2011-től bevezettük a *térítéses csecsemő ultrahang szűrést*. 2011. november 1-től 2014. augusztus 31-ig egyre több, összesen 2 079 csecsemőt vizsgáltunk meg, a bevétel 13 015 000 Ft volt.

A TÁMOP 5.4.11-12/1 Európai Unió program keretében kórházunk az *autizmus* bázisintézményeként az ebbe a csoportba tartozó betegek ellátásában kiemelt ellátóhellyé vált. Ezt erősíti, hogy a Fővárosi Önkormányzat autista betegeket és az őket gondozó családokat segítő programja szintén kórházunk ezirányú tevékenységére épít és a Bethesda KIDSZ is elsősorban ezekre a betegekre figyel. A projektek kidolgozásában elsősorban Szrenka Melinda gyógypedagógus, dr. Hirsch Anikó és dr. Sztanó Flóra gyermekpszichiáterek és dr. Ambrus Bence gyermekneurológus szakorvosjelölt tölt be vezető szerepet.

Minőségirányítás: ISO 9001-2008 szabvány és a Magyar Egészségügyi Ellátási Standardok 1.0. változat szerinti tanúsítvány, mely érvényes 2017. február 13-ig. A felülvizsgálati auditot minden évben kötelezően január–februárban bonyolítjuk. A TÁMOP-6.2.5.A-12/1-2012-0001 azonosító számú „A Szervezeti Hatékonyság fejlesztése az egészségügyi ellátórendszerben – Egységes külső felülvizsgálati rendszer kialakítása a járó- és fekvőbeteg szakellátásban, valamint a gyógyszerterápiás ellátásban” című mintaprojekt 2014. januártól indult és jelenleg is tart az ország néhány kiválasztott kórháza között a Bethesdában is.

Jelentős belső képzési aktivitásaink mellett *kiterjedt oktatómunkát* végzünk. A közép- és felsőfokú szakképző intézmények hallgatói közül gyakorlatokra fogadjuk a Semmelweis Egyetem ÁOK, Gyógyszerészet Kar, Központi Gyakornoki Szakképzés és Egészségtudományi Kar, a Pécsi Tudomány Egyetem ÁOK és Egészségtudományi Kar, a Szegedi Tudomány Egyetem ÁOK, a Debreceni Egyetem ÁOK, az ELTE Társadalomtudományi Kar, a Károli Gáspár Református Egyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem Főiskolai Kar, a Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium és a Sylvester János Protestáns Gimnázium hallgatóit és tanulóit. Felsőfokú képzési és szakképzési gyakorlatokat adunk orvos, szakorvos, gyógyszerész, pszichológus, dietetikus, gyógytornász, védőnő, mentőtiszt, ápoló, szociális munkás, lelkész és klinikai lelkigondozó hallgatóknak, középfokú szakképzésben veszünk részt csecsemő és gyermekápoló, ápoló, mentőápoló, gyógyszerterápiás asszisztens, aneszteziológiai és intenzívterápiás asszisztens esetében. A Semmelweis Egyetem minősített képzőhelye vagyunk a következő területekre: csecsemő- gyermekgyógyászat, rehabilitáció, gyermekneurológia, a neurológia, gyermeksebészet, aneszteziológia és intenzív terápia, plasztikai sebészet területén akkreditált. Az Egyetem Akkreditációs Bizottsága 2011 júniusában látogatást tett kórházunkban, melynek során áttekintették az összes akkreditált területet, és mindent kiválóan megfelelőnek találtak. A szakdolgozók továbbképzési rendszere is megváltozott, bevezették a kötelező továbbképzéseket. A kötelező továbbképzéseket csak akkreditált egészségügyi intézmények végezhetik. Kórházunk sikeresen akkreditáltatta magát, így kötelező továbbképzéseket szervezünk szakdolgozók számára 2 éve. Orvosok részére is rendszeresen, évek óta szervezünk a Debreceni Egyetem által minősített továbbképzéseket különböző szakterületeken.

Dr. Fogarasi András tudományos igazgató szakmai vezetésével 2012 és 2015 között zajlik hazánkban a TÁMOP 6.1.4. Koragyermekkorai program, melynek keretében országosan fejlesztik a gyermek alapellátást. A program célja, hogy a 0–7 éves korú gyermekek fejlődését jobban nyomon kövessük, az esetleges problémákat hamarabb felismerjük. A program keretében kórházunk részt vesz egy gyermekgyógyász szakorvosjelölteknek szóló továbbképzésben. A továbbképzés célja, hogy megismertesse a fiatalokkal a gyermekkorházi és a házi gyermekorvosi praxis feladatai közti különbségeket. Fiatal szakorvosjelöltjeink 2014-ben egy 25 órás képzésen vesznek részt, a gyermekgyógyász szakmai ismereteken túl a szülővel való helyes kommunikációs ismereteiket is bővítik. Kórházunkból 12 gyermekgyógyász rezidens és szakorvosjelölt jelentkezett a programra.

Költségvetésünk az elmúlt években növekedett, aminek hátterében elsősorban a teljesítmény volumen korlátok növekedése és a magasabb súlyszám-teljesítések elérése, valamint a központi béremelés állnak.

A súlyosan alulfinanszírozott egészségügyi rendszerben működőképességünk fenntartása folyamatosan igen nagy erőfeszítést igényelt. Évközben halmozódó, az egészségügyi szolgáltatókhoz viszonyítva alacsonyabb eladósodottsági százalékot eredményező adósságállományunkat minden évben a központi konszolidációból tudtuk többé-kevésbé rendezni.

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának működési támogatása 2008–2012-ig 100 M Ft, 2013-tól 120 M Ft volt.

Felújításra és beruházásra 2008 és 2013 között elsősorban egyéni adományokból, valamint civil és egyházi szervezetektől kapott és alapítványi támogatásokból összesen 262 917 000 Ft-ot tudtunk költeni. Legjelentősebb a Bethesda Kórház Alapítvány évről évre nyújtott támogatása.

A legjelentősebb beruházások

2008-ban a II. Gyermekegyógyászati osztály teljes körű felújítása, új tej-tápszer konyha kialakítása a csecsemő osztályon, orvos lakás felújítása, mindkét telephelyen korszerű EU szabványnak megfelelő játszótér kialakítása, Diesel aggregát beszerzése, a gépkocsipark megújítása, haemodinamikai monitor beszerzése, a Sürgősségi Osztály részére új helyiségek kialakítása történt meg.

2009-ben nagy értékű ultrahang készüléket, égéssebészeti műszereket, a betegosztályok részére bútorokat, orthopaediai műtétekhez arthroscopos műszert, az otthon lélegeztetett gyerekek részére capnografot, a laboratóriumba univerzális centrifugát, az intenzív osztályra két hordozható őrző monitort, és egy lélegeztetőgépet szereztünk be, kialakítottunk a Bethesda utcai épületünkben egy gyógytornatermet.

A 2010. év évben kialakítottuk és felszereltük a közforgalmú gyógyszertárat, felújítottuk a sebészeti osztály folyosóját, és nagy értékű műszereket vásároltunk a gastroenterológiai, radiológiai és aneszteziológiai munkánkhoz.

2011-ben korszerűsítettük a sebészeti kórtermeket, nagy értékű laboratóriumi automatát (Cell-Dyn Ruby haematológiai automata) és néhány fontos egyéb műszert (II. Gyermekegyógyászati osztály ágytálmósót, a sebészetre paravánokat és beteg kocsikat, valamint az két épület közötti orvosi megbeszélésekhez új video konferencia rendszert) vettünk.

2012-ben megtörtént a Csecsemő Osztály teljes felújítása, új beléptető rendszert hoztunk létre, és elkezdtük a szülők és munkatársak méltó elhelyezésére szolgáló Filadelfia ház felújítását.

2013-ban ennek folytatása mellett a laboratóriumunkat korszerűsítettük és új ambulanciákat alakítottunk ki annak épületében.

2009 és 2011 között a Norvég Civil Alap támogatásával a Bethesda Kórház Alapítvány „Megújuló- és alternatív energiaforrások használata a Bethesda kórházban” című pályázat megvalósítása során 204 852 ezer Ft értékben energiaracionalizálási programot valósított meg a Bethesda utcai épületeinkben.

A Kórház munkáját sokan segítik. Kiemelkedő a Magyarországi Református Egyház Zsinatának és a Kórház Felügyelőbizottságának, valamint a Bethesda Kórház Alapítványának folyamatos gondos figyelme és segítsége.

A Magyar Református Egyház szolgálataival szoros kapcsolatokat ápolunk. Mindennapos az együttműködésünk a közös épületben közös munkatársakkal működő *Házasság és Családsegítő Központtal*. Sok betegünknek és munkatársunknak segítenek. Több mint hat éve szoros az együttműködésünk a Református Missziói Központ Menekültmissziójával. Az együttműködés célja a *migráns fiatalok társadalmi integrációjának* segítése. A Missziói Központtal a ciklus minden évében közösen végeztük a sok ezer súlyosan hátrányos helyzetű embert elérő *ci-gánymissziós* programot. A Szeretetszolgálati Irodával rendszeresen koordináljuk tevékenységünket, a Református Szeretetszolgálat ismételten segítette munkánkat anyagilag is, mi a külföldi missziókban igyekszünk gyógyszerekkel és munkatársaink közreműködésével segíteni. Az egyházi pedagógiai szolgálatokkal való kapcsolatunk gyümölcse a korai fejlesztésre szoruló kisdetek ellátását végző *Bethesda KIDSZ*. A Károli Gáspár Református Egyetemen rendszeres az oktatási – önkéntes szolgálati együttműködésünk, az intézmények vezető testületei időnként egymással találkozási is segítik egymást küldetésük újragondolásában. Az egyház szeretetszolgálati és oktatási intézményeivel kiterjedt a kapcsolatrendszerünk, sok gyülekezettel is igen aktív az együttműködésünk. A 20 éves *református kórházmisszió* ünnepségét nálunk tartották. A Magyar Bibliatársulat vándorkiállítását a Bethesda-ból indult útjára. A *Szeretethíd* hivatalos megnyitó ünnepségére a Bethesda kórház kertjében került sor.

Együttműködést alakítottunk ki a „SÁRÁ”-val A „Sharing America’s Resources Abroad” (Osszuk meg Amerika Forrásait Külföldön Alapítvány), melynek elnöke Szilágyi István tiszteletes úr. Az alapítvány azért jött létre,

hogy kárpátaljai magyar gyerekek gyógykezelését támogassa, ebbe a programba kapcsolódott be kórházunk is. Bekapcsolódtunk a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nagyváradi kórházépítési terveinek előkészítő tárgyalásaiba.

Rendszeres segítői vagyunk a Dévai Szent Ferenc Alapítványt támogató egészségügyi stábnak.

A kórház legkiemelkedőbb segítőit évről évre Bethesda kitűzővel jutalmazzuk. Az elmúlt zsinati ciklusban ilyen elismerést kaptak:

- 2008-ban dr. Bölcskei Gusztáv püspök úr, Windisch Ferenc mérnök közgazdász, Szántai Tamás önkéntes programok szervezője, Juhász András lelkész, Szappanos Zoltán lelkész, Christiane Hacker zeneterapeuta, dr. Gaál Péter a Semmelweis Egyetem oktatója, és dr. Kálmán Attila sebész.
- 2009-ben dr. Tulassay Tivadar, a Semmelweis Egyetem rektora, dr. Verebély Tibor gyermeksebész egyetemi tanár, Tarr Zoltán zsinati tanácsos, Gyügyei Attila a Zuglói Önkormányzat képviselőtestülete tagja, Beszterczey András a Schweitzer Albert Szeretothon igazgatója, Hemrik László a Ludwig Múzeum vezető pedagógusa, Magyar József vállalkozó és Szabó Klára önkéntes.
- 2010-ben dr. Weinek Leonárd leköszönő polgármester, Paczolay Zoltán építési vállalkozó, dr. Tóth Ernő szemész főorvos, dr. Várhelyi Éva rehabilitációs főorvos, valamint Horváth Istvánné, Kuntner Alíz, Nádainé Fi Mária, Puskás László, dr. Kóhalmi Ferenc, Czoczek Erzsébet, Körmendi Csilla.
- 2011-ben dr. Cserháti Péter államtitkár úr, Cseri Kálmán református lelkész, dr. Illényi Péter igazgató, Antalóczy Béla gazdasági igazgató (Új Ember), Madas Pál tanár a Városmajori Gimnáziumból, dr. Tivadar Jánosné a Lions Klubtól, Németh Éva tanár, Nagy István mérnök HLC, Silye Jenő zeneszerző és Fodor Katalin.
- 2013-ban dr. Szabó István, a Dunamelléki Egyházkerület püspöke, dr. Bazsó Péter a Honvédkórház korábbi orvos-igazgatója, Szinai József a MAZSIHISZ Szeretetkórházának gazdasági igazgatója, Koricsánszki Tamás építési vállalkozó, Zsindely Katalin a Bethesda KIDSz vezetője, dr. Simon Judit jogász, önkéntesünk és Kenéz-né Ádám Zsuzsa a Sylvester János Gimnázium tanára.
- 2014-ben Kovács Adél színművésznő, dr. Markovics Gyula igazgató és Rozgonyi Zoltán alpolgármester.

A sokféle kórházi eseményen és saját kezdeményezésű látogatások alkalmából mások mellett *kiemelkedő vendégeink* voltak: dr. Áder János köztársasági elnök úr és felesége, dr. Réthelyi Miklós és Balog Zoltán miniszter úr, Románia egészségügyi minisztereként dr. Cseke Attila, a Református Egyház és az Evangélikus Egyház püspökei, dr. Szócska Miklós államtitkár úr és az egészségpolitika legtöbb felső vezetője, Tarlós István főpolgármester úr, valamint a Skót Egyház moderátora, David Arnott és Ian Alexander, a Világmissziós Tanács főtákará és a Gyermekgyógyász Világszervezet (IPA) elnöke, Chok-wan Chan hongkongi gyermekgyógyász professzor. A Columbia Theological Seminary Lifelong Learning programja keretében hallgatók csoportjait hozza európai tanulmányútra, melynek keretében felkeresik a Magyarországi Református Egyház intézményeit, köztük a Bethesdát is minden évben. Csabdi református gyülekezet hittanos csoportja és Osterholz (Németország) város kórháza (Kreiskrankenhaus) mellett működő egészségügyi szakközépiskolájának diákjai látogattak el hozzánk. Észak-Rajna-Weszfáliából 11 klinika és kórház igazgatója tartott szakmai tapasztalatcserét a Bethesdában, és vendégül láttuk Nagy –Britannia vezető gyermekorvosait a Royal Society of Medicine Section of Paediatrics and Child Health éves találkozójának 2009-es rendezésekor. Kórházunkban ülésezett az Európai Égési Egyesület PAM bizottsága Szalma Anna munkatársunk, a bizottság tagja szervezésében. Holland ROC Friese Poort diákjai csereprogramon voltak nálunk. A Dunamelléki Református Egyházkerület szervezésében fogadtunk az ökumenikus nemzetközi találkozóra érkező vendégek közül érdeklődőket.

2011-ben kórházunkban alakult meg az *Egyházi Kórházak Szövetsége* a Betegápoló Irgalmasrend, a MRE Bethesda Gyermekórháza, a MAZSIHISZ Szeretetkórház és a Budapesti Szent Ferenc Kórház közreműködésével. Ezekkel az intézetekkel szoros együttműködésben dolgozunk.

Budapest, 2014. október 19.

Dr. Velkey György

A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUS LELKÉSZI NYUGDÍJINTÉZET KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 409/2014.11.13.

A Zsinat a Református Lelkeszi Nyugdíjintézet elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

BESZÁMOLÓ A REFORMÁTUS LELKÉSZI NYUGDÍJINTÉZET 2008–2014 KÖZÖTT VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL

A 2002. évi II. törvény rendelkezik a Református Lelkeszi Nyugdíjintézet feladatairól. Ezen feladatokat rendeltetésükből fakadóan, rendszeresen ismétlődően, havi gyakorisággal kell végrehajtani.

A Református Lelkeszi Nyugdíjintézet, tevékenységét a Szervezeti és Működési Szabályzatban rögzített peremfeltételek, a kijelölt hatáskörök és felelősségi szintek szerint végzi. Ebben a szabályzatban került rögzítésre a Zsinat Nyugdíjintéző Bizottságának feladat és hatásköre is. Az elmúlt zsinati ciklusban a Bizottság legalább egyszer ülésezett minden negyedévben, azonban voltak időszakok, amikor ennél jóval gyakrabban volt szükség a találkozókra, például az igazgató váltás időszakában, 2012 során. 2011. december 31-én Rácz Judit lelkesz aszszony a Református Lelkeszi Nyugdíjintézet korábbi igazgatója nyugdíjba vonult, 2012. január 7-től pedig Szabó Gergely látja el a Nyugdíjintézet igazgatói feladatait.

A Református Lelkeszi Nyugdíjintézet feladatai alapvetően két fő csoportot alkotnak:

1. Ellátottakkal kapcsolatos feladatok
2. Tagokkal kapcsolatos feladatok

1. Ellátottakkal kapcsolatos feladatok:

- Folyósítások alapjául szolgáló határozatok elkészítése
- Nyugdíj-kiegészítések /saját jogú, közvetett jogon szerzett, pl. özvegy / folyósítása
- Szociális segélyek folyósítása
- Nyugdíjba vonuló lelkeszek részére egyszeri nyugdíj-kiegészítés folyósítása
- Partnerhilfe-segély folyósítása (amennyiben érkezik) és az elszámolás elkészítése
- Törvényben meghatározott mértékű nyugdíjemelések kiszámítása
- Évente egyszer igazolás megküldése az előző évben folyósított ellátás összegéről, illetve az év eleji emelés utáni összegről
- A nyugdíjasok adatainak, illetve az azokban történt változásoknak a nyilvántartása
- Szükség esetén egyedi ügyek bonyolítása

2. Tagokkal kapcsolatos feladatok:

A Református Lelkeszi Nyugdíjintézet tagjaival – az aktív szolgálatban álló lelkészekkel – kapcsolatos teendők két nagyobb csoportba sorolhatók:

- a) Egyházi rendszerrel kapcsolatos feladatok
- b) Világi rendszerrel kapcsolatos feladatok

a) *Egyházi rendszerrel kapcsolatos feladatok:*

- A befizetések /tagsági és fenntartói/ feldolgozása és felvezetése a megfelelő kartonokra /személyi vagy gyülekezeti/.
- A Zsinat döntésének megfelelően negyedévenkénti tájékoztatás az Esperesi Hivatalok felé a befizetések állásáról. Ugyancsak tájékoztatás a befizetések esetleges elmaradásáról.
- Évente egy alkalommal a lelkészekről beérkezett „Járulékbevallás” nyomtatvány feldolgozása, szükség szerint a befizetővel való egyeztetése.
- Évente egy alkalommal az előző évre vonatkozó befizetések alapján a tárgyévben érvényes lelkeszi átlagjavadalom kiszámítása és annak közzététele az egyház hivatalos lapjában.

b) *Világi rendszerrel kapcsolatos feladatok:*

- A havonta beérkező esperesi jelentések ellenőrzése, szükség szerinti javítása. Különös tekintettel a gyes-en lévő lelkésznőkre, hogy ellátásuk lejártá után azonnal visszakerüljenek azok körébe, akik után járulékot fizetünk az állami társadalombiztosítási rendszerbe.
- Az újonnan egyházi szolgálatba lépők bejelentése a megfelelő állami szervek nyilvántartásába.
- A havi egyházmegyei jelentések alapján a 1 108 – Havi munkáltatói bevallás elkészítése és továbbítása az Ügyfélkapun keresztül az adóhatóság felé.
- Az aktív lelkészek adatainak és az azokban történt változásoknak/átrendelés, visszarendelés, gyermek születése stb./ nyilvántartása.
- Az esetleg szükséges önrevíziók elvégzése.
- Évente egy alkalommal „Járulékfizetési igazolás” kiküldése az Esperesi Hivataloknak a kebelbeli lelkészek után az állam felé történt járulékbefizetésekről.
- Éves személyi bérkartonok kinyomtatása és személyi dossziékba rendezése.

Az igazgató-váltás kapcsán nagyobb hangsúlyt kapott a korábban már Zsinati Tanácsi határozatban is rögzített „közgyházi nyugdíjrendszer működésének javítása, fejlesztése”. A következő területeken kellett komolyan nekikezdeni a helyzet/állapot felmérő munkálatoknak, és a felmérést követően a konkrét változtatások végrehajtásának:

1. A közgyházi nyugdíjrendszer működés hatékonyságának, eredményességének javítása
2. A közgyházi nyugdíjrendszer működése átláthatóságának növelése
3. A közgyházi nyugdíjrendszer fenntarthatóságának célzása

A nyugdíj- és segélyezési-rendszer működése/működtetése hatékonyságának, eredményességének javítása céljából történt Nyugdíjintézeti változtatások a gyakorlatban:

1. Új nyilvántartási rendszer kialakítása
2. Hatástanulmányok, következmény számítások készítése

2013 áprilisa óta azt a gyakorlat, hogy a nyugdíjrendszert érintő vagy az Intézet működését, feladatellátását érintő kérdésekben minden esetben megvalósíthatósági tanulmányt kell készíteni, készíttetni a döntések előtt.

A közegyházi nyugdíjrendszer működése átláthatóságának növelése céljából:

1. Rendszeres jelentések, feljegyzések, összefoglalások készítése
2. A szükséges jogszabály pontosítások, módosítások előkészítése

Fenntarthatóság biztosítása céljából

1. Nyugdíjintézeti működés-racionalizálás, kiadás-csökkentés
  - I. Létszámcsökkentés
    - a) A korábban alkalmazott három rendszergazdai feladattal megbízott helyett egy új rendszergazda alkalmazása.
    - b) Az új nyilvántartó rendszer működésének kezdetekor a feladatok, munkaköri leírások újraosztása, módosítása.
  - II. Irodaműködésbeli kiadáscsökkentő változtatások
    - a) 2013-ban szükségessé vált nagyobb mértékű, az új nyilvántartási rendszert lehetővé tevő beruházások megvalósultak, megvalósulnak mintegy 50%-ban még 2013-ban. Az erőforrások központosított használata várhatóan már a 2014-es évben megmutatkozik a csökkenő működési költségekben.
    - b) A feleslegessé vált gépek, berendezések átadásra kerültek a közegyházon belül működő többi, szükségét szenvedő intézménynek.
    - c) Az évtizedek óta őrzött hulladék elszállításra került, a levéltározásra váró dokumentumokat leadásra kerültek az irattárba, továbbá a Nyugdíjintézet dokumentum tárolási gyakorlatát kellett racionalizálni.
2. Kötelezettségvállalások, külön-feladatok pluszköltségeinek fedezet-biztosítása
  - I. Bevezetésre került, hogy a Partnerhilfe támogatás szétosztása költségeinek megosztása az Egyházkerületek és a Nyugdíjintézet között, elnyerve az Elnökség támogatását, sikerrel járt.
3. Jelen összefoglalóhoz is szükséges rendszer adatok, körülmények gyűjtése, feltérképezése

Mellékelek egy olyan táblázatot, mely a Nyugdíjintézet megalakulása (1998) óta fellelhető létszám, költség, bevétel, támogatás és egyéb alapadat változásokat foglalja össze.

A mellékelt táblázat példaként is kívánt szolgálni azokhoz a jelentésekhez, összefoglalókhoz, amikkel segíteni, támogatni, megalapozni lehet a döntéshozatali folyamatokat.

Budapest, 2014. október 29.

Szabó Gergely

(A táblázat a 201. oldalon olvasható. – A Szerk.)

Év	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tagsági járulék			85 647 639	110 698 275	130 581 508	168 637 451	205 560 865	215 118 667	265 326 321	285 268 135	279 918 031	320 437 565	324 090 548	342 401 329	373 748 541	395 638 778	407 000 000
Fenntartói járulék			123 992 587	161 284 900	197 375 635	259 195 302	286 753 441	290 484 719	339 667 222	413 902 243	386 564 617	430 879 103	451 602 913	478 345 827	517 574 081	544 950 194	552 000 000
Lelkészek utáni járulék befizetés			120 337 335	169 903 568	281 909 500	247 807 008	294 755 000	110 838 000	77 000 000	383 638 000	400 276 000	409 562 000	416 207 000	446 802 000	539 728 000	571 344 890	602 300 000
Ellátások			241 410 579	250 223 592	278 445 094	308 512 673	341 391 768	398 266 722	438 186 143	507 124 206	554 190 448	571 737 605	565 648 578	597 630 657	612 105 811	640 502 116	654 820 000
Állami minimálbér	19 500	22 500	25 500	40 000	50 000	50 000	53 000	57 000	62 500	65 500	69 000	71 500	73 500	78 000	93 000	98 000	101 500
Állami öregségi minimál nyugdíj	13 700	15 350	16 600	18 310	20 100	21 800	23 200	24 700	25 800	27 130	28 500	28 500	28 500	28 500	28 500	28 500	28 500
Állami nyugdíj-emelések mértéke %	19,00	11,00	12,00	21,80	14,20	10,50	7,30	7,30	5,50	6,70	7,20	3,10	4,10	4,90	5,80	5,20	
Havi átlagjavadalom	38 623	41 269	34 840	47 039	64 806	78 617	87 767	90 920	109 547	119 226	121 660	128 938	129 951	137 002	146 567	155 732	161 508
Éves átlagjavadalom	463 477	495 226	418 079	564 472	777 674	943 404	1 053 204	1 091 040	1 314 564	1 430 712	1 459 920	1 547 250	1 559 412	1 644 024	1 758 804	1 868 784	1 938 095
Átlagjavadalom-emelkedés %		6,85	-15,58	35,02	37,77	21,31	11,64	3,59	20,49	8,84	2,04	5,98	0,79	5,43	6,25	3,71	
Egyházi ellátás-emelések mértéke %	19,00	11,00	12,00	21,80	14,20	10,50	7,30	7,30	5,50	6,70	7,20	3,10	4,10	4,90	5,80	5,20	
Átlagjavadalom létszám			1 389	1 334	1 164	1 430	1 300	1 291	1 288	1 350	1 261	1 322	1 380	1 387	1 409	1 400	1 400
Ellátottak létszáma			840	859	859	852	807	810	786	797	788	788	784	763	753	709	710
Aktív/ellátott arány			1,65	1,55	1,36	1,68	1,61	1,59	1,64	1,69	1,60	1,68	1,76	1,82	1,87	1,97	1,97
Szoc. segélyezettek létszáma										67	75	78	92	86	84	79	

számított, becslített értékek!

költségvetési tervszámok!

**A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUS MISSZIÓI KÖZPONT KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY
CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**

ZS. - 410/2014.11.13.

A Zsinat a Református Missziói Központ elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

**A REFORMÁTUS MISSZIÓI KÖZPONT
CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA**

„A misszió mindig azzal kezdődik, hogy Isten kitágítja az egyház emberének szívét a testvére befogadására” – mondta Farkas József 1898-ban. A Református Missziói Központ társadalmi missziói ágai ezzel a gondolattal azonosulva frissességet, példászerű munkálkodást, és kiemelten nagy erejű szolgálatot hoznak a református közéletbe.

Mivel közegyházi intézménye vagyunk nagyobb családunknak, a Magyarországi Református Egyháznak, mely népegyház és hitvalló egyház is egyszerre, a mi feladatunk sem más, mint vallást tenni a Szentháromság Istenbe vetett hitünkről, teljesítve a Krisztus által ránk bízott missziói parancsot. „*Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet*” (Máté 28,18–19).

Keresztyén misszióink nem vétheti el fő célját, hogy minden körülmények között hirdesse Krisztust. Tudnunk kell, hogy nem elég emberi vigasztalást mondani ott, ahol új életre van szükség. Nem elég emberi erővel tenni ott, ahol a Szentlélek Isten erejére van szükség. Ennek alapján missziói stratégiákat valós helyzetünkre nézve lehet és érdemes megfogalmazni, különben értelmetlen és eredménytelen fáradozás. Ez azt jelenti, hogy tisztában kell lenni a társadalmi misszióágak jelenlegi állapotával, de figyelniük kell a jövőre is, ahová meg akarunk érkezni. Természetesen a jövőbe tekintéshez elengedhetetlen az elmúlt időszak számbavétele, összegzése, az eredmények megtartása, a hibák kiküszöbölése!

Ennek tükrében készültek el a cikluszáró társadalmi misszióág beszámolók!

Budapest, 2014. október

Árvai László
gazdasági vezető,
megbízott igazgató

BÖRTÖNMISSZIÓ

„Így szólván a foglyoknak: Jöjjetek ki, és azoknak,
akik sötétségben ülnek: Lépjetek elő.”

(Ézs 49,9)

A megtért fogvatartottakat a hit nagyban hozzásegíti a családba, társadalomba és a Református Egyházba való beilleszkedésbe, visszatérésbe.

Munkánk nyomán bibliaiskolák, énekkarok alakultak, szerveztünk országos és helyi biblia vetélkedőket, gyülekezet látogatásokat, szeretetvendégségeket, vallástörténeti szakköröket, filmklubokat, életismereti, valláserkölcsi előadásokat. A fogvatartottakkal részt vettünk a Nemzetközi Imanapon, a Nemzetközi Börtönmissziós és Egyetemes Imahéten.

A Kálvin években tartottunk Kálvin előadásokat és a Kálvin Kiadó támogatásával teljes Bibliákat és egyéb kiadványokat osztottunk, ill. egy éven át osztottuk a Reformátusok Lapját.

A rövid eltávazások alatt múzeumlátogatásokon és református színházi estéken vettünk részt.

A Biblia évében biblia kiállítást szerveztünk. Jelen voltunk a Szeretethídon, a REND-en. A Váci Bibliakör énekkel is szolgált. Ökumenikus látogatást tettünk a csatkaai búcsúban. A Debreceni Alkotmányozó Zsinaton a tiszalöki fogvatartottak színjátszó csoportja tartott előadást. A haiti katasztrófa után több száz konzervet gyűjtöttünk és adtunk át az RMK-nak, mellyel a cigánymissziót támogattuk. Jelen vagyunk a Csillagpont Ifjúsági Találkozókon, mely nagy hatást gyakorol a fiatalokra.

Munkafüzetet adtunk ki „Hit és erkölcsi, vallási alapismeretek fogvatartottaknak” címmel.

Egyik legfontosabb feladatunk a családdal való kapcsolattartás elősegítése, ezért családi beszélőket és családos csendes heteket szerveztünk.

Részt vettünk a Nemzetközi Börtönlelkész Konferencián Németországban és az IPCA Világkongresszuson is.

Programjainkon, lelkigondozói beszélgetéseinken több százan vettek részt. Ezekben az években is folyamatosak a felsorolt, már megszokott programok, missziói szolgálatok.

Elindult az Országos Fogvatartott és a Roma Imanap Baracskán. Nagy öröm, hogy az egyház vezetőségéből jönnek szolgálni ezekre az alkalmakra.

Több mint százan vettek részt a halottak napi megemlékezéseken, nagy sikert aratott az Országos Bibliaverseny és a Családi kapcsolattartó tábor, többek között Velencén. Kiemelt jelentőségűek a családi beszélők és az ünnepek, mint az *Advent színei*, *karácsony virágai* ünnepi műsor a kápolna 10 éves jubileuma alkalmából dr. Bölcssei Gusztáv szolgálatával, valamint az Angyalföld program, melynek keretében karácsonyi csomagokat kaptak a fogvatartottak és családjaik, illetve a karácsonyi szentmise püspökök celebrálásában.

Munkatársaimmal több konferencián, előadáson vettünk részt, tartottunk szupervíziós képzést és több országban is tartottam ismertető és bűnmegelőzési tájékoztatót. Eljutottunk a PFI börtönmisszió torontói, a Kárpát-medencei missziói konferenciákra. Nagyváradon és Beregszászban börtönmissziós előadás volt, a Szilveszter János protestáns Gimnáziumban és a Prohászka Ottokár Gimnáziumban bűnmegelőzési programot tartottunk, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi és a Veszprémi Pannon Egyetemen pedig tájékoztatót. Szekszárdon lehetőséget kaptunk börtönlátogatásra. A Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete két konferenciát is tartott. Voltak látogatóink a Károli Egyetemről, ill. a Semmelweis Egyetem hallgatói terepgyakorlatot tarthattak a börtönben. Több parancsnoki értekezletre kaptam meghívást. Folyamatosan konzultálunk a munkatársakkal és református börtönlelkész értekezleteken beszéljük meg a felmerült nehézségeket.

Az MR1 Kossuth adón a börtönben végzett lelki gondozói munkáról volt lehetőségem beszámolni.

Zenés istentiszteletek az Agapé, Hetednap Adventista Egyház, a Magyar Testvéri Börtön Társaság, a Magyar Evangéliumi Börtönmisszió, a Baptista Egyház énekkara és a Wuppertáli Missziós Csoport tartott. Többször tartottak dicsőítő és bizonyosátevő alkalmat a Koreai Egyház képviselői. A Szeretetszolgálat több mint 300 cipődobozt adott át karácsonyra a fogvatartottaknak és a személyzetnek.

Támogatóink – az RMK, a Budapesti Fegyház és Börtön elöljárói, a Zsinat Gazdasági Bizottsága – jóvoltából szószék, úrasztala, ablak és tapéta került a kápolnába.

A Börtönmisszió 11 börtönben, kialakult rend szerint folyamatosan jelen van. 2011-ben Dunaújváros-Pálhalma bernátkúti alegységében a Szent Bernát ökumenikus kápolna felszentelésére került sor, amit dr. Bölcskei Gusztáv református püspök, a Zsinat lelkészi elnöke és Spányi Antal székesfehérvári püspök végzett. Az ünnepélyes alkalmon jelen volt dr. Kökényesi Antal bv altábornagy, országos parancsnok is.

L. Molnár István
misszióvezető

HAJLÉKTALANMISSZIÓ

Istennek adunk hálát, az elmúlt 6 esztendőért, azért, hogy misszióink területén töretlenül végezhattük a szolgálatainkat. Rendszeresen megtartásra kerültek a szerdai közösségi alkalmaink, minden reggel szolt az Ige a szállónkon, évente lehetőségeinkhez mérten tartottunk gyógyító konferenciákat, 3–5 alkalommal, ahogyan azt az anyagi lehetőségeink megengedték. Minden évben megtartásra került az éves Hálaadó istentiszteletünk is, melyet a Budapest Rózsa téri református gyülekezet templomában tartottunk nagy érdeklődés mellett. Rendszeresen voltak munkatársi alkalmaink is, mind a főállású, mind az önkéntes munkatársainknak. Évente 6–8 egyházközösségben végeztünk ún. biznyságtévő szolgálatot, ahol a hajléktalanságból, a szenvedély rabságából szabadultak tettek biznyságot és ily módon a szolgálatunk megismertetése a gyülekezeti közösségek számára, mint fontos feladat részesei lehettünk. Az ellátottaink száma mára már éves szinten 1 700 fő fölé emelkedett, ami jelzi egyrészt a hajléktalanság nyomorúságának emelkedését, másrészt jelzi, hogy szolgálatainkat a hajléktalanok a Tiszta Forrás Alapítványon keresztül, mint önálló jogi személyiségű szervezet, egyre inkább elfogadja, hiszen szolgálataink ez évben a 22. évét ünnepelhette.

Ez évben is 14 hajléktalanunk tudott úgy elköszönni tőlünk, hogy élete jobb helyzetbe került, ill. rendeződött.

Nagy ajándékunk, hogy uniós pályázaton nyert pénzből egy új, 180 főt befogadó nappali melegedőt építhettünk, melyre a működési engedélyt is megkaptuk a tavalyi évben, így mind a melegedőnk, mind a szállónk kapacitása növekedett.

Tapasztalatunk, hogy azok a gondozottak, akik Jézus szavát elfogadják, és komolyan veszik, nos, az ő életük Istennek hála gyorsabban és életre valóan rendeződik. A legfontosabb missziói küldetés, feladat, hogy olyan istentagadó és istent gyalázó életek szembesüljenek Jézus szeretetével, ami az ő gondolkodásukat az egészséges hívő élet felé fordítsa. Az így helyrejövő életek Isten dicsőségére lesznek.

A 2014. évi költségvetési évben is a tervben meghatározottak szerint jártunk el. Márkusné Láng Ilona lelkipásztornő jó szívvel és lélekkel végezte a szolgálatakat mind az Alapítványban, mint a gyülekezeti látogatásokban és a konferenciákon egyaránt, ahol egy új munkatársi közösség is épül, hiszen két munkatársunktól is végső búcsút vettünk az elmúlt időszakban: Szolga Tökés Sándor evangélikus lelkipásztortól és Orosz Ferenc nyugdíjas református lelkipásztortól. Helyettük Szénás László és Csuka Tamás nyugdíjas református lelkipásztorok segítik a gyógyító konferenciái szolgálatainkat. Sokat segítenek a dolgozók is a hajléktalanok visszaileszkedése terén, és orvosaink, dr. Sikó Zsuzsa belgyógyász és dr. Böszörményi Dalma pszichiáter.

Istennek adunk hálát az elmúlt egy év kitüntetéseiért. 2013. év novemberében Márkus Gábor Kiváló Szociális Munkás miniszteri kitüntetését, 2014. márciusában az Alapítvány kollektívája a Budapest XVIII. kerülettől Gondoskodás az emberért díjat, 2014. augusztusában Márkus Gábor Verőce díszpolgára kitüntetését vehetett át és ez év november 11-én Márkus Gábor a Zsinaton Juhász Zsófia-díjat vehet át, amit az áprilisi Zsinaton már elfogadott. Soli Deo Gloria!

Márkus Gábor
misszióvezető

HÁZASSÁG- ÉS CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLAT

A rövidesen befejeződő hat éves zsinati ciklusban, a HCSSZ több személyi változáson ment keresztül, nekem, mint jelenlegi vezetőnek csak az elmúlt két év tapasztalatai alapján van lehetőségem a visszatekintésre, összegzésre.

2010-ben nyugdíjba vonult Szarka Miklós lelkész, aki megalapította az MRE Házasság- és Családsegítő Szolgálatát, az ő idejében épült fel a házasság és családok lelkigondozásának egyházi, szervezett formája, valamint az abortuszokat megelőző védőnői ellátás. A két évtized alatt több lelkész is ideiglenesen vagy gyakornokként dolgozott az ő vezetése alatt, ennek ellenére nem sikerült a vezetői pozícióba szakmai vezetőt találnia.

2010-ben Dányi Zoltán lelkész kapott ideiglenes kinevezést a budapesti iroda vezetésére, a hosszabb távú elképzelés az volt, hogy a későbbiekben kiépül majd egy országos hálózat.

2013-ban engem neveztek ki teljes vezetői jogkörrel misszióvezető lelkésznek.

A ciklus ideje alatt változott a munkatársak személyi összetétele, Szarka Miklós mellett nyugdíjba vonult Mágori Katalin védőnő (2012), helyette Elekes Aranka látja el az abortuszt megelőző, család tervezést segítő védőnői munkát (ez év végéig vállalta e munkakör betöltését). Szőke Etelka lelkész nő szülés után visszatért, saját kérésére 6 órás munkaidőbe, Dányi Zoltán ez év márciusától szintén saját kérésére 6 órás munkaidőben dolgozik.

A HCSSZ rendszeresen napi szinten egyéni-, pár-, család lelkigondozást végez, évenként átlagosan a beszélgetések száma: 1 000–1 200 konzultáció.

Szolgáltatunk gyülekezetek hívására rendszeresen tart házasság, család témában előadásokat. Munkatársaink részt vesznek gyülekezetek nyári táboraiban, fiatalok pár választását, házasságot, családokat segítő csoportbeszélgetéseket vezetnek. A nyári alkalmak közül kiemelkedik a Csillagpont ifjúsági találkozó, ahol lelkigondozói lehetőséget biztosítunk a tábor fiataljainak.

Az elmúlt években kapcsolódtunk be a „Házasság hete” nemzetközi ökumenikus házasságot, családot megőrző mozgalomba. Részt veszünk az országos program sorozat előkészítésében, a hét református alkalmainak koordinálásában. Az idén szórólapot készítettünk, és eljuttattuk az ország összes gyülekezetébe. Az elmúlt négy évben, évenként más-más egyházkerületben tartottuk az illetékes egyházkerület püspökének szolgálatával a „Házasság hete” református egyházi megnyitó istentiszteletét. A gyülekezetek helyi szinten szervezték meg az alkalmait, ill. a kiegészítő ökumenikus rendezvényeket.

Az idén ismét megalakult a HCSSZ szakmai műhelye, mely a pár, család lelkigondozással foglalkozó egyházban dolgozó lelkészeknek, segítő foglalkozásúaknak (diakónus, iskola-pszichológus, pedagógus) biztosít eset megbeszélést, szakmai fórumot.

Új HCSSZ logó készült, szóróanyagot nyomtattunk, elindult a HCSSZ facebook oldala.

Az év végén a Bethesda kórház kérésére el kell költöznünk a kórház épületéből, így számunkra nem csak egy zsinati időszak ér véget, hanem a HCSSZ életének egy jelentős, jelen helyzetét meghatározó szakasz is. Bízunk benne, hogy törés nélkül tudjuk majd folytatni megfelelő körülmények között a munkánkat.

*Tóth János
misszióvezető*

GYÖKÖSSY INTÉZET

A Gyökössy Intézet az elmúlt hat éves egyházi ciklusban, 2013. január 01-ig a Dunamelléki Református Egyházkerület (DMREK) fenntartásában működött. Az intézetet 2005-ben a DMREK és a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) alapította. A fent megjelölt időpontig az egyetem kecskeméti lakótömbjében volt az intézet székhelye, itt tartottuk a képzéseket.

Az MRE 2012-ben átvette az intézet fenntartását, szervezetiileg betagozta a Református Missziói Központ (RMK) gazdasági és szervezeti felügyeleti rendszerébe. A szakmai felügyeletet továbbra is a KRE-HTK Valláspedagógiai és Pasztorálpszichológiai Tanszéke gyakorolja.

Az intézet folyamatosan tartotta az alapító okiratba meghatározott feladatait, elsősorban a pasztorálpszichológiai továbbképzés keretében: lelkészek lelkigondozó alap és tovább, szupervízori képzéseit, tematikus lelkész továbbképző kurzusokat. Gyülekezeti tagoknak látogató kurzusokat hirdetett, diakóniai dolgozóknak akkreditált továbbképzéseket szervezett.

Az intézet képzéseit, alkalmait átlagosan évenként 350–500 fő látogatta, elindult a weboldal a közösségi felület (2012), a bejegyzéseinket rendszeresen 1000–1500 fő olvassa.

2013 áprilisától az intézetnek csak egy budapesti irodája van a Református Házasság és Családsegítő Szolgálatnál. Képzéseinket külső helyszíneken tartjuk, 2014-ben a Pápai Református Teológiai Akadémia adott termeket és a résztvevőknek szállás lehetőséget. Az intézet könyvtára, bútorai egy kecskeméti bérlakásban vannak elhelyezve.

Néhány fontosabb esemény a ciklus időszakából:

- A Bajor Diakónia támogatásával két Nemzetközi Hospice Konferenciát (2010, 2011) szerveztünk közösen a Szeretetszolgálati Irodával. Megjelent az első praxist segítő füzetünk, az idősek hospice szemléletű gondozásáról. Projekt indult a témában az intézmények vezetőinek, dolgozóinak, melyet szintén egy német diakóniai alapítvány támogatott.
- Kiadtuk Gyökössy Endre: „Magunkról magunknak” c. fő művét német nyelven.

- Évenként Nemzetközi Intézeti Napot tartottunk, hazai és külföldi előadókkal.
- A Holland Kontextuális Lelkigondozói Egyesülettel és a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézettel közösen lelkigondozói képzést tartottunk, hazai és erdélyi lelkészeknek (2013–14).
- Évenként a Református Felnőtt Továbbképzési Intézettel, 7–10 képzést tartunk az egyházi intézményekben dolgozóknak.
- Részt veszünk rendszeresen intézményi és gyülekezeti projekteken, pályázatokban képzéssel vagy szupervízióval.
- Partnerei vagyunk az európai lelkigondozói egyesületeknek, két alkalommal, mint kooperációs intézmény vettünk részt a Kelet-európai lelkigondozók lengyelországi szemináriumának szervezésében, megtartásában.

Az intézet fenntartása az MRE által biztosított, azonban a képzéseink törvényesen elfogadott finanszírozása továbbra sem szabályozott, hátrányos feltételekkel kell a lelkigondozói, lelkész továbbképzéseket megszerveznünk.

Az egyházi továbbképzési keret összegeket az egyházkerületekben, egyházmegyékben még minimális szinten sem vehetik igénybe a lelkigondozói képzésre jelentkező lelkészek. Ennek ellenére dolgozunk, és bizakodva nézünk az következő ciklusra, talán a jelen gondjaiban lesz változás, konkrétan: alkalmas épület Budapesten, a képzési támogatás rendezése.

Tóth János
misszióvezető

REFORMÁTUS KÓRHÁZLELKÉSZI SZOLGÁLAT

Az időszak kulcsszavai: válság, reformok, összevonások, adósság, elvándorló egészségügyi dolgozók, építkezések, szabályozások – az egészségügyben. Strukturális változatlanosság, szakmai fejlődés, kapcsolatépítések, 20 éves megemlékezés, hűséges jelenlét – szolgálatunkban.

Szakmai munka:

Szolgálatunkat továbbra is a betegágyak melletti hiteles jelenlét, a keresztyén lelkigondozás, az egészségügyi dolgozók lelki támogatása, gyülekezeti és kórházi önkéntesek koordinálása jellemzi. A kórházlelkészek segítő szolgálatát egyéni továbbképzések, évente 1 közös szakmai hétvége segíti. Tény: többen megfáradtak, kiléptek erről a területről. Ok: a szenvedés és a szenvedő hordozásának megterhelő volta, anyagi és szakmai elismerés hiánya – elsősorban egyházunk részéről.

Strukturális jellemzés:

- Megtörtént a kórházlelkészi jelenlét országos felmérése, kiadvány szerkesztése.
- Az egyházmegyék számon tartják a szolgálatot, ugyanakkor az RMK szakmai háttérének elfogadása részleges.
- A Tiszáninneni Egyházkerület kerületi szinten szabályozta a szolgálatot kerületi referens kirendelésével, és 4 új kórházlelkész kinevezésével.
- A 2003-as zsinati szabályrendelet ellenére a kórházlelkészi kirendelések átláthatatlanok – RMK szakmai, információs bevonása nélkül, a feltételek megtartása nélkül.
- 2008-ban 33 kórházlelkész 22 városban szolgált. 2014: személyi változásokkal, u.a.
- A 20 éves jubileumi év (2012) kairói lehetőségében sem történt meg az egyház és egészségügy közötti együttműködés hivatalossá tétele sem országos, sem intézményi szinten.

Anyagi helyzet:

Az RMK költségvetése 1 fő részmunkaidős alkalmazott bérét, országos rendezvény(ek) támogatását, a vezető utazási költségét fedezi. A szolgálat fenntartása az egyházmegyéket (status) terheli elsősorban. A kórházlelkészek jövedelme minimális, lakhatási támogatás általában nincs.

Pályázat: TÁMOP pályázat lehetővé tette 2012–2013. évben a gyülekezeti és kórházi önkéntesek képzését, programok szervezését, két egyházmegye 17 gyülekezetében az önkéntes beteglátogatás fellendülését.

Kapcsolatok:

Megerősödött a Kárpát-medencei kórházlelkészekkel való kapcsolattartás.

- ENHCC (Európai szervezet) tag és annak vezető testületi tagjává váltunk.
- Egészségügyi és oktatási szervezetek rendezvényein számos alkalommal tartottunk előadásokat.

Kitekintés (kiadványok, média)

- Sajtó (elsősorban egyházi) beszámolók
- Európa Rádió, számos helyi adó riportjai
- „Uram, akit szeretsz, beteg” (2011), „Fájdalmak iskolája” (2012), „A jó hír felüdíti a testet” (2013), Nagy Lajos: Igék hétköznapra I–IV. – (2011–2014) betegeknek, egészségügyi dolgozóknak és önkénteseknek szóló kiadványokat írtunk, szerkesztettünk.
- A Magyar Bibliatársulat „Áldott Orvos” kiállítása 2011 óta folyamatosan járja kórházakat, gyülekezeteket.

Számos megrendítő és mély beszélgetés, a bizalom naponkénti átélése – betegek, családtagjaik, segítők részéről, megindító gyermek-keresztelések, élet-halál felrázó megtapasztalásai, megszólaló Igék és megcsendesülő lélek – valójában ez jellemzi szolgálatunkat. A keret – befolyásol, de a lényeg: Krisztus jelenlétének megtapasztalása a félelem, fájdalom, szenvedés mélységeiben – ez tartotta életben szolgálatunkat 2009–2014 között.

*Gál Judit
misszióvezető*

MENEKÜLTMISSZIÓ

Szakmai munkánk során számos sikeres pályázatot valósítottunk meg hazai és nemzetközi konzorciumi jelleggel egyaránt. A pályázatok egyaránt lehetőséget adnak a szakmaiságunk fejlesztésére, valamint a célcsoport elérésére. Hiszen a menekültek mindennapi élethelyzetére való válaszokkal a lakhatás, munkaügyi és oktatási területeken egyszerre segítünk számukra az azonnali és hosszú távú szükségleteikben, valamint lehetőséget adnak a kapcsolatok kialakítására és így a misszióra.

Egyszeri pályázatok:

Dajka Program (15 menekült nő magyar és szakmai képzése, 6 hónapos munkaszerződéssel a végén), Integrációs tapasztalatcsere I., Integrációs tapasztalatcsere II. (Szakemberek képzése, tanulmányút 4 európai nagyvárosba), Jeruville (30 fiatal számára nem formális tanulási lehetőség egy színdarab bemutatása által, a sokszínűség interaktív szemléltetése 6 budapesti előadás során), Migráns Tanoda (30 migráns diák felzárkóztató és tehetséggondozó oktatása.). Lakhatási program, Iskolai Integrációs program.

Partnerséggel megvalósuló projektek:

Migráns Gyerekek oktatása a Than Károly Iskolában, Mistra – Migrant inclusion strategies in European Cities, Asiroma, Áttelepítési program: 1 fő iráni menekült áttelepítése Ukrajnából rajnai finanszírozással

Kitüntetések:

- 2013 Eurodiaconia díj 2013: A migránsok társadalmi integrációjának jó gyakorlataiért
- 2013 Esélyegyenlőségért díj, Emberi Erőforrások Minisztériuma

Szakmai fórumok tagság:

- Oktatási Minisztérium, Migráns munkacsoport 2009–2011
- Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, Migráns munkacsoport, 2012-től
- Fővárosi Önkormányzat, Migráns kerekasztal, 2012-től
- CCME (Churches Commission for Migrants in Europe) tagság, majd végrehajtó bizottsági tagság 2014 májusától

- UNHCR AGD mult-functional team tagjai vagyunk, mely egy évente rendezett terepkutatás a menedékkérők aktuális helyzetét felmérő kutatási mandátummal, évente látogatunk menekülteket, befogadó állomásokat és őrzött szállásokat.

Nemzetközi szakmai konferenciaelőadások:

Számos meghívást kapunk a szolgálatunkról való beszámolásra, ezek közül a legkülönlegesebb alkalmak a következők voltak:

- Berlin, CCME, The New Sanctuary Movement in Europe
- Kiel, Flüchtlingsrat, Fachtagung gegen Abschiebehaf
- Budapest, UNHCR Regional Conference on Improving Access to Education for Refugee and Asylum Seeker Children
- Kairo, „Psychosocial support for refugees and migrants”
- Brüsszel, Erodiaconia-PICUM, „Inclusion or Exclusion: What role for social services for migrants in Europe?”
- Sigtuna, CCME Assembly, „Crossing borders-at what price”, Sigtuna
- Hannover, Reformed Alliance, „Migration and Asylum in Europe”

Egyházi rendezvények

- Ráday utcai díszteremben vallásközi kerekasztal és kiállítás a hazai menekültügyi helyzetről
- „Sokszínűség világnapja keresztyén szemmel” nyílt nap a Budai Gyülekezetben
- Bibliatársulattal elkészített 12 darabos vándorkiállítás 2013-óta szerte az országban, gyülekezetekben, iskolákban, egyetemeken, rendezvényeken, előadás és bizonyágtételek, szeretetvendégségek kíséretében.
- Rendszeres részvétel interaktív programokkal a Csillagponton, Renden, alkalomszerűen a Református Zenei Fesztiválon
- Karácsonyi szeretetvendégség és ünnepség menekülteknek, migránsoknak a Budai Gyülekezet vagy a Skót Misszió épületében. Karácsonyi Nyilas Misi csomagok kiosztása a budapesti és bicskei menekültek számára.

Folyamatos támogatást adunk azon református lelkipásztorok és gyülekezetek számára, akik szeretnének részt venni a menekültek lelkigondozásában, vagy menekültek gyülekezetükbe való meghívásra éreznek elhívást. Adományokat osztunk, idegen nyelvű Bibliákat továbbítunk a Bibliatársulattól, imaalkalmakat segítünk előkészíteni, előadásokat tartunk és szervezünk, bizonyágtételeket gyűjtünk.

*Kanizsai-Nagy Dóra
misszióvezető*

REFORMÁTUS ISZÁKOSMENTŐ MISSZIÓ

A dömösi *gyógyító konferenciák* szolgálatai időben is nagyobb hangsúlyt kaptak. Éves szinten a 1 500–1 800 fő vesz részt a programokon, ebbe beletartoznak az utógondozó programok is és azok, akik önkéntesként, bizonyágtétevként, vagy munkánk iránti érdeklődésből jöttek el. Szakmai elismerés változatlan, kapcsolatok erősödtek.

Utógondozás:

A regionális konferenciák szervezését megszüntettük és a csendesnapok száma is csökkent 11-ről 7-re, az érdeklődés hiánya miatt. Az Emmausi konferenciát átminősítettük Országos találkozóvá. Főleg a Kékkereszt kereteiben szerveződő regionális találkozók kaptak hangsúlyt, ezek gyülekezeti, lelkeszi támogatása is a legtöbb helyen megvalósult. Több alkalommal a gyülekezet keretein belül szerveződtek a vasárnapi istentisztelethez kötődve.

A missziós *utógondozó csoport* évente 1–2 alakul, kettő megszűnt. Jelenleg 11 missziós és 34 kékkeresztes csoport működik. A 45 csoport 2/3 része református kötődésű. Az ökumenikus szempontok szolgálatunkban érvényesülnek.

Valóban szabadok címmel a Kálvin Kiadó könyvet adott ki a misszióban elhangzott bizonyágtételekből. Sok pozitív visszajelzést kaptunk, akár úgy is, hogy ennek nyomán kerestek többen gyógyulást.

Prevenációs szolgálatok

iskolákban, gyülekezetekben és rendezvényeken, évente 3–16 alkalommal. Gyermek, ifjúsági és családi alkalmak rendszeresek.

Kapcsolatok:

- *Tiszalöki BV intézetben* havi bibliaórák elmaradtak, részben az önkéntes lelkészek elfoglaltsága, részben a szervezés nehézségei miatt. A szerződés átalakítása sem hozott változást.
- *Társmissziókkal* voltak közös alkalmaink, Katolikus Alkoholistamentő szolgálattal.
- *Kárpát-medencei* mentő missziós szolgálatokkal minden konferencián találkoztunk, szakmai és testvéri beszélgetések történtek. Meghívást kaptunk Marosvásárhelyre csendesnapra és az Országos találkozónkon a Bonus Pastor Alapítvány is bemutatkozott.
- *Gyülekezetekkel* meghívás alapján van személyes kapcsolat. Gyógyult és gyógyuló barátainkon keresztül tudjuk legjobban elérni a személyes kapcsolatot, illetve a kezdeményezést missziói csoport alakítására.

Pályázati lehetőségek:

A misszió *Út az egészséghez* címmel uniós pályázati programot valósított meg, mely az utógondozó szolgálatot erősítette. 10 hónapon keresztül havi alkalmak voltak Kecskeméten és egy egészségnap az Országos találkozó keretében. Budapesten 3 foglalkozás, és Dömösön egészséghetet, egészségnapot, csoportfoglalkozásokat tartottunk. Gyermektábor és az alkalmazottaknak tartott előadás egészítette ki a programot. A misszió önkénteseit is bevontuk a programokba. XV. kerületben is több alkalommal kaptunk támogatást.

Munkatársak, önkéntesek:

A misszióban dolgozó munkatársak közül a misszióvezető és az ügyintéző dolgozott folyamatosan együtt az elmúlt időszakban. A misszió lelkesi munkaköre megüresedett. 2014-től újra betöltésre került. Az RMK rehabilitációs pályázata lehetővé tette két technikai munkatárs alkalmazását.

Gazdálkodásban nagy változások nincsenek, irodai költözés volt. Szolgálati autó csere kétszer.

Média:

Rádióban (Kossuth-Európa Rádió), folyóiratokban, parokia portálon több alkalommal.

Némethné Balogh Katalin
misszióvezető

REPÜLŐTÉRI LELKÉSZSÉG

2013. november 28-án a katolikus, az evangélikus és a református egyház elöljárói felszentelték a *Dona nobis pacem* (*Adj nekünk békét*) ökumenikus kápolnát a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtér 2B terminálépületében. Látogatási szempontból a házi templom jóval kedvezőbb lokációval bír, mint az 1998-ban átadott, majd a SkyCourt építése okán 2008-ban megszüntetett istentiszteleti hely.

A Repülőtéri Lelkészség az átmeneti időszakban a Repülőtéri Oktatási Központban működött. Az új lokáció a lelkipásztori szolgálat irányultságát meglehetősen specifikussá tette – még nagyobb hangsúlyt kapott a lelkigondozás. Az alkalmazottak szűkebb munkahelyükön történő felkeresése, ami a kezdetektől fogva a kiemelt fontosságú teendők közé tartozott, még intenzívebben valósult meg. Ezen helytállásnak szomorú aktualitást adott a Malév megszűnése, továbbá az elmúlt években állásukból elbocsátottak növekvő száma... Rendszeressé vált a család- és beteglátogatás. Istentiszteleti hely hiányában a palástos szolgálatok helyszínei a budapesti gyülekezetek voltak. (Különösen emlékezetes két gyermek megkeresztelése a Klauzál téri református templomban, 2010-ben. Az édesanyák felnőttként részesültek a keresztség sákramentumában, az első kápolnában.)

Az ötéves átmeneti időszakban sem lankadt a nyilvánosság figyelme, ami a missziót a kezdetektől fogva övezi. Számos cikk (Magyar Nemzet, Nők Lapja...) és interjú (Kossuth Rádió *Napközben* c. műsora, Mária rádió) készült.

A régi kápolna létmód és rend helyreállításával a „lelki oázisba” elsősorban a légi úton közlekedők, kísérőik és a repülőtéren alkalmazottak térnek be. A kis szentély az „imádság háza” és egyben interkulturális találkozóhely is. A szélrózsa minden irányába útnak indulók, rendszerint, különböző világvallások képviselői. Fokozatosan növekszik a muszlim utasok száma. Ismét rendszeresek az istentiszteletek, a szeretetvendégségek, az úrvacsorai alkalmak.

Az elmúlt évek legnagyobb eredménye, hogy az optimális működési feltételek hiánya ellenére, mindmáig léteznek „lelki kikötő” a légikikötőben.

*Dr. Krasznai Andrea
misszióvezető*

SIKETMISSZIÓ

A Református Siketmisszió feladata Jézus Krisztus parancsát teljesítve eljuttatni a Biblia örömeit hallássérült testvéreinknek, megteremtve minden olyan lehetőséget (jelnyelvi tolmácsolás, indukciós hurok stb.), mely segít, és lehetővé teszi vallásgyakorlásukat, bevonva őket egyházunk gyülekezeteinek körébe.

Gyülekezeti szolgálatok:

Az ország egész területén vannak keresztemelési, esketési és temetési szolgálataink, ezek az alkalmakat mindig a szolgálati terület szerint illetékes lelképásztor támogatásával valósulnak meg. Célunk elérni református hallássérült testvéreinket, a helyi egyházközséggel közösen lehetővé tenni számukra, hogy bekapcsolódhassanak a gyülekezet életébe. Budapesten és Debrecenben rendszeresen tartunk istentiszteleti alkalmakat hallássérülteknek. A gyülekezeti munka másik fontos része a családlátogatás és kórházi beteglátogatás.

Gyülekezeti látogatás: Fontosnak tartjuk missziói szolgálatunk személyes bemutatását egyházunk gyülekezeteinek. Az igei szolgálatokkal egybekötött gyülekezeti látogatások alkalmával képes beszámolókkal segítségével ismeretjük szolgálatunkat.

Hitoktatás, ifjúsági munka:

A Budapesten, Egerben, Debrecenben, Vácott és Szegeden működő iskolákban végezzük hitoktatói szolgálatunkat. A hitoktatás mellett konfirmációra felkészítő alkalmakat is tartunk. A tanévet hittantáborral zárjuk.

Hallássérült, állami gondozott gyermekprogram:

Bevonjuk őket a hitoktatásba és az ifjúsági programokba, az intézetből való kikerülésük után utógondozói munkát végzünk közöttük.

Szeretethíd Kárpát-medencei Református Önkéntes Nap programjaiban 6 iskola több mint 700 hallássérült tanulója vett részt.

Tanórán kívüli és szabadidős programok a hallássérült gyerekekért

RMK Siketmisszió uniós támogatást nyert a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében. Olyan programokat állítottunk össze, melyeknek célja, hogy a tevékenységek által felszínre hozzák a gyermekekben rejlő kreativitást, növeljék önbizalmukat, kapcsolatteremtő, önkifejező, problémamegoldó és konfliktuskezelő képességüket, aktivitásukat és egészségtudatosságukat.

„*Egyházunk Akadálymentesítése*” címmel egy olyan programot szeretnénk megvalósítani, amely a lelkészek és az egyháztagok körében szemléletváltást érne el, felébresztve a felelősségtudatot fogyatékkal élő embertársaink iránt. A budapesti, debreceni és kolozsvári Református Egyetem Hittudományi Karán akadálymentesítéssel kapcsolatos előadásokat tartunk, valamint a jelnyelvi oktatás lehetőségét biztosítjuk a teológushallgatóknak.

Érzékenyítő programot dolgoztunk ki a fogyatékossgal élők világának megismertetése céljából. A református oktatási intézményekben tanuló fiatalok számára tartott csendes napok alkalmával, bemutatjuk fogyatékkal élő emberek problémáit, valamint beszélünk a fogyatékossgukhoz való helyes viszonyulásról, és a segítségnyújtás lehetséges módjairól. A gyülekezeti akadálymentesítéssel kapcsolatos programokhoz szórólapokat és bemutatóanyagokat készítünk, segítünk az indukciós hurok kiépítésében, amely nagyothalló testvéreink számára lehetővé teszi az igehirdetés tisztább és háttérzaj-mentes hallgatását.

A televízióban közvetített református *istentiszteletek jelyelvi tolmácsolása* 2008 óta folyamatos.

Szolgálatok a Kárpát-medencében:

3 Iskolatalálkozó Szeged-Kolozsvár-Szabadka A program célja a diákok szociális és egyházi integrációjának közvetlen, illetve közvetett elősegítése, a magyar hagyományok és történelmi ismeretek elmélyítése, a nyelvi és vizuális kommunikáció fejlesztése. A program másik célja a pedagógusok párbeszédének és közös munkájának elősegítése. A találkozó keretein belül a lehetőség nyílik a hallássérülteket oktató intézmények saját pedagógiai kultúrájáról történő egyeztetésre. Érzékenyítő programjainon Felvidéken és Erdélyben több mint 3000 fiatal vett részt. A Kárpát-medencei programok Magyar Református Szeretetszolgálat Közhasznú Alapítvány fenntartásában valósultak meg.

Járay Loránd
misszióvezető

TELEFON-LELKIGONDOZÁS

HARMINC ÉVES A TELEFONLELKIGONDOZÁS

Az eltelt harminc év alatt az élet minden árnyoldalával és örömeivel találkozunk. Súlyos lelki krízisektől, erkölcsi problémáktól kezdve a magányosságon át a hitbeli kérdésekig gyakorlatilag mindennel létehető emberi bajjal szembe kellett néznünk. A leggyakoribb kérdések, amikkel hozzánk fordultak, mindig az emberi kapcsolatok zavarásával voltak kapcsolatosak, rögtön ezt követte az alkohol és más szenvedélyek rontása, beleértve a lelki természetű problémákat, félelmeket, gyászt, családi és partner-kapcsolati gondokat. A munkatársi kör 2-3 évenként frissült, cserélődött, feltöltődött a megfáradtak helyére álló új és új személyekkel. Kezdetől fogva havonta tartunk szupervíziót, ahol áttekinjük az elmúlt hetekben érkezett hívásokat és előadásokat hallgatunk, imádságban és az ige körül megvizsgáljuk, miben kell viszonyulásainkat, módszereinket korrigálnunk. Évente egyszer egy hétvégére elvonulunk továbbképző alkalomra, lelki elmélyülést és szakmai előre lépést keresve.

A szolgálatnak 1990 óta saját lelkésze is van dr. Révész Jánosné személyében, ő az egyetlen fizetett munkatársunk az adminisztrációs és szervezési ügyek intézésére, országos és szakmai szervezetekkel való kapcsolatunk tartására – egyébként minden ügyelő ingyenesen, szolgálatként végzi munkáját. Munkahelyünk fenntartását a Református Missziói Központ támogatja, de kapunk olykor adományokat a gyülekezetek némelyikétől is, amit ezen a helyen külön is köszönünk. Jó visszatekinteni a három évtized munkájára. Az utóbbi huszonöt évben – ezt kevesen tudják – mintegy 30 százalékkal csökkent az öngyilkosságok száma országunkban, s talán az sem lehetetlen, hogy a mi szolgálatunk is benne van az öröndetes változásban. A sok beszélgetés mindenesetre jelzi, hogy szolgálatunk iránt bizalom van nem csak egyháztagek és hívő emberek, de kívülállók részéről is, s mi ezt a megbecsülést igyekszünk erőink szerint a legjobb helytállással viszonzni.

A hívókat mindenkor a területileg illetékes gyülekezethez és lelkészi hivatalhoz tanácsoljuk további, személyes kapcsolat-felvételre, akiktől pedig azt kérjük, ne felejtsek el kitenni a valamennyi magyarországi református gyülekezetnek évente megküldött plakátunkat: Telefon-lelkigondozás, 06 1/201-0011, hívható lelki válság esetén, emberi, családi, lelkiismereti, hitbeli kérdések megbeszélésére minden nap 17–01 óráig.

Négy éve már skype-os ügyeletet is tartunk, amely naponta hívható 21h–01h között, valamint szombatonként déltől éjfélig a Lelki Elsősegély szolgálatok Országos szövetségének hívásait is fogadjuk a 116-123 telefonszámon, mely mobilról is ingyen hívható.

Honlapjaink: www.telefonlelkigondozas.hu és www.skype-lelkigondozas1.hu

Dr. P. Tóth Béla
misszióvezető

VAKMISSZIÓ

Az elmúlt hat évben a vakmisszió egyfelől megerősödött azokon a területeken, ahol korábban is aktív szolgálatok folytak (pl. idősebb látássérült testvérek közötti bibliaórák, kazettaszolgálat stb.), illetve bővült olyan szolgálati ágakkal, amelyek kapcsán azt értettük meg az Úr vezetése nyomán, hogy az Neki kedves.

Evangelizációs célú szolgálataink:

- Bibliák a látássérülteknek
Kiemelt célunk volt az elmúlt időszakban, és a szolgálatunk jellegéből következően mindig is elsődleges prioritás, hogy minden látássérült és vak testvér számára „olvashatóvá” tegyük a Bibliát (Braille-írással, nagybetűs, illetve hangzó formátumban). A Szentírás megértéséhez hasznosnak látjuk a különböző evangéliumi kiadványokat, illetve az igehirdetések hallgatását is, így „kazetta-missziót” (ma már nem csak kazetta, hanem CD-formában is) tartottunk és tartunk fenn, annak érdekében, hogy a látássérült testvérekhez minden formában eljuthasson az evangélium. „Hangoskönyvtárunk” biztosítja a kölcsönzés lehetőségét is. A vakmissziós szolgálatunk központi üzenete: elmondani valamennyi vak és gyengénlátó testvérnek, hogy „Isten szeret!”
- Közösségi alkalmak (bibliaórák, istentiszteletek)
Egyfelől a Vakok Intézete falain belül, másfelől gyülekezeti keretek között tartottunk és tartunk bibliaórákat és istentiszteleteket kifejezetten a látássérültek számára. Az igeszolgálatok mellett különös hangsúlyt fektettünk a lelkiigondozói beszélgetésekre, hiszen erre kiemelkedően szükség van mind az intézetekben, mind a családjaik körében élő látássérültek között.
- Csendesnapok, csendeshetek
Évről évre megtartottunk nyaranta Tahiban a látássérültek „lélekfrissítő” csendeshetét, amelyeken az evangelizációs szolgálatok mellett előadásokat hallgattunk, illetve igyekeztünk olyan programokat szervezni, amelyekbe a vak testvérek is örömmel bekapcsolódtak (közös éneklések, játékok, beszélgetések stb.) A vak lelkipásztorok számára Hajdúszoboszlón kétnapos konferenciákat szerveztünk az elmúlt években, amelyek célja a tapasztalok megosztása, illetve a testvéri közösség erősítése volt.

Gyülekezeti szolgálatok

Elindítottuk az ún. „Érintve láss” program-sorozatot, amelynek keretében felkeressük gyülekezeteinket, és egy-egy missziós nap tartásával bemutatjuk a vakmissziót. Az alkalmakon a látássérült testvérek is szolgálnak, a gyülekezetek pedig megismerhetik a vakok és gyengénlátók mindennapjait. A sorozat eddigi állomásai: Miskolc, Sárszentmiklós, Pécsvárad, Svábhegy, Baross téri gyülekezet, Debrecen, Boldva.

Határon túli kapcsolataink

Nem csak határainkon belül végezzük szolgálatunkat, hanem határon túli testvéreinkkel is felvettük a kapcsolatot. Így juthattunk el Kárpátaljára, Bátyúba, ahová a missziós hanganyagok mellett fehér botokat is küldhettünk a nehezebb körülmények között élő testvéreinknek.

Részvétel egyházi rendezvényeinken

A vakmissziót örömmel képviseltük egyházi rendezvényeinken (pl. REND, Református Zenei Fesztivál, Egység Napja stb.), ahol a látássérültek által készített ajándéktárgyak árusításában is segíthettünk.

Az elmúlt ciklusban nagy segítségünkre volt a Vakok Intézete munkatársai részéről tapasztalható együttműködés, illetve egyházunk támogatása is. Az Úr vigyázta látássérültjeink életét, a közöttük való szolgálatot. Mindezért tehát egyedül Istené a dicsőség!

Börzsönyi Jánosné

CIGÁNYMISSZIÓ BIZTOS KEZDET GYEREKHÁZ ÉS TANODA DENCSHÁZÁN

2009 szeptemberében indult Dencsházán az az átfogó projekt, amely a mikro térség minden korosztályát megszólítani szándékozott, az egészen kicsiktől, a felnőttekig (nyugdíjasokig).

Az RMK koncepciója szerint a Cigánymisszió irányításával, elsősorban európai uniós forrásokból olyan segítő szolgálatot hoz létre, amely nagyban segíti Dencsháza és a környező településeken élő emberek életét, hozzásegíti őket közvetve, vagy közvetlenül életminőségük javításához és egyben egy evangelizációs folyamatot is elindít.

Ez a szándék részben megvalósult, részben még sok munka befektetését igényli.

A *Biztos Kezdet Gyerekház* 2009 szeptemberében indult. Fő célkitűzése az volt, hogy a kisgyermekes családokat (0–5 éves korig) megszólítsa és felkészítse, szocializálja őket az óvodára. Ez magában foglalja az alapvető higiéniai szokások kialakítását, a szülő-gyermek kapcsolat minőségének fejlesztését, a szülői kompetencia, önértékelés fejlesztését is. Ellátandó feladatok között van a programba bevont gyerekek szociális, fejlettségi, egészségügyi szempontból történő megfigyelése is. Rendellenesség észlelése, vagy gyanúja felmerülésekor – a szülő bevonásával – elirányítjuk a gyermeket a megfelelő szakszolgálatok felé.

Időközben az uniós pályázatot felváltotta a hazai finanszírozás, és az igen eredményes gyerekházi munkát igazolva, azt elismerve, ágazatba vonásról döntöttek a kormányzati döntéshozók.

A Gyerekházban az öt év alatt közel 100 családdal dolgoztunk együtt. Az első „gyerekházások” már iskolások.

Hamarosan megnyílt a másik tervezett projekt is, a *Tanoda*. Ide a helyi általános iskola felső tagozatos diákjai járnak. A Tanoda fő célkitűzése, hogy diákjai mind nagyobb számban végezzék el az általános iskolát, valamint olyan középfokú intézménybe nyerjenek felvételt, ami elvégzése után, el tudjanak helyezkedni, fenn tudják tartani majdani családjukat.

A Tanoda intézménye hiánypótló volt, a közoktatás számos hiányosságát hivatott pótolni. A Tanoda foglalkozásain olyan tevékenységek folynak, amire az általános iskolának (közoktatás) nincs módja és lehetősége, olyan kiegészítő tevékenységek, amelyek a közoktatás részét nem képezik. Ilyen tevékenységek pl. tanulási technikák fejlesztése, annak alkalmazása, felzárkóztatás (alap készségek, kompetenciák erősítése, mint írás, olvasás, számolás), önismeret, önkifejezés erősítése, ország ismeret, kirándulások stb.

Legfontosabb eredményünk a jó közösségi csapat kialakulása.

Sajnos a tanulmányi eredmények nem javulnak az elvárt ütemben, de ennek sok összetevője van: család, iskola, társadalom, a gyermek önmaga. A „régii tanodások” mentorként kapcsolódnak programunkba, ami jó visszaigazolása a gyerekekkel folytatott munkánknak.

A Tanodában az eltelt idő alatt közel 80 gyerekkel foglalkoztunk, kb. 30 kirándulás, 6 táborozás, és több száz foglalkozás közös élményével gazdagodtunk.

Az eredményeken felbátorodva 2013-ban nyitottunk még két Tanodát: Jándon, illetve Budapesten (Menekült Misszió).

Terveink között szerepel egy munkahelyteremtő projekt is, amivel szeretnénk a helyi családokon segíteni. Kész, kidolgozott programmal várjuk a megfelelő kiírást, hogy meg tudjuk valósítani ezt a programot is. Részt veszünk az Önkéntes Diakóniai Év (ÖDE) önkéntes programjában, amin keresztül több önkéntes segítő munkatárs érkezett Németországból, illetve Kárpátaljáról. Egy volt tanodás, roma származású fiatal pedig sikerül ezen a szervezeten keresztül eljuttatni nyugat-európai önkéntes helyekre (Dánia, Olaszország, Anglia).

Dencsházán a szakmai munka jó ütemben, nagyszerű szakemberekkel folyik.

Legfőbb hiányosság az évek óta állandó lelkes nélküli gyülekezet. Nagyon szeretnénk, ha ez a problémánk megoldódna, és egy, a roma emberek iránt is elkötelezett lelkeszt (vagy lelkeszt házaspárt) küldene közénk az Úr.

Ebben bízva – munkánkat továbbra is töretlenül végző munkatársaimmal – folytatjuk a megkezdett szolgálatot.

Bóni István
projektvezető

BÖLCS SALAMON TANODA JÁNDON

A Református Missziói Központtal 2013. július 1-jével kezdődött együttműködésünk a TÁMOP-3.3.9C-12-2012-0020 azonosító számú „Bölcs Salamon Tanoda Jándon” elnevezésű program keretében. Ez idő alatt igyekeztünk megvalósítani a Projektben szereplő ütemtervet:

- szerződés-kötés a munkatársakkal,
- együttműködési megállapodások aláírása,
- elkészült a Tanoda működését szabályozó Házi rend.

A Célcsoport toborzása a Jándi Református Egyházközség szervezésében angol nyelvi tábor keretein belül került megrendezésre, ahol a Tanoda munkatársai aktívan részt vettek, és tájékoztatást, bővebb információt nyújtottak a résztvevők és szüleik számára. Kihelyezésre kerültek a programot népszerűsítő plakátok és folyamatosan lehetőséget biztosítottunk a személyes találkozókra az érdeklődők számára. Előre egyeztetett időpontokban megtörtént a beiratkozás.

Az elmúlt tanévben az alábbi programokat valósítottuk meg:

- Nyitórendezvény – nyitott tanodai napok (szülői fórum, idősek estje, adventi koncert, egészségnap, stb.).
- Tanodán kívüli programok (Séta az állatkertben és mozi, korcsolyapálya, Fővárosi Nagycirkusz, Biciklitúra).
- Nyári tábor (Amerikai önkéntesekkel angol nyelvi tábor Jándon, Bogács nyári tábor).
- Szabadidős tevékenységek (kerti munkák, társadalmi munkák).

A célcsoport tagjai rendszeresen látogatják a Tanodát, jól érzik magukat, örömmel vesznek részt a foglalkozásokon (fejlesztéseken, szabadidős tevékenységeken, sportfoglalkozásokon).

A napi foglalkozások alkalmával folyamatosan fejlesztjük a hiányos kompetenciákat ezzel segítve az iskolai sikerélményeket, hátrányaik ledolgozását. Farsang alkalmából maszkokat készítettünk kasírozással. Nemzetközi nőnapra a fiúk marcipánból és krepp-papírból virágot készítettek. Március 15-ére diákjaink közül néhányan versekkel készültek az ünnepélyes megemlékezésre, a többiek pedig elkészítették a kokárdákat, zászlókat. Húsvétra készülve tojást festettünk, kosarakat fontunk vesszőből, és a Passiók istentiszteleten közreműködtek a csoport tagjai. Áprilisban rajzpályázatot nyertünk melyet a Máltai Szeretetszolgálat hirdetett meg, témája a Szeretetszolgálat munkája volt.

Plakátok készítésével emlékeztünk meg a Föld napjáról. Május első vasárnapján köszöntöttük az édesanyákat versekkel és énekszóval, saját készítésű ajándékokkal. Gyermeknapon megtörtént a rajzpályázat eredményhirdetése, tanodásainknak erre a napra különböző szórakozási lehetőséget biztosítottunk (ugráló vár, arcfestés, sorverseny, gyöngyfűzés stb.).

A nyári szünet folyamán felkészültek a kötelező olvasmányokból és olvasónaplókat készítettek, kézműveskedtek, és rendszeresen részt vettek a tanoda körüli teendők elvégzésében, pl: terítés, mosogatás, szendvicsszítés, virág locsolás stb. Augusztusban előkészültünk a toborzásra újabb résztvevők bevonására, rendszeressé váltak a családlátogatások. Szeptemberben megtartottuk első tanévnyitó szülői fórumunkat, ahol a kölcsönös elvárások, igények hangzottak el a Tanoda illetve a gyerekek szülei között.

*Forró Éva
projektvezető*

REHABILITÁCIÓS FOGLALKOZTATÁS A REFORMÁTUS MISSZIÓI KÖZPONTBAN

2008 óta működik rehabilitációs foglalkoztatás a Református Missziói Központban. Kezdetben 3 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztattunk. 2009–2011 között 6 munkatársunk volt a missziók munkájának segítésére.

2012 év végén az esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter pályázatot írt ki megváltozott munkaképességű személyek rehabilitációs célú foglalkoztatásának költségvetési támogatására. A pályázattal lehetőségünk nyílt arra, hogy nagyobb létszámban alkalmazzunk megváltozott munkaképességű munkatársakat.

Az Alag utcai székhelyünkön kívül 2012-ben a dencsházai telephelyünket is akkreditáltattuk, hogy a foglalkoztatást a szigetvári kistérségben is elősegítsük.

A 2013. évet 13 fő megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatásával kezdhettük meg és az év végére már 20 személyt tudtunk foglalkoztatni a pályázat keretein belül. 2014 októberében pedig már 24 fő megváltozott munkaképességű munkatársunk van.

Az idei évben a Jándon működő tanoda épületét is szeretnénk telephelyként akkreditálni, mely segítségével azon a településen is munkához segíthetünk embereket.

Jelenleg a megváltozott munkaképességű munkavállalóink fogyatékkal élő (vak, siket, mozgássérült, autista), vagy végtag-, szervi sérüléssel rendelkező személyek.

Munkatársaink nagyrészt egyházi vagy ehhez kapcsolódó munkát végeznek, a kertész, karbantartó, takarító és az informatikus munkatársak kivételével. Többen hitoktatásban vesznek részt, vagy érzékenyítő programok megszervezésében, lebonyolításában, a sorstársak felé hanganyagok készítésével, bibliaórák megtartásával.

Két alkalommal volt lehetőségünk missziói napot tartani református gyülekezetben Pécsváradon és Sárszentmiklóson.

A rehabilitációs foglalkoztatásban részt vesz a Siketmisszió (Budapest és Debrecen), Vakmisszió (Debrecen), a Református Iszákosmentő Misszió (Dömös), a Cigánymisszió (Dencsháza és Jánd), a Telefon-lelkigondozás, a Hajléktalanmisszió és a Menekültmisszió, valamint a Központi Iroda.

Kompán Julianna

A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUS EGYMI KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 411/2014.11.13.

A Zsinat a Református EGYMI elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcseki Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A REFORMÁTUS EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY BESZÁMOLÓJA

Intézményváltozás és fejlődés bemutatása a 2009–2014. zsinati ciklus alatt

A 2000. május 05-én megalakult, az akkor még Református Pedagógiai Szakszolgálat (RPSZ) több és sokféle átalakuláson ment át ebben a zsinati ciklusban. Legelőször magát az intézmény nevét kellett megváltoztatni, 2009-ben, a folyamatosan változó köznevelési jogszabályozás miatt, így lettünk Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat (ERPSZ), egészen 2013-ig, akkor a rövidített név *Református EGYMI*-re változott. Míg 2014-ben szintén a jogszabályi követelményeknek, illetve a TÁMOP 3.1.6. teljesített pályázati programunkban tett vállalásunknak megfelelően a rövidített név *Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény* lett. A teljes név ma: *Magyarországi Református Egyház Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Fejlesztő Nevelés-oktatást végző Általános Iskola, Óvoda és Pedagógiai Szakszolgálat*.

A székhelyen kívül 2009-ben már dolgoztak munkatársaink kihelyezve református köznevelési intézményekben. 2012-ben két új tagintézmény is csatlakozott a feladatellátáshoz, addigra már volt egy munkaállomás is Halásztelken. 2014-től 4 tagintézménnyel működik az intézmény.

Székhely Kiskunhalas

A legszembetűnőbb változás Kiskunhalason, a székhelyen 2009 és 2010-ben történt. A feladatellátás nagyszámú igénylője miatt a Kiskunhalasi Egyházközségtől használatra kapott épületet kinőttük. Új, akkor még igen romos állapotú, de jóval nagyobb, épületet találtunk, melyet az intézmény kevés tartalékából, valamint önkéntesek támogatásával és munkájával, a szülők és dolgozók szintén önkéntes munkájával felújítottunk és alkalmassá tettünk a működésre. 2010 októberében költözött be az intézmény. A 3 szintű ingatlant kedvezően béreljük 40 000 Ft/hó. Az épület helységeit azóta is folyamatosan ápoljuk, szépítjük, a szakmai tartalmakhoz igazodóan.

Fejlesztő Nevelést-oktatást Végző Általános Iskola és a sajátos nevelési igényű gyermekek Óvodája

A fejlesztő nevelés-oktatásban, az óvodai ellátásban részesülők száma, valamint a munkatársak létszáma az elmúlt 6 évben a következőképpen alakult:

2008/09-es tanévben 10 gyermek részesült fejlesztő nevelés-oktatásban, a munkatársi létszám ekkor 4 fő volt; 2009/10 tanév: 33 fejlesztő nevelés-oktatás, 14 munkatárs; 2010/11 tanév: 11 óvodai ellátás, 39 fejlesztő nevelés-oktatás, 20 munkatárs; 2011/12 tanév: 14 óvodai ellátás, 41 fejlesztő nevelés-oktatás, 21 munkatárs; 2012/13 tanév: 15 óvodai ellátás, 45 fejlesztő nevelés-oktatás, 21 munkatárs; 2013/14: 15 óvodai ellátás, 43 fejlesztő nevelés-oktatás, 21 munkatárs; 2014/15: 7 óvodai ellátás, 60 fejlesztő nevelés-oktatás, 24 munkatárs.

A bérelt épület második szintjén vannak a fejlesztő nevelést-oktatást és óvodai ellátást biztosító csoportszobák. Jelenleg 9 csoportban 48 halmozottan sérült gyermek vesz részt a nevelésben-oktatásban, fejlesztésben Kiskunhalason, míg Órbottyánban a Juhász Zsófia Szeretetotthonban, két újabb kihelyezett csoport indult 12 tanulóval, 2014 szeptemberében. A csoportokat vezető gyógypedagógusok és asszisztenseik példa értékű kreativitással ékesítik a csoportszobákat, a nevelésben-oktatásban és fejlesztésben is használható gyógypedagógiai eszköztárral. Ezen a szinten találhatóak meg az egyéni fejlesztő szobák, egy életvitel gyakorlásra alkalmas uzsonnakészítő szoba, az elkülönítő beteg szoba, a tálaló konyha, az ebédlő, a titkársági és gazdasági irodák.

Pedagógia szakszolgálati feladatellátás a székhelyen

Az alsó szint elsősorban a szakszolgálati tevékenységeknek ad helyet. Itt található a fényszoba, 2 torna szoba (minden ellátás típust igénylő gyermek számára), a szülők várakozási idejében klubhelyiségnek is használható várószoba, orvosi szoba, néhány iroda, és a pedagógiai szakszolgálat helyiségei. Legnagyobb helység igénye a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozásnak van (a továbbiakban: korai fejlesztés). 2008/2009 tanév szeptemberében 10 csecsemő és kisgyermek ellátását biztosítottuk. 2014 augusztusában 63-ra növekedett a létszám. Tapasztalatunk azt bizonyítja, hogy a szeptemberi nyitászámok a tanév végére jelentősen megnövekednek. Augusztusban a fejlesztés hatására nagy többségben általános óvodai ellátásba kerülnek a kisgyermekek. 2009/2010 tanévben már 2 hónapnál fiatalabb gyermekek is megjelentek az ellátásban, a helyi gyermekorvosok és neurológusok javaslatára. A korai fejlesztésre jogosultságot a Szakértői Bizottsági szakvélemény alapozza meg. A dokumentumokban 2012/2013-as tanévig a pszichomotoros teljesítmény, szociális, mentális elmaradás, valamint a megkésett mozgás-, beszédfejlődés diagnózis szerepelt túlnyomó részben. Mára a kevert specifikus fejlődési zavarral diagnosztizált gyermekek száma lett a legmagasabb. Terápiás ellátásunk változatossága: komplex gyógypedagógiai ellátás, tanácsadás, konduktív pedagógiai ellátás, TSMT terápia. Az ellátást biztosító szakemberek: gyógypedagógus, konduktor, pszichológus, gyógytornász, fejlesztőpedagógus.

A más pedagógiai szakszolgálati területeken is tevékenyen dolgozunk, bár egyelőre igen kis létszámú munkatárssal. Jelen vagyunk a Kiskunhalasi Egyházközség által fenntartott minden köznevelési intézményben, az óvodától a gimnáziumig. Biztosítjuk a nevelési tanácsadáson belül végezhető feladatellátást, a tankerületi szakértői bizottsági tevékenységet, az iskola óvoda pszichológiai koordinációs tevékenységet. A múlt tanévben kezdtünk el foglalkozni a gyógytestneveléssel és a tehetséggondozással.

Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Bethesda Korai Gyermekkori Intervenció és Diagnosztikai Szolgáltató Tagintézménye (Röviden: Bethesda KIDSz)

A tagintézmény vezető családja, barátai és segítői összefogásával, valamint a Szeretetszolgálat vezetésének és a Zsinat támogatásának segítségével kezdte meg hivatalosan működését a 2012/2013 tanévben, a Hungária körút 200/B ízlésesen felújított épületében. Kivételes európai szintű munka folyik a tagintézményben. Olyan interdiszciplináris diagnosztizáló team alakult ki a Bethesda Gyermekkórház és a Bethesda KIDSz között, mely példa értékű Magyarországon, ugyanúgy, ahogy a tagintézményben dolgozó szakemberek ellátó munkája is. Minden kezdést nehézségek kísérnek, így pont akkor kezdte meg működését a tagintézmény, mikor a Szakértői Bizottságok Budapesten kétszer is, egymás utáni tanévekben újra szerveződtek. Az újra szerveződés bizonytalansága meglassította az optimális feladatellátási létszám kialakulását a Bethesda KIDSz-ben. 2014-ben egész intézményi szinten a feladatellátás alapját szolgáló számított gyermeklétszám 100 fölé emelkedett, ezzel és a Bethesda Gyermekkórház OEP finanszírozásból származó átadott támogatással a tagintézmény fenntartási és működési feltételei egyre biztonságosabbak. A Bethesda KIDSz gyakorlott szakemberei fogadnak gyakorlatokra főiskolai, egyetemi hallgatókat. Képzéseket szerveznek az óvónőknek és más érdeklődőknek a korai fejlesztéssel kapcsolatos fontos információkról és gyakorlati használhatóságukról.

Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Debreceni Tagintézménye

Három éve kezdte meg, majd két éve már tagintézményi működési engedéllyel végzi pedagógiai szakszolgálati és utazó gyógypedagógiai tevékenységét. A 3 év alatt folyamatosan bővült mind az ellátott gyermek-, mind a munkavállalók létszáma. 2012/13-as tanévben 4 fő látta el a református nevelőszülői hálózatban menedékre talált 57 gyermeket. A 2013/14 tanévben megduplázódott a munkatársak száma, az ellátott gyermekek száma pedig csaknem 18-szorosára nőtt (1 031 fő). Az intézményben gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, gyógytestnevelők, pszichológusok, logopédusok, szociális szakemberek segítik a gyermekeket és ez által családjukat, igen magas szakmai színvonalon. Az intézményi belső képzések mellett, 7 munkavállaló vesz részt jelenleg is különböző továbbképzéseken, melyek szakmai előrehaladásukat segítik. Természetesen mindez a területi növekedésnek is köszönhető, hiszen a debreceni tagintézmény jelenleg 20 Tiszántúli református nevelési-oktatási intézményben és 1 nem reformátusban látja el feladatait, melyek a 2011. évi CXCV törvény és a 15/2013 EMMI rendelet, valamint a Református Köznevelési törvény alapján a következők:

- tankerületi szakértői bizottsági tevékenység,
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- óvoda és iskolapszichológiai, ellátás,
- tehetség gondozás,
- utazó gyógypedagógiai hálózat.

Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Halásztelki Tagintézménye

Működési engedéllyel, a működését a halásztelki tagintézmény, most kezdte meg 2014 szeptemberében. Ezt megelőzően a szakemberek a köznevelési intézményekben kihelyezetten végezték feladatukat. Az egyre növekvő igényre válaszolt a fenntartó azzal, hogy létrejött a tagintézmény. Az igények jelentős növekedését (hat év alatt, négyszeres) az alábbi adatok jól mutatják:

A református köznevelési intézményekben, a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény által ellátott, de többlet és sajátos pedagógiai ellátást is igénylő, együttnevelkedő gyermekek számának alakulása az utóbbi 4 tanévben: 2011/11 – 87 gyermek, 2012/13 – 127, 2013/14 – 254, 2014/15 – 340 gyermek.

A nevelési tanácsadás különböző ellátási típusaiban részesülő gyermekek létszám alakulása: 2011/12 tanév: 112 gyermek, 2012/13: 240, 2013/14: 1 200, 2014/15 tanév: 2 200 gyermek.

Ahogy a jogszabályi háttérben megjelent a tehetséggondozás, mint feladat, a református köznevelési intézmények máris jelezték feladatellátási igényüket, melynek fogadására tovább kell készülnünk ebben a tanévben. A statisztika az egész Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény számadatait tartalmazák, ahhoz hogy az igények létrejöhessenek, nagy szerepe van a halásztelki tagintézményhez tartozó szakmai munkaközösségnek és vezetőjének. A számok: 2011/12 és 2012/13 tanévben 0, 2013/14 tanév: 112 gyermek, 2014/15 tanév: 140 gyermek.

Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Tiszafüredi Tagintézménye

A 2014/15 tanévben a tiszafüredi tagintézményt a Református Szeretetszolgálati Intézményben a Szivárványházban jelentkező igények miatt hívtuk létre. Jelenleg 7 lakónak már sikerült újra szervezni a szakértői véleményét, még 8 főnek van szüksége a fejlesztő nevelés-oktatásra a tagintézményben, akik szakértői véleményét várjuk, de az ellátást biztosítjuk. Három csoport ellátása került be az alapító okiratba, azaz 18 fő. Az információk szerint a térségnek a családban élő halmozottan sérült gyermekek számára is szükséges az ellátás.

A Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény gazdálkodása

Az elmúlt évek gazdálkodásában két jellegzetesség figyelhető meg. Az első, hogy a személyi jellegű költségekre költjük a támogatások 80–90%-át. Ezért ha késik a támogatás, vagy a támogatási rendszer átalakulása elhúzódik, ahogyan 2010–2013 között történt, a bér- és a járulékok kifizetése is veszélybe kerül. A második jellegzetesség, hogy a fentiek miatt alig képezhető biztonsági tartalék. 2000 és 2009 között összejött kicsinyke tartalék elköltése 2010-ben, a nagyobb színhely épület alkalmassá tételére, a működésre, többször sodorta a kiegyensúlyozott gazdálkodást likviditási bizonytalanságba.

Ilyenkor a fenntartó átmeneti, illetve tartós támogatása tette lehetővé az elmúlt hat évben a szakmai munka tovább folytatását, illetve elmozdulását a szakmai fejlődés olyan útjai felé, melyek meghozzák a gazdálkodási stabilitást. Mivel a szakmai fejlődés záloga a stabil gazdálkodásnak a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény vezetése folyamatosan arra törekszik, hogy a szakmai fejlődés és tevékenység legyen elsősorban megalapozott és folyamatosan tudjon válaszolni a református köznevelés pedagógiai szakszolgálati és utazó gyógypedagógiai ellátás igényeire. A kisebb városokban és falvakban ma már elvétve, de előfordul az is, hogy az önkormányzatok, illetve a KLIK fenntartásában működő köznevelési intézmények is kérik segítségünket. A halmozottan sérült gyermekek és fiatalok köznevelési ellátása az intézmény gyógypedagógiai hivatásbeli elkötelezettsége, a legrászorultabbak, a legkirekesztettebbek feltétel nélküli elfogadásán és mindannyiunk Isten előtti egyenlőségén alapul.

A folyamatos szakmai fejlődés megerősítést, mint vezetési szemléletmódot igazolják, a fenn bemutatott diagramok és a gazdálkodás fedezeti és szükséglet oldalának évről évre növekvő tendenciája. A költségvetési terveink minden évben teljesültek. 2009-hez viszonyítva 2013-ban háromszorosára növekedtek a költségvetések fedezet és szükséglet oldala. Ha a 2014-éves tervünket is sikerül megvalósítani, akkor a zsinati ciklusban hatszorosra fognak emelkedni az intézményi költségvetés sarokszámai.

Pedagógus, egyéb felsőfokú végzettségű, pedagógiai munkát segítő, és más területeken alkalmazott munkatársi létszámadatok, minden érintett év decemberében és a 2014 év szeptemberében: 2009 – 22, 2010 – 20, 2011 – 45, 2012 – 57, 2013 – 84, 2014 – 131 fő.

Tanügyi dokumentáció és ellenőrzések

Természetesen a folyamatos átalakulás kihívásaihoz mérten folyamatosan kellett adaptálni az alap tanügyi és gazdálkodási dokumentumainkat, mely feladatott a vezető kollégák segítették rendszeresen. A mi iskolánkra vonatkozóan nem rendelkezett és útmutatást sem adott a NAT és a Kerettantervek, ezért a tantestületünk a 2013-ban a nyári pihenő alatt kidolgozta a *Mozgásnevelés*, a *Művészeti nevelés* (fejlesztési területenként), a *Munka-szabadidő* (fejlesztési területenként) és a *Szűkebb-tágabb környezetünk* (fejlesztési területenként) helyi tantervi ajánlásunkat. Ezen ajánlások az SNI ellátás jogszabályi Irányelvei, a Rehabilitációs és Pedagógiai Program, és a gyermekek

Szakértői véleményei mentén lehetőséget teremtenek egy szakmailag kiforrott, magas szintű, személyre szabott egyéni fejlesztési terv összeállítására. *Mindezek a saját „szellemi termékünként”, szakembereink által összeállított ajánlások, segítséget, iránymutatást jelentenek kollégáink számára mindennapi fejlesztő foglalkozásaik összeállításában, a foglalkozások tervezésében, a különböző szakmai ellenőrzések során, hiszen ellenőrizhetőbbek, követhetőbbek a gyógypedagógusok sokirányú szakmai kompetenciái. A pedagógus életpálya és portfólió kapcsán ez a tényező pedig nagy jelentőséggel bír.*

A TÁMOP 3.1.6. pályázati program vállalásaként szakembereink számos, a szakmai munkához illeszkedő protokollt írtak meg, állítottak össze, továbbfejlesztésük ma is folyik, illetve most kerülnek kidolgozásra azok, melyeket nem érintett a pályázati program, de szerepelnek a pedagógiai szakszolgálat feladatai között.

2011-ben volt Magyar Államkincstár (MÁK) ellenőrzésünk, 2012-ben és most 2014-ben pedig kormányhivatali törvényességi ellenőrzésünk. Egyik ellenőrzés sem mutatott rá nagyobb hiányosságokra. A MÁK ellenőrzésen néhány pontatlan fejlesztési óraszám, illetve a tizedesek kerekítése miatt keletkezett 600 000 forintnyi visszafizetési kötelezettségünk, melyet időben teljesítettünk. A Zsinat Számvevő Bizottsága is rendszeresen számon tartja tevékenységünket és ellenőrzi gazdálkodásunk szabályosságát.

Terveink

- 2015-ben szakmai találkozással megünnepelni a 15 éves alapítási évfordulót.
- Tovább gyarapítani a tagintézmények, és református köznevelési intézményekben tevékenykedő kollégák számát, illetve minél több gyermek és családja számára hozzáférhetővé tenni az utazó gyógypedagógiai hálózat és a pedagógiai szakszolgálati ellátások elérhetőségét.
- Országos találkozót és bemutatkozási lehetőséget szervezni a református köznevelésben nevelkedő és tanuló, de valamilyen teljesítési hátránnyal küzdő gyermekeknek.
- Tehetséggondozási feladataink református sajátosságainak kidolgozása és széles körű alkalmazása.
- A Bethesda KIDSz-ben az alapító okiratban már szereplő további pedagógiai szakszolgálati feladatás biztosítása
- Energetikai költségeink csökkentéséhez pályázati lehetőségek további keresése.

Kiskunhalas, 2014. október 29.

Maruzsenszki Erna
gyógypedagógus-igazgató

A beszámoló elkészítését megelőzte a rész-beszámolók elkészítése, melyek elkészítői: Varga Zsuzsanna gazdaságvezető, Bécsi Hajnalka igazgatóhelyettes, Bori Judit igazgatóhelyettes és Halásztelki Tagintézmény vezető, Sárkányiné Vida Erzsébet Fejlesztő Nevelést-oktatást Végző Általános Iskola és Óvoda egységvezető, Topolánszky Zsindely Katalin Bethesda KIDSz Tagintézmény vezető, Radványi Csaba Debreceni Tagintézmény vezető, Komlósi Andrea Tiszafüredi Tagintézmény vezető.

A ZSINAT HATÁROZATA A SZERETETSZOLGÁLATI IRODA KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 412/2014.11.13.

A Zsinat a Szeretetszolgálati Iroda elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

CIKLUSBESZÁMOLÓ 2009–2014 MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ SZERETETSZOLGÁLATI IRODA

*„Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogynem az egynek;
mert azoknak jó jutalmok vala az ő munkájokból.
Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát.”*

(Préd 4,9–10)

Elvek és értékek

Egyházunk a *diakónia*, koinonia, martyria, liturgia gyakorlásán keresztül, a kiteljesedett szeretetközösségek megvalósításán fáradozik. A szeretetszolgálat az anyaszentegyháznak, a hitre jutott emberek önkéntes közösségének hálaáldozata (Róm 12,1; 1Pt 5,2–3). Olyan segítő szolgálat, amelynek alanya Jézus Krisztus és az ő egyháza, tárgya pedig a szenvedő embertárs (Lk 10,25–37; 16,19–31; Mt 25,31–46). A szeretetszolgálat egyik alapértéke az odaadóan segítő tevékenységet végző egyének közösségében rejlik. A segítségnyújtás, mint közös cél önkéntesek csoportjait, intézmények jól szervezett közösségeit és gyülekezetek összefogását eredményezi. Ez által mind a megsegített, mind a segítséget nyújtó egyén kiteljesedhet a *református közösség* értékes tagjaként.

A Magyarországi Református Egyház Szeretetszolgálati Irodája ezen diakóniai közösségek számára nyújt segítséget, és Isten ígéjének útmutatása alapján a mindenkor érvényes jogi keretek között végzi munkáját. A törvény szabályozza a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati tevékenységét:

- a szeretetszolgálat feladatait, területeit és irányítási rendszerét;
- a szeretetszolgálati munkások képzését és szolgálatba állítását;
- országos szeretetszolgálati központ működtetését;
- a szeretetszolgálat pénzügyi forrásait, egyházi és állami támogatását;
- a szeretetszolgálat felekezeti és nemzetközi kapcsolatrendszerét, mindezek működési rendjét és gazdálkodását.

Célok és stratégiák

A Szeretetszolgálati Iroda intézményes diakóniai és szakmai fejlesztő munkájának célja változatlanul a református diakóniai intézmények szolgálatának segítésére irányul. Tevékenységünk alapvető célkitűzése, hogy az érintett intézmények munkatársai naprakészek legyenek a szakma aktuális ügyeiben, valamint a szabályozási és finanszírozási környezet kérdéseiben. A szociális gondoskodáson túlmutató diakóniai szolgálat magas színvonalú és eredményes végzéséhez folyamatosan biztosítjuk a szükséges ismereteket és információkat.

A minőségi szolgáltatás nyújtás érdekében kiemelkedően fontosnak tartjuk az együttgondolkodásra lehetőséget nyújtó szakmai műhelyeken, találkozókön való részvétel segítését, amely által a *közösségépítés* mellett a jó szakmai modellek megismerésére, tapasztalat és látásmód cserére nyílik lehetőség.

Az elmúlt 6 év folyamán kiváló alkalmat biztosított a *magyar református egység építésének* gyakorlására az évenként megrendezett *Kárpát-medencei Református Diakóniai Munkatársi Találkozó*. A nagyszabású összejövetelen a Kárpát-medence számos diakóniai és missziói szolgálata tiszteletét tette. A találkozó minden évben értékes ismeretközvetítéssel és gyümölcsöző együttműködéssel zárult.

A szűkebb közösségépítés érdekében a zsinati fenntartású intézmények munkatársaival ápolott kapcsolatok mellett továbbra is kiemelt célunk a diakóniai intézményekkel és a gyülekezetekkel történő kapcsolatápolás. Ennek érdekében az évenként megrendezett *Országos Munkatársi Találkozón* biztosítjuk a minőségi kötetlen időtöltést.

Diakóniai kitüntetéseinkkel lehetőséget kívánunk biztosítani az aktív gyülekezeti feladatokat ellátó, ill. intézményes keretek között a kiemelkedő emberi és szakmai magatartást tanúsító jelöltek számára a hit által végzett tevékenységük elismeréseként.

Aktuális helyzetkép és tendenciák

A ciklus ideje alatt a folyamatos „nyitásnak” köszönhetően 2014-ben a Magyarországi Református Egyház Szere-tetszolgálati Irodájának munkatársai már 38 zsinati fenntartású intézmény vonatkozásában látják el feladatukat. Az elmúlt 6 évben a folyamatos szakmai fejlődés mellett a bővülés volt jellemző mind a szolgáltatások, mind az intézmények számát tekintve, az egész református intézményrendszer vonatkozásában. A zsinati intézményrendszert is az ütemes növekedés jellemezte: a ciklus eleji 59 szolgáltatás szám hat év alatt 92-re nőtt. Arányaiban 2010-ben és 2011-ben volt a legnagyobb bővülés az átvett intézmények miatt. A férőhelyszám 1 691-ről 6 352-re emelkedett, ami több mint 300%-os növekedést jelent. A szolgáltatások átlagos férőhelyszáma a hat év alatt 28-ról 69-re gyarapodott.

Az intézmények száma nyolccal nőtt a ciklus alatt.

Az elmúlt hat évben a szolgáltatások száma az *összes református intézmény* tekintetében 197-ről 518-ra emelkedett. A legnagyobb növekedés 2010–2012 között történt, részben az intézmény átvételi hullámnak köszönhetően. A férőhelyek száma a ciklus alatt az ötszörösére nőtt: 5 815-ről 36 226-ra bővült. Míg 2009-ben egy szolgáltatás átlagosan 29 főt tudott ellátni, addig 2014-re ez az átlag 70-re nőtt.

A ciklus alatt a fenntartók száma közel háromszorosára nőtt, az intézmények száma pedig megduplázódott.

Szolgálatunk fontosabb állomásai éves bontásban

2009. év

I. Általános tevékenységvégzés

A korábbi évekhez hasonlóan 2009-ben is nagy hangsúlyt fektettünk a közösségépítésre, mind a gyülekezetek, mind szakmailag a különböző ellátást nyújtó intézmények tekintetében, melynek keretein belül folyamatosan valósultak meg az alábbi tevékenységek:

- rendszeres információ-szolgáltatás és tanácsadás,
- *telepítő csomagok készítése*: 5 telepítő csomag biztosítására került sor minden gyülekezet számára (*házi segítségnyújtás, idősek klubja, fogyatékos személyek nappali ellátása, falugondnokság, családi napközi*),
- *szakmai munkacsoportok (idős- és fogyatékos-ügyi műhely, valamint az intézményi lelki pásztorok munkacsoportja)*
- *Református Szeretetszolgálat c. diakóniai folyóirat,*
- 2009. június 12-én a *Református Diakónia III. Országos Munkatársi Találkozójára* került sor, melyen több mint 350 munkatárs gyűlt össze kötetlen együttlétre.

A rendszeres teendők mellett igyekeztünk, olyan lehetőségeket felkutatni, amelyek kapcsán szorosabb szakmai kapcsolatok kialakítása vált megvalósíthatóvá, továbbá a már hosszú ideje minőségi tevékenységet végző munkatársak elismerését sem hanyagoltuk el.

1.1. *II. Kárpát-medencei Református Diakóniai Munkatársi Találkozó*

Az április 26–28 között megrendezett találkozóra a Kárpát-medence valamennyi diakóniai és missziói szolgálata meghívást kapott. A találkozó kiemelkedő célja volt az azonos szakterületen dolgozó református szolgálatok és munkatársaik kapcsolatépítése, amely által hosszú távon elsősorban szakmai segítséget nyújtsanak egymásnak. Ebben segített az is, hogy a hat szakterületen (*fogyatékos-ügyi, idős-ügyi, szenvedélybetegekkel foglalkozó, hajléktalan-ellátás, család- és gyermekvédelem, diakóniai képzők*) műhelybeszélgetéseket tartottak, ahol egymás megismerésén túl a tapasztalatcserére és szakmai dilemmák megbeszélésére is sor került az „egymás terhére hordozzátok” Ige szellemében.

1.2. *Alkotmányozó Zsinat*

A május 22-i ünnepélyes programon a határon inneni és túli diakóniai intézmények, szolgálatok mintegy 14 sátorral voltak jelen.

1.3. *Diakóniai kitüntetések*

Kiss Ferenc-díjjal Galambos Endrénét (Győri Református Egyházközség) és Szlukovinyi Károlyné Papp Irént (Budai Református Egyházközség),

Juhász Zsófia-díjjal Patalenszki Irént (Méliusz Szeretetotthon, Debrecen) és Kiss Sándornét (Bethesda Gyermekkorház) tüntette ki a Zsinat, melyek ünnepélyes átadására a novemberi ülésen került sor.

Posztumus diákóniai különdíjjal tüntette ki néhai Jakab Miklóst, mivel szolgálatát elismerésre méltónak találja a Zsinat, ugyanakkor nem javasolja kinyitni a diakóniai kitüntetések lehetőségét a már elköltözöttek felé.

II. **Intézményfenntartás**

2.1. *Új szolgálatok*

2.1.1. Református nevelőszülői hálózat

Egyházunk szeretetszolgálata számára fontos missziós lehetőség az állami gondozott gyermekek mentése. Az intenzív előkészületek eredményeképpen 2009. január 1-től elindult a Református Nevelőszülői Hálózat, mely az otthontalanná vált gyermek számára biztosít református családokban, szeretetteljes légkörben történő nevelkedést.

2.1.2. Bajai intézményrendszer

A Bajai Önkormányzat 2008-ban felajánlotta a Református Egyháznak a Bajai Egyesített Szociális Intézmény átvételét. Az intézmény-rendszer 2009. január 1-től működik az MRE fenntartásában Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény néven az alábbi szolgáltatásokkal:

- idősek otthona,
- pszichiátriai betegek otthona,
- hajléktalanok átmeneti szállása,
- hajléktalanok nappali melegedője,
- fogyatékos személyek nappali ellátása,
- idősek klubja (2 telephelyen),
- támogató szolgálat,
- pszichiátriai betegek közösségi ellátása,
- étkeztetés,
- népkonyha,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

2.1.3. Új támogató szolgálat

2009. július 1-el új támogató szolgálat kezdte meg tevékenységét Zalakaroson. A szolgálat a minisztérium által az ellátatlan területekre kiírt pályázaton nyert 2011. december 31-ig működési támogatást.

2.2. Strukturális változás

Az erdőbényei Lídia Református Idősek Otthona az épület adottságai következtében csupán 26 férőhellyel működtethető, ilyen alacsony ellátotti számmal viszont a csökkenő állami támogatás mellett hosszú távon rendkívül nehezen biztosítható az intézmény kiengyensúlyozott gazdálkodása. Az ésszerűbb működés érdekében az intézmény összevonásra került a közelben lévő, szintén zsinati fenntartású Nemesbikken működő Béthel Református Szeretetotthonnal, a jövőben ennek telephelyeként üzemel tovább.

2.3. Rendezvények

- Február 28.: a Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény ünnepélyes átadása – *Baja*
- Május 3.: Anyák napi ünnepséggel egybekötött Majális – *Órbottyán*
- Május 9.: gyülekezeti diakóniai nap – *Dunaalmás*
- Június 4–5.: Együtt-Egymásért IV. – sérültek és épek találkozója – *Sajósenye*
- Június 18.: „Bogárréti Multság” – *Tiszafüred*
- Szeptember 10–11.: „Lelki karbantartó napok” – *Tiszafüred*
- Szeptember 12.: jubileumi ünnepség a Schweitzer Szeretetotthon 30 éves fennállása alkalmából – *Budapest*
- Szeptember 17.: A felújított épületrész ünnepélyes átadása – *Dunaalmás*
- Október 1.: KIMM 25 éves jubileumi ünnepsége – *Ráckeresztúr*
- Október 10.: Hálaadó alkalom (fiú épület felső szintjének felújítása) – *Órbottyán*
- Október 19–20.: Hospice konferencia – *Berekfürdő*
- November 4–5.: „Hogy is van ez?” konferencia – *Keszthely*
- November 12–13.: Szociális Expo, melyen idén első alkalommal standdal és előadásokkal is részt vett az Iroda
- November 23–24.: Intézményvezetői Csendes napok – *Mátraháza*
- December 3.: Hálaadó ünnepség (felújított épületrész) – *Tiszafüred*

2010. év**I. Általános tevékenységvégzés**

2010-ben továbbra is sikerrel valósítottuk meg az alábbi feladatokat:

- információ-szolgáltatás és tanácsadás,
- *telepítő csomagok készítése*: ebben az évben 6 telepítő csomagot küldtünk ki minden gyülekezetnek (*étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek klubja, fogyatékos személyek napi ellátása, falugondnokság, családi napközi*),
- *szakmai munkacsoportok (idős- és fogyatékos-ügyi műhely, valamint az intézményi lelkipásztorok munkacsoportja)*,
- 2010. június 11-én a *Református Diakónia IV. Országos Munkatársi Találkozóján* az elmúlt évhez hasonlóan rendkívül magas létszámmal gyűltek össze a munkatársak kötetlen időtöltésre.

1.1. *III. Kárpát-medencei Református Diakóniai Munkatársi Találkozó*

Április 18–21. között immár harmadik alkalommal került megrendezésre a Kárpát-medencei Református Diakóniai Munkatársi Találkozó, melyen a korábbi pozitív tapasztalatoknak köszönhetően ismét magas létszámmal jelentek meg a résztvevők. A találkozó célja továbbra is a szakmai kapcsolatok építése, valamint magasabb szintű erősítése, melynek érdekében a kötetlen beszélgetések mellett jelentős segítséget nyújtott a hat szakterületen (*fogyatékos-ügyi, idősügyi, szenvedélybetegekkel foglalkozó, hajléktalan-ellátás, család- és gyermekvédelem, diakóniai képzők*) tartott műhelymunka.

1.2. *Diakóniai kitüntetések*

A Zsinat júniusi ülésén határozott a díjakról:

Kiss Ferenc-díjjal dr. Bodolay Gézánét (Németajkú Református Egyházközség) és Köles Jánosnét (Tiszaföldvár-Belterületi Református Egyházközség),

Juhász Zsófia-díjjal dr. Nagy Istvánnét (Nagykőrösi Ref. Tanítóképző Főiskola) és Ungvári Miklósnét (ceglédi Molnár Mária Fogyatékos Otthon) tüntette ki.

Az ünnepélyes díjátadásra a Zsinat novemberi ülésén került sor.

1.3. *Címtár*

2010-ben ismét megjelent a Kárpát-medence Református Missziói és Diakóniai Szolgálatok címtára, mely az előző, 2008-as kiadáshoz képest mintegy 100 oldallal bővült. A címtár 3 000 példányban jelent meg, eljutattuk minden gyülekezethez, diakóniai szolgálathoz és világi partnereinkhez.

II. Intézményfenntartás

2.1. Új intézmények

2.1.1. Zsarolyáni átvétel

2009-ben a Nagyszekeres–Kisszekeres–Zsarolyán–Nemesborzova ápolást, gondozást nyújtó intézményi társulása azzal a kérelemmel fordult egyházunkhoz, hogy vegye át a Zsarolyánban működtetett intézményüket (*étkeztetés és 23 fős idősek otthona*). Az MRE 2010. január 1-től átvette az intézményt azzal a feltétellel, hogy a Zsarolyáni Református Egyházközség vállalta, hogy a megtérülési idő és helyzetrendezés végén átveszi az intézményt az MRE-től.

2.1.2 Borsodgeszt

2009 áprilisában az Egervölgyi Egyházmegye azzal kereste meg a Szeretetszolgálati Irodát, hogy a borsodgeszti önkormányzat át kívánja adni idősothonát (*20 férőhely és szociális étkeztetés*).

Az átvételt a helyi gyülekezet, az egyházmegye és az egyházkerület is támogatta, így 2010. január 1-től az MRE átvette az intézményt. A tervek szerint az átvételt követően a Zsinat addig működtetné az intézményt, amíg szakmailag és pénzügyileg stabilizálja, és amíg az egyházkerület fel nem készül az átvételre diakóniai központjának elindításával.

2.1.3. Tábita Református Támogató Szolgálat

A Vakmisszió támogató szolgálata decemberben Tábita Református Támogató Szolgálat néven átkerült közegyházi fenntartásba.

2.2. Új munkatársak érzékenyítése

Az intézmények életében mindig fontos, hogyan tudnak az új munkatársak beilleszkedni, mind szakmai, mind lelki szempontból. Ennek elősegítése érdekében idén a lelkeszi műhely előkészítésében a Felnőttképzési Intézményünk tréninget indított az intézmények új munkatársai számára.

2.3. Rendezvények

- Május 2.: hálaadó ünnepség – *Örbottyán*
- Május 7.: hálaadó ünnepség – *Mosdós*
- Június 4.: Gyermeknap – *Cegléd*
- Augusztus 23.: országos értekezlet az idősothonok vezetőinek – *Budapest*
- Szeptember 7–8.: „Lelki karbantartó napok” – *Sajósenye*
- Szeptember 14–15.: Hospice Konferencia – *Mályi*
- Szeptember 22.: „Nyitott kézzel szeretni” – *Dunaalmás*
- Szeptember 22.: intézmény felszentelése – *Borsodgeszt*
- Október 9.: jubileumi ünnepség a dunaalmási otthon 100 éves fennállása alkalmából – *Dunaalmás*
- November 11–12.: „Hogy is van ez?” konferencia – *Keszthely*
- November 29–30.: Intézményvezetői Csendes napok – *Mátraháza*

2011. év**I. Általános tevékenységvégzés**

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2011-ben is változatlanul valósultak meg az alábbi tevékenységek:

- *Információ-szolgáltatás, tanácsadás*
- *Telepítő csomagok készítése: 6 telepítő csomag kiküldésére került sor minden gyülekezet számára (étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek klubja, fogyatékos személyek nappali ellátása, falugondnokság, családi napközi)*
- *Szakmai munkacsoportok (idős- és fogyatékos-ügyi műhely, valamint az intézményi lelkipásztorok munkacsoportja)*
- június 10-én került megrendezésre a *Református Diakónia V. Országos Munkatársi Találkozója*, melyen több mint 300 munkatárs gyűlt össze kötetlen minőségi időtöltésre

1.1. IV. Kárpát-medencei Református Diakóniai Munkatársi Találkozó

A már hagyománnyá vált találkozó 2011. május 22–25. között került megrendezésre, melyre a Kárpát-medence valamennyi diakóniai és missziói szolgálata ismét meghívást kapott.

2011-től kezdve az összejövétel a magyar református egyháztestek egyesülésére emlékeztetve a továbbiakban minden évben május 22-én kerül megrendezésre. A találkozó fő célja ebben az évben is az volt, hogy az azonos szakterületen dolgozó református szolgálatok és munkatársaik megismerkedjenek és személyes kapcsolat kialakításával szakmai segítséget is nyújtsanak egymásnak. A korábbi találkozókhoz hasonlóan ebben az évben is jelentős segítséget nyújtott a műhelymunkákon történő részvétel lehetősége (*fogyatékos-ügyi, időügyi, szenvedélybetegekkel foglalkozó, hajléktalan-ellátás, család- és gyermekvédelem, diakóniai képzők*).

1.2. Diakóniai kitüntetések

A Zsinat májusi ülésén határozott a díjakról:

Kiss Ferenc-díjjal Körömi Lászlónét (Budapest Csillaghegyi Református Gyülekezet, felterjesztő: Victor Dániel) és dr. Varga Zsigmondné Somogyi Évát (Debrecen – Nagytemplom Református Egyházközség, felterjesztő: Szász Barnabásné),

Juhász Zsófia-díjjal Babolcsai Istvánnét (Dunaalmás Református Szeretetház, felterjesztő: Marton Józsefné), valamint Juhász Sándort és Juhász Sándornét (Vésztői Református Egyházközség, felterjesztő: Kállai Erzsébet) tüntette ki.

Az ünnepélyes díjátadásra a Zsinat novemberi ülésén került sor.

II. Intézményfenntartás**2.1. Új intézmények****2.1.1. Kiskunmajsai és szanki átvétel**

A Kiskunmajsai Többcélú Kistérségi Társulás és Szank Község Önkormányzata felajánlotta átvételre a fenntartásukban lévő intézményrendszereket 10 évre. Az átvételéhez hozzájárulását adta a gyülekezet, az egyházmegye és az egyházkerület is, így 2011. június 30-tól az MRE fenntartásában *Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény* néven működik tovább az intézmény 4 telephelyen az alábbi szolgáltatásokkal a 2011. évi adatok szerint:

1. Kiskunmajsa, Fő u. 2.:
  - 100 fős idősek otthona
  - 5 tanyagondnoki szolgálat
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 240 készülékkel
2. Kiskunmajsa, Béke tér 2.
  - 40 fős nappali ellátás – idősek klubja
  - étkeztetés
  - 95 fős házi segítségnyújtás
  - támogató szolgálat
3. Szank, Rákóczi u. 25.
  - étkeztetés
  - 30 fős nappali ellátás – idősek klubja
  - 16 fős házi segítségnyújtás
  - 2 tanyagondnoki szolgálat
  - Szank, Jókai u. 2.
  - 27 fős idősek otthona

2.1.2. Zalaegerszeg

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés értelmében 2011. október 1-től az MRE fenntartásában működik a „Mandulavirág” Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza. Az intézménynek helyt adó épületet az önkormányzat önerőből és uniós pályázat révén teljes körűen felújította, így teljesen korszerű körülmények között tudjuk biztosítani az ellátást. A helyi gyülekezettel a kezdetektől fogva szoros az együttműködés, az új intézmény kialakításában a gyülekezet aktívan közreműködött. Az intézmény az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- 45 fős házi segítségnyújtás (korábban Dániel Református Házigondozó Szolgálat néven működött, szintén MRE fenntartásban, de október 1-től beintegrálódott a Mandulavirágba);
- 30 fős fogyatékos személyek nappali ellátása
- 10 fős fogyatékos személyek gondozóháza
- 29 fős fogyatékos személyek otthona

2.1.3. Kiskunhalas

A Kiskunhalasi Református Egyházközség presbitériuma úgy határozott, hogy a fenntartásában működő *Benjámín Gyermekháznak* helyt adó épület funkcióját megváltoztatja. A funkcióváltás következtében az intézmény 2011. december 31-el megszűnt volna.

Az intézmény magas színvonalú, hiánypótló szolgáltatást nyújt, mely fontos szerepet tölt be egyházunk diakóniai szolgálatában, ezért a Szeretetszolgálati Iroda javaslatára az intézmény a megszűnés helyett 2011. november 1-től átkerült zsinati fenntartásba.

A Gyermekház 24 fogyatékos személyek nyújt tartós bentlakásos ellátást és 6 fő fogyatékos személy részére átmeneti ellátást.

2.1.4. NRSZH pályázatok

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal pályázatot írt ki támogató szolgálatok és közösségi ellátások működtetésére (finanszírozási időszak: 2012. január 1. – 2014. december 31.). A Szeretetszolgálati Iroda pályázatokat nyújtott be a jelenleg már működő szolgálatokra vonatkozóan, továbbá az alábbi új szolgálatok működtetésére:

- Lea Református Támogató Szolgálat, Tamási;
- Juhász Zsófia – Református Támogató Szolgálat, Órbottyán;
- Magdaléneum – Református Támogató Szolgálat, Nyíregyháza;
- Magyarországi Református Egyház Újváros Drogambulancia, Dunaújváros (szenvedélybetegek közösségi és alacsonyküszöbű ellátása);
- A kiskunmajsai Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény keretében pszichiátriai betegek közösségi ellátása indulna;
- A bajai Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény keretében Hajóson lehetne új telephelyet nyitni támogató szolgálat és pszichiátriai betegek közösségi ellátása céljából Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény Fülöp Támogató Szolgálata és Közösségi Ellátása néven.

A szűkös állami források miatt a beadott pályázatok egy része nem nyert: a már működő szolgálatok közül a Válaszút Misszió alacsonyküszöbű ellátása, a bajai közösségi pszichiátriai ellátás és 7 budapesti támogató szolgálat nem kap állami támogatást.

Az új szolgálatok közül csak a *dunaújvárosi szenvedélybetegek közösségi ellátásának* működési költségeihez járul hozzá az állam.

A már működő szolgálatok állami forrásának megvonása súlyos érvágást jelent, hiszen ezen szolgálatok több tucat munkatársnak biztosítanak megélhetési lehetőséget, valamint több száz család számára garantálnak mindennapi segítséget. A bajai szolgálat és a Válaszút a térségben az egyetlen ilyen típusú szolgáltató, megszűnésük esetén a rászorulókat ellátatlanul maradnának, így ezen szolgáltatások továbbműködtetését saját forrásból oldjuk meg.

2.2. Új szolgáltatások és férőhelybővítések

1. Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény
  - házi segítségnyújtás 198-ről 225 főre
  - jelzőrendszeres házi segítség nyújtás 120-ról 130-ra
2. Kálvin János Református Idősek Otthona:
  - időotthoni férőhelyek bővítése 5 fővel
3. Béthel Református Szeretetotthon Idősek Otthona
  - nemesbikki telephely idősek otthona 2 férőhely bővítés
4. MRE Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Drogterápiás Otthon
  - szociális foglalkoztatás – fejlesztő felkészítés
  - külső férőhely 3 fő részére
5. Mosdósi Kiss Ferenc Református Idősek Otthona
  - 5 férőhely bővítés
6. Borsodgeszti Szivárvány Református Idősek Otthona
  - házi segítségnyújtás indult 58 fővel
7. Dunaalmási Református Szeretetház Fogyatékosokat Ápoló-Gondozó Otthona:
  - beindult egy 12 fős lakóotthon
8. Biharkeresztesi Gondviselés Háza Református Idősek Otthona:
  - idősek bentlakásos ellátása 4 férőhellyel bővült
  - idősklub férőhelyszáma 30-ról 45 főre növekedett és immár a demens klubtagok ellátását is tudja vállalni

9. Zsarolyáni Református Idősek Otthona:
  - házi segítségnyújtás 18-ról 54 főre
10. Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény
  - a kiskunmajsai telephelyen a házi segítségnyújtás 95-ről 167 főre és az idősek klubja 40 férőhelyről 60 férőhelyre
  - a szanki telephelyen az idősek klubja 30 férőhelyről 60 férőhelyre
11. Schweitzer Albert Református Szeretotthon:
  - házi segítségnyújtás 36-ról 41 főre
  - Lemberg utcai telephelyen 6 emelt szintű férőhely visszaminősítése átlagos szintű férőhelyé
12. Tiszafüredi Szivárvány-ház Fogyatékosok Református Otthona:
  - 2011 szeptemberéről az intézmény keretein belül beindult a korai fejlesztés és fejlesztő felkészítés az intézmény lakói számára
13. Nevelőszülői Hálózat:
  - A nevelőszülők száma 107 főről 236-ra emelkedett, a férőhelyek száma 214-ről 421 férőhelyre nőtt
  - 2011 szeptemberétől megkezdte működését a nevelőszülői hálózat pedagógiai szakszolgálat és nevelési tanácsadója a hálózatban elhelyezett gyermekekkel kapcsolatos szakszolgálati feladatok ellátására

2.3. *Megkeresések intézményátvétel ügyében*

2011-es évben még lehetőség nyílt az önkormányzatok számára, hogy az egyház segítségét kérjék az általuk fenntartott intézmény, szolgáltatás működtetésében. Ez évben több önkormányzat is fordult hozzánk azzal a kéréssel, hogy vegyük át az általuk fenntartott intézményeket, mert számukra problémát okoz a feladat ellátása.

Az alábbi esetekben komolyabb tárgyalások folytak, és megtörtént az intézmény átvilágítása, azonban az időközben felmerült különféle problémák miatt nem volt ajánlatos átvállalni az intézmények működtetésének terhét:

2.3.1. Gacsály

Gacsály Község Önkormányzata felajánlotta átvételre a fenntartásában működő idősek gondozóházát, mely a zsinati fenntartású zsarolyáni idősek otthona telephelyeként működött volna.

Az átvételhez hozzájárult a Gacsályi Egyházközség, a Szatmári egyházmegye, és a Tiszántúli Egyházkerület is.

Az intézmény 16 férőhelyen nyújt átmeneti bentlakásos ellátást. Határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik, és tartozna hozzá egy 14 férőhelyes telephely is. Ez a telephely nem rendelkezik jelenleg működési engedéllyel, de az épület, melyben az ellátás zajlik, felújított.

2.3.2. Hajdúböszörmény

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata felajánlotta átvételre a fenntartásában működő alábbi intézményeket:

1. Szociális Szolgáltatási Központ, határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik:
  - tanyagondnok szolgálat
  - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás – 60 készülék
  - étkeztetés
  - házi segítségnyújtás – 72 fő ellátott
  - fogyatékosok nappali ellátása – 16 fő ellátott
  - szenvedélybetegek közösségi ellátása
  - idősek klubja – 40 férőhely
  - családsegítés – családsegítő központ
  - gyermekjóléti szolgálat
2. Fazekas Gábor Idősek Otthona – 2012. december 31. napjáig érvényes működési engedéllyel rendelkezik. Az ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona – 112 átlagos, és 20 emelt szintű férőhellyel rendelkezik.
3. Városi Bölcsődében gyermekek napközbeni ellátása folyik, 74 férőhellyel, az intézmény határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. Az alaptevékenységen túl nyújtott szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet, játszócsoportot, házi gondozónői szolgálatot is ellát.

Az intézmény átvételéhez hozzájárulását adták a helyi egyházközségek, a Hajdúvidéki Egyházmegye és a Tiszántúli Egyházkerület is.

2.3.3. Mátyus

Mátyus Község Önkormányzata felajánlotta átvételre a fenntartásában lévő idősek gondozóházát, mely az alábbi ellátásokat nyújtja:

- idősek átmeneti ellátása 16 férőhelyen
- házi segítségnyújtás 27 fő részére
- szociális étkeztetés (jelenleg 10 fő veszi igénybe a szolgáltatást)

Az intézmény ideiglenes 2012. december 31-ig érvényes működési engedéllyel rendelkezik. Ennek oka a tárgyi feltételek hiányossága, és a zsúfoltság. A tárgyi feltételeket beruházás révén vagy férőhelycsökkenés által lehet biztosítani.

Az átmeneti ellátás nyújtó idősek otthona legfeljebb 1 éves időtartamra biztosíthat ellátást, ami rendkívüli esetben egy alkalommal, egy évre meghosszabbítható. A kevés férőhely (16 fő) bizonytalanra teheti az intézmény állandó feltöltöttségét, és ezáltal a finanszírozását.

Az intézmény átvételéhez hozzájárulását adta a Mátyusi Egyházközség, a Szabolcs-Beregi Egyházmegye és a Tiszántúli Egyházkerület is.

2.3.4. Magyarhomorog

Magyarhomorog Község Önkormányzata felajánlotta átvételre a Magyarhomorogi Idősek Otthonát, mely 29 férőhellyel rendelkezik. A működési engedélye határozatlan időre szól.

Az intézmény az MRE fenntartásában működő biharkeresztesi idősek otthona telephelyeként működött volna.

Az intézmény átvételéhez hozzájárulását adta a Magyarhomorogi Egyházközség, a Bihari Egyházmegye és a Tiszántúli Egyházkerület is.

2.3.5. Kiskunfélegyháza

Kiskunfélegyháza Város Önkormányzat felajánlotta átvétel céljából a Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézményt, mely az alábbi szociális szolgáltatásokat nyújtja, melyekre jogerős működési engedéllyel rendelkezik 4 külön telephelyen:

- Ápolást-gondozást nyújtó int. ellátás (Idősek otthona) 105 férőhely, ebből 48 emelt szintű
- Ápolást-gondozást nyújtó int. ellátás (időskorúak gondozóháza) – 2 fő
- Ápolást-gondozást nyújtó int. ellátás (Felnőtt fogyatékos személyek otthona) – 30 fő
- Nappali ellátás – idősek klubja – 30 férőhely
- Tanyagondnoki szolgálat – 2 körzet
- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás – 58 ellátott
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás – 80 készülék
- Nappali ellátás fogyatékosok részére – 40 fő

2.3.6. Lakitelek

Lakitelek Nagyközség Önkormányzat felajánlotta átvétel céljára Gondozási Központ intézményét, mely

- étkeztetést
- házi segítségnyújtás – 24 fővel
- nappali ellátás – idősek klubját – 12 fővel
- ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona – 12 fővel – ellátást nyújt, valamint a bölcsődét, ahol 48 gyermek ellátására van lehetőség, és határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

2.3.7. Borsodi intézmények

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat felajánlotta átvételre az alábbi intézményeit:

- szerencsi Idősek Otthona: 220 férőhellyel
- Tokajon működő idősek ápoló-gondozó otthona: 130 férőhellyel
- Sárospatakon idősek ápoló-gondozó otthona 90 férőhellyel, és fogyatékosok ápoló-gondozó otthona 85 férőhellyel
- Encsen az idősek ápoló-gondozó otthona 150 férőhellyel
- Boldogkőváralján fogyatékosok ápoló-gondozó ellátása 110 férőhellyel
- Bodrogkeresztúr ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona 50 férőhellyel

2.3.8. Tiszavasvári

A Tiszavasvári Többcélú Kistérségi Társulás átadásra kínálta a 10 telephelyen működtetett szociális alap és szakosított ellátást nyújtó szolgáltatását, melyek:

- szenvedélybetegek intézményi ellátása – 10 férőhellyel
- ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona átlagos szintű ellátás: 190, emelt szint 2 férőhely
- fogyatékos otthon – 98 férőhellyel
- idősek gondozóháza – 10 férőhellyel
- családok átmeneti otthona – 16 fővel
- idősek nappali ellátása – 60 fővel
- házi segítségnyújtás – 109 ellátottal
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás – 178 készülékkel
- családsegítés – 2 szolgálat
- közösségi pszichiátria
- támogató szolgálat
- gyermekjóléti szolgálat – 1
- bölcsőde – 72 gyermekkel

2.3.9. Budapest XVII. kerületi önkormányzat támogató szolgálata

A Budapest XVII. ker. Önkormányzata jelezte, hogy az önkormányzat 2011. június végén megszünteti a támogató szolgálatát, és felajánlotta az átvétel lehetőségét július 1-től.

A támogató szolgálat integrálható lett volna a zsinati támogató szolgálatok rendszerébe, finanszírozását hatósági szerződés garantálta.

A szolgálat átvételéhez hozzájárulását adta a helyi gyülekezet (Bp.-Rákoscsabai Egyházközség) és az egyházkerület, az illetékes egyházmegye viszont nem támogatta az átvételt.

2.4. Rendezvények

- Február 9.: szakmai nap – *Baktalórántháza*
- Március 29.: hálaadó ünnepség – *Tiszafüred*
- Május 7.: Kiss Ferenc konferencia
- Május 22–25.: Kárpát-medencei Református Missziói és Diakóniai Találkozó – *Bereksfürdő*
- Május 31. – június 1.: IV. „Együtt egymásért” – *Sajósenye*
- Június 3.: jubileumi ünnepség a ceglédi otthon 60 éves fennállása alkalmából
- Június 10.: V. országos diakóniai munkatársi találkozó
- Június 23.: „Bogárréti Mulatság” – *Tiszafüred*
- Június 30.: jubileumi ünnepség a Magdaléneum 70 éves fennállása alkalmából
- Szeptember 8–9.: „Lelki karbantartó napok” – *Tiszafüred*
- Szeptember 22.: „Bukfenc” – *Tiszafüred*
- November 3–4.: „Hogy is van ez?” konferencia – *Keszthely*
- November 7.: kiskunmajsai intézmény felszentelése
- November 18.: Diakóniai díjak átadása
- November 27.: intézmény felszentelése – *Zalaegerszeg*
- November 28–29.: Intézményvezetői Csendes napok – *Bereksfürdő*

2012. év

I. Általános tevékenységvégezés

- Információ-szolgáltatás, tanácsadás
- *Telepítő csomagok készítése*: a jogszabályi változások következtében (férőhelystop) 2012-ben szükségtelemmé vált a telepítő csomagok elkészítése
- *Szakmai munkacsoportok* (idős- és fogyatékos-ügyi műhely, valamint az intézményi lelkipásztorok munkacsoportja)
- *Országos munkatársi találkozó*: június 8-án tartott *Református Diakónia VI. Országos Munkatársi Találkozója*, melyen több mint 300 munkatárs gyűlt össze kötetlen együttlétre

1.1. IV. Kárpát-medencei Református Diakóniai Munkatársi Találkozó

Az április 22–25. között megrendezett találkozóra a Kárpát-medence valamennyi diakóniai és missziói szolgálata meghívást kapott. A találkozó célja a hagyományoknak megfelelően az azonos szakterületen dolgozó református szolgálatok és munkatársaik kapcsolatépítése, tapasztalatcseréje.

1.2. *Diakóniai kitüntetések*

A Zsinat májusi ülésén határozott a díjakról:

Kiss Ferenc-díjjal Kontha Benőné (Majosházi Református Egyházközség, felterjesztő: Piróth Julianna) és *Pincés Juliannát* (Miskolc-Tetemvári gyülekezet, felterjesztő: Kövér Imre), *Juhász Zsófia-díjjal* Kövér Imrét (FÉSZEK Fogyatékosok Református Ápoló-Gondozó Otthona, felterjesztő: Derencsényi Zsuzsanna), valamint dr. Szentesi Andrásné (Molnár Mária Református Fogyatékos Ápoló-Gondozó Otthon) tüntette ki.

Az ünnepélyes díjátadásra a Zsinat novemberi ülésén került sor.

1.3. *Új szeretetszolgálati törvény*

Ez év második felében megkezdődött az MRE szeretetszolgálatáról szóló 2000. évi II. törvény felülvizsgálata, az új törvény előkészítése.

II. **Intézményfenntartás**

2.1. *Új intézmény*

2012. január 1-től megkezdte működését Dunaújvároson az *MRE Újváros Drogambulancia*, mely szenvedélybetegek közösségi ellátását és szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását végzi. Az új intézmény kialakítására a hatályos szociális törvény nyújtott lehetőséget, miszerint a pályázati pénzből finanszírozott ellátások újonnan is indulhatnak. A pályázat áprilistól biztosítja a támogatást, így az első 3 hónapban önerőből működtette az Iroda a szolgálatot.

2.2. *NRSZH pályázatok*

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal pályázatot írt ki támogató szolgálatok és közösségi ellátások működtetésére (finanszírozási időszak: 2012. január 1. – 2014. december 31.), valamint alacsonyküszöbű szolgáltatás működtetésére (finanszírozási időszak: 2012. április 1. – 2014. december 31.). A Szeretetszolgálati Iroda pályázatokat nyújtott be a jelenleg már működő közösségi ellátások és alacsonyküszöbű szolgálatokra vonatkozóan, továbbá az alábbi új szolgálatok működtetésére.

A beadott pályázatok közül (Válaszút Misszió, Újváros Drogambulancia, Cédrus közösségi pszichiátria) egyedül a bajai közösségi pszichiátria nem nyert befogadást, holott ez a szolgálat a térség egyetlen közösségi pszichiátria ellátója. Az ellátási igényekre való tekintettel a szolgáltatást támogatás hiányában is tovább működtetjük.

2.3. *Férőhelybővítések, egyéb változások*

A jogszabályi változások miatt idén csak a *Nevelőszülői Hálózat* férőhelyszámának bővítésére volt lehetőség. A nevelőszülők száma 236 főről 396-ra emelkedett, a férőhelyek száma 421-ről 717 férőhelyre nőtt.

A közoktatási törvény módosítása miatt (miszerint egy fenntartó országos szinten csak egy közoktatási intézményt tarthat fenn) a Nevelőszülői Hálózat keretén belül működő pedagógiai szakszolgálatot át kellett helyezni az Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat égisze alá.

A két budapesti fogyatékos személyek nappali ellátása (*Színesvilág* és *Filadelfia Ház*) a hatékonyabb működés érdekében összevonásra került: a Színesvilág beolvadt a Filadelfia Házba, annak telephelyeként működik tovább.

Hét intézmény működési engedélye lejárt 2012 év végén különböző okokból, ezen engedélyek meghosszabbításra kerültek az alábbiak szerint:

- Zsarolyáni Református Idősek Otthona: szakmai feltételek hiányosságai miatt 2014. december 31-ig volt lehetőség a hosszabbításra
- Juhász Zsófia Ref. Szeretetotthon: szakmai feltételek hiányosságai miatt 2014. december 31-ig volt lehetőség a hosszabbításra
- Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény: Pokorny utcai és Móra Ferenc utcai telephelyek
- Pokorny u.: a népkonyha, és a hajléktalan nappali ellátás tekintetében 2013. november 20-ig, a fogy. napközi és a pszichiátriai otthon tekintetében határozatlan idejű működési engedélyt kaptunk
- Móra F. u.: az időotthon tárgyi feltételeinek hiányosságai miatt 2014. december 31-ig érvényes a működési engedély
- Szivárvány Református Idősek Otthona: az ellátási szerződés módosításra került, emiatt a működési engedély hatálya 2013. december 31-ig meghosszabbodott
- Benjámin Református Fogyatékos Ápoló-Gondozó Otthon: a megállapodás módosításának megfelelően a működési engedély hatálya 2013. május 31-ig meghosszabbodott
- Dunaalmási Református Szeretetház: tárgyi feltételeinek hiányosságai miatt 2014. december 31-ig érvényes a működési engedély
- Tiszafüred: szakmai feltételek hiányosságai miatt 2014. december 31-ig volt lehetőség a hosszabbításra

2.4. *Rendezvények*

- Február 6.: szakmai nap – *Porcsalma*
- Március 5.: fogyatékos-ügyi műhely, *Budapest* – téma a Kitagolósos pályázat
- Március 27.: Szakmai nap – *Zalaegerszeg*
- Április 19.: Lelkészi műhely, Schweitzer Albert Otthon – *Budapest*
- Április 22–25.: Kárpát-medencei Református Missziói és Diakóniai Találkozó – *Bereksúrdó*
- Május 15.: Idősügyi műhely – *Porcsalma*
- Június 1.: MRE Újváros Drogambulancia megnyitó ünnepség – *Dunaújváros*
- Június 8.: VI. országos diakóniai munkatársi találkozó
- Augusztus 28.: Szakmai konferencia (monitoring)
- Szeptember 7.: Kiss Ferenc emlékünnep – *Mosdós*
- Szeptember 24–25.: Lelkészi műhely – *Mályi*
- Október 9.: Idősügyi műhely, Schweitzer Albert Otthon
- November 16.: Diakóniai díjak átadása
- November 26–27.: Intézményvezetői Csendes napok – *Bereksúrdó*

2013. év**I. Általános tevékenységvégezés**

- *Információ-szolgáltatás, tanácsadás*
- *Telepítő csomagok készítése:* a jogszabályi változások következtében 2013-ban kizárólag a gyülekezetektől való megkeresés esetén készítettünk telepítő csomagot.
- *Szakmai munkacsoportok:* az elmúlt évekhez hasonlóan idős- és fogyatékos-ügyi, hajléktalan, szenvedélybeteg műhely, valamint az intézményi lelkipásztorok munkacsoportja valósult meg. A műhelyek fő témája az új diakóniai törvénytervezetet kidolgozása volt.
- *Országos munkatársi találkozó:* június 7-én *Református Diakónia VII. Országos Munkatársi Találkozója*, melyen több mint 400 munkatárs gyűlt össze kötetlen együttlétre. Eddig ez volt a leglátogatottabb esemény.

1.1. Diakóniai kitüntetések

A Zsinat májusi ülésén határozott a díjakról:

Kiss Ferenc-díjjal Kóródiné Tátrai Ibolyát (Székesfehérvári Református Egyházközség, felterjesztő: Somogyiné Gyüre Mária) és Menyhárt Mátyásnét (Cegléd-Nagytemplomi Református Egyházközség, felterjesztő: Hánka Levente lelkipásztor);

Juhász Zsófia-díjjal Feketéné Beke Katalint (Szivárvány-ház Fogyatékosok Református Otthona, felterjesztő: Görcsös Éva), valamint Szarka Miklóst (Magyarországi Református Egyház Házasság és Családsegítő Misszió, felterjesztő: Magyarné Balogh Erzsébet) tüntette ki.

Az ünnepélyes díjátadásra a Zsinat novemberi ülésén került sor.

1.2. Új szeretetszolgálati törvény

Ebben az évben folytatódott az MRE szeretetszolgálatáról szóló 2000. évi II. törvény felülvizsgálata, az új törvény előkészítése.

II. Intézményfenntartás**2.1. Férőhelybővítések, egyéb változások**

A jogszabályi változások miatt ebben az évben csak a *Nevelőszülői Hálózat* férőhelyszámának bővítésére volt lehetőség. A nevelőszülők száma 537-re emelkedett, a férőhelyek száma 1 008 férőhelyre nőtt.

A szolgáltatás októberben bővült a külső férőhelyen biztosított utógondozói ellátással, mely 5 főt érint.

2013. szeptemberében megkezdte működését új telephelyén, új névvel az *Ékes Kapu Református Fogyatékos Ápoló-Gondozó Otthon* (korábban Benjámín Gyermekház).

A borsodgeszti *Szivárvány Református Idősek Otthona* ellátási szerződése 2013. december 31-én lejárt. Az ellátási szerződést meghosszabbítottuk, és további 20 évre egyházunk működtetheti az intézményt.

Biharkeresztesen az intézmény szomszédságában lévő épület megvásárlásával és átalakításával megkezdődött az új demens részleg kialakítása.

Baján a Pokorny utcai telephelyen működő hajléktalanok átmeneti, hajléktalanok naplali ellátása, illetve a népkonyha tekintetében az intézmény 2013. november 20-ig rendelkezik érvényes működési engedéllyel, mivel az intézmény tárgyi feltételei hiányosak.

A szolgáltatások továbbműködtetése érdekében megvételre kerül a telephely melletti telek, ahol egy nagyobb, megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkező intézményt lehet kialakítani.

A köznevelési törvény módosítása értelmében 2013 szeptemberétől már nem láthatják el a fogyatékos intézményeink a tanköteles korú gyermekek oktatását saját hatáskörben.

Az EMMI 2013. július 1-től 5 évre ismét kijelölte egyházi módszertani intézménynek a *Schweitzer Albert Református Szeretetotthont*.

Ez évtől lehetőség nyílt egy új szolgáltatási forma, a támogatott lakhatás kialakítására.

Fogyatékos személyek, a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek, valamint a hajléktalan személyek részére biztosított ellátás.

6, 12, vagy 50 férőhelyes lakás, illetve utóbbi létszámnál épületegyüttesben van lehetőség elhelyezni az igénybevevőket.

A jogszabályi feltételekkel kapcsolatban a mai napig vannak kérdések.

A zsinati fenntartású intézmények közül az *MRE Válaszút Misszió* és az *MRE Újváros Drogambulancia* kezdte meg az előkészületeket szenvedélybetegeket ellátó támogatott lakhatás kialakítására.

A *Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény* Móra F. u. 1–3. telephelyéről a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés, közösségi pszichiátriai ellátás, támogató szolgálat átköltözött a 6500 Baja, Pokorny u 1–3. telephelyre.

Az *Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény* keretében működő idősek otthona engedélye november 30-ig lejárt, de lehetőség volt még egy évvel, 2014. november 30-ig történő meghosszabbításra. Az intézmény tanyagondnoki szolgálatainak autóiból néhányat sikerült lecserélni újakra.

A *Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóházából* 2013. december 1-gyel kikerül a házi segítségnyújtó szolgálat és átkerül a *Dániel Református Támogató Szolgálathoz*.

Az *MRE Válaszút Misszió* alacsonyküszöbű szolgáltatása teljesítette a jogszabályban előírt személyi feltételeket, így megkapta a határozatlan idejű működési engedélyt.

2.2. NRSZH pályázatok

Az *MRE Válaszút Misszió*nál feladatmutató bővítésre adtuk be igényünket: +10 feladatmutatóval szerettük volna növelni a kapacitást, azonban csupán +1 feladatmutatóra kaptuk meg a támogatást.

2013. július 1-el a jogszabályi változások értelmében a *jelzőrendszeres házi segítségnyújtás* biztosítása ismét állami feladattá vált. Ennek következtében a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság vette át a finanszírozást az NRSZH-tól. Főigazgatósággal kötött szerződés alapján 2013. július 1. és 2013. december 31. között az MRE biztosítja a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a már meglévő Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény, és az Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény keretei között, mindennek finanszírozását a Főigazgatóság biztosítja.

Ebben az évben pályázatot nyújtottunk be az NRSZH-hoz *„Tárgyi eszközfelújítási pályázat az egyházi fenntartású ápolás-gondozást nyújtó bentlakásos intézmények tárgyi feltételeinek javítását szolgáló állami támogatásra”*.

12 intézményünk összesen 25 db elektromos betegágyat és hozzá tartozó kompresszoros decubitus matracot nyert.

2.3. *Rendezvények*

- Január 28.: szakmai nap – *Debrecen*
- Február 4.: szenvedélybeteg műhely – *Budapest MRE Válaszút Misszió*
- Február 12.: hajléktalan műhely – *Mohács*
- Február 20.: lelkeszi műhely – *Budapest, SAO*
- Április 10–11.: fogyatékos-ügyi műhely – *Zalaegerszeg*
- Április 19.: Az *őrbottyáni* Juhász Zsófia Református Szeretetotthon névadójára emlékezik, születésének 85. évfordulóján
- Április 21.: hálaadó alkalom – *Biharkeresztes*
- Április 27.: hálaadó alkalom – *Baja*
- Április 30.: jubileumi konferencia MRE Válaszút Misszió – *Budapest*
- Május 24.: Szeretethíd
- Május 30–31.: Együtt-Egymásért – *Sajósenye*
- Június 4–5.: időügyi műhely az Eurodiaconia keretében – *Budapest*
- Június 7.: Munkatársi találkozó – *Debrecen*
- Június 13–14.: fogyatékos-ügyi műhely – *Mohács*
- Szeptember 30. – október 1.: lelkeszi műhely – *Kiskunmajsa*
- Szeptember 30.: szakmai nap – *Debrecen*
- Október 2.: fogyatékos-ügyi műhely MÁON – *Miskolc*
- Október 7–9.: *Berekfürdő* konferencia
- Október 22.: hálaadó alkalom – *Kiskunhalas*
- November 15.: diakóniai-díjátadó ünnepség – *Zsinat*
- November 20.: hálaadó alkalom – *Erdőbénye*
- November 25–26.: Csendesnap – *Berekfürdő*

2014. év

I. I. Általános tevékenységvégzés

- *Információ-szolgáltatás, tanácsadás*
- *Telepítő csomagok készítése*: a jogszabályi változások következtében 2014-ben kizárólag a gyülekezetektől való megkeresés esetén készítettünk telepítő csomagot.
- *Szakmai munkacsoportok*: az elmúlt évekhez hasonlóan idős- és fogyatékos-ügyi, hajléktalan, szenvedélybeteg műhely, valamint az intézményi lelkipásztorok munkacsoportja valósult meg.
- *Országos munkatársi találkozó*: június 6-án *Református Diakónia VIII. Országos Munkatársi Találkozója*, melyen immár több mint 500 munkatárs gyűlt össze kötetlen együttlétre. Ez volt eddig a legjobban látogatott munkatársi találkozó.

1.1. *Diakóniai kitüntetések*

A Zsinat májusi ülésén határozott a díjakról:

Kiss Ferenc-díjjal Csenki Zsuzsannát (Budapest-Budai Református Egyházközség, felterjesztő: Fördős Kata missziói gondnok) és posztumusz Vágó Sándorné Berényi Ibolyát (Hosszúpályi Református Egyházközség, felterjesztő: dr. Fazakas Sándorné lelkipásztor); *Juhász Zsófia-díjjal* Marján Évát (Méliusz Juhász Péter Református Idősek Otthona, felterjesztő: az intézmény lakói és dolgozói), valamint Márkus Gábort (Tiszta Forrás Alapítvány, felterjesztő: Liebszter Mária) tüntette ki.

Az ünnepélyes díjátadásra a Zsinat novemberi ülésén kerül sor.

1.2. *Új szeretetszolgálati törvény*

Ebben az évben folytatódott az új szeretetszolgálati törvény előkészítése, a törvény első olvasatra szánt szövege el is készült.

1.3. *Szociális életpálya modell*

Az EMMI megkezdte a szociális életpálya modell kidolgozását, a folyamatba bevonta a szakma jelentősebb képviselőit, így Egyházunkat is. Az egyeztetések több területen, az alábbi tematikus munkacsoportokban zajlanak, ezen munkacsoportok mindegyikében képviselteti magát az Iroda:

1. bérpótlék, bérezés, előmenetel, juttatások
2. pályaalkalmasság, képzés, továbbképzés, vezetőképzés
3. egészségvédelem, rekreáció (testi-lelki)
4. szakmatámogató kérdések
  - gyermekvédelem témakör
  - szociális témakör
5. ágazati érdekegyeztetési keret kidolgozása

Fontos, hogy az életpálya-modell valamennyi eleme (képzés, továbbképzés, minősítés) mentén érvényesüljön az egyházak autonómiája. Az egyházi szolgálatokban dolgozó munkatársak képzése, továbbképzése és minősítése az egyházi képző, továbbképző és minősítést végző szakemberek és intézmények kompetenciájába tartozzon.

II. **Intézményfenntartás**

2.1. *Férőhelybővítések, átcsoportosítások*

A *Nevelőszülői Hálózat* ez évben is dinamikusan bővült: a férőhelyek száma 1 008-ról 1 300-ra, a nevelőszülők száma 537-ről 665-re emelkedett.

Biharkeresztesen befejeződött a demens részleg kialakítása: az intézmény 10 időszononni férőhellyel bővült, ezen férőhelyekből a Schweitzer otthontól történt férőhely-átcsoportosítás révén 4 államilag finanszírozott.

Öt házi segítségnyújtást végző intézményünknel férőhely-átcsoportosítást végeztünk a nagyobb kihasználtság érdekében. Bővülés történt:

- *Baján* 225-ről 252-re,
- *Zsarolyánban* 54-ről 72-re,
- a pécsi *Lukács* szolgálatnál 13-ról 18-ra.

A fenti bővítés az alábbi csökkentések révén tudott megvalósulni:

- *Kiskunmajsán* 197-ről 145-re,
- a szolnoki *Nehémiás* szolgálat 28 férőhelye nullára csökkent.

2.2. *Intézményátvétel és új szolgáltatások*

A Zempléni Református Egyházmegye 2013. év végén jelezte szándékát az általa működtetett, 30 férőhelyes *vissi Református Átmeneti Anyaoththon* fenntartói feladatainak ideiglenes átadására. Az átadás oka, hogy az Egyházmegye hosszú távon csak úgy tudja fenntartani az intézményt, ha annak működtetését néhány év alatt a Zsinat saját hatáskörben stabilizálja.

A Szeretetszolgálati Iroda megvizsgálta az ügyet és megállapította, hogy az intézmény működése hosszú távra stabilizálható a hatékonyabb gazdálkodás és a szakmailag át-

gondoltabb működtetés bevezetése révén, ezért javasoltuk az intézmény átvételét és határozott, 2016. december 31-ig tartó működtetését. 2017. január 1-től az intézményt az Egyházmegye működteti tovább.

Az intézmény feladatainak ellátására szolgáló egyik ingatlan a Vissi Református Egyházközség tulajdona, a másik a Tiszáninneri Református Egyházkerületé. Az egyházközség és az egyházkerület vállalta az ingatlan ingyenes használatba adását.

Az intézmény 2014. július 25-él került át közegyházi fenntartásba.

Hiánypótló szolgáltatásként beindult a szenvedélybetegek számára nyújtott támogatott lakhatás az *MRE Válaszút Misszió* 4 lakásában összesen 12 férőhelyen, valamint az *MRE Újváros Drogambulancia* keretén belül 2 lakásban összesen 5 férőhelyen.

2.3. *NRSZH pályázatok*

2014 év végén lejár a támogató szolgáltatások, szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátások, szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátások és szociális foglalkoztatás többéves támogatási ciklusa. A minisztérium azonban egy évvel meghosszabbítja a pályázati ciklust, így jövő év végéig a jelenlegi keretekkel biztosított a szolgálatok működése.

2.4. *Rendezvények*

- Február 11.: szakmai nap – *Bőcs*
- Március 6–7.: Intézményvezetői csendesnapok – *Budapest, Zsinati Székház*
- Március 18.: lelkeszi műhely – *Budapest, SAO*
- Április 3.: MRE Újváros Drogambulancia Nyílt Nap – *Dunaújváros*
- Április 7–8.: Kárpát-medencei Diakóniai és Missziói Vezetői Konferencia – *Berekfürdő*
- Április 9.: Támogatott lakhatás – szakmai konzultáció – *Budapest*
- Május 13.: Szakmai nap, *Budapest*
- Május 15.: XI. Nyitott kézzel szeretni fesztivál – *Dunaalmás*
- Május 16–17.: Szeretethíd
- Május 21.: Országos Fogyatékos Konferencia, Fogyatékosügyi műhely ülése – *Cegléd*
- Május 21.: Idősügyi műhely ülése – *Budapest, SAO*
- Május 29.: Bogárréti Multság – gyermeknap a fogyatékkal élők részére, *Tiszafüred*
- Június 6.: Munkatársi találkozó – *Debrecen*
- Június 17.: Napsugár találkozó, Magdaléneum – *Nyíregyháza*
- Június 25.: Hálaadó alkalom – *Baja*
- Június 26–27.: Csendesnapok a zsinati intézmények vezetői számára – *Piliscsaba*
- Június 30.: Országos Gyermeknap – *Cegléd*
- Július 21.: 10 éves a Kálvin János Református Idősek Otthona – jubileumi ünnepség – *Budapest*
- Szeptember 30. – október 1.: lelkeszi műhely – *Kiskunmajsa*
- Szeptember 23.: Nyílt Nap – Válaszút Misszió – *Budapest*
- Szeptember 25.: „Bukfenc” – integrált sport rendezvény – *Tiszafüred*
- Október 1.: KIMM közös 30 éves jubileumi konferencia – *Budapest*
- Október 16–17.: Lelkeszi műhely – *Galyatető*
- Október 30.: Hálaadó ünnepség, Ékes Kapu – *Kiskunhalas*
- December 1–2.: Csendes napok, *Berekfürdő*
- December 15.: 10 éves a Gondviselés Háza Református Idősek Otthona – jubileumi ünnepség – *Biharkeresztes*

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának szeretetszolgálati intézményei

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának döntése alapján a Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálati intézményei feletti fenntartói jogokat az alapítás, a megszüntetés, és az intézményvezetők kinevezése és felmentése kivételével a Szeretetszolgálati Iroda gyakorolja. E tevékenység felett a Zsinat Diakóniai és Egészségügyi Bizottsága gyakorol felügyeletet.

Saját intézményrendszerünkről meg kell jegyeznünk, hogy mára nagyon fontos részét képezik a református diakóniának. Nagy múlttal rendelkeznek, mely kiemeltté teszi őket. Olyan szakmai tapasztalt és tudás gyűlt össze mára ezekben az otthonokban, mely egyházunk teljes intézményhálózata számára példaértékű és fontos tudás!

Fenntartásuk továbbra is fontos feladat, megerősítésük és a kor kihívásainak való megfeleltetésük, pedig kötelességünk. Természetesen megtartva és mindenkor vezérlőelvnek tekintve azt, hogy a diakónia (szeretetszolgálat) Istentől kapott feladat és ajándék, soha nem szolgálhatja az ember nagyobb dicsőségét, kizárólag az Isten országának épülését!

A zsinati intézmények helyzete – gazdálkodás

A Szeretetszolgálati iroda gazdasági helyzete, különös tekintettel a hiteltartozásokra

A Szeretetszolgálati iroda gazdasági helyzetének értékelése érdekében áttekintjük a bevételek és a kiadások, valamint a hitelállomány elmúlt 4 évi alakulását.

A Szeretetszolgálati Iroda költségvetését alapvetően a kiegészítő normatíva mértéke határozza meg, mivel az alapszabályát azonnal átutalja az intézmény részére. Az alapszabály és a kiegészítés összesen a Szeretetszolgálati iroda éves kiadási főösszegének 83–91%-át jelenti.

A kiegészítő támogatás sorsa:

Természetesen a kiegészítés átadási aránya az intézmények között nagyon különböző. Az idősök ápoló-gondozó otthonai a kiegészítés 15–25%-val biztosítani tudják a működésüket, de a jövőbeni fejlesztések és az ellátotti érdekek nagyobb arányú kiegészítést is indokoltá tehetnek. A fogyatékkal élők ellátást szolgáló intézmények már nehezebb helyzetben vannak. Ott gyakran előfordul, hogy a kiegészítés a 90–100%-ot is megközelíti. Sajnos az ő esetükben ez teljesen indokolt az elavult infrastruktúra és az arányában magas bérköltségek miatt.

Hála Istennek a felelős gazdálkodásnak köszönhetően a teljes hitelállomány visszafizetésre került és nem terheli tovább az intézményrendszerünket és lelkünket.

Módszertani – Intézményi Szolgálat

A tárgyidőszakban módszertani tevékenységünket a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 58. § (6) bekezdés b) pont, 2013. november 30-ig a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009. (XII.29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Szmr.) 5. § (5) bekezdés, 7. § (4) bekezdés d) pont, 11. § (1)–(2), (5)–(6) bekezdés, 15. § (2) bekezdés, 16. § (4) bekezdés, 2013. december 1-jétől a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet (továbbiakban: Sznyr.) 20. § (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés, 32. § (1) bekezdés, 37. § (1)–(4) bekezdés, 44. § (3) bekezdés alapján végeztük.

Elláttuk valamennyi Szt.-ben nevesített szociális szolgáltatóval kapcsolatos módszertani feladatot.

Az egyházi módszertani feladatellátást a Schweitzer Albert Református Szeretettőlthon végezte a tárgyidőszakban. A Schweitzer Albert Református Szeretettőlthon a Magyarországi Református Egyház által megbízott Szeretetszolgálati Iroda közvetlen irányítása alatt áll. Egyszemélyi felelős vezetője az intézményvezető, aki a teljes működéséért irányítási és ellenőrzési kötelezettséggel tartozik. Az elszámolási időszakban az intézményvezető és egy módszertani munkatárs végezte a módszertani szakértői feladatokat. Az intézményvezető a tárgyidőszakban módszertani vezetői feladatokat látott el, a módszertani munkatárs 2013. év augusztus hónaptól került beléptetésre.

A módszertani szakértők feladatai közé tartozik az alábbi szolgáltatások és intézmények szakmai segítése, felügyelete:

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgálat
- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- idősek nappali ellátása
- demens személyek nappali intézménye
- idősek otthona
- időskorúak gondozóháza
- hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása
- hajléktalanok tartós bentlakást nyújtó intézménye
- nappali melegedő
- utcai szociális munka
- támogató szolgálat
- fogyatékosok nappali intézménye
- fogyatékosok tartós bentlakást nyújtó intézménye
- fogyatékosok gondozóháza
- lakóotthon
- fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona
- fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthon
- közösségi ellátások
- pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali intézménye
- pszichiátriai és szenvedélybetegek tartós bentlakást nyújtó intézménye
- drogbetegeket ellátó intézmény
- pszichiátriai és szenvedélybetegek átmeneti otthona
- pszichiátriai betegek lakóotthona
- szenvedélybetegek lakóotthona

Információgyűjtés

Szervezetünk *információt gyűjtött a működési terület ellátórendszerének sajátosságairól*, az alkalmazott módszerekről. A szakmai ellenőrzések során egységes ellenőrzési szempontsor szerint, előre meghatározott struktúrában adatgyűjtést végzünk a szociális szolgáltatások tárgyi, személyi feltételeiről, gazdálkodásáról, valamint a nyújtott szolgáltatások körével kapcsolatban.

Szervezetünk a *tájékoztató kötelezettsége teljesítése érdekében ismertetőt készített a feladatkörébe tartozó szociális intézményekről, szolgáltatásokról*. A regiszteres kiadványt elektronikus formában közzétettük a honlapunkon.

Egyéb tematikus adatgyűjtések, információ szolgáltatások

A tárgyidőszakban a Minisztérium, illetve háttérintézményei nem intéztek megkeresést Szervezetünkhöz, így adatgyűjtés, elemzés és adatszolgáltatás a tárgyidőszakban nem valósult meg.

Koordinatív feladatok

Koordinatív feladataink keretében elősegítettük a *szakmai közélet* folyamatos működését. Tevékenységünk kétirányú volt: a szociális ágazatot érintő témákban szervezett fórumokon részt vettünk és az ott szerzett információkat továbbítottuk az illetékességi területünkön működő szolgáltatóknak, valamint a szolgálatoktól érkező megkeresések alkalmával felvetett *javaslatokat, problémákat gyűjtöttük és továbbítottuk a Minisztérium felé*.

A tárgyidőszakban módszertani értekezlet került nem került megszervezésre.

Az alábbi jelentősebb országos szakmai rendezvényeken képviseltette magát Szervezetünk:

1. „Egymást értő szakemberek” I. Interprofesszionális Konferencia – Szociális Klaszter, valamint a Magyar Gerontológiai és Geriátriai Társaság országos konferenciája, 2013. október 1–2., Budapest
2. „Merre tovább idősellátás?” – Szociális Klaszter konferenciája, 2014. március 11., Budapest

Javaslatétel az országos ellátórendszer fejlesztésére

Folyamatosan *figyelemmel kísértük a jogszabályok, szakmai szabályok hatályosulását, és a tapasztalatokról tájékoztattuk a Minisztériumot.* Valamennyi véleményezésre bocsátott szociális tárgyú jogszabállyal kapcsolatban küldtünk véleményt a tárca részére.

Az ágazati jogszabályokban tapasztalható, végrehajtást akadályozó, életszerűtlen rendelkezésekre felhívtuk a Minisztérium figyelmét.

A legjelentősebb problémák a 2013. év első félévében jelzettekhez hasonlóak.

A legproblematisabbnak tartjuk az alábbiakat a területen szerzett tapasztalataink alapján:

- a kapacitásszabályozásban az Szt. 58/A. § (2d) c) pontjában nem egyértelmű, hogy a fenntartóváltás akár egy férőhelyet is érinthet, holott e szakasz (2a) bekezdése ezt rögzíti,
- az uniós projektből fejlesztett új jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kapacitások nem fogadhatók be,
- a házi segítségnyújtás szolgáltatás tartalma nincs szabályozva, ez visszaélésekre ad lehetőséget, illetve hatósági ellenőrzések során túlkapásokat okozhat,
- házi segítségnyújtással kapcsolatos problémák továbbra is fennállnak (ellátás tartalma, tevékenység elemek, 110%-os kapacitás limit, elszámolás, dokumentáció),
- a népegészségügyi szakigazgatási szerv megyénként eltérő követelményeket támaszt a szociális intézményekben nyújtott egészségügyi ellátással kapcsolatban,
- szakápolás nyújtásának problémája szociális intézményekben, egészségügyi működési engedélyezési eljárás problémái, egészségügyi kamarai regisztráció dilemmái,
- a fogyatékosok nappali ellátása esetében a jogosultság igazolása nem egyértelmű, hogy a szakorvosi leletnek mit kell tartalmaznia, hogy a Magyar Államkincstár azt az ellenőrzés során elfogadja,
- a támogatott lakhatás törvényi szintű és végrehajtási rendeletben történő szabályozása gyakorlatban számos problémát vet fel,
- a térítési díjra vonatkozó szabályozás anakronisztikus, csökkenti a fenntartók mozgásterét,
- az elektronikus adatszolgáltatási kötelezettségekkel összefüggő szabályozás több ponton életszerűtlen,
- szakképesítésekkel kapcsolatos problémák (egészségügyi szakközépiskolai végzettség nem elfogadott, holott szükség lenne rá a gyakorlatban).

A legtöbb gyakorlati problémát a KENYSZI rendszer működtetésével és a MŰKENG rendszer bevezetésével kapcsolatban tapasztalta Szervezetünk.

A rendszerrel kapcsolatban a mai napig probléma, hogy a papír alapú adminisztrációval nem minden esetben feleltethető meg az elektronikus jogviszonyrögzítés. Amennyiben szakvélemény alapozza meg a jogosultságot, akkor a jogosultságot igazoló szakvélemény dátuma a kérelem szakértői szervhez való beérkezésének dátuma, mivel a szakértői szerv visszamenőlegesen megállapítja a jogosultságot. A KENYSZI a visszamenőleges jogviszonyrögzítést nem engedi, így vagy az igénybe vevő vagy a fenntartó kerül hátrányos helyzetbe: nem költözhet be, illetve a fenntartó nem kap utána állami támogatást.

A támogatott lakhatást 2014. január 1-jétől nyújtó fenntartók nem tudtak jelenteni a KENYSZI rendszerbe, mivel a rendszerben nem jelent meg engedélyezett szolgáltatásként a támogatott lakhatás.

A fenntartók kisebb részére jellemző, hogy hanyagság miatt marad el a KENYSZI jelentés, általános hiba viszont, hogy egy-egy nap rögzítése elmarad, illetve rosszul értelmezik a jelentéstartalmat.

Gyakorlati problémát okoz az Szt. kapacitásszabályozásra vonatkozó rendelkezésének, ezen belül a befogadás nélküli finanszírozás azon esetének értelmezése, amikor a működési engedély módosítását kizárólag fenntartóváltás teszi szükségessé. A fenntartóváltás esetében nem beszélhetünk új szociális szolgáltatás, illetve új férőhelyek létrejöttéről. Ugyanez igaz arra az esetre is, amennyiben más fenntartók közt történik férőhelyszám átadás-átvétel. Amennyiben az átvett férőhelyszám megegyezik az átadott férőhelyszámmal, akkor nem keletkezik költségvetési többletkiadás, figyelembe véve az Szt. szociális ellátások finanszírozásának egyes szabályaira vonatkozó rendelkezéseit. A fenntartóváltást azonban a hatóságok úgy értelmezik, hogy egy adott szolgáltató, intéz-

mény teljes kapacitását átadja az egyik fenntartó a másiknak, egy férőhely, vagy egy ellátható személy egységet nem tekintenek fenntartóváltásnak. Szükséges olyan törvénymódosítás, ami egyértelművé teszi, hogy egyetlen egy férőhelyre is vonatkozatható a befogadási szabályozás, nem csak teljes szolgáltatókra és intézményekre.

A tárgyidőszakban Szervezetünk több jogszabály-módosításról szóló előterjesztést is véleményezett.

2014. június hónapban komplett jogszabály-módosítási csomagot nyújtottunk be a Minisztériumnak.

Az egyházi fenntartású szolgáltatók és intézmények szakmai feladatai teljesítésének segítése

A szociális szolgáltatóknak, intézményeknek és a fenntartóknak *szakmai segítséget nyújtottunk szociális szolgáltatók megszervezéséhez, szakmai módszerek bevezetéséhez és alkalmazásához, valamint más szakmai kérdésekben.* Elsősorban finanszírozással összefüggő kérdésekben közel 300 megkeresés érkezett Szervezetünkhöz. Dokumentációs mintákat (ellátotti dokumentáció és intézményi dokumentáció) 80 esetben kértek Szervezetünktől.

Telefonon, e-mailben, személyes találkozások során közel 1200 kérdésre adott választ Szervezetünk. A megkeresések többsége fenntartóktól és szolgáltatóktól érkezett.

Az illetékességi területünkön kívülről, állami és nem állami fenntartású szolgáltatók részéről is érkeztek folyamatosan kérdések munkatársainkhoz.

Több esetben végeztünk személyes tanácsadást (Hajmáskér-Sóly, Szarvas, Dömsöd, Sarkad, Gyomaendrőd, Mátészalka) fenntartói kérésre annak érdekében, hogy a működés során felmerülő problémákat orvosolni tudják.

A Szeretetszolgálati Iroda együttműködésével az alapszolgáltatások, a bentlakásos intézmények működtetéséhez telepítő csomagok készültek és vannak frissítve folyamatosan, amelyek támogatják a szolgáltatások jogszabályi előírásoknak megfelelő működtetését.

A fent említett jelentősebb, felelősségteljesebb munkát igénylő tanácsadásokon túl továbbra is folyamatosak a KENYSZI, MŰKENG rendszerrel kapcsolatos megkeresések.

A válaszadás az esetek többségében a megkeresés napján, vagy az azt követő napon megtörtént, kivéve azokat az eseteket, amikor a felügyeleti szervtől kellett állásfoglalást kérnünk.

Szakmai módszerek alkalmazása és főként a tevékenység adminisztráció vonatkozásában okoz dilemmát, hogy az általunk racionálisnak, jogszabályi előírásoknak megfelelőnek vélt módszert a hatóságok is elfogadják-e. A szolgáltatók elsődlegesen a Magyar Államkincstárnak kívánják megfelelni, hiszen a normatíva visszafizetés érinti őket a legsúlyosabban. Másodlagosan az NRSZH elvárásait tartják szem előtt a szociális igazgatási bírságtól tartva.

A területen a finanszírozási problémákon túl a jogértelmezési problémák, az instabil jogszabályi környezet és az eltúlzott adminisztrációs elvárások miatt rendkívüli feszültség tapasztalható.

A 2013–2014. évben a Magyar Államkincstár ellenőrzéseivel kapcsolatban több probléma jelzés érkezett Szervezetünkhöz. Elsődlegesen a KENYSZI jelentések és a papír alapú dokumentáció közötti eltérés értelmezésében kértek segítséget a fenntartók.

Az országos hatáskörű szervek és az ágazati minisztérium által kibocsátott és a szervezetünkhöz eljuttatott *információs anyagokat, kiadványokat hozzáférhetővé tettük* az érintettek számára (különösen Minisztérium, NRSZH, NCSSZI tájékoztatói). Felkérésre szóróanyagok, programajánlatok, pályázati kiírások területre továbbításában is szerepet vállaltunk.

A Minisztérium szakmai iránymutatásait (tájékoztató jogszabályváltozásokról), felhívásait (pályázatok, figyelemfelhívás téli időszakra) az ellátási területen minden érintett számára továbbítottuk.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által készített útmutatók, a szociális foglalkoztatással, az utcai szociális munka, a közösségi ellátás, alacsonyküszöbű ellátás és a támogató szolgáltatás finanszírozásával, a szociális szolgáltatások engedélyezésével és ellenőrzésével kapcsolatos kiadványok közzétételét támogattuk honlapunkon, levelezőlistáinkon keresztül.

Kiemelt figyelmet fordítottunk a KENYSZI, MŰKENG rendszerrel kapcsolatos tájékoztató anyagok továbbítására levelezőlistáinkon keresztül és a honlapunkon való azonnali közzétételre.

A hatékonyabb tájékoztatás érdekében Szervezetünk saját *honlapot* (www.szeretettothonok.hu) működtetett, melyet rendszeresen frissítünk, ezzel lehetővé tesszük, illetve megkönnyítjük az információk (szakmai anyagok, tájékoztatók, kiadványok) továbbítását a szolgáltatók és érdeklődők felé. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy honlapunkon valamennyi szolgáltatás esetében a legfrissebb országos hatáskörű iránymutatás közzé legyen téve.

Az ellátórendszert érintő tudományos kutatómunka eredményeinek figyelemmel kísérése és azok elterjesztésének, gyakorlati alkalmazásának segítése

Képzési, továbbképzési tevékenységünkkel támogatjuk az ellátórendszert érintő tudományos kutatómunka eredményeinek elterjesztését és gyakorlati alkalmazását.

Akkreditált továbbképzések

Kiemelten kezeljük a szakmai továbbképzésekben való részvételt, így szorosan együttműködünk (promóció, szervezés, oktatás területén) a Református Diakóniai Felnőttképzési Intézménnyel (ReDiFI).

Egyéb képzések, rendezvények

Egyéb rendezvény, továbbképzés:

A tárgyidőszakban két alkalommal került sor időszügi szakmai műhely szervezésére.

2013-ban az Időszügi műhely keretében két téma került középpontba. Egyrészt az idősek családban, gyülekezetben és intézményben betöltött szerepe, helye. Másrészt napirendre került az is, hogy mi Isten akarata az időszügyben, van-e megfelelő, hiteles egyházi szolgálat. 2014-ben az életpálya modell és a demens foglalkoztatás volt a téma, gyakorlati tapasztalatcserével és bemutatóval egybekötve.

A Schweitzer Albert Református Szeretotthonban tartott szakmai műhelyeken 25–30 fő vett részt.

Szervezetünk részt vett az MRE Szeretetszolgálati Iroda és a Tiszáninneri Református Egyházkerület Diakóniai Központja által szervezett diakóniai szakmai nap megszervezésében. A rendezvényre 2014. február 11-én került sor. A szakmai nap főbb témái a következők voltak: a diakóniai szolgálat aktuális szociálpolitikai környezete; tájékoztató az MRE gazdálkodásáról szóló törvényről; tájékoztató a 2014. január 1-jével hatályos jogszabályokról, jogszabályi változásokról.

Szervezetünk részt vett a Magyar Református Szeretetszolgálat, a Baptista Szeretetszolgálat és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Támogatott lakhatás – innovációk és dilemmák” címmel szervezett szakmai műhely megrendezésében. A rendezvényre 2014. április 9-én került sor a Schweitzer Albert Református Szeretotthonban. A szakmai műhelyen 50 fő vett részt.

Szervezetünk részt vett a Magyar Református Szeretetszolgálat, a Baptista Szeretetszolgálat és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat „Szociális szolgáltatások működtetésének aktuális kérdései” címmel szervezett szakmai tanácskozás megrendezésében. A rendezvényre 2014. május 13-án került sor a Schweitzer Albert Református Szeretotthonban. A szakmai műhelyen 50 fő vett részt.

Szervezetünk több éves hagyományt követve részt vett a Berekfürdői Csendesnapok szervezésében. A rendezvény 2013. november 25–26-án került megszervezésre a berekfürdői Megbékélés Házában. A rendezvényen 180 fő vett részt. A rendezvény a szociális szolgáltatásokat nyújtók 2014. évi felkészülését segítette.

Szervezetünk 2014. május 16–18-án a Dunamelléki Református Egyházkerület Székházának mátraházi konferencia-központjában 35–40 fő részére rendezvényt szervezett. A rendezvény témája: „jövőkép workshop” volt.

Külön jogszabályban meghatározott hatósági kirendelés alapján végzett feladatok meghatározott feladatok (szakmai program véleményezés, ellenőrzés)

Szakmai programok véleményezése

A szakértői véleményezést 2013. november 30-ig a Schweitzer Albert Református Szeretotthon az *Szmr. 5. § (5) bekezdése alapján*, 2013. december 1-től az *Sznyr. 20. § (2) bekezdés b) pontja, (3) bekezdése* szerinti hatásköre alapján az illetékes működést engedélyező szerv kirendelésére szakértőként véleményezte.

Leggyakoribb hibák voltak a szakmai program véleményezés során:

- kötelező mellékletek pontatlanságai (házirend rendelkezéseinek sablonossága, megállapodás tervezet sablonossága, kötelező elemek hiánya),
- kötelező tartalmi elemek másolása,
- ellátotti célcsoport bemutatása esetében általánosságok, országos trendek rögzítése a helyi sajátosságok helyett.

Ellenőrzési tevékenység

Szervezetünk az illetékes működést engedélyező szerv felkérésére szakértőként részt vett szociális szolgáltatók és intézmények ellenőrzésében a tárgyidőszakban. 2013. november 30-ig az *Szmr. 11. § (1)–(2), (5)–(6) bekezdés* szerint, valamint 2013. december 1-jétől az *Sznyr. 37. § (1)–(4) bekezdésben* foglaltak szerint végezte az ellenőrzést.

Az ellenőrzési feladatok hatékonyabb ellátása érdekében Szervezetünk *aktívan együttműködött a működést engedélyező szervekkel, az illetékes szociális és gyámhivatalokkal.*

A működést engedélyező szervek részére komplett, teljes körű vizsgálatról szóló ellenőrzési feljegyzést küldtünk.

A Szociális és Gyámhivatalok felkérésére végzett ellenőrzések többségében Szervezetünk a működést engedélyező szervvel megközelítőleg egy időpontban végezte az ellenőrzést. Mivel az illetékességi területünk országos, ezért a különböző ellenőrzési helyszínek és időpontok koordinálása odafigyelést igényelt.

Alapelvünk az ellenőrzési szempontsorok kialakítása során a szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény és végrehajtási rendeleteiben előírt szabályoknak való megfelelés vizsgálatára. Az ellenőrzési szempontsorok minden kérdése, vizsgálati szempontja jogszabályi hivatkozással alátámasztott, illetve jól láthatóan elkülönített a jogszabályban előírtakon túli egyéb szempont. Ez mind az ellenőrzést végzőnek, mind az ellenőrzött szolgáltatónak rendkívül hasznos, amit számos visszajelzés meg is erősített.

A szakmai feladatellátásra vonatkozó többlettartalmakat, helyi sajátosságokat természetesen rögzítették az ellenőrzést végző munkatársak. (Pl. helyi mikrokörnyezetben adekvát munkaszervezés, ellátotti dokumentációban alkalmazott helyi megoldások).

Az ellenőrzések során szerepünköt segítőként értelmeztük, a hatósági ellenőrzés kimért kizárólag jogszabályi megfelelést vizsgáló ellenőrzésén túl, azt is vizsgáljuk, hogy milyen külső és belső hatások befolyásolják a szolgáltatót, s ha nem felel meg a szolgáltatás a jogszabályban előírtaknak, akkor ez miért van, miként lehet változtatni hatékonyan az adott állapoton.

A támogatási időszakban végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai – az előző elszámolási időszakhoz hasonlóan – az alábbiak:

1. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal nem élt a módszertani intézmény bevonásának lehetőségével.
2. Alapvető jogszabályi előírásokat nem ismernek a szolgáltatók és a fenntartók. Az intézményi dokumentációk aktualizálását elmulasztják a szolgáltatók. A fenntartói ellenőrzések elmaradnak, vagy csak papíron történnek meg önkormányzati fenntartású szolgáltatások esetében.

Az alapszolgáltatások vonatkozásában a leggyakoribb hibák az alábbiak voltak:

- Az ellátást igénybevevőkről nem minden esetben vezetnek szabályszerű nyilvántartást, vagy annak tartalmi elemei részben felelnek meg az Szt. 20. § szerinti előírásoknak.
- Az ellátásra való jogosultságot igazoló dokumentumok, okiratok, szakvélemények csatolása nem minden esetben történik meg, különösen jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, fogyatékosok nappali ellátása esetében.
- Gyakori hiba, hogy az ellátottakkal kötött megállapodásban nem megfelelően kerül szabályozásra a térítési díj megállapítás (vagy konkrét összeg van hatály nélkül, vagy egyáltalán nem rendelkezik a megállapodás konkrétumokról).

- Az egyes ellátásokra vonatkozóan esetenként hiányosak a dokumentációk, valamint nem a jogszabályban előírtaknak megfelelő tartalommal kerülnek vezetésre, viszont jogi normában nem előírt, elszámolást segítő dokumentációkat vezetnek, sokszor párhuzamos tartalommal. Keveredik a törzsadatok köre a tevékenység adminisztrációval és a folyamatdokumentálással.

A szakosított ellátások vonatkozásában a leggyakoribb hibák az alábbiak voltak:

- Az igénybevételi eljárás dokumentálása hiányos, illetve az intézmények felvételi rendje és a szükségletek miatt nem tudják betartani az igénybevételi eljárás szabályait az intézmények.
  - Az intézményi és a személyi térítési díj megállapítása nem felel meg a jogszabályi előírásoknak.
  - A megállapodások a jogszabályban előírt kötelező elemeket sablonosan, a nyújtott szolgáltatásokat nem kifejtve tartalmazzák.
  - Szakápolási tevékenységet nyújtanak egészségügyi engedély nélkül és megfelelően képzett szakdolgozók nélkül.
3. A KENYSZI rendszer használatát illetően jók a tapasztalatok, a szolgáltatók többsége a KENYSZI használatát természetesnek veszik. A munkanap áthelyezések kezelése okoz problémát több szervezetnél, gyakori, hogy elfelejtenek jelenteni ilyen esetben. Gyakori hiba, hogy nem megfelelően értelmezik azon szolgáltatásoknál a jelentéstartalmat, amelyeknek az elszámolása nem napi igénybevétel alapján történik (különösen pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása, közösségi ellátások).
  4. Az elmúlt években számos szervezet jogszabályi normákat nélkülöző elvárásainak való megfelelés következtében több, de a jogszabályi előírásnak nem megfelelő dokumentációt használnak a szolgáltatók. Több esetben ezt a gyakorlatot Magyar Államkincstár ellenőrzései ösztönzik. Ezen túl tapasztalat, hogy saját maguk is találnak ki következetlen és funkcionálküli dokumentációs formulákat.
  5. Az ellenőrzések során a szolgáltatók, a hatóságok részéről legtöbb esetben együttműködést tapasztaltak kollégáink.

Közreműködés a minőségfejlesztési stratégia, a standardok, a szolgáltatási protokollok, valamint a szakmai ellenőrzés módszertanának és eljárásrendjének kidolgozásában

Az intézmény szakdolgozói révén részt vett Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet TÁMOP 5.4.1.-12. központi projekt tevékenységében, ezen belül a szakmai szabályozók kidolgozásában és a szakmai ellenőrzés tartalmának meghatározásában.

Összefoglalás, értékelés

A tárgyidőszakban a szabályozó környezet bizonytalanságai miatt a működést engedélyező szervek kirendelésére végzett szakértői feladatokra koncentrált.

Egyéb módszertani feladatokat az MRE Szeretetszolgálati Iroda együttműködésével és a fenntartó támogatásával sikerült megvalósítani, értjük ez alatt különösen a különböző modellprogramok működtetését.

Pozitív visszajelzések érkeznek a fenntartók és a szolgáltatók részéről tevékenységünkkel kapcsolatban. Ez elsősorban a folyamatos rendelkezésre állásnak köszönhető, a problémáival jelentkezők számára a módszertani intézmény szolgáltatásai szinte bármikor elérhetőek voltak.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján úgy ítéljük meg, hogy módszertani tevékenységünk hozzájárult a református fenntartású szolgáltatások fejlődéséhez.

Bízunk abban, hogy a Minisztérium számít a jövőben is szolgálatunkra.

III. Monitoring munkacsoport

A Monitoring Munkacsoport tevékenységét a 2012. évben kidolgozott *ügyrend alapján végezte.*

A 2013. év I. félévére vonatkozó monitoring ütemterv 2013. év január hónapban, a II. félévre vonatkozó ütemterv 2013. augusztus hónapban készült el. Az ütemterveket az egyházkerületek jóváhagyták.

Az *ütemtervek készítésének alapját* egyrészt a 2012. évben folytatott részletes adatbekérésen alapuló *kockázatelemzés* jelentette, másrészt az *előzetesen jelzett fenntartói kérések* jelentették. Éves szinten eredetileg 30 darab vizsgálat került ütemezésre, mivel a 2012. évi tapasztalatok alapján a vizsgálatok minőségére kívánt Munkacsoportunk nagyobb hangsúlyt fektetni. Az év folyamán ennél több, összesen 39 darab vizsgálatra került sor, melyek közt – a 2012. évben és a 2013. év első félévében végzett vizsgálatokkal kapcsolatos – utóellenőrzések is szerepeltek.

A monitoring vizsgálatok *dokumentációjában* gyakorlati okok miatt szükséges volt *változtatásokat* végrehajtani.

2013. március 12-től *helyszíni jegyzőkönyv* készül a helyszíni vizsgálatok során. 2013. március 20-tól *jelentéstervezet* készül, amely a fenntartó számára elektronikus formában megküldésre kerül (ettől az eljárástól egyetlen esetben volt eltérés, amikor a fenntartó nem adott lehetőséget a helyszíni jegyzőkönyv aláírására és a helyszíni vizsgálat megszakítását idézte elő magatartásával).

A dokumentációs formulák bevezetésének oka egyrészt az, hogy helyszíni vizsgálat érdemi megállapításai azonnal és megmásíthatatlanul rögzítésre kerüljenek, másrészt az, hogy a nagy mennyiségű információ feldolgozásból adódó hibák minimalizálhatóak legyenek.

A jelentéstervezet a helyszíni monitoring vizsgálat során, annak időpontjában tapasztalt tényeket, illetve a vizsgált időszakra vonatkozó megállapításokat rögzíti. A jelentéstervezetre a fenntartó három munkanapon belül észrevételt tehet. A határidő jogvesztő hatályú. A véleményeztetés célja, hogy az esetleges kommunikációs zavarokból eredő helytelen megállapítások, félreértések kiküszöbölhetőek legyenek.

Amennyiben a fenntartó a helyszíni monitoring során vagy azt követően a helyszínen jelzett problémák javítását elvégzi, vagy megkezd, akkor a problémák javítására irányuló szándék, a korrigálás ténye a monitoring jelentésekben rögzítésre kerül.

A Munkacsoport 2013. évben fokozott figyelmet fordított a *papírhasználat minimalizálására*. A kérésítések, megbízólevelek, jelentések és a vezetői összefoglalók kerülnek papír formában is kiküldésre és irattározásra, illetve a helyszíni vizsgálatok során kért bizonyítékok egy részének tárolása történik ilyen módon. Az elektronikus és papíralapú dokumentumok tárolása az adatvédelmi és titoktartási szabályok betartásával történik.

A szakmai és pénzügyi monitoring *szempontrendszerben* folyamatosan *átvezetésre kerültek* a tárgyidőszakban bekövetkezett *jogszabályváltozások*.

A Munkacsoport az *ellenőrzési tevékenységen túl* a tárgyidőszakban a fenntartók és szolgáltatók kérésére *szakmai segítségnyújtást, tanácsadást végzett, dokumentációs mintákat bocsátott rendelkezésre*, illetve a fenntartók, szolgáltatók által küldött dokumentációkat véleményezte, javította.

A Munkacsoport tagjai a 2013. január 18-án és 2013. szeptember 30-án Debrecenben tartott *szakmai napokon részt vettek* előadóként.

A Munkacsoport tagjai közreműködtek jogszabályváltozásokról szóló *tájékoztató anyagok elkészítésében*.

A feladatellátás *tárgyi feltételei* a 2012. évhez képest nem változtak, a Szeretetszolgálati Iroda a működéshez szükséges tárgyi feltételeket megfelelő módon biztosítja.

A *személyi feltételekben* a tárgyidőszakban történt változás: 2013. április hónaptól az adminisztrátor munkatárs munkaviszonya megszűnt, emiatt 2013. augusztus hónapig a szakmai ellenőrzést végző munkatárs látta el az adminisztratív feladatokat is. 2013. augusztus hónaptól az ügyviteli feladatok ellátásába szükség szerint bevonásra kerül a Schweitzer Albert Református Szeretotthon módszertani munkatársa.

Jelenleg a módszertani munkacsoport 3 fővel végzi munkáját a vezetővel együtt, mivel egyik munkatársunk az EMMI-be kapott felkérést tanácsadói feladatok ellátására.

A monitoring vizsgálatok tapasztalatai

III.1. Általános tapasztalatok

A monitoring vizsgálatok során a *fenntartók többsége együttműködő volt*, az előzetesen és a helyszínen kért adatokat, információkat, dokumentumokat a Munkacsoport rendelkezésére bocsátotta, a helyszíni bejárás lehetőségét, az illetékes munkatársakkal, illetve az igénybevevőkkel való beszélgetéshez a megfelelő körülményeket biztosította.

A *monitoring vizsgálat elvégzését hátráltatta*, hogy a vizsgálat alá vont szolgáltatók közül néhányan, a megismerésükhöz *előzetesen kért* számviteli, pénzügyi *anyagokat nem bocsátották rendelkezésre*, így a helyszínen vált szükségessé azok kikérése, áttekintése.

Egy esetben a monitoring alá vont szolgáltató fenntartója nem vette át a monitoring tapasztalatairól és javaslatairól készült jelentést, így a postán kiküldött anyag felbontatlanul visszakerült a Munkacsoporthoz azzal a megjegyzéssel, hogy a címzett nem vette át a küldeményt.

A *számviteli és a munkaügyi területen előfordult szabálytalanságok*, hiányosságok egy része a szakmai szabályok ismeretének hiányából adódott, amely esetenként az igénybe vett külső szolgáltató felkészültségére vezethető vissza. A szolgáltatók nagy része takarékosági szempontok miatt nem tudott a pénzügyi-számviteli területre vonatkozóan külön dolgozót alkalmazni, így külső szolgáltatót vett igénybe, és bízott annak szakértelmében. A külső számviteli szolgáltató igénybevétele során jellemző volt a feladatellátáshoz való pozitív hozzáállás.

Egy esetben tapasztaltuk azt, hogy a könyvelő a tevékenységét – a szolgáltató feladataihoz mérten – aránytalanul magas költségért végezte.

Az apróbb mulasztások általában a leterheltségből, időhiányból adódtak, de a háttérben szerepelt a sokéves gyakorlati tapasztalatok hiánya is.

A szakmai monitoring során elsősorban *tájékozatlanságból, tapasztalatlanságból eredő hibák* voltak tapasztalhatók, amelyek odafigyeléssel, tanulással orvosolhatók.

A szolgáltatást nyújtókat folyamatos *feszültségben tartják a hatósági ellenőrzések* és az, hogy az egyes ellenőrzést végző szervek (Szociális és Gyámhivatal, NRSZH, Magyar Államkincstár, egyéb szakigazgatási szervek) ellenőrzési szempontrendszerük nincs összehangolva és az egyes szervek elvárásai különbözőek.

Fontos kiemelni, hogy a szakmai monitoring ellenőrzések során eddig nem találkozott a Munkacsoport olyan esettel, amikor tudatosan, szándékosan sértette meg a szolgáltatást nyújtó az ellátotti jogokat, vagy tudatosan okozott anyagi kárt igénybevevőknek.

III.2. Szakmai monitoring tapasztalatai

Leggyakrabban az alábbi problémákkal találoztunk:

- intézményi dokumentációk hiányosságai, kidolgozatlansága,
- hatáskörök delegálásával kapcsolatos hiányosságok,
- rövid távú szempontok érvényesítése a szolgáltatások működtetésében,
- szükséglettel nem megalapozott szolgáltatásnyújtás,
- ellátotti jogok megsértése, tájékoztatási kötelezettségek elmulasztása,
- szakmai felügyelet és a szakmai belső ellenőrzés hiánya, hiányosságai,
- szakdolgozók továbbképzésével kapcsolatos hiányosságok,
- továbbképzéseken való részvétel hiánya.

Tervezés, fenntarthatóság

Probléma, hogy egyes fenntartók *rövid távú szempontokat érvényesítenek* a szolgáltatások működtetésében, tervezést nélkülözve indítottak be szolgáltatásokat, amelyek valós szükségletekkel nem alátámasztottak.

A házi segítségnyújtás szolgáltatás esetében jellemző a gondozói toborzás („hozzon a gondozó 9 ellátottat”), a családtagok, közeli hozzátartozók gondozása, tényleges gondozási szükséglettel nem rendelkező személyek ellátása. Ez a gyakorlat hosszú távon nem fenntartható és rossz színben tünteti fel az érdemi munkát végző fenntartókat is.

Az idősek otthonai esetében a *várólista hiánya, az üres férőhelyek* a rosszul pozicionált vagy az alacsony minőségű szolgáltatás indikátorai, mivel országos szinten a bentlakásos idősellátás egyes szegmenseiben túlkereslet áll fent, ennek ellenére nem tudják feltölteni az intézmény üres férőhelyeit.

Az *önkormányzatokkal kötött ellátási szerződések* kötésének gyakorlatában a 2013. évben új tapasztalatot szereztünk, egy esetben egy rosszul megkötött ellátási szerződés képes volt a működőképesség határára sodorni egy fenntartót.

Egyetlen esetben tapasztaltunk olyan fokú környezeti függőséget, amely a gazdálkodásban aránytalanságokat okozott, illetve a szakmai munkavégzést igen erős korlátok közé szorította.

Egy esetben tapasztaltuk, hogy az ellátási szerződés rövid távra (5 évre) kötődött, konzerválta az önkormányzati fenntartás időszakát jellemző szervezeti struktúrát és beszállítói rendszert, továbbá az átadó számára olyan jogköröket biztosít, amely korlátozza az egyházi fenntartó jogszabályban rögzített jogait.

Humánerőforrás gazdálkodás

Több szolgáltató esetében a *feladatellátás személyi feltételeinek biztosítása* a jogszabályi előírásoknak nem vagy részben felel meg. A létszámnormákra vonatkozó jogszabályi előírások taxatív megsértése ritka, mivel a működést engedélyező szerv az engedélyezési eljárás során és azt követően is ellenőrzi a szakmai létszám meglétét. Három szolgáltató nem teljesítette a létszámnormára vonatkozó előírásokat.

A *szakképesítésre vonatkozó előírások* több szolgáltató esetében csak a felmentési szabály alkalmazásával teljesülnek: szakképesítéssel nem rendelkező dolgozókat iskoláznak be, azonban a szakképesítés megszerzésének időpontjáig – bár szakképzettek számítandók létszám szempontjából – mégiscsak képzetlen munkaerőt jelentenek. A tisztaprofilú házi segítségnyújtást biztosító szolgáltatók esetében minden esetben fennállt ez a probléma.

A *HR-gazdálkodás* kezdetleges szinten van a vizsgált szolgáltatóknál. Több esetben a szakdolgozói felvétel esetleges: hiányzott a tudatos szűrés, kiválasztás, melynek eredményeként a keresztyén értékrendet nem követő és személyében alkalmatlan dolgozók kerültek felvételre, illetve előfordul, hogy a kiválasztási rendszert működtetni kívánják, azonban nem áll rendelkezésre megfelelő minőségű humán erőforrás. Egyes esetekben fenntartóváltás miatt „kapott” emberanyaggal kénytelen dolgozni a szolgáltató, a megfelelő személycserék végrehajtása pedig időigényes folyamat, illetve van, amikor lehetetlen az ellátási szerződés kötélme miatt.

A *szakdolgozók belső ellenőrzésével* kapcsolatban megállapítható, hogy a felügyelet többnyire kimerül rendszeresen tartott munkamegbeszélések szervezésében, valamint alkalmoszerű gyakorlati-helyszíni ellenőrzésekben. A házi segítségnyújtás szolgáltatás esetében különösen indokolt helyszíni ellenőrzések szervezése. Két szolgáltatónál tapasztaltunk olyan átgondolt, rendszeres, dokumentált, módszertanilag kidolgozott szakmai belső ellenőrzési rendszert, amely alkalmas jó gyakorlatként való közreadásra.

Dokumentáció, folyamatszabályozás

A szakmai vonatkozású intézményi dokumentáció hiánya, illetve *kapott minták átalakítás nélküli használata* jellemző több szolgáltatóra. Kirívó eset, azonban volt olyan szolgáltató, ahol a szakmai végrehajtási rendeletben előírt szabályzatok teljes körűen hiányoztak.

A Szakmai Program készítés során sablonok, más fenntartók által készített minták helyi viszonyokra való igazítás nélküli felhasználása jellemző.

Gyakran előforduló hiba, hogy az *intézményi térítési díj megállapítás* a törvény erejénél fogva térítésköteles, azonban fenntartó által térítésmentesen biztosított szolgáltatás esetében nem történik meg, illetve megtörténik, azonban nem vagy nem helyesen tartalmazza a fenntartói döntésre vonatkozó jogszabályban előírt tartalmakat (önköltségszámítás, differencia szabály alapján történő számított térítési díj megjelölése, intézményi térítési díj megjelölése, térítési díj vetítési alapjának helytelen meghatározása). A 2013. évben végzett vizsgálatok során mindössze három esetben volt a jogszabályi előírásoknak tartalmi szempontból megfelelő a térítési díj megállapítás, egyetlen esetben pedig olyan térítési díj megállapítási módszerrel találkoztunk, amely több éve hatályon kívül helyezett jogszabályi helyek felhasználására támaszkodott.

Az *ellátotti dokumentációk vezetése* nagyrészt a jogszabályi előírásoknak megfelelő. A szolgáltatók többsége figyelmeztető és idővel alkalmazza körlevelekben adott tájékoztatásokat, a módszertani intézmény által közzétett mintákat.

A szolgáltatóknál a túldokumentálás jellemző és jogszabályban nem előírt dokumentációs formákat vezetnek a szociális és gyámhivatalok elvárásai miatt. Ez a gyakorlat Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Hajdú-Bihar megye területén jellemző.

Az eltúlzott és jogi normában nem szabályozott hatósági követelményeknek való megfelelés szinte lehetetlen, vagy olyan emberi erőforrás befektetés árán történik meg, amely az érdemi munkavégzést visszaveti (pl. jogszabályban nem előírt, hanem hatósági álláspont alapján kért dokumentációk készítése).

A fenntartók és a szolgáltatást nyújtók néhány kivételtől eltekintve inkább belenyugvó és konfliktuskerülő magatartást tanúsítanak, azonnal eleget tesznek a hatóságok kéréseinek, még akkor is, ha ez egyébként a szakmai feladatellátás rovására megy a többletad-minisztráció miatt.

Az *intézményi jogviszonyt megalapozó megállapodások* megkötése esetében gyakori hiba, hogy a fenntartó nem adja át írásban a törvény szerint őt illető hatáskört az intézményvezető részére, továbbá az intézményi jogviszony megszüntetésének módjai közt az állami fenntartású intézményekre vonatkozó szabályokat idézik.

A *bentlakásos intézményeknél* a végzett ápolási-gondozási tevékenység dokumentációja két intézményben volt olyan minőségű, amelyből mind az intézmény, mind az igénybevevő, mind a hozzátartozó, mind az ellenőrzést végző szervek teljeskörűen áttekinthetik az igénybevevővel végzett munka tartalmát és az igénybevevő állapotváltozását.

A házi segítségnyújtás szolgáltatás esetében gyakori hiba, hogy gondozási terv, valamint a gondozási szükséglet vizsgálat és gondozási naplóba bejegyzett tevékenységek közt nincs összhang. Szintén gyakori hiba, hogy a gondozási szükséglet vizsgálat értékelő lap 2012. január 1-jétől módosított, ún. „11 pontos” változatát nem alkalmazzák. Ennek oka többnyire az volt, hogy bár volt ismeret a jogszabály változásáról, azonban „maradt készleten” régi nyomtatvány, így azt töltötték ki.

Egy kirívó esetben a gondozási naplóba történő bejegyzések a gondozási tevékenység megtörténte előtt lettek felvezetve és láthatóan utólag lettek javítva („meszelő”), az igénybevevők aláírása láthatóan a gondozó által volt bejegyezve monogramokkal. A szolgáltató a hibákat azzal elismerte, hogy a helyszíni vizsgálatot követően a gondozási naplót átírta. Ezt bizonyítja a helyszínen készített fénykép és az utóellenőrzésre scannelve megküldött dokumentációs minta közti eltérés.

Feladatellátás szakmai tartalma, minősége

Tipikusan előforduló probléma a *házi segítségnyújtás szolgáltatás* esetében a *fizikai tevékenységek kizárólagossága*, vagy az egyes tevékenységek irracionális dominanciája, illetve a tevékenység és a ráfordított idő aránytalansága (kerti munkák, takarítási tevékenységek). Jogszabály nem tiltja azt, hogy a fizikai tevékenységek legyenek túlsúlyban,

illetve nincs jogi normában részletesen kifejtett tevékenységlista ezen szolgáltatás vonatkozásában, azonban a túlzott mértékben végzett fizikai tevékenységek esetében felmerül a gyanúja annak, hogy valójában nem házi segítségnyújtásra szorul az igénybevevő, hanem egyéb komfortérzet javító szolgáltatásra, beavatkozásra, amelyhez piaci alapon vagy családi erőforrások mozgósításával is hozzá tud jutni.

A bentlakásos intézményben szinte minden esetben előfordul *szakápolási tevékenységek végzése* abban az esetben is, amikor az intézmény egészségügyi működési engedéllyel nem rendelkezik. Ez jogszabályi előírással ellentétes gyakorlat és a népegészségügyi szakigazgatási szerv egyes megyékben szankcionálja.

Gyakori probléma, hogy a nappali ellátásban a *látogatási és eseménynapló valótlan bejegyzéseket tartalmaz*, a ténylegesnél több igénybevevőt tüntetnek fel.

Egy esetben került sor szenvedélybetegek nappali ellátása vizsgálatára, amelynek során megállapításra került, hogy az idősök nappali ellátásával teljesen összemosott a szolgáltatástartalom és igazán a jogosulti kör sem tér el érdemben. Ebben az esetben fennáll az alapos gyanúja annak, hogy a magasabb összegű állami támogatás igénybevétele miatt, tényleges szükséglettel nem alátámasztottan indította be a fenntartó a szenvedélybetegek nappali ellátását.

Református jelleg érvényesülése

A vizsgálatok során talákoztunk olyan szolgáltatóval, ahol a *református jelleg korlátozottan érvényesült* a szolgáltatás nyújtása során, ennek oka többnyire fenntartóváltás volt.

A Zsinat *parókiális jogok gyakorlása ügyében* hozott, ZS. - 161/2011.11.18. számú határozatában foglaltak részleges megsértése volt tapasztalható egy esetben, amikor az ellátási terület más egyházközségre is kiterjed, azonban az érintett egyházközségek írásban nem adták hozzájárulásukat a szolgáltatás működtetéséhez, de ebből semmilyen konfliktushelyzet nem alakult ki ténylegesen.

A *dolgozói kiválasztás* során a református jelleg csak néhány szolgáltatónál érvényesült teljes mértékben, illetve egy esetben próbálták a legszigorúbb követelményeket előírni az intézményvezetői kiválasztás esetében, azonban a kiválasztott személy egyéb okok miatt alkalmatlannak bizonyult.

III.3. *Pénzügyi monitoring tapasztalatai*

A pénzügyi monitoring során tapasztalt hiányosságok:

- jogszabályok ismeretének hiányosságai (munkaügyi, számviteli),
- belső szabályzatok hiánya, tartalmi hiányosságok,
- pénzügyi, gazdálkodási hatáskörök nincsenek megosztva,
- összeférhetlenség fennállása kötelezettségvállalás esetében,
- pénzügyi, számviteli szaktudással rendelkező személyi feltételek hiánya,
- számviteli beszámoló, könyvelés pontatlanságai,
- a munkaszerződések hiányosságai, a megbízási szerződések szabálytalanságai,
- a garantált bérminimum biztosításának elmaradása.

A pénzügyi monitoring további szabálytalanságokat tárt fel, hiányosságokat állapított meg.

A vezetői hatáskörök, jogkörök gyakorlásában a szerződések megkötésekor három fenntartó esetében tapasztaltunk *összeférhetetlenséget*.

Szélsőséges esetnek tekinthető, hogy a fenntartó képviselője a fenntartása alatt lévő intézménynél – az intézményvezető alá – beosztott munkavállalóként is rendelkezett munkaviszonnyal. Nehezen összeegyeztethető az egyházközség lelkiességének, illetve gondnokának és az intézményvezetőnek a munkajogi alá- és fölrendeltségi viszonya, mivel

egyidejűleg egymásnak a felettesei és beosztottjai. Ebben az alá- és fölrendeltségi viszonyban az egymással szemben hozott döntésektől, megtett intézkedésektől, a számonkéréstől nem várható el a befolyástól mentes, elfogulatlan eljárás.

Az MRE gazdálkodásáról szóló – akkor hatályos – 2002. évi I. törvény 32. § m) pontja szerinti összeférhetlenség állt fenn egy fenntartónál, aki közeli hozzátartozójának, a házastársának tulajdonában lévő ingatlan bérlésére kötött szerződést, és teljesített kifizetést. Összeférhetlenséggel – közeli hozzátartozóval, gyermekkel, illetve házastárssal – két fenntartó esetében került megkötésre munkaszerződés.

A fenntartói érdekek nem megfelelő képviselőre utaló tevékenységeket egy monitoring során tapasztaltunk. Ez megnyilvánult az előnytelenül megkötött ellátási szerződésben, az indokolatlanul létrehozott vezetői beosztás betöltésében, valamint a vezetők részére – köztük saját számára – nyújtott személyi juttatás mértékében.

A pénzügyi hatáskörök megosztásában és gyakorlásában gyakran tapasztalt hiányosság, hogy a *bankszámla feletti rendelkezésre egy személy – az egyházközség lelkésze – rendelkezik jogosultsággal. Ez nem felel meg az MRE gazdálkodásáról szóló 2002. évi I. törvény 4. § (4) bekezdésében meghatározottnak, amely legalább két személy aláírásáról rendelkezik.*

A munkaügyi területen tapasztalt szabálytalanságok, hiányosságok

A monitoring több szolgáltatónál (a vizsgáltak kb. felénél) általános problémaként tapasztalta, hogy a munkavállalókat *határozott időre szóló munkaszerződésekkel* alkalmazták, és a határozott idő leteltével a munkaszerződéseket ugyanazokkal a feltételekkel (feladat, személy, határozott idő azonosságával) újra kötötték. A határozott idő esetenként nagyon rövid, 2–3, illetve 6 hónapos időszakokra vonatkozott, azonban többször 1 hónapra szóló szerződéssel is történt foglalkoztatás. Ez a gyakorlat nem felelt meg a hatályos munkatörvénykönyvének. Az Mt. 192. §-a előírja, hogy a határozott idejű munkaviszony meghosszabbítása vagy a határozott idejű munkaviszony megszűnését követő hat hónapon belüli ismételt létesítése csak munkáltatói jogos érdek fennállása esetén lehetséges. A fenntartók által megfogalmazott indoklás (pl.: a finanszírozás csökkenése) alapján nehezen állapítható meg a munkáltatói jogos érdek, mivel a költségvetési gazdálkodással a források viszonylag előre kiszámíthatóak.

Néhány esetben olyan szabálytalanság állt fenn, hogy *egy munkavállaló egy időben több munkaszerződéssel is rendelkezett*, ennek oka általában az volt, hogy az előző munkaszerződést nem helyezték hatályon kívülre, de arra is volt példa egy fenntartónál, hogy az ellátott két szociális szolgáltatásra külön-külön részmunkaidős szerződéssel történt a munkavállaló foglalkoztatása.

A *próbaidő* meghatározását egy szolgáltatónál a *jogszabálytól eltérően alkalmazták*, így előfordult, hogy az Mt.-ben maximálisan meghatározott 3 hónap helyett összesen 6 hónap próbaidőt írtak elő.

A *garantált bérminimum részleges biztosítása* 2013. évben is tapasztalható volt, azonban ez már egyre kevesebb szolgáltatónál fordult elő, mint az előző évben.

A *munkavállalók részére* – vezetőknek és beosztottaknak egyaránt – *jogalap nélkül* határoztak meg *bérpótlékot*, annak ellenére, hogy a szolgáltató anyagi helyzete ezt lehetővé tette volna. Erre egy esetben a szolgáltató ügyvédjének tanácsára került sor.

A munkáltató az Mt. 46. §-a szerinti *írásbeli tájékoztatási kötelezettségét* több esetben *nem teljesítette*, illetve azt nem a törvényben meghatározott tartalommal tette meg.

A *megbízási szerződések* alkalmazásakor gyakori hiba, hogy azok *munkaviszonyra utaló jegyeket* (pl.: pontos feladatot nem tartalmazott; alá-fölrendeltségi viszonyt határozott meg; teljesítésigazolást nem írt elő; díjazást havi rendszerességgel biztosította stb.) *tartalmaztak*, így színlelt munkaszerződésnek minősíthetők.

A pénzügyi feladatok ellátásának tapasztalatai

A munkabérek kifizetése során egyedi szabálytalanságként tapasztaltuk, hogy a munkabérek korábban – még az adott hónapban, a hó végi munkanapok ledolgozása nélkül – a teljesítések megtörténte előtt kifizetésre kerültek.

A munkavállalók részére a munkába járással kapcsolatban, egy esetben pedig a megbízási szerződés mellett a könyvelő részére tapasztaltunk szabálytalanul kifizetett költségterítéseket, melyeket valótlan kiküldetésekkel dokumentáltak. Néhány esetben előfordult, hogy a dolgozóknak biztosított meleg étkeztetést nem sorolták a béren kívüli juttatások közé, és annak adózásáról nem gondoskodtak.

Problémaként tapasztaltuk, hogy a szociális étkeztetés díjbevételeinél a szolgáltatók, az alanyi adómentesség megszűnését figyelmen kívül hagyták, és az általános forgalmi adó kötelezettség teljesítését elmulasztották.

A beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettség teljesítése

A monitoring alkalmával is tapasztalható volt, hogy könyveléssel alátámasztott éves számviteli beszámoló nem készült, helyette kimutatók készültek a Magyar Államkincstár felé a támogatások elszámolásához. A kimutató nem helyettesíti a számviteli törvényben meghatározott beszámolót (mérleget, eredmény-kimutatót), mivel a vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetre vonatkozó adatokat nem tartalmazta.

Egy esetben tapasztaltuk, hogy integrált intézménynél, a gazdálkodásra vonatkozó adatok a könyvelésből összevontan nem álltak rendelkezésre, melynek oka az volt, hogy a könyvelést szociális szolgáltatásonként külön-külön végezték.

Éves gazdálkodás eredményessége

A számviteli beszámolók áttekintése során több esetben tapasztaltuk, hogy a szolgáltatók éves bevételei nem fedezték az éves kiadásokat, így az előző időszakban tartalékolt összegeket használták fel a napi működéshez. A tartalékkal nem rendelkező, hiánnyal évet záró szolgáltatókat esetenként anyagilag a fenntartójuk segítette ki. Takarékosági intézkedések részben történtek, azok mértéke nem minden esetben ellensúlyozta a forráshiányt, így átmenti megoldást jelentett. Egy esetben a kimutatott hiányt – a normatíva visszafizetés teljesítésére – a fenntartónak visszautalt pénzes összeg idézte elő. Ez likviditási nehézséget nem okozott az intézmény számára.

Pozitív tapasztalatként számolhatunk be arról, hogy egyes kisebb szolgáltatóknál az állami támogatások csökkenésével egyre visszafogottabb keretek között, racionálisabban gazdálkodtak. A fennmaradásuk érdekében elsőként a vezetők saját juttatásairól – részben, illetve teljes körűen – lemondtak, egy szolgáltatónál pedig önkéntes munkatárs nyújtott segítséget az adminisztrációs kötelezettségek teljesítésében, aki a tevékenységét díjazás nélkül végezte.

A pénzügyi, számviteli, gazdálkodási feladatok minőségi ellátását tapasztaltuk két nagyobb, összetettebb feladatot végző intézménynél, mely a megfelelő szakmai ismeretekkel és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező személyi feltételekre vezethető vissza.

Az utóellenőrzések tapasztalatai azt mutatták, hogy az ellenőrzés alá vont szervezetek nagyobb része (64%-a) kijavította a korábbi monitoring által feltárt hiányosságokat, szabálytalanságokat, azonban sajnálatos módon 34%-uknál (4 esetben) ez nem, illetve részben történt meg.

IV. Összegzés

Összességében megállapítható, hogy a monitoring tevékenység beindítása továbbra is megosztotta a fenntartókat, azonban az ellenőrzések tapasztalatai és a Munkacsoport felé érkező jelzések alapján megállapítható, hogy a monitoring tevékenységhez való viszonyulás továbbra is szélesebb körben pozitív, mint negatív.

A fenntartók számos alkalommal keresik a Munkacsoportot szakmai és pénzügyi kérdésekben segítséget kérve.

A megkeresések leggyakrabban az alábbi témákhoz kapcsolódnak:

- Intézményi dokumentáció javítása, ellenőrzése (kiemelten szakmai program, szervezeti és működési szabályzat, házirend),
- Intézményi dokumentációs minta kérése,
- Munkajogi kérdések (munkaidő beosztás, fegyelmezés-szankcionálás, munkaszerződések, megbízási szerződések, munkaköri leírások tartalma, munkabér és pótlékok megállapítása),
- Igénybevételi eljárás kapcsán felmerülő problémák (jogosultság igazolásához szükséges dokumentumok megléte, beszerzése),
- Jogszabály értelmezés, a szolgáltatókat érintő számviteli területre vonatkozó jogszabályok gyakorlati végrehajtása,
- Állami támogatásra való jogosultság kérdésköre, befogadással kapcsolatos problémák,
- Hatósági ellenőrzésekre való felkészüléshez, illetve megteendő intézkedések végrehajtásával kapcsolatos segítségkérés.

Az utóbbi években megszorodott az NRSZH és a szociális és gyámhivatalok ellenőrzéseivel kapcsolatos megkeresés. Elsősorban abban kérnek segítséget a fenntartók és a szolgáltatást nyújtók, hogy a nevezett hatóságok részéről érkező elvárások jogosak-e, egyáltalán jogszerűek-e. Számos esetben kapott információt Munkacsoportunk ellenőrzési túlkapásokról, amelyek már olyan minőségben történnek, amellyel szemben a fenntartók és a szolgáltatást nyújtók védtelenek és szinte felkészülni sem lehet rá.

Az ésszerűtlen, jogi normák figyelembe vételét nélkülöző vagy éppen a jogi normákat egyedi jogértelmezéssel kiforgató, rosszindulatú hatósági ellenőrzésekkel szemben tehetetlennek érzi magát Munkacsoportunk is.

Ennek ellenére bízunk abban, hogy működésünkkel a szolgáltatók számára tudtunk segítséget nyújtani abban, hogy hatékonyabb, gazdaságosabb és szakmailag magasabb színvonalú szolgáltatásokat tudjanak nyújtani a rászorulóknak számára.

ÖSSZEFOGLALÁS – KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Összességében elmondhatjuk, hogy az MRE Szeretetszolgálati Iroda összes ágazati területén igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy olyan *szolgáltató* iroda legyen, mely mind emberileg, mind szakmailag, mind pedig spirituálisan segíteni próbálja Egyházunk diakóniai szolgálatát.

A beszámoló végén köszönetet mondok a Főtiszteletű Zsinat és különösen az Elnökség és a Hivatal támogató segítségéért. Minden munkatársnak köszönöm a szolgálatot, akik önzetlenül, napról napra végzik és segítik az Iroda munkáját! Köszönet illeti intézményeink minden dolgozóját, akik szolgálatnak tekintik a hivatásukat és azt Isten dicsőségére és embertársaink javára végzik.

Mindez nem valósulhatna meg Istenünk erőt, bölcsességet és szeretetet adó gondviselése nélkül!

SOLI DEO GLORIA

Budapest, 2014. október 1.

Beszterczey András
irodavezető

**A ZSINAT HATÁROZATA A REFORMÁTUS PEDAGÓGIAI INTÉZET KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY
CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN**

ZS. - 413/2014.11.13.

A Zsinat a Református Pedagógiai Intézet elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

**A REFORMÁTUS PEDAGÓGIAI INTÉZET
CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA****1. A köznevelés megújulása és az RPI feladatköre a lezáruló zsinati ciklusban**

2008-ban szeptemberében 31.199 gyermek és tanuló, 2014-ben 53.799 gyermek és tanuló kezdte meg tanulmányait református köznevelési intézményben.

2008-ban 174 közoktatási feladatot látott el a református köznevelési rendszer, 2014-ben 276-ot.

E számok jól mutatják, hogy Isten kegyelméből és sokak háládatos és áldozatos munkájával milyen mértékben bővült a református köznevelés rendszere. Ezt a bővülést szolgálta, és ehhez igazodva fejlődött a Református Pedagógiai Intézet.

A Református Pedagógiai Intézet a Magyarországi Református Egyház pedagógiai szakmai szolgáltatója. Az RPI ellátja, illetve szervezi a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat a református közoktatási intézmények számára. Szakmai támogatást ad a működésükhöz tájékoztatással, tanácsadással, koordinációval. Kutattatja, feldolgozza és megismerteti a magyar református iskolák pedagógiai és kulturális hagyományait. Felügyeli a református iskolák szellemiségének és hitvalló értékrendjének alakulását, részt vesz a közoktatási intézmények érdekképviselői munkájában. A közoktatásban érintett korosztályok számára biztosítja és fejleszti a református hit- és erkölcstanoktatás szakmai feltételrendszerét, fejleszti a református katechézis tartalmi és módszertani támogatórendszerét, segédeszközait.

A pedagógiai szakmai szolgáltatások hazai rendszere 2002 után szétesett. A megyei pedagógiai intézetek sorra megszűntek, 2011-ben 5-6 működött. A Református Pedagógiai Intézet a legfontosabb feladatokat ebben az átmeneti időszakban is ellátta, bár a pályázatok kiírásait a regionális piaci szolgáltatókra szabták. Alapvető változást jelentett a 2011. évi CXC törvény, amelyik 2013 szeptemberétől újraszervezte a hazai köznevelést, és megkezdte a pedagógusok munkáját támogató tanácsadási, továbbképzési rendszer újjáépítését.

A pedagógiai szakmai szolgáltatások felsorolása a 2011. évi CXC törvény szerint:

- Pedagógiai mérés-értékelés
- Szaktanácsadás, tantárgygondozás
- Pedagógiai tájékoztatás
- Tanügyi-igazgatási szolgáltatás
- A pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése
- A tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése és összehangolása
- A tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat

2. Az RPI 2013–2014-es újrászervezésének legfontosabb összetevői

2008 óta téma volt az RPI helyének pontos meghatározása a református intézményrendszerben. 2011 végére körvonalazódott a Károli Gáspár Református Egyetemen való stratégiai együttműködés feltételrendszere.

A 2011. évi CXCV. törvény a 48/2012 EMMI-rendelet a pedagógiai szakmai szolgáltatásokról meghatározta a minimálisan szükséges feltételeket.

Nyilvánvalóvá vált, hogy a református nevelés sajátos többletét és értékrendjét egy különálló pedagógiai szakmai szolgáltató tudja hatékonyan biztosítani.

A 2007–2009 között elkészült református köznevelési stratégiai elemzések körvonalazták a református intézmények tervezhető fejlesztési pályáját és az RPI feladatrendszerét.

Az RPI regionális központokban való fejlesztési szándékát felerősítette a változások menedzseléséhez szükséges intézményi igények jelentkezése.

Az RPI jelentőségét felértékelte, hogy az intézményben rendelkezésre állt a hit- és erkölcsstanoktatás új szervezési rendszerében szükséges szakmai tudás.

A 2013-ban belépő új munkatársak szakértelme és elkötelezettsége rendkívül magasnak bizonyult.

A kerettantervek adaptálása során az RPI a többi szakmai szolgáltatónál hatásosabb segítséget adott, közvetlenül a pedagógusoknak.

Az életpálya-bevezetéssel kapcsolatos feladatokban az RPI naprakész segítséget adott minden érintett pedagógusnak.

Így a jogi, személyi és gazdasági feltételek és a református pedagógusok elvárásai együttesen támogatták az RPI fejlődési pályáját.

2013-ra kialakult az RPI új szervezeti felépítése, markánsan szétválasztva a köznevelési és katechetikai feladatellátást, definiálva a vezetői felelősségi köröket. Ezt a szervezeti keretet 2013–2014-ben sikerült feltölteni az irányadó jogszabályok által előírt személyi állománnyal.

3. Szakmai szolgáltatások az RPI-ben

A 2009–2014 közötti időszak szakmai prioritásai az éves munkaterv alapján:

	Köznevelési feladatok	Katechetikai feladatok
2009	<ul style="list-style-type: none"> – Református közoktatás stratégiájának elemzése és fejlesztése – Az egyházi ének tantárgy bevezetésének támogatása – Rendezvények a Kálvin Emlékévek, a Biblia Éve és a Reformáció Hónapjának jegyében 	<ul style="list-style-type: none"> – Gyülekezeti, intézményi szaktanácsadás. – Hit- és erkölcsstan taneszközök áttekintése, taneszköz fejlesztési lehetőségek felmérése. – Külföldi (angol nyelvterület) katechetikai szakirodalom és tapasztalatok gyűjtése, szakmai anyagok készítése. – Hit- és erkölcsstan középtávú stratégia kidolgozása (2009–2014)
2010	<ul style="list-style-type: none"> – Közösségi nevelés, érzelmi intelligencia fejlesztése, tinédzser-kutatások eredményei – RPI honlap, elektronikus információs rendszer megújítása 	<ul style="list-style-type: none"> – A hit- és erkölcsstan tantervi, módszertani fejlesztése és az új tanterv kidolgozásának kezdetei. – RPI szakmai munkacsoportok létrehozása a speciális területek vonatkozásában. – MRE Ifjúsági Irodával közös projekt: Konfi+
2011	<ul style="list-style-type: none"> – Közösségi nevelés és a tehetséggondozás összefüggései – Pedagógiai kultúra: a pedagógiai mérés-értékelés hatása a nevelési folyamatokra – Református oktatási stratégia feladatrendszere, vezetői felkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> – Gyermekek az egyházban, tematikus MRN szám – Hittanversenyek, tematikus MRN szám – Hit- és erkölcsstan tantervfejlesztés 1–12. évf.

	Köznevelési feladatok	Katechetikai feladatok
2012	<ul style="list-style-type: none"> – A keresztyén pedagógiai esszenciája – A köznevelési törvény hatásrendszere 	<ul style="list-style-type: none"> – Hittan 2013: A választható hit- és erkölcsstan rendszerének kiépítése és bevezetése – Kreatív katechézis, tematikus MRN szám – Hit- és erkölcsstan kerettanterv 1–12. évf. kiadása
2013	<ul style="list-style-type: none"> – A református többlet (reagálás az új Nemzeti alaptantervre) – RPI szervezetfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> – Az új tantervhez kapcsolódó egyházközszégi és egyházi iskolai helyi tantervek elkészítésének szakmai támogatása. – Új Hittan 1,5 taneszközök és középiskolai modulok készítése – Az új tanterv bevezetésének támogatása – Az állami iskolák kötelezően választható hit- és erkölcsstan oktatásának szakmai támogatása
2014	<ul style="list-style-type: none"> – A pedagógus életpályamodell – Tanfelügyelet, minősítés – Szolgáltatási portfólió 	<ul style="list-style-type: none"> – Új taneszközök beérvizsgálata és javítása általános és középiskolában – Digitális taneszközfejlesztés kezdetei

4. Személyi és gazdasági feltételek alakulása

A köznevelési rendszer által igényelt új feltételek között jó helyzetben indult a Református Pedagógiai Intézet. Bár a pedagógiai szakalkalmazottak száma 2012-ben kevés volt, így is képesek voltunk a szolgáltatások újszerű megszervezésére. A 2013 tavaszán lezajlott intézményfejlesztés és annak 2014. évi második üteme eredményeképpen mára már országosan elismert szakemberekkel bővült az RPI csapata.

2014 februárjában a fenntartó döntése alapján vezetőváltás történt az intézményben: Márkus Gábor helyét Szontagh Pál vette át.

A megnövekedett személyi állományhoz és a tagolt telephelyi struktúrához illeszkedve szükség volt az intézet szervezeti kultúrájának átgondolására, megújítására is.

5. Rendezvények az RPI-ben

Az RPI rendezvényei között kitüntetett helyen szerepelnek a *konferenciák*. 2009 decemberében *nemzetközi konferencián* emlékeztünk meg Mátraházán az RPI fennállásának 15. évfordulójáról. Társ-szervezőként segítettük az egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat 15 éves jubileumi konferenciáját, a Tatabányán rendezett „*Rendezzük végre közös dolgainkat*” pedagógiai-oktatáspolitikai konferenciát. 2010–2012 között rendeztük meg a *Tanévkezdő Módszertani Konferenciát* (TMK), ami Országjáróvá nőtte ki magát. Háromszor került sor a *Református középiskolák Diákújságjainak* országos konferenciájára.

2011. legnagyobb országos katechetikai konferenciája volt a *Hitoktatás – a következő évtized*, amely a köznevelési törvény előkészítéséhez kapcsolódóan fogalmazta meg a hitoktatás kiterjesztésének szakmai szempontrendszerét. Hálával mondhatjuk el, hogy a konferencián kialakult szakmai konszenzus – kötelező erkölcsstan /választható hit- és erkölcsstan, az egyház szervező szerepének megerősítése – lett a közoktatási törvényben is elfogadottá.

Kolozsvárott, majd Budapesten tartottunk konferenciát a *médianevelésről*. A diákújságíró konferenciák résztvevői a 2011. évi tatai és a 2013. évi mezőtúri konferencián is a médiacsapat kreatív tagjai voltak.

Konferenciánk volt még a *Gyermekirodalmi konferencia és workshop* című rendezvény, a KRE kutatóinak szakmai közreműködésével.

2013 kiemelkedő konferenciasorozatai a köznevelési rendszer változásait támogatták. A 2013. februári konferencia-sorozaton 15 szekcióban 492 fő vett részt. A hit- és erkölcsstan oktatás új rendszerének és új tantervének bevezetését 8 szakmai napon 353 fő tanulmányozta.

Meghatározó jelentőségű volt a 2013 júniusában tartott szakmai konferencia, ahol az országos szakmai irányítás és a református célcsoportok elemezték és nagy elismeréssel támogatták az RPI szakmai koncepcióját és középtávú fejlesztési stratégiáját.

Az *Országjáró* rendezvénysorozat 2009-ben a külső-magyarországi iskolák számára indult: Erdélyben és Partiumban tartottunk előadást a református pedagógus identitásáról, majd az anyaországban Kálvinról, a magyar irodalom református értékeléséről, a keresztyén gyermekirodalomról tartottunk utazó előadás-sorozatokat. 2012/2013-ban a katechetikai módszertani kérdésekről, valamint a köznevelési törvény előírásairól, várható hatásairól tartottunk előadásokat, illetve tréningeket. Az *Országjáró* kiemelt témája a Keresztyén pedagógia esszenciája – pálya- és hivatáskepről szóló előadás vagy tréning.

Az *Országjáró* rendezvénysorozat 2013-ban megújult. Négy egymást követő napon Debrecen – Miskolc – Budapest – Székesfehérvár helyszíneken, „egészen közel” talákoztunk az iskolák pedagógusaival. A 2013-as tanévkezdő *Országjárón* 4 városban, 24 szekcióban 338 pedagógus vett részt. Ilyen *Országjárót* tartottunk azóta a tanévindításról, a minősítésről, az önértékelésről.

Kétévente az RPI rendezi a *Történelmi Egyházak Közoktatási Intézményvezetőinek Országos Egyesületének konferenciáját*.

Országos munkaközösségként működik az *internátusi nevelők köre*, a *könyvtáros tanárok találkozója*. Hiánypótló rendezvényünk a *latintanárok találkozója*. Egyre rendszeresebb a *testnevelő tanárok* találkozója. A szakos szaktanácsadásban kiemelt figyelmet fordítunk azokra a területekre, amelyek a református köznevelés versenytársaihoz képest megfogalmazható „előnyös különbözőségeit” tudják felmutatni. Ilyen a *közösségi szolgálat szervezése*, az *internátusi nevelés* és az *egyházi ének* tanítása.

A szakmai napok jól bevált rendezvényeink, ezeken az egynapos eseményeken valamely tantárgy vagy szakcsoport pedagógusai gyűlnek össze évről évre ismétlődően. Az éves tervezés során ezeknek a rendezvényeknek az előre rögzített időpontját minden esetben figyelembe vesszük.

Szakmai napokat tartottunk többek között középiskoláink belső vizsgarendszeréről, a tehetséggondozásról, a fejlesztőpedagógusok számára, a nem szakrendszerű oktatásról, az iskolalelkészek helyzetéről. Tantárgyi szakmai rendezvényeket a természettudományos versenyekhez kapcsolódóan, valamint bemutató órákhoz kapcsolódóan rendezünk.

Az *iskolapszichológus szükséges voltáról* című szakmai napon a kiskunhalasi ERPSZ és a KRE-BTK Neveléstudományi Intézete munkatársai tartottak előadásokat és tréninget az érdeklődő intézmények számára.

2010 óta megnőtt az *értekezletek* száma, köszönhető ez a katechetikai-módszertani, a tankönyv-fejlesztési, a középiskolai tantervi alternatíva, az oktatási stratégiával és a nyári bibliatábori témákkal foglalkozó munkacsoportoknak. Értekezleteken készítettük elő az általános iskolai és a középiskolai tantervi adaptációt.

2013 óta szervezzük félévi rendszerességgel a *Mesterpedagógusok országos konferenciáját*.

2013-ban kidolgoztuk a *video-konferenciák* módját, két év alatt 5 országos közvetítést adtunk. Így volt a református nevelőtestületek vendége Sipos Imre, illetve Pölöskei Gáborné helyettes államtitkár. A NIIF Intézet pilot programján keresztül az on-line konferencia projektek további elterjedése várható.

2011 óta új elem az RPI működésében a *tematikus helyszíni szakmai látogatások* kialakítása, ilyen volt pl. a hejőkeresztúri Általános Iskola H2O programja, a tiszafüredi IKT-pedagógia, a törökszentmiklósi tehetséggondozás vagy a hajdúhadházi tanfelügyeleti pilot program.

A horizontális tanulás fórumai a „*Jó gyakorlat börszék*” a miskolci iskolák szervezésében.

Új fejlesztésünk 2012 óta az intézményvezetők horizontális tanulását támogató *IGI-Klub*. A program többek között a tehetséggondozás támogató rendszeréről, a pedagógiai program átdolgozásáról, az iskolai áhítatokról szóló fórumokon ismertette meg az intézmények gyakorlatát, tett lehetővé tapasztalatcserét. 2013-tól az RPI hatókörébe került az *Óvodapedagógusok szakmai napja* és az *Óvodavezetők országos értekezlete* is.

Az RPI rendezvényeinek csoportosítása	2008/ 2009.	2009/ 2010.	2010/ 2011.	2011/ 2012.	2012/ 2013.	2013/ 2014.
Szakmai nap	15	11	7	9	11	5
Értekezlet	11	28	16	21	19	12
Katechetikai szakmai nap	4	9	14	9	14	5
Konferencia	3	11	5	5	9	3
Országos munkaközösségi ülés	6	0	2	3	0	28
Tanfolyam, tanulmányút, díjátadó	0	5	4	8	12	1
Konzultáció	1	0	6	4	5	13
Országjáró	21	8	4	14	7	14
ÖSSZESEN:	61	72	58	73	76	81
Ebből <i>Budapesten</i>	37	36	29	40	42	39
<i>vidéken</i>	24	36	29	33	34	42
Látogatók száma:	1 267	1 758	1 542	1 588	1 896	1 991

Egyre több rendezvényünket látogatják evangélikus, római katolikus, valamint állami fenntartású iskolák tanárai is. A pedagógus portfólióról szóló előadást református és evangélikus nevelőtestületek is meghívták.

Rendezvényeink átlagos látogatottsága 2004/2005-ben 15,2 fő volt, ez 2009-ra 19,3 főre növekedett, 2014-ben pedig 25,5.

A rendezvényeket minőségfejlesztési rendszerünk értékeli. Ezek alapján rendezvényeink általánosan jó eredményeket értek el a felmérésben.

A szolgáltatási területek között partnereink az alábbi fontossági sorrendet állították fel (kizárólag a „nagyon fontos” értékeket figyelembe véve):

1. Tanügyigazgatás – 93%	5. Pedagógusképzés és -továbbképzés – 36%
2. Pedagógiai tájékoztatás – 64%	6. Versenyszervezés – 21%
3. Pedagógiai értékelés – 61%	7. Tanulótájékoztató – 18%
4. Szaktanácsadás – 57%	

Az RPI a szolgáltatási területeken nyújtott teljesítményének értékelése összecseng a fontossági listával (a „nagyon elégedett” értékeket figyelembe véve):

1. Pedagógiai tájékoztatás – 79%	5. Pedagógusképzés és -továbbképzés – 50%
2. Tanügyigazgatás – 68% (elégedett: 29%)	6. Versenyszervezés – 43%
3. Szaktanácsadás – 68% (elégedett: 21%)	7. Tanulótájékoztató – 32%
4. Pedagógiai értékelés – 61%	

Az RPI kommunikációját partnereink az alábbiak szerint értékelték (kizárólag a „nagyon elégedett” válaszokat figyelembe véve):

1. Udvariasság – 89%	4. Rendezvényszervezés – 64%
2. Gyorsaság – 82%	5. Rendezvény-lebonyolítás – 57%
3. Segédanyagok – 79%	

6. Tantervek, tankönyvek, segédanyagok készíttetése, választható pedagógiai módszerek és tankönyvek listája

Az RPI kiadványai közé tankönyvek, hittankönyvek, tanári kézikönyvek, feladatgyűjtemények, tantervek, szöveggyűjtemények, pedagógiai szakmunkák, beszámolók, hit- és erkölcsstanoktatási nyomtatványok tartoznak.

Az újjávarázsolt hit- és erkölcsstan tantervek kidolgozása és kiadása után zavartalanul biztosítani tudtuk megújuló a hittankönyveket – mára már a hittanoktatás taneszközeinek közel 70%-a az új koncepció alapján készült el.

Az utóbbi években megjelent a *Könyvek a magyar református nevelésről* című új sorozatunk. Nyitókötete *Turbucz Erzsébet Játék a hittanórán* című munkája 2. és 3. kötete, *Keresztes Hajnalka Egyháztörténeti játékok* című munkája, illetve *A mi Kálvinunk* című antológia, amelyben diákok interpretációi, vallomásai, esszék és novellák olvashatók.

Fontos munkát végzett el *dr. Pustay Gábor, A keresztyén pedagógiai esszenciája* című új holland szakmai sikerkönyv lefordításával. A könyvet a 2012. évi pedagógusnap alkalmából ünnepélyesen bemutattuk a Karácsony Sándor Református Általános Iskolában. A Keresztyén pedagógia esszenciája című kötetünk megjelenése óta több mint 800 példányban került a református pedagógusok kezébe.

A kötethez kapcsolódóan 2012 óta 16 előadást és három, egyenként 6 órás tréninget tartottunk az egész Kárpát-medencében.

Óvodások számára tartott napi áhítatokat tartalmaz a *Báránka* sorozat első négy kötete.

A keresztyén gyermekirodalom kínálatát bővítettük *Tóth-Máthé Miklós Pecúrok* című kötetének kiadásával. A kötetet több nagysikerű könyvbemutatón ismertettük. Kiadtuk *Tóth-Máthé Miklós A nagyrahivatott* című drámáját.

Megjelent a *Jézust áldja énekünk* gyűjtemény CD-változata. A Kontaktus-sorozat (Fejezetek a holland-magyar egyházi kapcsolatok történetéből) első, *de Ruyter* admirális életéről szóló kötete után a második kötet Apáczaíról szól. Új, színes kiadásban jelent meg a latin *Traditio Viva I-II. kötete*, a *Történelem II.* és *Történelem III.* tankönyv.

24 tankönyvünket eredményesen terjesztettük fel az országos tankönyvkönyvjegyzékre.

Az RPI és a MRE Kálvin János Kiadója között *Együttműködési megállapodás* született, mely értelmében 2014-ig a könyveink terjesztését a Kálvin Kiadó látta el. Ettől az évtől az RPI a nyomdakész kéziratig gondozza a kiadványt, ezután a nyomdai munkák is a Kálvin Kiadó hatáskörébe kerültek.

Az RPI kiadói tevékenységének adatai (2007–2011)

Év	Eladott példányszám	Forgalom	Megjegyzés
2007	27 687	12 263 387	
2008	25 934	12 274 330	
2009	24 828	11 626 412	
2010	27 161	12 496 588	
2011	28 865	14 481 486	
2012	27 280		Csak hittan taneszköz
2013	62 593		Csak hittan taneszköz

A hittanoktatás helyzetének változását jól mutatja, hogy míg 2011-ben a legmagasabb példányszám-ban eladott kötet *Kustár Zoltán és Kustár Gábor Hittan 2.* tankönyve volt (2 632 példány), addig 2013-ban az *1. osztályos hittankönyvből* több mint 20 000 példány fogyott.

A 2012. év végén, az MRE zsinati elfogadás után három héten belül kiadtuk a Magyarországi Református Egyház Hit- és erkölcsstanoktatási kerettantervét, két kötetben, illetve egy gyűjteményes kapcsolós könyves kiadásban.

7. Országos református szakértői névjegyzék, szaktanácsadás

Évről évre elvégeztük az országos református szakértői névjegyzék éves felülvizsgálatát, ajánlásunk nyomán 2014 augusztusára 149 új, illetve meghosszabbított szakértőt vett fel a Zsinat Oktatásügyi Bizottsága.

2014-ben megváltozik a szakértői névjegyzék szerepe. A szakértői névjegyzék mellett megjelenik a Mesterpedagógusok névjegyzéke. Ezeknek a jegyzékeknek a funkcióját a következő hónapok jelölik ki.

A Mesterpedagógusok részére immár két konferenciát szerveztünk.

Részletes elemzéseket, szövegszerű javaslatokat készítettünk az állami Köznevelési Törvényhez és a Református köznevelési, illetve hittanoktatási törvényhez, a vonatkozó rendeletekhez.

Ezek az elemzések segítettek, hogy a jogszabályokban bekövetkezett változásokat a református köznevelés stratégiájának összefüggéseiben szemlélhessük.

A 2012. évben az RPI a köznevelési törvény bevezetésével kapcsolatosan országos 22 előadás- és szakmai konzultációt szervezett, mely a köznevelési törvény értékrendszerét, jogfilozófiai alapvetését, az egyes intézménytípusok mindennapi működésére gyakorolt hatásait, az intézményvezetés humán-erőforrások kezelésével kapcsolatos tevékenységét, az életpálya-modellt, a köznevelési törvény és a református oktatási stratégia összevetését, valamint az egyházi közoktatási szabályozó rendszerek működését elemzi.

2013 tavaszán a Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv és a helyi tanterv kidolgozása volt a találkozók fő témája. Nem egyházi iskolák pedagógusai beszámoltak arról, hogy ők is az RPI mintatanterveit használták.

A pedagógusminősítés, a portfóliókészítés, a belső önértékelés, a tanfelügyelet kapcsán nemcsak Országjárót, hanem tanácsadást, vagy „Portfólió Forró drótot” is szerveztünk.

A helyszíni szaktanácsadói munka a nem tervezhető pénzügyi források miatt 2008 után átmenetileg felfüggesztésre került. Konkrét megkeresések esetén biztosítunk szakembert. A korábban kidolgozott egynapos látogatási modellünk jó szakmai alap az új típusú szaktanácsadás, illetve a tanfelügyelet bevezetésekor. Ezt célozza Akvárium elnevezésű szaktanácsadói mintaprogramunk.

A szaktanácsadói munka újraértelmezését, újraszervezését a kerettantervek helyi tantervvé történő adaptálása során végeztük el. 98 minta helyi tantervet készített el 85 szakértőnk, a helyi adaptációt támogató minta az országban elsőként került közreadásra. Reményeink szerint ez a munka hozzájárul a szaktanácsadói hálózat megújításához is.

A hit- és erkölcsstanoktatás támogatását segítette a helyi tantervi minták kidolgozása (iskolák részére 9, gyülekezetek részére 17 típus). Az RPI munkatársai 120 iskolai helyi tantervet véleményeztek és elemeztek. A szaktanácsadás részeként a református egyházközségek közel 60-70%-a rendszeresen keresi telefonon/ email útján az RPI munkatársait.

8. Mérés – értékelés

Az egyházi ének bevezetése nemcsak tantervfejlesztési feladat, hanem értékelés-módszertani fejlesztés kérdése is volt.

A DIFER mérési rendszerek használata ügyében végeztünk országos helyzetfeltárást, és az igényeknek megfelelően tartottunk képzéseket, köztük helyszíni tanácsadást.

A kétszintű érettségi rendszerében intézetünk két munkatársa vett részt az Oktatási Hivatal vizsgafejlesztő munkájában. A jogszabályi változások miatt a továbbiakban nem kerül sor református hit- és erkölcsstan tantárgyból emelt szintű vizsga fejlesztésére és megszervezésére.

2013–2014-ben a legnagyobb változás talán éppen a mérés-értékelés szakmai területen történt. Ma két pedagógiai szakértő is foglalkozik a mérés-értékelés feladataival. Az RPI az Oktatási Hivatalnál elnyerte a kompetenciamérések helyi feldolgozásához szükséges képzések megszervezését. 2014 őszén a feladatellátási helyek 92%-a részt vett ezen az öt órás képzésen.

Az Oktatási Hivatal munkatársainak segítségével, Bánné Mészáros Anikó munkája révén elkészült az országos kompetenciamérés református vonatkozású adatainak elemzése. A református iskolák átlagban az országos átlag felett teljesítenek. A kutatás lehetőséget nyit az egymástól való tanulás új formáinak tudatos alkalmazására.

9. Tanfolyamok, továbbképzések

Nagy érdeklődést váltott ki az *iskolaitkari tanfolyam* (30 óra, 51 résztvevő).

Többször is meghirdettük az *Egyházi ének* tanfolyamot, amelyet több mint 60 hallgató végzett el. A köznevelési törvény változása miatt a tanfolyamot 120 órára kell átalakítanunk.

Akkreditáltuk a *Lélekőrző mesélés* című tanfolyamot. Akkreditációra előkészítve a *latintanári tanfolyam*, a *keresztyén pedagógia* és egy *tanulásmódszertani tanfolyam*.

A legalább 5 órát kitevő nem akkreditált képzésekről évente egyre több kolléga részére állítjuk ki a 277/1997. kormányrendelet szerinti részvételi igazolást. 2014 őszén tartjuk a *Portfóliókészítést segítő belső munkatársak* 10 órás képzését.

Előkészítettük a következő képzéseket:

- Pedagógiai asszisztensek képzése (Raoul Wallenberg Középiskolával együttműködve),
- Új típusú köznevelési szakember szakirányú továbbképzés (KRE-vel együttműködve),
- Jogi szakokleveles köznevelési szakember képzés (KRE-vel együttműködve),
- Magiszter nyelvvizsga (KRE-vel együttműködve),
- Katechetikai képzéseinket a lelkesztovábbképzés rendszerébe is beleszámítják.

2014 nyarára összeállítottuk *pedagógus-képzési katalógusunkat*, amely jelenleg 54 db 2–6 órás és 3 db 30–60 órás képzést tartalmaz.

10. Versenyek, országos tanulói programok

Az RPI az elmúlt tanévekben *40–50 verseny koordinálásában* vállalt szerepet. Ez korosztályi bontásban 80–90 versenyt jelent. A versenyek kb. 40%-a tantárgyi, 12%-a bibliaismereti, egyházzenei, 25%-a sportverseny, 21%-a művészeti verseny.

2011-ig az RPI anyagilag támogatta 12–16 iskola versenyét. Az iskolák a támogatási szerződés szerint számoltak el. A támogatás korlátozott mértékű felélesztésére 2014-ben nyílt újra lehetőség.

Három verseny az RPI saját versenye. Anyagi és kuratóriumi szerepvállalással is megerősítettük a *Jane Haining Emlékversenyt* rendező alapítványt, így a budapesti általános iskolák részére újra meghirdetésre került a holokauszt idején példamutató emberséggel és önfeláldozással helyt álló skót nevelőnő emlékére rendezett versenyünk. Együttműködő partnerünk a Vörösmarty Iskola és az Alapítvány, valamint 2014-ben a Károli Gáspár Református Egyetem.

A *Mercurius Veridicus Országos Szónokverseny* 4 éven át került megszervezésre. Szakmai koncepcióját az RPI dolgozta ki, rendezője Ónod község Önkormányzata volt, szervezését az RPI, a KPSZTI és a kolozsvári RRPI végezte el, valamint a Magyar Nyelv Múzeuma Széphalmon. Az országos döntőn 10-12 tanuló vett részt. Erőforrásaink hiánya miatt a verseny most nem kerül meghirdetésre – reméljük, csak szünetel.

Az *Ábrahám Örzse angol nyelvi emlékverseny* az RPI hathatós támogatásával növekedett, egyes években már több mint 500 tanuló nevez a mezőtúri versenyre.

2009-ben két nagyszabású pályázatot bonyolított le az RPI. A *Kálvin-évhez kapcsolódó pályázatokra* 201 pályamű érkezett (irodalmi és képzőművészeti alkotások). A 2009. évi Reformáció Hónapja alkalmából kiírt *„Szívemben már őt megtaláltam”* című pályázaton 6 kategóriában 968 pályamunka érkezett. A téma Ady Endre istenes költészete volt. A díjátadáson pályázatonként több mint 30 díjazott és 48, illetve 116 vendég vett részt.

Mindkét művészeti pályázatunk anyagából vándorkiállítás készült. A Kálvin-kiállítás 10, az Ady-kiállítás 85 képe 2 helyszínen került bemutatásra.

11. Kapcsolattartás más intézményekkel

Az RPI belső munkatársai évente *20–40 iskolában* járnak szakmai, illetve kapcsolattartó látogatáson. Szakmai együttműködésünk jó az *Országos Református Tanáregyesülettel* (ORTE), aktívan közreműködünk a zsinati *Oktatási Bizottság* munkájában. Szakmai kapcsolatokat alakítottunk ki egyes peda-

gógiai szakmai szolgáltatókkal. Támogatói és szervezői voltunk a *TEKIOE* konferenciájának. TIOP-os pályázatok résztvevői számára előadást tartottunk a pedagógiai szolgáltatóvá válásról.

A *Csillagponton* az RPI középiskolás médiastábbal vett részt. Előadásokkal segítjük az ÖDE munkáját. Dr. Jakab-Szászi Andrea kolléganőnk fontos személyes szerepet vállalt a *Konfi+* konferencia előkészítésében és megrendezésében

Kiemelt szerepünk volt a *Generális Konvent Bibliaprogramjának* kiosztásakor.

Fenntartó Egyházunkon és köznevelési intézményeinken kívül folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk a pedagógiai-szakmai szolgáltatás egységes irányítását végző *Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet*tel. Munkatársaink részt vettek az OFI szakmai anyagainak opponensi vitáján (Szontagh Pál külső opponensként). Márkus Gábor és Bánné Mészáros Anikó koordinálásával az RPI ajánlattételt nyújtott be az OFI felhívására új típusú pedagógusképzések tárgyában valamint az OH mérési elemző képzési felhívására. A mentori és tanügy-igazgatási projektek tárgyában folyamatos személyes egyeztetést folytatunk az *Oktatási Hivatallal*. A KRE BTK szakembereivel közösen létrehoztuk a *Pedagógusképzési szakmai munkacsoportot*. Szoros szakmai kapcsolatot ápolunk a katolikus (KPSZTI) és evangélikus (EPSZTI) pedagógiai szakmai szolgáltató szervezetekkel.

Az RPI munkatársai felkérésre és önkéntesen is tevékeny részt vállalnak a köznevelés megújításában, állandó, illetve időszakos szakértőként és trénerként segítve az OFI és az OH műhelymunkáját.

Három munkatársunk végez oktatói tevékenységet a *Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karán*.

A *Presbiteri Szövetség* és a *Szent István Egyetem* felkérésére katechetikai és ált. pedagógiai előadás megtartására került sor 2013 novemberében.

Folyamatos szakmai kapcsolattartás és együttműködés történik a református felsőoktatásban KRE-HTK, KRE-TFK, DRHE és SRTA katechetikai szakembereivel.

1 fő vesz részt az *Universität Tübingen* szervezésében végzett nemzetközi konfirmációs kutatás magyar vonatkozásainak elvégzésében.

A holland kapcsolatok négy fő szála a szakmai fejlesztések: konferenciák és kiadványok; a bibliadományok, az iskolabútor program, valamint egyes iskolai projektek szervezése.

Az idén éppen 20 éves kapcsolat fő szervezője az *OGO (Stichting Ondersteuning Gereformeerde Onderwijs in Oost-Europa)* holland alapítvány. Ez az együttműködés tette lehetővé az RPI megszületését 1994-ben.

2009–2014 között holland támogatásból több mint 16 000 pld. Szentírást osztottunk ki az igénylő iskolák körében. Négy kamionnyi bútorszállítmány és 105 számítógép érkezett, és jutott el iskoláinkhoz. Holland támogatással lehetővé tettük, hogy a kiskunhalasi RPSZ-nél a fejlesztőpedagógia része lehessen a lovasterápia. Két kiadványt készítünk elő a holland alapítványokkal közösen.

A szociális kompetenciák fejlesztése címmel ötnapos holland tanulmányutat szerveztünk 7 magyarországi pedagógus számára. A pedagógiai szakmai szolgáltatások tanulmányúton 10 magyar pedagógus vett részt (ebből egy fő Nagyváradról, ketten Erdélyből jöttek). Az inkluzív nevelés programon 8 fő vett részt. Az európai keresztyén oktatási intézményvezetők konferenciáján (ECCEN) 7 magyarországi és 3 romániai református iskolaigazgató vett részt. Az ECCEN konferencián 2014-ben is 10 magyar pedagógus volt jelen – a legnépesebb külföldi delegáció (részben az RPI szervezésében).

Egyre intenzívebb szakmai kapcsolatokat ápolunk a goudai *Driestar Keresztyén Egyetemen*.

Évente 1-2 alkalommal személyesen is találkozunk a kolozsvári Romániai Református Pedagógiai Intézet munkatársaival.

2008 óta folyamatosan szervezzük az *Országglátó* magyar-magyar nemzetközi tanár-cserelátogatás programot. Az egyhetes látogatás során 5–7 pedagógus tölt egy hetet anyaországi, illetve erdélyi / partiumi református iskolában (egy ízben óvodai projektet szerveztünk). A látogatás viszonzására kb. három hónap múlva kerül sor. Az eddigi 10 ütemben 58 pedagógus gyűjtött élményeket.

A látogatást lehetőség szerint szakmai konferenciákkal is összekapcsoljuk. Látogatást tettünk felvidéki iskoláinkban is, többször részt vettünk az *OREPETA* szakmai programjukon.

Részt vettünk a Zsinati Oktatási Iroda által szervezett fórumon, a *Kárpát-medencei Református Oktatási Koordinátorok Értekezletén*, Berekszentgáton, 2011 februárjában.

Aktív közreműködői voltunk a *Kárpát-medencei Magyar Református Középiskolák találkozásának* Miskolcon, Kiskunhalason, Léván, Debrecenben, Mezőtúron, illetve az *általános iskolák találkozásának* Tiszafüreden, Miskolcon és Kecskeméten.

12. Hírlevél, honlap

1995 szeptemberétől havonta jelent meg az *RPI Hírlevele*. Rendszeres rovatai: rendezvénynaptár, események előrejelzése, felhívások, beszámolók az elmúlt időszak programjairól, pályázatok, honlap-újdonságok, szakmai dokumentumok értelmezése, iskolai folyamatok szabályozásának magyarázata. Az igazgatók munkájának könnyítésére igyekeztünk kivehető mellékleteket kialakítani.

Fokozatosan tértünk át az elektronikus kommunikációra. A 2008/2009-es tanévben 4 szám jelent meg 330–350 példányban, összesen 80 oldalon. 2013-ban a Hírlevél nyomtatott kiküldését lezártuk.

A kommunikáció fő módja e-mailes levelezés és a www.refpedi.hu honlapon történik. Előkészítő munkaképpen elkészült az RPI honlaptérképe, majd folyamatos feltöltést végeztünk. 2014 szeptemberében új arculatra váltottunk, így most egy ideig a két verzió párhuzamosan él. Honlapunk látogatottsága folyamatosan nő, míg 2010 szeptemberében 3 429, addig 2014 szeptemberében már 35 609 alkalommal keresték fel partnereink. Látogatottsági csúcса 2014. februárban 43 803 látogatás volt.

2000-ben indult a *Magyar Református Nevelés* című pedagógiai szakfolyóirat. Az évi négy szám új formátuma kedvelt, pozitív visszajelzéseket kaptunk.

2013-ban a lapra már nem jutott erőforrás. Valószínű, hogy szünetelése után elektronikus formában térhet vissza. A lap továbbfejlődésének másik iránya: az RPI képzéseivel kapcsolódó tanulmánygyűjtemény.

Református köznevelési rendszerünknek szüksége van a szakmai elemzések, tanulmányok közzétételére is alkalmas fórumra.

A lap fontos hozzájárulás az ORTE munkájához.

13. Összegzés

A zsinati ciklus lezárásával Isten iránti hálával gondolhatunk vissza a mögöttünk hagyott esztendőkre. A Református Pedagógiai Intézet ezalatt az idő alatt a magyar köznevelés meghatározó jelentőségű szakmai műhelyévé vált, a református intézményrendszerrel és az abban szolgáló pedagógusokkal való kapcsolata intenzívebbé vált. Terveink szerint további továbbképzések szervezésével, az intézményi önértékelési és a pedagógus minősítési folyamatokban való cselekvő részvétellel, a tantárgygondozó szaktanácsadói feladatok ellátással, a katchetikai taneszközfejlesztéssel és szaktanácsadással ezt a munkát a továbbiakban is egyre magasabb színvonalon tudjuk majd végezni.

Hálás szívvel gondolunk minden munkatársunkra, egyházi elöljáróinkra és minden testvérünkre, akik ezt a munkát a mögöttünk hagyott esztendőkből segítették. Az ő további támogatásukban és szolgálatukban bízva ajánljuk intézményünket az Úristen kegyelmébe a jövőben is.

Budapest, 2014. október 30.

Szontagh Pál
igazgató

A beszámolót készítette:
dr. Jakab-Szászi Andrea, Márkus Gábor, Szontagh Pál

A ZSINAT HATÁROZATA A WÁLI ISTVÁN REFORMÁTUS CIGÁNY SZAKKOLLÉGIUM KÖZEGYHÁZI INTÉZMÉNY CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓJA TÁRGYÁBAN

ZS. - 414/2014.11.13.

A Zsinat a Wáli István Református Cigány Szakkollégium elmúlt ciklusban végzett munkájáról szóló beszámolóját elfogadja.

Budapest, 2014. november 13.

Dr. Huszár Pál s.k.

főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv s.k.

püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

CIKLUSZÁRÓ BESZÁMOLÓ A WÁLI ISTVÁN REFORMÁTUS CIGÁNY SZAKKOLLÉGIUM 2011–2014 KÖZÖTTI MŰKÖDÉSÉRŐL

Bevezetés

2011 márciusában a keresztyén roma szakkollégiumi hálózat megalapításáról szóló, a történelmi egyházak és a kormányzat által aláírt szándéknyilatkozat alapján 2011 májusában a Zsinat döntést hozott a Wáli István Református Cigány Szakkollégium létrehozásáról.

Az intézmény célja az alapító okirat szerint: „A magyarországi cigány felzárkózás érdekében kiemelt feladat a jövőt építő értelmiség képzése. E cél megvalósítása érdekében a Magyarországi Református Egyház létrehozta a Wáli István Református Cigány Szakkollégiumot. A cigány származású, felsőoktatásban tanuló hallgatók tehetőség gondozása, keresztyén életvitelre való nevelése egy hosszú távú integrációs szemléletet képvisel, amelynek során remélhető, hogy az egyházzal kötődő, kettős, magyar-cigány identitással rendelkező értelmiség sokat tud majd tenni a cigányságért, az egyházért és a cigány-magyar viszony javulásáért. A szakkollégium szellemi műhely, amely a magyar társadalom számára a cigányság integrációjának keresztyén szellemiségű alternatíváját kínálja fel. Az intézmény elkötelezett a társadalmi igazságosság és a társadalmi szolidaritás építése mellett.”

Az intézmény megnyitása

A létrehozást követően 2011 nyarán felgyorsult szervezési munkálatoknak köszönhetően 2011 augusztusában lezajló első felvételi eljárásban 16 hallgató felvétele történt meg, akik 2011 szeptemberében elhelyezést kaptak, először ideiglenesen a Maróthi Kollégium második emeletén, majd a Szakkollégium számára kijelölt első emeleti fél szint átalakítása és felújítása után már a Szakkollégium tényleges helyén.

A munkálatok elvégzésére a KIM Felzárkózásért Felelős Államtitkársága által az MRE részére biztosított forrás adott lehetőséget.

A szakkollégiumi szakmai munka 2011 októberében kezdődött meg, elsőként kötetlen beszélgetésekkel, melyek később tematizálódtak, és a magyarországi és európai cigányság különböző csoportjaira, nyelvhasználatára, szokásaik megismerésére fókuszálódtak. Ugyan ebben az időben kezdődtek meg az istentiszteleti, lelkipogondozói alkalmak, az Egyetemi gyülekezettel való kapcsolatfelvétel, a nyelvoktatás megszervezése.

Még ebben az évben a Szakkollégiumként működő épületrész ünnepélyes átadása is megtörtént, melyen Bölcskei Gusztáv püspök úr szolgálata és köszöntő szavai mellett Balog Zoltán államtitkár, valamint az együttműködő Debreceni Református Hittudományi Egyetem, és a Debreceni Egyetem képviselői is köszöntötték az új intézményt. Az eseményről több helyi és országos rádió, televízió is hírt adott és nyomtatott sajtóban is szerepelt.

A szakmai munka alakulása

Legfontosabb feladatunknak kezdetektől azt tekintettük, hogy hallgatóink támogatást kapjanak ahhoz, hogy tanulmányaikban minél sikeresebbek legyenek, és válják igényükké a magas szintű szakmaiságra törekvés.

Az első félévet követően, megtapasztalva az egyéni nehézségeket is, személyre szabott egyéni segítségadást, a tárgyi felzárkóztatás lehetőségét is felkínáljuk a hallgatóknak.

Emellett az eltelt évek alatt folyamatosan bővült, és tartalmilag is egyre változatosabbá vált a 3 modulba rendeződő szakmai ismeretek köre és tartalma.

Az oktatott anyag egy része saját csoportjunktól való igen szerteágazó ismeretek átadásán keresztül a kritikai gondolkodás fejlődését célozza meg, mindemellett törekszünk az egészséges identitás alakulását támogatni. Különböző tréningeken való részvétel lehetőségének biztosításával az önismeret, és a retorikai képességek fejlesztésére szervezett formában is lehetőséget adunk. Mindezek egyféle hozzáadott értéket képviselnek, kiegészítve a felsőoktatás által kínált speciális ismereteket, s úgy gondoljuk, az értelmiségivé válás, az értelmiségiként való felelősségteljes gondolkodás alapjait is megteremtik.

Oktatott témáink az eltelt időszakban: Cigány csoportok a Kárpát-medencében (történelmi, nyelvi, néprajzi, társadalmi ismeretek a cigányságról), Cigány művelődéstörténet, angol és német nyelvtanulás lehetősége, Európai uniós és jogi ismeretek, Civic education – a résztvevő és tudatos állampolgár, Karl Popper-féle vitaklub, Projekt menedzsment képességek fejlesztése.

A személyiség formálódásának más dimenzióit megcélözva szervezünk szabadidős programokat: kiállítás, múzeum, mozi, színház, hangverseny látogatásokat, kirándulásokat, közös kreatív tevékenységeket.

Szakkollégiumunk ökumenikus közösségként többféle felekezethez tartozó hallgatót fogad, elveiben a protestáns hagyomány közvetítése mellett elkötelezett. A spirituális modulban elméleti és gyakorlati ismereteket kínálunk: bibliaismerettel, egyháztörténettel, a református egyház missziós munkájával előadások keretében ismerkedhetnek a hallgatók, de maguk is bekapcsolódhatnak gyülekezeti alkalmakba, több gyülekezettel is élő kapcsolatot ápolunk.

Keresztyén emberként való gondolkodásunk fontos alappillére a másokért munkálkodás, a közösségért való felelősségvállalás igénye. A szakkollégium alakulásakor céljaként határozta meg hallgatói érzékenyítését a társadalmi problémák, különösen saját közösségük felzárkózásának lehetőségei és kérdései ügye iránt. Úgy gondoljuk, hogy különböző területeken végzett, szervezett, vagy önálló szervezésű önkéntes tevékenységeik egyértelműen fejlesztik szociális érzékenységüket.

Az eltelt évek alatt számos helyen és alkalmon végeztek és végeznek jelenleg is önkéntes munkát.

Bekapcsolódunk a Szeretetszolgálat programjaiba, és szolgálataiba: adománygyűjtés, hajléktalanok közötti ételosztás, önkéntesként segítünk a Cigánymissziós gyülekezetben, és annak Tanodájában, a kórházban ápoló gyermekek között. Hallgatóink személyes élettörténeteik megosztásával tesznek bizonyosságot, s ezzel is próbálják ösztönözni a velük kapcsolatba kerülő fiatalokat a tovább tanulásra.

Eredményeink

Tapasztalataink szerint a legtöbb esetben a családból először kiszakadó fiatalok számára sokat jelent, hogy olyan közösséget kínálunk számukra, ahol érezhetik a személyes törődést, és támogatást, vezetést kaphatnak a megváltozó életvitel kialakításához.

Legjelentősebb eredményként könyvelhetjük el, hogy diákjaink kitartóak tanulmányaikban, az eltelt időszakban a felsőoktatásból való lemorzsolódás nem volt.

Hallgatói létszámok alakulása az elmúlt három esztendőben:

2011–2012	2012–2013	2013–2014	2014–2015	
Felvett hallgatók	16	27	17	20
Végzett hallgatók	3	4	1	várhatóan 6 fő

További jelentősebb eredmények

- Erasmus ösztöndíjjal több hallgatónknak is lehetősége volt külföldön folytatni tanulmányait, legalább 1 féléven keresztül (4 fő).
- Köztársasági ösztöndíjban részesülő hallgatók: 4 fő.
- Debreceni Egyetem tehetséggondozó programjába való bekapcsolódás, sikeres TDK dolgozat: 1 fő.
- Intézményen belüli és kívüli tudományos konferenciákon, tudományos konferenciákon való sikeres hallgatói szereplés.
- Végzett hallgatónk sikeresen elhelyezkedtek, néhányan további tanulmányokat folytatnak mester, vagy doktori képzésben.

Finanszírozás

Szakkollégiumunk működését alapvetően a következő forrásokból finanszírozhattuk az eltelt időszakban: EMMI által nyújtott működési támogatás, a Magyarországi Református Egyház támogatása, EMMI- diákotthoni normatíva, majd a 2013-as tanév indulásától TÁMOP pályázaton elnyert támogatás, melyhez további jelentős támogatást nyújtott a Magyarországi Református Egyház, biztosítva a pályázatból nem finanszírozható működéshez nélkülözhetetlen alapkiadásokat.

Az intézmény indulása óta fennálló nehézség, hogy a finanszírozás feltételei nem kiszámíthatóak. A jelenleg fennálló pályázat 2015. júniusi határidővel lejár, várhatóan új pályázati lehetőségek kerülnek kiírásra. Mindemellett azonban továbbra is fennáll annak problémája, hogy a pályázatok felhasználási lehetősége korlátozott, általános működésre, fenntartási költségekre nem fordítható.

A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat és az Emberi Erőforrások Minisztériumának Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkársága közötti egyeztetés során továbbra is keressük annak lehetőségét, hogy a hálózat intézményeinek fenntartására állami források is rendelkezésre álljanak. A kiszámítható működést biztosítani hivatott normatív támogatás feltételeinek kialakítására előkészítés folyik, az időbeli behatárolást azonban jelenleg nem lehet felelősen megtenni.

Munkatársi közösség

Az intézmény indulása óta eltelt időszakban feladataink sokasodtak, szerteágazóbbak lettek. Jelentős terhet jelent a pályázati követelményeknek való megfelelés. A korábbi munkatársi létszám a 2013-as tanévtől megemelkedett, jelenleg a következőképpen alakul:

Teljes állásban foglalkoztatottak:

1 fő igazgató, szakmai vezető, 1 fő intézményi lelkes.

Részmunkaidőben foglalkoztatottak:

1 fő pasztorációs munkatárs, 1 fő pályázati menedzser, 1 fő pályázati asszisztens, 1 fő pénzügyi vezető.

Megbízás alapján közreműködők:

1 fő könyvelő.

További, a szakmai program megvalósításában közreműködő felkért oktatók a félévben meghirdetett kurzusok és előadások függvényében (félévenként kb. 10 fő).

Tervek

A Szakkollégium az alapító okiratban megfogalmazott célok mellett egyéb társadalmi feladatvállalásban is elkötelezett.

- Hallgatónk szakmai és személyiségbeli fejlődésének, egyéni sorsuk alakulásának követését prioritásként kezeljük. Ennek érdekében célunk olyan elkötelezett emberekből álló mentor hálózat működtetése, akik ma is fontosnak találják a cigány értelmiség megerősödésében való közreműködést. A végzett hallgatók utánkövetésére alumni csoport szerveződik. A jelenlegi és a majdani szakkollégiumi tagság tanulmányainak ösztönzése miatt is élő kapcsolatot ápolunk végzett hallgatónkkal, de sorsuk alakulását is követni kívánjuk.

- Egyházi, gyülekezeti kapcsolatok erősítése: a szakkollégium céljainak, működésének gyülekezetekben való megismertetése több szempont szerint is fontos. Egyrészt, hogy hallgatóink ismerkedhessenek, bekapcsolódhassanak a közösségekbe, tapasztalják meg a gyülekezeti élet pozitívumait, igény szerint találjanak otthonra a közösségekben. Emellett kiemelt cél, hogy a gyülekezeti tagság pozitív tapasztalatokat szerezzen a cigányságról, váljanak befogadókká, megérintettekké a többség-kisebbség jelenleg sok tekintetben problémás kapcsolatának rendezésében. Nem utolsó sorban fontos a kapcsolat ápolás a szakkollégiumi tagság utánpótlásának biztosítása miatt is. A gyülekezetek cigány családokat, fiatalokat felkarolva ösztönözhetik a továbbtanulást, ismerve, hogy a továbbtanulás esetén a gyülekezetből ideiglenesen kikerülő fiatal jó közösséget talál Intézményünkben.
- Középiskolák látogatása, középiskolai mentorhálózat kiépítésének ösztönzése a továbbtanulók segítése érdekében. Ennek első kezdeményezése 2014 nyarán megtörtént. Tapasztalataink szerint hiánypótló, mind a pedagógusok megerősítése feladatvállalásukban, mind pedig a középiskolások számára a már felsőoktatásban tanuló fiatalok életútjának jó példaként való bemutatása.
- Keressük mindazon együttműködési lehetőségeket, országhatáron belül és kívül egyaránt, amelyek akár hallgatóink egyéni fejlődésében, akár későbbi hivatásuk során, vagy Intézményünk szakmai növekedésében előremozdítóak lehetnek.

Fontosnak találjuk a határon túli magyar anyanyelvű cigány fiatalság tanulmányainak ösztönzését, ennek érdekében felsőoktatási intézmények egy részével már jelenleg is van kapcsolatunk, ezt a hálót a későbbiekben fejleszteni szeretnénk.

A beszámoló terjedelme nem ad lehetőséget arra, hogy teljes részletességgel bemutassa a Wáli István Szakkollégiumban folyó munkát, de jó lehetőség arra, hogy megmutassuk, az eltelt három esztendőben a megalapított új intézmény a fenti utat járta. Céljai, feladatvállalása az eltelt évek alatt kristályosodtak, és az elkövetkezőkben még szerteágazóbbá válhatnak.

Isten iránti hálával tekintünk az eltelt időszak eredményeire, és reménységgel a jövő lehetőségeire.

A cigányság felzárkózásának ügye érdek és feladat is, amely többség és kisebbség együttgondokodása nélkül lehetetlen. A Szakkollégium munkatársi közössége és remények szerint mindenkori tagsága is elkötelezett arra, hogy ennek a munkának részese legyen, kapcsolódva ezzel az egyház cigányok között vállalt missziójához.

*Uhrin Anikó
igazgató*

Kiadja: a Magyarországi Református Egyház
Felelős kiadó: a Zsinat Elnöksége
Szerkeszti: a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala Jogi Osztálya
Felelős szerkesztő: a Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatala, Jogi Osztály vezetője
Szerkesztőség: H-1146 Budapest, Abonyi u. 21., Pf. 5 H-1440
Telefon: (+36 1) 460-0704, fax: (+36 1) 460-0705
E-mail: kozlony@reformatus.hu
www.reformatus.hu
Nyomda: Center-Print Kft., Debrecen
ISSN 0324-475X